

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ara: 140 Ft

XIV. évfolyam 1. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2007. január

Elhunyt Császárné Gyuricza Éva, lapunk főszerkesztője

Fotó: Császár-Claudia

Csukás István:

Istenke, vedd térdedre édesanyámat

Istenke, vedd térdedre édesanyámat, ringasd szelíden, mert nagyon elfáradt, ki adtál életet, adj neki most álmot, és mivel ígértél, szavadat kell állnod, mert ő mindig hitt és sose kételkedett, szájára suttogva vette a nevedet.

Én nem tudom felfogni, hogy többé nincsen, s szemem gyöngye hogy a semmibe tekintsen, hová a fény is csak úgy jár, hogy megtörve: helyettem nézzél be a mély sírgödörbe, próbálkozz, lehelj oxigént, tüdőd a lomb! Nem is válaszolsz, kukac-szikével boncolod, amit összeraktál egyszer végtelen türelemmel, csak csont, csak por, ami volt valamikor ember, mivel nem csak Minden vagy: vagy a Hiány, magadat operárod e föld alatti ambulancián.

Mi mit nyel el a végén, fásultan szítáld a semmiből a semmibe a létező világot, anyát és gyereket, az élőt a holtat, s mert Te teremtetted, nem is káromolhat, csak sírhat vagy könyöröghet, hogy adj neki békét, nem tudjuk, hogyan kezdődött, de tudjuk a végét; én sem káromolok, hallgass meg imámat: Istenke, vedd térdedre édesanyámat.

In Memoriam Császárné Gyuricza Éva

Egy várost s népét hordozta örökre szívében, s egy város szíve örzi örökre meg Őt; lelke melegével, gyógyító, szép mosolyával jár, ragyog ő köztünk, látja ma is a szemünk.
Szilágyi Ferenc

Kedves Olvasóink!

A Városunk Gyomaendrőd havilap ismét gyászol. Gyászolja a második főszerkesztőt, Császárné Gyuricza Évát. Férje halála után 2003 márciusától 2006. december 1-ig volt lapunk főszerkesztője.

Decemberi lapunkon a szó szoros értelmében még meg sem száradt a nyomdafesték, amikor értesültünk a szomorú hírről. A lappal már nem tudtunk mit kezdeni, ezért döntöttünk úgy, hogy egy külön betétlapot nyomtatunk a decemberi számba. Néhány óra alatt el is készült, így ezzel a gyászterjesztéssel vehették kezükbe Olvasóink az újságot. Azóta megtörtént a temetés. Olvasóink közül is nagyon sokan eljöttek megadni a végtisztességet.

Úgy érzem, a temetés a gyász mellett sokkal inkább valami felemelő, katartikus ünnep volt. Nem sírtunk, de megdöbbenünk és meghatódtunk... és sokan halát adtunk az Isteni Gondviselésnek, hogy Császárné Gyuricza Évát adta nekünk. Mosolygós arcát nem feledjük, és örökségét igyekszünk folytatni, továbbvinni.

Az élet megy tovább. A mai napon, december 16-án a szerkesztők engem választottak meg főszerkesztőnek. Az elődök, Császár Ferenc és Császárné Gyuricza Éva örökségének továbbvittele immár rám hárul. Mindkét főszerkesztővel szoros munkakapcsolatban álltam, így talán nem lesz törés a lap arculatában. Erről gondoskodnak a jó munkatársak is.

Újságunk arculatáról. A fejlék pontosan elárulja: Városunk Gyomaendrőd. Számunkra Gyoma és Endrőd egy Város, ebben gondolkodunk. Azonban nem tagadjuk az endrődi súlypontságot, hisz a másik két városi lap inkább gyomai súlypontú. Úgy gondolom, így van ez jól, hiszen nem kirekesztünk, és nem széthúzunk, hanem az összefogást hirdetjük. Ehhez adjuk hozzá az endrődi tradíciókat és kulturális értékeket.

Lapunk „a keresztény nemzeti gondo-

lat hírnöke” is. Amikor Gyomaendrőd város, valamint Gyoma és Endrőd értékeiről, életéről szólunk, nem lehet megkerülni a keresztény és nemzeti hagyományokat.

A „Városunk” nem kifejezetten egyházi lap. Azonban ne feledjük: az Egyház élete szorosan egybetartozik a társadalom életével, és a társadalom szíve dobogása adja az Egyház vérkeringésének lökötését. Hagyományaink, kultúránk a kereszténységre épül. Az Egyház az, amely ma is a legtöbb embert érint meg a társadalomban, és Városunkban is. Ezért az egyház nem választható szét a társadalomtól.

Hagyományainkat, kultúránkat megőrizve, a keresztény értékekre alapozva szeretnénk a mában élni, és a jövőt építeni. Szeretnénk tovább is ápolni és építeni a kapcsolatokat az elszármazottakkal. Tudom, a velük való kapcsolat egyrészt jelenti azt, hogy az általuk képviselt értékek némiképp hazatérnek, lapunk pedig ablak a Szülőföldre és táplálja bennük a Szülőföld szeretetét.

Kérem a Kedves Olvasókat, ha valakinek lapunk arculatával kapcsolatban megfelelő gondolatai, ötletei vannak, ossza meg a Szerkesztőséggel. Nem ígérem, hogy minden levelet leközlünk, azt azonban igen, hogy mi szerkesztők, megosztjuk egymás között az okos gondolatokat, és próbáljuk hasznosítani.

Fontos közlemény előfizetőinknek: a decemberi számban megjelent a 2007. évi előfizetési tájékoztató. Volt főszerkesztőnk betegsége és halála némi szervezetlenséget okozott. Már kiment a tájékoztató, amikor kiderült, hogy elfogytak a csekkek. Most azonban pótoltuk. Ha valaki elő szeretne fizetni, az endrődi plébánián, vagy a Dózsa u. 31. sz. alatt megteheti, vagy kérésre küldünk csekket.

A szerkesztőtársak, és a magam nevében is köszönöm, hogy érdeklődnek lapunk iránt. Kívánok minden Kedves Olvasóinknak Isten áldásában gazdag, boldog új évet.

Iványi László
főszerkesztő

Újévi Köszöntő

*„Folyjon ez esztendő kívánt békességben,
Kívánom, boldogul múltjon, menjen végben.
Maradjon meg édes hazánk csendességben,
Mindenekre áldás szálljon nagy bőségben.”*

Az új esztendő első napjaiban tisztelettel köszöntöm Önöket!

Ismét eltelt egy esztendő, és mi egy évvel idősebbek és bölcsőbbek lettünk. Elkezdődött egy új év. Lezajlottak a választások, és megalakult az új képviselő-testület. A városatyák megkezdték munkájukat, és közösen dolgozunk a Város fejlődéséért. A 2007. év nagyon nehéz lesz számunkra, mivel az ország gazdasági helyzete miatt megszorítások lesznek, ezért nagyon fontos, hogy a képviselő-testület együtt dolgozzon, és együttes erővel próbálja enyhíteni ezeket a nehézségeket. Érezni lehet a képviselőkben, hogy munkájukat a Város érdekei vezérik, és csapatjátékosként dolgoznak. A 2007. év a Város életében egy fontos esemény, ugyanis ebben az évben ünnepeljük Gyoma és Endröd Gyomaendröddé egyesülésének 25. évfordulóját.

Az újév kezdetén az emberek különböző elhatározásokat, fogadalmakat tesznek. Kívánom, hogy ezekben legyen sikerük! Kérem, hogy elhatározásaik között szerepeljen az

együttműködés, mivel csak közös munkával lehet sikeres és szép jövőt építeni, ahol az emberek szívében boldogság és béke van.

Kívánom, hogy az ünnep a szeretet, a béke és a megújulás jegyében teljen! Kívánom, hogy a következő év legyen eredményes, legyenek sikeresek álmaik megvalósításában!

Boldog Új Esztendőt kívánok Gyomaendröd minden lakosának és elszármazottainak!

Várfi András
Polgármester

REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK!

Az MKPK 2007. évi kommunikációs programja

Immár hetedik éve, hogy a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia minden esztendőben egy-egy konkrét, reményeink szerint a társadalom számára fontos keresztény értékre összpontosító üzenettel lép a nyilvánosság elé. A kommunikációs programok célja, hogy párbeszédet kezdeményezzenek az Egyházhhoz kevésbé kötődő jó akaratú emberekkel.

A Magyar Katolikus Egyház ez évi kommunikációs programjával azt akarja tudatosítani, hogy az emberi élet érték, titok, Isten ajándéka, amit tisztelni, becsülni, védeni kell. Az élet védelme olyan kérdés, amelyben az Egyháznak is komoly feladata van. A program célja, hogy a fiatalok szemléle-

tét alakítsa: a születendő gyermekek elfogadására és szerető, biztonságos környezetben való felnevelésére bátorítsa őket. A kommunikációs program elsősorban azokat igyekszik megszólítani, akik nem állnak közel az Egyházhhoz, de várják az útbaigazítást a gyermekvállalás kérdéseiben.

A kommunikációs program plakátja által megjelenített igen az életre természetes, Istentől kapott tulajdonsága minden embernek. Az üzenet lényege, hogy a gyermek mással nem pótolható örömforrás a szülőknek, és létével teljesebb teszi az őt elfogadók életét is.

Az emberi élet értékének, védelmének és a Teremtőtől kapott biztonságának gondolatát jeleníti meg a plakáton lévő szentírási idézet, amely a 2007-es budapesti városmisszió mottója is: „Reményt és jövőt adok nektek” (Jer 29,11).

Ha ránézünk a plakátra, nem tudunk kitérni a kisgyerek tekintete elől. Ránk van utalva, mindenben segítségünkre szorul, de nem a félelem, hanem a teljes bizalom oivasható ki szeméből. Úgy néz ránk, ahogy talán mi néznénk Istenre, ha szembetalálkoznánk vele. Számára mi vagyunk a minden. Ebben a gyermekben maga az ember néz ránk, aki létével dicséri reményt és jövőt adó Teremtőjét.

„Reményt és jövőt adok nektek!”

Jer 29,11

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Újabb négy évig Semjén Zsolt a KDNP elnöke

A Kereszténydemokrata Néppárt egyik politikai célja, hogy a párt további erősödésével sajátos karakterét, politikai filozófiáját és programját érvényesítse - közölte Semjén Zsolt sajtótájékoztatóján. A párt másik célja a pártelnök megfogalmazása szerint, hogy a következő országgyűlési választáson hatalomra segítse a polgári oldalt.

Semjén Zsolt bejelentette: az országos nagyválasztmány támogatta, hogy a KDNP az ország legsúlyosabb gondjában, a népesedéspolitikában parlamenti vitanapot kezdeményezzen februárban. 2006. december 17-én vasárnap a Magyar Kereszténydemokrata Szövetség (MKDSZ) módosította alapszabályát és a jövőben a KDNP-t segítő kulturális szervezetként működik tovább - fejtette ki az elnök.

A Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP) december 17-iki országos választmányi ülésén, a 176 küldött előtt Semjén Zsolt pártelnök összegezte az országgyűlési képviselőcsoport megalakulásának eredményeit, értékelt az önkormányzati választásokat, valamint sor került a tisztújításra is. Semjén Zsoltot a párt országos nagyválasztmánya vasárnap újabb négy évre megválasztotta pártelnöknek, míg az Országos Választmány elnöke ismét Latorcai János lett.

KDNP webszerkesztőség

Szili-karácsony: fa nincs, baseball sapka van

Évtizedek óta először elmaradt a karácsonyfa-állítás a budapesti Parlamentben. Szili Katalin házelnök takarékosra hivatkozva törölte ezt a luxuskiadást. A meghívott gyermekek baseball sapkát kaptak Jézus születésének ünnepén, a magyar országgyűléstől.

Takarékossági okokból idén nem állít karácsonyfát az Országgyűlés - jelentette be december elején a házelnök asszony.

A döntést szó nélkül vette tudomásul minden parlamenti párt, a sajtó is elintézte egy minuszos hírral. Azon sem méltózott el senki sem, hogy az Országgyűlést már csak reklám céljából is vagy száz cég ajándékozná meg egy karácsonyfaival, tehát különösebb kiadás nélkül is lehetett volna fája a Parlamentnek, ami egyébiránt még a legateistább Kádár-érában sem maradt el.

Most tehát elmaradt a karácsonyfa-állítás. Volt viszont gyermekvendégség az országházban, és maga Szili Katalin osztotta az ajándékokat, mint erről szépen be is számolt a sajtó. Senki sem kérdezte, miféle ajándékok voltak, és mibe kerültek az adófizetők pénzéből, de hát a tűzijáték és általában az állami rendezvények költsége csak a Fidesz-kormány esetén téma.

Egyébként sem fontos, a karácsony és a gyermekek öröme nem mérhető forintban.

Amit bemutatunk, az a karácsony merőben új szimbolikája, amelyet Szili Katalin vezetett be idén.

Az országház gyermek vendégei a házelnök asszony jóvoltából a mellékelten bemutatott baseball sapkában feszítettek a karácsonyi ünnepségen. Kétféle színben osztották a kicsiknek az ajándékot, az itt látható fehérnek kívül kék sapkát is lehetett kapni.

Fára nem telt, baseball sapkára igen.

A sapkán az Országház sziluettje, felette a PARLAMENTI KARÁCSONY felirat látható, alul az évszám: 2006.

Jól jegyezzük meg ezt az évet: 2006-ban likvidálták a magyar törvényhozásban a karácsonyi jelképek közül a kereszténységre utalókat, egyszerűen a magyar gyermekek amerikai ruhadarabot kaptak a magyar házelnöktől, aki egyébként szívesen hivatkozik hívő katolikuságára.

Nemzeti Hírháló

A KATONA JÓZSEF MŰVELŐDÉSI KÖZPONTBAN RENDEZETT PROGRAMOK 2007 JANUÁRJÁBAN

A Magyar Vöröskereszt szervezésében 2007. január 2-án, (kedd) és 8-án (hétfő) 8-12 óráig VÉRADÁS

A Magyar Kultúra Napja tiszteletére január 22-én 17 órakor kiállítás megnyitó

B. Molnár Zsuzsa helyi fiatal alkotó textil munkáiból és festményeiből
A kiállítás megtekinthető: február 2-ig hétköznap: 8-18 óráig

Január 27. (szombat) 16 óra

A RUMBA TÁNCSPORT EGYESÜLET félévzáró bemutatója. Közreműködik az Egyesület, valamint a Városi Zene- és Művészeti Iskola társastánc tanzsákának valamennyi táncosa. Belépő: 500 Ft
Jegyek kaphatók a Katona József Művelődési Központ irodájában

MEGJELENT!!! Szőrényi Levente Árpád népe című misztikus operája DVD-n.

A Budapest Sportarénában 2006. március 28-án minden idők legnagyobb színházi előadásaként nagy sikerrel bemutatott mű DVD változata megvásárolható a nagyobb könyvesboltokban és hipermarketekben, valamint az Europa Records-nál (1115 Bp., Mohai út 22., telefon: 412-1916).
Zikkurat Színpadai Ügynökség

Városunk Szerkesztősége, Endrődiek Baráti Köre Egyesület
Minden Munkatársa részére

Nagyrabecsült Tisztelt Szerkesztőség!

Eltávozott közületek egy szív-lélek, akinek az erkölcsi sugara bevilágította Gyomát, Endrődöt.

A Mennyeik Országában örömmel fogadták, mikor az angyalok szárnyán megérekezett a napsugár tündöklésében és kitért a lelkét, szívét Gyoma-Endrőd lakossága felé és kérte, hogy a szeretet sugara övezze be a csodálatos embereket.

Kérjük a Szerkesztőséget és Gyoma-Endrőd lakosságát, hogy szívük és lelkük melengető sugarával övezzék körül földi testvérüket Évát, hogy boldogságban tudjon élni a sok szív és lélek társaságában, és gyümölcsöző áldásukat tudják küldeni a csodálatos lakosság részére.

PAX ET BONUM (Békét és jóságot)

Endrőd, 2006. 12. 01.

vitéz Fülöp Pál
d. tábornok

FELHÍVÁS 1956-OS DOKUMENTUMOK KÖZGYŰJTEMÉNYBE TÖRTÉNŐ ELHELYEZÉSÉRE

Békés Megye Képviselő-testülete kezdeményezte a megye területén még fel nem kutatott 1956-os dokumentumok közgyűjteménybe történő összegyűjtését. A kezdeményezéshez Gyomaendrőd a helyi újságok támogatásával csatlakozott. E felhívással fordulunk Gyomaendrőd lakosaihoz, melyben kérjük, hogyha tulajdonukban található az 1956-os eseményekkel kapcsolatos dokumentum, azt juttassák el a Polgármesteri Hivatal Titkárságára vagy Dr. Erdész Ádám igazgató Úrral vegyék fel a kapcsolatot a továbbiakkal kapcsolatban.

A dokumentumokat csak másolásra kérik be, utána minden esetben visszajuttatják a tulajdonosoknak. Amennyiben a dokumentumot a tulajdonos véglegesen leváltárba kívánja helyezni, ebben az esetben a másolatot juttatják vissza.

A keresett dokumentumok köre:

- fényképek (ezekből van a közgyűjteményben legkevesebb, hiszen 1956 után sokat
- megsemmisítettek, elrejtettek, hogy ne legyen belőle terhelő bizonyíték)
- a forradalmi bizottságok dokumentumai (jegyzőkönyvek, felhívások, utasítások)
- röplapok, plakátok, korabeli újságok
- egykori személyes feljegyzések: naplók, forradalommal kapcsolatos levelek, levélrészletek
- bírósági ítéletek (az ítéletet a vádlott is megkapta, ezek bírósági anyaggal leváltárba kerültek, de hátha előkerül ismeretlen is)
- utólagos visszaemlékezések
- korabeli igazolványok (pl. nemzetőr igazolvány)
- börtönből írt levelező lapok, oda írt levelek
- az emigránsok haza írt levelei
- tárgyi emlékek: pl. pecsétnyomó nemzetőr karszalagok, jelvények.

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könnyő sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

„MAMA” Császárné Gyuricza Éva

1940-2006

Beköszöntött a december, a maga nyirkos hideg leheletével simult arcomra aznap reggel. Eddig elkényeztetett minket az időjárás, szép hosszú ősz volt, mint ha csak Édesanyámnak akarna evvel is kedveskedni a természet.

De azon a reggelen már ez sem volt szempont, akkor Ő már a Mennysországból figyelt minket. Hét óra előtt öt perccel hívta az Úr. És ő ment. Hét óra után öt perccel hívtak engem telefonon a kórházból. Előtte ha csörgött a telefonom, minden idegen szám megjelenésekor elszorult a szívem, de akkor valami megma-

gyarázhatatlan nyugalom lett úrrá rajtam.

Arra már nem emlékszem, hogy az ügyeletes orvos, hogyan fogalmazott, a lényegen nem változtat. Sőt az egész délelőttől csak foszlányok maradtak meg. Az üres folyosók, kezemben a papírkötettel, amibe bele sem mertem nézni, nehogy leírva lássam azt, amit már aznap ugyan sokszor kimondtam, de csak mint egy idegen nyelvből származó szót, amit csak úgy bema-gol az ember – nem is tudom a jelentését, csak azt, hogy így kell kiejteni: meghalt.

Hogy ne is kelljen végiggondolnom, kedves emlékeket ke-restem agyamban, mely ehhez a helyhez köt, hiszen húsz hónappal ezelőtt itt született meg kislányom ugyanebben az épületben, ahol most az adminisztrációs feladatokat kell intéz-nem. Ide jártam ultrahangra, itt vártak a látogatók, hogy lássák a kis „trónörökös”, itt jött Anyu, azon a vasárnapon tavaszi vászonkabátja zsebébe – a kórházba nem lehet virágot behozni – három szál fréziát rejtegetve, szárukát vizes papír zsebkendőbe csomagolta, hogy kibírják a hosszú utat Gyomaendrőd és a Margit Kórház között, még elindulás előtt szedte a kertben – ez a kedvenc virágom.

Képek, hangok, mozdulatok. Minden rá emlékeztet. Érdekes, mikor nagy pocakkal jártam ide, soha nem tűnt fel, hogy a folyosó túlsó végébe ilyen dolgokat intéznek. Hiszen olyankor annyira boldog az ember, hogy megszűnik a külvilág létezni körülötte. Most is ebben reménykedtem, hogy nem szomorítom el a sok boldog kismamát záporosóként zúduló könnyeim látványával.

Az ügyintézés gyorsan ment – bár amikor a kórházból kié-tem, és először néztem az órára már máshogy gondoltam. De nem számít ez sem. A mai naptól minden átértékelődött. Az előző hetek rohanása még bennem volt, kórházból ki, gyógy-szertárba be fájdalomcsillapító krémekért, vitaminokért, zöldségesbe gyümölcsért, majd kis munka a belvárosban, majd kórházba be, utána rohanás haza, mert bezár a magánbölcsi, vagy el kell mennie a szomszéd néninek, mikor ki tud vigyázni a gyerekekre. Férjem még később ér csak haza a munkából. Főzés, vacsora, fürdetés, munka a számítógép előtt, újságszerkesztés, majd másnap újra kezdeni az egészet.

A következő napok sem hazudtolták meg magukat. Folya-tódott minden, csak kétszáz kilométerrel odébb. Hála Istennek segített, aki csak tudott, főleg a polgármesteri hivatalban az értesítők kiküldésében. Persze ez is csak egy olyan dolog volt – gondoltam –, amit anyu helyett kell elintéznem, és persze tö-kéletesen, ahogy ő csinálná, hogy büszke lehessen rám. De ő már soha nem lehet büszke rám. Itt a Földön már nem. De én nagyon büszke vagyok órá! Büszke vagyok magamra, hogy az ő lánya lehettem.

Egyre többször jut eszembe József Attila Mama című verse. Ahogy múlnak a napok, egyre jobban megértem a költeményt. Már úgy érzem, mintha rólkunk írta volna a költő. Szombat: még mindig nincs időm „gondolkodni”. Peregnek az órák, peregnek az események, megáll az idő. „Most látom, milyen óriás Ő”. Hatvan koszorú és a templomban állnak a padok között, még kint is, polgármesterek a környező településekről és a falu apa-rajánagyja. Mindenki ott van. Mindenki, csak Ő nem! Kezdek azonosulni a tudattal, hogy Ő már soha többé nem lesz itt ve-lünk. Kapaszkodok hitünk foszlányaiba, az örök életbe, a feltá-madásba, hogy apu már várja... de a kis koporsóra dobott első földdarab hangja visszhangként dörög szívembe a MOST elvisel-hetetlen ürét. Egy pillanatra eszembe jut, hogy sietni kell, be kell érnem a kórházba – annyira belém ivódott – de ugyanabban a pillanatban már tudom, hogy nincs kihez mennem.

„Már egy hete csak a mamára gondolok mindig, meg-megállva. Nyikorgó kosárral ölében, ment a padlásra, ment serényen.”

Csak ment, csak ment fáradhatatlanul, segítve mindenkin, aki igényelte, nagyon érzékeny volt benne ez a „radar”. Az ő kis nyikorgó kosara gyermekcipőben járó demokráciánk volt, melyet ölében tartva ment „Endrőd padlására”. Ment serényen.

„Én még őszinte ember voltam, ordítottam, toporzékoltam. Hagyja a dagadt ruhát másra. Engem vigyen föl a padlásra.”

Bárhogy hívtam, kértem költözzön közelebb hozzánk, jöjjön vissza Piliscsabára, nem tudott elszakadni hön szeretett városá-tól, de még az Alföldtől sem! Munkája volt az élete. Munkája volt a mindene.

„Csak ment és teregetett némán, nem szidott, nem is nézett én-rám s a ruhák fényesen, suhogva, keringtek, szálltak a magosba.”

Mennyi mindent tett ezért a faluért (városrésztért)... ha csak itt a temetőben körbenézek, az idevezető utakon megyek, ha az öregek otthonára, vagy a katolikus iskolára gondolok. Ha End-rődre gondolok, Rá gondolok, és szinte látom az alapítványokat, civil szervezeteket, amiket létrehozott, ahogy eszmeiségük fé-nyesen suhogva kering Endrőd fölött, mint egy angyal, aki vi-gyáz rájuk azután is. Azután is, hogy Ő már nincs.

„Nem nyafognék, de most már késő, most látom, milyen óriás Ő - szürke haja lebben az égen, kétkötő old az ég vizében.”

Drága jó Édesanyám! Hát ez volt a Te feladatod?! Hogy lel-kiismeretes munkáddal, hozzáértésséddel, saját szellemeddel, keresztényi lelkiületeddel itt a Hármaskörös melletti szülőfalud egén „szolgálj”... akkor most már itt maradsz velünk örökre?! Ugye? Itt nyugszanak őseid, így méltó helye lett hamvainak a Szarvasvégi temető. De szellemed már itt kering mindörökre, kékítő oldva az ég vizében.

Fotó és írás: Császár Claudia

BÚCSÚZUNK CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVÁTÓL

A lehullott falevelek, az enyészet tarka szőnyegrészei már elkeveredtek a kerteket befedő avarban, az utcán a korán világosodó ablakok fénye oldja a télies reggel szürkességét.

Ilyenkor a templomtorony is egyre gyakrabban simul a ködös tájba, lerövidítve a távolságot, ahonnan üdvözölheti örökre hazatérő gyermekét.

Egy hete valami örökre eltört bennünk, valami végképp megszakadt, de mégis a ma mindent bearanyozó napsütés, és az oltár előtti virágtenger újra életet bennünk a reményt!

Kedves Klaudia! Kedves Marika!
Tisztelt Gyászoló Család!
Együttérző Barátok, Rokonok, búcsúzó Ismerősök!

Advent van, a felkészülés, a várakozás időszaka.

A megígért eljövétel beteljesedésére készülünk, a várakozás örömebe akarunk öltözni.

Szeretnénk, ha teljesen át tudnánk adni magunkat a karácsonyi gondolatnak, de be kell vallanunk, ma ez nem megy.

Nem megy, mert most a búcsú és a szerető, meghitt emlékezés tölti be a teret, életünk mai napjának minden pillanatát.

Kinn a templom előtt a fákról még zizegve le-lepergő falevelek, mint a lélekharang verselésére rimelők kicsiny csengők, búcsúzóhoz szólítanak.

A végső tiszteletadás e fájdalmas perceiben megrendült, de mégis reménnyel teli lélekkel állok egy nagyszerű ember, Császárné Gyuricza Éva földi hamva mellett, hogy a pálya- és munkatársak, a tisztelők és a barátok nevében egy utolsó Isten-hozzádot mondjak.

Itt a templomi tiszteletadás ünnepélyességében találkozók fájdalma, szomorúsága a szeretet és a ragaszkodás megható jele, de egyben figyelmeztetés is valamennyiünknek, hogy a hétköznapokban is figyeljünk, vigyázzunk egymásra.

Mert Gyuricza Éva ezt tette!

Ő igazán szeretett!

Benne gazdag emberi tapasztalat és hit által áthatott szerető szív lakozott.

Emlékszem, már gyermekkoromban is olyanak ismertem, aki mindig nyitott szívvel, távlatosan gondolkodott, aki látta a célt, aki képes volt behatárolni az odavezető utat, de aki azt is tudta, hogy az eredményt csak a kitartó munka és a másik iránti szeretet hozhatja meg.

Mindig ment, futott valami fontos, valami értelmes cél után, keresve a feladatot még ha neki bővebben is jutott, mint másoknak, osztozva azok sorsában.

Sajnos egészségének romlása az utóbbi két hónapban lelassította számára a világot, de beszélgetéseinkből tudom, hogy ezzel együtt érthetőbbé vált mindaz, ami tovatűnt, és kitisztult a végső út iránya.

Három héttel ezelőtti találkozásunkkor még bizakodott.

Munkáról, feladatokról, Klaudiáról, a kis unokájáról beszélt, fel-felcsillanó szemmel jövőt formázott, de érzékelte azt is, hogy

Dr. Latorcai János

felkészült az útra, kész a találkozásra.

Még remélte, hogy a Margit Kórházból is lesz számára visszatérés, de látogatásom végén mégis értésemre adta, hogy a búcsúról is rendelkezni akar.

Aki ismerte az tudhatja, hogy életében mindig meghallotta az Istenhez vezető út csend-szimfóniáit.

Ezért nehéz feladat beszélni most arról a számára annyi szépséget, de nem egyszer fájdalmat, sőt megpróbáltatást hozó életről, ami végül mégis sikert, elismerést adott Neki osztályrészül.

Hiszen nem túlzás úgy fogalmazni, hogy történelemformáló nemzedék tagjaként az ő útján is cikáztak villámok, időről időre megszakítva annak folytonosságát, s mégis képes volt azon tántoríthatatlanul végigmenni.

A tisztességet, a helytállást a családi házból hozta, a kitartást is ott tanulta, szépek és értéknek élve azt meg.

Tudását az endrődi iskolák, hitét ez a templom alapozta.

Bár a sors számára is a szülőhely elhagyását jelölte ki útként, de a távolság sosem tudta érzéseit, elkötelezettségét kisebbiteni. Sőt! Minél messzebb került, minél sikeresebb lett, annál jobban vált számára szükségessé a gyökerek erősítése, táplálkozás az atyai földből, ebből az idekötő, de mégis elengedő, feltöltődést biztosító, sokszor már csak a képzeletünkben létező idealizált világból.

A csabai közgazdasági technikum évek után a munka, és a munka melletti tanulás, a Pénzügyi és Számvetési Főiskola időszaka következett.

1970 a mérföldkő, amikor igazán pályára került.

Ez lett a családalapítás éve is.

Majd ismét a munka, a Ferivel való közös élet, sorközösség és Klaudia növekedésének éve következnek.

Egy pillanatra sem alkudott meg, képes volt az akkori korban is nyitott embernek maradni.

Hite megacélozódott, élete a családepítésben és az alkotásban teljesedett ki.

Családanya, sikeres vállalatvezető, és a szó nemes értelmében izig-vérig közösségi

ember lett, aki: példát mutatott!

Aki példát adott, hogyan kell emberként, keresztényként és demokratiként a napi feladatot megoldani, a napi munkát elvégezni, hogyan kell a baráti, a munkatársi kapcsolatokat elmélyíteni, s hogyan kell mindezek mellett még figyelni is a világ változásaira, gondolkodni azokról és tenni helyben, tenni a megyében és országosan is, ha kell, a közeért, az elesettekért, az embertársakért.

Mindig irigyeltem azért a hallatlan energiáért, amellyel motorja tudott lenni a helyi társadalmi eseményeknek, hogy maradéktalanul képes volt egy közfeladat megoldásáért, egy vállalt kötelezettség kiharcolásáért újra és újra lankadatlan erővel küzdeni, dolgozni.

Tenni ezért a városért, ezért a népért.

Valaki nemrég úgy fogalmazott, hogy génjeiben élt az endrődiek szeretete. Példáját adta a megértésnek és az azonosulásnak.

Ugyanolyan teljességgel tudott megfelelni választott önkormányzati képviselői munkájának, mint amilyen teljességgel volt éltető ereje az Endrődiek Baráti Körének, vagy éppen egy teljesen hétköznapi eseménynek, ha azzal segíteni tudott.

Éva elismert és sikeres ember volt, de sikerei egy percére sem kápráztattak el. Mindvégig megmaradt segítő, alkotó embernek, őszinte, tiszta és hiteles kereszténydemokratának, szeretnivaló pályatársnak.

Az az ember volt, aki fel tudta ismerni a mában a holnapot, és képes volt a jelenben meglátni a jövőt.

Gyuricza Éva szerethető ember volt, aki méltó is volt a szeretetre.

Kedves gyászoló Család!

Tudjuk és átérezzük a veszteséget, amely Éva távozásával érte az itt maradtakat.

Lélekben osztozunk a fájdalomban, hiszen közös fájdalmunk az, és kérjük a Jó Istent, adjon erőt elviselésére.

Tisztelt búcsúzó gyülekezet!

Kedves Éva!

Nehéz beletörődni a megváltoztathatatlanságba, hogy nem vagy többé, de vigasztal a tudat, onnan fentről, az endrődiek égi baráti társaságából is figyelsz minket, szorítsz nekünk, és ha kell, majd ott is közbenjárás értünk.

Tudjuk, a halállal az élet nem áll meg, az, a maga racionalitásával megy tovább.

Az ősz pár nap múlva télre vált, a beért természet helyét az enyészet veszi át.

De tavasszal újra dolgos hétköznapok jönnek, a munka meghozza a gyógyírt a fájdalomra.

A sebek befornak, csak a hegek maradnak, de azok emlékeztetőül megmaradnak!

Temetünk, de nem feledünk.

Mi, keresztény emberek hitünkben fakadóan valljuk, hogy a halál csak átmenet, mögötte ott az élet, ott a végső találkozás.

Addig is, amíg mindennek eljön az ideje, Isten áldjon, borítson be és fogadjon magába az áldott anyaföld, nyugodjál békében!

Dr. Latorcai János

Fotó: Soczó Géza

Katolikus oldal

JANUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
Szombat esténként 5-kor litánia

Szent Gellért Iskola kápolnájában

január 14-én és 28-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.
Kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 16 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 16 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

TEMETÉSI BESZÉD

†Császárné Gyuricza Éva

Nagyobb szeretete senkinek sincs annál,
mint aki életét adja barátaiért. Jn 15, 13

Nagyon igazak a Szentírás szavai Császárné Gyuricza Éva testvérünkre, akinek temetésére ma összegyöttünk. Tudását, hitét, erejét, munkáját hihetetlen energiával és lendülettel fordította embertársai javára. Másokért élt, másoknak adta, szentelte életét. Életének gyertyáját mindkét végén égette. Rövid ideig, de sokat élt közöttünk – és hisszük, hogy az Úristentől megkapja jutalmát, és örökké él – felettünk.

Elkötelezett ember volt.

1. Az embereknek 2. Városnak, és benne Endrődnek, 3. a Hazának 4. Istennek és az egyháznak.

1. Az embereknek... különösen is családjának: lányának, kedvelt unokájának, akire oly büszke volt. Elkötelezettje volt mindenkinek.. Szerette az embereket, és ezért megbecsülték. Megbecsülték a szarvasi ÖRKI-ben, majd a Híradástechnikai Szövetkezetben, ahol 30 évig dolgozott. Munkájára, feladataira jól felkészült, mert minden vizsgáját jelesre végezte.

Az öregeket, betegeket, elesetteket támogatta, szinte utolsó percéig intézte mások sorsát.

2. Elkötelezett embere volt a városnak, és főleg Endrődnek. Mint önkormányzati képviselőtestületi tag hűségesen szolgálta a várost, és különösen is az oly hön szeretett endrődi városrészt. Számos szervezetnek volt aktív tagja, melyet felsorolni sem tudok. KDNP, MKDSZ, FIDESZ, Tűzoltóegyesület, Kincs az Életed Alapítvány, Ultrahang Egyesület, Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány.

Kezdetől fogva, azaz tizenhárom éven át szerkesztőbizottsági tagja volt a „Városunk Gyomaendrőd” újságnak, és írója is. Férje halála után ő lett a főszerkesztő. Szívügye volt az Endrődiek Baráti Köre, a kapcsolatépítés és tartás az itthoniak és elszármazottak között.

3. Elkötelezettje volt a Hazának. Több olyan szervezetben is dolgozott, mely túlmutatott településünkön. Tagja volt a Békés Megyei Képviselőtestületnek és az MKDSZ-nek megyei elnöke.

Batsányi János sorai jutnak eszembe:

A hazáért élni, szenvedni s jót tenni,
Ügye mellett önként s bátran bajra menni,
Kárt, veszélyt, rabságot érte fel sem venni,
S minden áldozatra mindenha kész lenni...

4. Elkötelezett híve volt az Istennek, és Egyháznak. Hite tettek által bizonyított hit volt. Gyakran láttuk vendégként az Úr asztalánál. Ezért volt élete oly munkabíró, hogy mindig tudott adni: özvegyen is, sőt gyengén és betegen is. Több zarándoklaton is részt vett: Medjugore, Fatima, Krakkó, és az idén még Lourdesben is járt.

Ő állította templomunkban az Irgalmasság oltárát, hozatta Krakkóból az Irgalmas Jézus képet. Ölelje szívére érte az Irgalmas Jézus.

A nagy útra is keresztény módon készült fel. Halála előtt két héttel jártam nála utoljára. Felvette a szentségeket. Előtte még beszélgettünk. Amit mondott, úgy érzem, mindannyiunknak szól. Egy mondatát idézném: „Nem félek, nyugodt vagyok, nagyon nyugodt. És nem haragszom senkire.”

Távozása nagy úrt hagy maga után. Elment, de mégis itt marad közöttünk a templomban, a városban, családjában. Megpihent.

Jézus nemegyszer hangsúlyozta, hogy a testi halál nem szünteti meg az életet, csak megváltoztatja azt, ezért a halált csak alvásnak nevezte. „Mostantól fogva boldogok a holtak, akik az Úrban halnak meg. Így van, mondja a Lélek: pihenjék ki fáradalmaikat, mert tetteik elkísérik őket.

Szent Ágostonnal valljuk: Hitünk a feltámadás, reményünk a viszontlátás, szeretetünk pedig a kegyes meg-

JANUÁRI ÜNNEPEK

1. hétfő:	Szűz Mária, Isten Anyja, ÚJÉV
2. kedd:	Nagy Szent Vazul, Nazianzi Szent Gergely
3. szerda:	Jézus Szent neve
7. vasárnap:	Urunk megjelenése (Vízkereszt)
8. hétfő:	Urunk megkeresztelkedése
13. szombat:	Szent Hilariusz püspök, egyháztanító
14. vasárnap:	Évközi 2. vasárnap
15. hétfő:	Remete Szent Pál
17. szerda:	Szent Antal apát
18. csütörtök:	Árpád-házi Szent Margit
20. szombat:	Szent Fábian pápa, és Szent Sebestyén vértanúk
21. vasárnap:	Évközi 3. vasárnap
22. hétfő:	Szent Vince diakónus, vértanú
24. szerda:	Szalézi Szent Ferenc püspök, egyháztanító
25. csütörtök:	Szent Pál apostol megtérése
26. péntek:	Szent Timóteusz és Szent Titusz püspökök
27. szombat:	Merci Szent Angéla
28. vasárnap:	Évközi 4. vasárnap
31. szerda:	Bosco Szent János áldozópap

emlékezés.

Gárdonyi Géza így gondolkodott és vallotta – és vele mi is:

Miatyánk Isten mindeneknek Atyja, kihez hajlunk, mint fű a nap felé. / Az én szívemet kétség nem szorongatja, midőn indulok végorám felé. / A halál nékem nem fekete börtön. Nem rút, nem fázlaló semmiképpen. / Egy ajtó bezárul itt lenn földön, egy ajtó kinyílik ott fenn az égben. Amen.

Iványi László
plébános

Gyomaendrőd, 2006. december 9.

A templomi szertartás végén elücsüztak még: Dr. Latorcai János, képviselő, az Endrődiek Baráti Körének elnöke, Domokos László képviselőnk, Vaszkó András és Polányi Éva a Városunk újság nevében, és Várfi András polgármester úr.

Ezután a gyászmenet elindult a temetőbe, de előbb még a templomban az Irgalmasság Oltárához elvonult utolsó búcsút venni. Itt egy imában az Irgalmas Jézus kegyeibe ajánlottuk az elhunytat.

KARÁCSONY TEMPLOMAINKBAN

Karácsony, Szenteste - gyerekek pásztorjátéka a hunyai templomban

Gyerekek karácsonyi játéka az endrődi templomban, az éjféli mise előtt

Fotók: Iványi László

†HATÁR GYŐZŐ

1914. november 13. Gyoma - 2006. november 27. London

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium fájdalommal tudatja, hogy életének 93. esztendejében elhunyt Határ Győző Kossuth-díjas író, az egyetemes magyar irodalom kiemelkedő, iskolát teremtő egyénisége.

Univerzális tehetség volt: a Zeneművészeti Akadémián Kodály Zoltántól tanult, építészmenőkként végzett, íróként alkotott, de volt, amikor a festményeiből élt meg.

Túlélte halálos ítéletet, börtönöket és munkatáborot. 1956-ban már nem lelte helyét saját hazájában. Nem sokkal a forradalom leverése után hagyta el az országot ifjú feleségével, Prágai Piroskával, akivel 50 éven át élt Londonban.

Csaknem 20 évig volt a BBC, azt követően pedig a Szabad Európa Rádió munkatársa. Az angol külügyminisztérium hivatalos tutoraként felelősségével együtt 25 éven keresztül végezte angol diplomaták magyar nyelvi felkészítését és a magyar kultúrába való bevezetését.

Rendszeres irodalmi esteken és előadókörutakon mutatta be saját és más szerzők műveit Nyugat-Európában és Amerikában, és szoros kapcsolatot ápolt az emigráns irodalmi körökkel.

Amilyen nehezen jelent meg 1945-ben első kötete, a Ragyogó szívvel, kerek arccal, olyan könnyen adták ki műveit a 80-as években – ekkor szinte évente látott napvilágot tőle valami újdonság.

Évtizedek után a rendszerváltás hozta őt haza először. Neve ezt követően itthon is mind ismertebbé vált, művei sorra jelentek meg a hazai kiadók-nál, a 2005-ös könyvhéten is több új kötetét dedikálta.

Határ Győző az utolsó pillanatig hatalmas szellemi frissességgel dolgozott – legutóbb alig két hete a Londoni Magyar Kulturális Központ 56-os megemlékezéseinek zárórendezvényén vett részt, amikor visszaemlékezéséből olvasott fel egy részletet angolul Károly herceg jelenlétében a brit trónörökös hivatalában, a St. James's palotában.

Miután felesége, Prágai Piroška tíz nappal korábban eltávozott, ő sem maradhatott tovább.

Határ Győzőt a minisztérium saját halottjának tekinti.

ÉLETRAJZ

apám Gyomán nyomdászokodott, de katlan elméjére Doberdó ráborult
s én kötetszám százsorszép kéziratban maradtam kötetlen - nyomatlanul

ki váltig soványolt: kezével lázra szemével latra Anyák-Anyja mért elemőzsiáján hízott a parázna
s ő halálig korholt soványságomért

Balkán sártengerén elakadt a lábam
de ha a Zengő Szigetre gondolok ör és rab téglá börtönöm falában azért a szívem - Londonig dobog

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

BOSCO SZENT JÁNOS

Január 31.

*Becchi tanya (Torinó mellett), 1815. augusztus 16. +Torinó, 1888. január 31.

Ez a rendkívüli ember, akit Isten a múlt század forradalmainak időszakában ajándékozott az Egyháznak, Torino mellett egy szegény tanyán, Becchiben látta meg a napvilágot 1815. augusztus 16-án. Apja, Bosco Ferenc másodszer nősült, mert első felesége Antal nevű fiúuk születése után hamarosan meghalt. Második feleségétől, Occhiena Margit asszonytól két fia született: József és János. A fiúkat édesanyjuknak kellett fölnevelnie, mert apjuk 1817-ben meghalt.

Margit mama mélyen vallásos édesanya volt. Gyermeküket kicsi koruktól arra nevelte, hogy Isten jelenlétében járjanak, mert „Isten mindenütt jelen van, mindent lát, a legtitkosabb gondolataitokat is.” Ugyanakkor állandóan a jótettekre sűrgette őket. Azt szokta mondogatni: „Aki alszik, nem fog halni!”

Amikor János hatéves lett, nagyon szeretett volna tanulni, Isten ugyanis rendkívüli képességekkel áldotta meg: ha valamit figyelmesen elolvasott, megmaradt az emlékezetében. Testi ügyessége és ereje is átlagon felüli volt, kézügyessége pedig olyan fokot ért el, hogy könnyedén elleste a vásári bűvészek fogásait. Ennek ellenére a bátyja, a tanulást naplopásnak tartotta, hallani sem akart a taníttatásáról. Számára csak a munka létezett, a földdel és az állatokkal való földézés. Így Jánosnak csak este volt módja arra, hogy az egyik szomszéd parasztbácsitól olvasson tanuljon.

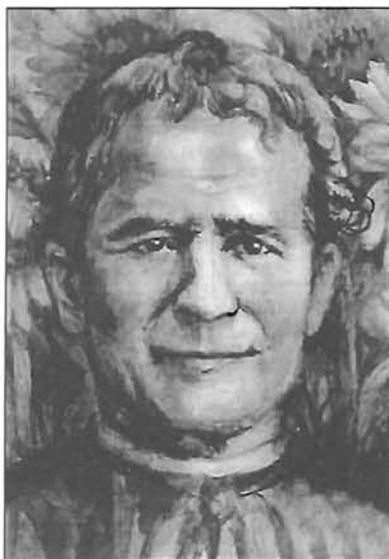
Kilencéves korában álmodt, amely meghívásának első jele volt. Ebben az álomban parancsot kapott: „Allj a fiúk élére!” Szó szerint véve a parancsot, kezdte maga köré gyűjteni a környékbeli fiúkat. Tanította őket a katekizmusra, elismertelte nekik a templomban hallott prédikációt. Amikor pedig látta, hogy hallgatói fáradnak vagy unatkozni kezdenek, egy anyjától tanult történettel vagy bűvészműtávirányval szórakoztatta őket.

Tízéves korában járult először szentáldozáshoz, és hitoktatójának is föltűnt értelmességével és jámborságával, de a bátyja csak nem akart hallani a tanulásról. Sőt addig gúnyolódott vele, míg 1828-ban édesanyja is jobbnak látta, ha János elmegy otthonról: elindult, hogy szolgagyerekek szegődjék egy tanýára.

Két év múlva megkezdhetette az iskolába járást, házaknál kapott szállást házimunkák elvégzése fejében. Így alkalma nyílt sorban megismerkedni a szabó, lakatos, asztalos mesterséggel. Főzni tanult, egy kántortól megtanult zenélni. Mindezeknek később igen nagy hasznát látta.

Tizenhat évesen beléphetett a chieti szemináriumba, 1841-ben szentelték pappá. Utána még két évig továbbtanult egy torinói konviktusban, amelyet 1820-ban alapítottak fiatal papok számára, hogy erkölcsstani és szónoki tudásukat elmélyíthessék. Miközben ezt a konviktuszt látogatta, rabok, betegek, szegények lelkipásztori gondozásában vett részt. Az utcákat járva, megdöbbenve látta, milyen sok fiú csatangol szerte a városba.

1841. december 8-án Don Bosco éppen misézéshez öltözött, amikor a sekrestyében föltűnt egy ilyen fiú. Kiderült, hogy nemcsak ministrálni nem tud, hanem vallásilag is teljesen tudatlan. A sekrestyés ki akarta kergetni, de Don Bosco visszahívta, s mise után megtanította a keresztvetésre és beszélt neki a Teremtőről, aki életünk végső célja is. Ezzel a fiúval kezdődött az „oratorium”, Don Bosco műve. A fiú ugyanis később több társát hozta magával. Öt évvel később négyszáz lett a fiúk száma!

Eleinte különböző templomokban vettek részt a szentmisén. A szentmisét katekizmus-oktatás követte, majd játékok, versenyek, éneklés. Don Bosco 1843-ban elvállalta a leánynevelő intézet mellett működő Szent Filoména Kórház lelki irányítását, s a kórház mellett ki tudott alakítani egy kis kápolnát, amelyet 1844. december 8-án Szalézi Szent Ferenc tiszteletére szenteltek. A fiúk száma azonban oly mértékben sokasodott, hogy nem fértek el.

Ezért 1845 júliusában áttelepültek a Szent Márton-templomba, de fél év múlva itt sem volt maradásuk. Ekkor egy pap kínálta föl a télre való tekintettel három szobáját, hogy fedél alatt lehessenek. Tavasszal azonban a szomszédok közölték, hogy tovább nem tűrik a „rendetlenkedést”, ezért Don Bosco kibérelt egy rétet, ahol szentmise után az oktatást tartotta és felügyelete alatt szabadon, játszhattak a fiúk.

Egy hónap elteltével a gazda fölmondta a rét bérletét, s ekkor égi ajándékként egy Pinardi nevű háztulajdonos fölajánlotta házának fészert. Don Bosco csak arra kérte, hogy kicsit magasítsa meg a helyiséget, hogy kápolnának használhassák. Mikor ez egy héten belül megtörtént, bérbe vette a fészert abban a reményben, hogy majd az egész házat is bérelheti, ha a lakók elhagyják. Májusban viszont Barolo örgrófné, aki a Szent Filoména kórházat fenntartotta, választás elé állította: vagy a kórház alkalmazottja marad, de akkor hagyja abba a fiúkkal való felesleges vesződést, vagy azonnal elbocsátja. És Don Bosco a fiait választotta. Utána hamarosan súlyos beteg lett, úgyhogy egy időre haza kellett menni Becchibe. Amikor már elég erősnek érezte magát, novemberben édesanyját is magával hozta, és együtt költöztek be a Pinardi-házba. Margit mama ettől fogva haláláig (1857. november 25.) az összes fiú édesanyja is lett.

Az oratóriumból, amely a mi fogalmaink szerint napközi otthon volt, lassan éjszakai menedékhely is lett, mert egyre több olyan fiú jelentkezett, akiknek semmifajta szállása sem volt. Don Bosco megosztotta velük a házat.

Don Boscónak ugyanis semmiféle jövedelme nem volt. Övéivel együtt élt, mint az ég madarai: alamizsnából. Sorsjátékot rendezett, amelynek bevétele segítette rajtuk. Nincstelenségük ellenére 1851-ben megvásárolhatta a teljes Pinardi-házat, és letették a Szalézi Szent Ferenc-templom alapkövét. A templom egy év múlva teljesen készen áll

1859-ben Don Bosco elérkezettnek látta az időt, hogy munkatársait társulatban fogja össze, és megalapította a Szalézi Szent Ferenc Társulatot, az egyháztörténelem egyik leghatásosabb szerzetesrendjét. Közben az oratóriumból iskola, majd iskolarendszer fejlődött ki. Már nem csak hitoktatás folyt Don Bosco iskolájában, hanem egyik műhelyt a másik után állította föl, hogy a növendékek mesterséget is tanulhassanak, s ha az ő keze alól kikerülnek, becsületes munkásemberként élhessenek. 1872-ben megalapította a rend női ágát, amelyet a Segítő Szűzanyáról nevezett el. A pápai jóváhagyást 1874-ben kapták meg. Egy év múlva már olyan híre volt a rendnek, hogy Dél-Amerikából kaptak meghívást, és Don Bosco el is indította az első missziós csoportot.

Életének utolsó éveiben sokat szenvedett. Állandóan fájt a háta, a szeme és a feje, s mindehhez krónikus álmatlanság társult. Tevékeny életét, amelyben oly kevés időt hagyott tétlenül, s oly sok jót tett a kicsinyekért, 1888. január 31-én fejezte be itt a földön.

XI. Pius pápa 1929-ben boldoggá, 1930-ban szentté avatta. A római kalendáriumba 1936-ban vették föl ünnepét.

Önök joga van tudni...

Karácsonyváros hangulatban tartotta ez évben utolsó ülését a képviselő-testület. A kihelyezett ülésnek a Százsorszép Óvoda adott otthont. Az érdemi munka előtt az óvodások, az óvónénik gondos felkészítésével szép műsort mutattak be a Katona József Művelődési Központban.

A barátságosan ülésteremmé alakított óvodában folytatta munkáját a testület. A 17 napirendi pont tárgyalását követően Várfi András polgármester szünetet rendelt el, majd 4 napirendi pontot zárt ülésen tárgyaltak.

Miről is döntöttek a képviselők?

- A változások átvezetése megtörtént a költségvetésben, így a 2006. évi költségvetési rendelet módosítását a képviselők egyhangúlag megszavazták.
- Az új képviselő-testület alakuló ülésén elrendelte a Szervezeti és Működési Szabályzat felülvizsgálatát, melyet megfelelő előkészítés után a képviselő-testület most elfogadott. A Szervezeti és Működési Szabályzatot bármikor lehet módosítani, amennyiben az indokolt – mondta Várfi András polgármester.
- Sor került még a helyi adórendelet módosítására, mely egyértelműbbé és ellenőrizhetőbbé teszi az építményadó vonatkozásában az adókedvezmény visszaigénylését. 2007. január elsejétől a környezetvédelmi egyesületek minden tagja építményadóját a Polgármesteri Hivatal adószámlájára teljesíti, és amennyiben a rendeletben megfogalmazott célok érdekében történt környezetvédelmi beruházás vagy közműépítés; a befizetett adó visszaigényelhető.
- Fenntartóként, jóváhagyta a képviselő-testület a Kner Imre Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium pedagógiai programjának módosítását. A módosításban az úszásoktatás új elemként szerepel. Városunk adottságai megvannak az úszás oktatásához, ezért helyes volt ez a döntés.
- A rendszerváltozást követően a „vállalkozó önkormányzat” szlogen járta. Ennek szellemében apportálta a város akkori képviselő-testülete a gyomai futballpálya és a Fő út közötti földterületet a Thermál Invest Rt- be. A cél egy gyógyszálló felépítése volt, mely a részvénytársaság sikertelen gazdálkodása, majd felszámolása miatt meghiúsult. Most lehetőség van a földtulajdon visszavásárlására. A pályázatban meghatározott ár 2 millió forint + áfa. A képviselő-testület megbízta Várfi András polgármestert, hogy az ingatlan vásárlására pályázatot nyújtson be.
- Szintén vagyoni jellegű kérdésben kellett döntést hozni a vasúti híd melletti juhodály üzemeltetése kapcsán. Az önkormányzat által pályázati pénzből megvalósított juh nyári szállást a Dógos Kkt. üzemeltette 2010. április 30-ig érvényes szerződéssel. Időközben a Kkt. jogutód

nélkül megszűnt, ezért indokolt az ingatlan visszavétele, és az üzemeltetésre új pályázat kiírása. Az üzemeltetők az ingatlant nem a jó gazda gondosságával működtették, ezért a képviselő-testület felhatalmazta a polgármestert velük szemben peres eljárás kezdeményezésére.

- Pályázati kiírásról szavazott a képviselő-testület, egy fő mezőőri állás betöltésére. 2007. január elsejétől magasabb lesz a mezőőri járulék mértéke, és a befolyt többletből még egy mezőőri állás betöltésére van lehetőség.
- Állampolgári kérelemlről döntött a testület. A Nyárszegegy utca több lakója sérelmezte, hogy beépítésre kerül az utca északi oldala. A város Rendezési Tervének megfelelően történik a lakóingatlan beruházás, ezért a képviselő-testület a kérelmet nem támogatta.
- Sikeresen zárult a kilenc utca építésére kiírt közbeszerzési eljárás. A legkedvezőbb ajánlatot az ÚT-ÉP-KER 97 Kft. adta, bruttó 65 869 200 Ft összegben. Helyes volt tehát a képviselő-testület korábbi döntése, mikor a magas ajánlati ár miatt a korábbi közbeszerzési eljárást érvénytelenné nyilvánította, mert így a tervezett 70 milliónál is alacsonyabb ajánlat érkezett. Hamarosan kezdődhet a beruházás.
- A testületi ülésen napirendként szerepelt még a Városi Képtár nyitvatartásának és belépődíjának módosítási kérelme, tájékoztatást kaptak a képviselők a lezárult irodaszer pályázatról. Megtárgyalták a képviselők és támogatták a piac üzemeltetőjének kérelmét, és támogatták Rovnyik Katalin szolgálati-lakás megvásárlását. Fekete Lajos gazdálkodó kérelmében bejelentette földterületi művelési ág változását, melynek eredményeképpen az önkormányzat földterülettel határos útterülete növekedett. Sor került a Békési kistérség társulási megállapodásának módosítására, melynek értelmében lehetőség lesz 2007 – től a Városi Gondozási Központot kistérségi intézményként működtetni, és így elérhetővé válik kiegészítő normatíva megszerzése. A képviselő-testület elfogadta a 2007. évi munkatervét.
- A bejelentéseket követően a zárt ülésre került sor, ahol személyi és vagyoni kérdésekről döntöttek a képviselők. A nemrég elhunyt Császárné Gyuricza Éva bizottsági elnök helyét Szabó Balázné veszi át. A Humánpolitikai bizottságba Putnoki László kerül új tagként. Elfogadta a képviselő-testület Gellai Józsefné intézményvezető kérelmét, miszerint kéri munkaköréből való felmentését. A testület megbízta 2007. január elsejétől Hainfart Lililát, hogy a pályázat kiírásáig megbízottként vezesse az intézményt. A zárt ülésen döntött a testület, hogy január 31-ig meghosszabbítja a Fő úti gyógyszertár bérleti jogviszonyát. Megbízta a képviselő-testület Várfi András polgármestert az Enci adásvételi szerződésének felülvizsgálatára.

A testületi ülés végén a képviselők megtekintették az intézmény helyiségeit, és tájékoztatást kaptak Dr. Csoma Antalné vezető óvónőtől és munkatársaitól az óvodai munkáról.

Gyengédséggel győzni le a dühöngőt,
jósággal a rosszat, adományokkal a fukart,
igazsággal a hazugot.

Távolkeleti bölcsesség

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Tisztelt Olvasó!

A téli ünnepkör jeles napjaihoz tartozó ünnepi szokások közül emeljük ki a „Betlehemezést”.

A betlehemezés a karácsonyi ünnepkör egyik legnépszerűbb többszereplős dramatikus játéka. A karácsonyi misztérium-, illetve pásztorjáték eredetét a latin nyelvű liturgikus jelenetek képviselik, amelyeket a XI. századtól kezdve adtak elő a templomokban. Sajnos bizonyítható középkori magyar szöveg nem maradt fenn, hanem a XVII-XVIII. századi, főként iskolás és laikus vallási előadások szövegeit ismerjük. A köztudatban továbbélő szövegek, melyeket a XIX. és XX. századi betlehemes játékokban megtalálunk, a korábbi szövegek folklorizálódott változatai. A XVII-XVIII. századi betlehemes szövegekben a szálláskeresés, a pásztorjáték, a háromkirályjárás és a Heródes-jelenet együtt szerepelnek. A későbbiekben szétválnak, és a így kerül az advent időszakának elejére a szálláskeresés, melyet másképpen bölcsőjárásnak neveznek, illetve a vízkeresztkor járt háromkirályjárás. A szálláskeresés szokásának tárgyi kelléke a szent családot ábrázoló kép, a betlehemezés és háromkirályjárás fontos tárgyai a templomocská és a jászol. Falunkban fennmaradt a mind a három dramatikus játéknak a helyi változata, köszönhetően Vaszkó Irénnek. Az endrődi betlehemezést és a háromkirályjárást már korábbi számainkban közöltük. Összehasonlításként most nézzünk meg egy erdélyi változatot, Magyarorszátról (Kolozs vm.) Karácsony Molnár Erika 1992. évi gyűjtését.

„A mezőségi Magyarorszáton a betlehemes csoport délután 2 órakor indul el karácsony vigíliáján (dec. 24.). A szereplők felnőtt férfiak: Szent József, futár, király, angyalok, pásztorok. Az adományokat a királynak adják át, amit később elosztanak egymás közt.

(részlet)

FUTÁR: Dicséretessék az Úr Jézus Krisztus!

Újságot hirdetünk, betlehemet hoztunk. Társaim künn vannak, behívnám, mert fáznak. Mit felel rá jó gazda? Bejöhetnek vagy nem?

GAZDASSZONY: Bejöhetnek!

FUTÁR: Gyertek be!

BETLEHEMESEK: Jó estét kívánunk! Boldog ünnepet!

GAZDASSZONY: Viszont kívánjuk!

KIRÁLY: Dicséretessék az Úr Jézus Krisztus a magas mennyekben, ki kigyelmeteket fönntart friss és jó egészségben. Mi nem azért jöttünk, hogy sokat historiázzunk, hanem Jézus Krisztusról példát mutassunk!

BETLEHEMESEK: (Énekelik a Mennyből az angyalt...)

SZENT JÓZSEF: Felséges királyom nyisd meg ajtódát! Ereszd be szegény szűkölő karodat!

KIRÁLY: Parancsolom szolgálám, lásd meg sietséggel, ki kopog ajtómnál oly bátor szívvel!

FUTÁR: Azonnal teljesítem, felséges királyom! Vajon ki vagy, mi vagy, honnan jöttél? Mi dolog, hogy ezen éjszakára szállást magadnak nem kerestél, erre a kérdésemre tüstént feleletet tégy!

SZENT JÓZSEF: Tibirius császár birodalmából jöttem tihozzátok, hogy nekem ezen éjszakára szállást adnátok.

FUTÁR: Várj, jelenté, a királynak! Felséges királyom új követünk jött.

KIRÁLY: Kicsoda ez a követ?

FUTÁR: Szent József.

KIRÁLY: Itt szállást nem kap, ha város piacán is megfagy.

SZENT JÓZSEF: Ó te kemény, köszívű nemzetség, még a pogánynál is van egy kis kegyesség, hát tenálad miért nincs egy kis engedelmisség?

KIRÁLY: No, gyere be hát egy pár órát fűtőzni!

SZENT JÓZSEF: Jó estét kívánok, boldog ünnepet!

GAZDASSZONY: Viszont kívánom!

SZENT JÓZSEF: Adjon az Úr Isten e házba jó estét, reátok

nézve jó szerencsét! Isten áldjon jó királyom!

KIRÁLY: Isten hozott, jó barátom! Látod-e nekem mennyi vendégeim vannak. Ha én téged befogadlak, ezek engem megszólának. Ezzel királyi házamból elmehetsz.

BETLEHEMESEK: (Éneklük a Vajon József mit gondoltál... - kezdetű éneket.)

ANGYALOK: (éneklük a Keléjetek fel pásztorok... - kezdetű éneket.)

FIATAL PÁSZTOR: Hallod édes barátom, mit mond az angyal? Új királyunk született!

ÖREG PÁSZTOR: Ó, édes barátom, ne húzd a bundámat, hisz úgyis rongyos! Gyere hát, menjünk!

FIATAL PÁSZTOR: Hallod-e édes barátom mit mond az angyal? Új királyunk született!

ÖREG PÁSZTOR: Keljünk, pásztorok, gyorsan induljunk Betlehem városba, romlott istállóba! Siessünk, ne késsünk, hogy ezen éjszakára odaérhessünk!

FIATAL PÁSZTOR: Ó, én édes barátom, ne húzd a bundámat, mert úgyis rongyos! Gyere hát, menjünk!

BETLEHEMESEK: (Énekelik a Menjünk, menjünk, örvendezzünk... -kezdetű éneket.)

FIATAL PÁSZTOR: Úr Jézus ki után oly régen óhajtozám, Szívemből köszöntlek, eljöttem tehozzád.

Szegény pásztor vagyok, nincsen aranypénzem,

De amim van is, szívesen lábaidhoz tészem.

E hit énelöttem a legdrágább vagyom,

Ebben erősíts meg Jézus, e víg napon!

Ebben erősíts meg, ha élek, ha halok,

Bátran elmondhatom Jézus, tied vagyok!

ÖREG PÁSZTOR: Ó, édes kicsi Jézuskám, én vagyok a pásztorok közt a legöregebbik pásztor. Hoztam egy kis sajtocskát, vedd jó neven, még többeket is hozhatok!

FIATAL PÁSZTOR: Ó édes, kicsi Jézuskám, én vagyok a pásztorok közt a legifjabbik pásztor. Hoztam egy kis báránykát, vedd jó neven, amíg többeket is hozhatok!

BETLEHEMESEK: (Éneklük a Vedd fel Sári, ködmönkédet... - kezdetű éneket.)

KIRÁLY: Áldom és magasztalom a seregek Urát,

Áldom és dicsérem Istennek e jóvöltát,

Hogy megadta nekünk ez karácsony éjszakáját,

Szívesen töltjük el poharát,

Fehér virágokból gyémántkoszorúját,

Azt a fejünken hordozzák, mint a piros rózsát.

Mennyben is asztalt terítettek,

Poharakat borral csordultig töltöttek.

Áldom és dicsérem gazduram magukat."

Forrás: Tátrai Zs.-Karácsony Molnár E: Jeles napok, ünnepi szokások (1997.)

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK GYÁRTÁSA
EGYEDI MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XIV. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2007. január

januári melléklet - a Templárius Alapítvány támogatásával

Legyen december 17. az adományozás napja

Mélyen Tisztelt Kanonok Úr, Plébániai Kormányzó Úr,
Fővédnök Hölgem és Uraim, Kedves Kollégák,
Kedves Gyermekek és Szülők!

Nehéz volt erre az alkalomra készülni, mert értékelést kell most tartanom Önöknek öt év elteltével.

Öt éve annak, hogy templomi keretek között rendezzük meg az immár hagyományosnak számító adakozási ünnepségünket, ami azt a nevet kapta: Segítsünk a rászoruló gyermekeken. hét évvel ezelőtt jött ez a gondolatunk, amikor arra döbentünk rá lovagdama társammal, Vaszkó Sándornéval, hogy a gyerekek egyre nehezebb helyzetben élnek. Ez indította el bennünk a tenni akarást. Az elmúlt évben már odáig jutottunk, hogy 150 családot tudtunk megajándékozni. Az idejének csak fele. Kérdezhetnénk az okokat, de ezt most ne tegyük.

Az adományozás lehetősége sokakat cselekvésre készítet. Mára országossá terebélyesedett az összefogásnak és segítségnyújtásnak köszönhetően.

Mára eljutottunk oda, hogy néhány hónapja jelentkezett egy mecénás és egy támogató csoport, akik minket kerestek. Ez egy olyan folyamatnak az elindítója és motorja, ami BIZTÓ, HA JÓ HÁTSZELET KAPUNK AZ ÜGYHÖZ. Mire gondolok?

Utánanézttem. A Naptár különböző európai napokkal van tele, de gyerekekkel kapcsolatosan tudomásom szerint csak egy

nap van: a gyermekek jogainak európai napja, amit 2000-ben, november 20-ra tűztek ki mint az ENSZ gyermekjogi egyezmény évfordulójának napját. Többől nem tudok. Azt szeretném a Templomos Lovagrend, a Templárius Alapítvány, a Karitász endrődi és hunyai csoportjai és a kereszténydemokraták nevében kezdeményezni, hogy legyen az ADOMÁNYOZÁS vagy ADAKOZÁS napja december 17. azért, mert ez volt az a nap, amikor először templomban osztottunk csomagot 2001-ben. Megvizsgáljuk ennek lehetőségét és betervezésének módját.

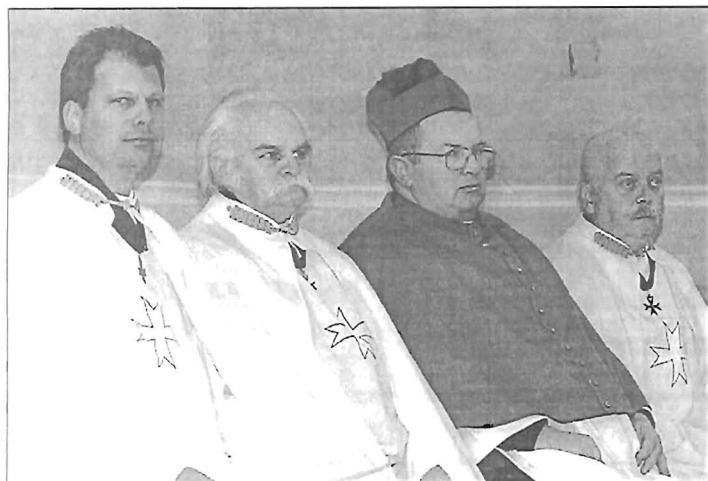
Köszönöm megtisztelő figyelmüket és azokat a felajánlásokat, amit természetben és anyagiakban tettek. Köszönöm a segítőknek, akik a csomagokat elkészítették. Gyerekek: fogadjátok majd a csomagot olyan szeretettel, ahogyan azt adták, és ahogyan azt több napon át készítették Nektek.

Végül egy idézettel zárom gondolataim, amit Karácsonyra kívánok MINDENKINEK.

„A kis Jézuska itt van a közelben,
Legyünk hát jobbak,
s higgyünk rendületlen,
S ne csak így decemberben.”

Fr. Ungvölgyi János

Köszöntjük Fővédnökeinket, akik jelen vannak, és azokat is, akik valami miatt nem tudtak eljönni

1. Dom Alberto Cristofani della Magione Nagymester urat, aki kórházi gyógykezelés miatt nem tud jelen lenni mai ünnepségünkön, telefonon mindenkit szeretettel köszönt és áldásos karácsonyt kíván;
2. Card. Paskai László ny. bíboros urat, aki egyéb elfoglaltsága miatt nincs közöttünk;
3. Dr. Kiss-Rigó László Püspök atyát, a Szeged-Csanádi Egyházmegye megyéspüspökét, aki levélben köszönti a jelenlévőket;
4. Dr. Becsey Zsolt képviselő urat Brüsszelből, az Európai Unió parlamenti képviselőt, Gazdasági és Pénzügyi Bizottság tagját;
5. távollétében Dr. Surján László képviselő urat Brüsszelből, az Európai Unió parlamenti képviselőjét; aki hivatalos elfoglaltsága miatt nem tud jelen lenni a mai napon;
6. Zelenák Zoltán mecénás urat, aki a Templomos Lovagrend és a Templárius Alapítvány ill. az idei adományozás kimagasló támogatója;
7. Dr. Tóth János Főorvos urat, a Budapesti Szt. János Kórház Diabetológus főorvosa, a Kor-Kontroll Társaság egyik alapító tagja, fő segítője kapcsolatai révén a Templomos Lovagrend programjainak;
8. Domokos László országgyűlési képviselő urat, a Békés Megyei Közgyűlés elnökét, aki levélben köszönti a megjelenteket;
9. Várfi András Polgármester urat, Gyomaendrőd Város polgármesterét;
10. B. Király Györgyi Úrasszonyt, a Kor-Kontroll Társaság elnökasszonyát, a Magyar Rádió Főszerkesztőjét;
11. Molnár Ferenc urat, az Európai Unió Küldöttségi elnökét;
12. Dr. Csorba Csaba jegyző urat (ő nem fővédnök). Köszön-

töm a lovagokat, képviselőket, vendégeket, és gyerekeket, szülőket kísérő pedagógusokat, akik jelen vannak az intézményekből.

Amit tudni kell az idei adakozásról:

Az eltelt 5 év alatt az idei adakozás volt a legnehezebb, mert ilyen kevés támogató és adakozó még nem volt, de az első olyan rendezvény templomunkban, amikor megjelent egy olyan komoly mecénási kör, akik szívügyüknek tekintik a rászorultak megsegítését és támogatását.

Zelenák Zoltán, az idei kimagasló mecénásunk

Ez a személy Zelenák Zoltán, aki a Templárius Alapítvány által működtetett Endrődi Közösségi Ház működését 1Millió Ft-tal támogatta, és ezt az adakozást pedig további 150eFt-al. Magyarul el kell azon gondolkodni: hogyan tovább. Erről Frater Ungvölgyi János commendator úr fog bővebben szólni. A további segítőknek és támogatóknak köszönhetően idén 75 családnak tudunk ajándécsomagot átadunk a Templomos Lovagrend, a Templárius alapítvány, az Élet Másokért Egyesület, a Karitás endrődi és hunyai csoportjai ill. a Gyomaendrődi Kereszténydemokraták áldozatos munkájának köszönhetően. Az összegült közel összesen 500eFt-ből 6eFt összegű karácsonyi csomagokat készítettünk, amiben tartós élelmiszer, édesség, hűskészítmény, játék, szaloncukor került.

Köszönjük nagylelkű segítségüket és támogatásukat ebben az esztendőben is, még akkor is, ha az elmúlt évben 150 csomagot esztendőtünk ki. Azt gondoljuk, hogy karácsony előtt a templomban átadott ajándék mellett a Kisjézus szeretetét is átvehetik az itt ülő gyermekek és szülei, akik különböző óvodák, bölcsődék általános és középiskolás korú diákok, akik rászorultsági alapon kapják ma ezt meg. Tudjuk, hogy ez a mai akció a családok szociális problémáit nem oldja meg. Bízunk abban, hogy a szeretet apró lángocskái lángtengerben egyesülnek majd. A mai nap is Isten szeretetét szeretné eljuttatni a családokhoz, gyerekekhez.

Isten áldása kísérje minden napotokat, és ne felejtsetek, Isten mindenkit hív és vár, még akkor is, amikor nem is gondolod...

Akik segítségünkre voltak: Dr. Csorba Csaba jegyző, Várfi András polgármester, Zelenák Zoltán és Dr. Tóth János főorvos

Dr. Becsey Zsolt Brüsszelből

„Csak azt tudom, hogy millió és millió ember éhezik, gyermekeknek nincs hol lehajtani fejüket. Népem és hazám vár.”

(Nyirő József)

2006-ban befizetett adományok:

Várfi András polgármester (Gyomaendrőd); Zelenák Zoltán mecénás (Budapest); Dr. Becsey Zsolt (Brüsszel); Dr. Palya József (Gyomaendrőd); GALLICOOP Pulykafeldolgozó ZRt. (Szarvas); Domokos László országgyűlési képviselő; Kor-Kontroll Társaság, B. Király Györgyi (Budapest); Molnár Ferenc (Brüsszel); Uhrin Benedek (Gyomaendrőd); Hományi Zoltán (Budapest); ClubNetCet Egyesület (Budapest); Szakálos Tiborné (Gyomaendrőd); Endrődi Gazdakör (Gyomaendrőd); Katona Lajos (Gyomaendrőd); Békés megyei Szociális Közalapítvány (Gyomaendrőd); Zelnik József (Budapest); Karitás (Szeged-Csanádi Egyházmegye); Endrődi Szt. Imre Egyházközség (Gyomaendrőd); Borsodnádasi Egyházközség (Borsodnádasi); Hunyai Szt. László Egyházközség; Fr. Hoppán György (Budapest); Náday Gyuláné (Tibolddaróc); Kissné Dávid Ágnes (Gyomaendrőd); Kúti Istvánné (Salgótarján); Dr. Horkai Kálmán (Gyomaendrőd); Duda Benedek (Szarvas); Gabriella Haramis (Görögország-Athén); Korcsok Gellértné (Gyomaendrőd); Dr. Jánosik Bertalanné (Gyomaendrőd); Gyebnár Jánosné (Gyomaendrőd); Gonda Pálné (Gyomaendrőd); Ambrózi Lászlóné (Gyomaendrőd); Szabó Dezsőné (Gyomaendrőd); Koloh Elekné (Gyomaendrőd); Dinya György (Gyomaendrőd); Szabó Zoltánné (Gyomaendrőd); Gellai Gizella (Gyomaendrőd); Hunya Zoltán (Szarvas) és akik névtelenül fizettek be.

Uhrin Benedek az idei évben is adományozott

Az idei adakozáson, azaz december 18-án Uhrin Benedek újra adott kazettákat a rászoruló gyermekeknek. Saját kazettáit adta át személyesen az endrődi templom oldalában, amikor a karácsonyi karitás csomagokat átadtuk az iparos sekrestyéből. Fáradozást és munkát nem ismerve már hónapokkal ezelőtt készült ere a napra. A fia, Attila gondosan készítette elő a csomagokat. Benedek bácsi hívó ember, vasárnapként eljár a templomba. Azt kívánta a gyerekeknek és szüleiknek: „A szeretet minden ember szívét megérinti, ezért érte el ő is sikereit, mert hitt és bízott, hogy egyszer sikerül. Ezt adja és a kazettákat, amin keresztül ők is megtapasztalhatják ezt az örök optimizmust, amihez Isten nagyon sok erőt és egészséget adott.” Azt mondta, hogy nagyon átfázott, de a segítség őt teljesen fellelített, mert a jó Isten őt nagyon szereti.

Azt kívánjuk, hogy Benedek bácsi jótékonykodása sokakat cselekvésre buzdítson. Emlékezzünk csak: a városban mennyi embernek van már tőle kazettája vagy egy kedves emlénye. Nagyon szerény ember, sokaknak segít. Ez a hála és köszönet szóljon neki is, amikor az imáinkban megköszönjük fáradságos munkáját, amit évek óta tesz a gyerekekért és még sokakért.

KÖSZÖNJÜK, BENEDEK BÁCSI.

Rafael Tibor

B. Király Györgyi, a Kossuth Rádió riportere

Fr. Ungvölgyi János
Templomos Lovagrend
Magyarországi Praeceptória
Tiszántúli Komtúria

Tisztelt Egybegyűlte!

Az előre jelzett egyéb elfoglaltságok és ráadásul egy váratlanul jött futó betegség még abban is megakadályozott, hogy ezek az üdvözlő sorok időben érkezzenek meg.

Miközben ezt sajnálom, örömmel vettem tudomásul, hogy a szeretet és a felelősségvállalás szelleme él még a hazában.

Endrődön jól választották meg az időpontot. Szent Erzsébet napja és Karácsony között át kell gondolnunk egymásért érzett felelősségünket. Bizony még azok is, akik adnak, többnyire csak a feleslegükből vesznek el valamit. Nem él bennünk, illetve csak kevesekben él a szegény asszony utolsó két filléres lelkülete.

Köszönöm a Lovagrendnek, hogy élteti a szeretet szellemét, és arra készíti mindannyiunkat, hogy növeljük az elesettekkel való szolidaritásunkat.

Tisztelettel és szeretettel:

Dr. Surján László

Városi Zene és Művészeti Iskola Énekkara, vezényelt: Imre Mária

ADOMÁNYOZÓ LEVÉL

Ungvölgyi Jánosnak,
A Templárius Alapítvány Elnökének

Az

V. „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!”

támogatási programhoz

a gyomaendrődi székhelyű
a ClubNetCet Internetes Ismeretterjesztő Egyesület
egy komplett számítógép felajánlásával,
angol nyelvű gyermekkönyvekkel és társasjátékokkal,
2007-es gyermeknaptárakkal
2006-ban is örömmel hozzájárul.

Kérjük, hogy legyen segítségünkre abban, hogy a számítógép és a többi adomány olyan családokhoz kerüljön, ahol örömmel elfogadják szerény ajándékunkat.

A számítógépet 2006. december 19-én személyesen adjuk át.

Az ajándékozó rendezvényen nem tudunk
személyesen részt venni,
de sok szeretettel gondolunk a jelenlévőkre,
boldog, békés karácsonyt kívánva:

A ClubnetCet tagjainak nevében

Mozga Márta Anna
Elnök

Budapest, 2006. december 14.

Az adományozás segítőinek és támogatóinak-hálából

Legyen az Úr áldása
rajtad, a ragyogó fény
Áldott világossága.
Az Úr fénye vegyen
körül, és fénye belőled
sugározzon tovább.
Napfényes legyen
körülötted az élet, és
melegítse fel a
lelkedet is,
míg csak átragyog és
bevilágít mindent,
és felmelegít minden
sarkot, mint egy meleg
tűzhely.

Bizalommal lépjen hozzád közelebb az idegen, és engedjen fel
dermedtsége mellett.

Szemedből áldott fény világítson, olyan legyen, mint két gyertya
meleg fénye házadnak
ablakaiban.

Hívja bátorítóan a fáradt vándort, aki oltalmat keres viharos, sötét
éjszakában.

Barátságos tekinteted köszönjön arra, aki találkozik veled.

Legyen az Úr áldása rajtad, a ragyogó fény áldott világossága.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endródiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

Gyoma néprajza

Rovatvezető: P. Szabó István

Nóta- és dalszövegek egy katonanótás „könyvecskéből”

A szóban forgó „könyvecske” egy kisalakú, zsebkönyvformátumú, tábla nélküli, kézzel vonalazott, tintával, vágott hegyű acéltollal írott nótáskönyv. Felirata: „PAPP ZSIGMONDNÉ írta 1882 évben Temesvári Brigádban”. Idősb Papp Zsigmondné – fia ifjabb Zsigmond feljegyzése szerint – huszároknál szolgált ezidőtájt. Idősebb Zsigmond s egyik huszárbajtársa, bizonyos Kocs Imre írogatta tele e kis „könyvecskét” katonanótákkal, huszárnótákkal – köztük pajzán szövegekkel is- s nem utolsó sorban korabeli ismert balladákkal. A legkorábbi keltezésű nóta 1880. augusztus 18-án íródott. Mindjárt az első oldalon egy „Leánybúcsúztató” olvasható:

„Kedves jó Szüleim, hozzátok fordulok,
Kedves Leányokat mostan bocsássátok,
Híven neveltétek, híven dajkáltátok,
Az Urnak áldása szálljon érte rátok.
Az senkise tudja, mire neveltétek,
Felnevelésért áldottak Légyetek, érte;
Mindaddig, míg a por testek a sírba nem nyugszik.
Mostan bocsássátok el ötet békivel,
Had jöjjen el aző férjivel,
Engedjétek meg most mindenről néki,
Had könnyebbőljön meg Szive fájdalomi.
Tudom fáj szívetek, hogy itt hágy Titeket,
Igy rendelte Isten, eztet engedjétek.”
„Leánybúcsúztató” = a vőfély által
szóban elmondott szöveg.

Házam előtt...
Házam előtt van egy nagy almafa
Az alatt van diószin nyoszolya,
Abba fekszik egy barna menyecske,
Előtte áll egy ringó bölcsője...

A lábával csak úgy ringóztatja,
A szájával csak úgy csókolgatja
Csúcsúj csúcsúj ártatlan Mariska,
Verje meg apádot a jehova.

Szállj le páva figefa ágóra,
Mondd meg nekem, hogy megy a gyócs ára.
Három forint három huszasával,
Minek háltál a más babájával...

A faluba...
A faluba útsza hosszát
Muzsikáltatom magamat
Téli palaczk a kezembe,
Tánczolok mint vesztett fene.

Húzd rád cigány siralmassan
Hogy én magam ki sírhassam
De majd ott az ablak alatt
Húzzatok valami vigat.

Ott lakik az én galambom,
Az én bujdosó angyalom,
Aki töllem el bujdosott
Mással éli világát most.

Most cigányok itt az ablak
Húzzatok hát azt a vigat
Ne gondolja e csalfa lány
Hogy búsulok csalfaságón...

nyoszolya = ágy, mennyezetes ágy,
jehova = Izrael istenének neve, eredeti
kiejtése: JAHVE (Őszöv.)

figefa = fügefafa, gyócs, gyołcs =
fehérenemű, gatyá anyaga, a 19. sz.
folyamán a kendervászon helyett pa-
mutos vászon, majd gyári gyołcs lett
a fehérenemű anyaga. 1 rőf (bécsi 78
cm) – 3 frt. 1 frt = 3 ezüst huszas

Volt egyszer...

Volt egyszer egy öreg szabó
Hitták Laczinak
De a ficit úgy csúfolták
Kirisztus szabónak
Julcsa vót, a leg szeb lánya
Huszárt szeretett
De a huszár Julcsikának
Jól be fűttengett

Laczi bácsi haragiába
Kapta csákányát,
Hogy ő avval agyon vágja
Julcsa leányát
De mivel Julcsa szép vót
Huszár el vette
Nem sokára fél év mulván
Pestre fel vitte

Rovászkáné vót a város
Híres babája
Julcsikának nem sokára
Lett egy babája
Laczi bácsi örömben
Három nap nem evett
Hogy ő néki véletlenül
Huszár veje lett...

Csákány = csákányfokos, fokosbal-
ta, fokos, a Tiszántúlon „csákány” érte-
lemben is használták. (Ld. a gyomaiak
1848 nyárvégi-őszi, 1848 évi csatában
való részvételét, ők voltak a „csáká-
nyos” csapat.)

A minap hogy...
A minap hogy hazamentem
Hát otthon megláttam,
Egy néhány huszárt az ágyamon tanáltam.
Kedves feleségem szólj!
Mi baj no angyalom?
Mit keresnek e huszárok?
Én aszt fel nem foghatom.
Na nézzenek ide az emberek kis oktondi,
Ki lát itt huszárokat?
Szolgáló leányok ezek,
Kiket számomra küldött anyám.
Szolgáló leányokat ki pedrett bajusszal?

Oh én, oh én, oh én, ijjen megcsalódott
Férj vagyok én! Egy, kettő, három, négy!

A minap hogy hazamentem,
Hát otthon megláttam
Egy néhány csizmát az ágy előtt tanáltam.
Kedves feleségem szólj!
Mi baj no angyalom?
Mit keresnek itt-e csizmák?
Én aszt fel nem foghatom.
Na nézzenek ide az emberek kis oktondi,
Ki lát itt csizmákat?
Fejős köcsögök ezek,
Kiket számomra küldött anyám.
Fejős köcsögök fel sarkantyúzva?
Oh én, oh én, oh én, ijjen megcsalódott
Férj vagyok én! Egy, kettő, három, négy!

A minap hogy hazamentem
Hát otthon megláttam
Egy néhány csákót, – az asztalom tanáltam.
Kedves feleségem szólj!
No mi baj angyalom?
Mit keresnek itt-e csákók?
Én aszt fel nem foghatom.
Na nézzenek ide az emberek kis oktondi,
Ki lát itt csákókat?
Puliczka főző fazikak ezek,
Miket számomra küldött anyám.
Puliczka főző fazikakat felbokrétázva?
Oh én, oh én, oh én, ijjen megcsalódott
Férj vagyok én! Egy, kettő, három, négy!

A minap hogy hazamentem
Hát otthon megláttam
Egy néhány kardot a szegen tanáltam.
Kedves feleségem szólj!
No mi baj angyalom?
Mit keresnek itt-e kardok?
Én aszt fel nem foghatom.
Na nézzenek ide az emberek kis oktondi,
Ki lát itt kardokat?
Pecsenye sütő nyársak ezek,
Kiket számomra küldött anyám.
Pecsenyesütő nyársat szépen fel bojtözva?
Oh én, oh én, oh én, ijjen megcsalódott
Férj vagyok én! Egy, kettő, három, négy!

A minap hogy hazamentem,
Hát otthon megláttam,
Egy néhány lovat az Istállóba tanáltam.
Kedves feleségem szólj!
No mi baj angyalom?
Mit keresnek itt-e lovak?
Én aszt fel nem foghatom.
Na nézzenek ide az emberek kis oktondi,
Ki lát itt lovakat?
Fejős tehének ezek,
Kiket számomra küldött anyám.
Fejős tehéneket felnyergelve?
Oh én, oh én, oh én, ijjen megcsalódott
Férj vagyok én! Egy, kettő, három, négy!
Vége!

Megkérdeztük a Városüzemeltetési Osztályt...

Többen kérdezték, milyen munkálatok zajlanak az endrői Szarvasvégi Temető mellett? Milyen csövezeték-rendszer készült a Gyomaendródi Temető mellett? Hogy a kérdésekre szakszerű választ adhassunk, megkérdeztük a Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési Osztályát, ahonnan Paróczai Zoltán válaszolt.

Gyomaendrőd város belterületi vízrendezés I. ütem, az Endrői 3 holtág összekötése

Előzmények:

Békés Megye Önkormányzata Békés megye 6 településének belterületi vízrendezésére vonatkozóan 2001. évben beruházási koncepciót készített, amelyet az érintett szakminisztériumok, valamint a Körös-vidéki Területi Vízgazdálkodási Tanács Szakmai Bizottsága támogattak.

Békés Megye Képviselő-testülete 11/2004. (II. 6.) KT. számú határozata alapján a megye további 6 településének - köztük Gyomaendrőd város - belterületi vízrendezése megnevezésel beruházási koncepciót nyújtott be, melyben a koordinálási, gesztori szerepet Békés Megye Önkormányzata látta el. A beruházás címzett támogatással, a Békés Megyei Önkormányzat lebonnyolításában zöld utat kapott, így a megvalósítása elkezdődhetett...

A beruházás rövid ismertetése (célja, megvalósítása):

A város belterületének endrői településrészén három holtág (Füzfás-, Csókási- és Rév-zug) található, amelyek előregedtek, fel-

iszapolódtak az urbanizáció és a természetes öregedés következtében. Vízminőségük és környezetük állapota leromlott, csökkentve a környező ingatlanok használati értékét és a vízi élővilág életterét. A holtágak rehabilitációjával, a beruházás megvalósításával újból páratlan lakókörnyezet alakul ki a holtágak környezetében, amely szolgálja a lakóingatlanokat és újból hasznosítható, esztétikus (horgászható, jó vízminőségű) vízfelületeket biztosít a helyben élők és az ide látogató turisták (üdülő-, fürdő-, öko- és horgász) részére, továbbá elősegíti a vízi élővilág újbóli visszatelepülését. Nem utolsó sorban hosszútávon megoldja a biztonságos, gazdaságos belvízkezelést a három holtág esetében, amely Gyomaendrőd belterületének nagy részéről és külterületről is befogadja a belvizet.

Ezen célokot vezelve nyújtotta be Gyomaendrőd Város Önkormányzata a három holtág összekötésére és Gyomaendrőd város belterületi csapadékvíz elvezetésére vonatkozó pályázatát, amely a biztonságosabb belvíz- és csapadékvíz elvezetéssel együtt megoldaná a három holtág rehabilitációját is. A beruházás 2005., 2006 és 2007. évben szakaszosan kerül megvalósításra.

A munkálatok során, a holtágak 1 m átmérőjű, zárt csatornával kerülnek összekötésre a holtágvégeknél, amelyek biztosítják a szabad vízmozgást a holtágak között. A vízpótlást a Füzfás-zug felső végénél létesítendő szivornya, míg a vízkivételt a Rév-zug alsó végénél megépítendő szivattyútelep biztosítja. Az így létrehozott vízmozgás „átmossa” a három holtág medrét, megszüntetve a „pangó” vízfelületeket, javítva a vízminőséget.

A belvízmentesítés és -kezelés a rév-zugi új szivattyúteleppel gazdaságosabbá és biztonságosabbá válik, mivel azt egy új, korszerű, megfelelő kapacitású szivattyútelep végzi az eddigi három elavult szivattyútelep helyett.

A beruházás a leglátványosabb helyzetű Rév-zug lágyiszap kotrását tartalmazza, összesen 36.331 m³ mennyiségben, amely a teljes iszapmennyiség 2/3-ad része. A kiemelésre kerülő iszap szárazanyag tartalma átlagosan 30,22%. A zagy elhelyezésére különböző alternatívák kerültek kidolgozásra, amelyek közül a végleges megoldást a holtág végi önkormányzati területeken történő elhelyezés jelentette, amelyek tereprendezése időszzerű.

A rév-zugi szivattyútelep mellett található területek végleges tereprendezése a kikerülő szárazanyaggal történik meg, jogerős építési

engedély alapján.

Az iszapkotrás várható befejezési határideje 2007. év első feléve, amely után megtörténik 2007. év végéig a végleges tereprendezés is.

A beruházás jelenlegi állása

A kivitelező kiválasztására irányuló közbeszerzés eljárásan a beruházás gyomaendrői részét érintő kivitelezési munkálatokat végül a Somogyi és Társa Kft. (Kecskemét) nyerte el. A munkaterület átadására 2006. június 1-jén került sor, amely után ténylegesen elkezdődhetett a beruházás kivitelezése.

A beruházás során az alábbi műtárgyak kerültek megépítésre ill. építési munkák kerültek elvégzésre 2006. év végéig:

- fűzfás-zugi átemelő és nyomóvezeték (szivornya) építése a Körös bal parti védtöltésén keresztül
- Új 1 m átmérőjű áteresztés építése a fűzfás-zugi átjárón (itt az átjáró szélesítése is megtörtént a biztonságosabb közlekedés és a később megépítendő szilárd útburkolatú út szélességének biztosítása érdekében)
- Új 1 m átmérőjű zárt és nyílt részekből álló összekötő csatorna építése a fűzfás- és Csókási-zugi „holtág végek” között, tiltókkal (zsilipekkel) együtt
- Új 1 m átmérőjű áteresztés építése a Hat-ház utcai közüti átjáró alatt
- Gyalogos hidt építése a Csókási holtágon átvezető gyalogos átjárón
- Új 1 m átmérőjű zárt összekötő csatorna építése a Csókási- és rév-zugi „holtág végek” között, tiltókkal (zsilipekkel) együtt (a 46. számú főt út alatt „sajtolásos” technológiával készült az átvezetés)
- Endrői mellékcatorna torkolati tiltós műtárgy építése
- Holtágakba torkoló csapadékvíz csatornák tiltózó műtárgyainak építési munkái
- rév-zugi holtág iszapkotrásra során kikerülő iszap elhelyezésére szolgáló 3 db zagyártározó medence földmunkái
- rév-zugi holtág szerződés szerinti iszapkotrásának kb. 30%-a
- A beruházás befejező szakaszában az alábbi műtárgyak kerülnek megépítésre ill. építési munkák kerülnek elvégzésre 2007. év végéig:
- rév-zugi holtág szerződés szerinti iszapkotrásának fennmaradó része, kb. 70%
- rév-zugi átemelő és nyomóvezeték (szivattyú) építése a Körös bal parti védtöltésén keresztül, gépészeti
- berendezések beszerelése
- rév-zugi átemelő energiaellátását biztosító, 20 kV-os feszültségű csatlakozó vezeték kiépítése (Önkormányzat finanszírozásában)
- Út, járda és közterület helyreállítási munkák

A beruházás várható teljes befejezésének ideje 2007. év végére várható.

Gyomaendrőd, 2006. december 21.

Gyomaendrőd Város Polgármesteri Hivatal Városüzemeltetési és Vagyongazdálkodási Osztálya

SPORT

Véget ért a 2006/2007. évi bajnokság fele. Sok jóban nem volt részünk. Mindkettő csapat kudarccal járt. November 25-én Dobozra látogattunk. 1:0 arányban alulmaradtunk. Így nem előzhettük meg a lista-szomszédunkat. Szétesően, fáradtan játszottak a fiúk. A kondíciót javítani kell.

December 2-án volt a szezonzáró. Csabacsüdöt láttuk vendégül. 0:0 lett az eredmény. Igaz, ők az 5., mi pedig 8. helyen vagyunk.

Néha kiábrándítóan gyengén oldjuk meg a kínáló lehetőségeket.

Hol vagy ETK?, „Barátság?”, Kovács Lajos? Szébb napokban reménykedünk.

Jelenlegi sorrend a tabellán: első: Békés 46 ponttal (őket alaposan megvertük Endrődön), második: Kaszaper 42 ponttal, harmadik: Bcs. MÁV 38 ponttal, negyedik: Sarkad 30 ponttal, ötödik: Csabacsüd (!) 28 ponttal, hatodik: Mezőkovácsháza 25 ponttal, hetedik: Doboz 25 ponttal, nyolcadik: Endrőd 22 ponttal (hat győzelem, négy döntetlen, hét vere-

ség, 26 rúgott gól és 22 kapott). Utánunk: Tárhos 20 ponttal, tizedik: Tótkomlós (!) 20 ponttal, tizenegyedik: Gáboros 16 ponttal, tizenkettedik: Telekgerendás 16 ponttal, tizenharmadik: Nagyszénás 15 ponttal, tizennegyedik: Medgyesegyháza 14 ponttal, tizenötödik: Újkígyós 14 ponttal, tizenhatodik: Csanádapáca 11 ponttal.

Gyoma utolsó mérkőzését Szabadkígyóson 2:1 arányban elvesztette. Így a szezonzáró táblázaton negyedik helyen van: 9 győzelem, négy döntetlen, 4 vereség, 38-24 góllal és 31 ponttal.

Reméljük, a tavasz új sikereket hoz!

HAJRÁ GYOMA, HAJRÁ ENDRÖD!

Sport területén remek eredményeket produkált atlétikában Vaszkán Gábor tanár út csapata, bajnoki érmezet szerzett bőségben a „Rózsahelyiek” dicsőségére. Gratulálunk, csak így tovább!

Márton Gábor

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Verbőci zenefoszlányok

Ungvári tudósítónktól

Kárpátján még nem haltak ki a néphagyományok, a gyerekek - főként falukelyen - ma is érdeklődéssel hallgatják szüleik, nagyszüleik meséit. A régmúlt dolgait nem szabad feladni. A hagyományok továbbvitelében a zenének is szerepe van. Mi most a történelmi Ugocsa vármegye egy kicsiny szegletébe tekintettünk ki.

Túlzás nélkül állíthatjuk: a verbőci, feketepataki, salánki gyerekek tudnak és szeretnek is szerepelni a számukra világot jelentő deszkákon, Kárpátján és az anyaországban sok szép sikert arattak már. Tucatnyi oklevél, vastaps mindenütt - ez a felszín, de vajon milyenek a mindennapok a Verbőci Művészeti Iskolában, tettük fel a kérdést Fenyvesi Krisztina hegedűtanárnőnek.

- Gyakran nagyon nehezek - válaszol a tanár - , hiszen a legtöbb művészeti iskolához hasonlóan mi is az állandó alulfinanszírozottság csapdájában vergődünk. Hangszerállományunk nagyon sok kívánnivalót hagy maga után. Egy jobb minőségű pianó és néhány hegedű mindenféleképpen elkelne, sőt mára ott tartunk, hogy kottaállványokból is hiány van.

• Az elmondottakból fakadó nehézségek azonban nem látszanak meg a diákok teljesítményén...

- Minden gond ellenére igyekszünk úgy dolgozni, hogy a gyerekek ne érzékeljék a problémákat. Számukra a zene- és táncfoglalkozásoknak szórakoztatóknak kell lenniük. Nem szeretem, ha egy tanítványom muszájból jön az órára, hiszen parancsszóra még senki sem tanult meg hegedülni, zongorázni vagy táncolni. Szeretni, igényelni kell a muzsika hangját.

Vannak azonban olyan megkerülhetetlen problémák, amelyeket pusztán lelkesedéssel sem tanár, sem diák nem tud megoldani. Ilyen például a táncterem kérdése, hiszen Molnár Judit tánctanár - nő igazán anyait-apatit beleadva tanítja a gyerekeket, ám ma már a néptánc- és moderntánc-foglalkozások egyaránt elképzelhetetlenek tükörfalú, korláttal ellátott balett-terem nélkül. Nálunk viszont hiába is lenne üres helyiség egy ilyen szoba kialakítására, sajnos nincs pénz a berendezésre, és akkor itt van még a salánki diákok kérdése is.

• Nevezetesen...

- Tizenegy fős tantestületünk úgy döntött, hogy inkább mi utazunk hetente kétszer Salánkra, mivel őszi-téli korán sötétedik, és egy szülő sem engedi el szívesen a gyermekét iskola után a szomszéd faluba, tudva, hogy jó esetben is este hétre-nyolcra kerül haza. Erre a problémára kellett megoldást találnunk, hiszen Salánkon a zene- és táncoktatásnak nagy hagyományai vannak. A helyi Mikes Kelemen Középsiskolában kaptunk tantermetet, ahol megtartjuk az óráinkat, a diákoknak csak az évfáradó vizsgákra kell beutazniuk

Verbőcre, így sok hömlőcalji fiatal számára elérhetővé tettük a zetanulást.

• Mindez megéri önöknek?

- Egyszerűen nem tehetjük meg, hogy nem vállalunk pluszmunkát és némi kényelmetlenséget, mert akkor meghal egy darab a kárpátjai magyarok nemzeti identitásából. Nekünk ez az életünk.

Alakulóban a vármúzeum

Pozsonyi tudósítónktól

A Salgótarján közelében, de már a szlovák oldalon található Fülek egyike azon kevés Kárpát-medencei városoknak, amelyek a városközpontban magas sziklán tornyosodó várral büszkélkedhetnek. De egyben gondot is jelent, hiszen a kilencvenes évek elején az önkormányzat újra megszerezte ugyan a tulajdonjogot, de a tízezres lakosú városnak nemhogy a felújításra, de a rom állagmegóvására sem volt pénze. Elsőként a civil szektor szerveződött meg, s több szervezet is kutatásokat folytatott, tábortokat és fesztiválokat szervezett a vár biztonságos részeiben. Az önkormányzat pedig az utóbbi években a uniós támogatási alapok felhasználásával egész komoly előrehaladást ért el. Ez nem volt könnyű folyamat, hiszen az előkészítő kutatások elvégzése és a szükséges dokumentáció elkészítése több évet vett igénybe. Végül azonban hozzákezdhetek a felújításhoz, ennek eredményeként a napokban befejezték a legismertebb bástya belső rekonstrukcióját. Ez lehetővé teszi a vármúzeum kialakítását, ami még vonzóbbá teszi az eddig is komolyan látogatott várat. A bástyába egyelőre a Városi Múzeum anyagát költöztetik fel, de kísérletet tesznek arra, hogy visszaszerezzék a füleki vonatkozású, de jelenleg magyarországi és szlovákiai múzeumokban porosodó tárgyakat.

A vár rendbetétele fontos esemény a város számára, mivel egyébként a környék Szlovákia egyik legnagyobb válságövezete. Mivel a helyzet a szomszédos magyarországi régióban sem jobb, a munkára vágyóknak legfeljebb az elvándorlás marad. A válság akkor kezdődött, amikor a kilencvenes évek elején tönkrement a domináns munkaadónak számító fémfeldolgozó üzem, és a romjain csak néhány kisebb cég működik azóta is. Sőt a vállalkozásfejlesztési programokat szervezők kénytelenek voltak rájönni, hogy az alacsony képzett munkaerő miatt még az előkészített ipari területekre is nagyon nehéz odacsábítani új beruházót. Így azután legalább a kisvállalkozóknak igyekeznek segíteni, az önkormányzat szintén uniós támogatásból tavaly egy vállalkozói inkubátorházat fejezett be. Ebben a kezdő vállalkozók tevékenykedhetnek három évig kedvező feltételekkel, és így felkészülhetnek arra, hogy helyt álljanak a konkurenciával szemben.

TUBA Lajos

Az írárok forrása a délvidéki

Tájékoztató a Karácsonyi Élelmiszercsomag Akcióról

A Gyermekekértkezelési Alapítvány 2006 novemberében meghirdette XII. Karácsonyi Élelmiszercsomag Akcióját. A pályázat célja a rászoruló gyermekek karácsonyi étkeztetésének segítése volt, az eddigi gyakorlattal ellentétben idén nem az oktatási-nevelési intézmények, hanem a települési önkormányzatok pályázhattak. Gyomaendrőd Város Önkormányzata a Térségi Humánsegítő Központ javaslata alapján 89 gyermek számára igényelt élelmiszercsomagot, és 35 db-ot nyert el a pályázat keretein belül. (Összesen 644.765 gyermek után 119.585 csomagra érkezett 1210 Önkormányzattól igénylés. Az Alapítvány a számára erre a célra rendelkezésre álló összegből 15.000 darab csomagot tudott készíteni. A csomagigénylések 88%-át tehát az Alapítványnak tehát sajnos el kellett utasítania.)

A Képviselő-testület döntése alapján a 35 db élelmiszercsomagot a Térségi Humánsegítő Központ osztja ki, hogy azt 34 rászoruló családban élő gyermek kapja meg.

A csomagokat az Önkormányzat szállítja el 2006. december 21-én (csütörtök) Szolnokról, a kiosztást a Térségi Humánsegítő Központ aznap délután 15.30 órától kezdi meg, a családok előzetes kiértesítését követően.

Az Önkormányzat 2005-ben is sikeresen pályázott (Mindenki Ebédél 2006 program), melynek eredményeként 2006. év minden hétfőjén 15 nagylaposi gyermek kapott élelmiszercsomagot az Alapítványtól, melyet a Gondozási Központ munkatársai osztottak ki.

Az Alapítvány kéri, hogy a sajtó képviselőivel ismertessük, hogy a csomagküldési akciót a személyi jövedelemadók 1%-nak az alapítvány számára történő odaítéléséből finanszírozta. Adószám (1% felajánláshoz): 18049842-2-43, Bankszámla szám: 10200830-32317484.

A csomagok tartalma a következő (az összes súlya kb. 21 kg):

Termék	Súlya (gramm)	darab
Vanília karika	500	2
Vitaminozott liszt	1000	4
Szarvacska	500	2
Orsó	500	2
Búzapehely	500	2
Instant tésztaétel	65	4
Töltött piskóta kakaós	150	1
Tarhonya	1000	2
Spagetti	500	2
Ropogós piskóta	500	2
Háztartási keksz 800g	800	2
Sió üdítő	3 liter	2
Darálthús konzerv	400	4
Készétel konzerv	400	3
Hűskészítmény konzerv	150	1
Marhahúsleves kocka (6 darabos)	?	1
Sárgaborsó	500	1
Szaloncukor	400	1

Hírek, eredmények a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolából

Hamarosan itt a félév. Ilyenkor tanár és diák számba veszi az eddigi eredményeket, az eltelt hónapok eseményeit.

Most csak a legfontosabbak, a teljesség igénye nélkül.

Hagyományokkal bír iskolánkban a Szent Gellért nap, mely ebben az évben is jó hangulatban telt. Névadónkra emlékeztünk szentmise keretében; elsőseink – mint minden évben – most is fogadalmat tettek, hogy hűek lesznek Szent Gellért nevéhez, majd a választott csapatok ügyességi versenyekben mérhették össze erejüket.

Idén először volt (2006. 10. 02.) hulladékgyűjtés nálunk, amelyből minden osztály derekasan kivette a részét. Az eredmény sem maradt el: 19 tonna papírhulladék... Kiemelkedő teljesítményt nyújtott az 5. és 8. osztály. Jutalmul minden tanuló édességet (tortát) kapott, illetve a legjobb egy mozifilm megtekintését. (Mansfeld c. film)

A bevétel nagy részét nyelvi labor berendezésére fordítjuk. A gyűjtés – a sikerre való tekintettel – tavasszal megismételjük!

Versenyeken is eredményesen szerepeltünk:

Jelenleg is zajlik az alsósok számára a Teki-totó és a Harmatcsepp tanulmányi verseny.

Matematikából:

- a Varga Tamás Országos Matematika Verseny megyei fordulójába jutott

Timár Erika 8. oszt. tanuló.

- a Dugonics András Matematika Verseny második fordulójába jutott:

5. osztályból: Bela Gréta, 6. osztályból: Giricz Petrik

8. osztályból: Csöke Richárd, Lehóczki Norbert, Timár Erika.

Tanulóink a Bendegúz, a Bonifert Domonkos Emlékversenyen is részt vesznek, és sokan jelentkeztek a Zrínyi Ilona matematika versenyre is.

Idén először vettünk részt Mezőberényben a Simonyi Zsigmond Helyesírási Versenyen évfolyamonként két tanuló indult, akik közül Soczó Daniella 4. helyezést ért el, a többiek is eredményesen szerepeltek.

Énekkarosaink iskolai és városi műsorokban lépnek fel rendszeresen. Ettől az évtől indult a Zenei klub, mely sok diák érdeklődését felkeltette. Az iskolarádió is megkezdte működését, célja a kultúralt szórakozás iránti igény kialakítása, az igényes műsorválasztás, zenehallgatás, ismeretterjesztés.

A sportban elért eredményeink:

Körzeti Atlétika Verseny – Gyoma:

Rácz Vivien – kislabdahajtás 2. helyezett

Fazekas Nándor – kislabdahajtás 3. helyezett

Október 23. Kupa – Gyoma 4. helyezett

Wesselényi Sportnap – Kis Bálint Ált. Iskola:

Bacsa Ildikó 5. o. 50 m mellúszás I. helyezett

Fazekas Györgyi 5. o. 50 m gyorsúszás I. helyezett

Nagy Tibor 5. o. 50 m mellúszás I. helyezett

Kurilla Viktor 5. o. 50 m mellúszás III. helyezett

50 m gyorsúszás I. helyezett

Roncsek Péter 7. o. 50 m gyorsúszás III. helyezett

Galambos Zoltán 7. o. 50 m mellúszás III. helyezett

Fazekas Nándor 8. o. 50 m gyorsúszás II. helyezett

Csóke Richárd 8. o. 50 m mellúszás II. helyezett

Nyolcadikosaink pályaválasztás előtt állnak. A Petőfi Sándor Két-tannyelvű Gimnázium által hirdetett tanulmányi versenyen elért eredménye alapján Gellai Noémi és Dobó Szabina 8. osztályos tanulók már felvételt nyertek.

Ebben az évben is szorgosan készültünk a karácsonyi vásárra, majd az azt követő Karácsonyváro műsorra. Igyekeztünk bensőségessé tenni az ünnep előtti napokat, nemcsak az előadott műsorszámokkal, de egymás megajándékozásával, kis csomagok készítésével is. Reméljük valamennyi kedves vendégünk lelkileg töltekezve, és szép emlékekkel térhetett haza.

Az új esztendőben békét és boldogságot kíván:

a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola
valamennyi dolgozója és diákja

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Újévi vers

Gyöngyszemek életünk
Nyakláncán az évek,
Minden újesztendő
Egy-egy szem ígéret.

Ígérete annak:
Sok siker, öröm vár.
Vagy tán néha bánat?
Gyorsan feledd, mi fáj!

Reménytelen ébredj,
S térdél nyugovóra,
Igy élted gyöngysora
Nem hullik majd porba.

Bukva Csilla

Karácsonyváró ünnep a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában 2006. december 22-én

Fotó: Iványi László

A nagy ötlet

akik kitalálták: a medve, a nyuszi és a kiscinke

Arra szottyant medve kedve,
Alkosson valami szépet.
Törte fejét, mit is tegyen,
Tán fessen egy vidám képet?

Kiakasztja majd a falra,
Sok ismerős megláthatja,
Ha hosszú hideg estéken
Barlangjában látogatja.

Hallotta ezt két barátja,
A nyuszi s a kicsi cinke.
Hosszas gondolkodás után
A tervéről lebeszélte.

Fogjanak össze mindhárman,
Igy nagyobbat alkothatnak,
Készítsenek egy hőembert,
Mit majd mások megcsodálnak.

Tetszett medvének az ötlet,
S máris barlang előtt termett.
Míg ő görgette a havat,
A nyuszi répáért szaladt.

Cinke se volt cseppet se rest,
Sok fekete bogyót szedett.
Hőember fehér dolmányán
Az szolgált később gomb gyanánt.

Végül elkészültek vele,
Csuprot tettek a fejére,
A sok arra járó látva
Tavaszig járt csodájára.

Bukva Csilla

Elhunyt jótevőm emlékére

Mint angyal, ki egykor
Mennyből szállt közénk,
Itt termett egy szép nap,
Hajtotta a cél.

Célja volt munkálni
Szülőföld népéért,
Emlékét idézni
Ezer jótétemény.

Felvállalta ügyét
Özvegynek, árvának,
Magát nem kímélve
Csak másokért fáradt.

Megpihen már csendben
Kinn a Szarvasvégyben,
Lelke égi honban
Isten közelében.

Istenem, mélységes
Fájdalom halála,
Ám mert közénk küldted
Hála legyen, hála!

Bukva Csilla

Fiatalokról fiataloknak

HITTEL ÉS JÓ SZÓVAL A HOLNAP IFJÚSÁGÁÉRT

Dr. Valah Béla kuratóriumi elnök megnyitja az estet

2006. november 25-én alapítványi bált rendeztünk iskolánkban, egy korszerű nyelvi labor javára. Komoly és lázas készülődés előzte meg a vacsorát, amely a tanárainkat, a dolgozóinkat, a szülőket és több jó szándékú, kedves

mondta, majd dr. Valach Bélával, a Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány elnökével köszöntöttük vendégeinket. Ezzel megteremtettük azt a varázslatos hangulatot, ami a hajnali órákig végigkísérte rendezvényünket. Ehhez természetesen hozzájárult az Akantisz együttes zenéje is. A vacsorát a Dréher Étterem szervírozta, amihez Iványi László tb. kanonok úr monda az asztali

embert is megmozgatott. Igazi csapatmunka volt, hiszen mindenki egy szívvel-lélekkel dolgozott a bál sikerén, ami nem is maradt el, mivel 183 vendégünk tisztelte meg jelenlétével intézményünket.

Nyitóakkordként iskolánk énekkara – Kele Ágnes vezetésével – szerepelt az első blokkban. Ezt követően Jenei Éva tanárnő vezényletével táncos diákjaink is tanúságot tettek különféle társastáncokkal; kicsik és nagyok egyaránt ügyesen és felnőtteket is lepipáló módon táncoltak. A műsort Hunya Jolán mazzorett-bemutatója zárta; tanítványai – akárcsak a tanárnő – profizmusról tettek bizonyosságot. (Nem véletlenül nyertek meg számos versenyt). A megnyitó beszédet Várfi András polgármester úr

írták: Iványi László

áldást.

Itt szeretném megköszönni a szülők és a nevelők áldozatos munkáját, valamint a vállalkozók adományait és segítségét:

Agoston Józsefné
Babecz és Társa BT.
Berényi Papírbolt
Berg Andrea
Csaba Talk Kft. Békéscsaba
COLOR SHOP Papírbolt
Endröd és Vidéke Tak.szöv.
Erdélyi Mihály
Farkas Máté
Fasoláné Mucza Irén
Fülöp István
Gellainé Orovecz Ildikó
Giricz Máténé
Giricz László
Gubucz Imre
Gyomahús KFT.
Holubné Hunya Anikó
Kalamáris Papírbolt
Karamell Snack Kft.
Keresztes Tibor
KERT-KIVI KFT. és üzleti partnerei
Kissné Farkas Gabriella
Kner Nyomda
Kolibri „299”
Mamut Tech. Hungary
MÁGUS-COMP
Melódia Üzletház
Privát Élelmiszer
Poharelec László
Mamut Tech. Hungary
Selyem úti Óvoda
SIKÉR Sütőip. KFT.
Solymosi Edit
Szabó Istvánné
Szilágyiné Bodon Edit
Tóth Zsuzsanna
Uhrin Attiláné
Újházi Ernő Dezső és felesége
Újlaki Szabolcs Melódia Üzletház
Zöld Endre
Yucca Virágbolt
Áldott, békés, Új Évet kívánunk
mindenkinek:

Lukács László

Trodalmi oldal

Megmentett mondatok

Ünnepek után vagyunk, újabb év kezdetén. Számvetést követően, a még ismeretlen jövő előtt. Örömmel, bánatokkal, de mindenképpen egy újabb év tanulságaival a birtokunkban. Hiszen az elmúlt esztendő összes pozitív és negatív tapasztalata most már végérvényesen benne van nemcsak személyes sors történetünkben, de az emberiség kollektív sors történetében is. Minden sóhaj, kiáltás, mosoly, megteremtett gondolat, esemény, születés és halál hozzáadódott és folyamatosan hozzáadódik az Egészhez, és energiájával a közös Történet, az emberiség Történetének részévé vált s válik.

Milyen úton haladjunk tovább? Jó-e az eddig megszabott irány? Helyesen döntöttünk-e egy-egy fontos kérdésben? Ma mit csinálnánk másképp? A rálátás, a tapasztalatok birtoklása ad-e elég bölcsességet ahhoz, hogy máskor, hasonló helyzetben okosabban döntsünk? Vajon adtunk-e kellő időt, figyelmet, melegséget mindazoknak s mindannak, akik és amik fontosak nekünk?

Sorjázhatnak tovább a kérdések... a rájuk adott s adandó válaszok... Nem csak az új esztendő kezdetén, hanem máskor is... gyakrabban... persze mindenkinek lelki szükséglete szerint.

Szeretem a bárhol kinyitható és a bárhol folytatható könyveket. A fontos kérdéseket feszegető mondatokat... a lényegét láttató, sejtető, az embert megszólító, s a „csak” szép mondatokat...

Mácz István Megmentett mondatok c. gyűjteménye ilyen.

Az író így ír róla: „Régi naptárak, naplók jegyzetei, őrzött cédulák előbb- utóbb feleslegessé válnak. Túlhalad felettük az idő. Ám lehetetlen érzés nélkül kezünkbe venni azt, ami valamiképpen életünk része volt. Sőt valami belőlünk, még akkor is, ha „csupán” MONDATOK... minden gondolat, érzés, titok megközelítése önálló, és szemlélődés, elmélkedés, tűnődés tárgya lehet: meditációs objektum. Aki e mondatokat olvassa, ajándékokba kap meglátásokat, felvillanó érzéseket, titkokat faggató kérdéseket, igaznak vélt tényeket, amelyekkel lehet vitatkozni, lehet elfogadni és ezáltal az olvasó, az együttgondolkodó saját belső világán dolgozik.

A „megmentett mondatok” e személyes tevékenységhez ajánlanak segítséget, hiszen mélyükben gondolatgazdag érzések, érzelmekben izzó gondolatok rejlenek és ösztönös tudatossággal az igazságot, a jóságot, a szépséget és az Istent keresik.”

Íme néhány ezekből a „meditációs objektumokból”, az író megmentett mondataiból:

Úsztam a Körösben. Hullámok csaptak arcomba. Szembe fúj a szél és úgy tűnt, szembe folyik velem a víz. A felszín hullámzó tükre alatt a mélyben, lent, ellenkező irányban hömpölyög a folyó. Az élet felszíne más irányt mutat, mint amerre mélye valóban halad.

Az ÉLET játék és ünnep. Játék, hiszen csak egy pillanat. Ünnep, hiszen örök.

MÚLÓ évek, új remények...Ennyi az élet!

A KÖVEK, amelyeket másokra dobunk, itéletként hullanak vissza ránk.

A LÉLEK a szépség forrása, amelyen ráncot nem ejt az idő, örökké fiatal, mint a szeretet.

A HALÁL pont - hiszen véget ért valami. A halál kérdőjel - hiszen nem tudni mi lesz tovább. A halál felkiáltójel- az elmúlt idő része csupán az örök valóságnak.

MI ATYÁNK, aki a mennyekben vagy,
mi lenne,
ha nem lennél itt a földön is!

Betlehemi szoborcscsa az endrődi templomból. 1884-ben Tirolból rendelték, Rienggoldier nevű szobrász készítette

JÉZUS születésével és halálával térbe és időbe merült alá. Feltámadásával széttörte az idő és tér rácsait.

Arcul ütött az Isten- szeretetével...

Az ÖRÖMET keresni kell. A fájdalom rád talál.

A GYERMEK még nem nőtt bele a világba. A szent már túlnőtt a világon. A szenvedő kívül él a világon. - Ezért különösen fogékony mindhárom a szellemiek és az isteniek iránt.

Az ÉN kirándulásaim befelé történnek.

Miért tudok hinni, remélni és szeretni! Mert a sötétség mellett mindig látom a fényt, a hitetlenség éjében a hit csillagait, a reménytelenség éjszakáiban a bizalom pirkadását, a gyűlölet tengerében a szeretet apró szigeteit.

Napokon át semmi. Semmi. Űlök magamban magammal. Napokon át semmi. - Aztán rádöbbenek: hallgat bennem az Isten.

Ízes Ízek

Január

Pulykorka

Csemege uborka leszűrt levében csíkokra vágott pulykahúst apró gombafejeket és több színű kaliforniai paprika kockákat főzünk meg. Rizzsel vagy tésztával tálaljuk.

Seidl Ambrus

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszerkeket.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

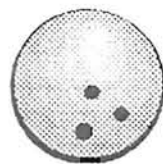
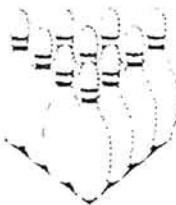
T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Akik még nem rendezték hirdetések elmaradt díját, kérjük, minél előbb tegyék meg. Köszönjük!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó
márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények
Hűtőszekrények, fagyasztóládák,
mosógépek, háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
Villanyserelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

” SZONDER ”

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem mitnek el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

CSÁSZÁRNÉ GYURICZA ÉVA, aki Endrődön élt, december 1-jén, életének 66. évében súlyos betegség után elhunyt.

Gyászolják: leánya és családja, testvére és családja

HABZDA LAJOS, aki Endrődön élt, dec. 15-én 81 éves korában hosszú betegség után elhunyt.

Gyászolják: felesége, leányai, unokája, dédunokái

HANYECZ BÉLÁNÉ VARJÚ MÓNKA, volt endrődi lakos, dec. 13-án 85 évesen rövid szenvedés után elhunyt.

Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái és a rokonság

HEGEDŰS LAJOS, aki Endrődön a Rózsakert Otthonban élt, dec. 13-án a 97. évében hosszú betegség után elhunyt.

Gyászolják: testvére és rokonai

HEGEDŰS MÁTÉ, Békéscsabán élő, volt hunyai lakos, 94 éves korában elköltözött Teremtőjéhez.

Gyászolják: unokái, dédunokái és a rokonság

IVÁNYI BÁLINTNÉ GOMBKÖTŐ ANNA, aki Endrődön élt, dec. 6-án hosszú súlyos betegség után 71 éves korában elhunyt.

Gyászolják: gondozói

KISZELY GERGELY, aki Endrődön a Korányi utcában élt, nov. 23-án 74 évesen rövid betegség után elhunyt.

Gyászolják: testvérei és családjuk

KURILLA MIHÁLY, aki Gyomán a Mikszáth utcában élt nov. 30-án 85 éves korában hosszan tartó betegség után elhunyt.

Gyászolják: felesége, leánya, veje és unokái

SOCZÓ GERGELY, Budapesten élő, volt hunyai lakos, életének 71. évében vissza adta lelkét Teremtőjének.

Gyászolják: felesége, gyermeke, unokái és a rokonok

SZUROVECZ SÁNDOR ELEK, aki Endrődön a Temető utcában élt, nov. 26-án 83 éves korában hosszú betegség után elhunyt.

Gyászolják: felesége, testvére és családja

Köszönetnyilvánítás

Ezúton szeretnénk megköszönni mindazoknak, akik drága Édesanyámat, Császárné Gyuricza Évát, elkisérték utolsó földi útjára, és sírjára elhelyezték a kegyelet virágait.

Császár Claudia és gyászoló családja

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Harangszentelési emlék décsi páskumi iskola, 1938. szeptember hó

A kép közepén Révész István akkori káplán, későbbi plébános látható, mellette ül Markly Gyuláné.

Ez a harang átvészelte az államosítást, majd az iskola lebontásakor sem tűnt el, hanem bekerült az endrődi plébánia padlására, ahol évtizedekig porosodott. A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola felépülésekor annak kápolna tornyába került.

A harang felirata:

MAGYARORSZÁG
NAGYASSZONYÁNAK
TISZTELETÉRE
AJÁNDÉKOZTA A DÉCSI
PASKOMI ISKOLÁNAK
ÖZV. MARKLY
GYULÁNÉ
SZÜL. MOOC ROZÁLIA
1937 ÉVBEN.
ÖNTÖTTE
SZLEZÁK RÁFAEL
HARANGÖNTŐ MESTER
BUDAPESTEN.

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Falugazdász hírek

Visszatekintés a 2006-os évre

Az elmúlt esztendőben sok csapadék hullott, különösen a tavaszi időszakban. Sajnos még a 2005 augusztusában esett rendkívüli 200 mm-es csapadék sem tűnt el a földekről és folytatódott a csapadékos tavaszi időjárás. Sok problémát és nehézséget okozott a talaj előkészítés és a vetés elvégzése is. Kitolódott a vetésidő, és májusban 3 hét állt rendelkezésre, hogy a vízzel nem borított területeken el lehessen vetni, mert újból egyhetes 100 mm feletti csapadék hullám öntötte el a földeket. Júniusban ezért a belvizek ellen kellett védekezni. Voltak, akiknek kétszer kellett bevetni a földjüket, mert a víz teljesen kipusztította a vetést. A kedvező folytatásban viszont csak a szükséges mennyiségű eső esett, így a nyár és az ősz betakarításai, talajmunkái, vetései sikeresen alakulhattak. Amit elrontott az időjárás tavasszal, azt nyáron és ősszel javította ki.

A lapos és belvízre hajlamos területek eredményei azonban a 2006-os évben nagyon gyengének mondható, szemben a partsabb, jobb vízáteresztő képességű területekkel, ahol igen jó termékek születtek.

Fontos megjegyezni, hogy a tavasz és a nyár folyamán több belvízelvezető csatornát kialakítottak a Vízgazdálkodási Társulat részéről, amely később, de hozzájárult a nagy mennyiségű belvíz levezetéséhez. Reméljük, ez a munka folytatódik a jövőben is.

A támogatásokról

2006. május 31-ig lehetett beadni a területalapú támogatásra az igényt, amelynek a blokk szintű túligénylését december 12-re sikerült elvégezni. Az MVH feldolgozta az anyagot, és akinek rendben voltak a beadványai, azoknak december 8-án és december 28-án a bankszámlájára utalta a támogatás EU-s részét. A magyar rész 2007-ben kerül kifizetésre.

Aktuális

Felhívom a figyelmet, hogy a gázolaj támogatást igénylők csak földhasználati lap ellenében kaphatják meg az igényléshez szüksé-

ges falugazdász igazolást.

Az igényléshez nyomtatvány kapható az irodában. A földhivatalnál minden földhasználó rendezze a földhasználati bejelentési kötelezettségét, mert ha nincs bejelentve a föld használója, komoly bírságot szab ki a hivatal.

Célszerű a haszonbérelt földek használatát a szerződés lejártá előtt meghosszabbítani és bejelenteni a földhivatalhoz, így kifüggesztés nélkül rendezhető a föld használata.

Aktuális kérdésekről érdeklődni a falugazdász irodában és telefonon lehet. Tel.: 66/581-570

Vincze Tamás
falugazdász

Január 10-én délután 3 órakor az energiafű természetéről előadás lesz a közösségi házban. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Januári ajánlataim:

- kandallók, szeneskályhák
- üstök, üstházak, kályhacsövek
- olajradiátorok, hőszigetzők
- hólapátok, söprűk, műanyag kukák
- gumicsizmák, védőkesztyűk,
- munkavédelmi bkancsok, ruhák
- kéziszerszámok, szegek, csavarok
- láncfűrészek, fejszék, létrák
- szőnyegek (2 x 3 m), futószőnyegek
- zárok, lakatok, barkácsgépek
- viaszos vászon, fürdőszoba szőnyeg
- őszi műtrágyák, útszóró sók
- festékárúk, ecsetek

Sok sikert és boldogságot kívánok
vásárlóimnak a 2007-es évre

FARKAS MÁTÉ

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,

Rövid határidőre készítjük a cipőket.

MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT

Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felélős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

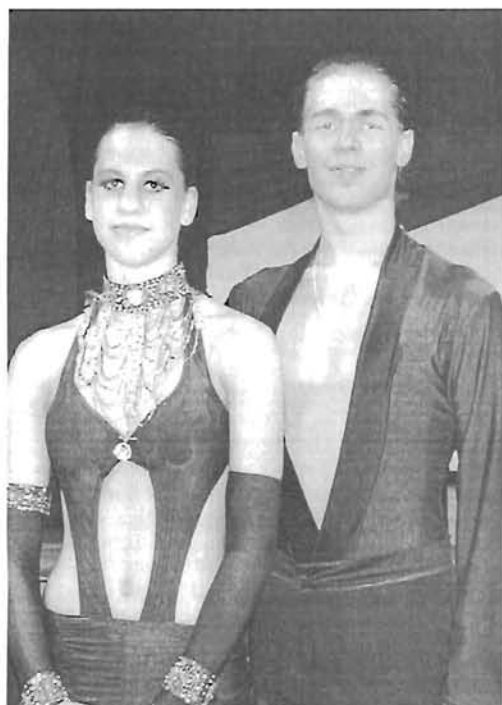
A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 2. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2007. február

Negyedik alkalommal gyomaendrődi táncosok a világbajnokságon!

2007. január 27-én rendezték meg a finnországi Tampereben az ifjúsági latintáncok világbajnokságát. Magyarországot a nemzetközi szövetség szabályai szerint két páros is képviselheti ezen a nagyszabású, rangos táncversenyen.

Ebben az évben eredményeik alapján a Magyar Táncsport Szakszövetség egy szegedi páros mellett Kurilla Lászlót és Meszlényi Viktóriát, a gyomaendrődi Kner Tse és a békéscsabai Nyíri Lajos Tse vegyes párosát delegálta eredetileg. A leány bordatörése miatt azonban a párosnak vissza kellett lépnie. Helyettük így a hivatalos tartalék pár **Perei Péter** és **Sárközi Noémi**, a gyomaendrődi Rumba TSE táncosai indultak el. Ők mindketten gyomaendrődi gyerekek, így nagy örömmükre városunkat ismét az megtiszteltetés érte, hogy a tavalyi barcelonai világbajnokság után ismét egy gyomaendrődi pár képviselte a világbajnokságon hazánkat.

A tamperei Ifjúsági Latin Világbajnokság **Perei Péter** és **Sárközi Noémi** számára nagyon sikeresen indult. Pénteken, a nyitónapon a Latin Rising Star versenyen 92 párból a legjobb 12 közé jutottak. Sajnos azonban a sors nem kedvezett ezen a világbajnokságon a Békés Megyei táncosnőknek, ugyanis Noémi e verseny közép-döntőjében lesérült. Kificamodott a térde. Szombaton így sérülten álltak rajthoz a világbajnokságon. Noémi legyengülve és a fájdalomtól meggyötörtten is megpróbált mindent megtenni. Sajnos az erőfeszítésük nem volt elég, így kénytelenek voltak a elbúcsúzni a versenytől már az első fordulóban. Így is sikerült azonban tíz párt megelőzniük.

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA SZATMÁRCSEKÉN

Az elmúlt évek hagyományainak megfelelően az idén is ökumenikus istentisztelettel ünnepelték a Magyar Kultúra Napját Szatmárcsekén a református templomban. A Kölcsey-emlékérmet a nemrég elhunyt Nagy Gáspárnak ítelték oda.

Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én írta a Himnuszt Szatmárcsekén. Erre az eseményre emlékezve 1989 óta ezen a napon ünnepeljük a Magyar Kultúra Napját.

Tiba Zsolt helyi református lelkipásztor köszöntő szavai és a reformátusoknak különösen kedves 90. zsoltár közös elnéklése után Kiss-Rigó László szeged-csanádi megyéspüspök mondott beszédet. A püspök rámutatott, hogy minden népnek szüksége van prófétaakra, akik irányt mutatnak, közösséget képesek formálni a tömegből. A főpásztor külön megemlékezett Nagy Gáspár Kossuth-díjas költőről, aki igazi értéket adott a nemzetnek, művészetével hitet adott olvasóinak.

Ezután Nagy László református lelkipásztor, püspök-helyettes ígéhirdetésével folytatódott az istentisztelet. Gondolatmenetében a zene és a vallásos ember kapcsolatát emelte ki. „Valami megakadt Magyarországon, az emberek nem énekelnek, kapcsolatuk az Istennel formális. Vissza kell térnünk az élő emberhez!” – fogalmazott.

Az ígéhirdetések után

a debreceni Vox Antiqua énekkar Kiss Csaba vezényletével Bárdos- és Kodály-műveket adott elő.

Az istentiszteletet követően a Kölcsey Társaság a Magyar Kultúra Napja keretében átadta a 2007. évi Kölcsey-emlékérmet az ez évi kitüntetett, a néhány héttel ezelőtt elhunyt Nagy Gáspár özvegyének. A laudációt Imre László, a Kölcsey Társaság elnöke olvasta fel, majd átadta a Melocco Miklós Kossuth-díjas szobrászművész által készített emlékérmét.

Az ünnepség a Himnusz eléneklésével végződött, majd a résztvevők megkoszorúzták Kölcsey Ferenc sírját a szatmárcsekei temetőben.

A szatmárcsekei temető 1973-tól védett, a világon egyedülállóan számít ember magasságú, csónak alakú fejfáival. A „csónakos fejfák” a néprajztudomány szerint az ősi ugor csónakba-temetkezés szokását őrzik. A hiedelem úgy tartotta, hogy a csónakokban egy másik világba jutnak el az elhunytak.

Schmelzer János Lajos/Magyar Kurír

Önök joga van tudni...

Január 25-én tartotta a képviselőtestület ebben az évben első ülését. A testület megemlékezett Varga Zsigmond volt országgyűlési képviselőről, aki Gyomaendrőd díszpolgára volt és 83 éves korában elhunyt.

Majd a polgármesteri beszámolóra került sor. Várfi András polgármester elmondta, hogy küldöttség élén részt vett Határ Győző temetésén, mely január 23-án volt Budapesten a Farkasréti temetőben.

Az elmúlt időszakban tárgyalt Békés megye tűzoltóparancsnokával a gyomaendrődi tűzoltó-köztestület felállításáról. Továbbá a közelmúltban megbeszélést folytatott a gyomaendrődi rendőrőrsön Gyomaendrőd közbiztonsági helyzetéről és az önkormányzat és a rendőrség kapcsolatáról.

Nemrég kereste fel a polgármestert a Közútkezelő Kht. igazgatója, akivel a közutak helyzetéről folyt megbeszélés. Beszámolt még a polgármester a szünyoggyerítési közbeszerzésről, mezőéri pályázatokról és az új kistérség kialakításáról.

- A napirendek tárgyalása során elsőként a központi orvosi ügyelet elmúlt évi munkáját értékelte a testület. Az ügyelettel kapcsolatos kérdésekre válaszolt Dr. Abdul-Hamid Nabil orvos, az ügyelet vezetője. Több állampolgár panaszkodott, hogy szombaton a déli órákban hosszabb ideig nem elérhető az ügyelet, amire az orvos azt válaszolta, hogy utána néz és intézkedni fog.
- A szociális ellátások díjtételei öt-hat százalékkal nőttek, mely rendeltetést elfogadott a képviselő-testület. Jelentősebb áremelésre került sor a lakások és helyiségek bérléteinél, ahol a piaci viszonyokat figyelembe véve 20-25 százalékkal nőttek a díjak.
- Megalkotta a képviselőtestület 2007-től 2010-ig tartó gazdasági programját, melynek fő elemei utak építése, belvíz rendezés, a belterületi holtágak rehabilitációja, iskolák rekonstrukciója, külterületi utak építése. Ez az úgynevezett ciklusprogram tulajdonképpen egy olyan terv, mely bővíthető, az időrendi sorrend módosítható, de mindenképpen vonalvezetés a képviselőtestület számára.
- Elfogadta a képviselőtestület a város intézményeinek elmúlt évi létszám és bérigazgatásáról szóló jelentést. Napirenden volt a számlavezető pénzügyintézetváltás. Ismert, hogy pár évvel ezelőtt az OTP-től az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezethez került a város számlavezetése. Az új képviselőtestület felül kívánta vizsgálni, hogy a pénzügyintézet van-e kedvezőbb ajánlat. A napirendi pont tárgyalása során Rácz Imre képviselő módosító indítványt terjesztett elő, miszerint figyelembe véve azt, hogy a helyi pénzügyintézet gyomaendrődieket foglalkoztat és helybeli tagjai is vannak, valamint szolgáltatásait színvonalasan látja el, ezért nem tartja okosrúnak a pénzügyintézet-váltást. Csányi István alpolgármester egyetértett az előtte szólóval, és javaslatot tett a névszerinti szavazásra. A képviselőtestület jelenlévő tagjai egyhangúan lemondtak a pénzügyintézetváltásról.
- Szerződésben rögzítették a Csoda-Vár bölcsőde feladatellátását. Mint ismert, 2006 december 31-től a város endrődi részén alapítványi bölcsőde kezdte meg működését.
- Az ifjúsági és sporttábor bérletszerződésben foglalt építési és felújítási munkáiról szóló jelentést a képviselők elfogadták.
- Pályázatot írt ki a testület egy közterület felügyelő álláshelyre és megvizsgálta az új mezőéri szolgálati területek kialakítását. Hamarosan tehát a város rendjének, biztonságának, tisztaságának érdekében két fővel nő a személyi állomány.
- Hatvan millió forintot költ a város a lakossági hulladékgyűjtésre, a gyepmesteri telep üzemeltetése pedig 5,6 millió forintba kerül. Ezen tevékenységeket a Gyomaköszölg Kft. végzi a várossal kötött szerződés alapján. Más városokban a szemétszállításért díjat fizet a lakosság, míg nálunk a kommunális adóbevétel nevezük meg forrásként. Helyes lenne, ha az adott szolgáltatásért mindenki fizetne, a kommunális adóbevételekből pedig beruházások valósulnának meg.
- Megszavazta a képviselőtestület, hogy készüljön el a város új turisztikai koncepciója, mert az 1997-ben készült már elavult. A koncepció készítésével egy budapesti társaságot bíz meg a testület, mely úgynevezett értékelemző módszer alkalmazásával dolgozza ki a tervet. Nagyon lényeges, hogy a következő években az idegenforgalom területén jelentőset lépünk, mert adottságaink erre megvannak. Az átutazó és városunkban megforduló idegen jöszívvél és csodálattal beszél városunkról. Legyünk tehát mi is büszkék és éljünk lehetőségeinkkel.
- Áttekintette a képviselőtestület az értékesítésekre szánt ingatlanok listáját, melyeket a meghirdetés előtt a képviselők közül alakult munkacsoport a helyszínen megtekint és az értékelést követően lesz meghatározva a kikiáltási ár.
- A hamarosan kiírásra kerülő pályázatoknál előnyt élvez a város-

rész, városközpont rehabilitáció. Mivel Gyomaendrőd két városközponttal rendelkezik, ezért fontos, hogy mindkettő szép, csinos, a kor követelményeinek megfelelő legyen. A pályázati kiírások megjelenésekor lényeges, hogy a pályázni szándékozó város már kész tervvel rendelkezzen. A gyomai városrész központja az elmúlt időben szépen kiépült. Törekednünk kell arra, hogy a Mezőtúr és Szarvas felől érkezőket is egy szép városkép fogadja, ezért tervpályázatot ír ki a képviselőtestület az endrődi városközpont rehabilitációjára.

- Hosszú idő után lehetőség lesz a Bánomkert közműfejlesztésére is. A lakossági igények alapján a szennyvízcsatorna-hálózat épülhet meg, majd azt követően út építésére is sor kerülhet.
- Döntött a képviselőtestület a Pásztor János utca súlykorlátozásáról. Hamarosan 5,5 tonnás súlykorlátozó tábla kerül kihelyezésre, így azok a gépjárművek, melyek korábban a piac utcáján keresztül közelítették meg a vasútállomást, most a Kossuth úton, vagy a Lévai úton tehetik meg. Ezt a napirendet hosszan vitatták a képviselők, hiszen előny, hogy az ipari parkban egy százezer tonnás tároló került megépítésre, de ugyanakkor elkerülő utak híján hátrány is, hogy a be- és kitárolás jelentős terhet ró útjainkra.
- A képviselőtestület még több napirendi pontot tárgyalt, melyek közül kiemelt fontosságú a kilenc belterületi lakóút építéséhez a lakossági hozzájárulás megállapítása. A legalacsonyabb lakossági hozzájárulás összeg 56.162-Ft, melyet a Bányász utca lakóinak kell megfizetni. A legmagasabb hozzájárulási összeg 110.824-Ft, mely a Kálvin János utcaikat érinti.

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrődi civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kéri, az ez évi támogatást is.

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásokkal kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek, stb.

Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.

Adószám: 18372276-2-04

Cukorbeteg Gyomaendrődi Klubja, célja a cukorbeteg oktatása, segítése.

Adószám: 18378272-1-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608-1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrődi Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támo-

gatása.

Adószám: 18370827-1-04.

Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.

Adószám: 19062255-1-04

Öregszülői Gyermekéért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-24

Gyomaendrődi Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítvány, célja a gyomaendrődi siketek és nagyothallók segítése.

Adószám: 18380558-1-04

Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.

Adószám: 18386932-1-04

A Napsugár Óvodákért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játékos feltételeinek jobbítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.

Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” jótékony célú adakozást.

Adószám: 18856617-1-17

Gyomaendrődi Mentőalapítvány célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.

Adószám: 18376713-1-04

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

MEGHÍVÓ - Az Endrődiek Baráti Köre a szokásos tavaszi találkozóját Budapesten a szokott helyen tartja 2007. március 11-én vasárnap 10 órakor.

Tisztelt Szerkesztőség!

Ezúton tájékoztatjuk szerkesztőségüket és Önökön keresztül Békés megye lakosságát, hogy a 2006. évi önkormányzati választásokon a Fidesz - Magyar Polgári Szövetség - KDNP - Gazdakörök 10 ezer feletti listáján szereplő Császárné Gyuricza Éva képviselő halála miatt, a lista 13. helyén szereplő Várfi András kerül be Békés megye Képviselő-testületének tagjai közé.

Várfi András eskütételére a 2006. február 2-ai megyei közgyűlésen kerül sor, rövid bemutatkozását az alábbiakban olvashatják:

Várfi András 1954-ben született, nő, két gyermek édesapja, Gyomaendrődön él.

Okleveles agrármérnök, talajérőgazdálkodási szakmérnök, államigazgatási alapvizsgával és államigazgatási szakvizsgával rendelkezik. Korábban a gyomaendrődi Bethlen Gábor Szakképző Iskolában tanegység-vezetőként, tanárként dolgozott, az önkormányzati választást megelőzően falugazdászként. 1994-1998 Gyomaendrődön önkormányzati képviselő, 1994-1997 között bizottsági elnök, 1997-1998 alpolgármester.

2006-ban a Fidesz-KDNP-Gazdakörök színeiben önkormányzati képviselőjelöltként és polgármesterjelöltként indul. A választások eredményeként Gyomaendrődön 8. sz. választókerületének képviselőjének és (a szavazatok közel 50%-ának birtokában) Gyomaendrőd polgármesterévé választják.

Békéscsaba, 2007. január 2.

Tisztelettel:

Domokos László

Szerkesztőségünk ezúton gratulál Polgármester Úrnak újabb tisztségéhez.

A Magyar Kultúra Napja alkalmából 2007. január 22-én hétfőn 18 órakor a hetényegyházi művelődési házban **Bella Rózsa** Pilinszky-díjas tanár, grafikusművész „Szatmárcseke, ahol nemzeti Himnuszunk született, s ahol nemzetünk nagy költője, Kölcsey Ferenc alussza örök álmát” című előadása hangzott el.

Ugyancsak a Magyar Kultúra Napja alkalmából **Bella Rózsa** Pilinszky-díjas tanár, grafikusművész rézkarcaiból rendezett kiállítás nyílt 2007. január 24-én szerdán 15 órakor Békéscsabán a Nemzetiségi Klubházban. (Békéscsaba, Békési út 15.) A kiállítást megnyitotta Pacsika Emília textilművész. A megnyitó ünnepségen közreműködött János Hajnalka népdalénekes. Az ünnepség után Bella Rózsa diavetítéssel egybekötött előadást tartott „Szatmárcseke, ahol Nemzeti Himnuszunk született, s ahol nemzetünk nagy költője alussza örök álmát” címmel.

A kiállítás megtekinthető 2007. február 24-ig.

December 23-án délután 4 órai kezdettel tartotta a Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusa a már hagyománnyá vált Karácsonyi Hangversenyt az Endrődi Szent Imre Templomban. A kórust vezényelte: Gecseiné Sárhegyi Nóra.

A műsorban felléptek még:

- Kuttenberg Anikó a dévaványai zeneiskola tanára
- Parola Csaba nagykorösi Tanárképző Főiskola kántorszakos hallgatója,
- a Városi Zene-és Művészeti iskola növendékei.

A műsor után szeretet-vendégségben részestültek a fellépők, amit ezúton szeretnénk megköszönni.

Hunya Anikó

A hallgatóság nevében én is megköszönöm ezt a felemelő koncertet. Karácsonyi készülődésünket tartalmasabbá tette.

Iványi László

Hetényegyházi művelődési házban **BELLA RÓZSA** Pilinszky-díjas tanár, grafikusművész alkotásaiból kiállítást rendeztek 2007. január 12-26 között. A kiállítót bemutatta: **BAKRÓ BARBARA** művelődésszervező, az alkotó volt tanítványa

A megnyitó ünnepségen közreműködött **MOLNÁR PÁL** tároga-tos.

AZ ENDRŐDI KÖZÖSSÉGI HÁZ FEBRUÁRI PROGRAMJA

- Február 3. A KDNP vacsorája
- Február 15. A művészeti iskolások kiállítása
- Február 17. A Szent Imre Alapítvány vacsorája
- Február 21. Vértadás
- Február 24. Öregek bálja

A GYOMAI KATONA JÓZSEF MŰVELŐDÉSI KÖZPONT FEBRUÁRI AJÁNLATA

2007. február 13. (kedd) a budapesti Theatrum Hungaricum előadásában

Iciri-Piciri mesék (játékos mesélő színház 50 percben)
Belépő: 450 Ft

Február 10. (szombat) 19 óra SVÁB BATYUS BÁL a Német Kisebbségi Önkormányzat szervezésében
Játszik: Baranya Sramli Zenekar- Véméndről
Belépő: 1.000 Ft

2007. február 21. 15 óra DÖK - KÖR
a helyi iskolák diákönkormányzati vezetőinek összejövele.

25 éves Gyomaendrőd - A környezet, ahol élünk c. digitális fotó- és filmpályázat a Katona József Művelődési Központ szervezésében.

Várjuk a telefonnal, digitális fényképezéggel, illetve kamerával készült alkotásokat, amelyek rávilágítanak környezetünk ártalmaira.

Elküldendők:
a gyekatumv@internet-x.hu e-mail címre folyamatosan, április 10-ig.

A zsűrizést követően a legjobbak díjazásban részesülnek. A munkákból kiállítás készül, megjelennek a helyi lapokban, illetve a kábel TV-n.
Eredményhirdetés április 23-án a FÖLD napja rendezvényen.

Várjuk mindazokat, akik valamilyen gyűjteménnyel rendelkeznek (bélyeg, pénz érme, érem, képeslap, szalvéta, kártyanaptár, kisterítő, kártya, matricák stb.)

és szívesen találkoznának gyűjtőtársakkal, akikkel csereberélnének

Első foglalkozás: 2007. február 1. csütörtök 17 óra

Helye: Katona József Művelődési Központ

Kérjük, hozza el gyűjteménye néhány darabját!

A Magyar Kultúra Napján, január 22-én 17 órakor a gyomaendrődi Katona József Művelődési Központban kiállítás nyílt **B. Molnár Zsuzsa** helyi fiatal alkotó munkáiból.

A kiállítást megnyitotta Megyeriné Csapó Ildikó kulturális menedzser. Műsorral közreműködött a Tűzmenedék együttes. A kiállítást február 2-ig lehetett megtekinteni.

MEGHÍVÓ

2007. február 24-én 15 órakor
„Márton Gábor irodalmi és helytörténeti munkássága”
című bemutató lesz

a Rózsahegyi Könyvtárban. (Gyomaendrőd, Blaha út 19.)
A rendezvényen megismerhetik a szerző megjelent és nem publikált műveit.

Ízelítőt nyújt az alkotó az „Élők és holtak vallomásai” című, hamarosan megjelenő írásából.

A rendezvényre minden érdeklődőt szeretettel várunk.

In memoriam

Szülföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könnyű sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

RÓFUSZ GYULA ZOLTÁN

(1933. szeptember 4. – 2006. december 29.)

Rófusz Gyula fiatalkori képe, feleségével

Mohács után 200 évig tartott a török megszállás Magyarországon. Azok kiűzése után nagyon megritkult a magyarság száma. Megkezdődött a lakosság pótlása, idegenek betelepítése. Valószínű, ezek közt voltak Rófuszék ősei is, akik Mezőtúron telepedtek le. Szorgalmas, élelmes magyarokká lettek a valószínű német földről származó ősök. Egyikük feleségül választotta Sípos Mária endrődi leányt. Házasságukból született a mi Rófusz Gyulánk...

A születésétől kezdve igen fejlett, egészséges gyermeket „csodagyereknek” látták a rokonok. A szülei munkájában korát meghazudtolva vett részt a paraszti munkában. Többek között az 1938. évi országzászló létesítésében is. A csejti tanítóval jó kapcsolatot alakítottak ki a szülők, mivel 6 éven át tanította, nevelte fiukat, Gyulát az ottani iskolában.

A 30-as évek végén a visszakapott felvidékre, Rákóczi városába, Kassára elment a jól szervezett leventecsoporttal az apa öccse, Rófusz Mihály, aki tudósítást közölt a sajtóban az útról. Egyébként Mihály jó tollú író, tehetséges festő is. Versekkel is próbálkozott. Közbejött a II. világháború. A csejti tanítót és több kiváló leventéjét, köztük Rófusz Mihályt is harctérre vitték. Közülük nyolcnak a neve a második világháborús emlékművön olvasható. Közben a tanyai iskola tanítója is behívót kapott.

Lesniczki István helyére engem neveztek ki, mint fiatal tanítót. Zoltán már ekkor végezte a nyolcadik osztályt (az osztatlan iskola 80 tanulóval működött). Gyakrabban igénybe vettem Gyula segítségét mint „vigyázó”-t. Jó természetű szász származék volt a fiú, értelmes, talpraesett, megbízható.

Iskola elhagyása után az akkor szokásos módon szüleinek segédkezett a gazdaságban, a tanyai otthonban. Gépkocsivezetői vizsgát tett és a megalakult jó nevű Endrődi Cipész

Szövetkezet, az ENCI gépkocsivezetője lett.

Közben sportkedveltté vált, az endrődi futballcsapat sztárja lett, és egykori tanítója csapatában játszhatott. Az ENCI vezetőjének a jobb keze lett. Házasságra lépett Kurilla Jolán nevű leánykával, aki már későbbi időkben tanítványom volt, annak idején. Egy gyermekük született: Zoltán, akit együtt nevelt szeretetben feleségével. Az anya, a feleség 2005. év elején meghalt. Fiuk közben felnőtté válva önálló vállalkozóvá lett, megházasodott, 3 gyermeke van, ezekben még a nagyapa boldogan gyönyörködött.

A híres futballistán is eljárt az idő, munkáját is a nyugdíjas élet váltotta fel. 2006. december 29-én, 73 évesen meghalt, csendben elaludt. A köztisztelőben álló endrődi embert nagy tömeg kísérte utolsó útjára.

Temetői búcsúztatóját Tóth Mihály, az endrődi kántor szép stílusú verseléssel fejezte ki, az alábbiakban:

Nézd ember, az élet egy múltó pillanat,
Ma még nevensz, s holnap megássák sírodat.
Vársz a boldogságra, amelyben úgy remélsz,
Ma erődben bízol, holnapra már nem élsz.

Hetvenhárom év volt a földi életem,
Két özvegy év terhét váratlan letettem.
Mindent itt kell hagyni, mi szép volt számomra,
A szeretteimet gyászra és bánatra.

A test már porrá lett, a lélek búcsúzik,
Egy-egy hó imában újra találkozik.
Hallgassátok meg a lélek búcsúzását,
Istennek ajánlja szeretett családját.

Zoltán fiam, Magdolna párod, búcsúzom,
Néktek az élet még, sok örömet hozzon.
Apai lélekkel megáldlak titeket,
Legyen veletek a jóság és szeretet.

Zoli, Tamás, Roli, kedves unokáim,
Járjatok békével az élet útjain.
Éljetek a szülők sok-sok örömeire,
Ez éltem reménye, legyen ez a bére.

Zoltán keresztfiam, pároddal, családdal,
Elköszönök íme, egy „Isten hozzád”-dal.
Komaasszony és a családtól is válok,
Mindannyiótokra szeretve gondolok.

Keresztkomák, s család, hozzátok szól szavam,
Mielőtt megásott sírba visz az utam.
Hunya család, tőletek is elbúcsúzom,
Áldjon s védelmezzon jóságos Jézusom.

Unokatestvérek s családtól is válok,
A jóságotokért köszönetet mondok.
Az én halálom most gyászt hozott reátok,
Legyen életetek Istenüinktől áldott.

Összes rokonaim s kedves Balogh család,
Néktek szól ez órán búcsú, „Isten hozzád”!
Összes jó szomszédok, szeretett barátok,
A megjelentektől búcsúzva elválok.

Adj a csendes sírba örök nyugtot nekem,
Istenem vigasztald, akiket szerettem.
Gondolj irgalommal távozó hívedre,
Fogadd be a lelkem magadhoz a mennybe.
Amen.

Írta: Márton Gábor

A TÉLI ÜNNEPKÖR SZOKÁSAI AZ ENDRŐDI TÁJHÁZBAN

Múzeumunk az idén is felelevenítette településünk régi népszokásait. 2007. január 6-án, Vízkereszt napján újra felcsendültek az endrődi betlehemes és háromkirályjárás ismert dallamai. A szép számú nézőközönség meghatódva fogadta az okányi gyerekek betlehemes játékát és a hunyai gyerekek háromkirályjárását. A télüző népszokások közül láthattuk a „feketevasárnapi köszöntőt” három ügyes kislány Hunya Réka, Lakatos Nóri és Szonda Lili tolmácsolásában. A házszentelést Dr. Dénes Zoltán újrízi plébános végezte.

Az OMart könyvesbolt és Kulturális Műhely által meghirdetett „A tél szépségei” rajzpályázat díjazottjai:

Óvodás korcsoport

I. helyezettek: Ladányi Sára és Pelyva Alexandra

II. helyezettek: Kiss Vivien és Harnos Timea

III. helyezettek: Bene Boglárka, Kereki László és Szerető Brigitta

IV. helyezettek : Deli Boglárka, Czesznak Timea és Varga Petra

Alsótagozat

1-2. osztály: Különdijas: Deli Csenge

3-4.osztály: I. helyezett: Gyurcsán Nikolett

III. helyezettek : Klein Péter és Timár Tamara

Felsőtagozat

5-6. osztály: Különdijasok: Liszkai Mária és Timár Noémi

I. helyezettek : Szöllősi Tünde, Magyar Amelita és Rácz Dóra

II. helyezettek : Geszti Brigitta és Gonda Éva

III. helyezettek : Bíró Emese, Fekécs Angyalka és Szabó Zoltán

Középkolós: Különdijas: Szabó Anikó

Gratulálunk minden kedves pályázónak! Külön köszönjük Szentpéteri Boldizsárné felkészítő tanár munkáját!

A kiállítás befejeződött, a rajzok elvihetők!!

OMart

Az OMart Könyvesbolt és Kulturális Műhely rendezésében **UHRIN PÁL népi festő** kiállítását megnyitó műsoros délutánt tartottak az OMart Könyvesboltban január 27-én.

A festővel **Szonda István néprajzkutató** beszélgetett.
A műsor vendégei **Vaszko Ildikó** és **Kiss Imre** voltak.

Katolikus oldal

FEBRUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
Szombat esténként 5-kor litánia. Nagyböjten péntekenként 5-kor,
vasárnap fél 5-kor keresztút.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

február 11-én és 25-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise. Nagyböjt péntekjein fél
5-kor keresztút.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.

Szombaton 17 órakor vasárnapi előesti mise.
Nagyböjt péntekjein fél 5-kor keresztút.

FEBRUÁRI ÜNNEPEK

2. péntek:	Gyertyaszentelő Boldogasszony
3. szombat:	Szent Balázs püspök, vértanú
4. vasárnap:	Évközi 5. vasárnap
5. hétfő:	Szent Ágota szűz, vértanú
6. kedd:	Miki Szent Pál és társai vértanúk
8. csütörtök:	Emiliáni Szent Jeromos
10. szombat:	Szent Skolasztika szűz
11. vasárnap:	Évközi 6. vasárnap
14. szerda:	Szent Cirill szerzetes és Szent Metód püspök
17. szombat:	A Szervita rend hét szent alapítója
18. vasárnap:	Évközi 7. vasárnap
21. szerda:	Hamvazószerda
22. csütörtök:	Szent Péter apostol székfoglalása
24. szombat:	Szent Mátyás apostol
25. vasárnap:	Nagyböjt 1. vasárnapja

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

ŐSZENTSÉGE XVI. BENEDEK PÁPA ÜZENETE A BETEGEK XV. VILÁGNAPJÁRA

Kedves Testvéreim!

2007. február 11-én, amikor az Egyház ünnepi liturgiával emlékezik meg a lourdes-i Szűzanyáról, a koreai Szöulban rendezik meg a betegek XV. világnapjának központi eseményeit. Összejöveletek, konferenciák, liturgikus alkalmak, pasztorális találkozók lesznek, amelyeken részt vesznek a koreai egyház képviselői, egészségügyi dolgozók, betegek és családtagjaik. Az Egyház a szenvedőkre tekint, és felhívja a figyelmet a gyógyíthatatlan betegekre, akik között a betegség végső fázisában sokan közel vannak a halálhoz. Ők minden kontinensen jelen vannak, főleg azokon a helyeken, ahol a szegénység és más nehézségek nyomort és óriási fájdalmakat okoznak. E szenvedések tudatában léleken jelen lesznek a betegek világnapján, és csatlakozom azokhoz, akik összegyűlnek, hogy beszéljenek arról a sebről, amit világunkban a gyógyíthatatlan betegségek jelentenek, és biztatják a keresztény közösségeket, melyek tanúságot tesznek az Úr gyöngédségéről és irgalmáról.

A betegség elkerülhetetlenül magával hozza a krízis pillanatát is, és arra hív minket, hogy áttekintsük saját helyzetünket. Az orvostudomány fejlődése sok esetben felkínálja a szükséges eszközöket, hogy szembe tudjunk nézni ezzel a kihívással, amennyire fizikailag lehetséges. Az emberi életnek belső korlátai vannak, és előbb vagy utóbb halállal fejeződik be. Minden ember erre a tapasztalatra hivatott, és fel kell rá készülnie. A tudomány fejlődése ellenére nem találtak még gyógymódot minden betegségre, így a kórházakban, a betegotthonokban vagy odahaza számtalan gyógyíthatatlan testvérünk szenved az egész világon, akik sok esetben már a végső stádiumban vannak. Ezenkívül több millióan élnek egészségtelen körülmények között, és gyakran

a legalapvetőbb orvosi ellátást sem kapják meg. Ennek eredményeképpen a „gyógyíthatatlannak” tekintett emberek száma jelentősen megnövekedett.

Az Egyház szeretné segíteni a gyógyíthatatlan és haldokló betegeket, és szorgalmazza azt a méltányos szociálpolitikát, amely elősegítheti számos betegség okának megszüntetését, és sürgeti azok jobb ellátását, akik közel vannak a halálhoz, és akik nem számíthatnak semmilyen gyógykezelésre. Olyan politikai lépések előmozdítására van szükség, amelyek megteremtik a megfelelő körülményeket a gyógyíthatatlan betegségek elviseléséhez és a halállal való méltó szembenézéshez. Ezzel kapcsolatban még egyszer alá kell húznunk: több olyan központot kell létrehozni, ahol fájdalomcsillapító kezeléseket és teljes egészségügyi ellátást nyújtanak, megadva a betegeknek a szükséges emberi segítséget és lelki vezetést. E jog minden embert megillet, és mindannyian el kell köteleznünk magunkat ennek védelmére.

Szeretném bátorítani mindazok törekvését, akik nap mint nap igyekeznek biztosítani, hogy a gyógyíthatatlan és végső stádiumban lévő betegek és családtagjaik megfelelő és szeretetteljes segítséget kapjanak. Az irgalmas szamaritánus példáját követve az Egyház mindig különös figyelmet tanúsított a betegek iránt. Tagjain és intézményein keresztül továbbra is a szenvedők és a haldoklók mellett áll, és igyekszik megőrizni méltóságukat az emberi lét e jelentős pillanataiban. Sokan – egészségügyi dolgozók, lelkipásztori tevékenységgel foglalkozók, önkéntesek és intézmények világszerte – fáradhatatlanul szolgálják a betegeket kórházakban, olyan helyeken, ahol fájdalomcsillapító kezeléseket nyújtanak, városok utcáin, házi gondozás formájában

vagy plébániákon.

Most hozzátok fordulok kedves testvéreim, akik gyógyíthatatlan betegségben szenvedtek, vagy a betegség végső stádiumában vagytok. Arra biztatlak benneteket, hogy szemléljétek a keresztet feszített Krisztus szenvedéseit, és vele egyesülve forduljatok az Atyához teljes bizalommal, tudva, hogy az egész élet, s a tiétek különösen az Ő kezében van. Legyetek tudatában, hogy szenvedésetek Krisztus szenvedésével egyesülve termékeny lesz az Egyház és a világ javára. Kérem az Urat, hogy erősítse meg szeretetében vetett hiteteket, főleg mostani megpróbáltatásaitokban. Bárhol is vagytok, remélem, mindig megtaláljátok a kellő bátorítást és lelki erőt ahhoz, hogy tápláljátok hiteteket és közelebb kerüljétek az élet Atyájához. Az Egyház szeretne segíteni nektek és mellettetek akar lenni papja in és lelkipásztori munkatársain keresztül, támogatni benneteket a szükség idején, és jelenvalóvá tenni a szenvedőknek Krisztus szerető irgalmát.

Végül kérem az egyházi közösségeket az egész világon, főleg azokat, amelyek a betegek szolgálatának szentelik magukat, hogy Máriának, a Betegek Gyógyítójának (Salus Infirmorum) segítségével továbbra is tegyenek tanúságot Istennek, a mi Atyánknak szerető gondoskodásáról. Imádkozom azért, hogy a boldogságos Szűz, a mi Édesanyánk vigasztalja a betegeket és adjon erőt azoknak, akik „irgalmas szamaritánusként” a szenvedők testi és lelki sebeinek gyógyítására szentelték életüket. Gondolatban és imáiban veletek vagyok, és az Úrban rejlő erő és béke jeleként adom rátok szívből jövő apostoli áldásomat.

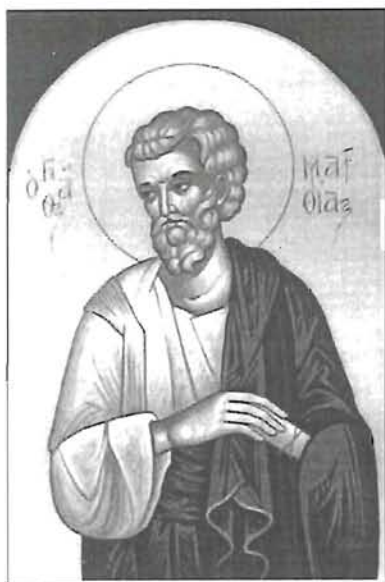
Vatikán, 2006. december 8.

XVI. BENEDEK PÁPA

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

Szent Mátyás apostol

[február 24.]

Mátyás (Mathias) héber szó, ami annyit tesz: „az Úrtól ajándékozott”, vagy az „Úr ajándéka”, vagy „alázatos”, vagy „kicsiny”. Mert az Úr ajándékozta, amikor a világból kiválasztotta, és hetvenkét tanítványa közé sorolta. Az Úrnak volt ajándéka, amikor kiérdevelte, hogy sorshúzás útján bejusson az apostolok sorába. Kicsiny volt, mivel az igaz alázatosságot mindig megtartotta. Az alázatosságnak pedig Ambrus szerint három fajtája van: az első a lesújtottságé, ami valakit megalázzhat; a második a vizsgálódásé,

ami az önvizsgálatból ered; a harmadik az áhítatossáé, ami a Teremtő ismeretéből fakad. Az első megvolt benne a vértanúság elcszenvedésével, a második önmaga megvetésével, a harmadik Isten fenségének szemlélésével.

A jeruzsálemi kicsiny közösség Jézus feltámadása után, még pünkösd előtt Júdás helyett egy másik apostolt akart választani egyfajta istenítélettel (ApCsel 1,15-26). Lukács ránk hagyományozta Péter beszédét, melyben így érvelt: „Kell tehát, hogy azok közül, akik mindig velünk tartottak, amikor a mi Urunk, Jézus közöttünk járt, kezdve János keresztségétől egészen mennybevétele napjáig, valaki velünk együtt tanúskodjék feltámadásáról”. Két jelöltet állítottak, akik megfeleltek ennek a feltételnek: Barnabást és Mátyást. A sors Mátyásra esett, és őt sorolták az apostolok közé.

Mátyás további sorsa ismeretlen előttünk. Az apokrif András és Mátyás cselekedetei állítása szerint a missziós területek elosztása alkalmával „az emberevők országa” jutott neki. Ott Mátyást megvakították, s börtönbe vetették, de Isten visszaadta látását és András csodálatos módon kiszabadította. A vértanúhalált állítólag lefejezés útján szenvedte el. Emiatt bárdal szokták ábrázolni, és a keresztény mészárosok és ácsok őt választották védőszentjükül.

Ereklyéit Iona császárné a 4. században Trierbe vitette. Még ma is tiszteltetben részesítik ott a Szent Mátyás apátság bazilikájában. A tizenkettedik apostol, Mátyás sírja őrzésének dicsőségét azonban magának igényli a római S. Maria Maggiore-bazilika és a padovai S. Giustina is. Rómában a 11. századtól február 24-én ünnepelték Mátyást, mert a Jeromos-féle martirologium ezen a napon emlékezik meg róla. Mivel ez a böjti időbe esik, 1969-ben áttették május 14-re.

Szent Mátyásról az említett forrásokon kívül csak a legenda rajzol eleven képet. Ott olvassuk:

Amikor Júdea szerte prédikált, a vakokat látókká, a lep-rásokat tisztává tette és kiűzte az ördögöket; a bálnaknak visszaadta a járásukat, a süketeknek a hallásukat, a holtaknak az életüket. Amikor sok csodájáért bevádolták, ezt mondta a főpapnak: „A gaztettekről, amelyekkel vádoltok, nem sokat tudok mondani, mert kereszténynek lenni nem gaztett, hanem a legnagyobb dicsőség!” Ketten tanúskodtak hamisan ellene, és megkövezésre ítélték. Csak azt kérte, hogy a köveket temessék el vele együtt. Kitárt karokkal adta vissza lelkét az égnek: Mátyás, aki a törvény alapos ismerője, tiszta szívé, bölcs szellemű, a Szentírás kifejtésében éles elméjű, a tanácsadásban megfontolt, az igehirdetésben bátor volt, ily módon egyesült Urával.

Egy másik legendában azonban az olvasható, hogy amikor Mátyás Macedóniába érkezett, és Krisztus hitét prédikálta,

vakságot okozó mérgezett italt adtak neki, amit ő Krisztus nevében kiivott anélkül, hogy a legcsekélyebb bántódása esett volna, s mivel ez az ital már több mint kétszázötven embert fosztott meg a szeme világától, ő kézzátétellel mind-egyiknek visszaadta a látását. Az ördög azonban csecsemő képében jelent előttük, s rábeszélte őket, hogy öljék meg Mátyást, aki kiüresíti vallásukat. De őt, bár ott állt közöttük, hiába keresték, három napig sem találták meg. A harmadik napon azonban, feltűnően előttük, így szólt: „En vagyok.” Mire kezét hátrakötötték, nyakába kötelet vetettek, kegyetlenül megkínózták, s így zárták tömlőbe. Ott az ördögök megjelenésénél, fogukat vicsgorgatták rá, de nem tudták megközelíteni, az Úr pedig nagy fényességben hozzá jött, felemelte őt a földről, s bilincseit feloldván, őt magát megerősítve kitárta a tömlő ajtaját. Ő pedig kiszabadulván hirdette az Úr igéjét, s mikor néhány megátalkodott ellene szegült, azt mondta nekik: „En mondom nektek, hogy élve kerültök a pokolra.” Majd megnyílt a föld és elnyelte őket, a többiek pedig Istenhez tértek.

Szent Mátyás apostolról (részlet)

Hetven-két Tanítvány Christus seregébe,
Vala igaz Hitben, és szép egyességbe:
Az élő Istennek ő nagy kegyelmébe,
Mint drága Olaj-fák, az jó Új-törvénybe.

Kik-közzül Szent Mátyás el-ki-választaték,
Mivel gonosz Júdás Christustól távozék:
Az Apostolságra helyébe téteték,
Az tizen-kettedik szám fel-ékesedék.

[...]

Onnét Szent Mátyás-is az Apostolságnak,
Hogy eleget-tenne nagy hivatallyának:
El-méne földére a' pogányságnak,
Igéjét hirdeté a' Christus Jesusnak.

Mátyás napjához országszerte inkább csak időjárási regulák fűződnek. Mátyás ront, ha talál (= megolvastja, megtöri a jeget), ha nem talál, csinál (= ha már nem talál jeget, akkor faggylal köszönt be).

Mátyás apostol vértanúságának eszköze és így ikonográfiai jelvénye a szekerce. A nép képzelete a szent ünnepe és a közeledő tavasz között kapcsolatot teremtett: mintegy az apostol szekercéje töri meg a tél hatalmát. Így tartja Apát-falva népe is. Csikszentmártonban az a trefás liedelem járja, ha nem indul meg a jégzajlás, akkor Mátyás a jégtörő csákányát pár hétre még éleztetni adta. Dugonics András jeles mondásai között olvassuk: Tapogatva jár, mint Mátyás után a róka a jégen.

Tamási Áron: Jégtörő Mátyás (részlet)

Mátyás pedig, szépen felöltözve, az asztal mellett ült, és nagy odabúvással egy kalendáriumot nézegetett.

Jó darabig csend volt, majd Mátyás felemelte a fejét, és azt mondta az öregnek:

– Pontosan három hét múlva fogjuk keresztvíz alá bocsátani.

– S mért akarsz három hétig várni?

– Azért, mert akkor van Jégtörő Mátyás.

– Hát őt is Mátyásnak keresztelitek?

– Annak, s mégpedig jégtörőnek.

Mózi bácsi elgondolkozott, majd lassan így szólt:

– Kemény foglalkozás.

Ahogy ezt kimondta, abban a percben, ott Márta mellett az ágyban, bögni kezdett egy csecsemő, mintha máris torné a jeget. Most már találgatás nélkül és kérdés nélkül is tudtam, hogy miféle dolog történt ebben a házban.

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Egy férfi három gyerekkel - beszélgetés Tímár István

Egy év telt el Szilvia halála óta. Tímár István egyedül maradt három gyermekkel. A legnagyobb, Eszti Szilvia előző házasságából született. Sajnos az édesapja, azaz Szilvia előző férje meghalt. Azóta István ezt az árva kislányt saját gyermekeként neveli. És neveli közös gyermeküket, Kristófot, aki már két éves elmúlt, és a 11 hónapos Balázkát, akit édesanyja már nem láthatott meg.

Kedves István! Szeretném megkérdezni, az elmúlt egy évben hogy alakult a család sorsa? Tudom, hogy nagyon nehéz volt az elindulás, és azóta sem könnyű. Olvasóink kíváncsiak arra, hogy él azóta a család, hogy sikerül megoldani az élet mindennapos problémáit.

Igyekszünk helyt állni minden vonatkozásban. Nagyon sokat segítettek a Városi Gondozási Központ munkatársai, különösen is Sztankóné Kriszti nap mint nap jár hozzánk és sokat segít Balázs nevelésében és a háztartásban, illetve Varjúné Marika, aki vele párhuzamosan ill. felváltva jön hozzánk. A Városi Gondozási Központ segít Eszternek az iskolába szállításában. Reggelente az ő autójuk jön, délután pedig már én megyek érte. Hetente egy-két alkalommal járok Békéscsabára Eszterrel gyógytornára, és egy alkalommal zeneiskolába. Összességében talán sikerült egy napirendet kialakítani, rendszerességet teremteni az életünkben. Nem volt könnyű. Remélhetőleg mindent sikerült úgy megoldanunk, ahogy azt kell, és szeretnénk volna.

Balázs most már 11 hónapos elmúlt, lassan egyéves lesz. Azt hiszem, jól fejlődik, bár Kristóffal összehasonlítva visszamaradottabb, hiszen koraszülött volt, de egyébként egy nagyon életvidám kisrác. Sírni csak akkor szokott, ha valamilyen problémája adódik, vagy éhes. Kristóf is tüneményes, vele elkezdtek a bölcsődét, de betegségek merültek fel, és most szüneteltetjük. Tavasszal, ha jobb idő lesz, és kevesebb betegséget lehet hazahozni, ismét megpróbáljuk. Nehéz volt megszoknia, de most már megszerette, és hiányolja. Eszter pedig kiválóan tanul, és tanulmányi eredményei nem tükrözi azt, amit első ránézésre esetlegesen látni és feltételezni lehetne róla.

Hogy alakul egy átlag hétköznap?

Hétköznap? Kezdődik olyan fél 6 magasságában, amikor Balázs fölébred. Ő akkor eszik, és aztán ébrednek a többiek. Eszter is felkel, tisztálkodás, öltöztetés, majd reggeli, és viszik az iskolába. Majd egy részemről idézőjelben keilemes tevékenység,

a romeltakarítás következik, takarítás. Majd 9 óra körül érkezik Kriszti, és mi Kristóffal útra kelünk, és elvégezzük a bevásárlást és a hivatalos ügyek intézését. Ezalatt Balázzsal Kriszti tartózkodik itthon. Majd 11 óra körül távozik, és lassan várjuk az ebédet, mert hétköznap nem főzök. Ebéd után, ha sikerül, alvász Kristóf számára. Ha hétfő és péntek van, akkor egy nyugodtabb délután következik, ha keddi és csütörtök, az foglalt, mert akkor jöttek a békéscsabai utak, szerdán pedig zeneiskola. Este 5 óra körül következik nálunk a fölkészülés a lefekvésre. Sorozatos etetések, fürdetések altatások. Így is 9 óra, mire mindhárom ágyban vannak, és aludni térnek. Ezután rövid pihenés, és kezdődik előlről minden.

Hát így telnek a hétköznapok.

Úgy látom, elég mozgalmasak a napok, nem sok üresjárat van. Hogy lehet ezt bírni energiával?

Ez a dolgom. De nem könnyű. Szüleim is nagyon sokat segítenek. Ők vigyáznak a két fiúra, amikor Eszterrel nem vagyok itthon. Nehéz. De elég egy mosoly bármely gyermek részéről is, és a fáradtság elillan.

És mi van a munkahelyen?

GYED-en vagyok.

Mi ad erőt ahhoz, hogy ezt a nem mindennapi megpróbáltatást és feladatokat meg tudja oldani?

A gyerekek. Csakis a gyermekek. Nekik fel kell nőni. Nem lesz könnyű, nem lesz egyszerű. Rövid idő adatott nekünk Szilviával sajnos. Így terveztük... ezt véghez kell vinnem, kötelez az ő emléke is, hogy ezt végigcsináljam... bocsánat.. (István könnyeivel küszködik)

Tudom, ez az elmúlt egy év nem volt könnyű, sőt nehéz és fájdalmas volt. Mégis, arra szeretném a beszélgetést irányítani, hogy voltak és vannak szép és felemelő percek, melyeket meg lehetne osztani másokkal is.

Nagyon sok! A legegyszerűbb pillanatok is sajátosak. Igazán nagy dolgok nem történnek. A sima, egyszerű hétköznapok sokat jelentenek számunkra. Amikor együtt vagyunk, amikor jót játszunk és nevetünk – ezek számunkra a felemelő szép percek.

A kimagasló, eget rengető események és örömek manapság elkerülnek az átlagembert. Az élet legkeservesebb és legnehezebb perceiben is meg lehet találni azt az örömet és apró ajándékokat, melyeket a Jó Isten készít számunkra. Ez is egy művészet, hogy az ember megtalálja az életben ezeket a pontokat. Akármilyen megpróbáltatásokon is megyünk keresztül, mindig van valamilyen láthatatlan segítő kéz, erő, ami fölemel bennünket és erőt ad, hogy ezeket a szakadékokat át tudjuk lépni. Akkor talán nem is vesszük észre, csak amikor visszafelé tekintünk, akkor látjuk, mit hagytunk magunk mögött.

Nagyon-nagyon nehéz volt elfogadni azt, ami történt. Nagyon sokáig nem tudtam, mit mondjak a gyerekeknek. Eszter már felfogta valamilyen formában, hogy az Úr kell, hogy létezzen, és hogy anyja az Úrnál van...

A hit ad erőt ahhoz, hogy ezeket a megpróbáltatásokat nemcsak hogy el tudjuk viselni, hanem hogy el is tudjuk fogadni. Erőt az a tudat, hogy Szilvi élete nem szűnt meg, csak átalakult, egy másik létmennyiségbe került. A szeretet és az imádság az az erő, ami összeköti a földi világot az égi világgal, az embert az Isten világával, az itt lakókat az odaát lakókkal.

Számomra nagyon szívbemarkoló volt, amikor tavaly Eszterke a szeretetről énekelt az iskola színpadán, édesanyja, Szilvi pedig gitározott. Amikor néhány hét múlva bekövetkezett Szilvi halála, úgy éreztem, hogy ez volt a végrendelete: az isteni szeretet, amelyről énekelték.

Igen. Számára fontos volt ez a szeretet, mert mindig segíteni akart másokon.

Talán ezzel lehetne zárni a beszélgetést is. Együttal adóztunk Szilvia emlékének, halálának egyéves évfordulóján. Kívánom Isten áldását, segítsen meg benneteket az Úr.

Iványi László

Endrőd néprajza

Rendezte: Szanda István

Uhrin Péter az első endrődi parasztfestő

Az Uhrin családban már korábban is fel-
tűntek különleges képességű személyek. Az
egyik Uhrin ős jelentős érdemeket szerzett
az 1848-as szabadságharcban. Uhrin József
az 1860-as években hosszú ideig töltötte be
a bírói széket az endrődi falusi önkormány-
zatban. A híres színész Rózsahegyi Kálmán,
Uhrin Péter unokabátyja volt.

Uhrin Péter 1887. május 22-én született
Endrődön, Uhrin Mihály és Timár Katalin
ötödik gyermekeként. Péter tehetsége már
kiskorában megmutatkozott.

„Mikor 1893-ban beiratkozott az első osz-
tályba, nemcsak gyermektársai, de tanítója:
Szebeni László is kiváltotta csodálatát, azál-
tal, hogy akkurátus lovat, marhát, malacot,
kutyát, pulykakakast kanyarított pillanatok
alatt a táblára. Nemcsak a keze mozgott bo-
szorkányosan, hanem az esze is vágott. Mikor
harmadik és negyedik osztályosan Endrőd jó
nevű igazgatómestere elé került, az már na-
gyon szép sikert jósolt a gyermeknek. Még a
tanítóját is lerajzolta pár vonallal, mikor el-
nadrágolta az egyik lurkót. De olyan élethűen ábrázolt, hogy a mes-
tert és a delikvensét mindenki első látásra felismerte.”¹

Uhrin Mihályt, Péter édesapját felkereste a tanító és javasolta,
hogy tanitassák a gyereket, de az apa nem volt elragadtatva az ötlet-
től és azt mondta: „Parasztemberek vagyunk mi, tanító úr, uraknak
való művészet ez.”²

A felcseperedő parasztfiú már csak ráérő idejében rajzolgatott,
hiszen egész napját lekötötte a családi gazdaságban folyó munka.
Az ifjú Péter 1908-ban vonult be Kecskemétre katonának, mint
honvéd-huszár. A katonai szolgálat alatt több szabadideje volt, mint
otthon és újra előkerült vázlatfüzete, melybe sorra lerajzolta kato-
nátársait, a kaszárnyát, valamint a honvágy enyhítésére az endrődi
gazdaságukat tanyával, lovakkal és egyéb jószágokkal. Három év
szolgálat után leszerelt, s haza térve a család ellenkezése ellenére
feleségül vette a szegény hentes lányát „szép” Timár Jolánt.

Az esküvő után beiratkozott a novemberben induló gazdaképző
tanfolyamra, hogy a gazdálkodás akkori korszerű módszereit meg-
ismerje. Az előadások jegyzeteihez szemléltető rajzokat készített.

„Élmény még ma is kézbe venni az 1910-ben, az egyszerű pa-
rasztagda által vezetett füzetet. Az utolsó huszonnégy oldalt raj-
zokkal tömte tele... A paraszti élet egy-egy mozzanata került ceru-
zával a papírra...”

A pár vonallal odavetett rajzok az ugari tanyájukat, tanyára gya-
logosan igyekvő parasztokat, lóháton közlekedő embereket, örletni
igyekvő falusi embereket, étkezéshez készülő huszárokat ábrázol-
nak. Egy rajznak az a címe: Angyalicsik szállítása lovon. A másiké:
A hívók szállítása.

Disznóölés, fejés, szalma szállítása lovon, gyalog, szekéren. Ör-
letés tragacssal, fállon, kocsin. Szánkón farsangolni indulók, rön-
köt húzókat, lovát ugrató paraszt, paraszttal társalgó huszár, szántás
kettes ekével, a boronáló paraszt pipára gyújt, vásárra marhát veze-
tő házaspár, ekhős szekérral vágató ökrösfogat, pihenő lovak sár-
ban elült taligán pipázó paraszt, mákot törő férfi, trágya szállítása és
szórása, görényfogás-nyolc képes sorozata.”³

Ebből az időből nem maradt fenn kidolgozott képe. Mindig
csak télen festett, amikor a mezőgazdasági munkák szüneteltek
és a jószág gondozása mellett volt egy kis szabadideje. Ekkor már
nemcsak ceruzával, hanem olajjal készítette képeit. A kész képeket
a tornácra akasztotta ki, s ha valakinek megtetszett valamelyik, azt
szívesen neki ajándékozta. Így kallódtak el értékes képei, nagy ré-
szükről még leszármazottai sem tudnak.

Uhrin Péter - Önarckép

1911-ben Péter lefestette feleségét, mely
porté ma a Rózsahegyi Iskola könyvtárban
látható.

1912 februárjában megszületett első gyer-
meke, Péter. Az első világháború kitörésével
a hadköteles férfiak, így Uhrin Péter is bevo-
nult; és az 5. honvéd lovashadosztály törzséhez
osztották be. A villámháborúnak indult előre-
nyomulás csakhamar lelassult és évekig tartó
véres öldökléssé vált. 1915. szeptember 15-én
a Dnyeszternek a Szerettel való összefolyását
követő kanyarban vívott harcban, súlyos láb-
sérülést szenvedett. A folyóvígyben létesített
segélyhelyen gyors ellátásban részesítették.
Erről az eseményről később készített egy meg-
rendítő festményt. (A festmény ma unokája,
Uhrin Pál tulajdonában van.) A lábsérülése
mellé még súlyos tüdő és szívbetegség is tár-
sult. A leszerelés után a rózsahegygyógyin-
tétetbe került. A lassú felépülés üres óráiban a
betegszoza egyik sarkában kis műtermet ala-
kitott ki és lefestette bajtársait, orvosait.

1918. év elején tért végleg haza szülőfalujá-
ba, a hadsereg leszerelte, mint harminc százalékos hadirokkantat.

A román megszállás nemcsak a lakosok élelmét és értékeit dézs-
málta meg, hanem Uhrin Péternek jó néhány festménye is a „műér-
tők” vandalizmusának lett áldozata.

Uhrin Péter magányos volt művészetében, a környezete csodá-
lattal párosult haszontalansággal nézte, a családja pedig a festege-
tés abbahagyását sürgette. Az 1920-as évek végén összebarátkozott
Papp Zsigmond gyomai parasztemberrel, aki tehetséges kőfaragó,
festő, ezermester volt. A kettőjük magányos meg nem érttsége,
szoros barátsággá kovácsolta őket. Papp Zsigmond is hasonló in-
dítatású parasztművész volt, aki egy festészi mesteriskolai jelent-
kezés sikertelensége miatt megmaradt gazdálkodónak. Mindketten
belesüllyedtek a falu sarába, csöndjébe és csupán saját gyönyörűsé-
gükre alkottak.

Az 1920-30-as években Uhrin Péter igazi falusi témákat festett.
A „Munka a fonóban, Tollfosztók, Nyomtatás a szérűn” című képe-
ket. Hiteles képet festett az akkori Endrődről, az endrődi komp, a
Móko-féle szélmalom élethű és hiteles ábrázolásával.

A mindig vállalkozó szellemű Uhrin Péter kiutat keresett a szét-
forgácsolódott családi földbirtok kiegészítésére, s így gyermekei jö-
vőjének megalapozására. Báró Huszár László póhalmi birtokát bérlé-
tre hirdették meg, ő elsőként jelentkezett. A hatalmas birtokteket
csak összefogással lehetett megművelni, ezért maga mellé állította a
bérlők közé: Rác Lajost (a későbbi országgyűlési képviselőt), Vaszkó
Pált, Hunya Eleket, Cmarkó Istvánt, Vaszkó Mihályt (későbbi
országgyűlési képviselőt), Timár Andrást, Hornok Mátyást, Bulla
Lajost, Hornok Józsefnét, Klimó Eleket a 800 kh szántó és 400 kh
lehető megművelésére. A bérléteből hamarosan földvásárlás lett, s
ki-ki annyit vett - persze hitelre - amennyit vállalni tudott. A tör-
rök időkben elpusztult Póhalom ekkor ünnepelte második születés
napját. A majorság épületeit, melyeket nem tudtak hasznosítani le-
bontották, és abból az anyagból építették fel tanyájukat az új telepe-
sek. A kastélyból kultúrtermet alakítottak ki, a jószágállományukat
a volt uradalmi hodályokban, együtt tartották. Ebből az időszakból
való Uhrin Péter „Póhalom múltja jelene és jövője” című három
képből álló festménye.

Uhrin Péter egyetlen kiállításán vett részt néhány képével az
1930-as években Budapesten, melyen nagy sikert aratott. A kiállít-
ott képeit a szervezőknek ajándékozta.

A második világháború viharában -amikor minden fia a fron-
ton volt- érte a halál 1944. szeptember 5-én.

Halála után az átalakított Dombszög vendéglőben rendeztek ki-
állítás, tisztelegve a nagytehetségű parasztművész emlékének.

1 MÁRTON Gábor 1987. 5.

2 MÁRTON Gábor 2006. közlése

3 MÁRTON Gábor 1987.

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Katonadalok, népdalok, balladák Papp Zsigmond nótáskönyvéből II.

Bosznai dall...

Már eszéktől dörvöndik jár a vasút
Azon visznek el sok szomorú fiút
Isten áldjon magyar hazám, elmegyek
Vagymeg halok vagy a rózsámé lesznek.

Túzla alatt megfújták a riadót
Gróf szapári ki adta a kommandót
Rajta fiúk hát bosznáir előre
Jön a török harminchárom ezrével.

Nem mehetünk Kapitány úr, előre
Mert rossz helyünk van nekünk lent a vögybe'
Fent a török hegytetőn a sánczba
Leszedi a magyar bakát áltába.

Meg izenem szülöm apám anyámnak
Én utánam ne gyötörje a bánat
Meg mutatjuk mi az egész világnak
Nincsen párja molinári bakának.

Kegyelmes úr el mentünk a városig
De nem tovább, csak az első házakig
Tüzelt reánk ház tetőről a török
Gojó látszot ezrivel a bakák köszt.

Gróf andrási Tisza Kálmán csinálta
Hogy a magyar menjen el boszniába
Megály tiszta, megbánod még ezeket
Nem választ meg magyar többet követnek.

Barna kis jány ki megyen az erdőbe
Bús levelet tart mind a két kezibe
Messze földről, boszna földről érkezet
Túzla alat a babája el eset...

Magyarázatok a óta szövegéhez;
(Leírásnál ragaszkodtam az eredeti
kézirathoz)

Dörvönd – nem tudtam azonosítani,
- Eszék Verőce vármegye, ma: horvát terü-
leten, - Tuzla – boszniai város a Vardar
folyó partján. Boszniát – az akkori török
birodalom területén – az Osztrák-Magyar
Monarchia hadserege „okkupálta” - meg-
szállta 1878-ban.

Gróf András Gyula idősb, (1823-
1890), 1871-1879 között a monarchia kül-
ügyminisztere,

Báró Mollinár Antal (1820-1904) K.u.K.
Táborszernagy (császári és királyi főtiszt,
feldzugmesiter), 1866. júl. 3.a königratz-
i csatában mint hadtestparancsnok vett
részt, a kecskeméti K.u.K. 38. sorgyalogez-
red 1867 óta nevét viselte, mivel ő volt az
„ezredtulajdonos” (regimentsinhaber).

Gróf Szapáry Gyula (Pest, 1832-1905),
magyar miniszterelnök, ezidőtájt, nem is-
meretes előttem milyen beosztásban volt
érdekelte a boszniai háborúban, hogy a ba-
kanóta emlegeti.

Tisza Kálmán (1830-1902), 1875-1890
között magyar miniszterelnök.

!Königratz, az a umlautos a (felül két pont)

Ifjú Varjú...

Ifjú varjú a keresztről
Csak eszt kijabájja;
Úr vagyok, lábam nyoma
a keresztet találja;
A vén varjú hallja,
A bogjáról mondja
„Telej ki csak, csak, csak, csak, csak,
Telej ki csak...!”

Szállj le csak a keresztről,
S repülj a venyegére
Majd meg hallod, mit mondnak,
A kérkedő fejére;
Neked, mint varjúnak,
Ilyen nótát fújnak,
„Dögevő vagy, csak, csak, csak, csak, csak,
Dögevő vagy...!”

A ló is, míg paripa,
Angol nyereg alat jár;
Ha meg vénül, talyiga-
vonó lesz, mint a Szamár;
Így már sok mágnások
Lettek talyigások; -
Akkor tudták csak, csak, csak, csak,
Mivé lettek....

Gazdag Szegény románcza
A becsali csárda pitvarába'
Gyenes András mulat egy magába;
Úgy ki csipve, úgy kikenve-fenne,
Mint ha csak a szent-egyházba menne.

Hej pedig mást!...hamis a zúzaja;
Itsze borért pengő ezüst járja;
Könnyű neki; árendás az apja,
Meg se érzi ha százával adgya,

Csárda előtt, ákácz hűvös árnyán
Kedve ojjan, akár a szivárvány,
Tarka, fényes, színe annyi féle,
Fél világot át ölelne véle,

Pöngesd, tüttüs keserves nótámat,
Kössenek föl, mint a nagy apádat!
Azután meg úgy rakd a cifrát is
Tánczra keljen bötben a barát is!

Pöngeti is az a vén cimbalmos,
Sohse'hal meg, hogy ha meg nem halt március
Nem is hiszem, hogy aszt se fundálja;
Koporsója szegét iszkábálja,

A mikor meg aszt a vígat kezdi;
S két kezét a frissének eresztí;
A leg gyorsabb hétrétü villámlás
Hozzá képest csigabiga mászás,

Húrja pattan... pöngetője bomlik,
Karja fárad, a cimbalom romlik;
Mégis üti, tuggya, nem lesz kára!
Egy nótának hat húszas az ára,

S mire mindez, s hogy-hogy épen itten?
A gazdának híres bora nincsen;
Sem itala, sem az elesége...
De vagyon szép ifjú felesége,

Csaplárosné, gyöngyvirágom, lelkem,
Csókoljon meg ha csak egyszer engem?!
Had szorítom szép magát magamhoz,
Piros ajkát forró ajakomhoz!

Szerelmes a szemem a szemébe,
Hó vállába, sugár természetébe;
Bodor haja kis hunczutkájába
Piczi, piros sarkos papucsába!

Ej nő, híres, hűnyja be, ha rám néz;
Nagy szerelme abba' nyomba' elvész;
Hogy ha meg a papucsom akarja,
Odádom, ha el szakadt a talpa!

Tyú! Kesergő kincs szedte vette!
Darázs-karcsú; darázs is a nyelve!
Hálót kötök klárizsból, aranyból...
Tudom isten, nem szabadul abból!

Fogva tart mán engemet a háló;
Klárizs, arany-ahhoz, csak pók a háló;
Kegyelmed eszt, (nem) drága gyönyörűség
Nem ismeri... úgy hijják, hogy hűség!

S pördül egyet... a legényt ott hagyja,
Kaczag, mint az erdők vad galambja,
S el is röppen... de nem ág fölébe;
Szerető férj szeretett ölébe,

S még csak így szép, így a férj ölébe'
Hű szeretet ragyogó szemébe';
Gazdag legény, pironkodva nézi
Szegénységét még csak mostan érzi...

- o -

Itsze = icce – 0,84 lit., - Árendás = bérlő,
- Tüttüs – nyilván a cimbalmos csárdabéli
cigány neve, - bötben – bötben, - fundálja
– valaminek az alapját megveti, - iszkábálja
– eszkábálja – valamint összeállít, elkészít,
- pöngetője – cimbalom verője, - klárizs
– kaláris – gyöngykaláris - „nyaklánc”

Összeállította: Cs. Szabó István

Időközi választás

Tisztelt Választópolgárok!

Gyomaendrőd város 9. számú választókerületében – elhalálozás miatt megüresedett képviselői hely betöltésére – időközi önkormányzati képviselő választásra kerül sor 2007. március 4-én (vasárnap). Hosszú vívódás után úgy döntöttem, hogy indulok én is.

Ezért most tisztelettel bemutatkozom.

Lehóczkiné Timár Irén vagyok. Endrődön születtem, Gyomaendrőd endrődi városrészen élek családommal.

A Rózsahelyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola pedagógusa vagyok. Munkám során különösen közel kerültem a hátrányokkal küzdő emberekhez. Gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat látok el a munkaidőm felében, míg másik részében a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztését végzem.

Az évek során részt vettem, mint utcabizalmi a szennyvízhálózat és csatornázási program megszervezésében, voltam népszerű számláló, valamint az önkormányzati választásokon, több cikluson át dolgoztam választókerületem bizottságában tagként és elnökként egyaránt.

Elhunyt Császárné Gyuricza Éva képviselő asszonyhoz nagyon jó, személyes ismeretség fűzött. Nézeteinkben, elveinkben, értékrendünkben sok volt a hasonlóság, ezért is bátorkodtam úgy dönteni, hogy az Ő befejezetlen munkáját megpróbálom tovább folytatni.

Tudjuk, minden ember más és más, ezért arra nem vállalkozhatom, hogy –megválasztásom esetén – mindent úgy fogok tenni, mint ő, de arra igen, hogy legjobb tudásomat, jó szándékomat, képességemet felhasználva a saját lehetőségeimmel képviseljem a választókerület lakosait.

Legfontosabb feladataimnak tekintem:

- ◊ A segítségre szoruló emberek, fogyatékkal élő, szociálisan rászoruló személyek élethelyzetének jobbítása
- ◊ Idős, kismegfeszített emberek gondjainak felkarolása
- ◊ A városi oktatás, a fiatalok helyzetének ügyében, jövőképek javításán munkálkodni
- ◊ Törekvés arra, hogy városunkban minél kevesebb legyen a szakképzett munkanélküli, minél több fiatal a városban tartani
- ◊ Az élhetőbb és szebb, tisztább környezet kialakítása
- ◊ Meglévő járdák, utak karbantartása, javítása - lehetőségekhez mérten

Jelöltségemet a FIDESZ, KDNP, Gazdakörök támogatják.

Köszönöm azon nagyszámú Választópolgárok bizalmát, akik kiegészítőjükkal megtiszteltek. Támogatásukra a későbbiekben is számítok.

Kérem, hogy 2007. március 4-én éljenek állampolgári jogaikkal, menjenek el szavazni, s szavazzanak rám.

Tisztelettel: Lehóczkiné Timár Irén

Tisztelt Választópolgárok!
Kedves Endrődiek!

2007. március 4.: időközi választás
Gyomaendrőd 9. sz. választókerületében (Rózsahelyi Kálmán Általános Iskola és a Közösségi Ház körzete).

A Fidesz-KDNP-Gazdakörök jelöltje: Lehóczkiné Timár Irén, a Rózsahelyi Kálmán Általános Iskola pedagógusa. Jelöltünk támogatókra talált a körzet lakóiban, egyesületeiben, a Fidesz, a KDNP, a Gazdakörök szimpatizánsaiban és Várfi András polgármester úr személyében is. Jőmagam, mint a Fidesz helyi szervezetének elnöke, Gyomaendrőd országgyűlési képviselője jó szívvel ajánlom az Önök figyelmébe Lehóczkiné Timár Irént.

Iréne feladatának tekinti környezete és Gyomaendrőd fejlődését, szívügye a gyermekek nevelése, tanítása, a rászorulókat segítése és életminőségének javítását, az utcák járhatóbbá tétele.

Várfi András polgármester bízik benne, számít a munkájára. Össze kell fogni, hogy Gyomaendrőd biztos, megbízható kezekben legyen.

Kérem, szavazzon Lehóczkiné Timár Irénre, a Fidesz-KDNP-Gazdakörök jelöltjére! A szavazáshoz kérem vigye magával érvényes személyi igazolványát és lakcímkártyáját!

Gyomaendrőd, 2007. január 25.

Tisztelettel:
Domokos László
az Önök országgyűlési képviselője

KÖZGYŰLÉS

2007. január 19-én a Gyomaendrőd Város Fejlődéséért Egyesület megtartotta közgyűlését.

Az egyesület értékelte a 2006-os esztendő munkáját.

Megtörténtek az új tagfelvételek, a tagság 2007. évre megerősítette tisztségében a vezetőséget.

A közgyűlés:

- elfogadta a 2007. évi költségvetést
- döntött arról, hogy az ENCI (Endrődi Cipész KTSZ) megalakulásának 60. évfordulója alkalmából ünnepi megemlékezéssel tiszteleg a „Suszteráj” egykori dolgozói előtt.

Ez a megemlékezés egyben értékes színfoltja lehet Gyoma és Endrőd egyesülésének 25 éves jubileumi évfordulójára.

A megemlékezésre fényképeket, dokumentumokat, ereklyéket gyűjtünk. Kérjük, hogy aki ezek közül bármelyiket a rendelkezésünkre tudja bocsátani, az Szonda Istvánnak (Gyomaendrőd, Rózsahelyi Kálmán u. 11.) adja le.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Mit mondott Koštunica Solanának?

Az EU közös kül- és biztonságpolitikai főképviseleje szerint a szerb kormányfő az Európa-barát erőkkel szándékozik koalícióra lépni - Belgrád cáfol

Némileg ellentmondásos hírek röpködtek tegnap Belgrád és Brüsszel között. Javier Solana a jelenlegi szerb kormányfővel tárgyalt, annak tartalmáról nyilatkozott is a sajtónak, amit Koštunica szóvivője később - részben - megcáfolt.

Brüsszeli források szerint Vojislav Koštunica a Javier Solanával folytatott keddi esti telefon-megbeszélése során azt mondta az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviseleje, hogy az Európa-barát pártokkal szándékozik koalícióra lépni és kormányt alakítani. A szóban forgó forrás szerint Solana is szólt erről a Ban Ki Mun ENSZ-főtitkárral való tegnapi brüsszeli tárgyalásait követően, mondván, hogy előző este Tadicától és Koštunicától afelől érdeklődött, „milyen összetételű lesz az európai irányultságú pártokat tömörítő kormány, és mikorra várható megalakítása”. Az EU-nak ugyanis érdeke a Szerbiával való szorosabb együttműködés, és fontos, hogy ez tudatosodjon Belgrádban, amire - Solana munkatársai szerint - a szerb kormányfő azt mondta, az uniós csatlakozást célzó demokratikus erők alakítanak majd kormányt, neki nincs szándékában a Szerb Radikális Párttal koalícióra lépni.

Ezzel szemben egy másik, szintén Beta-hír részben cáfolta a fentieket, idézve Srđan Đurićot, a kormánykabinet szóvivőjét, aki megerősítette ugyan a telefonbeszélgetés tényét, ám azt mondta, hogy az uniós diplomataival folytatott beszélgetése során Koštunica nem beszélt a kormányalakításról és annak leendő összetételéről, csupán a választás korrekciós és demokratikus voltát erősítették meg kölcsönösen. „Mivel jól ismerik egymást, magától értetődő, hogy mindketten tisztában vannak vele, hogy a kormányalakítás teljes egészében Szerbia belügye” - mondta Đurić. (Beta)

Átlagosan 14 diák az első osztályokban

Vajdaságban idén 1000-rel kevesebb elsős, mint egy évvel korábban - Csökkent a létszám az általános és középiskolák magyar osztályaiban is

Közel 4000-rel kevesebb elsős indult a 2006/07-es tanévben az általános iskola első osztályába, mint amennyien fejezték a nyolcadik osztályt az előző tanévben, és 1008-cal kevesebb az elsős, mint egy évvel korábban. Ennél nem kell meggyőzőbb demográfiai mutató - szögezték le többek között tegnap a Tartományi Képviselet háza oktatásügyi, tudományos, művelődési és sport bizottságának tagjai az idei tanév általános és középiskolai iratkozási eredményeit elemezve.

A tanulók létszámának folyamatos csökkenését a szerb tagozatokon a menekültek érkezése sem akadályozta meg. Ugyanakkor a csökkenő létszámmal párhuzamosan a tagozatok száma nemigen fogyatkozott, s ezt különösen a szerbiai minisztérium nehezményezi - jelentette ki az ülésen jelenlevő dr. Jeges Zoltán tartományi oktatásügyi titkár. Véleménye szerint Vajdaság sajátossága a többnyelvűség, aminek gyakorlásához a tartomány pozitívan áll hozzá, sok esetben engedélyezve a 15-nél kisebb létszámú osztályok megnyitását (főleg kisebbségi tagozatokról van szó), még akkor is, ha az többletkiadást von maga után. Ugyanakkor kis létszámú tagozatok megnyitására van példa szűkebb Szerbia hegyvidéki területein is, ahol szintén kevés a gyerek, és olykor kénytelenek 3-4 tanulónak is tagozatot nyitni. A bizottság támogatásáról biztosította a titkár, és a tartomány ilyen irányú eddigi politikájának folytatását irányozta elő.

Tanulságos adatok hangzottak el a bizottsági ülésen: az általános iskola magyar nyelvű első osztályaiba idén 7,44 százalékkal, azaz 149-cel kevesebb tanulót írtattak be, mint egy évvel korábban, a tagozatok száma 6-tal csökkent. A tartomány 45 községéből 27-ben szervezik meg magyar nyelven is az oktatást, az osztályokban pedig átlagosan 14 diák tanul. A 2240 magyar nemzetiségű tanuló közül 1777 (79,34 százalék) anyanyelvén, a szerb tagozatokon 461 (20,58 százalék) magyar nemzetiségű gyermek kezdte meg tanulmányait, 2 pedig ruszin nyelven. (A szlovák elsősök 21,29, a románok 42,50, a horvátok 87,02, a ruszinok 3,28, az ukránok 100, a romák 92,05 százaléka tanul szerb nyelvű elsős tagozaton). Heti két órában a magyar nyelvet a nemzeti kultúra alapjaival kiegészítve 20 községben tanulnak az elsősök, összesen 306-an, csaknem 7 százalékkal többen, mint a korábbi tanévben.

A középiskolákat illetően továbbra is kifejezetten magas azoknak a magyar diákoknak a száma, akik az anyanyelvükön befejezett általános iskola után anyanyelven folytatják középfokú tanulmányaikat is, az idei tanévben ez 93,76 százalékot tesz ki, vagyis a 2148 végzős közül 2014 tanul a középiskolák valamely magyar nyelvű, elsős tagozatán. Az egy évvel korábbihoz viszonyítva 33-ral kevesebb elsős ül a magyar tagozatokon, viszont az osztályok átlaglétszáma aránylag magas: 23, még akkor is, ha a szerb tagozatokon több tanulót tanul, itt az átlag 28.

A Svetlana Lučić elnök vezette bizottság többek között leszögezte még, hogy a sportpályák biztonságára a jövőben nagyobb hangsúlyt kell fektetni. 2002-től ugyan folyamatosan eszközöket biztosít a tartomány a tornatermek, a sportpályák felújítására, de ezek állapota túlnyomó többségben siralmas, olykor életveszélyes is. A községi önkormányzatoktól várják el a nagyobb mérvű gondoskodást.

N-a

Magyar Szó online

„BESZÉLNI NEHÉZ”

A Kis Bálint Általános Iskolában immár hagyomány, hogy Hunya Jolán tanárnő minden évben megszervezi a Kazinczyról elnevezett „szép magyar beszéd” versenyt.

A szöveg csak olyan mai, közlő prózai stílusban megírt mű részlete lehet, amely nem tartalmaz párbeszédet, sem régies, sem tájnyelvi, sem pedig kevésbé ismert idegen szavakat.

A versenyzők teljesítményének értékelésekor a következő szempontokat kell figyelembe venni: szövegértés, szövegűzés, hangvétel, hangképzés, hangsúlyozás, szünettartás, természetes beszéd.

Két korcsoportban 19 tanulót értékelt a szakmai zsűri.

A diákok szabadon választott szövege mellé a Békés Megyei Humánfejlesztési Központ jelölte ki az idegen szöveget.

A kellemes hangulatú délutánon oklevélben és tapasztalatszerzésben minden versenyző részesült, könyvjutalomban a legszelbenn beszélő tanulók.

5-6. osztály

1. Gyuricza Tamás
2. Hunya Gréta
3. Tóth Vanda

7-8. osztály

1. Ujhelyi Brigitta
2. Arnótszky Judit
3. Valuska Sára

Kis Bálint Általános Iskola nevelőtestülete

Kazinczy-verseny egyik helyezettje
Hunya Gréta 6. b

DOMOKOS LÁSZLÓ
ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ

Az ingatlanadóról:

A kormány tervei szerint 2008 januárjától lesz ingatlanadó, és kivétel nélkül minden ingatlanra vonatkozna az új adófajta. Már csak az a kérdés, hogy mennyit kell majd fizetni évente. A Pénzügyminisztérium két héten belül véglegesíti a készülő két változat valamelyikét. A lakások értékét az önkormányzat állapítja meg, de az, hogy ingatlan értékének hány százalékát kell majd befizetni, még kérdéses, hallani 0,1 illetve 0,2, 0,5 százalékról is, ez pl. egy 15 millió értékű lakás után rosszabb esetben, tehát fél százalékos adónál 75 ezer Ft-ot kellene évente befizetni, jobb esetben, tehát 0,1 vagy 0,2 százaléknál 15 vagy 30 ezer Ft-ot.

A Fidesz semmilyen olyan tehernövekedést nem támogat, amellyel növeli az embereket vagy a vállalkozásokra kirótt terheket. Ezért az ingatlanadónak is semmifajta formáját nem támogatjuk.

A Pénzügyminisztériumnál hírzárlatot rendeltek el. Az SZDSZ szerint: „...” a nagyon kicsi értékű ingatlanok után persze egészen minimális összeget kell majd fizetni, míg a nagyobb értékű ingatlanok után természetesen nagyobbat.

A nagy átalakításról:

Megszavazta a vizitdíjat, mert ez kötelessége, mint parlamenti képviselő – mondta Horn Gyula, MSZP-s képviselő. Szerinte a reformnak olyannak kell lennie, amely után az emberek pontosan tudják, hogy mit kell csinálniuk, ha betegek és mi vár rájuk egy ilyen esetben. Semmit se vegyenek kézpénznek, mert minden változik. Nem kell szégyellni, hogy Magyarországon sikerárgazat lesz az egészségügy – hallhattuk a volt miniszterelnöktől.

Hogy ez a valóságban hogyan zajlik? Egyelőre káoszként jellemezhetjük az átalakítási terveket Várhatóan Molnár Lajos miniszternek kell döntenie a kórházak ágyszám-csökkentéséről, miután a Regionális Egészségügyi Tanácsok mindegyike elutasította a javaslatot. Azt pedig meg megszokhattuk, hogy a kormány ma ígér, holnap visszavon és módosít, egyik kezével ad, a másikkal pedig elvesz.

Az egészségügyi reform

Sem társadalmi, sem szakmai, sem pedig politikai támogatás nincs a reformok végrehajtásához. Az egészségügyben komoly működési zavarokra lehet számítani. Arra kérjük a tárcát, gondolja végig a reformot, amiben a Fidesz partner lenne.

Békés megye számára elfogadhatatlan az egészségügyi miniszter kórházi ágyszámcsökkentési szándéka. A miniszter terveze szerint az országos átlagnál kevesebb kórházi ágy lenne Békés megyében, mely mind szakmailag, mind pedig erkölcsileg elfogadhatatlan, hiszen sajnos köztudott, hogy Békés megye a leghátányosabb térségek egyike, alacsonyok a jövedelmek, magas az átlagéletkor, az egészségi állapotunk pedig rosszabbra, mint az ország fejlettebb területein.

Az utazási kedvezmények „átalakítása”...

A gazdasági és az oktatási tárca azt a játékot játszották, amely a 80-as évek szocialista tempójára volt jellemző: egy drasztikus és elviselhetetlen mértékű áremelés szándékát dobták be a köztudatba, majd ennél egy kisebb, ám így is drasztikus mértékű áremelést hajtottak végre. És mindezért még hálásnak is kell lennünk. A naplali tagozatos egyetemisták és főiskolások májustól 80 százalékkal többet fizetnek a jegyért, míg a bérlet az eddigi ár háromszorosába kerül. A kormány tehát ismét megsarcolta a fiatalokat, minden korábbi ígéretes dacára jelentős megszorításokkal sújtotta az egyetemistákat és a főiskolásokat.

GYOMAENDRŐD 25 ÉVES - KNER NYOMDA 125 ÉVES

VERSENYFELHÍVÁS

„Innen jöttem: a Holt-Körösünk hol holdalakúan
félkarral a falunk' halk-szeliden öleli”
(Szilágyi Ferenc)

A gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola új hagyományt alapítva 2 fordulós városi vetélkedőt hirdet Gyoma és Endrőd egyesülésének 25., valamint a Kner Nyomda alapításának 125. évfordulója alkalmából, városunk történetének megismerésére.

A versenyen városunk oktatási intézményei korcsoportonként egy-egy 5 fős csapattal vehetnek részt.

Korcsoportok:

I.	3-4. évfolyam
II.	5-6. évfolyam
III.	7-8. évfolyam
IV.	9-10. évfolyam
V.	11-12. évfolyam

A verseny célja: Kutató és gyűjtőmunka segítségével lakóhelyünk múltjának, jelenének megismerése.

1. Forduló - Előzetes feladatok:

1. Interjúkészítés Gyomaendrőd jeles emberével
2. Albumkészítés Gyomaendrődről
3. Plakátkészítés Gyomaendrődről
4. Egy népdal megtanulása Kner Imréné vagy Bartók Béla helyi gyűjtéséből
5. Szilágyi Ferenc: Hon - vágy című kötetének megismerése – egy vers kiválasztása, megtanulása

Leadási határidő: 2007. április 15. (1-3. feladat)

Leadás helye: Kis Bálint Általános Iskola Fő úti épülete
(Gyomaendrőd, Fő út 181.)

2. Forduló - Vetélkedő:

Időpont: 2007. május 15.

Helyszín: Kis Bálint Általános Iskola Hősök úti épülete
(Gyomaendrőd, Hősök u. 45.)

Ajánlott irodalom a felkészüléshez:

1. Egy évszázad megszgyén - A Kner Nyomda története
Írta: Malatinszki József, Petőcz Károly, Szabó Ferenc;
Szerkesztette: Balog Miklós
Kner Nyomda kiadása (1982)
2. Endrődi füzetek
Kiadta: Honismereti Egyesület (Gyomaendrőd)
3. Füzesné Hudák Julianna: „Virágzó könyveskert”
Kner Nyomdaipari Múzeum 35; füzet (Gyomaendrőd, 2005)
4. Gyoma és Endrőd képekben
Reklime Stúdió és a Kner Nyomda RT. közös kiadványa (1996)
5. Gyomaendrődi Ki kicsoda? lexikon,
Honismereti Egyesület - Szülőföld Baráti Kör
(Gyomaendrőd, 2005)
6. Gyomai tanulmányok
Szerkesztette: Szabó Ferenc (Gyoma, 1977)
7. Gyomaendrődi séták
Reklime Stúdió (Gyomaendrőd, 2000)
8. Soós Péter: Barangolások hazai tájakon I.
Gyomaendrőd
9. Szilágyi Ferenc: Hon - vágy költemények
Kiadta: Gyomai Szülőföld Baráti Kör (Gyomaendrőd, 2005)

A nevezési lap az iskola honlapjáról is letölthető.

Nevezési határidő: 2007. február 15.

Nevezési cím: Kis Bálint Általános Iskola
5500 Gyomaendrőd, Fő út 181.

Részletes információ kérhető a vetélkedővel kapcsolatban:

Kónya Márta és Szurovecz Zoltánné tanárnőktől

Tel.: 66/386-006, Fax: 66/386-016

E-mail: igazgato@kisb-gyomae.sulinet.hu

Honlap: www.kisb-gyomae.sulinet.hu

A versenyen résztvevők értékes tárgyjutalomban részesülnek.

Kis Bálint Általános Iskola

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

A hétfejű tündér

Nem volt nálam csúnyább gyerek Rácpácegresen. Azazhogymit beszélek, hefedhét országon nem akadt nálam csúnyább gyerek. A lábam gacsos volt, a hasam hordóhas, a fejem úritök, az orrom ocsmonda, egyik szemem balra nézett, másik szemem jobbra nézett, hívtak emiatt kancsalnak, bandzsinak, árokba nézőnek; tyúkmellem volt, suta voltam, fülem, mint az elefánté, harcsaszám volt, puklis karom, a termetem girbegurba.

Hát ilyen csúnya voltam.

Vagy tán még csúnyább.

Úgy szégyenkeztem emiatt, ahogy még senki Rácpácegresen. És forrt bennem a düh, emésztett a méreg, rágtam magam, elöntött az epe. Miért vagyok én ilyen csúnya? Kiért? Miért? Mi végre? Ki végre?

Két zenész lakott a szomszédomban Rácpácegresen. Jobbról Rácegresi, balról Pácegresi. Rácegresi tudott furulyázni, Pácegresi nem.

Rácegresi azt mondta nekem:

- Csúnya vagy, csúnya vagy, de azért rád is süt a nap. Ha egyszer jó szíved Jesz, el is felejtéd, hogy csúnya vagy. És meg is szépülsz tőle.

De én nem akartam jó lenni. Szép akartam lenni. Mérgelődtem, acsaroktam, kardoskodtam, epéskedtem.

Pácegresi meg azt mondta:

- Olyan ronda vagy, hogy nem lehet rád nézni. Téged elvarázsoltak. Ez a hétfejű szörny varázsolt el téged biztos, aki itt lakik Csodaországban. Azt kellene megölnöd.

- De amikor olyan szépen énekel - mondtam neki.

Pácegresi legyintett.

Álnok ének az - mondta. - Így csalja törbe áldozatait.

Ez a hétfejű szörny vagy hétfejű sárkány, avagy hétfejű boszorka ott élt hozzánk közel. Mert Rácpácegres a Négyszögletű Kerek Erdő közepén van, s innen csak egy ugrás Ajahtan Kutarban király fazsindelyes palotája, s a palota mögött meg rögtön kezdődik Csodaország. Ott lakott ez a hétfejű micsoda. És esténként gyönyörűen énekel. Hét szólamban. Mind a hét szájával más szót. Hát ő varázsolt el engem. Ómiatta lettem ilyen rút. Na megállj- gondoltam magamban. Elhatároztam, hogy megölöm.

- Ez az egyetlen lehetőség- helyeselt Pácegresi, a zenész, aki annyira nem tudott furulyázni, hogy már nem is akart, a furulyája is tömör arany volt, lyuk se volt rajta.

Ettől kezdve mindennap edzettem, hogy legyőzhessem a hétfejű szörnyet. Hétfőn sárkánytejet ittam, kedden lándzsát szórtam, szerdán karddal hadakoztam, szombaton szablyával, va-

sárnap vassal, vérrel, vencesellővel.

Meg is erősödtem hamar, s egy éjszaka nekiindultam. Karddal, lándzsával, baloskával, péklapáttal, szablyával, vassal, vérrel, vencesellővel.

Megöllek, gonosz szörny, megöllek, elvarázsolóm- ropogtattam a fogam között.

A talpam alatt rídógáltak a fűvek. Csak mentem: bimm- bumm. Mit nekem fűvek! A fejem felett recsegték, sírdogáltak a fák. Csak mentem: dimm-dömm. Mit nekem fák! Az ég sóhajtozott, a föld nyöszörgött. Csak mentem: zitty-zutty. Mit nekem ég, mit nekem föld!

Hajnaltájt értem Csodaországba még dlíg- dlíg pirkaadt. De rátaláltam a hétfejűre. Ott aludt egy eukaliptuszfa alatt, be volt hunyva mind a tizen-négy szeme.

Nosza, nekiestem. Suty, levágtam az első fejét - mintha egy húr pattant volna el, földtől holdig erő, megzengett a világ. Fölebredt persze, álmélkodva bámult rám tizenkét szemével. Nem kíméltem, nyissz, levágtam a második fejét is! Illatok szabadultak el ekkor, kikerics, fodormenta, kakukkfű, orgona és nárcisz illata. Felém nyúlt, meg akart fogni. De nem hagytam magam. Dolgoztam keményen a karddal, lándzsával, baloskával, péklapáttal, szablyával, vassal, vérrel, vencesellővel.

Lehullt a harmadik feje is - források, csermelyek bugyogtak fel egy pillanatra.

A negyedik is - aranyhajfonatok libbentek s tűntek el a fák közt.

Az ötödik is - felcsilingeltek s elhaltak szánhúzó lovak téli csengettyűi.

A hatodikát nagyon féltette, húzta, óvta, de nem menekült. Lenyisszantottam. Harang szólalt meg akkor, sok békességes harang. Egyre halkabban, egyre halkabban...

De akkor, jaj, elkapott! Szorosan magához ölelt, mozdulni se tudtam. A fejem épp a mellére szorult, hallottam a szívdobbanásait. Kopp- kopp- dobogott a szíve. És azt kérdezte tőlem:

- Mit vétettem én neked, ember fia?

- Megölhetsz - mondtam neki - , szétroppanthatsz. De akkor is jól tettem, amit tettem, mert ilyen csúnyává varázsoltál. Én vagyok a legcsúnyább ember a földön.

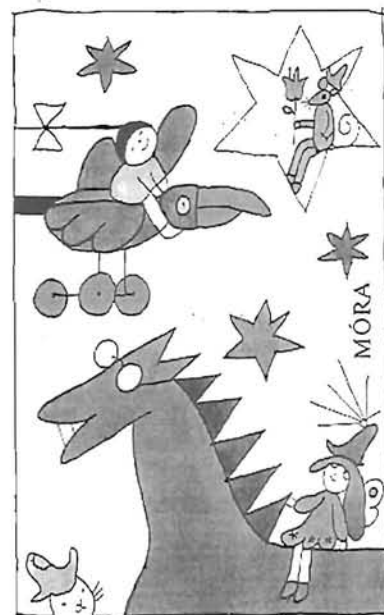
Főpillantottam, megláttam az arcát. Tavak jószágos tükre, föld barna nyugalma, templomok békéje, májusi

Jótanács

Farsangi időben járunk,
A vidámság legyen társunk,
Fogadjuk el, amit csak ad,
S adjuk tovább, így több marad.

Bukva Csilla

LÁZÁR ERVIN

A HÉTFEJŰ TÜNDEÉR

rétek szépsége - ilyen volt az arca.

- Te bolond, te bolond - mondtam kedvesen.

Megcsókolt jobbról, megcsókolt balról, megcirógatott.

Ez nem öl meg engem, ez nem varázsol el engem, ez nem bánt engem, ez szeret engem. És már sírtam is; te úristen, hat fejét levágtam!

Elengedett. A szeme tükrében megláttam magam. A lábam egyenes volt, a hasam sima, a fejem hosszúkás, nem voltam se bandzsa, se lapátfülű, se tyúkmellű, se harcsaszájú.

Térdre estem előtte.

- Nem érdemlem én ezt - mondtam neki -, változtass vissza rútta. Hiszen hat fejedet levágtam. Jaj, csak visszaragaszthatnám!

Rázta a fejét, hogy nem lehet. Mosolygott.

Ekkor kelt föl a nap, rásütött. Akkor jöttem rá, hogy hiszen a Hétfejű Tündért akartam megölni, a világ legjószágosabb tündéréét. Balga ésszel hat fejét levágtam.

Mi lesz, ha ez az egy feje is elvész?

- Engedd meg, hogy a testőröd legyen, engedd meg, hogy őrizzelek - mondtam neki.

Bólintott.

Soha többé nem mentem vissza Rácpácegresre, ott maradtam a tündért vigyázni.

Őzöm őt ma is, lándzsával, karddal, baloskával, péklapáttal, szablyával, vassal, vérrel, vencesellővel.

Ne is próbáljatok rossz szándékkal közeledni hozzá! Nem engedem bántani.

Mert egy bolond levágta hat fejét, csak egy maradt neki. Erre az egyre vigyázzunk hát mindannyian. Lándzsával, karddal, baloskával, péklapáttal, szablyával, vassal, vérrel, vencesellővel. És szeretettel.

Fiatalokról fiataloknak

A SZERELEM PSZICHOLÓGIÁJA I.

Dolgozatomban a szerelemmel mint ellenkező nemű emberek közötti érzelmi-empatikus kapcsolattal foglalkozok. Megfigyelésemet katolikus embereken végeztem, ezért nem nevezhető reprezentatívna a magyar társadalmat illetően, viszont a vallását gyakorló katolikus emberek esetében: igen. Következtetéseimet és megállapításaimat ennek megfelelően a katolikus tanítványaimmal folytatott beszélgetésekből – vagy ha úgy tetszik: mélyinterjúkból – szűrtem le, másrészt magam is láttam udvarlási szokásaikat, harmadrészt keresztény értelmiségiekkel átbeszéltük a témát – az esetek többségét tekintve egyetértettek.

A szerelem, mint minden emberi kapcsolat, az empátián alapszik. „Az empátia az a képesség, hogy a másik emberrel való közvetlen személyes kapcsolatban beleéljük magunkat a másik lelki állapotába, ennek nyomán megérezzük és megértsük a másik érzelmeit, indítékait, törekvéseit, amelyeket szavakban direkt módon nem fejez ki.”¹ Jelen dolgozatomban nem Buda Béla életművét kívánom elemezni, hanem a szerelem motívumait kívánom analizálni a házasságot megelőző időszakban, különös tekintettel a pszichológiai problémákra, azaz a szerelem állapotában lévő magatartásra. Egyetlen szó erejéig fogódzom a használatom Buda Béla fogalmi meghatározásait.

Ez a szó nem más, mint a *képesség*. Ahhoz, hogy valaki képességi szinten feltérképezze, megismerje a másik embert, szüksége van egyfajta önismeretre is. Minél jobban meg akarom ismerni a másik embert, annál inkább tudatában kell lennem saját képességeimnek is, hogy a másik emberről szerzett benyomásaim, tapasztalataim teljesek, pontosak és megbízhatóak legyenek. És még ilyenkor is fennállhat a tévedés lehetősége, mivel szerzett tudásunk is befolyásolja a másiktól kialakított kép hitelét - az asszociációkról nem is beszélve (amelyekre később részletesen visszatérek). Ezt támasztja alá az a tény, hogy senki sincs valójában, aki tökéletesen meg tudna ismerni egy másik embert. Az egyetlen *én*, amelyet közvetlenül megragadhatunk: saját magunk - azt sem könnyen. A másik emberről csak közvetett és töredékes ismereteket tudunk szerezni. Megismerésünk nagymértékben függ attól, mennyire akarjuk valójában megismerni a másikat, és attól, hogy a másik mennyire engedti ezt a megismerést.²

Ez a rövid bevezető és tárgymegjelölés talán elég is az érdeklődés, illetve a dolgozatomban továbbolvasásának empatikus felkeltésére. Ezért - mielőtt végképp belemerülnék és elmélyednék tanulmányomban, úgy gondolom, elengedhetetlen témám elhelyezése a pszichológia ágaiban. A fentiekben jelzett probléma miatt a témám egyszerre két helyen is jelen van. Egyrészt a szociálpszichológiában - mivel ez az ág az emberek mások társaságában megnyilvánuló viselkedését vizsgálja, illetve, hogyan tudjuk feldolgozni a társas érintkezésben szerzett tapasztalatokat.³ Másrészt a személyiség-lélektan is érintett, mert a motivációkat a szerelemben csak így mérhetjük le.

Egy másik szempontból témám besorolható:

- tárgya szerint az emberlélektanba, ezen belül a már említett szociálpszichológiába,
- célja szerint az összehasonlító vagy differenciált lélektanban belül a férfi és nő lélektanába.⁴

A több helyre való besorolás azért is elkerülhetetlen, mivel a szerelem témáját nem lehet leszűkíteni pusztán pl. a szexuálpszichológiára, mivel ez esetleg egy része, de véleményem szerint a beteljesedés (elsősorban testileg, de járulékosan lelkileg, pszichikailag is).

Maga a szerelem - mint érzelmi reakciók egymásból következő és egymás utáni láncolata - nem okoz fejtörést. A probléma inkább a *miért* és a *hogyanok* kérdésein alapszik. Azaz: miért és hogyan *jut el a megismerés* pillanatától a házasság két ember - története-
1 BUDA Béla, Empátia, Bp., 1997.
2 KEMÉNYÉ DR. PÁLFFY Katalin, Bevezetés a pszichológiába, Bp., 1989, 18-19.
3 HAYES, Nicky. Pszichológia, Bp., 1996., 1B.
4 Pszichológia, szerk.: Dr. GEREB György, Bp., 14. alapján

sen férfi és nő. Itt szeretném megjegyezni, mivel dolgozatomban terjedelmileg korlátozott, ezért az extrém esetekkel (pl. azonos neműek közötti szerelem, vagy a felnőtt ember beteges vonzódása a gyerekekhez) nem foglalkozom.

Kutatási módszerem a megfigyelésen alapzik, amelyet szakirodalom segítségével próbálok levezetni. Ezen belül egyrészt az önmegfigyelést, azaz közvetlen és személyes tapasztalataimat, másrészt különböző személyekkel folytatott ez irányú beszélgetéseimből leszűrt tapasztalatokat használok fel.

Mindezeket kiegészítve talán nem tűnik fontos kérdésnek, mégis lényeges az a momentum a magyar nyelvben, hogy a szerelem és a szeretet szavak más lelki tartalmat jelölnek.⁵ Nem minden szeretet indítója a szerelem, de a szerelem sem használ minden motivációt úgy, mint a szeretet. És itt feltételezem a minden érdek nélküli szeretetet és szerelemet, ezért is le kell szűkítenem kutatásomat a szerelem normális és tiszta formájára, ha ezt lehet formának nevezni. Erre - egy táblázat keretében - még visszatérek.

A szerelem mint érzés és érzelmi motiváció: nemzetközi. Ennek ellenére én kizárólag csak a keresztény kultúrkört vizsgálom.

Ezek alapján a szerelem: sajátos érzelmi állapot, amit az jellemz, hogy a tudat egy másik ember képével, emlékeivel van tele és a személyiség motivációs rendszere leginkább arra irányul, hogy ennek a másik embernek közelében lehessen lenni.⁶

Ehhez szorosan kapcsolódik, hogy ebben az állapotban értékítéletünk horizontja kitágul, bizonyos szinten változik is. Ilyenkor a szerelmes ember szerelme tárgyának szinte minden megmozdulását pozitív színben igyekszik látni és láttatni. Kitágul az értékítélet horizontja, mivel a legapróbb kedves gesztust is észleli, ugyanakkor változik: a negatív dolgokkal elnézőbb. Ez az állapot pedig a teljes beteljesülés pillanatáig tart, másképpen fogalmazva: a szerelmek közt vibráló feszültség megszűnése. Az más kérdés, hogy a szenvedély - a partner utáni vágy formájában - az emberi élet végéig kitolódhat. A megszűnéskor viszont - ha nem megfelelő a szocializációs készség - az apró hibák is óriássá nőnek, azaz a negatív tulajdonságok azonnal és felerősödve kerülnek előtérbe.

A beteljesületlenségnek is több lépcsője van, annak megfelelően, hogy milyen a felek személyisége, valamint: a köztük lévő kapcsolat milyen stádiumában van. A személyiségből adódik, hogy valamilyen szinten vágyik a másik fél birtoklására. Ennek egyik vetülete a házasság megőrzött szüzesség állapotának számonkérése, főleg a férfiak részéről. Gyakorlatilag ez a férfiközpontú társadalomszemléleten alapszik. És itt minél erősebb a női emancipáció és minél gyengébb a férfiközpontúság, ez annál inkább háttérbe szorul.⁷ A szüzesség számonkérése nem más, mint a férfi birtoklási vágyának a múltba való kiterjesztése - a nő irányába. Az emberi történelmet megfigyelve a férfiaknak lehetnek ágyasaik, szeretőik is, ellenben a nő félrelépését kemény szankciókkal igyekeztek betartatni. Ennek egy csökevénye az is, hogy templomban csak a szűz lány esküdhethet fehér ruhában, az ún. megessett lány ezen felül fátylat sem vehetett fel. A férfiak esetében nem volt és jelenleg sincs ilyen megkötés. Éppen ezért ebben a formában ezt a társadalmi beidegződést betegesnek tartom, mivel háttérbe szorulnak a belső, szellemi-és lelki értékek a külsővel, a testivel szemben, ráadásul birtoklástól motiváltak. Nem arról van szó, hogy nincs szükség a testi, avagy szexuális indíttatású közeledésre egy kapcsolatban, de a maga helyén. Különben a harmónia csorbát szenved.

Lukács László
(folytatjuk)

5 ami szinte egyedülálló a hasonló kultúrájú népeknél.

6 BUDA Béla, Szexuális viselkedés, Bp., 1994., 4.

7 Nyilván a női emancipáció erősödése egy társadalomban nem feltételezi a férfiközpontúság gyengülését, pl.: az 1920-as-30-as évek emancipációi hulláma ellenére Edith Stein meglepően nehezen jutott egyetem katedrához.

Trodalmi oldal

Tüskés varabin

- Nézd, Apu, mit rajzoltam- mondja a fiam.
Fekete vonalak a hótiszta papíron.

Ez egy csipkés krumpli- akarom mondani, de még idejében visszaszívom, hogy is gázolhatnék bele ilyen felnőtt korlátoltság-

Reisz Ilona festménye: Lázár Ervin

gal egy négyéves méltóságába. Különbözik is, krumplinak ez nagyon kecses, robbanékony, van benne valami titokzatos erő. És ni csak: szeme is van! Nem kétséges, ez egy állat. És mi az, hogy csipkés! Az állat hátán rejtélyes kinövések, fura taréjok sorakoznak, talán egy őskori sárkánygyík viselhetett ilyen díszet, ilyen félelmetest és ilyen megejtően szájalomraméltót.

- Nagyon szép- mondom, mert tényleg nagyon szép.

- Tudod, mi ez!

- Mi!

- Ez egy tüskés varabin.

Cyanakodva kutatok

állattani ismereteim között... tüskés varabin... hát az meg miféle szerzet lehet! Hallottam én ilyen állatról! Vagy csak egyszerűen félremond valamit? Hiszen a gepárdot is gepárducnak mondja, a döggeszelyűt döggeszeryűnek, a muflont liftonnak, a hiúzt héhúznak.

Féltem atyai tekintélyemet, még azt találom mondani, hogy ez az állat nem létezik, s erre előhossa a rongyosra nézett "A természet képekben" című könyvet, s valamelyik szakadozott lapon megmutatja a tüskés varabint.

Fondorkodom hát egy kicsit, mindent tudó felnőttábrázatot öltök, s mintha csak vizsgáztatás céljából kérdezném:

- Meg tudnád mondani, hol láttál tüskés varabint!

- De hiszen együtt láttuk.

- Hol!

- Hát amikor nézted az álmomat. Nem emlékszel!

Igen!- döbben belém. Hát akkor láttuk! A közös álmunkban?

Dehogyan felejtettem el! Hogy is felejtethném!!

Néhány hete vendégségben voltunk valahol, és úgy adódott, hogy egy ágyban kellett aludnom a fiammal. Sokáig firgett-forgott, rugdalózott, karattyolt. Egy kicsit untam már.

- Aludjál! - mordultam rá.

- Jó - mondta komolyan -, elalszom. - És súgva hozzátette- nagyon szépeket fogok álmodni. Nézd te is!

Tehát onnan való ez a tüskés varabin. Csakhogy a fiam nem tudja, hogy lekéstem az álmát. Nem tudtam elaludni. Először az örömtől; hogy íme, itt van egy ember, aki jó szívvvel és barátságosan az álmába invitál. Aztán meg a bánattól, hogy hiszen lehetetlen ajándékot adott, nem ülhetek be- mint egy moziba- álma közepébe. Pedig lehet, hogy csak kishitű voltam. Mert aztán, amikor nagy nehezen sikerült elaludnom, színekről álmodtam. Égő vöröseket láttam, szelíd kékeket és olyasféle habkönnyű zöldeket, amelyeneket csak kora májusi, ligetes réteken lehet látni.

Könnyen meglehet, hogy nem is én álmodtam, hanem az ő álmát láttam. Honnan is álmodtam volna én olyan csoda színeset!

Lám-lám, ha akkor sikerül korábban elaludnom, már régóta is-

merném a tüskés varabint.

- Nálatok, Rácpácegresen, volt tüskés varabin!- kérdezi.

Rácpácegres az én gyerekkorom szintere.

Hirtelen ki akarom mondani, hogy nem volt, de aztán gyanakodni kezdek. És azok a távoli estéli füttyögések! A felhomályos bokrok között sejtelmesen elsuhanó árnyak! Azok a finom, alig hallható dobbanások a padláson! S amikor a szél fúj, az a dudaszó a kéményben! Az mi volt! Nem kétséges, a tüskés varabin ott mozgott körülöttünk Rácpácegresen, csak nem volt hozzá szemünk. Vagy nem tudtunk eléggé rajzolni. De akárhogy is volt, most negyven évre visszamenő hatállyal megszületett a tüskés varabin. És jó darabig létezni is fog, abban biztos vagyok. Hacsak a rossz szelek e nem fújják.

Nagy Gáspár

„Későn szült Édesanyám, majdnem belehaltunk abba a májusba. Most múlt negyven éve. Időtlenül áramló hosszú idő: nappali és éjjeli óra. Szégyellem is magam, hogy korán halt és kivégzett költők helyett ennyit éltem!

Pimaszul későn kezdtem a vershez, de kellett a bizonyosság: szólítottak. Talán több hang is egyszerre, s mindig éjjel után, a „nyújts feléje védő kart után”, a „megbűnhötte már e nép” után. Aztán 1968-ban, Szent István király napjának éjszakáján tankoszlop dübörög elő a ködből, lezárják az utakat, elterelik a forgalmat. Eljegyeznek a történelemmel: előre és hátra az időben. Az emlékezés jogát és felelősségét tanítják ott nekem.

És azt: hol is élünk. Én nem vonulok be, de elfoglal Közép-Európa. Lefoglal a szégyen. Ez volna az egyik fontos hang az éj közepén, amire válaszolgatni kezdek; „felelős álomjátékos lettem”. Még a drága emlékü Kormos István is komolyan veszi ezt a sort, mert így ajánl az olvasók figyelmébe.

Ami maradt belőlem - itt van.

És újra május; az éjszaka közepén félelmesek a villámok tüi. De tudom, készül a hajnal szötte, s addig még jó eső esik. Majd jó lesz a földnek, jó a terhétől szabadult felhőnek. Ez így arányos osztás.

Most kéne születni! Korán szültél halott Édesanyám.
(1989)

Hótalan a hegyek inge

Ez a tél még megváltatlan;
nincs rá mentség: fehér paplan,
se hó, se hold nem világol-
amíg fölragyog a jászol

hordjuk szívünk szakadatlan,
kormos arcot száz darabban,
nincs ajándék, semmi tömjén -
rí Boldizsár, Menyhért meg én.

Az indul el akaratlan
kinek angyala jelen van,
hótalan a hegyek inge-
el kell érnünk Betlehembe!

Lázár Ervin 2006. december 22-én (70 évesen), Nagy Gáspár 2007. január 4-én (57 évesen) hunyt el. Februári számunkban rájuk emlékeztünk.

Polányi Éva

Ízes Ízek

Február

Rántott padlizsán

A padlizsánt héjától megtisztítjuk, hosszában fél cm-es szeletekre vágjuk, besózzuk. Fél órát állni hagyjuk, majd lemoszuk, törő ruhával megszárogatjuk, majd panírozzuk, kisütjük. Hasábburgonyával és valami savanyúsággal kiváló főétel.

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi antennák

Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

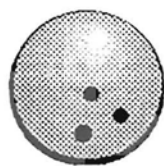
Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telex Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSZEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, diszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,

Csővek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

**Hiteleshetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!**

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacépes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése - tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

» SZONDER «

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

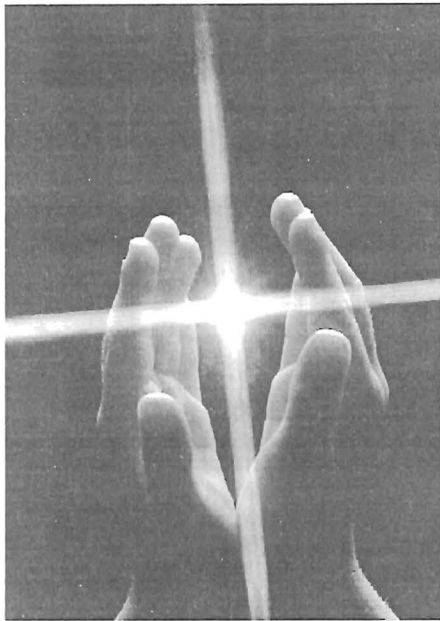
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

FÜLÖP ISTVÁNNÉ HORNOK KRISZTINA, Endröd-Öregszőlő-i lakos, dec. 30-án 83 éves korában hosszan tartó betegség után elhunyt. Gyászolják: fia és családja
GELLAI JÁNOSNÉ GELLAI MÁRIA,

Endröd, Micsurin u. 31. szám alatti lakos január 19-én, 100 éves korában hosszan tartó betegség után megtért Égi Urához. Gyászolják: családja

özv. HEGEDŰS MÁTYÁSNE UHRIN TERÉZIA volt hunyai lakos, Mezőberényben 86 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja népes családja

KOLOH IMRE MIKLÓS volt hunyai lakos, 66 éves korában Békéscsabán január 24-én elhunyt. Gyászolja családja

KOVÁCS BÉLÁNÉ CSÍK MATILD Endröd, Csillagos u. 10. szám alatti lakos, jan. 22-én, 93 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: fia és családja

RÓFUSZ GYULA ZOLTÁN, endrödi lakos dec. 29-én 73 évesen váratlanul elhunyt. Gyászolják: fia, unokái és a rokonok

SZILÁGYI JÁNOSNÉ FAGYAS ANGÉLA MÁRIA, endrödi lakos, jan. 3-án 79 évesen hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: leánya, fia, menyje, unokái, testvére és a rokonság

TÍMÁR GERGELYNÉ KOVÁCS MÁRIA volt hunyai lakos, 92 éves korában, Százhalombattán, 2006. december 23-án megtért égi Urához.

UHRIN MIKLÓS endrödi lakos, január 5-én 86 évesen hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: felesége, gyermekei és családjuk.

Az endrödi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrödi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrödi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrödi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endröd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrödi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Turi-kovács Béla 1955-ben

A kisóvoda ovisai 1982-83 körül.

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Falugazdász hírek

2007. január 1-től az FVM Békés Megyei FM Hivatala átalakult. A jogutódja a Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal lett. A falugazdász ügyfélfogadás is átalakult településünkön. Hétfő, szerdán és pénteken Vincze Tamás látja el a falugazdász teendőket, kedden és csütörtökön Gritta János falugazdász dolgozik ügyfélfogadási időben az irodában (Gyomaendrőd, Hősök u. 56., Vállalkozók Háza).

A megszokott ügyfélfogadási időben állunk rendelkezésére minden gazdálkodónak és érdeklődőnek.

Aktuális feladatok és ügyintézkések

- A mezőgazdasági tevékenységet folytatóknak 2006-tól adatszolgáltatási kötelezettségük van a Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság felé. A 2006. évről szóló adatlapot 2007. február 28-ig kell eljuttatni a Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságához, 5620 Békéscsaba, Szarvasi út 79/1. Az adatlapok a falugazdász irodában beszerezhetők. Az a gazdálkodó, aki csak nitrogén műtrágyát használ, annak is kötelező az adatlap kitöltése.
- Az östermelői igazolványok érvényesítése elkezdődött. Aki az érvényesítést március 20-ig elvégzi, annak január 1-től érvényes az igazolványa. Március 20-a után csak attól a naptól érvényes, amelyik napon megújítja az ügyfél.
- A gázolaj jövedéki adó igénylése folyamatos, de a falugazdász igazolás iktatása a Hivatal átalakulása miatt kissé fennakadt. Várhatóan február elejétől indul be az iktatás és nem lesz fennakadás az igénylés leigazolásánál. A termelők türelmét kérjük.
- 2007-től indul a nemzeti agrárkár-enyhítési rendszer, amelynek a bejelentkezési határideje: 2007. január 27. Bejelentkezni az MVH Békés Megyei Kirendeltségén lehet.
- 2007-től változott a járulékfizetés az östermelők részére, ezzel kapcsolatban érdeklődhetnek a falugazdász irodában.
- Az időjárásról:
A felszíni vízborítás megszűnt a térségben. A kevés csapadék és nagyon enyhe idő miatt nagyobb az esély a kártevők elszaporodásának. A búza és a repce a kedvező időjárás hatására jól megerősödtek. Az enyhe tél könnyebbséget ad az állattartóknak a tartással kapcsolatban.
Sokan elmunkálják a szántást, így próbálják a föld nedvességtartalmát megőrizni.

Vincze Tamás
falugazdász

Anyám emléke

Elmúlt fél évszázada már,
hogy elmentél örökre.
Huszonnégy év özvegyeséget
gyászruhádat levette.

Apánk mellett megpihentél,
benne örök társra lertél.
Béke, csend lett otthonod,
sorsunk főntről láthatod.

Tíz gyermeket felneveltél.
Halálodra magad lettél.
Élted végig álmოდod,
Isten örök gyámolod.

Szétfutottunk az országba,
a szélrózsa irányába.
Ígérem, én hű leszek,
egy sírban nyugszom veled.

Majd szép halkan elmesélem,
mi volt nélküled az élet.
Csak a szépet mondom el,
hogy nyugodhass békével.

Endrőd, 2007.01.16.
Márton Gábor

A „MEGYEJÁRÁSOS DEMONSTRÁCIÓ” ELÉRTÉ GYOMAENDRÖDÖT

2007. január 27-én Gyomaendrődön, a Szabadság téren, mintegy 50 fő demonstráló a Békéscsabáról 30 fővel érkező demonstrálókkal együtt a Gyurcsány-kormány gazdasági reformnak nevezett intézkedései ellen fejezték ki nemtetszésüket. Elfogadhatatlannak tartják a septében összetákoltt egészségügyi reformot, az állami vagyion végkiarúsítását, tisztességes, becsületes emberek nyomorba döntését.

„Összefogásra van szükség az országban, de Gyurcsány nélkül.” A felszólalások után a megjelentek elénekelték a magyar himnuszt, a békéscsabai csoport ezután megköszönte a fogadtatást és elindult Szarvasra, ahol szintén várták őket.

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Februári ajánlataim:

- megérkeztek a tavaszi vetőmagok (zöldségek, virágok)
- kandallók, szeneskályhák
- üstök, üstházak, kályhacsövek
- olajradiátorok, hőszugárzók
- hólapátok, söprűk, műanyag kukák
- gumicsizmák, védőkesztyűk,
- munkavédelmi bkancsok, ruhák
- kéziszerszámok, szegek, csavarok
- láncfűrészek, fejszék, létrák
- szőnyegek (2 x 3 m), futószőnyegek
- zárok, lakatok, barkácsgépek
- viaszos vászon, fürdőszoba szőnyeg
- őszi műtrágyák, útszóró sók
- festékárúk, ecsetek

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felöl kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 3. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2007. március

Agapé

2007. február 3-án került sor Gyomaendrődön a szokásos KDNP vacsorára. A rendezvény „szokásos” volt, azaz családias, meleg, jó hangulatú, mégis komoly, tartással bíró, igazi keresztény cselekedet, csak az időpont változott, különbözött a szokásostól, hiszen máskor mindig karácsony előtt tartották.

2006 adventjében azonban ez nem volt lehetséges, szomorú kötelességünknek kellett akkor eleget tennünk, megbízható, régi jó, hallatlanul aktív és elhivatott tagtársunkat, Császárné Gyuricza Évát kísértük utolsó útjára.

A tizedik alkalommal került sor erre a valódi agapének beillő aktusra, melyet megtisztelt jelenlétével a mintegy 50-60 résztvevő mellett Domokos László a Békés Megyei Közgyűlés elnöke, Dr. Pálmai Tamás a KDNP Békés megyei elnöke, Iványi László tb. kanonok, páter Timár Mihály szalézi szerzetes, plébániai kormányzó, Lukács László a Szent Gellért Általános Iskola igazgatója, Várfi András polgármester, Ungvölgyi János, a KDNP helyi elnöke, a Templomos Lovagrend Tiszántúli Commendátora, aligazgató, és Lehoczkíné Timár Irén, a Fidesz – KDNP – Gazdakörök közös jelöltje az időközi választásokon.

Az izletes vacsorát zenés műsor előzte meg, ahol felléptek az iskola diákjai, valamint premierként az igazgató és aligazgató úr, akik gitárkísérettel egyházi, ugyanakkor igazi magyar és igazi hazafias dalokat adtak elő. Volt filmvetítés Magyarország szépségeiről, és köszöntötte a jelenlévőket Domokos László, Várfi András, Dr. Pálmai Tamás és Ungvölgyi János is.

Mint az előzőkből kitetszik, igazi keresztény rendezvény volt. Példaértékű.

Dr. Pálmai Tamás

A NEMZETI DAL MEGSZÜLETÉSE

Március 14-én éjjel, midőn a forradalmi ifjak határozata megszületett és másnapi (15-i) teendők legfontosabb kérdéseiben már megállapodtak, Petőfi felállt, megszólalt és azt mondta, hogy a holnapi napra neki is van valamije, ami bizonyára lelkesítő hatást fog kelteni; s ezzel egy összehajtogatott iratot vett ki a zsebéből, amelyen az ő szép, szabályos betűivel egy vers volt írva. (E vers megírásának történetét így örökítette meg naplójában: „A Nemzeti dalt két nappal előbb, március 13-án írtam azon lakomára, amelyet az ifjúság március 19-én akart adni. Míg én az egyik asztalnál a Nemzeti dalt írtam, feleségem a másik asztalnál nemzeti fejkötőt varrt magának...”)

Az ifjak arra kérték, hogy olvassa fel nekik, de Petőfi nem akarta. - Majd holnap! - mondotta, s a zsebébe rakta a szöveget.

A költő egyik barátja: Szikra Ferenc jurátus (ügyvédgyakornok) azonban véletlenül megpillantotta a költemény kezdő sorait, mely így hangzott:

„Rajta magyar, most vagy soha!”

- Barátom- szólta a költőhöz Szikra -, nagyon jó, amit írtál, de nem gondolod, hogy előbb talpra kell állítani a magyart, aztán: rajta!

Petőfi, aki máskor éppenséggel nem szívesen fogadta az avatatlanok efféle megjegyzéseit, most nem vette zokon a jóakarató kritikát, hanem mosolyogva fordult Szikrához:

- Igazad van! A verset még az éjjel útmutatásod szerint korigálom...!

- ...és másnap, március 15-én korán reggel a Pilvax kávéházban felcsendültek Petőfi ajkáról a bűvös szavak:

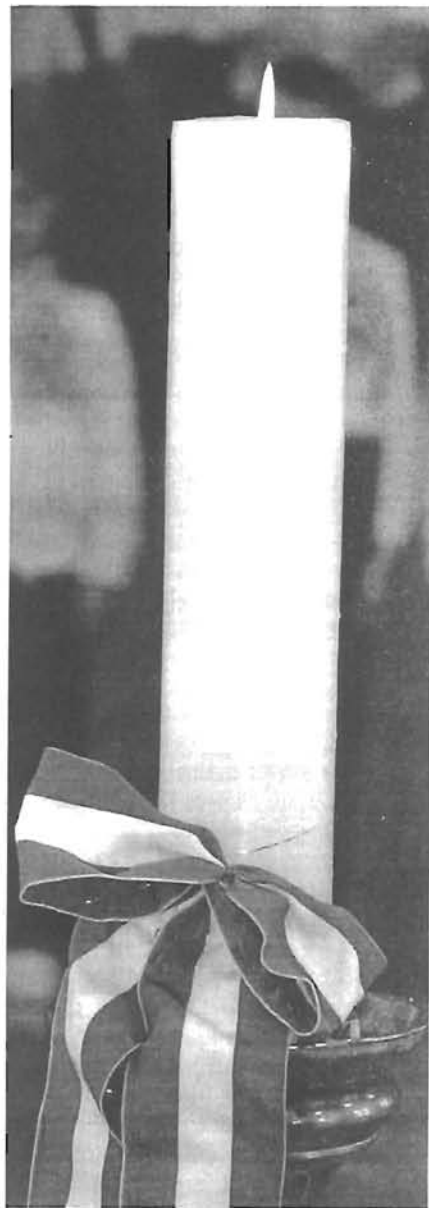
„Talpra magyar, hí a haza!”

Így született meg az a forradalmi dal, amely leírhatatlan hatással ragadta magával a tízezreket s lett egyben a jelszavuk is: „Itt az idő, most vagy soha!”

Megjegyzés: Egressy Béni, mint korának elismert zeneszerzője sem maradt tétlen. Amint eljutott hozzá Petőfi verse, azonnal munkához látott és Szerdahelyi József (énekes, színész és zeneszerző)

barátjával már a forradalom napjának estéjén az ő zenei feldolgozása szerint a Nemzeti Színház kórusa elénekelte a megzenésített dalt, mely igazi meglepetésként hatott.

(KOSSUTH KALENDÁRIUM 1998)

Önnel joga van tudni...

hogy miről döntött a képviselő-testület 2007. február 22-én

A képviselő-testület február 22-i ülésén a polgármester tájékoztatójában elmondta, hogy a március 15-i városi ünnepség egy helyszínen lesz megrendezve, az endrői városrészen. Kellemetlen hírrel folytatta, miszerint Mezőberény nem kíván részt venni a tervezett Gyomaendrőd központú kistérségben, ezért változatlanul a maradás a Békési kistérségben, vagy vissza Szarvashoz a lehetőség.

A Tüzoltó Köztisztviselői Egyesület létrehozásának feltétele az erős egyesület, ezért a helyi egyesületi életet javítani kell. Beszélt a polgármester a testvérvárosi kapcsolatokról, a közelmúltban magánlátogatáson itt járt Nagyenyed alpolgármestere. A Liget Fürdőben az új ügyvezető sok hasznos ötlettel állt elő, mely biztató az idénykezdet előtt. A megbízott FOKUSZ-2 kft. elkezdte a turisztikai koncepció kidolgozását, a munkában segíti egy a város vállalkozóiból, tisztségviselőiből verbuválódott 12 fős csapat. Befejeződött a Kirendeltségen a vizesblokk felújítása - zárult a polgármesteri beszámoló.

A napirendek tárgyalása következett, melyek közül néhányat a fontosabbakból.

- A Nagy Sándor úti volt református temető beépítése miatt a Részletes Szabályozási Tervet módosítani kell. A közmegehallgatást követően a polgármester javaslatára a testület a döntést elnapolta a téma jobb megismerése céljából.
- A 2007. évi költségvetési rendelet elfogadása vita nélkül megtörtént. Elmondható, hogy a megszorító intézkedések ellenére a testület és a hivatal dolgozói a lehetőségekhez képest jó munkát végeztek. Működési hiány nincs, a tervezett 194 millió forint felhalmozási célú hiány közel 1 milliárd forint fejlesztést tesz lehetővé.
- Rendeletet alkotott a képviselő-testület a beruházások rendjéről, mely rendelet az önkormányzati és intézményi beruházások előkészítését és megvalósítását egyértelművé teszi.
- A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos rendelet tárgyalásánál a polgármester fontosnak tartotta megjegyezni, hogy a jövőben végig kell gondolni a térítéses hulladékgyűjtést. A lakossági hulladékszállításért a város 60 millió forintot fizet ki, mely összegből például utak épülhetnek.
- Megváltozik a környezetvédelmi egyesületek támogatási rendszere is. Míg korábban az üdülők tulajdonosai a saját egyesületükbe fizették az építményadót, az adórendelet módosításából adódóan ez évtől adóként a városnak kell megfizessék. Az így befizetett építményadó kiegészül a környezetvédelmi bírságokból befolyt összegekkel, és az egyesületek pályázhatnak rá.
- Rendeletet alkotott a képviselőtestület a kegyeleti kérdésekről.
- Sor került a Közbeszerzési Szabályzat felülvizsgálatára és elkészült az éves Közbeszerzési Terv.
- Sok gyomaendrői polgárnak okoz bosszúságot a helyi tömegközlekedés. Az autóbusz pályázat értékelése megtörtént. A jelenlegi üzemeltető DOMUSZBUSZ Kft volt az egyedüli pályázó. A közeljövőben végig kell gondolni a menetrendet, a kft szóbeli ígéretét és egy szerény, de ugyanakkor biztos közlekedés megvalósítását.
- Megállapodást kötött az Önkormányzat a kisebbségi önkormányzatokkal.
- Két napirendi pontban foglalkozott a testület Városi Zene és Művészeti Iskolával. A kormányzati intézkedések szükségessé teszik a maximális csoportok kialakítását, melyet a képviselők számszerűen meghatároztak.
- A képviselők megszavazták a támogatási alapok kiírását.

Az Ifjúsági alap 900 ezer forint, a sportalap közel 15 millió forint, a civil szervezetek támogatási alapja 10,5 millió forint.

- Sok fiatal nem elégedett a város tanulmányi ösztöndíj rendszerével. Sajnos a források meghatározók, ezért a most kiírt pályázat is szerény. Évente két fiatal nyerhet el egy-egy fél-évre 40 ezer forint ösztöndíjat. Az őszi félévre lehet először pályázni, a beadási határidő szeptember 30.
- A képviselő-testület tervpályázatot írt ki az endrői városrészközpont rendezésére. A részletes tervezési programot az alábbi pontok szerint fogadják el a város képviselő-testülete: forgalmi szabályozás, emelt szegélyek, leálló sávok, esetleges körforgalom kialakítása, helyi autóbuszjárat megállóinak kialakítása, esetleges áthelyezése, kerékpárút tervezése az általános iskola biztonságos megközelítése érdekében. Gyalogjárdák és sétányok kialakítása, zöldterületek rendezése, utcabútorok elhelyezése; térvilágítás, vízjárték, térplasztika, stb...
- A Hősök terét körülölelő helyi építészeti értékek felújítása (Polgármesteri Hivatal Kirendeltség épülete és kertje, Híd-fő Étterem épülete és kertje).

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrői civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kéri, az ez évi támogatást is.

Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásokkal kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrői Füzetek, stb.

Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása. Ez a helyes adószám, a korábbi számban hibás!!!!

Adószám: 18372276-1-04

Cukorbeteg Gyomaendrői Klubja, célja a cukorbetegek oktatása, segítése.

Adószáma: 18378272-1-04

Önkéntes Tüzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608-1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrői Városi Sportegyesület, célja a helyi if-

júsági és labdarúgó sport támogatása.

Adószám: 18370827-1-04.

Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.

Adószám: 19062255-1-04

Öregszőlői Gyermekéért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-24

Gyomaendrői Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítvány, célja a gyomaendrői siketek és nagyothallók segítése.

Adószám: 18380558-1-04

Klincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.

Adószám: 18386932-1-04

A Napsugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85 sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játékos feltételeinek jobbítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.

Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” jótékony célú adakozást.

Adószám: 18856617-1-17

Gyomaendrői Mentőal-apítvány: célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.

Adószám: 18376713-1-04

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

MEGHÍVÓ - Az Endrődiek Baráti Köre a szokásos tavaszi találkozóját Budapesten a szokott helyen tartja 2007. március 11-én vasárnap 10 órakor.

ÜNNEPJÜNK EGYÜTT MÁRCIUS 15-ÉN

Nemzeti ünnepünkön, március 15-én csütörtökön délelőtt 10 órakor kezdődik az ünneplés. 10 órakor szentmise, majd Latorcai János ünnepi szónoklata hangzik el, és a Kner Imre Gimnázium ünnepi megemlékezése. Ezután koszorúzás az endrői városrészen, a Hősök terén.

MEGHÍVÓ

A 25 éves Gyomaendrőd rendezvénysorozat részeként Balogh Tamás: Álmodozók irkafirkája című kötetének bemutatója 2007. március 16-án (pénteken) 17. 30-kor kezdődik az OMart könyvesboltban.

Az íróval Kiss László, a Bárka folyóirat szerkesztője beszélget.

Szeretettel várunk

minden kedves érdeklődőt.

OMart Könyvesbolt és Kulturális Műhely

5500 Gyomaendrőd, Fő út 216.

(06 66 - 284 815)

AZ ENDRŐDI KÖZÖSSÉGI HÁZ HÍREI

Bemutatók lehetősége amatőr énekeseknek, zenészeknek

Az Endrői Közösségi Ház március 31-én szombaton 15 órai kezdettel bemutatók lehetősége nyújt amatőr magyarnóta- és operetténekeseknek. Kérjük, a zenei alapot hozzák magukkal. Az amatőrök bemutatkozása után Szilágyi Ida, magyarnóta- és operetténekes lép színpadra.

Április 7-én szombaton az Újhold együttes ad koncertet a házban. Az Újhold műsora előtt amatőr zenészek mutatják be rövid produkciójukat.

A nem hivatásos művészek a jelentkezésüket március 19-ig adhatják le a közösségi házban személyesen, vagy a (66) 386-917-es és a (20) 770-77-77-es telefonszámon, vagy a kozosseghaz@fibermail.hu e-mail címen.

Az Endrői Közösségi Ház márciusi további programjai:

Ágról szakadt Tilinka, A Békés megyei Napsugár Bábszínház előadása: március 2. (péntek) 10.00 óra

Emlékezés Jacques de Molay-re, a Templomos Lovagrend utolsó nagymesterére: március 17. (szombat) 13.00

Civil összefogás Gyomaendrődön

Az Endrői Közösségi Ház kezdeményezésére, az együttműködés lehetőségeit keresve tízezerhez civil vezető a Gyomaendrői Civil Műhely keretében január 20-án pályázati tréningen találkozott, majd február 17-én immár másodszorra jött össze az Endrői Közösségi Házban.

Pocsajiné Fábán Magdolna, a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesületének titkára a közös gondolkodás előnyeiről szöveg, megemlégette a békési, kondorosi, szeghalmi, mezőkovácsi és orosházi példákat. Felhívta a figyelmet a Nemzeti Civil Alapprogram várhatóan márciusban megjelenő pályázataira. Hajnal Edit, a Békés Megyei Civil Szolgáltató Központ munkatársa a műhelymunka keretében a civilek előtt adódó problémákról faggatta a résztvevőket, és az ezek megoldásaira is adott tippet.

Várfi András polgármester a város fejlesztési tervéről adott tájékoztatást, elmondta a város legnagyobb gondja a munkanélküliségből adódó szegénység. Ezért a város vezetése - bár ez nem kötelező feladat - szükségesnek tartja, hogy közreműködjön a munkahelyteremtésben. Erre az ipari parkban, illetve a turisztika területén látnak lehetőséget. Az ipari parkban új befektetőket várnak, illetve újabb vendégek fogadása érdekében tovább bővítik a Liget fürdőt. Hosszabb távú tervezés érdekében ez évben a város elkészítette új turisztikai koncepcióját. Várfi András kérdésre válaszolva kifejtette a város elsősorban a nemzeti ünnepek méltó megrendezésében kéri a civilek közreműködését, a több napos ünnepeksorozatban vállalhatnák egy-egy nap programjának megszervezését.

A jelenlévők megegyeztek abban, hogy legközelebb - szintén az Endrői Közösségi Házban - március 9-én 15 órakor találkoznak, amikor a Nemzeti Civil Alapprogram idei új kiírásairól hallgatnak meg tájékoztatást. Erre az alkalomra várják azokat a civilek vezetőket is, akik eddig nem vettek részt a közös gondolkodásban.

Molnár Lajos

A GYOMAI KATONA JÓZSEF MŰVELŐDÉSI KÖZPONT MÁRCIUSI AJÁNLATA

Várjuk mindazokat, akik valamilyen gyűjteménnyel rendelkeznek (bélyeg, pénz érme, érem, képeslap, szalvéta, kártyanaptár, kisterem figura, matricák stb.)

és szívesen találkoznának gyűjtőtársakkal, akikkel csere-berélnének.

Következő foglalkozás: 2007. március 1. csütörtök 17 óra, valamint április 5. 17 óra.

Kérjük, hozza el gyűjteménye néhány darabját!

03. hó 03-án du. 3 órától Gyomaendrődön, a Katona József Művelődési Központban Csak tiszta forrásból ... címmel SZOMSZÉDOLÁS Mezőberény város hagyományörzőivel.

A műsorban közreműködnek:

Mezőberényből: Népdalkör, Citerazenekar

Gyomaendrődől: az Őszidő Nyugdíjas Klub népdalköre és szolistái, a Barátság Klub énekkara és szolistái, a Városi Zene- és Művészeti Iskola énekes és hangszeres szolistái, vers- és mesemondó diákok, felnőttek.

A két város tárgyaló népművészeti termékeiből kiállítás látható hétköznap 9-16 óráig.

A rendezvényre a belépés díjtalan.

Minden érdeklődőt szeretettel várnak a szervezők: Petőfi Sándor Művelődési Központ - Mezőberény Katona József Művelődési Központ - Gyomaendrőd

Március 8-án 10 órától az Őszidő Nyugdíjas Klub nőnapj és március 15-i műsoros rendezvénye, ebéddel.

Március 20. 17 óra az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet Részközgyűlése

Tavasváró az operett csillagaival március 21-én 18 órától.

Közreműködnek a fővárosi Operett Színház tagjai:

Oszwald Mária primadonna, Szóka Julianna primadonna, Virágh József bonviván.

Zongorán kísér: Ligeti Éva a Színművészeti Egyetem korrepetitora
Belépő: 780 Ft; 980 Ft

Jegyek elővételben a Művelődési Központban kaphatók, illetve megrendelhetők a 66/283-524-es telefonszámon.

2007. március 7. 15 óra

DÖK - KÖR a helyi iskolák diákönkormányzati vezetőinek összejövetele.

25 éves Gyomaendrőd - A környezet ahol élünk

Digitális fotó- és filmpályázat

Várjuk a telefonnal, digitális fényképezőgéppel, illetve kamerával készült alkotásokat,

amelyek rávilágítanak környezetünk ártalmaira.

Elküldendő:

a gyekatmuv@internet-x.hu e-mail címre

folymatosan, április 10-ig.

A zsűrizést követően a legjobbak díjazásban részesülnek. A munkákból kiállítás készül, megjelennek a helyi lapokban, illetve a kábel TV-n.

Eredményhirdetés április 23-án a FÖLD napja rendezvényen.

Áprilisi előzetes

Április 2-án Városi Bor és Szárazkolbász verseny

A Kis Bálint Általános Iskola hírei

Mezőberényben, a Városi Könyvtárban 2007. február 6-án rendezték meg a területi Kazinczy Szépkiejtési Versenyt.

Intézményünket a következő tanulók képviselték: 5-6. osztályból Gyuricza Tamás, aki 4. helyezést ért el, míg Hunya Gréta szép, kifejező olvasása miatt a képzeletbeli dobogó első fokára állhatott.

A 7-8. osztályosok közül 4. helyre sorolta a zsűri Arnótszky Juditot, Ujhelyi Brigitta pedig kiváló teljesítménye miatt 2. helyezést ért el.

Mind a négy tanulót Hunya Jolán tanárnő készítette fel a versenyre.

In memorian

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved bilyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Dr. Balogh Imre

c. esperes, ny. plébános,
gyémántmisés áldozópap

(1913. november 4. – 2007. január 10.)

Csorváson született 1913. november 4-én, mélyen vallásos egyszerű parasztszaládból. Mint kis elemi iskolás, szorgalmasan ministrált a csorvási templomban.

Plébános a fölfigyelt a buzgó és éles eszű fiúra. Lelkipásztori szeretettel nevelgette és anyagilag is jelentősen támogatta a középiskolai tanulmányai folyamán.

Debrecenben érettségizett a Római Katolikus Szent József Reálgymnáziumban 1934-ben. A teológiát Szegeden végezte az Egyházmegyei Teológiai Intézetben. 1939. április 30-án szentelte pappá a szegedi Fogadalmi Templomban Glattfelder Gyula csanádi megyéspüspök.

Május 7-én mutatta be

első szentmiséjét a csorvási templomban.

Majd következtek a munkával telített lelkipásztori évek, évtizedek. Lelkesen dolgozott mint segédlelkész Békéscsabán, Bárándon és Orosházán (1939-1944). 1945-ben Orosháza-Rákóczi-telepen már szervező lelkész. De erejéből és buzgóságából arra is

futja, hogy 1947-ig Orosházán hitoktató.

1947-1949-ig Szentetornyán lelkész. Itt egyházközségi újságot szerkesztett „Katolikus Figyelő” névvel. Ennek második száma már nem jelenhetett meg. Az ÁVO betiltotta. Nagy anyagi áldozatok árán és a hívek jelentős társadalmi munkájával tető alá hozta a tragikus körülmények között leégett plébániaépületet. Már csak a nyílászárók hiányoztak, amikor az ÁVO ismét akcióba lépett. Az ÁVO-s ügynökök jelentették alaptalan vádakkal a különböző hatóságoknál. Az Egyházmegyei Hatóság úgy húzta ki az ügy méregfogát, hogy elhelyezte őt a faluból. Így került Balogh atya a keleti határszélre Komádiba lelkésznek. Két évig tevékenykedik, vagyis 1949-től 1951-ig ezen a katolikus részről szórvány vidéken.

1951 decemberében már Debrecenben találjuk a Szent István plébánián. Itt négy évig dolgozik az Úr szőlőjében. 1955 szeptemberétől Debrecen második legnagyobb plébániája, a Szent László plébánia a működési területe. Itt végzi plébánosi teendőit 1968-ig.

1968. december 14-én veszi át a gyomai plébániát. Itt 10 évet tölt. Mind lelkipásztori szempontból, mind külső alkotások terén tevékeny évtized ez az időszak a gyomai egyházközség életében.

Most is hálával emlegetik a hívek tevékeny, kedves személyét.

1978-ban, 65 éves korában nyugdíjazását kéri gyengülő egészségi állapotára hivatkozva. A debreceni Nagyerdő szélén épült kis lakásába vonult vissza. De a Szent László plébánián segítgetett, amíg az egészségi állapota engedte. Egészen idős korában – püspöki engedéllyel – otthonában misézgetett.

2007. január 10-én életének 94., papságának 68. évében hosszú, türelemmel viselt szenvedés után, szentségekkel megerősítve, hazaérkezett az örökkévalóságba.

Az engesztelő szentmisét paptestvérünkért a csorvási templomban Dr. Kiss-Rigó László Szeged-Csanádi Megyei Püspök atya mutatta be Gyulay Endre nyugalmazott Szeged-Csanádi Püspök atyával és 14 paptestvérel együtt 2007. január 19-én. Ezt követően a csorvási katolikus temetőbe kísértük. A temetési szertartást Gyulay Endre ny. Püspök Atya végezte.

Földi életünk, így papi életünk méltatása is a jóságos és irgalmas Istenre tartozik. Úgy érzem, hogy én személyes élményeim és aranymisés szentképének két szentírási idézete alapján tudom ezt megtenni – igen hiányosan.

Az egyik idézet: „Legyetek örvendezők a reménységben, béketűrők és állhatatosak az imádságban.” (Róm 12,12) Úgy tapasztaltam, hogy ennek a Szent Pál tolmácsolta isteni üzenetnek a szellemében élt és tevékenykedett. Mindig lelki derű áradt a tekintetéből. Sejtésem szerint nála ez az isteni ígéretek teljesülésének a biztos reményére alapozódott. Ezt a nagy kegyelmet a békés, kitartó imában tudta kikönyörögni az Istentől.

Aranymisés szentképén a záró idézet: „Kérlek titeket, testvérek, segítsetek imádságaitokkal.” (Róm 15,30)

Érezte, elégtelen mivolta tudatában, hogy önmaga formálásában és lelkipásztori munkája hatékonyságában is rászorul a lelki testvérek imádságos segítségére.

Kedves Imre Bácsi! Ha eljutsz az örök Főpaphoz, közbenjáró imáddal segíts minket is célba érni.

Timár Mihály
gyomai plébániai kormányzó

A Demokratában olvastuk...

Beszélgetés Orbán Viktorral
(részlet) A KDNP-ről...

A kereszténydemokratákkal való közös munka izgalmas és inspiráló. Egy olyan jelenségről is szó van, amelyet sokáig nem tudtunk elrendezni — magunkban sem. A KDNP szigorúan világnézeti alapon működik. Bár nem lényegtelen számukra, hány voksot kapnak, de nem ez a legfontosabb. Ugy gondolkodnak, „vagyunk, akik vagyunk, kapunk, amennyit kapunk”. Elsősorban nem a programjukra, hanem az annak alapját adó világnézetre kéri a támogatást. Ez egyedülálló a magyar politikai életben.

Örömmel működöm együtt velük. Sőt néha egy kicsit irigylem is őket. A legnagyobb értékük, hogy úgy képviselik megalkuvás nélkül a saját értékrendjüket, hogy eközben nem válnak ellenségessé a polgári oldal legnagyobb erejével szemben. Nem arra használják energiájukat, hogy másokat kioktassanak. Ilyen értelmes munkamegosztásra a jobboldal eddig csak elvétve volt képes, s ezért tisztelettel adozom Semjén Zsoltnak. A kereszténydemokraták azt is tudják, hogy világnézeti értékeinek hatékony képviselője, a kormányra kerülés csak akkor lehetséges, ha a nagy néppárttal, a Fidesszel stratégiai együttműködést alakítanak ki. De van másik oldala is az éremnek: a Fidesz nem fogad el a velük való egyeztetés nélkül programot és azt is tudja, csak a KDNP által is támogatott elnök képes összefogni a jobboldal erőit, ami minden siker elsőszámú feltétele.

- Továbbra is marad a jelenlegi „párt a pártban” rendszer?

Igen, nincs okunk változtatni. Ami nem romlott el, azt nem kell megjavítani.

ISKOLÁBA HÍVOGATÓ...

A KIS BÁLINT ÁLTALÁNOS ISKOLA SZÜLŐI TÁJÉKOZTATÓJA

Kedves Szülők!

Köszöntjük Önöket abból az alkalomból, hogy gyermekük ösztől első osztályos tanuló lesz!

Minden évben izgalmakat, várakozásteli hangulatot idéznek elő a tavaszi hónapok, amikor az óvodások beiskolázására kerül sor. A szülőkhöz él a szorongás, milyen lesz az iskola, hogyan állja meg a helyét gyermekük az új körülmények között. A kisdíjak számára is meghatározó pillanat az, amikor megkezdik általános iskolai tanulmányaikat.

Az iskolaválasztás megkönnyítéséhez szeretnénk segítséget nyújtani iskolánk életének rövid bemutatásával.

Városunk legnagyobb általános iskolájaként 573 tanuló nevelését-oktatását 45 pedagógus biztosítja, valamint 22 technikai dolgozó segíti.

A Hősök úti épületben az 1-4. évfolyam, Jókai és a Fő úti épületben 5-8. évfolyam diákjai tanulnak.

Első évfolyamon kiemelt feladatunknak tekintjük az olvasás, írás, számolás biztos megalapozását.

Az alapkészségeken túl fontosnak tartjuk az idegen nyelv és az informatikai alapismeretek oktatását is.

Ezért már első évfolyamtól lehetőséget biztosítunk az emelt szintű angol, illetve német nemzetiségi nyelvtanításra, egyéni választás alapján.

Negyedik évfolyamtól valamennyi tanuló tanórai keretek között tanulja az angol vagy német nyelvet.

Felső tagozatos tanulóink a bontott idegen nyelvi tanórák mellett angol és német tehetséggondozáson, szakkörön, nyelvvizsgára- és középiskolára történő előkészítő foglalkozáson is gyarapíthatják nyelvtudásukat.

Az egészséges életmód keretén belül kisdíkjainkat minden nap jól kidolgozott tartásjavító gerinc-, illetve nyújtó gyakorlatokkal és lúdtalpjavító feladatsorokkal fejlesztjük.

Harmadik évfolyamtól testnevelés óra keretében szakképzett úszásoktató segítségével, heti két órában, valamennyi tanulóknak térítésmentesen sajátíthatja el az úszás alapjait.

Az iskolai testnevelési órák és sportfoglalkozások keretében a sportolási lehetőségek széles skáláját kínáljuk diákjainknak. Az országos második és harmadik helyezésekkel büszkélkedő tornászainkat, valamint a kézilabda-, foci- és röplabda szakosztály munkáját a Kis Bálint Sportegyesület támogatja.

A tanulási nehézségekkel küzdő diákjaink felzárkóztatását logopédus, fejlesztő- és gyógypedagógus segíti. Biztosított a gyógytestnevelés is.

A tanórai kereteken túl tanórán kívüli szakköri-, sportköri-, tehetséggondozó- és felzárkóztató foglalkozásokon mélyíthetik el ismereteiket diákjaink.

Szakköreink:

énekkar	furulya
irodalmi színpad	média
újságíró	dekoratőr
informatika	honismeret
rajz és tűzzománc	

Tehetséggondozásunk szinterei:

- ◊ nyelvvizsga előkészítő foglalkozás
- ◊ felvételi előkészítő foglalkozás
- ◊ tantárgyi foglalkozások

Évek óta eredményesen szerepelnek tanulóink különböző szintű tantárgyi- és sportversenyeken, vetélkedőkön.

A szabadidős tevékenységeket, programokat Diákönkormányzatunk szervezi nagy sikerrel.

Iskolánk életéről a SULI-TÜKÖR című iskolaújság ad tájékoztatást.

Szabadidős programjaink közül a legnépszerűbbek:

- ◊ Bálint-Valentin Napi Kavalkád
- ◊ Kis Bálint Napok rendezvénytársaság
- ◊ farsang
- ◊ játszótéri foglalkozások
- ◊ házi versenyek, vetélkedők
- ◊ Darvas Tibor Emlékversenyek
- ◊ kirándulások, erdei iskola, táborozások
- ◊ papírgyűjtés
- ◊ jeles napokhoz kapcsolódó hagyományörző délutánok
- ◊ ünnepi megemlékezések
- ◊ színház-, hangverseny- és mozi látogatása

Tanító néni, akik várják a kisdíjakat:

Epresi Mihályné, Ilike néni: „Vallom, hogy az egyik legszebb hivatás az apró gyermekeket megtanítani írni, olvasni, számolni.”

Tóth Andrásné, Magdika néni: „Meggyőződésem, hogy jól tanítani csak szeretettel lehet.”

Orbán Józsefné, Rózsika néni: „Hiszem, hogy nevelni és oktatni szeretettel és türelemmel lehet.”

Sok szeretettel várjuk az érdeklődő szülőket a

NYÍLT NAPOKRA 2007. március 12-13-14-én
az első két tanítási órára, és a
„SULIKÓSTOLÓRA”, amelyet 2007. március 9-én 15⁰⁰ és 18⁰⁰
óra közötti időpontban rendezünk meg a
Hősök úti iskolaépületünkben.

Katolikus oldal

MÁRCIUSI MISEREND

Endröd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
Szombat esténként 5-kor litánia. Nagyböjttben péntekenként 5-kor,
vasárnap fél 5-kor keresztút.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

március 11-én és 25-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise. Nagyböjtt péntekjein fél
5-kor keresztút.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.

Szombaton 17 órakor vasárnapi előesti mise.
Nagyböjtt péntekjein fél 5-kor keresztút.

MÁRCIUSI ÜNNEPEK

4. vasárnap: Nagyböjtt 2. vasárnapja
11. vasárnap: Nagyböjtt 3. vasárnapja
18. vasárnap: Nagyböjtt 4. vasárnapja
19. hétfő: Szent József, a Boldogságos Szűz Mária jegyese
25. vasárnap: Nagyböjtt 5. vasárnapja
26. hétfő: Gyümölcscsoltó Boldogsasszony

NAGYBÖJTI LELKIGYAKORLATOK:

Hunya (15 óra) Endröd (17 óra),
március 19-20-21 hétfő, kedd, szerda
Vezető: Fazakas Attila békécsabai káplán

Gyoma:
március 29-30-31 (17 óra)
Vezető: Iványi László endrödi plébános

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

NAGYBÖJTI PÜSPÖKI KÖRLEVÉL

Kedves Testvérek!

Néhány nappal ezelőtt, hamvazószerdán megkezdődött a negyvennapos nagyböjtt, a húsvétra való felkészülés időszaka. Úgy érezzük, hogy egyre betegbb társadalomban élünk levegőt kapkodva, az élet anyagi és szellemi feltevélei egyre romlanak. Mindezért hajlamosak vagyunk a közönyre, a tehetetlenségre való belenyugvásra, az önsajnálatra és az egymásra mutogatásra. Mi azonban, Krisztusban hívők lehetőséget kapunk az Ő teljes és végérvényes győzelmének feltámadásának ünnepére, húsvétra készülve, hogy a liturgia által vezetve és Isten szavára jobban odafigyelve testben-lélekben megújuljunk, életünket jobbá, értelmesebbé és boldogabbá tegyük. Azt kívánom egyházmegyénk közössége minden tagjának, hogy ilyen értelemben élje meg tudatosan Isten ajándékaként ezt a most megkezdett negyvennapos időszakot.

Az a három idézet az Írásokból, mely elhangzik Jézus szájából a mai evangéliumban mindannyiunk számára megfontolandó figyelemre méltó.

„Nemcsak kenyérrel él az ember.” A divat, a korszellem, butító ideológiák, az együgyű reklámok, az értelmetlen fogyasztásba való hajszolás mind-mind azt próbálják sugallni, hogy a kenyérben és a cirkuszban, azaz csak az orrunkig látva kizárólag rövid távú célok kergetésében, ösztöneink akár perverz kielégítésében, saját kényelmünk önző elérésében keressük boldogságunkat. Az állatok biztosan örülnek a kellemes körülményeknek az állatkertben, Isten azonban bennünket embereket szabadságra, gondolkodásra, szeretetre, a vele való partneri viszony megélésére teremtett. Csak ez adhat boldogságot, értelmet életünknek. Ennek tudatosítását, ennek elérését segítik a böjtt és az önfegyelem gyakorlásának ma is korszerű, testi-lelki egészségünket szolgáló eszközei és módszerei, amelyeket ajánlok mindenkinek a nagyböjti időszakban.

„Urada Istenedet imádd és csak neki szolgálj!” Akárhányszor neveltség és szánalomra méltóvá válunk a mindennapi életben, amikor önállóságunkat büszkén védve, Isten-

től féltve az ő akarát nem keressük, lelkiismeretünk szavának nem engedelmességek, de a bennünket kihasználóknak mindenképpen meg akarunk felelni, vagy önimádatunkban saját magunk korlátainak, hiányosságainknak karikatúrájává válunk. Valódi emberi méltóságát, önállóságát csak az tudja megőrizni, aki nem érdeket, divatot, saját kényelmét, a pénzt vagy saját magát imádjá, hanem egyedül Istent.

„Ne kísértsd Uradat, Istenedet!” Istentől el lehet fordulni, Őt lehet provokálni, Őt lehet tudatlanra venni. Ő elég nagy ahhoz, hogy mindezt megengedje, és közben mosolyogjon rajtunk. De nem neki van szüksége ránk, hanem nekünk rá. Nem mi teszünk szívességet neki, hanem Ő kínálja ingyenes szeretetét nekünk, s az életünk csak akkor lehet értelmes és boldog, ha tudatosan válaszolunk erre a szeretetre. Jézusnak ezekkel a mai evangéliumban elhangzott figyelemzeteivel buzdítok mindenkit, egyházmegyénk családjait és közösségeit a nagyböjti időszak által kínált lehetőségek kiaknázására a Krisztusba vetett hitünk megerősítésére és keresztény életünk megújítása érdekében.

Ma van a kommunizmus áldozatainak emléknapja is. Imádságos együttérzéssel gondolunk azokra a már elhunyt, vagy még közöttünk élő testvéreinkre, akiket a kommunista diktatúra fizikai és szellemi terrorja megnyomorított, emberi méltóságában megalázott, üldözött, száműzött, megkínzott és kegyetlen igazságtalansággal sújtott. Hálát adunk Istennek azoknak fényt sugárzó és erőt adó példájáért, akik hősiességgel ellenálltak, mint például Mindszenty József bíboros vagy Ravasz László református püspök. És kötelességünk megtenni minden tőlünk telhetőt annak érdekében, hogy ne verhessenek gyökeret társadalmunkban újfajta rejtőzködő diktatúrák: a gyűlölet, a félelem, a divat, a maffia érdek, vagy a kényelem diktatúrái.

Ma már mindannyian látjuk, hogy azok a sebek, melyeket a kommunista diktatúra évtizedei ütöttek a társadalomban, mára nem hogy nem gyógyultak be, hanem egyre gennyesednek. Reményt a gyógyulásra leginkább a fel-

növekvő nemzedékek valódi értékekre alapozó keresztény nevelésének biztosítása jelenthet. Ezért olyan égetően fontos a jövő szempontjából a keresztény iskolák ügye. Az előbb említett Ravasz László református püspök pontosan hatvan évvel ezelőtt így nyilatkozott az Új Ember című hetilapnak egy interjú keretében: »a vallás általában az emberi műveltségnek, különösképpen a kereszténység a nemzeti műveltségnek olyan lényeges alkotó része, amelynek ismerete nélkül maga az emberi, illetőleg a nemzeti műveltség hiányos.« Továbbá: »az egyházi iskolák fenntartása a kereszténység szentségéből fakadóan kötelessége a keresztény szülők társadalmának... a szülőknek az a joga, hogy gyermekeiket keresztény iskolába neveltessek, a lelkiismereti szabadság, a vallásos meggyőződés legbensőbb lényegéhez tartozik és soha semmiféle intézkedéssel meg nem hiúsítható. Csak ahol az állam egy párt tulajdonában van, lehet elképzelni azt, hogy az iskoláztatás kizárólagos állami jog és az állampolgárnak kötelessége abban az iskolában azt a műveltséget sajátítani el, amelyet az állam előír.« Az egyházi iskolák finanszírozásáról a püspök ezt nyilatkozta: »a maga sorsáról szabadon határozó nép maga dönti el, hogy az általa befizetett adókból milyen iskolákat tartssanak fenn... az állam nem tesz szívességet az egyháznak, ha segítyt ad iskoláihoz, az egyház nem tesz szívességet az államnak, ha számára jó polgárokat nevel, mert maga a nép döntött afelől, hogy mennyi felekezeti iskolára van szüksége, mennyi állami iskola van a nép az, amelyik mindegyiket fenntartja.« A nagy református püspök hatvan évvel ezelőtt leírt gondolatai ma is időszerűek. Azzal a különbséggel, hogy ma nem állami segítyt várunk egyházi iskoláink működéséhez, hanem egyenlő elbírálás alapján egyenlő támogatást. És ha ez jelenleg nem is teljesül egészében, annál inkább fontosnak tartjuk katolikus iskoláink hálózatának fejlesztését és bővítését. Ezért tartunk minden évben, az idén a mai napon gyűjtést templomainkban, közösségeinkben a katolikus iskolák javára. A mai napon összegyűlt persely adományokat az egyházmegyénk által fenntartott kilenc meglévő és az ősszel induló három új katolikus óvoda,

iskola fejlesztésére fordítjuk. Az is nagy segítséget jelent, ha a személyi jövedelemadó egy százalékát a Római Katolikus Egyház mellett minél többen egyházmegyénk oktatási célú alapítványának ajánlják fel melynek neve: Tanitsatok Alapítvány, adószáma: 19081661-1-06. Kérem, hogy egyházmegyénk minden felnőtt tagja felelős módon járuljon hozzá közös ügyünkhöz, így építve közös jövőnket.

Szeged, 2007. február. 25., nagyböjt 1. vasárnapja

Kiss-Rigó László
püspök

BÉRMÁLÁS ENDRÓDÓN

Június 17-én vasárnap délelőtt Endrődön bérmálás lesz. Bérmálkozhatnak azok a megkeresztelt ifjak, akik már voltak első-áldozók, és a bérmáláskor már betöltötték 13. életévüket. Jelentkezni lehet az endrődi plébánián, vagy a Szent Gellért Katolikus Általános iskola hitoktatóinál.

EGYHÁZKÖZSÉGI VACSORA

Immár 2000-től tartjuk egyházközségi, alapítványi vacsoránkat az Endrődi Községi Házban. Idén több, mint 130-an vásároltak vacsorajegyet, ami minden várakozásunkat felül múlt. Voltak Hunyáról és Gyomáról is vendégeink. Megtisztelt bennünket Domokos László

ló országgyűlési képviselő is, aki köszöntötte az egybegyűlteket, majd a Szt. Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány nevében beszámoltam az eddig végzett munkánkról, további feladatainkról. Ezt követően két fiatal tehetség mutatta meg tudását: Balogh Tímea szaxofonon, míg Gera Nikolett énekhangjával bővülte el a jelenlévőket. A végén Iványi László tb. kanonok üdvözölte az alapítványi vacsora résztvevőit.

A finom birkapörkölt elfogyasztása utáni jó hangulatról Timár Zsolt gondoskodott. Az este bevételét (ami 112.000 Ft volt), az alapítvány számlájára befizetésre került. A támogatásból egyházi, katolikus temetőink rendbetételét segítjük.

Ezúton szeretném megköszönni segítségüket, hogy alapítványunkat eddig is sokan támogatták, továbbá azoknak, akik a vacsora megrendezésében és a főzésben részt vettek. Isten áldja meg kezeik munkáját, és sok erőt és jó egészséget kívánunk további életükhöz.

Alapítványunk neve és adószáma, amennyiben 1%-os felajánlását ide szeretné megtenni:

Szt. Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány
adószám: 18380761-1-01

Szabó Zoltánné
kuratóriumi elnök

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékon az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Szeretettel meghívjuk a Szent Gellért Katolikus
Általános Iskolába

2007. március 5 – 6 – 7-én (hétfőn-kedden-szerdán)
az 1–2. órában tartandó
NYÍLT NAPRA.

2007. március 7-én (szerdán) 14-16 óráig

ISKOLA-KÓSTOLGATÓ

lesz, melyre a leendő első osztályosokat
várjuk szeretettel.

Az első osztályosok beiratása
a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában:

2007. március 19-20-21-én (hétfő, kedd, szerda) 8 – 17 óráig.

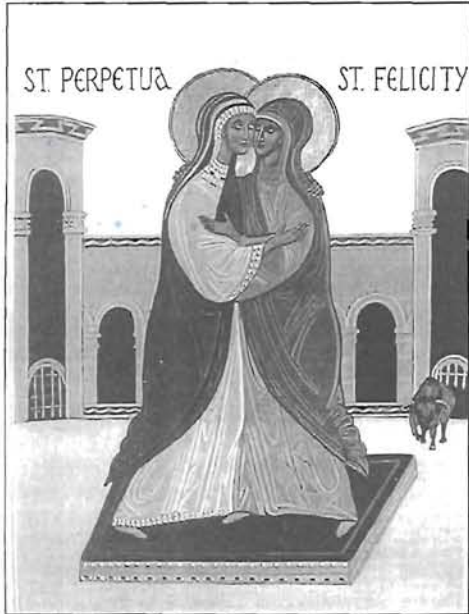
Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

SZENT PERPETUA és SZENT FELICITAS

Ünnepük: március 7.

*Karthago, 202/203. március 7.

Perpetua és Felicitas, e két fiatal vértanú asszony, kiket -- társaikhoz hasonlóan -- Krisztus szeretete töltött be, a halálig tartó testvéri összetartozás ragyogó példaképét tárja elénk. Ez a magatartás valóság volt az első évszázadok fiatal Egyházában. Az Úr szavainak: „Ti mindnyájan testvérek vagytok” (Mt 23,8) megfelelően a keresztények kezdetől fogva ebben az egészen új és mély értelemben alkalmazták magukra a testvériség fogalmát. Ebből adódóan a férfi testvér mellett egyenlő jogokkal rendelkezett a nővér, s mint ilyen elismerték és szerették. Ez a kor felfogásához mérten valami hallatlan és minden képzeletet felülmúló dolog volt. Az a fiatal baráti csoport, amelyről most szólnak, e keresztény magatartást oly magától értetődő és emberi módon tette sajátjává, ahogy arra csak az ifjúság képes.

Perpetua, a Karthago környékén élő fiatal patriciusfelaség Felicitással, a rabszolgánővel együtt hitjelölt volt a keresztények közösségében, melyet általános megvetés övezett. Saturus hitoktató vállalta, hogy a keresztység fölvétele előtt a szükséges oktatásban részesíti őket és még néhány fiatait. Az ifjú csapat azonban rövid idő alatt áldozata lett Septimius Severus császár rendeletének, amely súlyos büntetés terhe alatt megtiltotta, hogy valaki zsidóvá vagy keresztényé legyen. A császár nyilvánvalóan kihálásra akarta kényszeríteni a keresztények népszerűtlen „szektáját”. Perpetuát és Felicitást hamarosan letartóztatták Saturnius, Secundulus és Revocatus hittanulókkal együtt. Perpetua még szoptatta első gyermekét, Felicitas pedig közvetlenül szülés előtt állt. Saturus, mihelyt értesült a rá bízott hittanulók elfogatásáról, önként jelentkezett, hogy védenecsei mellett állhasson.

Perpetua mint társaságbeli hölgy kiváló nevelésben részesült és jártas volt az írásban. Naplószerű följegyzéseket készített közös élményeiről, melyek a szenvedéstörténetről készült jegyzőkönyvvel együtt szó szerint ránk maradtak. Az előkelő ifjú hölgy, két szabad ember, egy rabszolga, egy rabszolgánő és a fiatal hitoktató testvéri közösségben állta a reá rótt kemény megpróbáltatást.

Perpetua, miután leírta, apja hogyan kísérte meg - eredménytelenül - rávenni Krisztusba vetett hitének megtagadására, tudósít a keresztiségről, amelyet a foglyok a börtönben az első kínálkozó alkalommal megkaptak, és e szép szavakat fűzi hozzá: „Az Isten Lelke arra indított, hogy a keresztívztől ne kérjek semmi mást, mint a test türelmét.” Nem szabadulást, hanem minden rájuk váró veszedelemben türelmet és állhatatosságot kért a fiatal megkeresztelt nő magának és társainak.

Rövid ideig tartó szelídebb bánásmód után a foglyokat

egy sötét földalatti zárkában helyezték el. Hosszú, felörlő fogság után egy napon „hirtelen a reggeli mellől hurcolták kihallgatásra őket” a város fórumára. Váratlanul ismét föltűnt Perpetua apja. Magával hozta Perpetua gyermekét is, és megpróbálta leráncigálni Perpetuát az emelvényről e szavakkal: „Szánd meg a fiadat!” Hilarius helytartó, aki a kihallgatást vezette, szintén így beszélt: „Légy tekintettel atyád ősz fejére! Kíméld kisfiadat! Aldozz a császár üdvére!” -- Perpetua azonban kurtán válaszolt: „Nem!” -- Amikor a helytartó látta Perpetua határozottságát, még föltette a szokásos kérdést: „Keresztény vagy?” „Igen -- válaszolta --, keresztény vagyok.” Rögtön el is hangzott az ítélet, mely „az állatok elé” küldte a hitvallókat. „Ekkor vidáman tértünk vissza börtönünkbe” -- írja Perpetua. Nemsokára „fölragyogott győzelmük napja”. Először vadállatok elé vetették, majd tőrrel leszúrták őket.

A Depositio Martyrum március 7-én emlékezik meg a temetésükről. 1908-ban Aquinói Szent Tamás miatt március 6-ra tették át ünnepüket. 1969-ben, amikor Szent Tamás napját január 28-ra helyezték, visszakérültek március 7-re.

Amikor fogságukat megszigorították, ezt írta Perpetua: „Borzadva riadtam vissza, mert még sohasem tapasztaltam ilyen sötétséget. Borzalmas nap! Nyomasztó a hőség ebben az embertömegben. Szorongás a katonák gyalázatos zsarolási kísérletei miatt! És ehhez még a távol lévő gyermekem gondja is emésztett... Aztán mégis elértem, hogy a gyermek mellettem maradjon a börtönben. Így idővel magamhoz tértem, és megerősödtem, amíg gyermekemet gondoztam. Sőt lassan palotává lett számomra a börtön, úgyhogy szívesebben tartózkodtam ott, mint bárhol másutt.”

A rájuk váró sors bizonytalanságában Perpetua világgossáért imádkozott. Ekkor a következő álmot látta: Egy magas létra lábánál egy rémítő sárkány hevert, ők pedig a létrán egymás után fölkapaszkodtak az égbe, ahol örömmel fogadták őket. Saturus hágott föl elsőnek, és lekiáltott onnan: „Perpetua, várlak! De vigyázz, meg ne marjon ez a sárkány!” Perpetua így folytatja: „Azt válaszoltam: Nem fog bántani! Jézus nevében ráléptem a fejére, mint ha az lenne az első fok. Így tudtuk meg, hogy szenvedés vár ránk. Attól fogva nem is reménykedtünk a világban.”

A napló-lapok ökeresztény kiadója részletesen elbeszéli az elszakíthatatlan barátok utolsó napjait és vértanúságát. Többek között ezt mondja: „Ami Felicitást illeti, ő is részesült az Úr kegyelmében. Így történt: Mivel már a nyolcadik hónapjában volt, kínoztta a gond, hogy terhesége miatt elhalasztják vértanúságát. Nem volt szabad ugyanis terhes nőket kivégezni... Társai is erős gondban voltak, hogy jó társukat, akinek tulajdonképpen az ő társaságukban volna a helye, egyedül kell hagyniuk a remélt vértanúság útján. Ezért két nappal a cirkuszi játékok előtt közös fohászokodással imádkoztak az Úrhoz, és közvetlenül az ima befejezése után elkezdődtek Felicitásnál a fájdalmak. Amint nyolcadik hónapos szülésnél természetes, a szülés meggyötörte, nagy fájdalmai voltak. Akkor az egyik börtönőr azt mondta neki: Ha már most ekkora lármát csapsz, mit csinálj majd, ha a vadállatok elé vetnek? Ő azonban ezt válaszolta: Amit most szenvedek, azt én szenvedem, akkor azonban más valaki lesz bennem, aki helyettem fog szenvedni; mert én is őérette szenvedek! Egy leánykát szült, akit egyik nővérünk lányának fogadott és fölnevelt.”

Találón alkalmazható rájuk a Zsoltáros szava:

„Tengernyi csapás hull az igazakra,
és mindezekből kiszabadítja az Úr őket.
Megőrzi minden csontjukat,
hogy azokból egy sem törhet össze.”

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Beszélgetés Sípos Tas Töhötöm gyomai református esperessel

Az elmúlt év karácsonyán bizonyára sokan látták a Hír Tv-ben a Családmesék sorozatban a kisújszállási Sípos családról készült filmet. Első pillantásra úgy tűnhet, hogy ez csak egy film, ahogy a cím is mutatja, mese. Ilyen a valóságban nincs. De van, mert a hitből élő emberek életéről szól ez a film. Megvallom őszintén, egy kis hiányérzetem is támadt. Azt vártam volna, hogy ez a megkapó film egy fejezetet Gyomának is szentel, hisz mi tudjuk, hogy a család egyik ága itt él. Ezért legalább egy bekezdéssel, jelképesen szeretném folytatni a filmet.

Nagytszeteletű Esperes Úr!

Főleg azok kedvéért, akik nem látták a filmet, légy szíves, beszélj családodról. Honnan származtok, szülők, testvérek..

Szüleim Szentesről valók. Édesapám földműves, Édesanyám iparos családba született. Anyai nagyszüleinket nem ismertük, mert Édesanyám 10 éves korában árván maradtak. Ők 10-en voltak testvérek. Öten ér-

Az 5 fiú mind lekipásztor.

Most pedig ejtsünk szót a Te családdról is.

1965-ben nőszültem meg. Itt a gyönyörű Templomunkban volt az esküvőnk. Feleségem előbb Békéscsabára a gyermekkórházba járt be dolgozni gyermekápolónőként. Haza kerülve egy rövid ideig bölcsődében, majd nyugdíjba menetelég a szülőotthonban dolgozott – annak bezárásáig.

Két gyermekünk: Tas Attila és Éva Tünde. Fiunk a békéscsabai kórházban dolgozik az orvosi egyetem elvégzése óta. Belgyógyász és kardiológus szakorvos. Az elmúlt évben neveztek ki főorvosnak. Tünde leányunk Szegeden a Tömörkény Gimnáziumban tanított mint magyar-ének szakos tanár férjhez mentelég. Akkor St. Luisba ment férjével, Fütő Róberttel, aki az ottani teológiát elvégezve lekipásztori diplomát szerzett. Az utolsó ot-tani két év során már mindkettőjüket arra készítették fel, hogy Magyarországra hazatérve a Házasság és

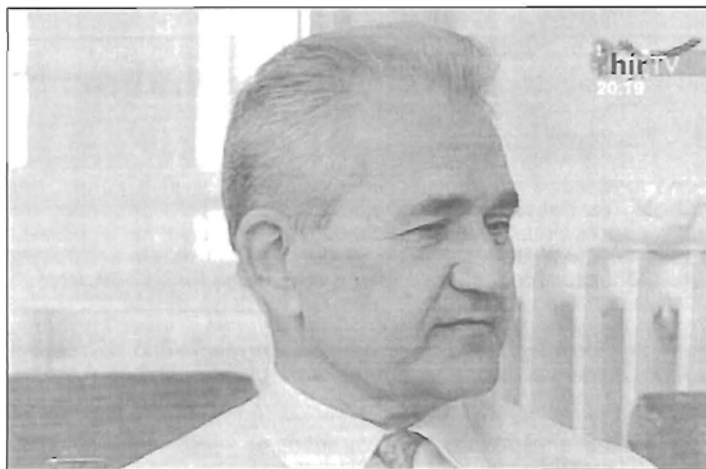
Családgondozás szolgálatát végezzék, mint misszionáriusok. Budapesten laknak és e szolgálat mellett két gyermeküket – a mi két kis unokánkat nevelik: Tünde Hajnalt és Csenge Adrient. (Természetesen a két legszebb unoka!)

43 éve szolgálod a gyomai gyülekezetet mint lekipásztor. Emellett egyházmegyei és egyházkerületi tisztségeid, feladataid is vannak. Ha most mérleget kellene készíteni, mit tartanál életed főművének?

Életem fő műve az, amit kezdettől a legfontosabbnak tartottam: a lelkesi szolgálat. Az egyházmegyei, egyházkerületi és zsinati tisztségeimet is szolgálatnak tartottam és tekintem. S ha ezekben bárhol és bárkinek is segíteni tudtam, anyaszentegyházamat építhettem, azért egyedül Istennek legyen dicsőség.

A gyomai negyvenhárom év alatt mi volt a legszebb élményed, legnagyobb örömed?

Nagyon sok volt, amit sorba szedni nem is tudok. De mindaz, amit úgy kaptam vagy úgy végezhettem el, hogy reménység feletti

volt vagy érdemeim feletti, az mindig örömmel töltött és tölt el. S boldog voltam és vagyok, amikor akár a legkisebb dolgokban is megérezhettem és érezhetem a szeretetet és megértést gyülekezetemben és mások részéről is.

Esperessé választottak, és február 24-én a Békési Református Egyházmegye ünnepi Közgyűlésén a gyomai Református Templomban az esperesi tisztségbe beiktattak.

Szeretettel gratulálok, és Isten áldását kívánom új szolgálatodhoz.

E tisztség hasonló, mint nálunk katolikusoknál, de különbözik is. Mivel újságunkat inkább katolikusok olvassák, légy szíves néhány szót szólni e tisztségről, jelentőségéről, az új feladataidról.

Az áldáskívánást itt is köszönöm.

Egyházunkban a legmagasabb előjáró tiszt a püspöki s ezután következik az esperesi tisztség. Röviden, két mondatban: az esperes felelőssége és szolgálata a rábízott anyagyülekezetekben és missziói gyülekezetekben folyó lelkesi szolgálatnak, a gyülekezeti életnek a felügyelete. E szolgálatok biztosítása, irányítása.

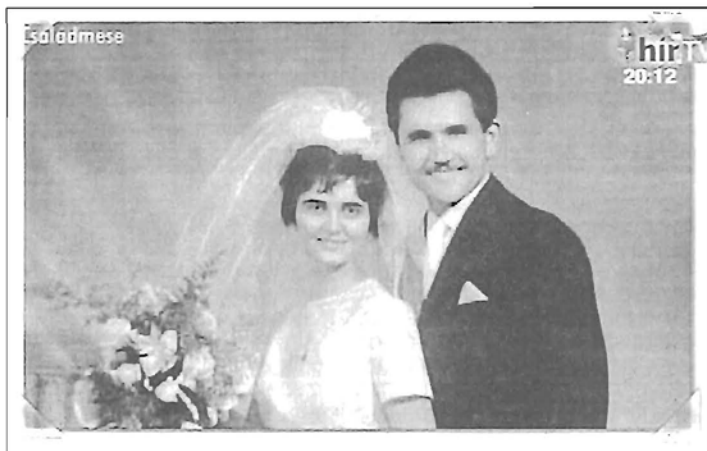
A mostani feladat különösen is nehéznek ígérkezik. A liberális erők nyomulása és az ebből következő azon törekvésekkel szemben kell megállni, melyek az egyházakat mindenáron kiszorítani akarják. Attól sem visszarriadva, hogy törvényben biztosított pénzt tartsanak vissza és vonjanak meg tőlünk.

Mindezekkel szemben reménységem az a hatalom, amely Istennel van s amely a Jézus Krisztusban győzedelmeskedett és győzedelmeskedni is fog minden időben.

Köszönöm a beszélgetést! Mi mással kívánhatnék áldást új szolgálatodhoz és további életedhez, mint a csodálatosan szép ároni áldás szavaival:

Aldjon meg téged az Úr
és őrizzen meg téged!
Ragyogtassa rád orcáját az Úr,
és könyörüljön rajtad!
Fordítsa feléd orcáját az Úr,
és adjon neked békességet!

Iványi László
tb. kanonok, plébános

ték meg a felnőtt kort, de csak ketten voltak családosok. Édesapám a budapesti teológia elvégzése után ösztöndíjjal került az USA legősibb szemináriumába, a Princetoni Teológiára, ahonnan – a múlt században egyedül magyar hallgatóként - ő kapott lehetőséget a Princetoni Egyetemre való bejutásra. Ott a legmagasabb tudományos fokozatú diplomákat szerezte meg (magister in artibus, a keleti nyelvek és irodalmak doktora /arab, arám, héber, szír/ és hazaérkezve olyan magántanári könyvet írt, amelyből a jeruzsálemi rabbi képzőben is tanítottak már a 30-as évek végén. Itthon a Budapesti Teológián volt az ösztöndíji tanszéken, majd miután már 4-en – fiúk - megszülettünk, Kisújszállásra választották meg lekipásztornak. Összesen 8-an voltunk testvérek: 7 fiú és 1 leány. Két kis iker fiútestvérünk 5 hónapos korában meghalt 1945-ben.

Kérlek, sorold fel a testvéreket. Milyen megdöbbenéssel kaptátok ezeket az ősi magyar neveket?

Mindannyiúnknak két neve volt, van. Ete Álmos, Árpád Edömér, Tas Töhötöm, Koppány Kadosa, Kund Kötöny, Bulcsú Botond, Előd Attila, Tünde Emese.

Endrőd néprajza

Rendező: Szonda István

Márton Gábor: Élők, holtak vallomása

Tisztelt Olvasó!

Rovatunk néha szabatosnak tűnhet, hiszen nem minden esetben forrásközléssel foglalkozik. Helyet kapnak itt a korunk néprajzilag és helytörténetileg jelentős vagy érdekes híradásai, melyek kapcsolódnak településünkhöz. A most helyet kapó írásmű is ebbe a kategóriába sorolható. A helytörténeti kutatók munkáiból már többször merítettem egy-egy cikk megírásakor, de kevésbé vált ismertté egy közülük - Márton Gábor helytörténeti munkássága, melynek nagy része sajnos ma is kéziratban hever. Így, hát ezt a hiányt pótlólag idézek egy hamarosan megjelenő művéből az „Élők, holtak vallomása” című anekdota-gyűjteményből. A múzeumunk az idei évben elindítja évente megjelenő sorozatát (Gyomaendrődi Múzeum Füzetek sorozatcímével.), melynek első kötetét az említett anekdota-gyűjtemény kiadása képezi. A kötet április végén lát majd napvilágot, de előzetesen február 24-én, 17 órakor, a Rózsahegyi Könyvtár olvasótermében bemutatjuk Márton Gábor munkásságát, a megjelent és meg nem jelent művek tükrében.

Márton Gábor: Élők, holtak vallomási (részlet a kéziratból)
„Háromezer év után

1929 ősze volt. Fekécs Ignácék már végeztek Varjason az őszi szántással-vetéssel. Az október még erőnek erejével bizonygatta, hogy korai még a betelelés. Olyan idő járt, hogy ha valaki „fogdmegmunkába” kezdett, ingre vetkőztette az embert.

A Holt-Berettyótól délre, a Sárgagát, a Ványai út és a Sűrűcsejt dűlő által határolt terület déli része meglehetősen tarka föld volt, szikes. Gyakran kiégett, kisült benne a vetés. Pedig milyen közel kanyarog a Berettyó, s annak a partja a legjobb talaj a környéken!

A holtággá vágott kacskaringós folyó partján jókora „vakondtúrás” emelkedik ki a tenyérsima környezetből: Lyukashalom. A Zólyom megyéből pásztorként Endrődre települt Fekécs ősök vették meg a területet, mikor az urasági földet felosztották. Úgyes, megbízható, szorgalmas juhászok voltak. Békés, Szolnok meg Csongrád megyében senki olyan juhtúrót nem készítet, mint ők. Különös titkát ismerték a liptói készítésének. Még a zsendicéjük íze is olyan volt, hogy aki egyszer belekóstolt, halála napjáig megemlegette.

Allatuk és pénzük szépen szaporodott. Tanyát emeltek a megváltott földre. Meg is voltak mindennel elégedve, csak azzal nem, hogy „lépten-nyomon mindenféle jöttment emberek jelentek meg, ki tudja honnan, és úgy ástak, turkáltak a halomban, mintha a magukéban tennék”.

Nem csoda, hisz az a hírt járta, hogy itt gazdagodott meg a „zugi báró”, aki épp oly egyszerű juhászként kezdte, mint Fekécsék, de egyszer a kuttyája a halom tövében kaparni kezdett. Rókalyukra gyanakodott a juhász és biztatta a pulit. S lám, mi lett a vége: egy „egész fazék arany pénzt kapart ki a gazdájának”. Lett is olyan módja a Kormos kuttyának, hogy a burkus császárné ölebének se különb.

Meg aztán a másik pásztor, „Kalmár Benedek arany lemezeket piszkált ki juhászbójával a halom oldalából. Valami borjú, vagy szarvas volt rajtuk”. Megvetette vele az egész népes Kalmár-dinasztia jólétét. „Az utolsó aranylap, melyen csodaszarvas volt, sokáig ott díszelgett a szobaajtó szemöldökfáján. Tán még most is ott lenne, ha a méreg el nem önti Benedek gazdát, és vadászpuskájával le nem lövi a bérest”.

Az itt maradt kilencgyerekes feleség csak úgy volt lekenyerezhető, hogy a súlyos aranylap az övé lett. Így mindenki jól járt: a Kalmároknak nem került a „gyilkos” bélyeg, az özvegy megszabadult lelketlen, gonosz természetű férjétől. Eppen eleget szenvedett tőle. Mindent elivott és mellé még goromba is volt az asszonyhoz. Így kisült az igazság: öngyilkos lett Trubó Péter.

A kincsről szálíngózó mendemonda hihető, hisz nem semmiért fűrt valaki a halom északi oldalába alagutat. Egyébként olyan furcsa döngése van a halomnak, ha valaki ugrál a tetején, mintha visszhangozná a zajt.

Hiába túrta be Fekécs Ignác Kis-Varjú Imre komájával a lyukat, a turkálók csak jöttek. Még ha felszólították is őket, hogy „haladjon onnan, semmi keresnivalója a más földjén” – nemigen vették komolyan a szót. Végeredményben, ami a föld alatt van, az azé, aki megtalálja.

Az ilyen „venasszonyok-nyara”-idő éppen jó arra, hogy „digózás”-hoz lássanak. Négy ló, négy kordé, négy ember kellett csupán, és október 21-én hozzáláttak a halom elbontásához. Már

másnap szenzáció történt. A fiatalabb Fekécs Ignác -akkor 28 éves volt- ásója valamiben megbicsaklott, s nagyon furcsa hangot hallatott. Itt lesz valami, - gondolta, és vigyázva folytatta a munkát. Mire a kordé megtelt földdel, látni lehetett, hogy emberi csontvázra leltek. Jantyk sógor, Kis-Varjú Imre koma meg a béres is társultak a bontáshoz. Fertály óra sem telt el, kivilágosodott a dolog. Zsugorított csontvázat találtak.

- Itt kincsek is kell lenni - állapította meg az okos ember hírében álló koma.

- Majd rögvest megvallatjuk a cimborát, mije van – adta a választ izgatott hangon a szerencsés gazda.

- Megjárom sógor, ha Attila sírjára bukkanunk! A hunok királyát annyi arannyal, ezüsttel, drágakövel temették el, hogy ökörszékére se fér fel – gúnyolódott Jantyk Mátyás, de hangjából az irigység is kiéreződött.

Hanem csalódtak. Csak egy csontváz került elő, körülötte néhány rozsdasvas vasdarabbal, meg holmi töredék cseréppel. „Ócska szilke vagy fazék darabjai” lehettek a kincskeresők véleménye szerint. A fazék arany sehol.

- Fabatkát sem ér az egész – állapította meg a béres és indult volna a kordéjához. – Kár volt rá egy tekintetet is vetni.

- Nem igaz ember lehetett ez –állapította meg kárörvendően a sógor– hisz nem fektetve van, ahogy a becsületes halottnak dukál, hanem egy szűk lyukba gyömöszölték bele. Látszik, hisz a kézcsontjai a lábcsontjain vannak.

A béres is megállt, hogy hallja a beszédet, úgyis cigarettát akart sodorni, s míg ez komótosan végezte, szakértelemmel beleszólt:

- Lehetett ez akasztódomb is. Nagyapámtól hallottam, hogy valamikor dombtetőn állt a bitófa, hogy messzire ellátsszon. Nagyapám sokat szolgált Túron. Ott hallotta, hogy mikor Dorogi Jancsint elfogták, azt is Előhalmon akasztották fel a túri urak. Híres betyár volt a’.

- Annyi bizonyos, kár volt érte a nagy vigyázat, ha egyszer ilyen koldus volt – vesztette türelmét Fekécs Ignác, s dobott egy csontot az ott sündörgő kuttyájának. Az megszagolta és ott hagyta.

- Nem sok velő lehet benne, ha még a kuttyának sem kell – indult tovább rágyújtás után a béres.

- No, a cimborának jól szétszóródik a csontja. Nem tudom, az ítéletnap trombita szavára hogy szedelőzködik össze, hogy az „ordnung”-ra oda állhasson a glédába – indult kordéjához Varjú koma.

Másnap is csak néhány cserép, meg ócska rozsdás vasdarab került elő.

Negyedik nap délelőtt ismeretlen ember jelent meg a digósoknál: Kotormány János. Móra Ferenc küldte, a Szegedi Múzeum megbízottja volt. Még aznap megfogadta Nagylaposon Knapcsek Miklóst, Németh Mátyást, Fülöp Adámot és Gyuricza Vincét. Jól időztette Móra a küldést, Kotormány a munkába állást. Hét végén újabb zsugorított csontváza bukkanak. Előkerült egy csodálatos gabonatarló, égetett agyagedény is, mely díszítésével háromezer év előtti időkről tanúskodik.”

Felhívás!

Az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény 2007. április 21-én megnyitja az „ENDRŐDI SZÖTTESEK” című kiállítását. A múzeumban őrzött szöttes anyagon kívül szeretnénk bemutatni a településen, a családoknál őrzött és féltett szötteseket is. Ezért kérem azokat, akik rendelkeznek ilyen szöttesekkel, hogy kölcsönözzék a kiállításra - természetesen feltüntetjük a kiállított szöttes alatt a tulajdonos nevét. A kiállítás teljes anyaga digitális katalógusba kerül és a jövőre megjelenő szötteseket bemutató kiadványunkban szerepelni fog a fényképe és a tulajdonos neve is. A kiállítás így lehetőséget nyújt arra, hogy számba vegyük a településen a magántulajdonban lévő anyagot, és talán eddig nem ismert minták is a tudományos kutatás látószögébe kerülnek, melyek segítségével pontosabb képet tudunk rajzolni a gazdag, endrődi háziszöttes hagyományról.

Jelentkezéseket várunk a következő elérhetőségeken:

Telefon: 66/ 284-318; 06/70/6353345;

e-mail: tajhaz@gyomaendrod.hu

Szonda István
Tájház vezető

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

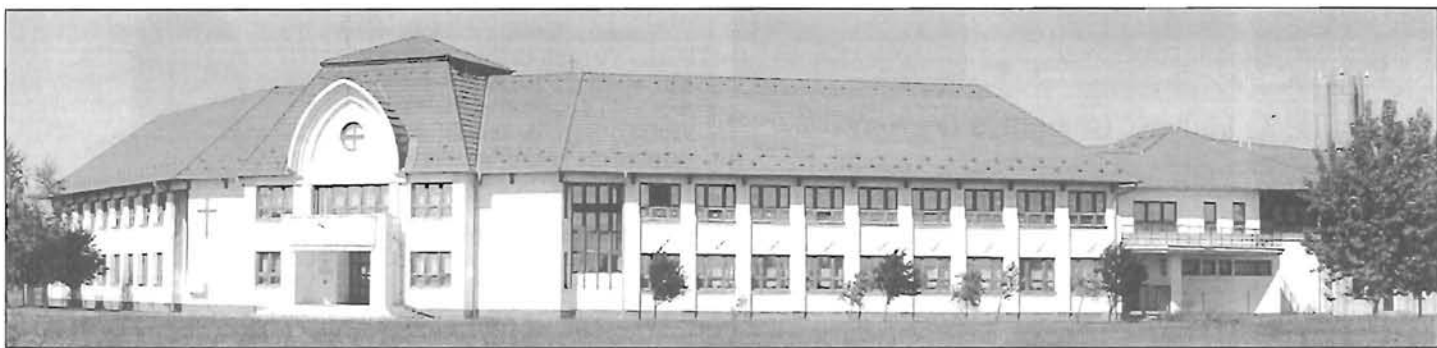
XIV. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2007. március

márciusi melléklet

A SZENT GELLÉRT

KATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA BEMUTATKOZIK

A gyerekek, a szülők és a tanárok is nagy izgalommal várják az iskolaválasztás idejét. Ilyenkor fontos és elengedhetetlen, hogy hiteles tájékoztatást kapjanak az érdekeltek: mi az, ami mellett leteszik voksukat, melyik intézmény mellett döntenek, hiszen az egész életüket meghatározza az elkövetkező 8 év. Lényeges megvizsgálni, milyen értéket képvisel egy egyházi iskola – de semmiképp sem a piac szempontjából, hanem a gyermekeink jövőjét illetően. Éppen ezért nem mindegy az sem, hogy az adott intézmény milyen eredményeket képes felmutatni, mennyire képes a diákjait a negatív, rossz hatásoktól megóvni.

Iskolánkra – így minden egyházi intézményre – jellemző, hogy diákjaink érdekében több pedagógiai módszert alkalmazunk, odafigyelve minden gyerekre, minden lehetőségre; odafigyelve a pedagógiai és tantárgyi sajátosságokra. Ennek köszönhető, hogy diákjaink a középiskolában is megállják a helyüket: ha egy diák jó érdemjegyet szerez pl. irodalomból, akkor ez garancia a középiskolai jó jegyre is. Nem véletlenül járnak vissza tanulóink különféle rendezvényeinkre. Emellett a gyerekek tudják, hogy az igazgatói irodában nemcsak tárgyalni lehet, hanem gitározni is megtanulhatnak. Tudják, hogy a velem történő beszélgetésektől nem kell félni, mivel a különféle problémákkal komolyan foglalkozunk – kollégáimmal együtt.

Ennek ellenére nem vagyok híve az iskola elpiacosításának, mert minden gyerek egy isteni csoda, a gyerek nem piaci szereplő. Ezért nem az iskolát szeretném reklámozni, inkább eddigi eredményeinkről írnék.

Középiskolában és általános iskolában egyaránt tanítottam, két-szintű érettségien is vizsgáztattam, ezért tudom, hogy kell felkészíteni a gimnáziumi felvételire egy diákot. Tanáraink ezt szem előtt tartva tanítják tantárgyaikat. De nemcsak a tanulást hangsúlyozzuk, legalább ennyire fontos az életre való felkészítés is. Osztályfőnöki órán, avagy hittanon beszélgetünk a gyermekekkel minden, az életüket érintő dologról, akár szerelemről, akár konfliktusok kezeléséről. Ezért szerve-

zünk több tábort is tanulóinknak, ezért építjük ki kapcsolatainkat – legutóbb az Olaszországban, Siena mellett található Poggibonsi városával. Ennek keretében megvalósulhat egy olyan csereüdültetés, amelyben diákjaink is világlátott emberek lehetnek; mindezt a lehető legolcsóbban: mindössze az útiköltség kifizetésével. Terveink között szerepel egy olyan klub kialakítása is, ahol a diákok szülei kaphatnak lehetőséget pedagógiai-pszichológiai problémák megbeszélésére. Mindezek tükrében úgy gondolom, sikerült felvillantaniunk egy olyan értékrendet, amivel sikeresek lehetnek a gyerekek. Igazán a pedagógusi foglalkozás is ettől válik hivatássá. Számunkra nincs nagyobb öröm, mint amikor egy diákot mosolyogni látunk, főleg akkor, amikor a szeméi mosolyognak. Miért mosolyognak? Mert egy-egy bátorító szó mögött a pedagógus minden tudása és jószívűsége is megjelenik; hiszen ez adja a szó igazi tartalmát, valós értékét.

Tisztelt Szülők! Kérem Önöket, hogy ne álljanak meg ennek a cikknek az elolvasásánál, jöjjenek el hozzánk nyílt napra március 5-6-7-én, avagy a játékos iskola-kóstolgotóra, és győződjenek meg a szó igaz tartalmáról, valódi értékéről. Szeretném, ha személyesen is meg tapasztalnák a kimondott szavak értékét, amely nem köztáblára véssett betű, hanem minden ember szívébe beleírta már Valaki...

Lukács László
igazgató

ZENEI KLUB

„Mindenik embernek a lelkében dal van, és saját lelkét hallja minden dalban. És akinek szép a lelkében az ének, az hallja mások énekét is szépen.”

Ezek a gondolatok híven magukba foglalják mindazt, amit a zene közvetít. Talán közhelyesnek tűnik napjaink rohanó világában, mégis azt gondolom, hogy érdemes egy-egy szép, tiszta dalt meghallva megállni, elelmélkedni. A zene képes felerősíteni bármilyen hatást az emberben, s érzelmi töltettel telíti meg azt.

Ezt próbáljuk meg mi is iskolánkban adni, átadni gyerekeinknek. Erre kiváló hely és lehetőség az énekóra, illetve a Zenei Klub, mely több, mint negyven gyerekkel működik nálunk – holott ez nem kötelező foglalkozás. Ünnepek, nemzeti és egyházi ünnepek, iskolai események alkalmával lehetősége nyílik a tanulóknak is szebbé, többé, felemelőbbé tenni énekükkel a különböző hétköznapi és jeles alkalmakat.

Kele Ágnes
tanár

„A játék. Az különös. Gömbölyű és gyönyörű...”

Iskolánkban több lehetőség is van - tanórán kívül - az önkifejezésre, testi-lelki fejlődésre. Különböző szakköreink célja is ez: a gyerekekben szunnyadó kreativitás kibontása és fejlesztése.

Évek óta sikeresen állítunk színpadra irodalmi műveket, színdarabokat. Iskolai-városi műsorok mellett legnagyobb kihívást a karácsonyváro adja, hiszen minden évben egy-egy ehhez az ünnepkörhöz kapcsolódó színdarabot készítünk. Előadtuk már: A boldog herceg, Kék madár, Karácsonyi ének, Isten erdejében c. darabokat, melyekhez a díszletet, jelmezeket is magunk terveztük és készítettük. Igazi csapatmunka ez, mert nemcsak a gyermekektől kívánja meg a másokra, másikkal való együttműködést, odafigyelést, hanem tőlünk pedagógusoktól is. Szeretnénk, hogy az értékek színpadon is láthatóvá, gyermekeink számára átélhetővé váljanak, és ezzel is segítsük szellemi-lelki fejlődésüket.

Polányi Éva
tanár

Farsang az iskolában

A farsangi előkészületek már csütörtökön (február 8-án) megkezdődtek a tombolaárusítással. Még aznap délután a tornaterem feldíszítése is sorra került.

A farsang reggelén (február 9-én) újra elkezdődött a szelvények árusítása, amit a nyolcadik osztály szervezett. Az első szünettől iskolánk tanulói által készített szendvicseket vehettünk, míg a második szünettől a tanáraink által sült gófrít ehettünk. Ebéddel zárult a délelőtt. A diákok felöltötték nagyon ötletes jelmezeiket, és felvonultak a tornaterem színpadán. Jutalmul csokit kaptak. Ezek után négy szülő díjat is kapott: Hunya Zoltán, Klein Ilona, Iványiné Kovács Piroksa és Nemetné Bukva Magdolna.

Tátika következett, amelyben nagyon jó produkciókra került sor. Mikulás-paródiára is sor került, amelyet a nyolcadik osztály tizenhárom tanulója adott elő. Következett a tombolahúzás. Mindenki nagy izgalommal várta, hogy vajon nyer-e valami apróságot. Sokan nyertek, de voltak, akik nyereség nélkül térhettek haza. Aki akart, az maradt egy kis zenés-táncos bulin. Ezzel zártuk ezt a nagyon jó napot. Jól éreztük magunkat.

Narancsik Fatime
Pápai Gréta
Rác Vivien
Gyuricza Márk
(8.osztályos tanulók)

Kedves Szülők!

Lassan közeledik az iskolaválasztás a leendő első osztályosoknak, és mivel a 2007/2008-as tanévben azt a megtisztelő feladatot kaptam, hogy én leszek az első osztályosok tanító nénije, ezért engedjék meg, hogy pár sorban bemutakozzam.

Szabó Anikónak hívnak, immár 15 éve dolgozom mint pedagógus. A Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában összel kezdtem a kilencedik tanévetet.

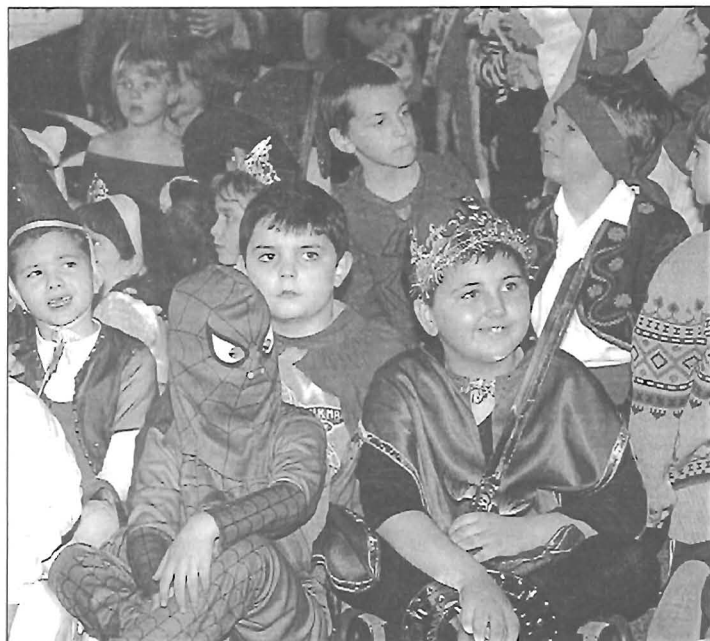
Fontosnak tartom:

- a gyermeki derű és bizalom megőrzését
- az osztályon belüli jó hangulat megteremtését
- a tanulókkal és szülőkkel pozitív kapcsolat kialakítását
- hogy minden gyermek egyformán jusson sikerélményhez, és felszínre hozzuk a bennük rejlő tehetséget
- mindenki képességeinek megfelelő feladattal dolgozhasson az órákon
- egyéni fejlesztést
- szókincsük bővítését, kifejezőképességük fejlesztését (dráma, játék).

Mindent megteszünk azért, hogy gyermekük könnyebben vegyék az előttük álló akadályokat, hiszen ez az átmeneti időszak (óvodából iskolába váltás) komolyan igénybe veheti gyermekeiket. Szeretettel várom a leendő elsős szülőket és gyerekeket a március 5-6-7-én iskolánkban rendezendő nyílt napra.

Szabó Anikó
tanító

Személyiségük fejlesztése mellett igyekszünk biztos tudással ellátni tanulóinkat, melyekre a későbbiekben építeni lehet. Nagy gondot fordítunk a tehetséggondozásra. Részt veszünk a különböző tanulmányi versenyeken, ahol a gyerekek matematika és magyar tudásukról adnak számot.

Szívesen jelentkeznek a vers-és mesemondó versenyekre, ahol szép eredményeket érnek el.

Szabóné Vaszkó Éva
alsós munkaközösség vezető

MUNKA A FELSŐ TAGOZATON

Az iskola valamennyi évfolyamán egy osztályunk van, így igazán családias a hangulat, hiszen mire a tanulók felső tagozatra érnek, már minden tanulót ismernek a felsős kollégák.

A felső tagozaton a szakos ellátottság a törvénynek megfelelő. Több éve ugyanaz az óraadó kollégánő segíti munkánkat, hogy a kis óraszámú tantárgyat is szaktanár lássa el.

A tanításhoz szükséges tárgyi feltételeket is igyekszünk folyamatosan fejleszteni, megújítani.

Számítástechnikai tantermünk a legmodernebb eszközökkel felszerelt, a nyelvi labor felszerelése, művészeti terem berendezése folyamatban van. Már következő tanévtől használhatják tanulóink a rajz, az angol és német nyelv eredményesebb elsajátításához.

Az alapkészségek jobb elsajátítása érdekében sikerült megvalósítani, hogy a magyar nyelvet és a matematikát a tanulók magasabb óraszámban tanulják.

Felső tagozatban is fontos feladatunknak tekintjük a tehetséggondozást. Tanulóink nyelvi, matematika, informatika, művészeti, színjátszó, anyanyelvi szakkörökön és sportkörben fejleszthetik tudásukat, készülhetnek versenyekre, szerepelhetnek országos, iskolai, városi rendezvényeken.

Természetesen azok a tanulók, akik segítségre szorulnak minden tantárgyból kaphatnak segítséget a délutáni korrepetálásokon. A felső tagozatos napközis foglalkozásokon szaktanárok segítik a tanulók felkészülését, a feladatok elkészítését, a tanulást.

Sportkörünk eredményei úszásban és atlétikában kiemelkedőek, de tantervi feladat: valamennyi tanuló úszni tanítása.

A diák önkormányzati vezetők (DÖK) és patronálóik változatos programokkal teszik színessé a tanulók szabadidejét: hulladékgyűjtés, Szent Gellért Nap, Karácsony, Farsang, Vidám nap...

Cseh Jánosné
felsős munkaközösség vezető

Az idegen nyelv oktatásáról

Már első osztályban megismerkedhetnek a tanulók az általuk választott idegen nyelvvél a tanórán kívüli fakultatív foglalkozásokon. Jelentős szerepet tulajdonítunk a daloknak, mondókáknak, játékoknak, melyek szükségesek a megfelelő beszédritmus elsajátításához és egyszerű, állandóan ismétlődő, jó ritmusú és hanglejtésű szövegük segíti a nyelv elsajátítását, a beszédgátlás feloldását. Negyedik osztálytól a délelőtti tanórákba beépítve heti 3 nyelvórát tartunk. A nyolcadik osztályosok tanórán kívüli nyelvvizsga előkészítő foglalkozásokon készülnek fel az alapfokú nyelvvizsga megszerzésére. Évről évre egyre többen választanak diákjaink olyan középiskolát, illetve kéttannyelvű gimnáziumot, ahol emelt szinten folytathatják tanulmányaikat.

A művészeti képzésről

Az oktatás mellett nagy hangsúlyt fektetünk a tanulók sokoldalú, egyéb irányú nevelésére is. A művészeti oktatást a Városi Zene-és Művészeti

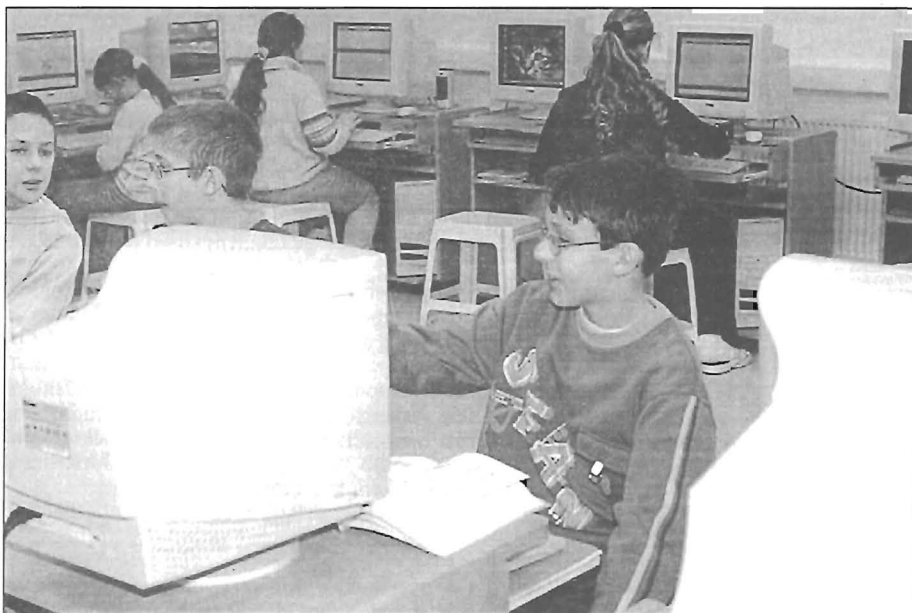
Iskola közreműködésével végezzük. Tanulóinknak lehetőségük van különböző hangszereken tanulni, a mozgáskultúrájukat fejleszteni, a modern tánc alapjaival megismerkedni. Képzőművészeti foglalkozásokon a művészeti technikák széles skálájának elsajátítását biztosítjuk tanulóinknak. Az így megvalósuló zenei és képzőművészeti képzésforma színesíti iskolánk nevelési-képzési palettáját. Pedagógiai munkánk eredményességét igazolja, hogy tanulóink rendszeresen részt vesznek tanulmányi versenyeken, pályázatokon, ahol szép eredményeket érnek el.

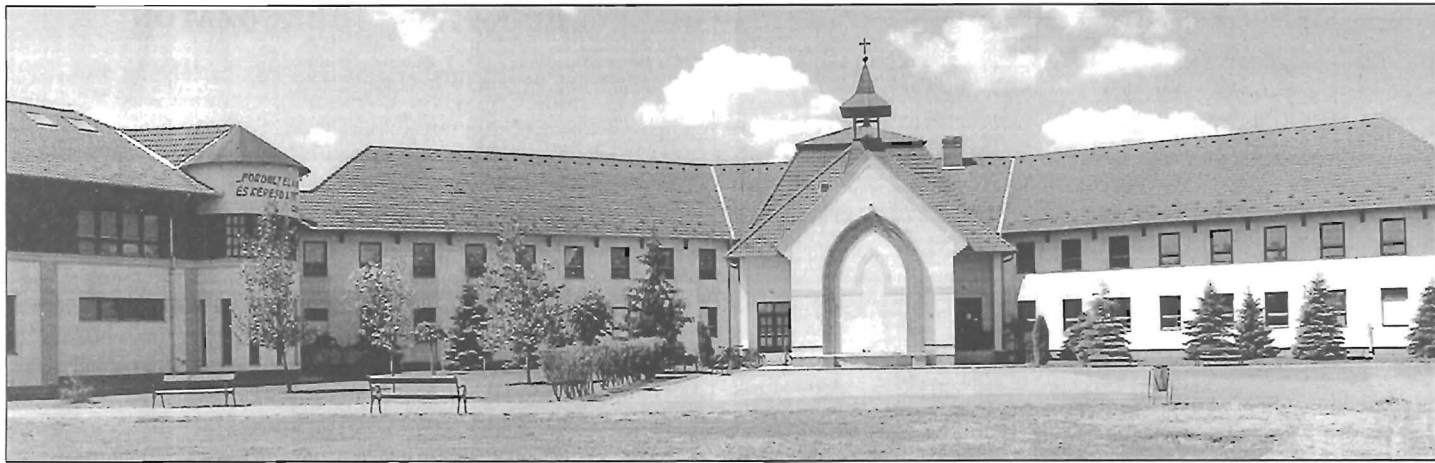
Kondorné Timár Erzsébet
tanár

Informatika

Nagy hangsúlyt helyezünk az informatikai oktatásra. Első osztálytól kezdve lehetőséget biztosítunk számítástechnikai ismeretek elsajátítására. Korszerű eszközök és korlátlan internethasználat segítségével használható tudást biztosítunk a tanulóknak (irodai programok használata, programozás, Internet, levelezés).

Melis Marcell
tanár

Szeretettel meghívjuk a
Szent Gellért Katolikus
Általános Iskolába
2007. március 5 – 6 – 7-én
(hétfőn-kedden-szerdán)
az 1 – 2. órában tartandó
NYÍLT NAPRA.

2007. március 7-én
(szerdán) 14- 16 óráig

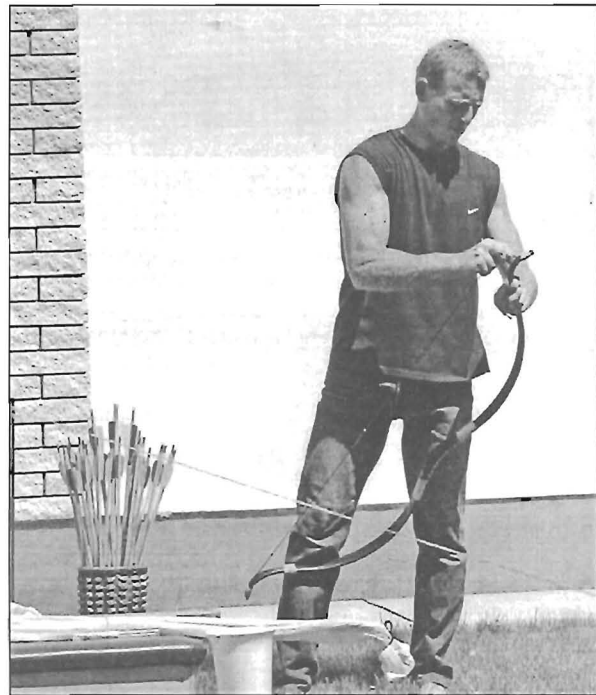
ISKOLA – KÖSTOLGATÓ

lesz, melyre a leendő első osztályosokat
várjuk szeretettel.

**Az első osztályosok
beíratása**

a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában:

2007. március 19-20-21-én
(hétfő, kedd, szerda)
8 – 17 óráig.

Diáksport

Számos sportolási lehetőséget kínálunk tanulóinknak, akik rendszeres testmozgással óvhatják egészségüket, fejleszthetik képességeiket.

Az alsós osztályok sportköre in a tananyaghoz igazodva sokoldalú képzés folyik: atlétika, torna, labdajátékok. A felsősök érdeklődésüknek megfelelően választhatnak: atlétika, torna, kosárlabda, röplabda között.

A gyerekek a Magyar Diáksport Szövetség és a Katolikus Iskolák Diáksport Szövetségének versenyein méretethetik össze tudásukat. Az előző években sikerült igen jó kapcsolatot kialakítani békéscsabai általános iskolákkal, ezáltal újabb versenyzési lehetőséget biztosítani, barátságos röplabdamerkőzéseken, kupákon részt venni.

Tanulóink dobogós helyezéseket érnek el az úszó és atlétika versenyeken. Röplabdacsapatuk a KIDS országos versenyén III. helyezett lett (2005-ben).

Iskolánk támogatja a gyermekek intézményen kívüli sporttevékenységeit is. Kajak, úszó és más egyesületekben sportoló tanulóink országos szintű eredményeket érnek el.

Szabadidejükben az iskolai rendezvényeken és versenyeken a gyerekek próbára tehetik ügyességüket, bátorságukat és új mozgásformákkal ismerkedhetnek meg, mint például az íjászat és a lovaglás.

Irimás Róbert
tanár

Címünk:

Szent Gellért Katolikus
Általános Iskola
5502 Gyomaendrőd,
Selyem u. 19/2.
Telefon, Fax: 66/581-170

www.szentgellert.hu
iskola@szentgellert.hu
igazgato@szentgellert.hu

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Nóta, dal- és „balladás” szövegek egy katonanótás „könyvecskéből” III.

Óh, hol vadtok! Hol vadtok!
Mennyei dücső karok...
E világnak tér pusztáján!
Sírnak a bús magyarok.

Azért hullnak szememből
Zápor módra könnyűim,
Ha eszedbe jutnak jól telt
Hajdani esztendeim.

Még a fínyes nap is megáll
Ha huszonnagy órát jár
De az én keszermimnek
Nincski vetve vég határ.

De szeretnék barátimmal
Poharat üríteni
E világnak bűjját-baját
Kaczagva ki nevetni.

Jánykák, jánykák, ha meghalok
Síromig kisírdetek
Idres, bodros koszorúkat
Fejfámra kötözzetek.

Hogyha valaha erre jársz,
Sírom hantjára tanálsz.
Vess rám egy kapa földet,
Tán megérdemlem tüled.
Vége

Más...
Merre szálltok felhők, nyugotra, nyugotra,
Elmegyünk, elviszunk a te szép honodba,
A szegény raboknak, fogoly magyaroknak
Nagy siralom mondasát.

Száj el én lelkemnek fájó sóhajtása
Paripám legyen a fellegek gyors szárnya,
Száj nap nyugot tájra jó Magyarországra,
Az én bús kedvesimhez.

Mondd el az Atyámnak, bé vagyok zárva,
Börtönbe hervadok életem virága
Rab vagyok, rab vagyok bánatim oj nagyok,
Mert senki nem illy árva.

Mondd el az Anyámnak, nincs ki a fiára
Gondot viselne, bár a beteg ágyába
Nincs az ki ápozza, hiven istápozza,
Arczát vigig csókozza...

Sírhat keservesen az az ides szüle,
Kinek a magzattyát viszik temetőbe.
De, sirhat hamarabb, kinek a fija rab,
Íve van az eltemetve...

Nem borulhat rája a koporsójára,
De még aszt sem tuggya, hogy mejjlik órába,
Szerelmes magzattyát, egyetlen támasszát
Hurcolják el vesztelni...

Sírdok szüléi a szegény raboknak,
Keszerves sorsa van a ti fíjatoknak.
Bánattal itattyák, bánattal altattyák,
Mikor lefejezik, még meg sem sirattyák...
Vége

Setét felhő...
Setét felhő borítá engemet,
Gyászos fedéllel takarja életemet
E világtól nyígy fal közzé el van zárva,
Lassan forog életem pengő rózsája.

A jobb létem már én el is felejttem,
Jó világom, mejjtet az előtt iltem.
Ott künn nap süt és a setit iccaka,
Elmullott már boldogságom csillaga.

Rabbá lettem, balsorsom úgy hoszta aszt,
De Istenem, azír csak mindég vigaszt,
Hányatom mint hajó a vizeken,
Gondolatom árjaitúl üzetem.

No de semmi! Sírbul is lesz támadás,
Én rüllam is le mégyen a rabi láncz,
Visszatérek életem szabad útyára,
Ha elkondul rabigám végórája.

Vígan ilek örömben és búmban,
Míg nem szöllit az halál a síromba,
Elfelejttem akkor minden bajomat,
Kebelemhez szorítom a rózsámát.

Más Dall...
Ezernyolczszáz hetven hatodik évben
Fogoj lettem az aradi tömlöczbe.
Keresztvasra hadi törvény veretett
A szívemre búbánatot temetett.

Rabja lettem én a német császárnak,
Rabja lettem, mint egy hunczfut vádlónak.
Az irigyek, kik ellenem támadtak,
Hunczfut vádlók áristomba csukattak.

Jaj, de hosszú, jaj, de szíles a szobám,
Jaj, de fehér, jaj, de sápat az orcám.
Nehéz vas van kezemen és lábomon,
Válc ki engem kisangyalaom a nyáronn.

Hideg szellő fújdogál a kopáron,
Megizenem a rózsámnak ne várjon.
Kész a lelkem, elmennék, de hiába,
Fogoj lettem az aradi fegyházba.

Nem sokára megírik a gabona,
Én utánnam ne járjon senki sírva,
Elig nekem a magam keservei,
Ha eszembe jutnak babám szavai.

Szegény fogoj siralmas az ileted,
Ki a rablást igen nagyon szerette,
Sárga rigó aszt fútyúli az ágon,
Szegény fogoj megszabadulsz a nyáronn.

Jajj, de szennyes szegény rabok gatyája,
Beszennyesztk az aradi fogságba.
Mozsd ki babám ingem-gatyám fehérre,
Hónap visznek hadi bíró elejbe.

Ha bémegyek az agyitor szobába,
Leborulok az írő asztalára,
Trombitások három ruffot fújjatok,
Hónap reggel nyócz órakor meghalok.

Ha meghalok, tudom, hogy eltemetnek,
Az aradi fekete főbe tesznek,
A síromra nefelejcsét ültetnek,
Kírül este-reggel megemlegetnek.
Vége.
„agyitor” - auditor = bíró, hadbíró
der Ruf = kiáltás, hívás, trombitajel, felhívás,
jeladás
„hunczfut” - hundswut = ebdüh

Csehó István dala
Esik eső, szép csendesen csepereg,
Csehó Pista a csárdába kesereg.
Kocsmárosné be-bemégyen hozzája,
Ráborul a Csehó Pista vállára.

Csaplárosné! Ide halat hozzon kend,
A mellé meg czitronost tegyen fel.
De a jányát áliccsa ki strázsára,
Ha a zsandár jön, nekem aszt hírül aggya.

Idesanyám, már én strázsát nem állok,
Mert itt jönnek már fegyverbe a zsandárok.
Csehó Pista nem veszi eszt tréfára,
Felugrik a bársony lova hátára.

Béugratott a bakonyi erdőbe,
Lova lába megbotlott egy gyökérbe.
Lova lába megbotlott egy gyökérbe,
Kilencz zsandár ott fokta meg fektibe.

Csehó Pistát kötözik a kotsiba,
Aszt kérdezi, hun van az ú bársony lova.
Zsandár káplán aszt feleli szabára,
Nem ülsz Pista többet bársony lovadra.

Csehó Pistát viszik Félegyházára,
Félegyházrúl a vármegye házára.
Együtt vót ott szolgabíró, viczispán,
Csak aszt kérdik, hány lovat loptál, István?

Csehó Pistát viszik már akasztani,
Az akasztófán kell neki meghalni.
Megizenem a vármegyei uraknak,
Gongyát visejikk a szegény raboknak.

Megizenem kedves feleségemnek,
Gongyát viselje árva gyermekemnek.
Sem csikósnak, sem gulyásnak ne aggya,
Mer maj úgy lesz dóga, mint nekem ma...

Más Dall...

I.
Gyöngé Sandri úgy is hínak engemet,
Magyarul is úgy írják a nevement.
Pálfi István szeretőmet szerette,
Pálfi Istvánt karabínom megölte.
II.
Pálfi Istvánt viszik a temetőbe,
Gyöngé Sandrit pétérvári tömlöczbe.
Vasat vernek a kezire, lábára,
Úgy silbakol magyar baka utána.
III.
Zöddel nyílik pétérvári temető,
Éngem temessenek belé legelsőbb.
A fejemhez vijolát ültessenek,
Hűten babám ott sirasson engemet.
„karabínom” = karabélyom, rövid lovassági
puska
„silbakol” = őrző, katonai őrhely

Hová csikós...

Hová csikós ojjan szaporán,
Azon a tajtégzó paripán.
Bogár Imre jánya firhe ment,
Annak lakodalmára menygyek én.

Ha lakodalomba mégyen kend,
Bunkós botot minek viszen kend?
Minek az a bunkós feltive,
Felczfrázott, czifra magyar nyergibe.

Ez a kisjány, ki most firhe ment,
Szeretömül bírtam soká ütet.
De elcsábítottat ő szegény,
Elcsábította egy hunczfut gaz leginy.

De ő meg nem esküszik velle,
Ha vélem lesz Isten kegyelme.
Azír viszem eszt a nagy fúrkóst,
Agyonverem velle a gaz csábítót.

Közreadja: Cs. Szabó István

A gyomaendrődi galambtenyésztők szereplése a kondorosi kiállításon

- készülés a következő szezonra -

A kondorosi egyesülettel 25 éves kapcsolatunk van, így részt vettünk a kondorosi sportcsarnokban 2007. február 3-4-én rendezett kiállításon.

Az alábbi kiemelkedő eredmények születtek:

Szabó Benedek	Amerikai Óriásposta kiállításgyőztes
Molnár Imre	Magyar autósex tyúkgalamb kiállításgyőztes
Tari János	Kóburgi pacsirta kiállításgyőztes
Gellai Tibor	Ó-holland Kapucinus fajtagyőztes
Juhász István	Texán klubcsapat versenyében 5. helyezés 94, 16. ponttal.

A szervezett Magyar Galambtenyésztés ez évben lesz 125 éves. Ebből az alkalmából Dabason nemzeti kiállításra készülünk. Gyomaendrődön 2008. január elején szeretnénk az előbb említett jubileumot kiállítással megünnepelni, valamint összekapcsolni a Gyoma és Endrőd települések és a galamb-egyesületek egyesülésének 25 éves évfordulóját. Egyesületünk 33 tagja szívesen veszi ki részét a kiállítás rendezéséből.

Knapcsek Lajos
elnök

FIDELITAS GYŰLÉS GYOMAENDRŐDÖN

Február 9-én Gyomaendrődön tartotta megyei választmányát a Békés megyei Fidelitas, melyen részt vett Koszorús László országos alelnök, országgyűlési képviselő.

Az ülésen megjelent kb. 50 fiatalot először Várfi András Gyomaendrőd polgármestere, a megyei közgyűlés tagja köszöntötte. A Polgármester Úr röviden bemutatta a város történetét, és ismertette a város jelenlegi helyzetét. Elmondta, hogy fontosnak tartja a fiatalok életét, egy internetes fórumon több fiatalal levelez. Szeretné, ha egyre több fiatal kapna munkát Gyomaendrődön.

Koszorús László beszédében értékelte a Fidelitas elmúlt két évét. Elmondta, hogy országos szinten egyre több taggal és csoporttal rendelkezik a szervezet. Az egyik legtöbb csoporttal rendelkező megye Békés megye. Beszélt arról, hogy az országos rendezvényeken is egyre több tag vesz részt. Ifjúsági-politikai szervezatként nem elhanyagolható a tény sem, hogy a Fidelitas 7 országgyűlési és 141 önkormányzati képviselővel rendelkezik, mellyel messze a legsikeresebbként zártuk az önkormányzati választásokat a többi, hasonló szervezet között. Az értékelő után pedig Koszorús László röviden felvázolta a jövőbeni feladatokat.

Az ülést egy kötetlen beszélgetéssel egybekötött vacsora követte a gyomaendrődi Krisztián Pizzériában, melyen részt vett Várfi András Polgármester Úr is, aki nagyon fontosnak tartja a fiatalokkal való kapcsolattartást.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Mandátum, vita, döntés Szerbiában

A szerbiai parlament első ülésnapján Kosovóról vitáztak a képviselők - A többség elfogadta a kormánynek a Kosovóról szóló határozati javaslatát Martti Ahtisaari kosovói különmegbízott rendezési javaslatára

Belgrádi tudósítónktól

A munkához szükséges alapvető napirendi pont, vagyis a 250 képviselői mandátum megerősítése után a honatyák a Szerbiai Képviselőház tegnapi alakuló ülésén - melynek elnöklője Borka Vučić, a Szerbiai Szocialista Párt listáján szereplő, legidősebb parlamenti képviselő volt - a kormánynek az előző napon megfogalmazott, Kosovóról szóló határozati javaslatát vitatták meg. Ez a javaslat az indoklás szerint Szerbia válasza Martti Ahtisaari kosovói különmegbízott rendezési javaslatára.

A határozati javaslatot Vojislav Koštunica, a jelenlegi, úgynevezett ügyvezető kormány elnöke ismertette. A képviselőkhöz intézett beszédében a kormányfő rámutatott arra, hogy Ahtisaari február 2-án jelent meg Belgrádban a javaslatával, vagyis tíz nappal a parlamenti szavazás után, abban az átmeneti időszakban, amikor Szerbiának nem volt sem képviselőháza, sem határozóképes kormánya. Mint mondta, a különmegbízott Szerbia területe 15 százalékának elrablásának, az ország feldarabolásának javaslatával jelent meg a nemzetközi jogok letiprásával. Szerbia válasza pedig, hogy nem mond le Kosovóról. A február 21-ére előirányzott bécsi tárgyaláson Szerbia ésszerű kompromisszumot kínál, keretében legnagyobb fokú autonómiát a kosovói albánok számára.

Boris Tadić szerbiai elnök felszólalásában kiemelte, hogy Ahtisaari javaslata utat nyit a déli tartomány függetlensége felé, az ország szuverenitását és területi integritását veszélyezteti, ami elfogadhatatlan. Helyette Szerbia a legnagyobb fokú autonómiát és gazdasági fellendü-

lést ígéri Kosovónak. Ezzel szemben meg kell, hogy szűnjön a szerbek üldözése és diszkriminációja. Lehetővé kell tenni a visszatérésüket, a pravoszláv templomok védelmét.

A vita során a parlamenti pártok többsége a rezolúció elfogadása mellett szállt síkra, kivételt a Preševo-völgyi Albánok Koalíciója és a Čedomir Jovanović vezette koalíció alkotott.

Čedomir Jovanović a szünetben az újságíróknak kijelentette, hogy a tárgyaláson az országnak egy új politikával és új emberekkel kell fellépnie.

- Nem fogadhatjuk el a rezolúciót, mert az nem más, mint kontinuitás a miloševići módszerrel. Ha jobb életet akarunk Kosovóban, el kell fogadnunk a kosovói valóságot is, és készséget kell mutatnunk a nemzetközi közösséggel és az albánokkal való tárgyalásra. Nem fogadhatjuk el a szöveget, amely mögött egy tehetségtelen kormány áll, és amely felszabadítja a felelősség alól azokat, akik 1999-ben elveszítették Kosovót. Mi nem a területet védjük, hanem az ott élő polgárok érdekeit. Ahtisaari javaslata egy lépés a jó út felé, mert figyelembe veszi a politikai valóságot. A koalíció tehát a rezolúció ellen fog szavazni, függetlenül attól, hogy Ahtisaari gyakorlatilag függetlenséget javasol, hiszen mi Kosovót már hét évvel ezelőtt elveszítettük - mondta Jovanović.

A Vajdasági Szociáldemokrata Liga szerint ez a rezolúció arra szolgál, hogy legitimitást adjon a volt kormány rossz politikájának. Gyakorlatilag szentesíti Szerbia jelenlegi patthelyzetét, ami nem vezet eredményhez, mondta Nenad Čanak.

Riza Halimi, a Preševo-völgyi Albánok Koalíciójának elnöke elmondta, hogy a kormányjavaslat elfogadhatatlan, és a különmegbízott tervezéze nagyobb bizalommal kell fordulni, és elő kell segíteni a megkezdett rendezési folyamatot.

Tomislav Nikolić, a Szerb Radikális Párt elnöke (aki kollégáival együtt ismét Vojislav Šešelj pártelnök és hágai vádlott arcképét ábrázoló pólóban jelent meg az ülésen) az újságíróknak kiemelte, hogy Szerbia feladata védeni Kosovót addig, amíg annak értelme lesz. Ha a különmegbízott továbbra is a függetlenséget erőlteti, a szerb félnek meg kell szakítania a tárgyalásokat.

Varga László, a VMSZ képviselője a vita során kiemelte, hogy a párt és a vajdasági magyarság számára a kosovói kérdés nem annyira fontos, mint a szerbek számára, de kétségtelenül állami érdekü.

- Nem kerülhető el a tény, hogy a jelenlegi kosovói helyzet a 90-es években folytatott rossz politika eredménye. A magyarok a kérdés békés, tárgyalás útján történő rendezését szorgalmazzák. Az ország számára legfontosabb az euroatlanti integráció, mert ez az egyetlen út a kisebbségi jogok megvalósítására és a gazdasági fellendülésre.

A Magyar Szó kérdésére elmondta, hogy a VMSZ három képviselője nem fog szavazni a határozati javaslat kapcsán, mert szerintük ez a vita tulajdonképpen a választási kampány folytatása, továbbá általánosságokat tartalmaz, ugyanakkor a szövegben található néhány olyan megfogalmazás, amely a jó izlés határát súrolja.

Az ülés során megalakult hat képviselői csoport. Az SZRP képviselőcsoportjának elnöke Tomislav Nikolić, a Demokrata Párté Dušan Petrović, a SZDP-ÚSZ koalícióé Miloš Aligrudić, a G17 Plusz csoportjának élén Mladan Dinkić áll, az SZSZP élén Ivica Dačić, míg az LDP és koalíciója csoportjának élén Čedomir Jovanović lesz majd.

Magyar Szó online

SÍPOS TAS TÖHÖTÖM ESPERES ÚR BEIKATATÁSA A GYOMAI REFORMÁTUS TEMPLOMBAN 2007. FEBRUÁR 24-ÉN

Bölcskei Gusztáv püspök igehirdetése

Sipos Tas Töhötöm esperes eskütétele

NÓTADÉLUTÁN HUNYÁN

Február 10-én Karitás csoportunk ismét megrendezte a tavalyihoz hasonlóan a hagyományos nótadélutánt az új plébánián. Tagjaink teát főztek, süteményt hoztak, amelyekhez sok önkéntes segítők társult.

Az énekesnő Gáborosról érkezett, a zenészek pedig a hunyai Iványi László és a kondorosi Leszenyiczki Mihály volt.

A megjelenteket Farkas Rezsóné karitás elnök köszöntötte és két órakor elkezdődött a műsor.

Rózsika az énekesnő nagyon sok szép régi magyarnótát énekelt, sőt még a közösség kérésére is több nóta elhangzott. Nagy örömmünkre gyerekek is részt vettek ezen a délutánon, és nagyon jól érezték magukat.

Szünetben a segítők kínálgatták a finom süteményeket és a teát, ami el is fogyott, mire a nótadélután végére értünk.

Negyed ötkor megköszönte a karitás elnök a részvételt és a sok támogatást, akik segítették, hogy a rendezvény sikeres legyen. Ez a nótadélután igazi kikapcsolódást jelentett mindannyiunknak, akik ott voltunk.

Jövőre szintén szeretnénk ezt megrendezni, mert mindenki jól érezte magát.

Ezután köszönetet mondunk, akik támogatásukkal segítettek a Karitás csoportot, és a sok önkéntesnek, valamint a résztvevőknek, akik hozzájárultak sikeres rendezvényünkhöz.

Gondolatok a Décsi páskomi harang történetéből avagy ami az előző cikkből kimaradt

Gyönyörű, napfényes szép őszi idő van az égen, felhő sincs, a szél se lebben. A naptár 1949. szeptembert mutat. A Décsi páskomi iskola udvarán egyszerűen, tisztán öltözött gyerekek vidám zsvíva, játékos futkározásuk hangja veri fel a tanyai csendet, várják a tanítás kezdetét. Napbarnított emberek ásóval, lapáttal felszerelve érkeznek az iskola udvarán álló haranghoz, illetve a tőle néhány méterre lévő feszülethez. Tisztelettel megemelik kalapjukat a feszület előtt.

Az udvarra érkezőket pillanatok alatt a játszódozó gyerekek gyűrűje veszi körül, ismerősök ök, kinek az édesapja, kinek a keresztapja, szomszéd bácsija, vagy egyszerűen jó ismerőse. Nagy itt az összetartás a tanyán és ez már a gyerekekénél is így van. Mindegyik szívesen segít a másiknak.

A szerszámmal felszereltek is jó szomszédjai egymásnak, itt születtek, itt élnek köztiszteletben álló parasztemberek: +Hornok Lajos (Laci bácsi), +Gubucz József, Gubucz Károly, +Papp József, +Timár Imre. Azért jöttek ide, hogy a harangot elvigyék, mivel a katolikus egyház által épített, de ekkorra már államosított iskola udvarán nincs helye tovább a harangnak és a feszületnek se.

A gyerekszívajt csakhamar megtöri Klinghammer László tanító bácsi tapsa (ami a csengőt helyettesíti) „befelé gyerekek” kiáltja és a gyereksereg szófogadóan tödül befelé. Kezdődik a tanítás, a gyerekek előveszik füzeteiket. A füzetek hátoldalára az ismert szöveg nyomtatva „gyűjtésd a vasat és a fémét, ezzel is a békét véded”. A gyerekeken nyugtatva, kíváncsiság veszt erőt, nem értik miért viszik el a harangot, hogyan emelik le, hogyan assák ki, és hogyan szállítják.

Közben odakinn megkezdődik a szorgos munka, mintha előre megbeszéltek volna, mindenki tudja a dolgát. Először a kötélben leengedték a harangot vigyázva, nehogy megsérüljön. Lebontják a tető és összekötő szerkezetet, aztán jön a haranglábak kiásása. Sietősen dolgoznak, csak ritkán halkan hangzik el egy egy kurta mondat „meg kell mentenünk a harangot”. Ez idő tájt nem igen volt tanácsos hangosan beszélni, főleg ha az vallásos tevékenységre utalt, igen könnyen lehetett „beutalót” szerezni Recskre, vagy Nagytarcsára.

Nehezen telik az idő, mikor lesz már a tízórai szünet. A szemfülesebb gyerekek közül egy-egy kikéredzkedik WC-re, visszajövet susmorogva jelent a többinek: „nagy gödör van már kiásva a haranglábak körül a bácsik már alig látszanak ki belőle.” „Végre! 10 óra, szünet”. A gyerekek kitödülnek, egy se marad közülük a teremben. Nagy a meglepetés, a harang leszerelve a fűben hever, a haranglábak egymás mellé rakva a földön fekszenek, egy-két szétszerelés van hátra és már szállítható is egy helyre. A kitödülő gyerekeket döbbenetes látvány fogadja, nem értik mi történik és miért? Talán jobb is így. Majd évek múlva értik meg mi is történt akkor. A szülők is keveset beszéltek róla, inkább csak halkan és egymás között. Vége a szünetnek, tanító bácsi tapsa parancsolja a kis lurkókat, csendben, egykedvűen lehajtott fejjel vonulnak be és folytatódik a tanítás. Mire a 12 órai szünet kezdődik, már csak az üres gödör jelzi, hogy itt volt valami, amit kiástak. A haranglábakat kötéllel összekötözik, eléje lovakat fognak, úgy vontatják. A harangot és tartozékait löcsös kocsihoz rakják és szállítják az iskolához két düllőre levő Hornok Laci bácsi tanyájához, ott állítják majd fel újra a haranglábakat és szerelik fel a harangot. Laci bácsi tanya udvara legszebb helyén jelöli ki a harang helyét úgy, hogy mindenki számára jól látható legyen, aki az úton elhalad arra.

Szükség van a harangra! A kis harang újra szól délidőben, ha valaki meghal a tanyákon, de szentmisére is hív minden hónap első vasárnapján a „kis iskola” osztálytermébe, mely zsúfolásig megtelik. Jönnek a hívek hóban, sárban a décsi páskomi tanyákról, Polyákhalmról, Fazekasból. Laci bácsi szorgalmasan harangozik hosszú éveken át, de nem csak ő, hanem az egész család szívesen teszi azt. Megtanulja kislánya Mónika is, aki még kisiskolás, és kitűnően tud harangozni. Jó szívvel harangozik Laci bácsi felesége Maca néni, akinek még ma is könnyes a szeme ha a harangról beszél vagy elhalad a Szent Gellért Katolikus Iskola előtt és meglátja a kis harangot.

Aztán jön a szövetkezesítés, fogy a tanyavilág. Az emberek beköltöznek a faluba, megszűnik a szentmise az iskolában, megszűnik a tanítás, az iskolát lebontják. Nincs már kinek harangozni, már nem hallják a szomszédok, már szomszéd sincs, csak sivár pusztaság, lassan a szívekben is. A jölelkű kis közösség ismét dönt, jól dönt, mert emlékezett a múltra és bízott a jövőben. Tudatukban volt, hogy Szent István óta hány és hány kegyetlen háború dült, és a katolikus egyház mégis megőrizte értékeit. Nekünk ez a kis harang az érték, bizzuk az egyházra. Leszerelték a harangot és szállították az endrődi plébánia padlására, ahol évekig porosodott, és akkor szólalt meg újra, amikor felépült a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola, és annak tornyába építették be.

Nehéz lenne leírni mindazok nevét, akik a Décsi páskomi harang történetében valamilyen segítségben részt vettek. Isten áldása legyen minden jötevőnek.

Nagy tisztelet, köszönet és hála mindazoknak, akik munkájukkal hozzájárultak ahhoz, hogy a harang szól, jelenleg is szól, és szóljon a jövőben is minden élő és meghalt testvérünk lelki nyugalmaért.

Egy volt Décsi páskomi kisdiák:
Iványi Miklós

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

INGRID SJÖSTRAND
LÁTTAD MÁR?

Láttad már
két fiú arcát,
mikor biciklivel
gurulnak le a lejtőn?
Az első arcán ez van:
Nézzétek, mit tudok én!
A másik arcán:
Mama, segíts!
De nem nyúlhat a fékhez,
ha nem fékez az első...

INGRID SJÖSTRAND
HA VOLNA APUKÁM

Ha volna apukám,
ő lenne a legerősebb.
Kocsival járna,
és a kocsiajtó hangosan becsapódna,
mikor hazajön.
Pipázna,
és benzinszaga volna,
és minden este hancúrozna velem.
Aztán újságot olvasna,
vagy kiabálna velem: Mi lesz így
belőled, te kölyök?
Volna egy hatalmas télikabátja,
és abban elbújnék előle.
Ha volna apukám.

SIV WIDERBERG
BÉLYEG

Bélyeget gyűjtöttem.
Papa hozott egyszer egy kilót.
Azóta nem gyűjtök bélyeget.

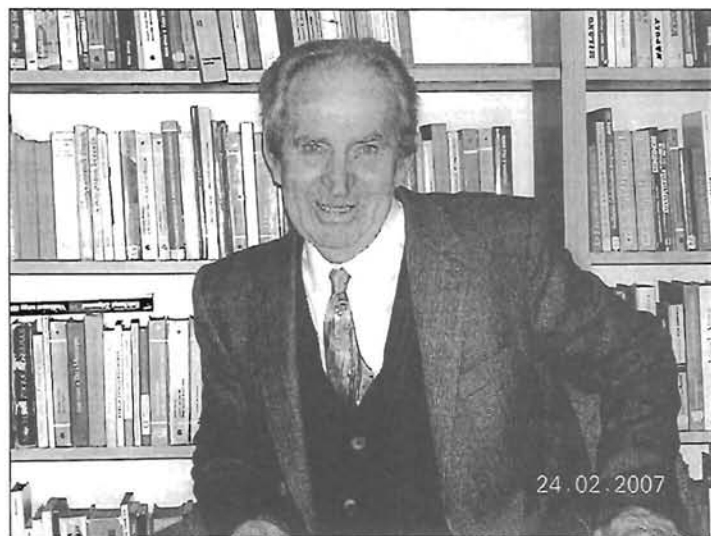
INGRID SJÖSTRAND
ANYUBAN AZT NEM BÍROM

Anyuban azt nem bírom,
hogy mindenre tud mondani
valami okosat.
Ha azt mondom,
hogy minden olyan unalmas,
hogy semmi kedvem suliba menni,
hogy utálok Kerstint,
hogy szorít az új trikóm,
ő már mondja is,
hogy majd megjön a kedvem,
hogy tegnap még szerettem Kerstint,
és hogy vegyél fel másik trikót!
Az ember még csak nem is unatkozhat
nyugodtan.

INGRID SJÖSTRAND
MEG NE PRÓBÁLD!

Meg ne próbáld!
mondja apa,
és nagyon szigorúan néz rám.
És egész testem reszket,
és már úgy érzem, gyáva
vagyok, ha meg nem próbálom.

EGY DÉLUTÁN MÁRTON GÁBORRAL

2007. február 24-én szép számmal gyűltek össze az endrői könyvtárban Márton Gábor (Marcsi bácsi) tisztelői, volt kollégái, tanítványai. Két könyvének megjelentetése (Élők, holtak vallomása és Versek) adta a találkozó apropóját. A házigazda, Dinyáné Bánfi Ibolya könyvtárvezető ismertette az életút főbb állomásait, majd Szonda István, a Tájház vezetője beszélgetett helytörténeti munkásságáról. A napokban jelenik meg és vehetik kézbe az olvasók Versek („Szent zűrzavar az én álmom”) címmel összegyűjtött verseit. Részletek hangzottak el - Cserenyecz Éva és Polányi Éva előadásában - prózai, verses-irodalmi alkotásaiból, még színesebbé téve az egyébként is oldott, meghitt délutánt. Marcsi bácsi tanári, helytörténeti, irodalmi tevékenységével olyan munkát végzett, melyből ma is „táplálkoznak” generációk. Írásait feldolgozzák, forrásai újabb és újabb szakdolgozatoknak, kutatómunkáknak. Köszönjük, ahogyan az együtt töltött délutánt is! További tevékenységéhez a Jó Isten adjon sok erőt és jó egészséget!

Fiatalokról fiataloknak

A SZERELEM PSZICHOLOGIÁJA II.

A tisztaságnak, illetve a szüzességnek akkor lehet értéke, ha önzetlen és szeretetből fakad. Másképpen szólva: akkor értékes és termékeny a tisztaság, ha a nagy Ő-nek akarom megőrizni magamat, hogy ezáltal többet adhassak neki. Ugyanakkor az álomvilágból is fel kell ébrednünk, azaz lejárt (vagy talán nem is létezett soha) a királyfi és a hercegisasszonyok kora. Illúzió volna pusztán arra várni, hogy mikor futok össze az adott Hamupipókéval. Így - véleményem szerint - a szexualitás akkor és úgy indokolt, ha szeretetből történik, a szerelem egyik beteljesüléseként, de nemcsak testi vonalon teljesül be a szerelem, hanem lelki (legjobb esetben) szellemi téren is. A testi beteljesülést nem kell magyaráznom, a lelki alatt az empatikus viszonyulást értem, a szellemi alatt pedig az értelmes kommunikációra gondolok. És ez csak a teljes önátadásban valósulhat meg, azaz: ha nem a magam, hanem a partnerem kedvét keresem - a legszelídebb érintésnél is.

A birtoklás másik vetülete a féltékenységek. Ennek egyik oldala a féltékeny személy, aki - okkal vagy ok nélkül - már-már betegesen ragaszkodik társához. Ha a társ ennek nem enged, mert az őt megillető szabadsággal kíván élni, akkor a kapcsolat komoly feszültségforrásokkal terhelt. Tapasztalataim azt mutatják, hogy a keresztények között - annak arányában: mennyire veszik komolyan vallásukat - jelentősen kevesebb százalékban találtam féltékenységet, ill. a féltékenységből fakadó agressziót.

A másik oldala: a féltékenység tárgya. Ha ő direkt kacérkodik egy időben több potenciális partnerrel, akkor a már meglévő partner joggal háborodik fel.

Az első esetben a féltékeny személy valamilyen érzelmi hiánnyal küszködik (pl. nem kapott minőségben és mennyiségben szüleitől olyan és annyi szeretetet, amire szüksége lett volna), emiatt vagy emellett nincs elég önbizalma sem. Az önbizalom hiánya pedig oda vezet, hogy helytelen önismeret következtében először belsőleg érzi úgy a sérült személy, hogy képtelen kielégíteni partnerét (és itt nemcsak a szexualitást értem, hanem a lelki, szellemi szükségleteket is). Végül ez fobiává válhat és nemcsak gondolati síkon. A kereszténységnek éppen ebben van az ereje: egy adott csoporthoz való tartozás tudata, valamint az a tény, hogy ez az adott csoport olyanok fogadja el tagjait: amilyenek, a depresszió esete sokkal kevesebb esetben fordul elő. Így konfliktusait és az egyedülletet avagy a szakítást is könnyebben dolgozták fel a keresztény diákok, mint a nem keresztények.

Abban az esetben - ha a kapcsolat fejlődése a cél - a féltékeny személyt egyrészt biztosítani kell arról a szeretetről, amit én, mint ember adhatok, másrészt fontos a jó tulajdonságaiban megerősíteni, sikerélményeket nyújtani. Egy idő után a féltékenység szinte magától megszűnik, mennyiben a felek érteket.

A második esetben arról kell dönteni, hogy kivel és milyen minőségben kívánja folytatni az életét a kacérkodó fél. Ha mindössze a szexualitást keresi valaki, akkor ennek csak addig képes hódolni, amíg egészséges és megfelelő pakolásokkal képes elrejtetni a test öregedését, avagy van elég pénze. Ennek a legfőbb hátránya az, hogy az ilyen személy képtelen lesz egy idő után tartós és elmélyült kapcsolatra. Ebből következik, hogy a *hűség* értéket képvisel. Itt viszont érdekes és meglepő, hogy a hűség szempontjából miért egyeduralgok a szexualitás kérdése, és honnan ered (mármint az, hogyha egy nő hűséges, akkor szinte mindenki arra gondol, hogy nem lépett szexuális kapcsolatba másik férfival - a partnerén kívül). A magam részéről fontosnak tartom ezt is, de emellett legalább ugyanilyen lényeges, az erkölcsi, emberi hűség. Azaz, ha tudom, hogy egy fontos kérdésben a partneremnek van igaza - és ellene van mindenki - akkor is hűségesnek kell lennem.

Az eredetére vonatkozóan: már az Odüsszeiában is a főhős felesége, Penelope, hűségesen várta férje hazatérését. És ez a hűség nemcsak a testre vonatkozott - hiszen egy újabb házasság több szempontból is biztonságot jelentett volna számára (főleg egy olyan társadalomban, ahol a férfi tulajdonát képezte a nő).

Mielőtt nagyon előreszaladnánk, fontos megfigyelni és elemezni a kezdeteket. Az emberi kapcsolatok jelentős része találkozás révén jön létre. Ennek nagyon sok változata lehetséges. A lényege egyrészt az, hogy egy ember személyesen keresztezi egy másik ember életét, de sokszor közvetetten is kapcsolatba kerülhetnek az emberek egymással, ahol a közvetítő pl. legújában a számítógép, avagy a hagyományosabb újsághirdetés, levelezés, stb. A tapasztalat azt mutatja, hogy az előbbinél sokkal több az esély egy komolyabb kapcsolat kiépítésére, mint a közvetett ismerkedésnél. Igaz, ma már lényegesen jobbak az esélyei egy távkapcsolatnak, mint nagyapánk idejében, 50-60, esetleg 100-120 évvel ezelőtt. Dehát a technika közelebb hozza az embereket. Másrészt lényeges az is, hogy a személyes kapcsolatok általában nem szükségéből, hanem önkéntesen alakulnak ki. Személyes vonzalmon és szimpátián alapulnak. Érzelmi tartalmuk van, a közös élmények sajátos sorozata ad keretet számukra.

Amit viszont nem képes a technikai fejlettség sem legyőzni, az a személyes találkozás varázsa, amelynek több összetevője van.

Az egyik a *fizikai vonzalom*, amelynél nagy szerepe van a látásnak, hallásnak, szaglásnak, bőrérzékelésnek, ritkább esetben az ízlelésnek is.

A *látás* az első benyomásnál játszik kiemelkedő szerepet. Elsődleges a látásnál a külső megjelenés felül - ugyanakkor ezt is beleértve - a *testbeszéd*. Azért a külső megjelenés felül, mert senki sem felelős az arcáért, de az öltözködés már a testbeszéd része. A testbeszéddel foglalkozók - a szerelem szempontjaiból - azt vizsgálják, hogy az elhangzó beszédén kívül milyen mozdulatokkal, tevékenységekkel adjuk tudtára a másik félnek az iránta táplált érzéseinket. Lényeges viszont itt a több pozitív testmozdulat együttes jelenléte rövid idő leforgása alatt, mivel a testbeszéd a legtöbb ember számára - főleg a szerelem keltette belső feszültség hatására - olyan, mint egy misztikus költemény. Ebben a kusza állapotban ember legyen a talpán, aki egyszerre képes figyelni a beszélgetés tárgyára és gondolatmenetére, a saját testhelyzeteire, valamint a másik ember testbeszédére. Annak ellenére, hogy sokszor érzelmeink álarc mögé való rejtésére biztatnak, a testbeszéd elárulja érzelmeinket.

Ez a kapcsolatteremtés szempontjából azért is lényeges, mert nem a legerősebb szellemet vallani, ha a partner fél órával találkozásunk előtt felpaprikázta, vérig sértette a főnöke.¹ Ebben az esetben még a legszebb róza is kaktusszá válhat.

Ezért pl.: egy férfinak a következőkre kell odafigyelnie, amely reakciók megléte pozitív választ sejtetnek közeledésére: testhezáló ruha, kiöltözés (a nő részéről), egyenesen áll a hölgy, kihúzza magát, mintegy jelezve és az alakjára, a többi nővel szembeni dominanciájára felhívja a figyelmet. Ezen felül jellemző mindkét nemnél a csillogó szem, az arcból kipirulása, a váll hátrahúzása (amely együtt jár a mell kidomborításával), keresztbe tett láb (többnyire kinyújtva), ruha kisimítása (férfiaknál: nyakkendő megigazítása), a haj megigazítása, illetve a frizura ellenőrzése tükrökben, vagy tükröző tárgyban (ablakban, üvegpothárban, vízfelszínben, stb.) szemkontaktus, amely gyakori és közben fél mosoly tűnik elő, teljes szembefordulás a partnerrel, a légzés felgyorsulása, hang elhalkulása, gesztusok szinkronban vannak-e, ugyanakkor és ugyanazokon nevetnek a partnerek, stb.²

Lukács László
(folytatjuk)

¹ QVILLIAM, Susan, A szerelem kibontakozása, ford.: Csema György, Debrecen, én. alapján

² Ilyenkor a reflexes kommunikáció lép előtérbe, amely értelem nélküli viselkedésből adódóan nem a partnernek szánt közlést tartalmaz. Így megtévesztő, amelyet más sok tragédiában és vígjátékban is alkalmaztak a szerzők.

Trodalmi oldal

Családmese

2006. december 24-e... szenteste... lázas karácsonyi készülődés, örömteli családi találkozások előtt és után, illatozó fenyő varázsában... az angyalvárás pillanataiban...

HírTv... Családmese... megterített asztalon adventi koszorú, rajta gyertyák fénylenek... Az asztal körül a Sípos család tagjai: öt

mekeire, hanem számos unokájára. Mély istenhite megtartotta, megerősítette a legsötétebb történelmi időkben is, hiszen börtönbe

fiú- és egy lánytestvér, név szerint: Ete Álmos, Árpád Edömér, Tas Töhötöm, Koppány Kadosa, Kund Kötöny, Tünde Emese, valamint a család régi, kedves ismerőse, Rózus, a dadus...

És mesélnék... Könnyes-vidám történeteket hallhatunk a Kisújszálláson töltött gyermekkoráról... az öt fiú csínytevéséről... Szüleikről: Dr. Sípos István református lelkipásztor és felesége, Kádár Mária nem mindennapi életéről, hatvanegy évi házasságáról... Az édesapa, Dr. Sípos István tanulmányairól: először a szentesi Református Gimnáziumban, a budapesti Teológiai Akadémián majd ösztöndíjasként az amerikai Princetonban eltöltött évekről, ahol 1930-35 között tanult... a nagydoktori cím megszerzéséről, melyet az egyetem bölcsészkarán kapott a keleti nyelvek kutatójaként... az itthoni évekről... hazatérése után Budapesten teológiai professzor... a református lelkipásztori szolgálatról... Kisújszállás, Biharkeresztes, Gyoma (1963-82) életének fontosabb állomásai...

Embersége, tartása, hazaszeretete átöröklődött nemcsak gyer-

zarták, internálták, meghurcolták, üldözték... Tizenéves gyermekei szintén megtapasztalták a fizikai erőszakot, megbélyegzettséget... De családja össze- és kitartását nem sikerült megtörni... Büszkén vállalták, vállalják hitüket,

ha kellett „nyakas kálvinistaként”, a „megis”, a „csakazértis” magatartását követve.

„Az igaz pedig hitből él. És aki meghátrál, abban nem gyönyörködik a lelkem. De mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem hitői, hogy életet nyerjünk” - idézik Édesapjuk hitvallását.

Mára népes családdá terebélyesedett a Sípos család, közülük sokan folytatták - folytatják azt a hivatást, amit örökségként kaptak Szüleiktől.

Sípos testvérek

A szenteste fényeinél, a Kisdéd születését várva - mi nézők-jóval többet kaptunk ajándékba, mint megható történeteket... Példát hűségre, összetartásra, haza- és istenszeretetre.

Polányi Éva

Ízes Ízek

Március

Párizsi paprikás

Kevés olajon apróra vágott vöröshagymát piritunk, majd hozzáadunk kockára vágott párizsit és együtt piritjuk tovább. Hozzáteszünk apróra vágott csemege uborkát, és az egészet megszózzuk 1 evőkanál liszttel. Hozzáadunk Piros Aranyat (akár csípőset is lehet), kicsit megsózzuk, majd felöntjük 2 dl tejjel és kiforraljuk. Galuskával tálaljuk

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi
antennák
Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telexmax Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

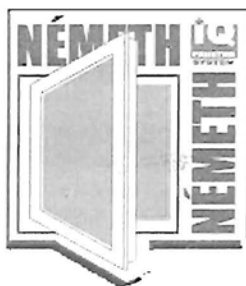
Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
Csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRÓD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

Hitelreható! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

THERMIX
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

„ SZONDER „

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

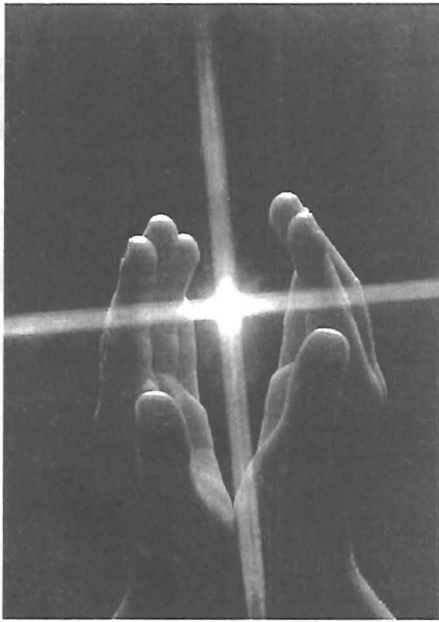
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

CSAPÓ ZOLTÁNNÉ HEGEDŰS ERZSÉBET, aki Endrődön a Sugár utcában lakott, február 19-én 48 éves korában, hosszú súlyos betegség után az Égi Hazába költözött. Gyászolja: családja

DEBRECENI ELEK, aki Endrődön élt, 2007. február 14-én 81 éves korában rövid, súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: gyermekei, azok családjai, testvérei, rokonai, ismerősei.

GUBUCZ JÓZSEFNÉ JUHOS ERZSÉBET, aki Gyomán élt és kántor volt, január 30-án, 56 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják: családja és a Gyomai Egyházközség

HORNOK KLÁRA volt hunyai lakos, 2007. február 12-én Svájcban elhunyt. Gyászolják: testvérei, gyermekei.

NEIBORT LAJOS, aki Endrődön a Fő úton élt, 2007. február 11-én, 82 éves korában rövid súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: gondozói, leányai és családjaik.

ID. SZUNYOGH ANTALNÉ VARJÚ MÁRIA, aki Gyomán élt, 2007. február 11-én 82 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: gyermekei és családjuk.

TÍMÁR MÁTÉNÉ BUDAVÁRI ETELKA endrődi lakos, 2007. február hónapban 84 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: unokahúga és párja és a rokonok

VASZKÓ LÁSZLÓ, aki Gyomán élt, 2007. január 29-én súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: felesége, leányai, édesanyja és nagymamája

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Gimnazisták 1975 májusában 4a osztály.

Álló sor: Boda Margit, †Paróczai Jusztina, Hunya Zsuzsa, Jenei Judit
Középen: Szabó Mária, Puskás Alice, Fülöp Margit, Maléth Julianna, Bácsi Ildikó,
Gyebnár Ilona, Majoros Katalin, Szabó Éva, Iványi Mária, Vincze Erzsébet, Kun
Margit, Báthori Györgyi, Balogh Katalin, Papp Róza, Herda Magdolna
Guggolnak: Tímár László, Juhász Lajos, Gyökös Gabriella, Szurovecz Béla, Farkas Zoltán,
†Marosi Béla, †Mátyus Péter, Kiss Edit

Fizikaóra a gyomai gimnáziumban 1975. május 8-án. A képen Ronyecz Pál fizikatanár (†2000 december) látható.

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Gazdahírek

Január végére – a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal létrejöttével – az elkészült iktatóbélyegző segítségével elindult a gázolaj jövedéki adó igényléshez szükséges igazolások kiadása. Folyamatosan feldolgozásra kerültek a feltorlódott nyilatkozatok. Akik elkészítették a bevallásukat, azoknak csak postázni kellett a VPOP Regionális Jövedéki Központba Kecskemétre. A bevallások beérkezéséhez képest 45 napon belül utalja a VPOP a támogatás összegét.

Azok az őstermelők, akik március 20-ig érvényesítették az őstermelői igazolványukat, 2007. január 1-ig visszamenőlegesen lesz érvényes. Az érvényesítést a falugazdászok az ügyfélfogadási időben végzik. Februártól az új őstermelői igazolványok kiváltásához csatolni kell egy nyilatkozatot, amelyen a termelő megjelöli, hogy biztosítottak számít-e valamilyen jogcímen.

Több fórum volt az elmúlt időszakban az energiafűről, a fászszerű növények energetikai célú felhasználásáról, valamint cukorcírok termesztésének lehetőségéről. A mai energiaárak miatt előtérbe kerülnek ezen növények termesztésének lehetőségei. Annak a természetnek van nagyobb esélye megtelepedni Gyomaendrődön, amelyik itt hozza létre az üzemét. Jelenleg ezekről folynak az egyeztetések a termelők és a befektetők között.

A területalapú támogatás ez évi várható beadási határideje április 1. és május 15. között lesz. Az ezzel kapcsolatos eljárási rend még jelenleg nem ismeretes.

Az AKG és KAT kifizetések igénylését szintén a területalapú támogatás nyomtatványán lehet megtenni. A mezőgazdasági és vidékfejlesztési pályázatokat az FVM honlapján áprilisban, májusban érdemes lesz böngészni, mert akkorra várható megjelenésük.

Az időjárás február közepéig enyhe és már csapadékosabb volt az elmúlt időszakhoz képest. Az őszi kalászosoknál megjelent a sárgulás, ez abból adódik, hogy a rothadó növényzet elvonja a Nitrogén a gabonától. Ha lesz még fagy, érdemes kijuttatni 50-60 kg N műtrágyát a kalászosokra a védelme érdekében.

A sertés felvásárlási ára folyamatosan csökken, jelenleg 242 Ft/kg.

Gyomaendrőd, 2007. február 16.

Vincze Tamás
falugazdász

Lovagolni jó!

„A ló előnye tenger, a bölcsnek ló való,
mert lóvá tesz az ember és emberré tesz a ló”

2006. szeptember 4-én összegyűltek mindazok, akiknek az életében fontos szerepet tölt be a ló, és 25 fővel megalakult a Körösök Vidékéért Egyesületen belül a Lovas szekció. Az elmúlt években a Kertbarátok köre szervezésében rendeztünk Születi felvonulást, majd fokozatosan egyre több felkérés érkezett, hogy különböző rendezvényeken szerepeljenek a fogatok, hintók, lovasok és ezzel is emeljék a rendezvény színvonalát. A következő években is, amennyiben igény és lehetőségünk lesz rá, továbbiakban is színesítjük a városi rendezvényeket lovas, hintós felvonulással.

Nincs olyan szeglete az országnak, ahol alkalomadtán ne lehetne egy jót lovagolni, vagy kocsiúra ülni és kikapcsolódni. Klubok, egyesületek, farmok, lovastanyák várják vendégeiket országsszerte.

Gyomaendrőd azon szerencsés települések közé tartozik, ahol 3 lovastanya (Farkasinszki, Neibort, Szarka) is működik, ahol ha valakit érdekel a ló, lovaglás, vagy kocsiúrázni szeretne, bátran megetheti, és akkor az egyéni lótaratókat még meg sem említem.

Márialaki József

AGRO ÁRUHÁZ

Kedves vásárlóim!

Márciusi ajánlataim:

- tavaszi lemosó vegyszerek (Agrol-Neven, bardói ló, stb.)
- megérkeztek a tavaszi vetőmagok (zöldségek, virágok)
- kandallók, szeneskályhák
- üstök, üstházak, kályhacsövek
- olajradiátorok, hősugárzók
- hólapátok, söprűk, műanyag kukák
- gumicsizmák, védőkesztyűk,
- munkavédelmi bkancsok, ruhák
- kéziszerszámok, szegek, csavarok
- láncfűrészek, fejszék, létrák
- szőnyegek (2 x 3 m), futószőnyegek
- zárok, lakatok, barkácsgépek
- viaszos vászon, fürdőszoba szőnyeg
- őszi műtrágyák, útszóró sák
- festékárúk, ecsetek

FARKAS MÁTÉ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

fi keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 4. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2007. április

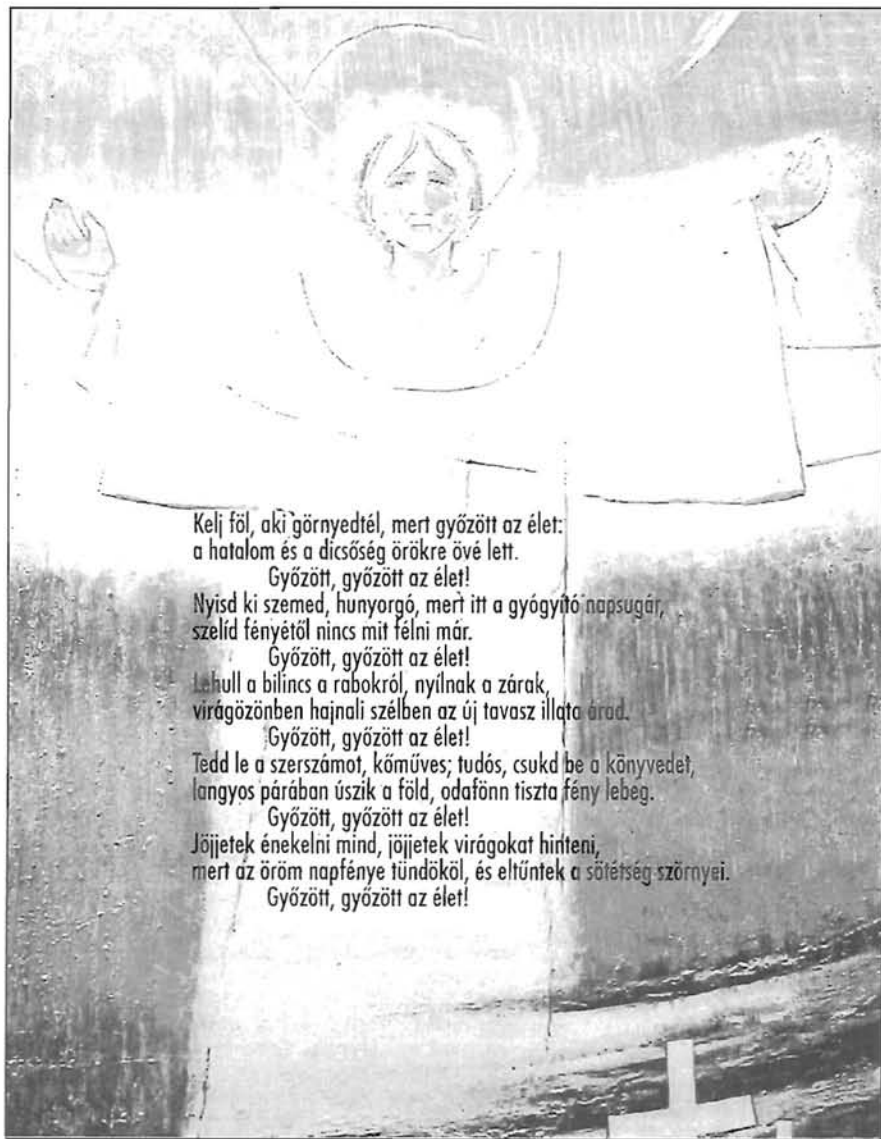

LESZ KOMPROMISSZUM?

Április 14-én barátságos megbeszélés, érdekegyeztetés zajlott a Gyoma FC és a Gyomaendrőd VSE Labdarúgó Szakosztályainak vezetőségei között. Az érdekegyeztető megbeszélésen részt vett Várfi András polgármester valamint a két egyesület vezetősége. Nagyon sokban megegyezik a két fél gondolkodása, mármint abban, hogy a két egyesület ne forgácsolja szét erejét, és nem utolsó sorban azt a pénzforrást, amit a polgármesteri hivatal biztosított működtetésükre. Ezen a baráti jellegű megbeszélésen a két egyesület vezetőségét biztosították arról, hogy a közel hétmillió forint költségvetés biztosítva lesz akkor is, ha a két egyesület házasságot köt. Egyetlen egy ütközőpont van csak, az pedig az, hogy hol legyenek a mérkőzések. Ez az endrődi oldalról nézve nem okoz dilemmát. Hat évvel ezelőtti elgondolásuk most is aktuális. Ősszel négy soron következő hazai mérkőzés a gyomai pályán, három az endrődin, tavasszal az első négy hazai mérkőzés az endrődi pályán, három vagy négy utolsó hazai mérkőzés a gyomai pályán. Ezt a gyomai vezetőség még szeretné egyeztetni szurkolóival. Ami még biztos, a két egyesület amennyiben frigyre lép, a Gyoma FC megyei első osztályú jogát fenntartja, de egy új egyesületi névvel indulna a csapat a 2007/2008-as megye első osztályú labdarúgó bajnokságban.

Bizonyára sokan ezt az egyesülést örömmel vennék, de a legnagyobb öröm az lenne, ha az egyesülés mellett a polgármesteri hivatal - akár „ZÁLOGKÉNT” - lépéseket tenne az új sportpálya alapkövének letételéhez.

HAJRÁ, GYOMAENDRŐD!

Kelj föl, aki görnyedtél, mert győzött az élet:
a hatalom és a dicsőség örökre övé lett.

Győzött, győzött az élet!

Nyisd ki szemed, hunyorgó, mert itt a gyógyító napsugár,
szelíd fényétől nincs mit félni már.

Győzött, győzött az élet!

Lehull a bilincs a raboktól, nyílnak a záruk,
virágözönben hajnali szélben az új tavasz illata árad.

Győzött, győzött az élet!

Tedd le a szerszámot, kőműves; tudós, csukd be a könyvedet,
langyos párában úszik a föld, odafönn tiszta fény lebeg.

Győzött, győzött az élet!

Jöjjetek énekelni mind, jöjjetek virágokat hirtetni,
mert az öröm napfénye tündököl, és eltűntek a sötétség szörnyei.

Győzött, győzött az élet!

*Áldott, örömteli húsvéti
ünnepeket kívánunk
Kedves Olvasóinknak!
a Szerkesztőség*

Önök joga van tudni...

Hogy miről döntött a képviselő-testület márciusban

A március hónap eseményekben gazdag volt a Képviselő-testület számára. A soron következő ülést kettő rendkívüli előzte meg.

Sorban, a következő időpontokban: Március 13. és március 21.

Mindegyik rendkívüli ülés fő napirendi pontja a kistérségi társulás sorsáról dönteni, hogy maradjunk a Békésiben, vagy visszajárunk Szarvashoz.

A március 13-i ülésen nem született döntés, a testület elnapolta azt, mivel kevésnek találta a rendelkezésére álló információt.

Március 21-én az előzetesen kézhez kapott előterjesztést megvitatta, s név szerinti szavazással, 10-7 arányban úgy határozott, hogy meg kívánja szüntetni tagságát a Békési Kistérségben, egyúttal kezdeményezi tagfelvételt a Szarvasi Kistérségbe. A Képviselő-testület felhatalmazta Várfi András polgármester urat a szükséges intézkedések megtételére.

A március 29-én megtartott soros testületi ülésen a következő napirendi pontok kerültek megvitatásra: (a teljesség igénye nélkül)

Részletes szabályozási terv és helyi építési szabályzat elfogadása

A Református Egyház mint területülajdonos a Nagy Sándor utca melletti református temető D-i részének későbbi terület-felhasználását 42. jelű lakóterületként határozta meg, s ezt fel kívánja osztani és értékesíteni lakótelkeknek.

Az önkormányzat vagyonáról és vagyontárgyak feletti rendelkezési jog gyakorlásának szabályairól szóló rendelet módosítása

E rendelet szabályozza az önkormányzati vagyon hasznosítását, használatba vagy bérbeadását. Az elfogadott rendelet értelmében 1 millió Ft éves bevételt meghaladóan kizárólag versenytárgyalás útján történhet.

A mezőgazdasági művelésű ingatlan elidegenítését viszont értéktől függetlenül meg kell hirdetni, ki kell függeszteni. Ue. Szabály vonatkozik a bérbeadásra is

Vásárokról és piacokról szóló rendelet módosítása

Azért vált aktuálissá a rendelet felülvizsgálata, mert a vásári és piaci szokások az évek folyamán jelentősen megváltoztak.

Igy törésre került az országos autó, mezőgazdasági gép és a heti állatpiac megtartása.

Az érvénybe lépő rendelkezés szerint az önkormányzat évente 11 alkalommal, január kivételével havonta tart országos állat és kirakodóvásárt. Ennek időpontja: a hónap második vasárnapja. Kivételt képez az egyházi ünnep-húsvét, Szeni Imre napja, akkor a vásár a hónap első vasárnapja.

Módosította a 7/2003 (III. 31.) KT és a 10/2003. (IV. 28.) rendeletet mely anyagi támogatást nyújt a helyi

autóbusz közlekedésben a bérletjegy vásárlásához.

A város önkormányzata 2001. febr. 1 napjától a felnőtteknek, 2001. november 1. óta a gyermekek részére is nyújt anyagi támogatást a helyi autóbusz közlekedésben érvényes bérletjegy vásárlásához. Az elfogadott módosítás szerint a jelenlegi jobban közeli az egyéb támogatások meghatározott jövedelemhatárához, azaz a mindenkori nyugdíjminimum összegének kétszerese. (2007. febr. 15. naptól 27130 Ft.) A támogatást nyomtatványon lehet igényelni a hivatal Humánpolitikai Osztályán.

Helyi járatú autóbusz közszolgáltatási szerződésének jóváhagyása

A Képviselő-testület 2007. februári ülésén a helyi járatú, menetrend szerint közlekedő autóbusz járatra elfogadta az egyetlen jelentkező, a Dómszbusz Közlekedési Kft. pályázatát.

A Kft. vállalja, hogy menetrend szerint közlekedtetni járműveit. A menetjegyek, bérletek az autóbusz sofőrjénél megvásárolhatók lesznek, biztosítja a törvényes utazási kedvezményeket, s 2007. május 1-től kb. 30 férőhelyes kisbuszt állít forgalomba, mellyel megteremti a gazdaságos, s a lakosok számára elfogadható közlekedést a városban.

Bűnmegelőzési koncepció felülvizsgálata

A felülvizsgálat szükségességét indokolja, hogy az önkormányzati ciklus programjában kiemelt szerepe van a turizmusnak, gazdaságfejlesztésnek. A célkitűzések csak jó közbiztonság mellett teljesülhetnek, s a lakosok is joggal várják el és igénylik ezt. A tervet véleményezés után, májusban születet meg a döntés.

Városi Zene-és Művészeti Iskola kérelme

2007. szept. 1. napjával az alapító okirat módosításra kerül, miszerint három tanszak oktatása (citera, báb, modernkortárs tánc) megszűnik. Ennek oka, hogy csak megfelelő végzettségű pedagógusok láthatják el a szakfeladatot. A modernkortárs tánc oktatás egyesületi formában működhet majd tovább.

Az önkormányzat tulajdonát képező ingatlanok értékesítése nyílt árverésen

A Képviselő-testület 2007 januárjában már döntött a meglévő, de funkció nélküli ingatlanok nyílt árverésen történő hasznosításáról. A versenytárgyalás időpontja: 2007 április 30-án de. 10 óra. Az érdeklődőknek az ingatlanokkal kapcsolatos felvilágosítást a Polgármesteri Hivatal Műszaki és Vagyongazdálkodási osztályán lehet kérni.

Gyomaendrőd Város Településfejlesztési Koncepciójának elkészítése DARFT-TEKI pályázat

A Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács közölte a 2007. évi területi kiemelt fejlesztési programok támogatására vonatkozó pályázati kiírást. Mivel a város jelenleg nem rendelkezik önálló, átfogó fejlesztési koncepcióval, a Képviselő-testület felhatalmazta Várfi András polgármestert a pályázat benyújtására, és a szükséges intézkedések megtételére.

Lévai út- Kálvin János út felújítása DARFT-TEKI pályázat

Mivel nagyon leterhelt a város közlekedése, igen fontos lenne a mellékutakat olyan állapotba hozni, hogy az jobban megoszthassa a település forgalmát.

Rózsashegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola vizesblokkjának felújítása DARFT-CEDE pályázat

Pályázati forrásból kívánja az önkormányzat felújítani az iskola elavult vizesblokkjait. A beruházás összköltsége: 6.898.027 Ft. Az igényelt támogatás 70%

Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény múzeumi fejlesztési programja

A város önkormányzata a Tájház műtárgy- és biztonságvédelmi fejlesztésére kíván pályázatot benyújtani. A fejlesztés a következőket foglalja magába: biztonsági berendezésekkel ellátott „LÁTVANYTAR” állandó kiállítás kialakítása.

Gyomaendrőd Város közigazgatási területén található közkitályok megszüntetése

A város vezetése a 90-es évek elején foglalkozott a közkitályok számának csökkentésével.

Az akkori megszüntetésekre azért került sor, mert jelentősen megnövekedett

az ivóvíz hálózatra történő csatlakozás. Jelenleg, használaton kívül (próbaidős) közkitály 77 db van a városban, ezeket a testületi döntés értelmében leszerelik, illetve felülvizsgálják a megmaradó közkitályok szükségességét is.

Helyi környezetépítő verseny meghirdetése 2007-ben

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete hagyományörző szándékkal ismét meg hirdeti a helyi környezetszépítési versenyt!

Az idei évben több kategória kerül dijazásra, s ezáltal a lakosság szélesebb körének lenne lehetősége a versenyre nevezni.

A versenyek kihirdetésének határideje: 2007 április 6.

Belterületi közterületen elvégzendő növényvédelmi tevékenység megrendelése

Elfogadta a testület a belterületi fasoraink növényvédelmi kezelésére vonatkozó tervet, illetve a kezelésre vonatkozó árajánlatot.

Bejelentések

A tavaszi lombtalanítás április 16-án kezdődik a városban. Az utca lakói külön értesítő kapnak arról, hogy mikor kerül sor a lakók által érintett területekre.

Lehóczkiné Timár Irén képviselő

Köszönet az 1%-ért!

Az utábi gyomaendrődi civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kéri, az ez évi támogatást is.

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitással kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása. Adószám: 18380761-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás. Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása. Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek, stb. Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása. Ez a helyes adószám, a korábbi számban hibás!!!!!! Adószám: 18372276-1-04

Cukorbeteg Gyomaendrődi Klubja, célja a cukorbeteg oktatása, segítése. Adószám: 18378272-1-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén. Adószám: 18371608-1-04.

Halható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása. Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrőd Városi Sport-egyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támogatása. Adószám: 18370827-1-04.

Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása. Adószám: 19062255-1-04

Öregszülői Gyermekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása. Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása. Adószám: 18379778-1-24

Gyomaendrődi Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítványa, célja a gyomaendrődi siketek és nagyothallók segítése. Adószám: 18380558-1-04

Kincs az Életem Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása. Adószám: 18386932-1-04

A Napsugár Óvodákért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85. sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játszási feltételeinek jobbítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása. Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” jótékony célú adakozást. Adószám: 18856617-1-17

Gyomaendrődi Mentőalappítvány célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése. Adószám: 18376713-1-04

Gyomaendrőd Városi Sport-

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Felhívás Olvasóinkhoz!

Tisztelettel kérjük Kedves Olvasóinkat, akik még nem rendezték előfizetésüket, hogy sürgősen, de legkésőbb május 31-ig tegyék meg, különben nem tudjuk tovább küldeni az újságot. Köszönjük! A helyi és hunyai olvasók részére a 2007. évi előfizetés díja: 1.500 Ft/év, a postán küldött lapunk előfizetési díja: 2.600 Ft/év. Kérésre csekket küldünk. Számlaszámunk: Városunk Szerkesztősége, (Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet) 53200015-10001617

Köszönettel:
a Szerkesztőség

Tisztelt Választópolgárok!

A 9. számú választókerület képviselőjeként köszöntöm Önöket nagy tisztelettel. Ezúttal szeretném megragadni az alkalmat, megköszönni, hogy 2007. március 4-én megtisztelték bizalmukkal. Önök szavataikkal megadták a lehetőséget arra, hogy az elkövetkező időben tiszteleggel képviseljem a választókerület lakóit, szolgáljam Gyomaendrőd érdekeit. Arra kérem Önöket, hogy kéréseikkel, észrevételeikkel, ügyes-bajos dolgaikkal keressenek meg, hogy a közös dolgokról közösen lehessen gondolkodni, dönteni.

Tisztelettel: Lehóczkiné Timár Irén
képviselő

Cím: Gyomaendrőd Fő út 19

Tel:06/30 511-96-79, vagy: 285-379 az esti órákban.

AZ ENDRŐDI KÖZÖSSÉGI HÁZ HÍREI

Áprilisi program

Feltámadási rockbuli az Új Hold együttessel
április 7. (szombat) 20.00 óra

Előtte amatőr zenészek, zenekarok bemutatkozása.

Költészet-napi műsor a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola szervezésében

április 13. (péntek) 14 óra

Elhangzanak Lukács László megzenésített versei, illetve a Költészet Napjára való emlékezőként „A misztikus költészet” című előadás.

IV. Gyomaendrőd-i Tudományos Néprajzi Konferencia az Endrői Tájháza szervezésében

Témája: a paraszti szóttesek

április 21. (szombat) 15 óra

A konferenciához kapcsolódóan 10 óraker „Endrői szóttesek” címmel kiállítás nyílik a tájházban.

„Bátor sün” címmel a Budai Bábszínház előadása
április 24. 10.00 óra

Gyomaendrőd-i családi majális
április 29-én (vasárnap) 10.00 órától

Ennivalóval, helyi amatőr fellépőkkel, a gyerekek számára játszótérrel.
A részvétel díjmentes.

Hegesztő tanfolyam indul

Az Endrői Községi Ház várhatóan májusban OKJ-s végzettséget adó eljárás szerinti hegesztő tanfolyamot indít a „Lépj egyet előre” program keretében szakmával nem rendelkezők részére.

Megalakult az Egészség Kör

Tizenegy tag március 5-én kimondta az Egészség Kör megalakulását. Elnöknek Biróné Majoros Mária választották meg. Alakuló ülésen Biróné Majoros Mária beszélt az egészség fogalmáról és a betegségek kialakulásáról. Hangsúlyozta, az ember test-lelélek-szellem hármas egységét. Felhívta a figyelmet arra, hogy a stressz nagyon sok betegség kiváltója, ugyanakkor a betegség mindig valamilyen problémára hívja fel figyelmünket, épp azért, ha odafigyelünk rá, segíti önismeretünket.

A kör tagjai elfogadták néhány hónapra szóló programjukat. Minden hónap első hétfőjén 16 óraker találkoznak. Áprilisban az egészséges táplálkozásról lesz szó, májusban a legfontosabb gyógynövényekről, júniusban a természetbe kirándulva ismerkednek a gyógynövényekkel. Júliusban a stresszoldó technikákba kapnak bepillantást az Egészség Kör tagjai.

A GYOMAI KATONA JÓZSEF MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÁPRILISI PROGRAMJA

2007. április 2-án 9 órától XII. VÁROSI BOR ÉS SZÁRAZKOLBÁSZ VERSENY

a gyomaendrői Kertbarát Kör és a Katona József Művelődési Központ rendezésében.

Szeretettel várjuk a résztvevőket.

A Magyar Vöröskereszt szervezésében 2007. április 16-án, (hétfőn) és 26-án (csütörtökön)

8-12 óráig ismét VÉRADÁS lesz.

Április 19. (csütörtök) 17 óra Irodalmi délután Zsiros Simon Máriaival (költő, előadóművész) Belépő 200 Ft.

Április 23. A Föld Napja tiszteletére Hornok Ernő Verespatak múltja, jelene, jövője képekben című kiállításának megnyitója.

2007. április 26. (csütörtök) 12 óra

Ifjúsági bérletes hangverseny a Filharmónia Kelet-Magyarország Kht. szervezésében

Műsor: Mozart: Vazászfuvola – nyitány; g-moll szimfónia K. 550 tételek a Békéscsabai Szimfonikus Zenekar előadásában

Vezényel: Gémesi Géza

Műsorvezető: Szilágyi György

25 éves Gyomaendrőd - A környezet ahol élünk
Digitális fotó- és filmpályázat

Várjuk a telefonnal, digitális fényképezőgéppel, illetve kamerával készült alkotásokat,

amelyek rávilágítanak környezetünk ártalmaira.

Elküldendők: a gyekatmuv@internet-x.hu e-mail címre április 10-ig.

A zsűrizést követően a legjobbak díjazásban részesülnek. A munkákból kiállítás készül, megjelennek a helyi lapokban, illetve a kábel TV-n.

Eredményhirdetés április 23-án a FÖLD Napja rendezvényen.

ENCI jubileumi ünnepszeg

Olvasóink és még sokan mások értesültek már arról, hogy a Gyomaendrőd Város Fejlődéséért Egyesület szervezésében egy napos ünnepszegét és megemlékezést szervez az Endrői Cipész Szövetkezet megalakulásának 60. évfordulójának emlékére. Az már biztos, hogy az ünnepszeg 2007. július 28-án az ENCI udvarán lesz.

A programok egyeztetése még folyamatban van, a szervező bizottság örömeire szépen gyűlnek az ereklyék és fényképek, valamint az emléktábla, ami majd avatásra kerül, félkész állapotban van.

A részletes programról a későbbiek során folyamatosan tájékoztatni fogjuk a lakosságot és a vidéki volt „enciseket” is.

Megemlékezés az 1935-ös endrői csendőrsortűz áldozatairól

Március 20-án, a lelki gyakorlatos misén emlékezett meg az 1935-ös endrői csendőrsortűz áldozatairól Iványi László kanonok, plébános. Felolvasta a nevüket: Gellai István cipész, 23 éves, Csúvár Erzsébet férje; Pribóczki István munkás, 63 éves, Hegedűs Borbála férje; Farkasinszki Lajos kosárfonó, 38 éves, Varjú Ernesztia férje; Fülöp Mária 40 éves, Polányi József munkás neje; Lapatinszki Veronika 30 éves várandós anya, Gyuricza Bálint munkás neje; B. Kovács Lajos gyomai napszámos; Mézszáros Gyula; Roó Gáspárné Dinya Franciska (több mint két hónappal később, a gyulai kórházban behalt sebeibe); Timár Vince. Ezután imádkoztak értük, majd kimentek az emlékműhöz. Ott megkoszorúzták az áldozatok emlékművét, majd a hívek is elhelyezték a kegyelet virágait.

In memoriam

Szülőföld: Bölcse, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Homoki József

kereskedő, rózsakertész
(1910. március 10. – 2003. január 24.)

HOMOKI József (eredeti családneve: Hornok) szülei: Hornok István csizmadia és Csúvár Regina háztartásbeli. Házasságot kötött 1935-ben Tarczali Erzsébettel. Gyereke: József, okleveles gépészmérnök, nyugállományba vonulásáig a BHG Vállalat főmérnöke, osztályvezetője. Tanulmányai: Elemi Iskola, Endrőd, 1922, bognármesterséget tanult Pintér Bálint műhelyében, 1925, polgári iskola, Endrőd, 1929.

Életútja: kitanulta a bognármesterséget, de mire végzett, rájött, hogy a kerékgyártásnak nincs jövője, hiszen időközben bejöttek a stráfkocsik, így elvégezte a polgári iskolát, magántanulólként négy év helyett két év alatt. Mivel édesapja az első világháborúban elesett, édesanyját mint hadiözvegvet megillette az ún. „trafikjog”. Ezt nyitotta meg először, de áruskálóját mindenre kiterjesztette, ami lehetőséget ez a kategória biztosított. A családban volt kereskedő (Zsigri Guszti bácsi), ő meglátta benne a kereskedelmi tehetséget, taníttatta a szakmára, és biztatta első boltja megnyitására. Ez a Hrabovszki-féle bolt megvásárlásával meg is történt. Két húgából is kereskedőt

nevelt (Hornok Margit és Hornok Regina), és mindkettőjüknek külön, saját boltot nyitott. Miután emeletes házat épített, amelynek földszintjén volt az üzlet (két bejáratral és hét kirakattal), az emeleten a lakás, mindhárom üzlet árukészletét összevonta. Így szélesebb választékot tudott biztosítani, mint a többi helyi kereskedő. Petróleumtól kezdve, az élelmiszer-cikkeken át a felsőruházati cikkekig, cipőig, kabátokig, bundákig, méteráru, kötöttáru, rövidáru, minden kapható volt. Ő vezette be a faluban a szabott árakat, kis haszonkulccsal dolgozott, ezért rövid időn belül nagy mennyiségű áru fordult meg a keze alatt, így is tisztességes haszna volt, aminek egy részét visszaforgatta a fejlesztésbe. Mivel szállítóinak mindig korábban, határidő előtt teljesítette a visszafizetést, így ezek is elengedték néhány százalékát az összegnek.

Sajnos, a második világháborúban, 1944-ben kiégett az emeletes ház és üzlet. Az alsó szint egy részének helyreállítása után egy vegyeskereskedéssel újakezdte az üzleti életet 1945-ben. Később az emeleti részt lebontotta, és új, földszintes lakóházat és üzletet épített. Az üzlethelyiséget 1950-ben a Földműves Szövetkezetnek (majd ÁFÉSZ) kellett átadni. Ekkor a lakóház sarki szobájában alakított ki üzletet, amit 1952-ben jogtalanul kirótt adók miatt be kellett zárni. Ezután sok mindennel foglalkozott.

Kivételes kereskedelmi tehetségét nem tudta azokban az időkben többé kamatoztatni, de nem ijedt meg semmilyen munkától, és jó érzékkel mindig el tudta dönteni, hogy az adott körülmények között mit lehet és mit érdemes tenni. Foglalkozott szerződéses sertéshizlalással, nyúltenyésztéssel, méhészkedéssel, és a nagyszülőktől örökölt három kishold földön gazdálkodott, ezek jövedelméből el tudta tartani családját. Később kitanulta a rózsa termesztést, ezt kb. 15 évig folytatta, ebben is maximalista volt, mint minden egyébben, amit élete során művelt. Százféle rózsát termesztett, és a töveket az ország minden részére szállította. Minden évben új katalógust és árjegyzéket adott ki, rövid telepítési és ápolási útmutatóval. Miután nyugdíj nélkül maradt, a rózsatermesztésből származó jövedelmet egy balatoni nyaraló építésébe fektette be, és amikor már nem bírta a nehéz fizikai munkát, ennek idegenforgalmi bevételéből élt. 1986-ban eladta házat Endrődön, (a tanács vette meg idők otthonának, ma is ezt a célt szolgálja), és Budapestre, egyetlen fiához közelre költözött feleségével. Három unokája született, Gabriella, (1964), Mónika (1969), és Dorottya, (1974), akiket nagyon szeretett, és nyaranta gyakran látott vendégül előbb Endrődön, később Zamárdiban. Feleségének elvesztése után (1999) első unokájával, Gabriellával és családjával lakott együtt, akik szeretettel gondozták 2003-ban bekövetkezett haláláig. 93 évet élt. (Családi közlés alapján M.-né G. E.-)

Gyomaendrődi ki kicsoda?

GYOMAENDRŐD MÉLTÓN ÜNNEPELT

Gyomaendrőd – szokásához híven - méltón ünnepelte nemzeti ünnepünket, március 15-ét.

Az ünnepség az endrődi Szent Imre templomban szentmisével kezdődött. Iványi László kanonok a prédikációban megemlékezett az 1848-as szabadságharc egyházi résztvevőiről.

A szentmisén és az ünnepségen részt vett Domokos László (FIDESZ) megválasztott országgyűlési képviselőnk, és Földesi Zoltán (MSZP) képviselő úr, valamint Várfi András polgármester, a Város Képviselőtestülete, pártok, szervezetek, intézmények képviselői, diákok, hívek.

Ezután a tömeg kivonult a Hősök terére, ahol az Országzászlónál folytatódott az ünnepség, Dr. Latorcai János képviselő ünnepi beszédével. Ezután a Kner Imre Gimnázium diákjainak megemlékezése következett. Az ünnepséget koszorúzás, majd a Szózat eléneklése zárta. Gyönyörű időben, nagyon sokan vettek részt élelemelő ünnepen.

Dr. Latorcai János ünnepi beszéde

2007. március 15. - Gyomaendrőd

**Főtisztelendő Kanonok-plébános Atya!
Polgármester Úr!
Országgyűlési Képviselő Urak!
Gyomaendrőd Ünneplő Közönsége!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!**

Nagy szeretettel köszöntöm Önöket ezen a valódi telet meg nem élt, de már az igazi tavaszt sejtető, lelkünkben pedig beérlelő napon, nemzeti ünnepünkön.

Ez a nap nem csupán piros betűs ünnep, hanem az emlékezés napja is.

Emlékezése a múltnak, tudása a jelennek, megerősítése mindannak, ami fennmaradásunkat, fejlődésünket szolgálja, de felelevenítése annak is, hogy mit hol és hogyan rontottunk el, s miképp okulhatunk abból a jövő felé haladtunkban.

A mai napon országszerte és a határainkon túl is, fellobogóztak falvak és városok, megemlékezések és ünnepségek jelzik, hogy egy nép él, emlékezik múltjára.

Emlékezik elei erőfeszítéseire, küzdelmeire, március 15-ére, a szabadság és a függetlenség jelképére.

Emlékezünk mi is, mert március idusa példát mutatott és reményt adott az elnyomatás hosszú évtizedeiben.

A mi nemzedékünk, a háború alatt és után született nemzedék, ezt a napot elsősorban iskolai ünnepségek keretein belül ünnepelhette, **mert negyven évig március tizenötöde mindig kényelmetlen volt a hatalom számára.** Ereje, lendülete és üzenete mindig félelmet keltett.

De a forradalom igaz szellemiségét hiába szorították évtizedeken keresztül fekete betűs nemzeti ünnepeken, munkanapokon az iskolák falai közé, érzelmeit hiába próbálták összekapcsolni hozzá nem illő, sőt tőle teljesen idegen eseményekkel, március tizenötödike mindig erősebbnek bizonyult, túlélte azokat.

Túlélte ereje, túlélte lendülete és túlélte üzenete is!

A márciusi forradalom üzenete ugyanis **minden korban a jelenről és a jövőről szolt.**

Arról a jövőről, amelyben a szabadság és az egyenlőség, a cenzúra eltörlése és a választójog megszerzése, az ország felemelkedése és **nem kevesek,** hanem a nemzet egészének jóléte volt a cél.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

1848 tavaszán zaklatott volt Európa, gyors és váratlan változások, politikai feszültségek jellemezték. Alig 48 órával a bécsi forradalom kitörése után nálunk is megmozdult a föld.

Március 15-én Landerer és Heckenast lefoglalt nyomdájából két röplap került az utcára.

Két, színt tökéletes alkotás a kapkodás leghalványabb jele nélkül.

Az egyik lapra egy verset, a másikra egy követelést nyomtattak.

Az egyik lap a **Nemzeti dalt,** költészetünk talán legnagyobb mozgósító hatású versét tartalmazta, mely több mint egy tüzes induló, már-már harsogó csatadal.

Dübörgő erejű refrénje lelkesítő és bátorító, az ösök felidézése lírai, az egység és a közösség viszonylatában **erkölcsi fogódzó,** a nemzetféltség és a szabadságvágy utólérhetetlen szimbiózis, **ami a követelések teljességét végül is egyetlen emberi sorskérdésre szűkíti le,** kikényszerítve vele egy ország választát: **„rabok legyünk, vagy szabadok”.**

A másik röplapon a **12 pont** volt található.

Ha alaposabban megvizsgáljuk ezt a kiáltványt, megdöbbentő következtetésekre juthatunk. **Ez a követelés a nemzet jövője szempontjából a leglényegesebbekre összpontosít.** Olyan követelések ezek, amelyek ma, az új évezred hetedik esztendejében is

érvényesek, s korunk Európájában is megállják helyüket.

Most döbbenhetünk rá, most vág igazán elevenünkbe a felismerés, hogy március 15-e csak a forradalom kezdete volt. Első lépés, ami nélkülözhetetlen volt, de ami a következők nélkül bizonyára elhalt volna, hiszen '48 nemcsak a politikai szabadságjogok mozgalma volt, **nemcsak az alkotmány sáncái mögé akarta beemelni a népet,** nemcsak a törvény előtti egyenlőséget hirdette, **hanem valódi gazdasági felemelkedést is kínált azoknak, akik addig kirekesztettek voltak a nemzetből.**

Az ország népét akkor sem Landerer lefoglalt nyomdája, a kivított sajtószabadság miatt töltötte el a hála a márciusi ifjak felé, és nem is ez volt az öröm igazi oka, hanem sokkal inkább a pozsonyi országgyűlés jobbágyfelszabadítása, vagy éppen az úriszék eltörlése.

Csak most érthetjük meg igazán, hogy 1848-ban a szabadság és haza szavaknak **szociális tartalma is volt** – sőt, sokak számára ez volt az igazi és legfontosabb.

Az úrbéres szolgáltatások eltörlése, az ösiség, a tized megszüntetése éppúgy ott található az első követelések és intézkedések között, mint a rendes országgyűlés, az unió Erdéllyel, a nemzetörökség, az önálló felelős kormány.

Ma is igaz Széchenyi üzenete: **„Szabadság és jólét, polgári lét mindenkinek!”**

Nekünk olyan polgárosodás irányába kellene haladnunk, amely a lehető legtöbb ember számára jelent felemelkedést, amely **képes korlátozni a politikai-gazdasági elit önzését, és képes felemelni a lecsúszó szegényeket.**

Nem kétséges, ehhez változásra, reformra van szükség!

Változásra, igazi, a nemzet érdekeit szolgáló reformokra.

Gróf Széchenyi István, a legnagyobb magyar 1826-ban azt írta naplójába, hogy **„Nem, mi nem születünk reformátoroknak – előbb mi magunkat kell megreformálnunk. Látogatnunk kell az alázat, az önmegtartózkodás iskoláját.”**

Különösen aktuális ez a figyelmeztetés most, amikor **politikai hályogkóvacsok operálják a nemzet testét nap, mint nap, szemérmetlen nyíltsággal,** amikor a reform nem jólétet, hanem megzavarítást, életszínvonal csökkentést, kirekesztést jelent.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nemzeti múltunk történelméből ismert, hogy

vissza lehet élni mindennel, így a „reform” szóval is. Hiszen ma mindennel a társadalmi viszonyok igazságosabb újjáalakítását ígérjük, ám az elért eredmények, sőt, a nyilvánvaló következmények is éppen az ellenkezőjét mutatják:

- amikor egyre többen szembesülnek azzal, hogy e küzdelemben **elfogy minden esélyük, csak a leszakadás,** az elszegényedés, a munkanélküliség, „távlat” nyílik meg előttük,

- amikor értelmetlenül és igazságtalanul szorítják az adóprést, hogy minél többet sajtoljanak ki azokból, akik a szorgos munkájukkal többemagukat tartják el, **miközben az extraprofit gyakorlatilag adómentes,**

- amikor az adófizető tehetetlenül kénytelen beletörödni, hogy **bezárják gyermeke iskoláját,** s ha netán megbetegszik, már száz kilométeres távolságokat is kénytelen megtenni gyógyulása érdekében, ha egyáltalán még nyitott kapukkal várja a kórház.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Visszatekintve az elmúlt két évszázadra, látnunk kell, hogy a **nagy tettekhez** nemcsak az országának, hanem honfitársainknak is **átalakulásra volt szükségük.**

A változás során mindig tisztánlátásra, belső tartásra, és felelősségtudatra volt szükség.

Most, amikor tisztelgünk a márciusi ifjak előtt, ne feledjük egy pillanatra sem, **tették, amit tenni kellett,** nem a múltnak, hanem a jövődönék, nem az egyének, hanem a közösségnek, nem önmaguknak hozták az áldozatot, **hanem valamennyiünkért,** értünk adták a legtöbbet.

Érdemes felidézünk Petőfi Sándor higgadt szavait: **„Az utókor mondhatja rólam, hogy rossz poéta voltam. De azt is fogja mondani: szigorú erkölcsi ember valék, ami egy szóval annyit tesz, mint republikánus. Mert a republikának nem az a fő jelszava, hogy le a királlyal, hanem a tiszta erkölcs.”**

Hiába beszélünk fejlődésről, hiába mondjuk, hogy a nemzedékünk munkája egymásra épül, nem szabad megelégednünk arról az igazságról sem, hogy minden generációnak, minden egyes embernek magának kell megküdenie élete értelméért, önálló elhatározással kell elfoglalnia helyét a nemzet közösségében.

Petőfi példája arra tanít, hogy nemes dolgokat csak olyan emberek tudnak végbeinni, akik maguk is nemesek. **Nem holmi örökölt cím, vagy jelenben szerzett anyagiak okán, hanem belső készletéből, nemes elhatározásból, a vállalt és célú tűzött eszmények jogán.**

Aki – mint 1848-ban is - kiérleli magában az elhatározást, az tud és képes változtatni a világ folyásán, önmaga sorsán.

1848-ban jellemőriások adtak egymásnak történelmi randevút. Olyanok, akik közül csak eggyel is felejtethetetlen élmény lett volna találkozni, és akik azért tudták megalapozni a modern, polgári Magyarországot, mert következetesek voltak önmagukhoz, eszméikhez.

Petőfi, Batthyány, Széchenyi és Kossuth eltérő nézeteket vallottak, más-más vérmérséklettel áldotta meg őket a Teremtő, de minden akadályal meg mertek küzdeni.

Ezek az emberek éppen azért válhattak történelmi léptékű személyiségekké, mert Petőfihez hasonlóan **volt erkölcsi rendjük, működött a lelkiismeretük, mert felül tudták múlni önmagukat, és így le tudták győzni az akadályokat is.**

Tudjuk, hogy a világ nem magától javul meg. A társadalmi berendezkedést igazságosabbá tenni csak az emberi személy méltóságát a központba állítva van remény. Csak így lehet úrrá lenni az igazságtalanságokon, csak így lehet nemzetet formálni, és *folytatás a 68. oldalon*

Katolikus oldal

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 18 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
Szombat esténként 6-kor litánia.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
április 22-én vasárnap fél 12-kor.

Hunyva

Vasárnap: délelőtt 10-kor.
Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 18 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

ÁPRILISI ÜNNEPEK

1. vasárnap: Virágvasárnap
5. csütörtök: Nagycsütörtök
6. péntek: Nagypéntek
7. szombat: Nagyszombat
8. vasárnap: Húsvétvasárnap
9. hétfő: Húsvéthétfő
15. vasárnap: Az Isteni Irgalmasság vasárnapja
16. hétfő: Soubirous Szent Mária Bernadett szűz
19. csütörtök: XVI. Benedek pápa megválasztási évfordulója (2005)
21. szombat: Szent Anzelm püspök, egyháztanító
22. vasárnap: Húsvét 3. vasárnapja
23. hétfő: Szent Adalbert püspök, vértanú
24. kedd: Szent György vértanú
25. szerda: Szent Márk evangélista
28. szombat: Chanel Szent Péter áldozópap, vértanú
29. vasárnap: Húsvét 4. vasárnapja
30. hétfő: Szent V. Piusz pápa

MEGEMLÉKEZÉS JACQUES DE MOLAY-RÓL, A TEMPLOMOSOK NAGYMESTERÉRŐL

A templomos lovagok 2007. március 17-én az endrődi Községi Házban megemlékezést tartottak Jacques de Molayról a commenda gyűlésen. Fr. Harangozó Imre előadásában nemcsak a kivégzett nagymesterrel emlékezett meg, hanem a templomosok magyar vonatkozását is feltárta.

Ezután az endrődi templomban szentmise következett, ahol Iványi László kanonok plébános, a Tiszántúli Commenda lelki vezetője az alábbi beszédet mondta.

A történelem folyamán sokan szenvedtek üldöztetést hitükért, és sokan lettek vértanúk is.

Ma a Templomos lovagrend utolsó középkori nagymesteréről, Jacques de Molayról emlékeztünk meg a Községi Házban is, és most a szentmisén is.

A templomos rend a XIII. század második felében érte el fejlődése tetőpontját. Európa szinte minden országában jelen voltak.

A Rend őrizte 1204 és 1307 között az úgynevezett Torinói leplet (ez egyelőre feltételezés, még nem bizonyított), valamint 1222 után az Aranybulla egy példányát is.

Magyarországon, az itthoni preceptor a király bizalmasának számított mindenkor, Muhinál pedig életüket áldozták a keresztény Magyarországért és a királyi főhercegért valamint a menekülő királyért.

1291-ben a Szentföld hosszú időre elvesztett a keresztények számára, ami a lovagrendeknek is kihívást jelentett. A másik két nagy lovagrend: a johanniták és a teutonok (német lovagok) könnyebb helyzetben voltak, mint a templomosok, mert ők a harc és a zarándokok védelme mellett betegápolással is foglalkoztak. Igaz, a templomosok is foglalkoztak ezzel, mert voltak templomos nővérek is, de kis számban. Ugyanakkor mindkét rend megtalálta azt a lehetőséget, ahová átvihették a kereszténység védelmében és terjesztéséért vívott harc eszméjét: a johanniták a törökökkel szemben harcoltak, a teutonok a poroszokkal és más szláv népekkel, még hosszú évtizedeken keresztül.

Jacques de Molay

A templomos rend számára a megoldás egy saját állam létrehozása lett volna (ezt Ciprus szigetére tervezték), mint amilyen a johannitáké Rhodos szigetén, vagy a teutonoké a Balti-tenger partján, ám ez nem sikerült nekik, mert szembe kerültek az egyre erősödő Francia Királysággal.

Ilyen körülmények között került sor a történelem első koholt pereinek egyikére, mely végül a rend bukását okozta. 1307 októberében IV. „Szép” Fülöp francia uralkodó egy jól megszervezett akcióval, saját királyságában egyetlen nap leforgása alatt lefoglalta a rend vagyonát, bezáratta a tagjait, majd eljárást indított ellenük a keresztény vallás meggyalázása hamis váddal. Fülöpnek sikerült elérnie, hogy a pápa a Vienne-i zsinaton (1311-1312) feloszlassa a templomosok

rendjét. A rend utolsó középkori nagymesterét, Jacques de Molay-t Párizsba csalta, börtönbe záratta, majd 1314-ben elevenen elégettette. A templomosokat megkínózták, majd hamis tanúvallomások kicsikarásával egymás ellen is vallatták őket. Aki nem írta alá a vallomásokot (és legtöbbjük így tett), máglyára küldték. A templomos birtokok java része a francia király (illetve az adott terület uralkodója) és a többi lovagrend, főként a johanniták kezébe került, párizsi központjukat lerombolták.

Túlélők, ha csekély számban is, de maradtak, főleg más országokban. Portugáliában új név alatt újrászerveződtek: ők lettek a Krisztus Lovagrendje. Skóciában is befogadták a menekülteket, és hazánkban is el tudtak vegyülni más szervezetekben.

Azóta sok minden történt a nagyvilágban, és a Rend újrászerveződött Olaszországban, majd Magyarországon is, és újból él, létezik, tevékenykedik.

Olaszországban gróf Marcello Alberto Christofani della Magione újralakította a Templomos Lovagrendet, amely a régi, feloszlott rend lelki és szellemi utódának tekint magát, de negyedik fogadalomként a fegyveres harc helyett a hit és az egyház védelmét vezették be, és célkitűzései közé felvette az ifjúság vallásos és hazafias nevelését is. Ez az új Templomos Lovagrend 1984-ben egyházi jóváhagyást kapott, és II. János Pál pápa a lovagrend tagjainak 1989-ben örök időkre egy sor teljes búcsút engedélyezett. A lovagrendnek felszentelt papok is tagjai lehetnek, örökfogadalmas szerzetesei is vannak, és jelenleg a Vatikánban patrónus bíborosa is van.

Kedves Testvérek! Mindig nagy tisztelettel nézünk fel azokra, akik az erényeket hősi-es fokon gyakorolják, akik hitükért áldozatot vállalnak. Különösen is tiszteljük a vértanúkat, közülük sokakat szentté is avattak.

Példájuk nyomán legyünk mi is hitvallók, akik hitükért, eszméikért áldozatot is vállalnak.

HÚSVÉT - JÉZUS FELTÁMADT!

Urunk, Jézus Krisztus vétkeinkért halált szenvedett és megigazulásunkért feltámadott, mondja Szent Pál (Róm 4.25.).

Krisztus feltámadása győzelem a bűn felett, a feltámadás megtörte a gonosz hatalmát, de győzelmet hozott a halál felett is.

Krisztus feltámadása ezért is központja a keresztény hitnek. A feltámadás nélkül nem részesedhetünk az Isteni életben. Ha Krisztus nem támad fel a halálból, akkor nem mondhatnánk, hogy tovább él az egyházban és az összes kereszteltek lelkében. De így Krisztus maga válik az egyház és életünk forrásává.

Krisztus feltámadása magával hozza a mi feltámadásunkat, és ezeket mondja Szent Pál: „ha nincs feltámadás, akkor Krisztus sem támadt fel. De Krisztus feltámadt a halálból... és Krisztusban mindenki életre támad!” (1 Kor 15,13. 20.22).

II. JÁNOS PÁL PÁPA MÁSODIK CSODÁJA

Egy olasz fiatalember tüdőrákból gyógyult meg, miután felesége II. János Pál pápa közbenjárását kérve imádkozott gyógyulásáért.

Salerno érseke mindenszentekkor jelentette be hivatalosan: egy fiatal férfi az elhunyt pápa közbenjárására nyert gyógyulást.

Az olasz fiatalember tüdőrákban szenvedett. Gerardo Pierro salernói érsek az II. Mattino című olasz napilap november 8-i száma szerint úgy fogalmazott: orvosiilag megmagyarázhatatlan gyógyulással állunk szemben. A gyógyulás óta másfél év telt el, és a betegségnek azóta nyoma sincs a férfi szervezetében.

A férfinál 2005-ben diagnosztizáltak a tüdőrákot. Felesége, aki az elhunyt pápa közbenjárását kérve imádkozott gyógyulásáért, arról számolt be, hogy álmában megjelent neki II. János Pál pápa, s biztosította arról, hogy férje meg fog gyógyulni. Pár napra rá a beteg állapota valóban javulni kezdett, és néhány hét alatt megszűnt a betegség valamennyi tünete.

II. János Pál pápa boldoggá avatási eljárását alig hat héttel halála után indították el. Egy a boldoggá avatáshoz szükséges csodát már vizsgálják: egy francia szerzetesnő, aki több éven át Parkinson-kórban szenvedett, két hónappal a pápa halála után meggyógyult.

Ha a salernói csoda valódinak bizonyul, mérföldkövet jelenthet a boldoggá avatási eljárás további menetében.

Magyar Kurír

Mi Atyánk...

Ne mondd, „mi”,
ha elszigetelten élsz önzőségben.
Ne mondd, „Atyánk”,
ha nem viselkedsz minden nap gyermekeként.
Ne mondd, „aki a mennyekben vagy”,
ha csak a földi dolgokra gondolsz.
Ne mondd, „szenteltessék meg a te neved”,
ha nem tiszteled azt.
Ne mondd, „jőjjön el a te országod”,
ha ezt összekevered valamiféle anyagi eredménnyel.
Ne mondd, „legyen meg a te akaratod”,
ha nem fogadod el, amikor az fájdalmas.
Ne mondd, „mindennapi kenyerünket”,
ha nem aggódsz az éhezőkért.
Ne mondd, „bocsásd meg vétkeinket”,
ha haragot tartasz testvéreddel.
Ne mondd, „szabadíts meg a gonosztól”,
ha nem foglalsz állást a gonosz ellen.
Ne mondd, „Amen”,
ha nem érted meg és nem veszed komolyan a Miatyánk szavait.

(fénymásolt szórólap egy kis római templomban 2006 novemberében)

BÉRMÁLÁS ENDRÖDÖN

Június 17-én vasárnap délelőtt Endrődön bérmálás lesz. Bérmálkozhatnak azok a megkeresztelt ifjak, akik már voltak elsőáldozók, és a bérmáláskor már betöltötték 13. életévüket. Jelentkezni lehet az endrődi plébánián, vagy a Szent Gellért Katolikus Általános iskola hitoktatóinál.

Köszönet az iskolából

Akik igazán ismernek, tudják azt is, mi pedagógusi arc poeticám: „Csak azt tudom, hogy millió és millió ember éhezik, gyermekeknek nincs hol lehajtaniuk a fejüket. Csak azt tudom, népem és hazám vár” (Nyíró József: Isten igájában). Amikor bármely, jó szándékú ember egy olyan gyerkőcöt lát a nagyvárosokban, aki szakadt ruhájában, kopott tekintettel tartja kis kezét, mert éhes: elszorul a szíve. Ez a belső szorítás csak erősödik, mikor néhány szavas beszélgetésből megtudom, hogy hajléktalan is ez az ártatlan, 5-6 éves-forma kisember. Keresi az útját, keresi azokat az embereket, akik megszájnak egy kis alamizsnával. Ilyenkor nagyon mélyen elgondolkodom, hiszen nekem sosem kellett koldulnom. Vannak olyan gyermekek is, akik szeretetet koldulnak; ezekben a pillanatokban együtt mondom Mécs László pap-költővel: „Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld”, hogy a kopott fényű tekintetek újra csillogjanak; hogy az élet nehézségeit megtapasztaló gyermekek újra szeressenek élni, önfeledten mosolyogni.

Ezekkel a gondolatokkal szeretném megköszönni minden kedves, jó szándékú Szülőnek és Nagyszülőnek, hogy hozzánk, a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolába íratta be gyermekét. Önök ránk bízták szemük fényét, megbíztak bennünk, mi pedig álljuk szavunkat: olyan embert szeretnénk nevelni gyermekiből, akikre méltán lehetnek büszkék. Ezért köszönöm meg újra bizalmukat.

Lukács László igazgató

Nagyhét és Húsvét diplomáinkban	Endrőd	Hunya	Gyoma
Április 1. Virágvasárnap	8, 18	10	10
Április 5. Nagycsütörtök, az Utolsó Vacsora miséje	18	16	18
Április 6. Nagypéntek			
keresztút az Úr szenvedése	9 15	16,30 17	17,30 18
Április 7. Nagyszombat			
Adoráció a szentsírnál Vigília, feltámadás miséje, körmenet	8-18 18	9-15 15	9-18 18
Április 8-9. Húsvétvasárnap, Húsvéthétfő	10, 18	8	10

Oltáregyleti gyűlés

Március 17-én oltáregyleti gyűlést tartottak a plébánián.

Ambrózi Lászlóné beszámolt az Oltáregylet anyagi helyzetéről, majd Iványi László kanonok plébános ismertette a soron következő feladatokat.

Szabó Incéné templomdíszító tavalyi balesetére hivatkozva hivatalosan is bejelentette, hogy egészségi állapota miatt nem tudja tovább vállalni e feladatát, és megköszönte a hívek bizalmát. Ezután Iványi László plébános megköszönte Szabó Incéné másfél évtizedes művészi, gyönyörű munkáját. Hiányozni fognak azok a csodálatos virágköltemények az oltárokról. További gyógyulást, Isten áldását kívánjuk!

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékon az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

Szent Márk evangélista

Szent Márk evangélista képe az endródi templom mennyezetéről

Márk gyermek volt, amikor Keresztelő János fölépelt és Jeruzsálemben az Úr Krisztus meghalt és föltámadt. A hagyomány úgy tudja, hogy a tanítványok közé tartozott. Az Apostolok Cselekedeteiből tudjuk róla a következőket:

Péter, miután csodálatosan kiszabadult Heródes börtönéből, „elment Máriának, a Márknak nevezett János anyjának házába, ahol sokan együtt voltak és imádkoztak”. Márk

anyja özvegy lehetett, mert a férjéről soha nincs szó. Házát az első jeruzsálemi keresztények rendelkezésére bocsátotta. Pétert a háznép is jól ismerte, mert az ajtónálló szolgálo, Rodé a hangjáról ráismert (ApCsel 12,11-17).

Vannak tudósok, akik valószínűnek tartják, hogy ugyanabban a házban volt az utolsó vacsora, és itt készültek az apostolok a Pünkösdi ünnepére is. A Getszemáni-kert is Márk anyjái lehetett, így alhatott Márk az Úr elfogatásának éjjelén ebben a kertben. Amikor ugyanis az Urat elfogták, és minden tanítványa elmenekült, „egy ifjú követte, meztelen testét csak egy gyolesleplel fedte. Amikor meg akarták fogni, otthagya a gyolesleplel, és meztelenül elfutott” (Mk 14,51-52). Ez a részlet magára a szerzőre, Márkra vall.

Ezek után érthető, hogy a föltámadás után Márk anyjának háza lett Péter szállása, s hogy az ifjú Márk az elsők között lehetett, akik Jeruzsálemben megkeresztelkedtek. Kr. u. 44-ben, amikor Júdeában éhínség volt, az antiochiai egyház a jeruzsálemi segítségére sietett, s Pál és Barnabás hozta az adományt. Nyilvánvalóan Márk anyjának házában szálltak meg, mert Barnabás Márk nagybátyja volt, talán épp édesanyjának a testvére. Amikor visszaindulnak Antiochiába,

magukkal vitték Márkot, akit immár elég érettnak tartottak arra, hogy segítségükre legyen az apostoli munkában.

Egy évvel később Pál és Barnabás Ciprus szigetére indult, és magukkal vitték Márkot is. Befejezve ciprusi küldetésüket, Pál vezetésével Asia tartománya felé vették útjukat és Pergében kötöttek ki. Mikor azonban Pál úgy határozott, hogy elindulnak a tartomány fővárosa, a piszídiai Antiochia felé, Márk megriadt a nehézségektől és visszatért Jeruzsálembé. Ennek az első apostoli útnak a végén, 49-ben Pált és Barnabást a szíriai Antiochiából Jeruzsálembé küldték, hogy tisztázzák a zsidók által fölvetett kérdéseket. Ezek ugyanis azt tanították, hogy csak Mózes tanítványai lehetnek Krisztus követői, ezért mindenkit körül akartak metéltetni a keresztesség előtt. Pál és Barnabás Jeruzsálemben a többi apostollal, Jakabbal és Péterrel zsinaton tisztázták a dolgot. Bizonyára ismét Márk anyjának házában szálltak meg, és Márk hallhatta apostoli útjuk elbeszéléseit. Amikor pedig a két apostol visszatért Antiochiába, ismét csatlakozott hozzájuk.

Hamarosan elindultak a második apostoli útra, és Barnabás magával akarta vinni Márkot is. Pál azonban nem helyeselte, s emiatt nézeteltérés támadt a két apostol között, melynek végeredményeként elváltak egymástól: Pál Szilással Asia felé, Barnabás Márkkal Ciprus felé indult.

A következő tíz évből (50 és 60 között) Márkról nincs adatunk. 60 körül Szent Péter mellett Rómában (1Pét 5,13), 61-ben Pállal van. Ezt onnan tudjuk, hogy Pál a Kolosszeieknek és a Filemonnak írt levelében mint mellette lévő munkatársról emlékezik meg róla. Ezek után Rómából keletre ment, mert Pál második fogságában, röviddel a halála előtt, arra kéri Timóteust, hogy siessen hozzá, és hozza magával Márkot is, mert „jó szolgálatot tenne nekem”. Ha Timóteus és Márk időben megérkezett, Márk jelen lehetett Pál vértanúságánál.

A legszorosabb kapcsolat Péterhez fűzte, annyira, hogy a hagyomány úgy beszélt Márkról, mint „Péter tolmácsáról”. Ezzel függ össze evangéliuma is. A rómaiak ugyanis, látván, hogy Péter megöregedett, kérték Márkot, foglalja irásba az evangéliumot, amelyet Péter hirdetett nekik. Márk ezt meg is tette (50-60 között), és Szent Péter prédikációjából összeállította az evangéliumot.

A hagyomány Márkot mint az alexandriai egyház alapítóját és vértanúját tiszteli. Ő volt a város első püspöke, és valószínűleg Traianus császár idejében (98-117) szenvedett vértanúságot. Velencei kereskedők 828-ban megszerezték ereklyéit, és az arabok pusztítása elől Velencébe vitték. Ettől kezdve Szent Márk Velence védőszentje. Ünnepe a keleti egyház kezdettől fogva, Róma pedig csak a 11. századtól ünnepli április 25-én.

folytatás a 65. oldalról

építeni.

Szabó Dezsővel
valljuk, hogy

„Minden magyar felelős minden magyarért”

– Ennek szellemében állítjuk, hogy a társadalom szociális kérdéseinek igazságos megoldása csak a nemzet újjászervezése, egységbefoglalása lehet.

Nem pihenhetünk tehát addig, amíg a lehető legigazságosabb viszonyokat ki nem alakítjuk, mert sajnós a mai viszonyok riasztóak.

Ha a nemzetnek jövőt akarunk: változtatni, jobbitani kell.

1848 és 1956 - jelek, a változás jelei.

Annak a jelzése, hogy a megmaradás, a talpra állás akkor is és most is erkölcsi parancs.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A XXI. század elejéről visszatekintve történelmünk sorsfordítóiban minden tragikumuk, vérbefojtasuk ellenére 1848 és 1956 voltak a legfényesebbek.

E két esemény szerzett világhírnevet hazánknak.

Az 1848-49-es szabadságharcot Heine is megénekelte, **örögbitette hazánk hírnevét, 1956-ról pedig többek között a nagy francia író és költő, Albert Camus emlékezett meg.**

A nagy tettek, a hősiesség küzdelmek, a túlerővel szembeni ellenállás elismerést, csodálatot váltottak ki a világ közvéleményéből.

Mert ezek a forradalmak tudatták, hogy él egy kis nép itt a Kárpát-medencében, mely a világ vérzivataraiiban, amikor átgázolt rajta a történelem, szétszóratva, részekre törve, a megaláztatások után is mindig talpra tudott állni, és meg tudott maradni.

Meg tudott maradni, sőt, legkiválóbbjai világra szólót, elismerésre méltó maradandót voltak képesek alkotni. Hiszen nincs még egy népe a világnak, mely lélekszámához képest annyi szentet, annyi tudóst és feltalálót adott volna a világnak, mint amennyit e kicsiny ország kicsi nemzete adott.

A mai ünnep arra is kötelez bennünket, hogy az emlékezésnél róluk se feledkezzünk meg.

Hajtsuk meg hát fejünket előttük is, s e főhajtással ezerszáz esztendő magyarságának

mondjunk köszönetet, amiért hittel, lélekkel és kitartással ránk hagyományozták múltunkat, s nekünk adták jövőnket, az európai unió Magyarországot.

A rendszerváltozás óta eltelt tizenhét esztendőben volt alkalmunk megtanulni azt is, hogy a múlt nem vész el, csak átalakul.

Amíg van fény, addig lesz árnyék is, de, csak ha a fény kialszik, akkor lesz az árnyékból sötétség.

Havégre úrrátudunk lenni a megosztottságon, a kicsinyhitűségen, és cselekedeteinkben újra az összefogás, a megértés, a másik tisztelete lesz meghatározó, akkor bizva remélhetjük, hogy a hősök áldozata nem hiábavaló, a harc, a küzdelem ma sem kilátástalan!

A cél, hogy európai mércével mérhető élet legyen itt a Hármaskörös bal partján, **váltás és változás után megvalósítható, reménnyel teljes!**

Az ideai, tél nélküli tavasz, március tizenötödike ezt üzeni mindnyájunknak, kicsiknek és nagyoknak egyaránt.

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Értékmentés Hunyán - Szabó Béla tájháza

Először 2002-ban jártam a hunyai kis-gyűjteményben, mely gazdag tárgy-együtteseivel és gondos rendszerezésével lenyűgöző. A gyűjteménnyel átellenben az Óvoda utcában lakik a gyűjtemény létrehozója Szabó Béla és felesége, akik áldozatos munkával összegyűjtötték és megőrzik az utókornak a hunyai paraszti kultúra egy igen gazdag szelétét. Azóta már többször jártam a gyűjteményben, és örömmel tapasztalom, hogy egyre gazdagabb anyaggal találkozom. Az itt olvasható riportot 2007 februárjában készítettem Hunyán Szabó Bélával.

- Milyen indítatásból kezdett el gyűjteni?

- A szüleimnek a lakóhelye a Csárda-ér partján volt és ott több dolog is akaratlanul előkerült a földből. Ahogy nőttem úgy tárgult a látóköröm és egyre többre értékeltem a földből előkerült régiségeket.

- Milyen pályára készült gyerekkorában?

- Tanító szerettem volna lenni. Jött a háború, én 14 éves voltam és a tatám odamaradt, s így rám hárult a munka. A tanulást abba kellett hagynom. Három polgárit végeztem Endrődön, de akkor bejöttek az oroszok és az is abba maradt. Volt a tanyánk körül tíz hold kis föld azt kellett művelni. Persze kapálás közben is találtunk érdekes dolgokat, azokat mindig felszedtem és hazavittem. Tehát nekem mindig volt vonzódásom a régiségekhez.

- Az első leletek tehát a földből kerültek elő. Melyik időszakban sokasodtak meg ezek a leletek?

- Amikor a Tsz-be kerültem traktoros lettem. Én kerültem a 100 Le nagy gépre mélyszántani. Akkor mánia volt, hogy hatvan centire kellett mindent alászántani. Ez alatt a három év alatt mindenhol odakerültem a nagy géppel. Abban az időszakban sok minden került elő.

- Hol fordított ki legtöbbször az eke ilyen tárgyat?

- A Timár-keresztjénél, a Hármashatár-nál, meg itt a Csárdavölgy két partján.

- Régészek jártak ezeken a területeken?

- Hogyne! A sarvasi múzeumból jöttek, itt ástak két hétig. Én mutattam meg nekik azokat a helyeket, ahol előjöttek a földből a cserepek, meg őrlőkövek. Megmutattam neki azokat a tárgyakat is, amiket a földben találtam, s ezeket bevitték a múzeumba.

- A néprajzi tárgyak gyűjtése mikor kezdődött el?

- Aztán amikor nyugdíjas lettem, vetünk egy kis traktort, és a kisebb kerteket szántogattam. Ahol megláttam a régi dolgokat, lócát meg egyéb régiséget, elkértem. Meg olyan is volt sokszor, hogy azokért dolgoztam. A faluba is elterjedt a híre, hogy

gyűjtöm ezeket a régiségeket, és sok minden kaptam, vagy csak ideadták, hogy vigyázzak rá, őrizzem.

-Hol fért el a gyűjtemény?

- Először a padlásom, meg itt a ház körül, meg össze-vissza szanaszét. Nem volt helye semminek.

-Mikortól van meg a kis ház, amelyet tájháznak rendeztek be?

- Már vagy 3-4 évig ott állt üresen az a kis ház, s árulták és mi megvettük. Persze nem erre a célra, hanem raktárnak. Az első években termény volt benne meg a gyerekeknek télire ott tároltuk el a krumplit, zöldséget, ilyesmiket. Aztán 1996-ban rendeztük be a gyűjteményünkkel a tájházat. 1997-ben szenteltük a templomot és akkor hivatalos megnyitója is volt a mi kis múzeumunknak. Akkor még nagy tervek voltak, hogy majd működési engedélye lesz a háznak, meg közgyűjtemény lesz, de ez aztán elmaradt. Végül is nem bántam meg, hogy nálunk maradt, mert mi dolgoztunk meg érte. Meg sok tárgy csak kölcsönbe van nálunk, hogy megőrizzük a leszármazottaknak.

-Volt-e Hunyán korábban valamilyen gyűjtemény?

- Igen volt a tsz székházban. Fekete Imre agronómus gyűjtötte össze akkor a sok régiséget, amelyet kiállítottak a székházban. Rendesen be volt polcozva. Volt ott minden: ládák, lócák, régi órák, rádiók. Szóval nagyon értékes gyűjtemény volt.

- Mi lett ezzel a gyűjteménnyel?

- Sajnos a gyűjteményt széthordták, sok minden eltűnt.

- Került-e valami abból a régi gyűjteményből az Önök tájházába?

- Csak néhány maradék, az értéktele-

nebbek közül.

- A lakosság hogyan fogadta a tájházuk megnyitását?

- Amikor megnyílt a ház, akkor jobban megindult a gyűjtés. Volt hova tenni és szépen be is lehetett mutatni. Sok helybelitől és hunyai elszármazottól kaptunk akkor tárgyakat és iratokat, fényképeket. Úgy-hogy dicsérhetem a falu lakosságát, mert aki csak tehette önzetlenül segítette a gyűjtemény gyarapodását. Sokan kérés nélkül is ideadták a régi dolgaikat.

-Van-e nyilvántartása a gyűjteménynek?

- Természetesen leltárkönyvünk nincs, de egy füzetbe szépen vezetem, hogy ki mit és mikor adta. Hogyha valaki visszakéri, tudjam, hogy mit adott.

-Kik látogatják a tájházat?

- A faluból sokan látták. Elhozzák az óvodásokat, iskolásokat minden évben. Sok elszármazott is eljött megnézni. De szoktak jönni Endrődről is, meg akit érdekel.

Most már, hogy riasztóberendezésünk is van, bátrabban mutogatom az idegeneknek is.

-A helyi önkormányzat támogatja-e a gyűjteményt?

- Nem, de nem is kértük. Sajnos a falunak most nagyobb gondja is van.

- Mi lesz a gyűjtemény jövője?

- Ezen még nem gondolkoztam. Föltételezem, hogy az unokám vagy a fiam tovább folytatják, ha lehet.

- Köszönöm Önöknek, hogy válaszoltak kérdéseimre. Kívánok sok erőt és egészséget, hogy ezt a fontos munkát folytatni tudják!

A riportot készítette: Szonda István

Endrőd néprajza

Rendezte: Szandra István

Tisztelt Olvasó!

Településünk régészeti lelőhelyeiről már szoltunk korábbi számainkban. Azt a megállapítást is elfogadhatjuk, hogy településünk és környéke kiemelt régészeti terület. Jelentős ásatások folytak már a XX. század elejétől. A lyukashalmi feltárást Móra Ferenc, a híres író és archeológus vezette. De már korábban is értesülünk arról, hogy jelentős leletek kerültek vidékünkéről az országos múzeumokba. Az ARCHEOLÓGIAI ÉRTESÍTŐ 1927. évi számában endrődi vonatkozású letről tesznek említést. Idézzük fel az ide vonatkozó részt a szakfolyóiratból.

ARCHEOLÓGIAI ÉRTESÍTŐ 1927. évf. 93.p.

Paulovics István: Újabb synkretistikus bronzszobrocskák a Nemzeti Múzeumban

„Ugyancsak kereskedő útján jutottunk egy másik szintén ezen csoportba tartozó apró bronzszoborhoz, Harpokrates szobrocskájához.

Leőhelye állítólag a békés megyei Endrőd.

Magassága 4,6 cm.

Az alakocskák kis négyszögű talpazaton áll. Testtartása nagy általánosságban megegyezik az előbbi csoportozat Harpokratesének felépítésével, azzal, hogy ezen magában álló szobrocskában kevesebb a lendület; általában konstruktív készség és a részletek kidolgozása tekintetében is az előbbi csoportozat messzi felülmúlja. Nem is annyira a művészi felfogás hiánya, mint inkább az elnagyolt kidolgozás jellemzi.

A teljes meztelenségben ábrázolt gyermekistenség jobb lábán áll, idomtalanul erősen megformált bal lábának térdét kissé felhúzza, törzsét egyenesen tartja, baljában a görög-ségben felvett attribútuma, a fatörzsön tartott bőségszaru, elvékonyodó jobb kezének ujját jellegzetesen szájaához teszi. Csúcsos koronával ékes feje kissé jobbra hajlik, kopottsága miatt arcvonásai alig látszanak. Hajfonata a megszórt módon jobb füle mellett a vállára csavarodik.

Mindeddig teljesen megegyezik az antik művészetnek úgyszólván minden ágában ismert általános típusaival, amelyek a Magyar Nemzeti Múzeumban levő példányai Hoffmann Edit kiváló értekezéséből ismeretesek (Arch. Ért.

XXXLV. 221.). Az általa leírt emlékekkel szemben ezen új szerzeményünknel új jelenség az, hogy jobb lábánál lent egy letört fejű szárnyas alakját találjuk. Harpokrates ősegiptomi attribútuma ugyanis a karvaly, később a görög világban lúd, majd tyúk, illetőleg kakas is. Az állat lábait egy idomtalan tönk alkotja, vékony testéből pedig tyúkra, illetőleg kakasra következtethetünk, különösen azon okból is, hogy tipikus genre-gyermekábrázolásoknak igen gyakori velejárója a különösebb jelentőséggel bíró tyúk.

Az istencsaladót ábrázoló kis csoportozat üde világoszöld patinával ékes, míg utóbbi szobrocskánk szintén élénkzöld patinája nagy barna foltokkal váltakozik. Mindkét apró bronzot az 1926. évben alakult Magyar Nemzeti Múzeum Barátainak Egyesülete legelső adományából szereztük meg a római gyűjteményünk számára.”

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívunk minden érdeklődőt
2007. április 21-én 10 órakor nyíló

„ENDRŐDI SZÓTTESEK”

című kiállításra az Endrődi Tájházba,
valamint a 15 órakor kezdődő
IV. Gyomaendrődi Tudományos Néprajzi Konferenciára
a Községi Ház nagytermébe.
A programokkal kapcsolatban tájékozódhat a
06/70/6353345 telefonszámon és
E-mailban a tajhaz@gyomaendrod.hu címen.

Kunkovács László

fotóművész, néprajzkutató

PUSZTAIAK

című
állandó kiállítása nyílt
a Kondorosi Csárda Múzeumban.
A kiállítás megtekinthető minden nap 10-22 óra között.

Főszerkesztői közlemény

Kifogásolták, hogy az időközi választással kapcsolatban egyoldalú információt adtunk.

A februári számban valóban egy képviselőjelölt tájékoztató anyaga jelent meg, mert egy képviselőjelölt tisztelt meg írásával. (Ha jól emlékszem, a másik két lapban sem szólalt meg mindegyik jelölt.)

A márciusi számba egy másik jelölt szeretett volna megszólalni; elmondtam neki, hogy mivel mindig hónap első hétvégéjén jelenik meg a Városunk újság, amikor **kampánycsend van, így egyetlen jelölt felhívását sem jelentethetjük meg.** Ennek a látszólagos egyoldalúságnak sem nem politikai, de még kevésbé személyes okai voltak. Kérem az érintettek, és az Olvasók megértését.

Iványi László

SPORT

Megkezdődtek a tavaszi pontvadászatok.

Békéscsabai MÁV-Gyomaendrőd VSE 2:0
Kapushiba és erőtlén játék miatt
vesztettünk.

Gyoma FC-Szeghalom 2:2
G: Czákó, Karászi. A 91. percben
egyenlítették a hazaiak.

Gyoma FC-Kondoros 4:0
G: CZÁKÓ 2, Gellai 2. Magabiztos hazai
győzelem.

Medgyesegyháza-Gyomaendrőd VSE. 1:1 G: Farkasinszki.
A hazai csapat a 90. percben egyenlített.

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Emlékezés a balhiedelmes kezdetekről

Nagy ajándék a Mindenható Istentől az emlékezés lehetősége. E gondolat-alatt álltam ezen a borongós február végi napon a gyomai Kiseréti református temetőben. G. Nagy László (1889-1959), „Nagy tata” és felesége, Ailer Zsuzsánna (1893-1988), „Nana” sírja előtt. Tőlük, belőlük immár csak ez maradt, a temetőbeli sírhant. S itt nyugszanak már az ő sorstársaik is, sorban egymás mellett. Szinte mindegyikük „történetét”, 1948. utáni sorsukat ismerem. Iszonyatos dolgokat művelt velük a „történelem”. Sírjaik meggyalázva, sírköveik ledöntve – némelyik többször is – ki tudja miért? Fortélyos világ ez még mindig s egyre fortélyosabb s még annál is alattomosabb, mint amikor itt nyugvó eleinket az önkényuralom kiforgatta javaikból, hogy nekünk utódoknak semmi se maradjon. De még az emlékezés jogát is megvonták tőlünk. Beszélni sem volt szabad azokról a gaztettekről. Ma sem szeretik hallani a tettes „javított” ideológiát utódként művelők.

Amikor G. Nagy László Gyoma, Hősök Emlék útja 57. szám alatti házában – akkor már ki tudja hányadszor – megjelentek a „város kutyái” (a köznyelv így tisztelte őket), a végrehajtott s „betakarították”, ami még volt, a „kispert” magtár egyik sarkában húzódtam meg éppen. 10-11 éves süvölvény legényke voltam akkortájt s rettegtem, mert bizony nem voltak ezek az emberek szép beszédűek. Bizony minden történelmi korban voltak emberek, akik vállalkoztak az éppen fennenn uralgó hatalom kiszolgálására. „Szolgaidók szolga jellemeket nevelnek s a gaz kor az erős lelket is megtántorítja” (Zsilinszky Mihály történétíró). G. Nagy László „nagy tata” sápadtan állt az üres magtár közepén. Ekkor visszajött az egyik közeg, szétnézett, meglátott egy pár viseltes zöld vadász gumicsizmát egy szegre akasztva. Azt levette, a hóna alá csapta, majd egy rudalló kötelet leakasztott a másik szegről (más tárgy már nem volt). Odalépett „nagy tata” felé, lába elé lökte a rudallókötelet a következő megvető mozdulattal s hanghordozással: „Na, erre meg kösd fel magad, te piszkos kulák!” Ezután sarkon fordult s kiment. Aztán láttam, hogy az én szeretve tisztelt, köztisztelőnek örvendő „nagy tatom” könnyei leperregnek kopotás szürke mellényén, keserves zokogással, igazi férfi zokogással kísérvé. Az olyan fojtott zokogás, magam is ismerem, gyakoroltam, amikor rám került a sor... Lehet-e ezt elfelejteni? Nem lehet! Ezt a házat aztán rövid úton kommunizálta a fennálló hatalom „egészségügyi intézmény” céljára, egy árva

huncut garas térítés nélkül.

G. Nagy László testvérhűgának és lányának hányatott sorsáról tanúskodjon itt néhány végrehajtási korabeli „dokumentum”. Azért nem G. Nagy László személyéhez kapcsolható dokumentumok, mert olyan sürgősen – 48 óra alatt – kellett nekik elhagyni házukat, hogy a „papírok” s apróságokat ott ette a fene...

Az iratok darabszáma: 19, ebből 7 db 1945. előtti szabványos nyomtatvány Kner Izidor közigazgatási nyomtatványtárából 156686. raktári számmal, 1945. utáni 6 db, egyéb alkalmi dokumentum: 1 db kitépett kockás füzetlap, a végrehajtást elszenvető kárvallott nevére kiállított orvosi recept hátlapja 1 db, korabeli sokszorosítóval készített űrlap 2 db, 1944. júliusban kiállított közigazgatási határozat hátoldala 1 db, egy bizonyos „felhívás” nyomtatvány hátoldala 1 db. Az iratokon 1950. november 24-től jelenik meg a tanács végrehajtó bizottság gumi körbélyegzője, közepén a veresszállagos ún. „Rákosi címerrel”. Az 1945. előtti nyomtatványok fejléce: „... az 1927. évi -600/P.M.sz. Hivatalos Összeállítás 67-69 §-a értelmében való nyilvános elárverezésről” (milyen érdekes, az elátkozott rendszer rendelkezéseire hivatkozva foglaltak a kuláknál). Az 1945. utáni nyomtatványok fejléce: „Árverési hirdetés a köztartozások fejében lefoglalt ingóságoknak az 1949. évi 4187. Korm.sz.rend.25 §-a értelmében nyilvános elárverezésről” (ára: 8 fillér) „Záloglási Jegyzőkönyv -Pü.2226.rakt.sz MNOSZ 3420-51-A.” Nyomtatványellátó Vállalat.7624.Állami Nyomda Bp. 1952.3657/05. (ára: 0,08 Ft.). Az 1945. előtti nyomtatványok jobb felső sarkában lévő koronás magyar címet satírozással kitakarták.

G. Nagy Lidia – korabeli meghatározással – „földműveléssel élethivatás-szerűen foglalkozó, de nem dolgozó paraszt, kuláknak minősülő személy”, a lányával, Lautner Ilonával lakott Gyoma, Hősök Emlék útja 61. szám alatt (az „Emlék” szót később kigyomlálták). 1951. december 15-e után a házat „közcélnak” államosították, rövid úton el kellett hagyniuk. Két állami alkalmazott lakott benne (később megvásárolhatták kedvezményes kölcsönrel s ők termelőszövetkezeti székháznak eladták). 1952. november 18-tól már Gyoma, Béke utca 2. szám alá kapják hivatalos irataikat (felszólítás, büntetés, stb.), azaz itt kelteztek foglalási jegyzőkönyveiket. Ez a kényszerlakhely már akkor a hatodik volt a sorban.

1949. november 16-án 700 ft. értékben lefoglalták azt az egyetlen hízót, amit karácsonyra szerettek volna levágni. Hajdan volt alkalmazottaiktól kaptak annyi „kóstolót” (titokban, késő esti homályban, hátsó udvaron a „Körözsajj” felől), egy kisebb hízóra való került belőle. 1950. november 24-én lefoglalt és elszállított tárgyak: 1 db divány, kávébarna plüss huzattal 600 ft., 1 db diófa ebédlemezre 1.000 ft., 1 db barna keményfa íróasztal 400 ft., 1950. december 7-én 20 kg toll tokban, 3 db dunnahuzat, 8 db párnahuzat, 1 db éjjeli szekrény 50 ft., 1 db divány plüss huzattal 250 ft., 2 db szék szövet huzattal 100 ft., 4 db szék 80 ft., 1 db sezlony 250 ft., 2 db fotelszék 100 ft., 1 db szalonkanapé 200 ft., 1951. április 19-én 1 db szőnyeg, ebédlemezre való, 2 db fotelszék, érték nincs feltüntetve (tán valamék irodába kellett csak úgy, vagy saját használatra?). 1951. április 25-én 2 db keményfaágy 200 ft., 1 db keményfaasztal 100 ft., 1 db konyhaszekrény 200 ft., 1 db üvegajtós szekrény 300 ft., 2 db Petőfi kép (én még emlékszem rájuk, egyik volt „Petőfi Sándor a segesvári csatamezőn”, a másik „Talpra magyar!” szavaltat a ceglédi piacon) 80 ft., 1 db piros asztal (ez nagyon kellett, mert uralgó színű volt) 100 ft., 1 db asztalterítő 20 ft., 1 db kékes virágállvány 20 ft. 1951. áprilisában már sor került a ruhaneműekre is: 3 db női ruha 210 ft., 7 db zsák 70 ft., 1 db poroló állvány 20 ft., álló fogas 60 ft. 1951. október 1. 3 db 100 literes bádóg víztartó 90 ft., 1 db falóca 70 ft., 1 db cséza (futókocsi fonott kassal) 500 ft., 1 db piros ágyterítő 80 ft., 1 db mérleg súlyokkal 280 ft. 1952. november 28. 1 db szőrmés kabát 400 ft., 1 db setétkék női kabát 100 ft., 1 db mintás düfűn pongyola 60 ft., 1 db szoknya 100 ft., 2 db lepedő 60 ft., 3 db törülköző 30 ft., 2 db selyem fejendő 20 ft., 3 kg méz, 1 méter újvaszony, 1 db sövénynyíró olló, 14 db kés, 6 db villa, 1 db vaslapát (szemetes), 1 db lábtörő 1 ft., 1 db viharlámpa és így tovább... a végén csak annyi maradt nekik, hogy két ágyneművel, két szék, egy asztal, egy szekrény...

Akit az egész rendszer, a kifosztás módszere érdekel, olvassa el SÁGI Gyula: „Kulákgolgota” és ZÁVADA Pál: „Kulákprés” című (Magvető Kiadó Bp., 2006.) nagyszerű könyvét. Természetesen G. Nagy Mária-ról közölt adatok az eredetinek kb. egyharmada.

2007. február 25-én, a kommunizmus áldozatainak emléknapján.

Cs. Szabó István

Kiállítás a betegekért, az egészségügyi dolgozókért

A Fidesz kórházbezárások, leépítések miatt válságtanácskozást tartott. A megbeszélésen Domokos László országgyűlési képviselő, a Békés megyei közgyűlés elnöke is részt vett.

Bekövetkezett, amire – sajnos – számítottunk, és ebben a helyzetben - mind az egészségügyi ellátásért felelős önkormányzati vezetőknél, mind az intézményvezetőknek - fel kell készülnünk arra, hogy a betegek és az egészségügyi dolgozók védelmére alternatívákat tudjunk felmutatni.

Dramai a helyzet, hiszen a kapacitások 20 százalékát megszüntette az SZDSZ-es egészségügyi miniszter és az MSZP-s kormány, de ennél is súlyosabb az, hogy hosszú várólisták alakulnak ki, az ellátáshoz való hozzáférés egyre nehezebb lesz, továbbá a betegek gyógyulása is kétségessé válik. A Fidesz a beteg emberek, az orvosok és az egészségügyi dolgozók pártján áll, a kormánnyal szemben.

Az Egészségügyi Minisztérium honlapján már olvasható az a lista, amelyből kiderül, hogy az ország különböző pontján élőknek melyik kórház nyújt kötelezően ellátást. Az összeállításba rengeteg hiba csúszott, azt ugyanis nem feltételezzük, hogy a tárca valóban úgy gondolja, hogy például Szarvas, Békésszentandrás, Gyomaendrőd, Hunya, Örménykút, Kardos, Kondoros, Csabacsüd lakóinak Szegegre, Békéscsabára, Szolnokra, Budapestre, Gyulára, Debrecenre, Orosházára kell vinni gyermeküket gyermekszemészeti, csecsemő- és gyermek fül-orr-gege, gyermekneurológiai rendelésekre vagy egyéb felnőttek ellátására, vizsgálatára, pl. sebészet, nőgyógyászat, belgyógyászat. Ugyanerre számíthat szinte minden Békés megyei település lakója.

„A kórházi struktúra átalakítása minden szakmai szempontot nélkülözve embertelen, hozzá nem értő, igazságtalan módon alakult ki, vonalzóval, körzővel tervezve az ellátási területeket, figyelmen kívül hagyva a megbetegedési, halálozási, születéskor várható élettartam, és egyáltalán a helyi népegészségügyi trendeket, adatokat”.

Meg kell védeni a betegeket a népnyzó kormánytól, szót kell emelni az egyébként már-már agyagba döngölt egészségügyi dolgozók és orvosok jövőjéért.

Ezt történt a válságtanácskozáson:

A válságtanácskozáson jelenlevők megállapodtak abban, hogy a közigazgatási határozatot megtámadják, és a Fővárosi Bírósághoz beadványokat nyújtanak be, kérve a folyamat felfüggesztését.

Megállapodás született arról is, hogy nem fogják szolgai módon aláírni azokat a szerződéseket, amelyeket az egészségbiztosítási pénztár - a kormányzat által szorítva - megküld majd az intézmények fenntartóinak és vezetőinek.

A betegek és a betegellátás érdekeit szem előtt tartva tárgyalni fogunk: csak akkor írják alá a szerződéseket, ha az egészségügyi pénztár valóban garantálja az intézmények működtetéséhez szükséges forrásokat.

Nem lehet közigazgatási határozattal önkormányzati jogszabályokat elvonni, ugyanis az önkormányzatokat kétharmados törvény kötelezi a kórházak fenntartására és az ellátási kötelezettség biztosítására.

Komoly alkotmányossági aggályokat vet fel az egész egészségügyi reform, ezért a Fidesz képviselői újabb beadványokat fog az Alkotmánybírósághoz benyújtani.

Domokos László,
Szarvas, Kondoros, Gyomaendrőd, Békésszentandrás
Csabacsüd, Hunya, Kardos, Örménykút

KINCS AZ ÉLETED Közhasznú Alapítvány

Közhasznúsági jelentése a 2006. évre vonatkozóan

SZÁMVITELI BESZÁMOLÓ (adatok Ft-ban)

1. Nyitó pénzkészlet	222.854
2. Bevételek:	
a) Önkormányzati támogatás	30.000
b) Pályázat útján nyert összeg	100.000
c) Adományok, szponzori támogatás	201.500
d) Egyéb bevétel	10.242
e) APEH-től 1 %	59.732
f) Banki kp. felvétel	100.000
Bevételek összesen:	501.474
Nyitó készlet és bevétel összesen:	724.328
Kiadások:	
1. Személyi jellegű	-----
2. Anyag jellegű	
kirándulás, ünnepség, ajándék	48.373
játék, írószer	50.317
3. Tárgyi eszköz, fogyóeszköz	110.367
4. Bankköltség	8.274
5. Banki kp. felvétel	100.000
Kiadások összesen:	317.331

Záró pénzkészlet (724.328 - 317.331): 406.997,- Ft, ebből alapítói vagyon: 40.000,- Ft

Házi pénztárban:	18.705,- Ft
Bankban:	388.292,- Ft
Összesen:	406.997,- Ft

A Kincs az Életed Közhasznú Alapítvány 2002-ben jött létre Császárné Gyuricza Éva irányításával. Áldásos munkájával sokat tett a fogyatékkal élőkért, halála nagy veszteség mindannyiunk számára. A kuratórium az Ő szellemében kívánja tovább folytatni azt a munkát, amit az alapítók annak idején célul tűztek ki. Ez pedig a fogyatékosokkal élő emberek életminőségének javítása, a velük kapcsolatos szociális intézmények témájú működéséhez való anyagi hozzájárulás. 2006-ban a pályázatokkal nyert pénzből és a különböző adományokból a kuratórium tétét, mini-hifit fényképezőgépet, rádiómagnót vásárolt és átadta a Gondozási Központnak. Ezenkívül az Alapítvány fedezte a fogyatékkal élő fiatalok különböző kirándulásainak költségeit (helyi fürdő, kiállítás Gyomán, stb.), valamint a hűsvéti és a karácsonyi megajándékozásokról is gondoskodott. A Rózsakert Esélyklub napi foglalkozásaihoz szükséges különböző anyagok (festék, színes ceruza, papír, textilanyag, gipsz, stb.) megvásárolásához is hozzájárult az Alapítvány.

Tehát az éves pénzügyi beszámoló kiadási adatai is mutatják, hogy az Alapítvány célkitűzésének, az alapítói akaratnak megfelelően a városban fogyatékkal élő és a Gondozási Központtal valamilyen formában kötődő személyek érdekében kerültek felhasználásra a befolyt összegek.

Az Alapítvány tagjai és a könyvelő munkájukat minden ellenszolgáltatás nélkül, társadalmi munkában végzik.

A közhasznúsági jelentést a kuratórium egyhangúlag elfogadta.

Gyomaendrőd, 2007.02.07

Nemes Istvánné
könyvelő

Dr. Jánosik Bertalanné
a kuratórium elnöke

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Kosztolányi Dezső Napok

A szabadkai Városi Könyvtár csütörtökön egész napos rendezvényt szervez a Kosztolányi Dezső Napok alkalmából. Délelőtt fél tízkor megnyitják a Csáth Géza születésének 120. évfordulójára rendezett kiállítást a Városi Könyvtárban, majd tíz órakor kezdődik a tudományos tanácskozás, amelyet Hóza Éva vezet. Előadást tart Pomogáts Béla, Kelecsényi László, Káich Katalin, Bircsák Anikó, valamint két olaszországi egyetemi tanár Alexandra Foresto és Paolo Driussi. Majd 13 órakor a vendégek megtekintik a Kosztolányi-emlékszobát a Svetozar Marković Gimnáziumban, majd megkoszorúzzák a Kosztolányi-mellszobrot. Délután fél öttől Múltba álmódott képek címmel Csáth Géza naplóiról, a szabadkai Életjel Kiadó kiadványairól szólnak. Ezután értékelik a szabadkai Kosztolányi Dezső Napok pályázatára beérkezett pályamunkákat, és kiosztják a díjakat. Ekkor tartják meg a Vajdasági Szép Magyar Könyv díjkiosztó ünnepségét is. (t.r.)

Hazatérítő

„Már egyszer kihaltunk” - Bence Lajos költő a lendvai magyarságról
„Csupa csiripelés ez a tél, / hívja bolyhos hócsibéit a szél. / Hóval telik meg a szánk. / Ha be nem fogjuk, megfulladunk, / ha befogjuk, meghalunk.” (Alternativa)

Bence Lajos szlovéniai magyar író volt a héten a Zentai Alkotóház vendége. Az irodalmi est után beszélgettünk vele.

Nem sok hír jutott el hozzánk az elmúlt tíz-tizenöt évben a lendvaiak életéről. Milyen ma Szlovéniában magyarnak lenni?

- Mi már egyszer kihaltunk, de azért sikerült újra lábrakapnunk. Jó tizenöt év kellett ahhoz, hogy egy fiatalabb nemzedék jöjjön, amelyik összetobozta az ottani magyarságot. A nyolcvanas évek elején mélyponton volt a magyarság ügye, de néhányan, akik akkortájt friss diplomások voltak, megpróbáltuk a lejtőről visszafordítani a szekeret. Ma jogilag jó a helyzetünk, a valóságos életben azonban egyáltalán nem. A szlovén politika is elismeri, hogy van még pótolnivalója kisebbségi ügyekben. Az alkotmányban lefektetett jogok a gyakorlatban nehezen valósíthatók meg.

A hivatalos magyar nemzetpolitika a határon túli magyarságot azal igyekszik vizsgálni, hogy a határok megszűnésével a kisebbségben élő nemzetközösség helyzete javulni fog. Szlovénia már EU-tagország.

- Erdélyi politikusok fogalmazták meg nemrégiben, hogy ha lesz kisebbségpolitika Európában, akkor az a magyarokon keresztül érvényesül. Európa legnagyobb kisebbségben élő nemzete a magyar, ha tehát lesz kisebbségi törvény, akkor azt az erdélyieknek kell kiharcolni. Sajnos, az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy az anyaországi politika erre nem lesz képes.

A rendszerváltozások után, a kilencvenes évek elejétől kezdve kiépült a szlovéniai magyarok intézményhálózata. Milyen tartalommal tudják megtölteni ezeket az új létesítményeket?

- Szinte nincs olyan hét, hogy ne lenne valamilyen rangos művelődési rendezvény: kiállítás, irodalmi est, könyvbemutató, színházi előadás. Nekünk körülbelül tíz írónk van, akik magyarországi lapokban, folyóiratokban is publikálhatnak. Ez nem volt mindig így, hiszen korábban még az írószövetségben sem volt helyünk. Évente általában tíz könyvet jelentetünk meg, amelyek között van szociográfia, tanulmánykötet, néprajz és helytörténet is. Tehát nem mindegyik irodalmi alkotás. 1961-ben jelent meg az első magyar verseskötet, még az 1970-es években is csak verseket adtak ki. A kilencvenes évektől kezdve indult fölvirágzásnak a könyvkiadás. Ma már azt mondhatjuk, hogy mintegy száz kötettel büszkélkedhet a muravidéki magyar irodalom.

Hogy látja, mennyire van benne a szlovéniai irodalom a Kárpát-medencei magyarság irodalmi életében? Milyen a kapcsolattartásuk az anyaországgal és a határon túli régiókkal?

- Annak idején egy programot is készítettünk a Muratáj köré csoportosuló írókkal, hogy minden határon túli irodalmi műhellyel föl kell venni a kapcsolatot. Ma már a Dunántúl minden irodalmi lapjával kapcsolatban vagyunk, közlik az írásainkat, és küldenek anyagot nekünk is. Budapesttel sajnos soha nem alakult ki az együttműködés.

Hazatérítő című legújabb kötete tavaly jelent meg. A versek közül sok szól a szülőföldről vagy a szülőföld jelentős szülőiteiről. Ennyire meghatározza az otthoni táj az életét?

- Amennyiben a sajátomat meg tudom becsülni, akkor talán másokét is értékelem. Ilyen szempontból nagyon fontos programnak számított Szentelekyék idejében, hogy a Muravidékre is odafigyeltek. A Kalangya közölt muravidéki verseket, aminek azután sokáig nem volt folytatása, de azért jártak hozzáink írók, újságírók. Fehér Ferenc és Németh István, majd később a fiatalabb nemzedék, Dudás Károly, Tari István, Bozsik Péter és Dormán László látogatta a szlovéniai magyarokat. Ennek aztán nyoma volt a vajdasági magyar sajtóban. Sajnos ez a hagyomány mintha megkopni látszana. Bár a Magyar Szó és a Hét Nap folyamatosan közli az írásainkat.

A szülőföld jelenléte mellett a napi politikai kérdések is részei ezeknek a verseknek. Mintha egyre inkább ez is feladatuk lenne az íróknak.

- Meggyőződésem, hogy fel kell vállalni az aktuális politikát versben is, hiszen annyira meghatározta a szemléletünket, annyira kiszolgáltatottjai vagyunk a politikának, hogy nem kerülhetjük meg. Ha jó a vers, akkor akár egy alkalmi vers is megállja a helyét az irodalomban. Ne említsék mást, mint József Attila Thomas Mann üdvözlése című versét. Persze sok olyan költeményem van, ami nem ilyen, hanem amit villanyoltás előtt olvasnak, főleg szerelmes lányok.

Újraalakultak a népdalkórusok. Nehéz volt megtalálni az átörökíthető értékeket?

- Az apám generációja nem ismerte, nem énekelte a népdalokat. Mi a hatvanas évek gyűjtését használjuk. Zalai balladákat, katonadalokat, népdalokat énekelünk. De van egy gyönyörűséges boros blokkunk a Felvidékről. A karnagyunk hívta fel a figyelmünket, hogy ha összeáll néhány gyerek, és eldanol pár igen szép népdalt, és ezt a média segítségével eljuttatja másokhoz is, akkor a lakodalmakban majd a fiatalok is ezeket éneklék. És talán alakítanak ők is népdalkórust.

GRUIK Ibolya

forrás: Magyar Szó online

MEGYEGYÜLÉSI TUDÓSÍTÁS

Együtt Európába!

Békés és Arad

Megújult az együttműködési megállapodás Arad megye és Békés megye között. A dokumentumot a Békés Megyei Közgyűlés soros ülésén román részről Iosif Matula, magyar oldalról Domokos László megyei elnök írta alá. A román delegáció tagja volt még Ioan Christina megyei alelnök és Mihaela Stanescu külügyi- és EU integrációs vezető.

Békés megye és Arad megye kapcsolata a legújabb időkben az 1980-as évek elejére nyúlik vissza. A régi megállapodás felülvizsgálatát, megújítását az eltelt időszak változásai, Románia EU-s csatlakozása, valamint a (reményeink szerint) 2007 és 2013 között meg

inkább megnyíló lehetőségek tették indokolttá. Az Interreg program keretében jelentős programok születtek, melyekhez az anyagi források biztosítását ígérik, minek következtében a partnerségi kapcsolatok megerősödhetnek.

A határmenti együttműködés már most is megvalósul az agrárium területén, az oktatásban és a kultúrában, de a fejlődésre jó esély nyílik a köz-, a civil- és a versenyszférában, a turizmusban. Iosif Matula az úthálózat javításának fontosságát, míg Domokos László az aradi és a békéscsabai repülőtér összehangolásának szükségességét hangsúlyozta.

A megújuló együttműködési megállapodás megkötését Szilágyi Menyhért, Varga Zoltán, Kreszta Traján, Tóth Imre megyei képviselők üdvözlötték elsők között, konkrét példákat említve a kínálati lehetőségekre.

Cipészek és csizmadiák Endrődön

Az endrődi Tájház és a Rózsahegyi Könyvtár közös szervezésében 2007. március 9-én „Cipészek és csizmadiák Endrődön” címmel, ismeretterjesztő előadáson vehettek részt az érdeklődők.

A nagy múltú mesterségek eredetét, rövid történetét Szonda István néprajzkutató mutatta be. A két szakma közül, a régebbi a csizmadia mesterség, amely a csizma viselésével hazánkban, a török hódoltság időszakában terjedt el. Kezdetben a keleti típusú lábbelik voltak a jellemzők, csak a XIX. század terjedtek el a nyugati típusú csizmák a parasztság körében. A csizmadia mesterség folyamatos megújulását a XX. század élénkülő cipődivatja állította meg, ennek következtében a század közepére a mesterség megszünt.

Endrőd község életében, e nagy múltú csizmadia mesterség céhes formái, egészen a XX. század első feléig fennmaradtak. Több, dinasztikus csizmadia család volt, gyakran előfordult, az egy szakmán belül dolgozó családok összeházasódása. A csizmadia fiából is általában csizmadia lett, hiszen gyerekkortól tevékenyen részt vettek édesapjuk munkájában. A szakma fénykorának idején, több mint 92 lábbeli készítő önálló iparost tartottak nyilván Endrődön. A helyi csizmadiák és cipészek két részre különültek, az egyik csoport a vásároszó, a másik a megrendelésre dolgozó volt. Megrendelésre dolgozni nagyobb rangot jelentett, a vagyonos családok nem vásárokból szerezték be a lábbelit, hanem elmentek egy jó nevű mesterhez és méretre csináltattak maguknak cipőt vagy csizmát. A sok csizmadia konkurenciát jelentett egymásnak, a vevőkört csak jó minőséggel tudták megtartani, az endrődi csizmák országosan ismert, kiváló termékeké váltak.

A második világháború insége, az új megváltozott szemlélet, nem kedvezett sem a parasztságnak, sem a csizmadiaiparnak. A hagyományos paraszti rend felbomlott, megjelentek az agrárproletárok, akik munkaerejüket adták bérbé, csoportosan vándorolva a munkalehetőségek után. Lecserélték csizmáikat az olcsóbb, gyári gumicsizmákra, és bakancsokra. Az ötvenes években, a parasztszizmákban a kulákok, a nép ellenségét látták, s ezzel befejeződött a csizmakorszak. A cipésmesterség tovább virágzott, hiszen a cipőhasználat teljes körben elterjedt. A csizmadiák nagy számmal álltak be a cipésműhelyekbe és suszterokká váltak, és igen

jó cipészek lettek.

A vendégként részt vevő Bella József mester mindezeket az ismereteket saját életéből vett példákkal tudta alátámasztani. Ő maga is, lábbelikészítő mester édesapjától tanulta el a szakma fortélyait, előbb inasként, majd segédként dolgozott a családi műhelyben. Tudását gyarapítani még más műhelyekbe is elszegődött, hogy aztán mesterként önállóan dolgozhasson. Elmesélte, hogy a reggel hattól gyakran éjfélig is eltartó munkanap után az inasok, de még a bentlakó segédek is műhelyben aludtak, például az szabász asztalon. S hogy a lábszija, amellyel lefogták a talpat a szegeleskor, bizony a fegyvermezés eszköze is volt. A csizmák mind kézi munkával készültek, kemény fizikai munkát jelentettek. A Tájház

cipész és csizmadia szerszáma-it is megmutatta, elmagyarázva, melyik munkafolyamatnál kellett használni.

A beszélgetés során Szonda István kiemelte, hogy kutatómunkája során milyen sok segítséget kapott a helyiektől, közöttük Szurovecz László mestertől, aki sajnos már nincs közöttünk.

A film, amely bemutatásra került, a csizmakészítés folyamatát mutatta be. A méretvételtől kezdve, a csodálatosan fényes, rámás, díszes csizma elkészültét követte végig, megmutatva az alkotó ember tehetségét. Marsi János helyi mester műhelyében forgatták a Szentendrei Szabadtéri Múzeum munkatársai, a méretvételt, szabást, varrást Bella Józsa bácsi végezte el. Legyünk büszkéek arra, hogy bárki, aki

Skanzenban jár, és kíváncsi rá, endrődi mesterek kezének munkája által ismeri meg, hogyan készült a valódi parasztcsizma, s hogy az ott berendezett műhelyben olyan szerszámokat helyeztek el, amelyek innen származnak.

Az előadást kötetlen beszélgetés követte, a kiállított szerszámokat megnézhatték, kézbe vehették az érdeklődők.

Dinyáné Bánfi Iboya

Április havi előzetes

Szeretettel várjuk az érdeklődőket 2007. április 21-én (szombat) 17 órai kezdettel az endrődi könyvtárba, ahol Bella Rózsa képeinek kiállítására és előadására kerül sor.

József Attila-verseny. 2007. március 10-én rendezték meg Békéscsabán a VIII. József Attilától elnevezett országos vers-, énekelvers és prózamondó verseny megyei elődöntőjét. A zsűri döntése szerint Békés megyét az országos döntőn Grósz Nikolett és a gyomaendrődi – számunkra is ismert és kedvelt – Tüzmenedék együttes képviseli. Gratulálunk, és áprilisban a döntőn sok sikert kívánunk nekik!

Balogh Tamás, gyomai születésű író a Szegedi Tudományegyetem Modern Magyar Irodalomtörténeti Tanszékének doktorandus hallgatója mutatta be tanulmánykötetét az OMart Könyvesboltban 2007. március 16-án. Beszélgetőtársa Kiss László író, a Bárka c. irodalmi folyóirat munkatársa volt. Az Álmodozók irkafirkájáról és a találkozóról következő számunkban olvashatnak az érdeklődők.

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Humoros locsolóversek fiataloknak

Zöld a moha, zöld a páfrány,
Megöntözlek házisárcány!Húsvét van, odakinn mosolyog az ég is,
Adjanak egy ezrest, mosolygok majd én is!

Húsvéti gyermek locsolóversek

Zöld erdőben jártam,
Két őzikét láttam.
Az egyik kacsintott,
Ide a forintot!Én még kicsi vagyok,
Verseket nem tudok.
Majd jönnek a nagyok,
Mondanak azok.Ajtó mellett állok,
Piros tojást várok.
Ha nem adják párjával,
Elszökök a lányával!Kerek erdőn jártam
Kék ibolyát láttam.
El akart hervadni
Meg szabad-e locsolni?Én kis kertész legény vagyok,
Rózsavízzel locsolgokodok.
Úgy locsolom a lányokat,
Mint kertész a virágokat.Kelj föl párnáidról, szép ibolyavirág,
Nézz ki az ablakon, milyen szép a világ!
Megöntözlek szépen az ég harmatával,
Teljék a tarisznya szép piros tojással!Jó reggelt, jó reggelt,
Kedves liliomszál,
Megöntözlek rózsavízzel,
Hogy ne hervadozzál.
Kerek erdőn jártam,
Piros tojást láttam,
Bárány húzta rengő kocsin,
Mindjárt ideszálltam.
Nesze hát rózsavíz,
Gyöngyöm, gyöngyvirágom.
Hol a tojás, piros tojás?
Tarisznyámba várom!

KIÁLLÍTÁS A RÓZSAHEGYI ISKOLÁBAN

Farkas Zoltánné igazgatónő megnyitó beszéde:

Kedves Vendégek! Kedves Gyerekek!

Nagy örömmre szolgál, hogy iskolánk tanulóinak munkáiból készült kiállítást nyithatok meg.

Nyolc évvel ezelőtt indult el a Városi Zene és Művészeti Iskola kihelyezett képzőművészeti tanszaka nálunk. Az azóta eltelt évek során egyre népszerűbbé vált tanulóink körében a képzőművészeti alapképzés. Ennek eredményeként jelenleg elsőtől nyolcadik osztályig 65 tanulója van a kihelyezett tagozatnak. A foglalkozásokat Molnárné Pésó Irma, iskolánk rajztanára vezeti.

Irmuska néni lankadatlan lelkesedése, hozzáértése, türelme, elhivatottsága közismert mind a gyerekek, mind a kollégák körében. Fényes bizonyíték erre az itt látható kiállítás. Ő az, akinek mindig van valami ötlete, aki a gyakran hiányos feltételek között sem a kifogást, hanem a megoldást keresi. Ért a gyerekek nyelvén, tudja, kit hogyan lehet megtanítani az alkotás örömeire.

„Ahány ember, annyi csodálatos világ” mondja egyik dalában Bródy János.

Itt most 65 gyerek csodálatos világából láthatunk egy összeállítást. Nyomon követhetjük a fejlődésük útját, hiszen már az elsősöknek is vannak kiállított munkái.

Az olajfestés kivételével a festés minden technikájával megismerkednek a növendékek.

Így például a temperával, az akvarellfestéssel, de használják a pasztelt, a tust, a rajzszenet, a grafitot és mindezek keverékét is.

Kiemelt szerepe van a papírnak, ugyanis rendelkeznek a szükséges felszereléssel ahhoz, hogy saját papírt készítsenek. A márványpapír

készítése különleges élmény volt számukra.

Sok szép papírdísztagyat láthatunk, amelyeknek a kitalálásához élénk fantázia, elkészítéséhez pedig jó kézügyesség szükséges. A dísztagyak között láthatjuk az agyagból formázott alkotásokat, a fonállal, az üvegfestéssel és mozaikkal dekorált öblösüvegeket. A nagyobbak már ügyesebben bánnak az eszközökkel, így ragasztópisztollyal, tussal és festékekkel is készültek képek.

A síkból való kiemeléstechnikát tanulják a gyerekek a papírpasztikákon. Különösen a lányok kedvence a batikolás, a textilfestés. Varázsa van a saját tervezésű terítőknak; ezekből is láthatunk néhányat.

Nem tudunk mindent felsorolni, de talán érzékelhető, hogy mennyi és mennyiféle munka van ezekben a szebbnél szebb alkotásokban.

„A szépség mindenütt ott van. Nem rajta múlik, hogy nem tudjuk meglátni.”

Rodin, francia szobrászművész örökérvényű szavai ezek. A mai világban olyan erőteljes negatív hatások érik az embereket, nem kímélve a gyerekeket sem, hogy lassan elfelejtkezünk az élet, a természet szépségeiről. Ha sikerül elérni, hogy ezek a gyerekek képesek legyenek felfedezni, megérteni, megbecsülni a szépet, akkor nagyon sokat tettünk a jövő nemzedékéért.

Meggyőződésem, hogy a képzőművészeti képzés nagyon jó személyiségfejlesztő eszköz, amellyel gazdagítjuk a gyerekek érzelmvilágát, fejlesztjük értelmi képességeiket.

A kiállításához Molnárné Pésó Irma tanárnőnek és a gyerekeknek gratulálok, további sok szép alkotást kívánok!

Az Endrődiek Baráti Köre budapesti találkozó

JELENTÉS

Timár Imre az új elnök (Budapest)

Az idő fogunkat, érzéseinket, szívünket vacogtatta, mikor Évától vettük búcsút. A fájdalmat fokozta a kérdés, mi lesz velünk? Ki, vagy kik lesznek képesek betölteni az űrt az Endrőd-ről elszármazottak közösségében?

Évikénk! Jelentjük neked, hogy a mag, amit elszórtál, gyökeret vert. Sokan vagyunk, kik folytatni akarjuk szülő-nevelő falunk iránti szeretet érzésének erősítését, hagyományaink ápolását.

Március 11-én közel százan voltunk jelen az éves közgyűlésen, amire évek óta nem volt példa.

A jelenlevők mind azon munkálkodtunk, hogy szervezetünk alkalmas legyen összefogni, tájékoztatni az elszármazottakat, segíteni a várost, melynek része a mi „őshazánk”.

A Közgyűlés az elmúlt évben végzeteket értékelte, pénzügyi tevékenységét jóváhagyta.

Eleget tett azon kötelezettségének, hogy alkalmas vezetőséget válasszon.

Nem volt egyszerű dolog, Dr Latorcai János úr, országgyűlési képviselő, a Baráti Kör elnöke is mentesítését kérte sokirányú elfoglaltsága miatt.

Végül a régi és az újonnan választott vezetőség az alábbi:
 Dr Latorcai János örökös tiszteletbeli elnök (Budapest)
 Elnök: Timár Imre (Budapest)
 Titkár: Ladányi Gáborné (Gyomaendrőd)
 Fülöp Imréné pénztáros (Gyomaendrőd)
 Szilágyiné Németh Eszter sajtófelelős (Gyomaendrőd)
 Iványi László újságfőszerkesztő (Gyomaendrőd)
 Várfi András polgármester (Gyomaendrőd)
 Varga Istvánné (Gyomaendrőd)
 Buczkó Imre (Pázmánd)
 Dr Szabó Béla (Budapest)

A Közgyűlés eredményes előkészítési munkáját végig aktívan segítette bölcs tapasztalataival Dr. Latorcai János, ill. Szabó Béla, Buczkó Imre és Timár Imre vezetőségi tagok.

Ladányi Gáborné az új titkár (Gyomaendrőd)

Köszönet mindazoknak, akik a szervezésben, a technikai feladatok megoldásában segítettek.

Méltán mondhatjuk, hogy a Baráti Kör rövid válságos helyzetéből megerősödve került ki.

Amikor ezt kijelentjük azt is tudatni kell, hogy óriási segítséget nyújtottak a folytonosság fenntartásában munkájukkal, támogatásukkal.

Iványi László plébános úr
 Dr. Latorcai János képviselő úr
 Vaszkó András felelős kiadó úr
 Hegedűs Magdolna könyvelő asszony
 Fülöp Imréné asszony
 Szabó Zoltánné asszony

Megköszönve példaértékű munkájukat, támogatásukat azt kérjük, továbbra is szerető szívvel és Istenbe vette hittel segítsék a Baráti Kör feladata teljesítésében.

Évikénk! Nem teljes a jelentésem. Sok-sok epizódról nem számoltam be, ami a Közgyűlésen történt. A nyugalmad szerettem volna erősíteni, hogy munkád nem veszett kárba! Ugye, a Nevedben is köszönhetem az újraválasztott vezetőséget, és veled együtt kívánhatok sikeres, hasznos munkálkodást nektek.

Budapest, 2007. március 13.

Somlóiné Sóos Gizella

Trodalmi oldal

Müller Péter: SzeretetKönyv

„Most megmarad a hit, remény, szeretet,
Ez a három,
De köztük a legnagyobb a szeretet.
Törekedjete a szeretetre!”

(Pál apostol)

Szeretet. Sokat hallott s talán a legtöbbet használt szavunk. Mondanám: legfontosabb, legismertebb, ugyanakkor legfélreismertebb, mélységeiben nem értett, meg nem értett szavunk.

Szeretet. Mi jut eszünkbe e szó hallatán? Milyen érzések, emlékképek, személyek, események bukkannak elő belőlünk? Milyenek azok a tapasztalatok, szeretet-élmények, melyeket összegyűjtötünk, gyűjtünk életünk során? Jól értelmezzük-, értjük-e az „elpusztíthatatlan gyökerű”, de napjainkban nagyon is „zúzvara csipkézte levelű” szeretetet, mely jelenlétével

valóban „mozgat napot és minden csillagot”... és életünket!

Müller Péter könyve két jelenettel kezdődik.

Az első: egy haldokló ember, a nagypapa utolsó pillanataival. A zárt lelkű, kemény, érzéseit nem vagy csak ritkán kimutató ember haldoklik... kórházi ágya szélén az unoka, az író ül. Szavak nélküli, láthatatlan szálakból szőtt kapcsolat az övék. „- Ne menj el!!!...” - hangzik fel a csendben a lélek másik lelket s egy kicsit talán az életet marasztaló szeretet- mondata, mely bizonyítja, milyen nagy szükség van a Másikra, a másik Emberre, különösen a halál előtti pillanatokban.

A második jelenetben: színpadot világítanak meg a reflektor fényei. Ott áll póz- és álarcmentesen Shakespeare A vihar c. drámájából Prospero, a varázshatalmú király, nem játszik, a nézőkhöz fordul és beszél: „... jertek a varázst a ti / Varázstokkal megoldani...” / azaz „gyertek és szeressetek”. Hiába a teljhatalom, a Varázsló mégis magányos, s magányát csak mások, a Másik segítségével tudja megtörni, feloldani.

Müller Péter színpadi szerző, író, aki bölcsességével, tisztánlátásával igazodási pont, aki dialógusaival hatni tud, aki nemcsak kívülről, de belülről is látja és láttatni tudja a folyamatokat, eseményeket, s aki a Varázslóhoz hasonlóan most vallomást tesz: szeretetért nyújtja ki kezét a láthatatlan olvasó felé. „Koldulni kezd”, az ember, a Másik szeretetért „koldul”, ugyanis „a szeretetről még beszélni sem lehet egyedül.” Csak Együtt... Veled... Velünk... Közösen. Az író tehát társat, társakat keres, hogy gondolatai továbbáramoljanak, mások szeretet-élményével összekapcsolódjanak, és betöltsék hivatásukat: szeretni segítsenek.

Miért van annyi baj, értetlenség a világban! - kérdezi. Mert a legfontosabbat, a szeretetet rosszul értelmezzük. Pedig ettől függ minden, az Én és a Te, a Mi sorsunk... De van-e elég idő, figyelem, szándék, képesség, hogy megismerjük önmagunkat, s ezáltal eljussunk a Másikig? Vagy talán túl bonyolult, „hosszú az út lélektől lélekig?”

Mindenki a saját „varázsvilágában” él, saját kozmoszában, személyes életörténettel, jelrendszerrel, szó- és jelentéskészlettel, és saját optikáján keresztül szemléli, érzékeli a világot. (Az értelmezés különbözőségeiről ír Hervay Gizella költő - egy másik, számomra kedves műben -, melynek Levél helyett a címe: „... ha azt mondom: tej, nagy diófát látok, a lomb közt kis égdarabok, a fa alatt kerti asztal, pohárban tej, tündöklök a tej, a táj. De lehet, hogy ő arra emlékezik, hogy nem kapott tejet, nem volt, és az anyja messze volt, és megütőd a szóval. De ha megtalálod neki azt a szót, amit keres! Társad lesz és válaszol, és válaszában felfénylik az elveszett szó, ami gyermekkorod zsebéből, valamikor nyomtalanul kigurult.”)

Szép példa ez arra, hogy mennyire más jelentéssel bírhat ugyanaz a szó a te „varázsvilágodban” és mennyire mást jelenthet az enyémben. És mennyire fontos az egymásra hangolódottság ahhoz, hogy - a különbözőségeik ellenére is- egymásra leljünk. „Akit szeretsz, arra előbb- utóbb rátalálsz, egyszerűen azért, mert össze vagy hangolva vele” - írja Müller Péter.

A mai ember- az emberiség- az érzelmek zűrzavarában él, azt gondolja a szeretet nem több, mint érzelem. Pedig a csak érzelmi szeretet nem mulandó, ingatag, áticsaphat gyűlöletbe, vonzás és taszítás jellemzi, s itt történhet meg, hogy tévedések áldozatául esnek azok, akik csak így szeretnek.

Az ember szellem, lélek és test, s fontos tudnunk, hogy sok világunk, szintünk van. A szintek egy- egy tudatállapotot jelölnek, s életünk során egyre magasabb szinten élhetjük meg életünket. Ezek a szintek egymásba érnek, nem különülnek el élesen.” Figyelj a szívedre, mert itt rejlik az a rejtélyes mag, amelyben minden benne van: az érzés is, az értés is, együtt. Az a titok, amelyből ennek a szónak az igazi jelentése átélhető.”

De milyen a Valódi szeretet!

Nincs ellenségeképe, kiterjed az ellenségre is. A lélek már az érzéki, érzelmi világ fölé emelkedik és átlépi a „magánszív határát”, mint a folyó, mely hömpölyögve beleömlik a határtalan tengerbe. A valódi szeretet: ez a végtelenbe táguló tenger- szeretet... létélmény... egység-tudat... tér és idő nélkül. Gyönyörű példát hoz az író. Jézus sír, verejtékezik, fél, hiszen ember... de kínzása pillanataiban is testvéri módon tud odafordulni, viszonyulni kínzóihoz. Nem érzelmileg, de „tengerileg”, azaz „istenien”. Ezt az élményt, a „tenger-szeretet” élményét mi is megtapasztalhatjuk, „csak” előbb érzelmi rabságunkból kell kiszabadulnunk. S miután felülről, „kívülről”, mintegy megfigyelőként tudunk kavargó, hullámzó érzelmeinkre tekinteni, már fontos lépést tettünk afelé, hogy ne ezek irányítsák életünket. Ez nemritkán életre szóló feladat, és sok szenvedéssel jár. De hozzátartozik a tanulás folyamatához, a tapasztalatszerzéshez. „Tiszteld a tévedéseidet, szenvedéseidet és káprázataidat!” A Szeretet nem érzelem, hanem jóval több annál: „Egységélmény”, „Veled-együtt élmény”, ami a korunkra jellemző, didergő magány-állapot ellentéte.

Az író fejezetről fejezetre osztja meg élményeit, tapasztalatait olvasóival. A ráhangolódás, „egymásra hangoltság” megteremtí feltételeit a „közös táncnak”, együttgondolkodásnak. S ennek eredményeképpen- az olvasás során- megszületik az a figyelem, mely önmagunkra, a másokra és fölfelé irányul, s mely minden valódi szeretet- kapcsolatban létrejön. Beszélget, „párbeszédet folytat” az olvasóval többek között: a lelkünkkel való barátságról, a szerelemről, a párkapcsolatról, a férfi- női szerepekről, a családról, az égi szeretetről. És mindezt az értelem, az érzelem s a fölfelé nézés, a „fölfelb látás” hármasanak birtokában, tükrében. Kít szerettél igazán? Lehet-e szeretetnek nevezni, ami nem kölcsönös!

„Hol a szeretet nem kölcsönös, ott nincs is” - válaszolja... „Amíg nem találod Rád, én sem vagyok egészen” ... „A szeretet nem magányos lelkiállapot, hanem viszonyrendszer.” ... „... nem arról van szó, hogy aki szeretetet ad, annak kapnia is kell. Ez nem adásvétel ügye. Itt arról van szó, hogy a szeretet: találkozás, érintkezés, közöség, együttműködés. Összerezgés, egymásba ölelés. Amikor a kettő eggyé válik, és a pólusok érintkeznek, az a szeretet.”

Hiszem, hogy Müller Péter könyve betölti hivatását, a legtöbbet, amit tehet: „szeretni segít”, kinyújtott keze pedig egyre több kezet (és szívet) talál.

Polányi Éva

Ízes Ízek

Április

Almagombóc

1 kg almát meghámozzunk, magházát kivágva apróra vágjuk. Összekeverjük 8 dkg margarinnal, 20 dkg búzadarával, 2 dl tejjel, 3 evőkanál cukorral, 2 tojással, pici sóval és annyi zsemlemorzsával, hogy gombócokat formálhassunk belőle. Fél órát állni hagyjuk, hogy a dara megduzzadjon. A gombócokat forró vízben főzzük ki: felszínre bukkánásuk után 4-5 percig még főzzük. Préslibe forgatjuk, fahéjjal, porcukorral tálaljuk.

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi

antennák

Digitális műholdvevő már

14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

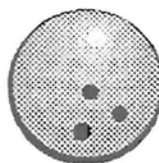
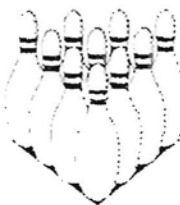
Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telexmax Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSZEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,

Csővek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

GYOMAENDRÓD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

Hitellehetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,

Fő út 81/1

Tel/Fax: 66/386-328

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydarú, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben éltek:

Híába szállnak árnyak, álmok, évek.

Ők itt maradnak bennünk csendesen még.

Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(*Juhász Gyula*)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

özv. BALOGH MIHÁLYNÉ GELLAI MARGIT, aki Endrődön az Apponyi utcában élt, életének 100. évében február 25-én rövid betegség után az Égi Hazába költözött. Gyászolja: keresztleányai és családjuk.

CSERVEN IMRE, aki Hunya József Attila u. 13. sz. alatt élt március 15-én 78 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja: felesége, fia, menyé, unokái és a rokonság.

TÍMÁR MIHÁLYNÉ KENYERES GIZELLA, aki Hunya Széchenyi u. 7. sz. alatt élt március 12-én 84 évesen megtért Teremtőjéhez. Gyászolja: családja és a rokonság

A GYOMAI „SPORTKONCEPCIÓ”

Városunk két Labdarúgó Egyesületeinek vezetői ismét találkoztak, hogy tárgyaljanak a két csapat egyesüléséről.

Két hét után a gyomai vezetőségnek is sikerült eget rengető kompromisszumos megállapodásra alkalmatlan javaslatukat megtenni.

A gyomai vezetők az egyesülést támogatják, de úgy képzelik el a jövőt, hogy a labdarúgó mérkőzések és az edzések Gyomán legyenek mivel a Gyomai csapat van magasabb osztályban.

Csak emlékeztetőül! Hat évvel ezelőtt fordítva volt, és senkinek nem jutott eszébe, hogy ilyen gyenge ötlettel sőt felháborító egyoldalú javaslattal álljon elő, ráadásul városunk megalakulásának 25. jubileumi évfordulóján.

Az endrödi vezetőség kérte a gyomaiakat, próbáljanak más megoldáson gondolkodni, mert az ilyen javaslat elfogadhatatlan, ugyanakkor nem volna hátrány, ha a két héttel korábbi javaslatukon elgondolkodnának mivel ha egyesül a két csapat rövid az idő a feladatok elvégzésére.

Fényképalbum

Kérés az Olvasókhöz! ÉRTÉKSIRATÓ!

Ha valakinek van a birtokában hajdan volt szép házakról: paraszt- és polgári ház, jellegzetes szép tanya fotója, mely épületek már nincsenek meg, vagy felismerhetetlenségig átalakították, és legalább levelező lap nagyságú, és jó minőségű, azt köszönettel vennénk, ha rendelkezésünkre bocsátanák. Olyanokra gondoltam, melyek még nem jelentek meg semmilyen kiadványban. Várom a képeket E-mailben, postán, vagy személyesen az endrödi plébánián. Kérem azt is megjelölni, hogy hol állt az épület, esetleg kié volt. Természetesen vissza fogom adni.

Köszönettel: Iványi László

Bal oldali fotó:

Kovács Jolán (endrödi származású) és férje, Biczó Tamás, kb. 1967 tájékán.

Biczó Tamásné a szerzője az Utazások Erdélyben c. Panoráma útikönyvnek. Férje pedig számtalan Panoráma útikönyv térképét, rajzos illusztrációit készítette.

Jobb oldali kép:

Lőrincz János kántor és Binya Imre sekrestyés, 1972 körül

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Havi jelentés
2007. március

Havi munkák

- Östermelői igazolvánnyal kapcsolatos ügyintézés (göngyölt adatok):
 - Érvényesítés: 988 db
 - Visszavonás: 66 db
 - Új kiadás: 26 db
 - Módosítás: 23 db
- A gázolaj jövedéki adó igényléshez az iktatás: 212 db (Gyomaendrőd, Hunya)

Hivatali munka

- Östermelői igazolványok megújítása
- Gázolaj jövedéki adó igazolások kiadása
- A rosszul berajzolt AKG-s térképek rajzolásának javítása és a termelők tájékoztatása, 19 db

Tájékoztatók, fórumok

2007. február 27-én Békéscsabán elhangzott Máhr András előadása, az ott elhangzott információkról beszámoltunk a gazdaköröknek

Növénytermesztés

Az időjárás kedvező hatása miatt talajmunkák jól elhaladtak. Megindult a fénymag és a tavaszi árpa vetése.

Állattenyésztés

A sertés felvásárlási ára folyamatosan továbbra is 242 Ft/kg.

Gyomaendrőd, 2007. március 14.

Vincze Tamás
falugazdász

(HUMOROS) TÖRTÉNETEK A KÖZELMÚLTBÓL

A harmadik sebesség

A hatvanas évek közepén szerzett diplomámmal – mint a szocialista nagyüzemi mezőgazdaság számára „kitenyésztett” szakember – egy termelőszövetkezetben kezdtem dolgozni, gépész gyakorlatnoként. Akkoriban könnyű volt a pályakezdés, ugyanis a megyei tanácsok listán tették közzé a friss diplomásokat fogadó állami gazdaságok, gépállomások, téészek nevét és címét. Gyakornoki helyemet én is erről a listáról választottam, a szülőfalum közelében lévő egyik községben.

Ebben az évben kezdtek a téészek saját gépeikkel dolgozni, addig a gépállomásról szolgáltatották nekik a gépi munkát. A saját gépekhez traktorosok, szerelők, műhelyek is kellenek. A termelést már agrónomusok irányították, de az alsóbb szintű vezetők többnyire képzetlen emberek voltak. Sajnos közöttük sok volt a „párt” által megbízott „jó elvtárs”, akik szakértelem hiányában tudtak helyükön kinevezni. Az én főnököm is ilyen „szakember” lett, a téész nemrég megnevezett gépcsoportvezetője, aki magát eléggé nagyra tartva játszotta a főnököt.

A gépcsoportnál dolgozó traktorosok, szerelők némi vizsgáztatás árán hamarosan befogadtak. Munkám során a műhelyeket, telepeket és a határban dolgozó gépeket saját Pannónia motorkerékpárommal látogattam, amelybe a benzint a téész adta. Amikor a motor néha elromlott, mindig saját kezűleg javítottam meg. Főnököm, Sz. Jóska egy szovjet márkával, a K55 típusú, amúgy „Kírgiz Kecse” becenévvel tisztelt járgánnyal motorozott, amelyből egy idő után „elveszett” a harmadik sebesség. Hetekig járt vele ebben az állapotban, röstellte megkérni a szerelőket, hogy javítsák meg. Ment ám a szöveg: Főnök, meddig gyötröd még azt a szerencsétlen motort? Lám, a gyakornok mindig megcsinálja a sajátját, pedig a múltkor is röpityára kellett szednie! Nem igaz, hogy nem érsz rá megcsinálni!

Végre egy esős napon nekidurálta magát Jóska, kiszerezte a motorblokkot a vázból, és kezdte szétszedni a satupadon. Sehogyan sem sikerült neki széthúzni a blokkot. Tanácstalanul forgatta, feszegette, míg végül megszánta a legvagányabb szerelő, B. Miska.

– No, engedj csak oda, főnök, mielőtt teljesen tönkreteszed!

Miska fogta a csavarhúzókat, kezdte kicsavarni a rejtettebb helyen lévő csavarokat és számolta őket – egészen hétig kellett számolnia, mire a blokkot kétféleképpen lehetett választani. A teljes szétszedés után megállapították, hogy a sebességváltóban a léptető villa megkopott, azt kell kicserélni. Jóska másnap hozta is az új léptető villát, és összerakta a blokkot. Az összerakás után az alkatrészhalmból ott maradt egy fogaskerék a padon. Jóska forgatta, nézegette, majd némi hűmmögés után gyorsan szétszedte a blokkot, és ismét összerakta. A kimaradt fogaskeréknek csak nem jutott hely a blokkban. Újbóli hűmmögés, újbóli szétszerelés következett. A közelben dolgozó szerelők a szemük sarkából figyelték a Főnök kinlódását, alig bírták vis szafojtani a nevetésüket. A harmadik sikertelen kísérlet után végre B. Miska megkérdezte az izzadó, homlokát törölgető Jóskától:

– Mi a baj Főnök, mit nem tudsz már megint?

– Csak azt nem tudom, hová való ez a kimaradt fogaskerék – válaszolta meggyötörtén Jóska.

– Megmondom én, ha fizetsz mindannyiunknak egy korsó sört munka után! – mondta Miska.

– Rendben, meglesz – egyezett bele Jóska – hová való hát?

Abba a 125-ös Csepelbe, ami a túlsó sarokban van szétszedve! – felelte Miska – de azzal ugrott is ki az ajtón, mert Jóska a hirtelen felkapott lapátot megtáncoltatta volna a hátán, ha nem eléggé fűrge.

A megígért sört végül is megittuk. A Főnök mellénye egy számmal kisebb lett, a munkahelyi hangulat egy fokkal javult.

A gyakornoki idő leteltével még éveket dolgoztam vezető beosztásban ezen a munkahelyen. Elmondhatom, jól éreztem magam ott, és őszintén megszerettem az ott dolgozó, többségükben végtelenül becsületes, szorgalmas, és fűrge eszű embereket.

Hornok József

AGRO
ÁRUHÁZ

Kedves vásárlóim!

Áprilisi ajánlataim:

- kerti vetőmagok, virág magok
- rózsatövek, virághagymák
- fűmagok, bioburgonyák
- növényvédők szerek, műtrágyák
- virágföldek, virágládák, cserepek
- fűnyírók (elektromos, benzines)
- bozótvágók, sövényvágók, ágvágók
- fűrészek, fejszék, kalapácsok
- kerti szerszámok
- külső-belső falfestékek
- olaj- zománc festékek
- hígítók, glett anyagok, csemeragasztók, ecsetek, csiszolók
- barkács szerszámok
- esőruhák, csizmák, védőkesztyűk
- szőnyegek, lábtörölők, stb.

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Söccz Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétféjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 5. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2007. május

IX. SAJT- ÉS TÚRÓFESZTIVÁL

munkában a zsűri

Szönyi István: Anyaság

*Hálás szeretettel
köszöntjük az
édesanyákat Anyák
napja alkalmából.
Isten éltesse, segítse és
áldja meg Őket!*

Köszönöm, Istenem,
az édesanyámat!
Amíg ő véd engem,
nem ér semmi bánat!
Körülvesz virrasztó,
áldó szeretettel,
Értem éjjel-nappal
dolgozni nem restell.
Áldott teste, lelke
csak érettem fárad,
Köszönöm, Istenem,
az édesanyámat.

(Sida Jenő: Hálaadás)

Minden idők leglátogatottabb Sajt- és Túrófesztiválját rendezték meg a Bethlen Gábor Szakképző Iskola területén. Az új, minden igényt kielégítő helyszín megválasztása sikeresnek bizonyult Gyomaendrődön.

A magyar ízek, a finom magyar borok megismerése mellett színvonalas műsorok követték egymást.

Különös érdeklődés és szimpátia övezte Nagyenyed sajtkészítőit és termékeit, valamint Zódor László borász Siklós Villányi borait.

A badacsonyi borvidékről a Baksay pincészet első alkalommal volt jelen Gyomaendrődön.

Róluk megtudtuk, hogy pincészetük a Szent György-hegyen a Szent György kápolna szomszédságában található, mely 1862-ben épült.

Különös népszerűségnek örvendett Szőlőske borkínálata. Szőlőske a Tokaj-Hegyalja Szlovákia oldalán található. Ezen a vidéken Matiasz János 1842-ben oltotta a nemes szőlőrészt a vadszőlővel. Ők hetedik alkalommal vettek részt a gyomaendrődi fesztiválon, 2007. május 4-én pedig Nagyváradon mutatják be termékeiket.

Reméljük 2008-ban ismét találkozunk valamennyi résztvevővel ugyanezen a helyen, hasonló körülmények között.

Képek a 96. oldalon!

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a
Képviselő-testület áprilisban

Beszámoló 2006. évi költségvetés végrehajtásáról

Az ülésen jelen lévő könyvvizsgáló szóbeli kiegészítése alapján is jönnek és valóságnak ítélte meg az önkormányzat vagyoni helyzetéről készült elszámolást, a könyvelést pedig megfelelő dokumentumokkal alátámasztották. Így a Képviselő-testület egyhangúlag elfogadta a beszámolót.

A magánérvős lakossági út és közmű építések szervezéséről és támogatási rendszeréről szóló rendelet módosítása

Az Allampolgári Jogok Országgyűlési Biztos felkérte valamennyi regionális közigazgatási hivatal vezetőjét, hogy vizsgálta felül a lakossági hozzájárulással épült utak jelzalogg bejegyzésére vonatkozó rendeletét.

A jelzalogg bejegyzése Gyomaendrődön nem gyakorolt, mert a közműfejlesztési hozzájárulásból eredő tartozások behajtását a Pénzügyi osztály egyéb módon bonyolítja. A Képviselő-testület határozata alapján az ide vonatkozó rendeletet módosította.

Összefoglaló jelentés a 2006. évben végzett belső ellenőrzésekről

Az önkormányzatok kötelessége gondoskodni az ide vonatkozó törvény betartásával az önkormányzat gazdálkodásának belső ellenőrzéséről.

Az ellenőrzés az alábbi intézményekre terjedt ki: Kis Bálint Általános Iskola, Rózsahegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola, Kner Imre Gimnázium, Városi Zene- és Művészeti Iskola, Városi Családsegítő Központ, Városi Gondozási Központ.

Egy képviselő kért szót az előterjesztés-le kapcsolatban, s bár jónak ítélte a legutóbbi vizsgált intézmény könyvvizsgálói jelentését, mégis takarékosabb költséggazdálkodásra kérte az intézményeket, hivatkozva az elkövetkező nehéz gazdasági időszakra. A Képviselő-testület a jelentést elfogadta.

Tájékoztató a város közbiztonsági helyzetéről rendőrségi beszámolója

Az Országparancsnok értékelése kiterjedt: személyi technikai feltételekre, bűnügyi helyzet alakulására, közlekedérendészeti helyzet alakulására, közrendvédelmi helyzet értékelésére, a város szervezeteivel való együttműködésre.

A tájékoztatóból megállapítható, hogy legfőbb céljuk, a lakosság biztonságérzete jó legyen. Azonban a város bűnügyi helyzetét, bűncselekményeinek számát, illetve azok jellegének alakulását alapvetően meghatározzák a város területi jellemzői, a lakosság egzisztenciális helyzete, a város keresztlétszámú főútvonal, amely magába foglalja a nagy átmenő forgalmat, illetve ezáltal potenciális baleseti tényezőket is.

Sajnálatos, hogy az örs állományából hét személy hiányzik, mely a mindennapi működést veszélyezteti, de elsősorban a közrendvédelmi szolgáltatást. Ennek ellenére az országparancsnok beszámolójában úgy ítéli meg, hogy a rendőrség a kitűzött feladatokat elvégezte, a velük szembe támasztott követelményeknek eleget tett.

Ugy a Képviselő-testület több tagja, mint az érdeklődők hozzászóltak a jelentéshez, melynek végkicsengése az volt, hogy a város elvárja a nagyobb közbiztonságot, illetve az

oktalan rongálások, a betörések felderítését a helyi rendőröktől.

Átfogó értékelés a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

A gyermekvédelmi feladatok 2006. évi ellátásáról szóló átfogó értékelést valamint a Térségi Humánsegítő Szolgálat családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatásról szóló 2006. évi beszámolóját elfogadta.

Óvodai feladatellátás helyzetének áttekintése

Az óvodavezetők írásban nyilatkoztak, miszerint két óvodavezető kivételével változatlan feltételek mellett vállalták az óvodák további működtetését.

A gyomaendrődi Százszorszép Óvodai Oktató Kht. képviseletében Dr. Csoma Antal Gáborné jelezte, hogy a 2006/2007-es tanév végétől nem kívánja tovább működtetni az óvodát.

A Csemekert Oktató Kht. képviseletében Bárdi Zoltánné jelezte, hogy jelenlegi formában nem kívánja működtetni az óvodát. Igéretet kapott arra, hogy a katolikus egyház segítséget nyújt az óvoda fenntartásában.

Több hozzászólás is történt a Képviselő-testület és az érdeklődők köréből egyaránt. Egybehangzón határozott úgy a testület, hogy mindkettő óvoda esetében további tárgyalásokra van szükség. A Képviselő-testület 2007. május havi ülésén hoz döntést.

2007. évi alapokra beérkezett pályázatok elbírálása

A Képviselő-testület pályázatot írt ki a 2007. évi Ifjúsági Sport- és Gyűlölszervezetek támogatási alap felhasználására. A határidőig összesen 85 pályázat érkezett. Az elosztható összeg közel fele volt csak a kért támogatásoknak.

A Gyomaendrődi FC, és a Gyomaendrődi VSE pénzügyi támogatását a Képviselő-testület megszavazta. Javasolták, hogy a pénzügyi támogatás legyen arányosabb a két focicsapat között.

„Gyomaendrőd helytörténete” pályázati kiírás

A 25 éves jubileumra tekintettel az ünnepi megemlékezés mellő része lehet egy témával kapcsolatos pályázati kiírás, melynek feltételei egy későbbi időpontban megtekinthetők lesznek.

Egészségügyi szolgáltató megvalósítása

A Szarvasi Szakorvosi Egészségügyi Szolgáltató Kft. ügyvezetője azzal a kéréssel fordult városunk Polgármesteréhez, hogy vizsgálja felül az Egészségügyi Minisztérium által javasolt egészségügyi szolgáltatóhoz történő tartozását. A Képviselő-testület utasította a Polgármestert, hogy a krónikus ápolás tekintetében folytasson tárgyalásokat az egészségügyi szolgáltatókkal, és kérje ki az eü. intézmény főorvosának és a háziorvosoknak a szakmai véleményét.

Kerékpárút építése-DAOP pályázat

A megjelenő kiírás alapján a Bajcsy úttól a Semmelweis útig történő kerékpárút építésére nyújtja be a pályázatot az önkormányzat.

Gyomaendrőd-Csárdaszállás-Mezőberény kerékpárút tervezése-GKM pályázat

Városunk Mezőberényvel és Csárdaszállással közösen pályázna a Gyomaendrőd-től Csárdaszálláson át Mezőberényig tartó szakasz megtervezésére és megépítésére.

Tájékoztató a Térségi Szociális Gondozási Központ működési engedély módosításáról

A Képviselő-testület a Városi Gondozási Központ intézménye által ellátott feladatokat térségi szintre emelte, ezért egy hosszabb egyeztetés és tárgyalási folyamatban a Hunya, Csárdaszállás, Gyomaendrőd Önkormányzatok által alkotott intézményi társulás keretei között kívánja a Gondozási Központ intézményét fenntartani.

A Térségi Gondozási Központ intézményvezetői álláshelyének betöltésére egy jelentkező adta be pályázatát.

Tájékoztató a Gyomaendrődi Regionális Hulladékkezelő Mű működéséről és a szellőtű hulladékgyűjtéséről

A jövő évtől feltételezhetően változni fog a szemszállítással kapcsolatos térítési díj megfizetése, mivel a város anyagi helyzete egyre nehezebben viseli el az ezzel járó terheket. Egy új koncepció kerül kidolgozásra, melyet megelőző egy széleskörű lakossági tájékoztatás és megkérdezés.

ClubNetCet Internetes Ismeretterjesztő Egyesület kérelme

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi gyomaendrődi civil szervezetek köszönik az eddigi jóindulatot mindazoknak, akik adójuk 1%-ával korábban is támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is.

Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásával kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.
Adószám: 18380761-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.
Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.
Adószám: 18384215-1-04

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrődi Füzetek, stb.
Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása. Ez a helyes adószám, a korábbi számban hibás!!!!
Adószám: 18372276-1-04

Cukorbeteg Gyomaendrődi Klubja, célja a cukorbeteg oktatása, segítése.
Adószáma: 18378272-1-04

Önkéntes Túzóltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.
Adószám: 18371608-1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.
Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrődi Városi Sport-

ClubNetCet Internetes Egyesület képviselője kérésre a testület engedélyezte, hogy székhelyét a Községi Házban jelölje meg, mivel a Templárius Alapítvánnyal szoros szakmai kapcsolatot tartanak fenn.

A Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ pályázati felhívása

A pályázat célja: a megváltozott munkaképességű személyek munkaviszony keretében történő foglalkoztatásának elősegítése. A támogatás mértéke az összköltség 80%-a, míg az önrész 20%-ot tesz ki. Gyomaendrőd Város Önkormányzata a rá jutó saját erőt, azaz 150.500 Ft-ot a 2007. évi költségvetéséből biztosítja.

„Bölcsőtől a sírig” című album megjelentetésének támogatása

A PINTER-ART Nyomdaipari és Kiadványszerkesztő Kft. „Bölcsőtől a sírig” című albumát szeretné kiadni. Tizenöt gyomaendrődi származású híres ember életútjának bemutatása: Pásztor János, Kner Izidor, Kner Imre, Kálmán Farkas, Rózsahegyi Kálmán, Timár Máté, Papp Zsigmond, id. Kató József, Vidovszky István, Illésy Péter, Gubucz Gáspár, Rácz Lajos, Vidovszky Béla, Corini Margit, Horváth Győző. A Képviselő-testület támogatja az album kiadását, és vállalja a könyv nyomdai előkészítésének költségeit, 410.000.-Ft+ÁFA összegben.

Léhóczkiné Timár Irén képviselő

egyesület, célja a helyi ifjúsági és labdarúgó sport támogatása.

Adószám: 18370827-1-04.
Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.
Adószám: 19062255-1-04

Öregszülői Gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.
Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.
Adószám: 18379778-1-24

Gyomaendrődi Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítványa, célja a gyomaendrődi siketek és nagyothallók segítése.
Adószám: 18380558-1-04

Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.
Adószám: 18386932-1-04

A Napsugár Óvodáért Közhasznú Alapítvány, célja a Szabadság úti és a Fő út 85. sz. alatti óvodák gyermekeinek tanulási, játszási feltételeinek jobbítása, az óvodák tárgyi feltételeinek javítása.
Adószám: 18386248-1-04

Templárius Alapítvány támogatja a „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” jótékony célú adakozást.
Adószám: 18856617-1-17

Gyomaendrődi Mentőalapítvány célja a mentőállomás berendezésének, felszerelésének és a mentéstechnikai eszközöknek a bővítése.
Adószám: 18376713-1-04

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Az Endrődiek Baráti Köre budapesti találkozó

Az áprilisi számban megjelent cikket az alábbi adatokkal egészítjük ki:

Ellenőrző Bizottság vezetője: Szabó Zoltánné
tagjai: Dr. Somló Józsefné, Sarkadiné Selem Orsolya.

MEGHÍVÓ

Filharmonia Kht. hangversenye Békéscsabán a Jókai Színházban
2007. május 14-én, 19,30 óraker

MÁV SZIMFONIKUS ZENEKAR
Közreműködik: Szecsődi Ferenc – hegedű
Vezényel: Gál Tamás

Műsor:

Hubay: II. csárdajelenet (Huszár Lajos átírata)
Románc (Huszár Lajos átírata)
Carmen fantázia

Csajkovszkij: V. szimfónia, e-moll, op.64.

Jegyek 1.200,- Ft-os áron válthatók a Filharmonia Kht.
Békés Megyei Irodájában.

(5600 Békéscsaba, Andrassy út 24/28.) Tel/fax: 66/442-120

Hősök Napja Endrődön

2007. május 27. Pünkösdszombat

Cím: „Szól a régi bakanóta...”

(Műsorunkat Császárné Gyuricza Éva emlékének ajánljuk)

10.00. Szentmise

11.00. Ünnepe a Hősök terén

Főszervező: Szent Gellért Katolikus Általános Iskola (versek és katonadalok)

Ünnepi szónok: Turi-Kovács Béla képviselő

Minden emlékezni vágyó, őseit tisztelő vendégünket szeretettel várjuk!

Lukács László igazgató

AZ ENDRÖDI KÖZÖSSÉGI HÁZ PROGRAMJA - 2007. MÁJUS

Civil csoportok foglalkozásai

Körösmenti Alapfokú Művészetoktatási Intézmény:

az előre egyeztetett időpontban

Barátság Klub: minden szerdán 17 órától

Endrődi Gazdakör: minden második csütörtökön 19 órától

Jóga: hétfőn 19-21 óráig

Egészség Kör: általában minden hónap első hétfőjén, most kivételesen

a második kedden, május 14-én 16 óraker

KDNP helyi szervezete: minden hónap első keddjén 17 órától

Nosztalgia délután a hatvanas, hetvenes évek slágereivel a Csabai Színistúdió növendékei előadásában
május 19. (szombat) 15 óra

A VI. Májusi Tárlat megnyitója
május 26. (szombat) 16 óra

Véradás a Magyar Vöröskereszt szervezésében
május 29. (kedd) 8-11 óra

Egészség Kör megváltozott időpontban

Mivel a kör több tagja május 7-én egy kirándulás keretében a Parlamentet tekinti meg, ezért ebben a hónapban kivételesen a második hétfőn, azaz május 14-én 16 órától tartjuk meg soros ülésünket. Ezen Gyarmati Györgyné tanárnő tart előadást a leggyakrabban használt gyógynövényekről, most ezeket elméletben ismerjük meg, majd a jövő hónapban, június 4-én 16 óraker tartandó találkozónkon egy Körös-parti séta keretében a természetben találkozunk ugyanezekkel a gyógynövényekkel.

A Rózsahegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola tanulói és dolgozói szeretettel meghívják Önt Gyomaendrődre, a névadás
11. évfordulója alkalmából tartandó

RÓZSAHEGYI NAPOK

rendezvényeire.

Időpont: 2007. május 11-12.

Május 11. péntek

09⁰⁰ Megnyitó

09³⁰ Rendhagyó órák

12⁰⁰ Ünneplés eredményhirdetés és díjkiosztás

13⁰⁰ Eb é d

16⁰⁰ Kulturális program

20⁰⁰ Tábortűz, ünnepléses faültetés

Helyszín: ridegvárosi játszótér

Május 12. szombat

09⁰⁰ Tanár-diák-szülő ügyességi vetélkedő

Helyszín: sportpálya

17³⁰ Az iskola diákjainak gálaműsora

Helyszín: tornaterem

20⁰⁰ Baráti beszélgetés a meghívott vendégekkel

KATONA JÓZSEF MŰVELŐDÉSI KÖZPONT 2007. MÁJUS

A Világ Futballcsillagai A-Z-ig címmel kiállítás a solti Molnár István dedikált labdarugó fotóiból

5 kontinensről, 70 országból, 600 fotó

A kiállítás megnyitója: május 8. (kedd) 16 óra

Megnyitja: Molnár István a kiállítás tulajdonosa

Megtekinthető: május 19-ig hétköznap: 9-18 óráig, szombaton: 9-12 óráig

Május 12. (szombat) 15 óra A Galaktika Baráti Kör vendége lesz Kalmár János (író, újságíró, ősiség kutató)

Az előadás témái:

1. Az ókori egyiptomi szuperteknika.

2. Alkimisták, Templomos lovagok, Szabadkőművesek.

3. Illuminátusok (Megvilágosultak)

Belépő: 300 Ft

Május 26. (szombat) 16 óra

A Színfolt Mazsorett Csoport és utánpótlás csoportjainak évről évről bemutatója.

A fentiekben túl közreműködik a Városi Zene- és Művészeti Iskola Modern-kortárs tánc tanszakának valamennyi táncosa.

2007. május 31. 16 óra a Városi Zene- és Művészeti Iskola

Képzőművész Tanszaka vizsgakiállításának megnyitója.

Műsorral közreműködnek: az iskola tanulói

A kiállítás megtekinthető: június 9-ig hétköznap 8-17-ig, szombaton 9-12-ig

FELHÍVÁS! - Értesítjük a Tisztelt Szülőket, hogy a 2007/2008-as tanévre a beiskolázási támogatást az általános iskolás gyermekek részére 2007. május 1. napjától május 31. napjáig lehet kérelmezni (ezen célra rendszeresített formanyomtatványon) Gyomaendrőd Város Polgármesteri Hivatalának Humánpolitikai Osztályánál (Gyomaendrőd, Szabadság tér 1.) és a hivatal Kirendeltségén (Gyomaendrőd, Fő út 2.). Személyes tájékoztatás kérhető Menkó Aranka ügyintézőnél.

A megállapított támogatás tankönyv, tanszer vásárlására fordítható! Egyben tájékoztatjuk a tisztelt szülőket, hogy középiskolai, illetve felsőfokú tanulmányokat folytató gyermekek részére a támogatást 2007. szeptember hónapban lehet igényelni.

A kérelem benyújtásának pontos határideje későbbi időpontban meghirdetésre kerül Gyomaendrőd Város Polgármesteri Hivatalának faliújságján, a Gyomaendrőd Híradóban és a város honlapján (www.gyomaendrod.hu)

Várfi András polgármester

In memorian

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavasz zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kó..
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

GUBUCZ JÓZSEFNÉ sz.: JUHOS ERZSÉBET JULIANNA (1950 – 2007)

gyomai róm. kat. kántor

„Látjátok feleim, egyszerre meghalt,
és itt hagyott minket magunkra.”

Kosztolányi Dezső: Halotti beszéd című versének első két sora jut eszembe, amikor kedves munkatársamra, szolgálatkész kántorunkra, Erzsikénkre gondolok.

Rövid, de tartalmas életútját kísérik végig lélekben az őszinte kegyelet hálájával.

1950. február 16-án született Endrődön. Édesapja Juhos Sándor budapesti születésű jóhírű férfi szabó. Édesanyja Tóth Margit, endrődi származású, hangyaszorgalmú varrónő és cipőfelsőrész-készítő.

Gyermekkorának első szakaszát Endrődön töltötte a szülői szeretet melegítő, simogató napsugarában sütkérezve. Kisgyermek fejjel, játékos légkörben gyűjtötte az erőt a reá váró küzdelmes élethez, a nálánál két évvel idősebb Mária nővérrel.

Négyéves korában (1954-ben) szülei Gyomára költöztek a katolikus templommal szemben fekvő Petőfi u. 2. sz. alatti épületbe, lakásba. Tehát elemi iskolás éveit Gyomán kezdte meg. Ezt követően az ugyancsak gyomai Kiss Lajos Gimnáziumban folytatta középiskolai tanulmányait. Gyomán érettségizett 1968-ban. Majd a technikumi évek következtek.

Tanulmányai befejezése után a Hőterm Kazángyárban dolgozott egy évig. Utána 20 éven át a Kner Imre Gimnáziumban munkálkodott mint könyvelő (Tudjuk, a Kner Imre Gimnázium a Kiss Lajos Gimnázium jogutódja).

Első házasságát Márialaki Lajossal kötötte. Ebből a házasságból született Rita nevű leányuk.

Második házasságát Gubucz Józseffel kötötte. Ebből a házasságból született Edit nevű leányuk.

Mindenekelőtt édesanya volt. Az életét az anyai örömök és gondok kísérték, áldozatos lelkét az önfeláldozó szeretetnek megszámlálhatatlan tette is. Jézusunk Édesanyjának, Máriának nagy tisztelője. Minden bizonnyal példájából meríti és kapja az

Istentől azt a temérdek kegyelmet, melynek fölhasználásával tűzás nélkül a bibliai erős asszonyok soraiban tisztelhetjük őt.

1996-ban megalakult a Gyomaendrődi Zenebarátok Kamara Kórusa. Ennek alapító tagjai között láthattuk őt. Kórustagként is szívvel-lélekkel dolgozott, egészen a haláláig.

Nyugdíjazása után 12 évig kántorkodott a Gyomai Római Katolikus Egyházközségben. Az endrődi templomban is kiegészített éveken keresztül. Az Isten megáldotta azzal a tehetséggel és képességgel is, hogy a szent zene dallamait az orgona hangján megszólaltassa.

Már túl élete delén fiatalos lendülettel kántorképzőbe járt, hogy Egyházunk előírásainak és elvárásának megfelelően tudja kíséreni orgonával az egyházi énekeket. Így telt élete utolsó szakasza Egyháza szolgálatában. Nekem, mint plébánosának és munkatársának többször hangsúlyozta csillogó szemekkel: „Engem a szent zene is közelebb vitt és visz az Istenhez, minden harmónia Ősforrásához. Hálát adok Neki minden nap, hogy ezzel a tevékenységemmel is tartalmasabbá tehetem az életem.” Gyengülő ujjával is a lelkek Istenhez emelését szolgálta. Részt vett a szentmiseáldozat énekeinek orgonával történő kísérésében. Segített, közreműködött a templomi szolgálatban, szertartások végzésében. Gyakran láttuk a gyomaendrődi ravatalozókban, temetőikben. Együtt érző lelkülettel, imádságos szeretettel kísérté az elhunytak üdvösségeért égbe szálló énekeket is.

2007. január 30-én váratlanul visszaadja nemes lelkét Teremtőjének. Halálának oka: szívelégtelenség.

Február 9-én de. 11 órakor a gyomai Köztemetőben búcsúztunk tőle. Egyházunk és Egyházközségünk hárompapos temetéssel igyekezett kimutatni háláját iránta. Esperes atyánk, Szurovecz Vince végezte a temetés szertartását, Iványi László endrődi és Timár Mihály gyomai plébános segédletével.

A gyászbeszédből legyen szabad egy-két gondolatot kiemelni. „Reményik Sándor verse szerint oly sok mindentől kell búcsúznunk. Mi mindig búcsúznunk, írja versében a költő..” Majd Mécs László papköltő egyik verséből idézett esperes atya:

„Az élet örök búcsúzás

Ó bárcsak tudnánk távozáskor fényt hagyni,

Mint a Messiás.

Nagy fájdalomunkban vigasztal minket az a jézusi ígélet, hogy aki távozáskor itthagya hitének fényét, áldásos életének fényét, annak jutalma az atyai ház békéje lesz. Erzsébet nővérünk fényt hagyott maga után... a hősi édesanyjai szeretet fényét... a buzgó Isten-dicséret fényét.”

Esperesünk a gyászbeszéd végén a zsolttáros szavaival így imádkozott: „Szívem mélyéből áldalak, Uram... Az angyalok színe előtt énekelek Neked, leborulok szent templomod előtt. Áldom nevedet jóságodért és hűségédért. (138. Zs.)”

Én Kosztolányi Dezső: Halotti beszéd c. versét olvastam. Ebből egy-két Erzsikénkre vonatkoztatott igazságot idézek.

..... a mi szívünkhöz közel álló volt...

Akárki is volt ő, de fény, de hő volt...

... zengett fülünkbe hangja,
mint vízbe sülydedt templomok harangja
a mélyben lenn...”

Erzsikénk! Zengjen hangod az üdvözültek honában, az Isten-dicsérek karában egy örökkévalóságon át! – Megáldott hamvaidd nyugodjanak békében! – Adja meg Jézusunk, hogy az Isten jobbján találkozzunk!

Timár Mihály
gyomai plébániai kormányzó

Értékeljük együtt értékeinket!

A kicsit megsárgult alakuló ülés jegyzőkönyve dokumentálja a helyi takarékszövetkezet újbóli megalakulását. Az újbóli megalakulás történelmi gyökerekre utal, amelyről sajnós írásbeli dokumentum nem áll rendelkezésünkre.

J e g y z ő k ö n y v .

Készült Endrődön, 1957. május 18-án a Kulturotthon helyiségében a Takarékszövetkezet alakuló közgyűlésén.

Jelen vannak: a jelenléti ív szerint.

Cseregyes Mária elnök úrvölgyi a takarékszövetkezet alakuló közgyűlésén résztvevőket. Bejelentette, hogy a közgyűlést a törvényes rendelkezéseknek megfelelően az alkotmány bizottság meghívotta; a közgyűlést meghívó és az alapszabálytervezet a közgyűlést megelőzően 8 napon át ki volt függesztve, illetve köszömlére ki volt téve. Beszrevétel sem irántban, sem szóban nem történt. Bejelentette továbbá, hogy a közgyűlés napjáiig 217-en írták alá a bejegyzési nyilatkozatot. A jelenléti ív szerint a közgyűlésen megjelentek 37-en. Elnökünk javaslatot tesz az elnökség kibővítésére, mely szerint a következő tagokat választotta az elnökségbe a közgyűlés.

Molnár Imre	Vasszó Mihály	Gyebnár Lajos
Magyar István	Gácsi Gergely	Cyuricsa György
Molnár György	Szalai Vince	Forgács László
Mészely László	Egeotus János	Tanai Ferenc

A közgyűlés elnökének javaslaton Tanai Ferenc szövetkezeti ügyvezetőt.

Az elnök a jegyzőkönyv vezetésére felkéri Becker Ferenc tagtársat a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Mészery György, és Uhrin Miklós tagtársakat. Az elnök esküvővel megalapítja a takarékszövetkezetet önkormányzati feladatok, valamint az alkotmány bizottság végzett munkáját.

Magyarország az első szövetkezetek hitelszövetkezetek voltak, amelyek a XIX. Század közepén hitelegyletek néven alakultak, s talán az sem véletlen, hogy a viszonylag több politikai szabadság jogot élvező erdélyi szászok voltak a létrehozói.

A megindult fejlődés hatására már az 1875-ös Kereskedelmi Törvény is külön foglalkozik a szövetkezetekkel és 1898-ban megszületett az első hitelszövetkezeti törvény is. A századfordulón már közel 1000 hitelszövetkezet működött 200 ezer taggal, s a Trianon előtti időben számuk már meghaladta a 2500-at, és taglétszámuk is a 600 ezret. A Trianon utáni csonka Magyarországon 1000 szövetkezet maradt, amelyek a két világháború között fokozatosan erősödtek, hisz a második világhéges előtt már 1500 hitelszövetkezet működött több mint 800 ezer taggal. A háborús éveket átvészelték a szövetkezetek, azonban a társadalmi átalakulás a szövetkezeti önállóságot és öngazgatást nem soká tűrte, a hatalom hol direkt, hol indirekt eszközökkel mindent megtett elorvasztásukra. A hitelszövetkezetek fokozatosan megszüntetésre kerültek és vagyonukat kisajátították, amelynek végső betetőzése egy 1952-es rendelet volt, amely a természetes személyekkel kapcsolatos pénzügyi tevékenységet kizárólag az OTP-hez rendelte. A vidék pénzügyi finanszírozásában fontos szerepet játszó hitelszövetkezeteket a Rákosi rendszer lefejezte, felszámolta, mert minden személyes autonómiát ellenségnek tekintett. 1840-1952 több mint 100 év, ami a múltunk is, meg nem is. Gyökereink feltárása még várat magára. Az alakuló ülésen felszólaló Timár Gergely (III. ker. 212) kérdése ezt igazolja. „Vannak olyan személyek, akiknek a szövetkezeti hitelintézmény betétjük és részjegyük volt, mi lesz azzal, vissza fogják-e kapni?”

A jegyzőkönyv tanúsága szerint választ nem kapott.

Nem véletlen, hogy az 56-os forradalom előestéjén kezdődött meg a szövetkezetek újrászerveződése. 1956. október 14-én alakult meg Dunaföldváron az első Takarékszövetkezet. Erről így ír a Magyar Nemzet 1956. október 17-i számában:

„Mi történt tulajdonképpen Dunaföldváron? Elsősorban az,

„Sokkal jobban van dolga a kettőnek, hogynem az egynek: mert azoknak jó jutalmok van az ő munkájából. Mert ha elesnek is, az egyik felemeli a társát. Saj pedig az egyedülvalónak, ha elesik, és nincsen, a ki őt felemelje.”

(Prédikátor könyve 4.9-10. Károli Gáspár fordítása)

hogy az emberek: parasztok, kisiparosok, értelmiségiek, akik eddig a magyar életnek úgynevezett árnyékos utcájában húzták meg magukat, kijöttek az élet naposabb oldalára és kezükbe vették sorsuk jobb alakítását, életszínvonaluk emelését, az alkotmányban lefektetett emberi és állampolgári jogaik érvényesítését. Megalakították az ország első szövetkezeti takarékpénztárát. Közel ötszázan jegyeztek három hét alatt üzletrészt. Befizették ezért a forintjaikat. Nem kellett sem nógatás, még kevésbé parancsolgatás, mint ahogy az az elmúlt esztendőknél történt. Nyílt és szabad utat választottak egyéni boldogulásuk biztosítására és vállalták az ezzel járó anyagi áldozatot is. Ha gondokba elmerülve visszatekintünk az elmúlt időkre, valóban nagy jelentőséget kell tulajdonítunk az ország első falusi takarékszövetkezet megalakulásának.”

Endrődön is ebben az időszakban indult meg az újrászervezés, amely az ismert történelmi körülmények között nem teljesedett be, csak a következő év május 18-án. Innen kezdődik újkori történetünk, az azóta megélt 50 év. Nem volt könnyű időszak, de a takarékszövetkezetek rohamos térnyerése egyre fontosabb szerepet töltött be a csökkent pénzügyi közepette is. Ugyanakkor érvényesült az alulról jövő szerveződésekre gyakorolt feudális indíttatású nyomás hatása is. Ilyen volt, hogy 1972-ig ki voltunk tiltva a városokból, az OTP volt a takarékszövetkezetek hivatalból kirendelt felügyelője, az hogy egyetlen fillér állami támogatást a takarékszövetkezetek nem kaptak. A rendszerváltáskor a takarékszövetkezetek voltak Magyarország legprivátább pénzügyi intézményei, minden vagyonuk a tagok pétére filléreiből képződött és tényleg közösségi volt. Ez a megállapítás ma is igaz.

a Takarékszövetkezet dolgozói 1978-ban

A rendszerváltás lehetővé tette a régi énnkhöz való visszatérést, de ez nem ment minden buktató nélkül, mert az akkori zavaros időszakban voltak, akik a szövetkezetet saját hasznukra kívánták felhasználni. Az 1988-1994. közötti időszakot is átéltek, még ha Róza Vendelné Jutka nevével fémjelzett 30 éves örökséget szinte teljes egészében el is veszítettük.

1995 óta fejlődésünk töretlen, mert új üzleti filozófiáknak megfelelően a helyiekkel, a helyiekért vagyunk. 2500 szövetkezeti tagunk 113 milliós részleg tőkéje mellett saját tőkénk meghaladja az 1,5 milliárdot, s 9 településen működő pénzügyintézetünk mérlegfőösszege a 20 mil-

folytatás a 89. oldalon

Katolikus oldal

MÁJUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 19 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
Hétköznap esténként 19 órakor, vasárnap az esti misén májusi litánia
Pünkösöd mindkét napján 10, és 19 óra

Szent Gellért Iskola kápolnájában

május 6-án vasárnap 15 órakor Anyák napi, és 13-án fél 12-kor

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor.

A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Hétköznap fél 6-kor, vasárnap fél 10-kor májusi litánia

Pünkösöd mindkét napján 8 óra

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 19 órakor,

szombaton 19 órakor vasárnapi előesti mise.

Misék előtt fél órával májusi litánia.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

MÁJUSI ÜNNEPEK

1. kedd:	Szent József, a munkás
2. szerda:	Szent Atanáz püspök, egyháztanító
3. csütörtök:	Szent Fülöp és Jakab apostolok
4. péntek:	Szent Flórián vértanú
6. vasárnap:	Húsvét 5. vasárnapja
7. hétfő:	Boldog Gizella
12. szombat:	Szent Néreusz, Achilleusz, Pongrác vértanúk
13. vasárnap:	Húsvét 6. vasárnapja
16. szerda:	Nepomuki Szent János áldozópap és vértanú
18. péntek:	Szent I. János pápa és vértanú
20. vasárnap:	Urunk mennybemenetele
21. hétfő:	Magallán Szent Kristóf áldozópap vértanú
22. kedd:	Szent Rita szerzetesnő
23. szerda:	Boldog Apor Vilmos püspök, vértanú
24. csütörtök:	Szűz Mária, keresztények segítése
25. péntek:	Tiszteletreméltó Szent Béda áldozópap
26. szombat:	Néri Szent Fülöp áldozópap
27. vasárnap:	Pünkösödvasárnap
28. hétfő:	Pünkösödhétfő
30. szerda:	Szent István király ereklyéinek átvitele

A TEMPLOMOS LOVAGOK VÉRÁLDOZATA MUHINÁL

Muhi község nevét mindnyájan ismerjük a történelemkönyvekből. Az 550 lelkes Borsod-Abaúj-Zemplén megyei falucskában április 14-én emlékeztek meg a muhi csata 766. évfordulójáról. Aki ide személyesen is ellátogatott, az elcsodálkozhatott, hogy mennyire rendezett és virágokkal, igényesen díszített ez a település. Az eseményen számos templomos lovag részt vett, városunkat is többen képviselték, köztük Ungvölgyi János, a rend tiszántúli kerületének commendatora, vezetője.

IV. Béla királyunk 1241. április 11-12-én Muhi mellett megsemmisítő vereséget szenvedett a tatároktól, de a dalmát tengerpart Trau (ma Trogij) szigetére menekülve a következő évben sikerült újjászerveznie a magyar államot. IV. Béla menekülését a csata helyszínéről nyolcvan templomos lovag véráldozata tette lehetővé.

A falu határában a csata kereszteltekkel megjelölt emlékművét 1994-ben építette a megyei önkormányzat, azóta is sokan keresik fel, főleg iskolaidőben a diákok. Muhi lakossága sokáig nem emlékezett meg a nevezetes esemény évfordulójáról, a Templomos Lovagrend tagjai közel tíz éve indították el ezt a hagyományt, ehhez csatlakozott később a falu.

Az ünnepég kezdetén a templomosok nyolcágú piros lovagkeresztrel megjelölt fehér palástjukban bevonultak a templomba, őket követték a délceg, díszes egyenruhás koronaőrök a Szent Korona másolatával. A templom kicsinek bizonyult az ünneplő közösség befogadására, sokan kivetítve kí-

sérhették nyomon a misét.

Dr. Szabó Csaba, a megyei közgyűlés tagja megemlékezésében kifejtette, tisztelettel érdemelnek azok a hősök, akik hazánkért életüket áldozták. Igaz ez Mohácsra, a Rákóczi-féle, illetve az 1848-49-es szabadságharcra, vagy a második világháborúban a Don-kanyarnál elesettekre. Tanulságos, hogy akik eddig erre a nemzetre, országra törtek, azok eltűntek a történelem süllyesztőjében. Ma már nincs tatár birodalom, a Habsburgok ma nem jelentenek többet a nosztalgianál, a múlthoz tartozik Szovjetunió, és úgy véli, azok, akik ma az országot romlásba döntik, csak lábjegyzetek lesznek a történelemkönyvekben.

Paskai László, bíboros szentbeszédében hangsúlyozta, hogy a Muhi csatához nemcsak a pusztulás tartozik, hanem a keresztény lelki élet megújulása is, hiszen IV. Béla családja több szentté és boldoggá avatottat adott az egyháznak.

A csata emlékművénél dr. Ódor Ferenc, a megyei közgyűlés elnöke rámutatott arra, hogy a Muhi csatát követő pusztulás után talpra tudott állni az ország. Ha van hitünk, reményünk és szeretetünk, akkor összefogva most is újjáéledhet a nemzet.

A művelődési ház kerítését elbontva, Muhi önkormányzata pályázati pénzből a községháza előtt díszteret alakított ki. Oda IV. Béla szobrát szeretnék felállítani, a terület határozata értelmében a teret a templomos lovagokról nevezték el. A határozat szövegét az ünnepségen Czingerlérné Tóth Gizella, polgármester olvasta fel. A tér elnevezésére utaló táblát Paskai László bíboros

áldotta meg.

Lakatos Sándor, tavaly júliusig kilenc éven át volt a Templomos Lovagrend praeseptora, azaz magyarországi vezetője. Az ünnepség után lapunknak elmondta, a régi templomos lovagok – a többi renchez hasonlóan – hármass szerzetesi fogadalmat tettek: a szegénységről, a tisztaságról és az engedelmességről, náluk ezeket egészítette ki a negyedik, a kardra tett fogadalom. Ez azt jelentette, hogy a hitet, az egyházat életük árán is megvédték. Rendíthetetlen harcosok voltak, vagy nyertek, vagy meghaltak a csatában, fogságba nem eshettek. Ez történt Muhiban is.

A Templomos Lovagrendnek ma Magyarországon harmincnál több tagja van, elsősorban a fiatalokkal foglalkoznak. Minden év nyarán mintegy százötven határon túli fiatal fogadnak, és felkutatják a magyarországi történelmi emlékhelyeket. Aktívak a cserkészmozgalomban is, a templomosok között tíz cserkészvezető található.

Czingerlérné Tóth Gizella arról tájékoztatott, az emlékmű karbantartására, felújítására a megye nem áldoz, Muhi önkormányzata pedig e feladatok elvégzésére nem pályázhat, mivel nem tulajdonosa, nem használója a létesítménynek. Céljuk, hogy valamilyen formában a helyi önkormányzathoz kerüljön az emlékmű, és ott olyan feltételeket alakítsanak ki, hogy kulturált körülmények között fogadhatják a látogatókat.

Molnár Lajos

A 85. oldal fotói: Szécsi Máttyás

Imák papokért, papi hivatásokért

Az ünnepi szentmisét Paskai László bíboros tartotta

Bár a muhi csata emlékműve felújításra szorul, jelenlegi állapotában mély benyomást tesz a látogatóra

BÉRMÁLÁS ENDRÓDÖN

Június 17-én vasárnap délelőtt Endrődön bérmálás lesz. Bérmálkozhatnak azok a megkeresztelt ifjak, akik már voltak elsőáldozók, és a bérmáláskor már betöltötték 13. életévüket. Jelentkezni lehet az endrődi plébánián, vagy a Szent Gellért Katolikus Általános iskola hitoktatóinál.

Százéves a cserkészet

A mozgalom 1907-es alapítása Lord Baden Powell nevéhez fűződik. Olaszországban „A centenáriumi nagy játék” címmel kezdődött ünnepségsorozat az évforduló alkalmából, a központi ünnepség helyszíne a Trasimeno-tó.

A kezdeményezés keretében több mint húsz olasz városban közel húszezer cserkész ünnepli a mozgalom születésének századik évfordulóját. A fő eseményre április 21–22-én kerül sor, amikor száz európai cserkész a közép-olaszországi Trasimeno-tó nagy szigetén mintegy újraeli a mozgalom 1907-es alapítását, amely Lord Baden Powell nevéhez fűződik. Akkor húsz fiatal gyűlt össze az angliai Brownsea szigeten, és az ő közösségükből nőtt ki a cserkészmozgalom, amely mára közel 38 millió tagot számlál szerte a világon.

A fiatalok most felidézik mindazt, amit elődeik tettek száz évvel ezelőtt: kikötés a szigeten, sátorépítés, kötélhíd, táborház és ami a legfontosabb: a cserkészfogadalom.

Vatikáni Rádió/Magyar Kurír

1. Urunk, adj nekünk jó papokat,

ne olyanokat, amilyeneket megérdemlünk! Urunk, adj nekünk jó papokat, akik hivatásuk fenségét átérzik és azt nem saját fényüknek tekintik! Urunk, adj nekünk jó papokat, akik neked szolgálni szeretnének, és nem uralkodni helyetted! Urunk, adj nekünk jó papokat, akik a te igazságodat hirdetik és nem a sajátjukat erőltetik ránk! Urunk, adj nekünk jó papokat, akik nem szégyellnek rólad mindennél beszélni, de tudnak tapintatosan magukról hallgatni! Urunk, adj nekünk jó papokat, akik nem akkor nyugtalanok, ha miattad bántás éri őket, hanem amikor miattuk téged ócsárlás ér! Urunk, adj nekünk jó papokat, akik hiszik mindazt amit tanítottál, és azt nem csak velünk elhitetni akarják! Urunk, adj nekünk jó papokat, akik nem velünk versenyezve gyűjtik az anyagiakat, hanem velünk együtt járják a göröngyös utakat! Végül kérünk, Urunk, engedd megértenünk, hogy ők is csak emberek, s hogy ők is minél jobban megértsék, mi bennük keressük jószágos arcd fényét! Amen.

2. Jézus, jó pásztor,

te azért jöttél, hogy keresd és üdvözítsd az elveszetteket. Azért alapítottál papságot egyházadban, hogy minden időben folytassa műved. Könyörögve kérünk, küldj munkásokat szőlődbe! Küldj méltó papokat szent egyházadba! Küldj szerzeteseket és szerzetesnőket! Add, hogy mindenki kövesse hívásodat, akit szolgálatra kiválasztottál, viszont senki hivatás nélkül be ne jusson szentélyedbe! Mária, apostolok királynéja könyörögj érettünk! Amen.

3. Kérjétek az aratás Urát,

hogy küldjön munkásokat aratásába! Könyörögjünk! Uratist, te nem akard a bűnös halálát, hanem inkább, hogy megtérjen és éljen. Adj, kérünk a boldogságos Szűz Mária és minden szentek közbenjárására Egyházadnak munkásokat, hogy ők, mint Krisztus munkatársai, a lelkek üdvéne munkálására átadják és teljesen feláldozzák magukat. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

4. **Úr Jézus,** aki a papságot minden ember üdvösségére rendelted, folytatva benne megváltásod művét a földön: hallgass meg alázatos könyörgésünket. Tedd, hogy valamennyi papod életszentségén és buzgóságán keresztül

a keresztény nép elevenen érezze a te jelenléted, újra hallja a te hangodat, újra lássa a te csodáidat. Ébreszd fel legjobb ifjaink szívében a papi hivatást, úgy, hogy egyetlen nyáj a legkisebb se legyen kénytelen pásztor nélkül maradni! Őrizd meg a jámborság, tisztaság és buzgalom által kispapjainkban azt az ajándékot, amelyet nekik adtál, amikor szent szolgálatra hívtad őket! Sokszorozd meg és jutalmazd a jók szellemekben és anyagiakban segítő szeretetét a hivatások érdekében! Őrizd és növeld a hitet és a kegyelmet keresztény népeinkben. Add meg nekünk mindezt, Te aki élsz, uralkodol és bennünket szeretsz mindörökkön örökké. Amen.

5. Ima a lelkipásztorért

Uram, Jézus, legfőbb papunk és pásztorunk. Azt Igérted, hogy nem hagysz árván bennünket. Ez azt is jelenti, hogy nem hagyod nyájadat jó pásztor nélkül. Ne engedd nyájad elszéledni. Köszönjük, hogy egyházközségünkbe lelkipásztor ajándékoztál. Áldd meg szüleit, akik nevelték, mindazokat, akik tanították és gondozták, jó példát adtak neki. Segíts bennünket, hogy örömet találja szolgálatában. Szívesen hallgassuk szájából igéket, arra tevékenyen válaszoljunk. Segítsük egyházközségünk minden lelki és anyagi gondjában. Mutasd meg lelkiismeretünknek, mit tehetünk a magunk helyén a lelkek érdekében. Hallgass meg pásztorunk minden imádságát, vedd szívesen kezéből bemutatott közös áldozatunkat, a Te örök áldozatodat. Hullasd bőségesen közreműködésével a szentségek kegyelmét híveid lelkébe. Adj neki megértést, türelmet, szomorúságában vigasztalást. Teljék öröme gyermekeink fedődésében, a hívek hűségében, egyházközségünk tagjainak tanúságtételében. Segítsd, hogy szívesen menjen azok után, akik tőled elszakadtak. Készségesen gyakorolja a megbocsátást. Támogasd, hogy együtt érezzen betegeinkkel, vigasztalást nyújtson a gyászolóknak. Szenteld meg őt szeretetedben, és ajándékozd meg a végső kitartás kegyelmével. Köszönjük, hogy lelkipásztorunk személyében közöttünk vagy. Maradj velünk Uram. Ámen.

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékon az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelet pontosan tüntesse le!

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

NÉRI SZENT FÜLÖP

Ünnep: május 26.

*Firenze, 1515. július 21. +Róma, 1595. május 26.

Firenzében született 1515. július 21-én. Szülei előkelők voltak, jól tanult, jámborsága nagyon komoly volt. Gyermekkorában az engedelmessége, fiatal korában a tisztasága volt feltűnő. Háttat fordított gazdag örökségnek, keményen tanult, közben böjtölt és tanított. Filippo Neri vidám emberke volt, szülei és társai „jó Pipó”-nak nevezték. A domonkos atyáknál tanult, tőlük tanulta meg az evangéliumi szegénység szeretetét. A család kereskedőnek szerette volna nevelni. Nagybátyjához San Germanóba (Nápoly mellé) került, ő azonban nem vonzódott a várható gazdagodás felé. Sokat vívódott, mert nem tudta eldönteni, mi az igazi hivatása.

Sokat imádkozott, majd 18 évesen Rómába ment. Nevelőnek állt be, miközben ő maga szorgalmasan tanult. Maga köré gyűjtötte a fiatalokat, ácsorgókat, csavargókat. Merész elhatározással 25 éves korában nagyon aktívan és hatásosan kezdett Rómában téríteni, sokan megtértek hatására.

Gyóntatója tanácsára, sőt parancsára 1551-ben papá szenteltette magát. Papokból és világiakból közösséget gyűjtött maga köré, ez volt első oratóriumuk a Római San Girolamo della Carità templom mellett. A fiatalok itt hittant, zenét, éneket és imádságot tanultak.

Igen sok önmegtágadást vállalt, sokat imádkozott. Mivel mise közben rendszeresen többórás elragadtatásba esett, engedélyt kapott, hogy magán kápolnában misézzen. Lelki gyermekeit a templom melletti papi házba gyűjtötte össze imára, lelki olvasásra, énekre, zenére. Mindig jókedvű, vidám ember volt, ifjaival rendszeresen játszott. Jelszava volt: megvetni a világot, de közben senkit sem vetni meg, csak önmagunkat és a megvettést.

Szívesen volt együtt pajkos fiatalokkal az utcán vagy kinn a szabadban. Gyakran egész csapat töltötte meg a szobáját. Mivel játék közben hangoskodtak, ennyit mondott nevetve: „Ha nem követnék el bűnt, tőlem akár fát is hasogathatnak a hátamon!”

Amikor az emberekkel vidám társalgásba kezdett, egyszer csak hirtelen nekik szegezte a kérdést: „Mikor

veszünk végre bátorságot magunknak? Mikor kezdünk valami jót tenni? Nem halogathatjuk a végleges javulást! A világ sem halogatja nagyon az időt!”

Ha pedig a fiúkat beszélgette terveikről, feltette a kérdést: „És azután ... És azután ... ?” Végül rávezette őket, hogy terveikbe bele kell számítani az örök életet is. Egyszer egy fiatal barátja sikeres tanulmányairól beszélt neki. Fülöp akkor így szólt hozzá: „Szerencsés ember, most tanulsz. Pár év múlva doktor leszel, és kezdesz pénzt keresni. Ügyvéd leszel és prelátus, és sok egyéb tisztséged is lesz. Boldog leszel, és már nem is fogsz mást kívánni.” A diák már azt hitte, hogy Fülöp komolyan beszél. De akkor magához vonta, és ezt suttogta fülébe: „És aztán?” Ez a súlyos kérdés új irányt adott az ifjú jóbarát életének.

Mérhetetlenül alázatos volt. Pápai felszólításra megalapította az oratoriánusok papi társulatát, akik igehirdetéssel, neveléssel foglalkoztak. Mindenkinek őszintén megmondta véleményét, sokakat nevelt. Pápák és szentek lelki atyja volt.

Halálát előre megjövendölte. 1595. május 25-én, áldozócsütörtökön éjszaka megélezte még fiait, majd hajnali háromkor csendesen lehunyta szemeit. Halála után már két hónappal megkezdődött a szentté avatási eljárása.

Fülöpöt ma is Róma második apostolaként emlegetik. 1622-ben Loyolai Ignáccal, Xáveri Ferencsel és Avilai Terézzel együtt avatták szentté, ünnepét pedig három évvel később vették fel a római kalendáriumba, halálának napjára emlékezvén május 26-ra.

Néri Szent Fülöp egyike azoknak a szenteknek, akiknek az életéből nagyon sok kedves történet maradt ránk. Életéről filmet is készítettek „Legyetek jók, ha tudtok!” címmel. Ez a film is igen hatásosan mutatja be kedves, vonzó egyéniségét, vidámságát, egyszerűségét és szelídségét. Erényeinek fegyvertárából többet is eltanulhatunk tőle, elsősorban mégis állandó jókedve az, ami elsőnek jut eszünkbe, amikor Néri Szent Fülöp nevével találkozunk.

Néri Szent Fülöp: Mindig Isten szeme előtt

Ha Isten velünk van, semmitől sem szabad félnünk.

Aki lelki életet akar élni, annak el kell készülnie arra, hogy a lelki dolgok édességét és vigaszát éppúgy meg fogja tapasztalni, mint a lélek és áhítat szárazságát, amikor szenvedni kell és kitartani panasz nélkül, ahogyan Istennek tetszik.

A vidám értelem erősíti a szívet és állhatatossá tesz a jóban, ezért Isten szolgájának mindig jókedvűnek kell lennie.

Aki nem tud hosszú időt imádságra fordítani, az gyakran emelje fel szívét-lelkét az Istenhez.

Aki a világban él, saját házában megszentelődhet. Mert sem az udvari élet, sem a műhely, de még a szolgai munka sem lehet akadály, hogy Istennek szolgáljunk.

folytatás a 85. oldalról liárdot, amivel régióink legnagyobb takarékszövetkezete vagyunk.

Fiókjainkat az ezredforduló után teljesen újjáépítettük, pénzügyi szolgáltatásainkat a kor színvonalának megfelelő banki technológia alkalmazásával bonyolítjuk. Persze soha nem szabad megállni, mert a fejlődéssel lépést kell tartani. Azért az alapítás 50. éves évfordulóján vissza kell tekinteni a múltunkra, de ugyanakkor előre kell néznünk. Hisz sem a múltat, sem a jövőt el nem veszíthetjük. A múlt már nem a miénk, a jövő még nem a miénk. A miénk a jelen múlt pillanata, amely során 2007. május 18-án méltóan akarunk emlékezni 50 éves történetünkre a helyiekkel együtt.

Gyomaendrőd, 2007. április 21.

Dr. Hunya Miklós
Ügyvezető igazgató

Az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet Központ épülete

Április 12-én az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkba látogattak kísérőik társaságában a Rózsakert Esélyklub fiataljai, valamint a Gondozási Központ 5. sz. klubjának több tagja.

A Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány tavaly nyújtott be pályázatot a Szociális és Munkaügyi Minisztérium Nemzeti Civil Alap programjához, ahonnan kirándulás szervezéséhez nyert 100.000 forintot.

Sajnos, a pályázati Császárné Gyuricza Éva, alapítványunk egyik életre hívója, nem élhette meg önzetlen fáradtságának eredményét, a sokáig emlékezetes, jó hangulatú kirándulást. Mégis az volt az érzésünk, hogy ott volt velünk, és osztozott örömeinkben.

Köszönjük neki mindazt az áldozatos munkát, amit éveken át folytatott a fogyatékkal élőkért!

Miért épp az Ópusztaszeri Emlékhely meg-

ÓPUSZTASZERI KIRÁNDULÁS

tekintésére esett a választás? A park félszázna is több látnivalót kínál. A központi múzeum épületében állandó kiállítások várják az oda látogatókat, valamint ott látható Feszty Árpád – és kortársai – restaurált körképe: A magyarok bejövetele.

Az emlékparkot és a körképet mozgásérültek is látogathatják. Minibuszos idegenvezetés is biztosított, amit a mi csoportunk is igénybe vett.

Rendkívül élvezetes és hasznos volt körbeutazni a parkot, érintve főbb nevezetességeit. Többek között elhaladtunk az Árpád emlékmű mellett, láthattuk a történelmi szoborparkot, a természettudományos ritkaságokat bemutató jurtákat, Szer monostorának romjait, a szabad-

téri, még „nomád” lovasokkal is találkozhatunk.

Ki-ki érdeklődésének megfelelően válogathatott a szabad programok között. Mindenki jól érezte magát, hazafelé jövet örömtől sugárzó arccal osztották meg egymással élményeiket a résztvevők. Előkerült a sok-sok emléktárgy is, ami az ottani ajándékboltok gazdag kínálatát dicséri. Különösen nagy öröm volt ez a kirándulás a fogyatékkal élő klubtagok számára.

Minden ilyen programon való részvétel egy-egy lépéssel közelebb visz az esélyegyenlőség megvalósításához. Hogy ez így legyen, a Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány továbbra is kéri és hálásan köszöni mindazok jóindulatát, akik anyagilag segítettek nemes céljai elérésében. Erre az Endrői Takarékszövetkezetben továbbra is van lehetőség.

Bukva Csilla
kurátor

MEGHÍVÓ

Az Endrődiek Baráti Köre vezetősége szeretettel hív és vár minden kedves érdeklődőt
a 2007. május 26 – 27 – én
Gyomaendrődön
megrendezendő
Baráti Találkozóra

Program:

Május 26. szombat:

- 10 óra: Az újjáépült hunyai templomot bemutatja Iványi László plébános
- 14 óra: Az Endrői Tájháza és Honismereti Gyűjtemény megtekintése. Bemutatja Szonda István, a tájház vezetője.
- 16 óra: Gyomaendrői amatőr képzőművészek kiállításának megnyitása az endrői Községi Házban.
- 18 óra: Bográcsos vacsora a Neubort Lovastanyán. A tanyát bemutatja: Neubort László, tulajdonos

Május 27. vasárnap: Pünkösdi vasárnap, Hősök Napja

- 10 óra: Részvétel a Hősök Napja ünnepi rendezvényen
- 14 óra: Ismerkedés a Hármaskörös endrői holtáigaival, a Pájer Kemping és Szabad Strand megtekintése
- 15 óra: Látogatás a nagylaposi rózsakertészletben

Szállásról és étkezéssel egyéni megrendelés alapján gondoskodunk. Kérjük, hogy részvételi szándékát, valamint egyéb szolgáltatás iránti megrendelését az alábbi címek egyikén 2007. május 20-ig szíveskedjék jelezni:

Ladányi Gáborné 5502 Gyomaendrőd, Endrői u. 21
Tímár Imre 1022 Budapest, Eszter u. 8/a fszt. 1.

A rendezvényről az Endrődiek Baráti Körének tagjai levélben részletes tájékoztatást kapnak.

„A BOGRÁCS NAPJA”

V. PAPRIKÁSKUMPLI FŐZŐ VERSENY

Helyszín: Gyomaendrőd, Öregszőlő
„Szent Imre” Idősek Otthonának udvara (Kondoros út)

2007. június 2.

EGÉSZNAPOS PROGRAM

8.30-9.30	A főzőhelyek elfoglalása, előkészületek a főzéshez
9.30	Megnyitó - Tűzgyújtás
11.00	Tanyai iskolák emlékművének avatása
12.00-21.00	Élő színpad – Zenés műsorok
12.00	Jó ebédhez szól a nóta – Mraucsik-Tímár Duó
14.00	A kecskeméti Bohém-Trió jazz koncertje
15.00	SZÍNFOLT MAJORETTE csoport bemutatója
15.30	Eredményhirdetés
13.00-18.00	GYERMEKNAPI MŰSOROK
	a csopaki Légyvöröslő Játsszóház
	(csúszda, picik sátra, logikai és ügyességi játékok, légvár)
16.00	Somvirág Együttes műsora (Szarvas)
18.00	A gyomaendrői KOMÉDIÁS KÖR műsora
19.00	Tombola
20.00	SLÁGERTIBÓ a Zeneexpress sztárjának előadása
21.00	FÉNYSHOW
21.30	Örömtűz

8.00-22.00 VENDÉGLÁTÓ PAVILON

Főzési kategóriák: I. Paprikáskrumpli bármilyen alapanyaggal
II. Egyéb kategória (bármilyen étel, amit bográcsban főznek)

Nevezés, részletes információ május 30-ig
a 06/30-9538-664, 06/70-2013-301 telefonon

TÖLTÖN EGY KELLEMES NAPOT ÖREGSZŐLŐBEN!

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

ENDRŐDI SZŐTTESEK CÍMŰ KIÁLLÍTÁS A TÁJHÁZBAN

Tisztelt Olvasó!

Az endrői hagyományok gazdag tárházából, most újra a háziszőtteket emeljük ki. A tájházunkban ez év április 21-én megnyílt egy olyan tárlat, amely az endrői és hunyai háziszőttekből nyújt gazdag bemutatót.

Az első szőttes kiállítás 25 éve volt, melyet Vaszkó Irén rendezett. 1982-ben óriási sikere volt ennek a kiállításnak és rögtön meg kellett hosszabbítani a tárlat idejét.

A most nyíló időszaki bemutaton több darab is látható az akkor is kiállított szőttesekből. A kiállítást a Néprajzi Múzeum nyugalmazott munkatársa, Balogh Jánosné dr. Horváth Terézia néprajzkutató nyitotta meg. A megnyitó beszédében kitért a békési szőttesek nemzetiségi formaváltozásaira, és arra a gazdag mintakincsre, amelyet még annak idején megismert. Meglepődve számolt be arról, hogy eddig a szaktudomány nem ismerte az endrői szőttesek mintagazdagságát és sajnálattal mondta, hogy a Néprajzi Múzeum sem rendelkezik endrői textíliával. A megnyitón szép számmal jelentek meg a helyiek és a hunyaiak is. A kiállítás anyagát egyrészt a tájház gyűjteményéből, másrészt a lakosoktól kölcsönözve állítottuk össze. A nagyszobában az Endrődről származó textíliák láthatók, míg a kisházban a Hunyáról kölcsönkapott anyagot helyeztük el. A duplaveréses-csíkos mintáktól, az egészen bonyolult szedett díszítésű szőttesek láthatók. A szedett legcsodálatosabb darabjai a különféle madaras motívumú abroszok és törölközők. Külön figyelmet érdemelnek a felírt abroszok. A legidősebb kb. 120 éves darab felirata „JÉZUS AZ ÉN REMÉNYEM IT ÉLJEN SZUJÓ ANNA”, mely orgonacsöves mintájú abrosz, Varjú Lajosné (Hunya) tulajdona.

A feliratokat is beleszőtték az abroszokba, mely munkafolyamat igen nehéz és sok figyelmet, türelmet igényelt. Elcsodálkozunk, hogy-e remekműveket őseink, az egyszerű parasztasszonyok készítettek, pedig egy hivatásos művész is megirigyelhetné a nagyszerű arányérzéküket. A belépő látogatónak rögtön szembetűnik ez a gyönyörű és finom megformálása a textilek díszítésének. Nem találunk aránytalan, zavaróan nagy vagy apró mintát egyik szőttesen sem. Az endrői parasztasszony nem díszített túl semmit, de mégis mindenütt díszít, ahol nem zavaró a textília használatában. Ha jól végignézzük a tárlatot, láthatjuk, hogy nincs két egyforma szőttes, hiszen minden „alkotó” kicsit változtatott az általánosan használt díszítő elemeken.

A kiállítás példa értékű, hiszen a kölcsönzők szívesen adták ide féltett tárgyaikat. Ezért köszönetet mondok a következő személyeknek, akik rendelkezésünkre bocsátották kelengyékük gyönyörű darabjait:

Varjú Lajosné (Hunya)
Knapcsek Bálintné (Hunya)
Szabó Béláné (Hunya)
Farkas Béláné (Hunya)
Giricz Józsefné (Hunya)
Pintér Bálintné (Hunya)
Tímár Lajos (Hunya)
Salamon Frigyesné (Hunya)
Rau Ádámné (Hunya)
Hegedűs Bence (Hunya)
Szatmáriné Csuvár Olga (Gyomaendrőd)
Szilágyi Jánosné (Gyomaendrőd)
Farkasinszki Zsuzsanna (Gyomaendrőd)
Csuvár Dezsőné (Gyomaendrőd)
Tímárné Dávid Mária (Gyomaendrőd)
Dr. Farkas Jánosné (Szeged)
Giricz Lászlóné Timár Luca (Gyomaendrőd)
Kovácsné Ágoston Ella (Gyomaendrőd)
Lapatinszkiné Polányi Mária (Gyomaendrőd)
Orbán Józsefné (Gyomaendrőd)
Balászné Gyuricza Edit (Gyomaendrőd)

De ne feledkezzünk meg azokról sem, akik ajándékoztak a tájház gyűjteményébe szőtteket a kiállítás kapcsán. Kö-

szönettel tartozom Hornok Péterné Paróczai Mária-nak, aki egy maga szőtt abroszt adott – „JÉZUS AZ ÉN REMÉNYEM PARÓCZAI MARIA 1933” felirattal és néhány szép törölközőt, valamint Vargáné Földvári Krisztinának és testvéreinek, akik édesanyjuk egy szép abroszt ajánlották fel a tájháznak. Felirata: „ÉDESANYÁM EMLÉKE CSÓKOLOM A KEZIT ÉRTE”

A kiállítás május végéig lesz látható és közben is fogadunk még kölcsönzött szőtteseket, hiszen a kiállított anyag tovább gazdagítható. A másik fontos dolog, hogy a tárlat lebontásakor minden szőttes lefényképezünk és felmérünk, hiszen a jövő évben szeretnénk kiadni „Az endrői háziszőttes” címmel egy színes kiadványt.

Várjuk a kedves érdeklődőket, bejelentkezni a következő telefonszámon lehet: 06/70/6353345
(fotók a 99. oldalon)

IV: Gyomaendrői Tudományos Néprajzi Konferencia

A tudományos előadások témája természetesen most a paraszti textíliák voltak. A konferencia elnöke Dr. Keményfi Róbert egyetemi docens úr felvezető beszédében vázolta a magyarországi textil-kutatás főbb állomásait és eredményeit. Majd őt követte az első előadó Balogh Jánosné dr. Horváth Terézia kandidá-

tus néprajzkutató, aki a békéscsabai háziszőttesekről adott tájékoztatót. Egy gömői falu, Baraca katolikus templom népi textíliáit mutatta be Dr. Gecse Annabella PhD. néprajzkutató. Előadásában felvontatta a templomban található mintegy 94 textíliát. Ezt követően Pásztor Agota néprajzkutató ismertette az egykori háziszőttes kutatásának főbb állomásait. A szünet után B. Szűcs Irén néprajz muzeológus bemutatta egy békési drukkoló asszony mintarepertoárját. Csete Gyula néprajz muzeológus a mezőberényi sváb háziszőttesek mintakincséről tartott gazdag előadást. A konferencia utolsó előadása, pedig az endrői szőttek rendszerezéséről szolt, melyet Kiri Edit a DE. Néprajzi Tanszékének végzős hallgatója adott elő. A konferencia felhívta a figyelmet arra, hogy a már régóta kutatott háziszőttes-anyag még mennyi megválaszolatlan kérdést hordoz magában, és mennyire fontos a további gyűjtés.

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Adatok a gyomai olvasókörök történetéhez I.

SZÉCHENYI István gróf terve, hogy a műveltség emelésére országsszerte kaszinók, olvasóegyletek létesüljenek, Gyoma viszonylag korán megértésre talált. A „Gyomai Üri Kaszinó” 1867-ben, az „Alsó-részi Polgári Olvasóegylet” (később „Polgári Olvasókör”) 1869. augusztus 8-án, a „Felső-részi Kaszinó” (később „Felső-részi Olvasókör”) 1869-ben alapították. Az Üri Kaszinó épülete ma is látható a volt Református Központi Fiúiskola mellett a Hősök Emlék útján, a hajdani Polgári Olvasókör a Rákóczi úton volt (néhai Bíró Benedek asztalos műhelye mellett), a Felső-részi Olvasókör épülete a Mirhóhádi és a Hunyadi utca Berényi út felé eső sarkán áll, alaposan átalakítva. „A ház (ti. az olvasókör épülete) felállításával mi a cél? Azért, hogy a felekezetség hallgatva elmélyedve a szent hazát érdeklő ügyek olvasásánál, mint cserélnék eszmét.” hangzott el az egyik avató beszédben.

Szerbe-számba véve a hajdani gyomai olvasóköröket segítségünkre van egy 1943-ban kiadott Békés vármegyei Útmutató c. kiadvány.

I. Felső-részi Olvasókör Mirhóhádi út 9., alapítva: 1869. 1943-ban elnök: Kovács Gábor községi főbíró, alelnök: Szabó A. Lajos, gondnok: Cs. Nagy Gábor, pénztárnok: Kocsis Gábor, jegyző: ifjabb Cs. Nagy Dániel, könyvtáros: Csath Endre, választmányi tagok: 8 fő rendes és 2 fő póttag, tagok száma: 130 fő. Ebben az olvasókörben törzstagok a Mirhóhádi gazdák voltak.

II. Kiszéti Olvasókör, a mostani Kiss Bálint utca és Bajcsy-Zsilinszky úti sarkon látható átalakított épülete, alapítva: 1897. Környékbeli utcákban lakos (Kiszéti) gazdák alapították. 1943-ban elnök: Nagy Sándor, alelnök: Kovács Imre, gondnok: Nagy Lajos, pénztárnok: Hajdú Lajos, ellenőr: Gyüre Lajos, könyvtáros: Béres János, tagok száma: 125 fő.

III. Egyetértés Olvasókör a Vörösmarty és a Hunyadi utcasarkon. Általánosságban megfogalmazva mezőgazdasági munkások, a szegénység és kisbirtokosok alapították, valószínű az I. világháború után. Egyik visszaemlékező(akitől sajnos már pontosabb adatokat nem tudtam gyűjteni) annyit mondott, hogy az itt gyülekezők: „...szitták a kis cseréppákat, nagyokat köpködtek, oszt szitták az urakat...”

IV. „48-as Kör” vagy „Kaszinó” a Kossuth utca 5. szám alatt, ajtaja a Kossuth utca és a mostani Fürst Sándor utca sarkon volt. A nagyterem BODI Károly helybeli születésű festőművész által megfestett falfestményekkel ékeskedett, melyeknek témája a paraszti élet, gazdálkodás mozzanatai.

V. Iparos Kör a Kossuth utcán a mai Kátana József Művelődési Ház.

VI. Németvárosi Kaszinó, ennek épületében működött később a MEDOSZ (Mezőgazdasági, Vízügyi és Erdészeti Dolgozók Szakszervezete) s itt még az 1980-as évek elején is élénk élet folyt, már ami a különböző rendezvényeket illeti.

VII. „Alsó-részi Polgári Olvasóegylet”, alapítva: 1869. Későbbi adatom nincsen

róla, az 1894-ig vezetett közgyűlési jegyzőkönyvek vannak meg bekötve magángyűjteményben s ezek szerint az alapításkor elnök: Kovács János, másodelnök: Nyíri Bálint, jegyző: Konrád Sámuel, pénztárnok: Berényi József, könyvtárnok: Cs. Nagy Mihály, választmányi elnök: Kovács Mihály, választmányi tagok: Erdei János, Szerető Sándor, G. Szabó József, Zöld József.

VIII. „Gyomai Üri Kaszinó”, alapítva: 1867. 1936-ban díszelnök: Kovács Lajos főpostamester, elnök: Záhonyi Aladár királyi járásbíró, alelnök: vitéz Madarasz Gyula malomigazgató, háznagy: Kner Endre nyomdatulajdonos és vitéz Legeza Tibor ügyvéd, jegyző: Bácsi Géza bankár, pénztárnok: Schwalm József főkönyvelő, könyvtárnok: Biró Gyula magántisztviselő, ellenőr: Dr. Sallai László orvos.

IX. Halmágyi Olvasókör (túl a „körörszi” részen).

X. Nyilasi Olvasókör. E két utóbbi olvasókör a tanyavilág művelődését szolgálta.

1948. után legkésőbb, az önkényuralmi rendszer több más közösségi szervezettel együtt az olvasóköröket is felszámolta. Meglehetősen más jelleggel néhány még tovább működött, pl. a Németvárosi Olvasókör és a Kiszéti Olvasókör. Ez utóbbi működéséről még az 1960-as évek közepéig van írásbeli adatunk (pl. tagnévsor), de ekkor már mint a helybeli Hazafias Népfront szervezetének klubja.

„A „Kiszéti Olvasókör” 1915-től vezetett „Pénztári Könyve” magángyűjteményben megőrződött s ennek ismertetésével, adataival szeretném kiegészíteni az olvasókörökről eddig feltárt adatokat.

„Pénztári Könyv az 1915-évtől”, méretei: 32 cm széles, 46 cm hosszú, 4 cm vastag, négy sarkán vasalt, gerince szürkésbarna, elő-hátlap zöld alapon fekete csíkokkal, belül hitelesítve átfűzött nemzeti színű zsi-

nórral, fedlap belső oldalán szétnyomódott veres viaszeccsel, belső szennycimoddal: „(396) Háromszázkilencvenhat oldallal hitelesítették, Gyoma, 1914. december hó 31. Dr. Konkoly főszolgabíró. P.H. Koralakú gumbélyegző: „Békés megye Gyomai járás főszolgabírója”, középen: Békés vármegye címere. Alatta: gumi körbélyegző: „Kiszéti Olvasókör Vezetősége”, középen, „1897. Gyoma” 2. oldalon „Az 1915. évi Bevételek – Korona – Fillér”

197. oldalon van az utolsó tagdíjnévsor 1967. évre. A 2. oldalon pedig az első, egy évre 4 Korona tagdíjat fizetők névsora (utca, házszám nincs feltüntetve): Nagy A. Mihály, Szabó József, Kruchió Gábor, Szerető Péter, Nyitrai Bálint, Somogyi Sándor, Nyitrai László, V. Kovács Imre, Gáll Dániel, Veres János, Szerető István, Veres Sándor, id. Kádár István, Vincze Lajos, ifj. Kádár István, Biró Balázs, Batori Lajos, Biró Mihály, Garai Sándor, Imre István, Pető András, Molnár Mihály, B. Kiss Imre, Szerető Sándor, B. Kovács Endre, Hatvani Gergely, Kovács Imre, Józsik Mihály, Gyalog Gábor, ifj. Gyalog Gábor, Csökönyi Endre, V. Kovács Gergely, ifj. Arany János, Kölcsei Dávid, Eke Lajos, ifj. László Sándor, Cs. Varga Lajos, Fekete M. János, Fried Lipót, Vincze Andor, Fekete Mihály, Toldi László, Gecsei Sándor, Szilágyi Lajos, Csapó Lajos, Tari Albert, Vatai László, Kruchió Lajos, Domokos Imre.

„Egyéb Bé-vételek”: 1915. január 10-17. Kruchió Gábertől Biliárd pénz 10 Kor. 33 fill., Szabó Józseftől Kuglipénz 5 K. 08 fill., febr. 22. Petróleumért 38 K. Ekkor még petróleumlámpával világítottak.

„Kiadások”: Jan. 4. a Pesti Hírlapra egy negyedévre 8 K. 10 f., a Békés megyei Közlönyre 3 K. 10 f., jan. 10. 4 Drb. Különböző Könyvekre Kner Izidornak 50 K. 60 fill., Levélbélyegre 24 fill., Petróleum előleg 38 Kor.

Cs. Szabó István

Ez a terápia betegebbé tesz

Ablakon kidobott pénz propagandára

„Terápia 2007, egészségügyi reform” címmel színes prospektust, tájékoztató jellegű kiadványt jelentetett meg az Egészségügyi Minisztérium. A tájékoztató a 2007. április 1-től átalakuló egészségügyi ellátórendszerrel szól, s azt ígéri: kevesebb ágy, jobb ellátás. A kis szöveget olyannyira „jól” sikerült, hogy megjelenésekor, forgalomba kerülésekor lemondott Molnár Lajos egészségügyi miniszter, s utódját azóta sem találják.

Kiadóként ugyan az előbb már említett minisztériumot tüntették fel, de ne legyenek illúzióink: az ötletgazda és a megrendelő valójában az MSZP-SZDSZ-es kormány. Mielőtt a harmonika-szerűen széthajtható lapok tartalmi elemzésére rövid időt fordítanánk, máris szöveget üt fejünkbe a gondolat: vajon mennyi pénzt vett ki az adófizetők zsebéből ez a nyomdaipari termék? Valószínűleg milliókat, sőt tízmilliókat, ugyanis még a legolcsóbb nyomda sem csinálja meg az ilyesmit 4-5 millió példányban ezen az áron alul. Egyértelműnek tűnik fel, hogy a propagandaanyagot minden

magyar háztartásba eljuttatták, s azt sem ingyen. Kár volt ezt tennie a kormánynak, mert minden, erre a célra fordított összeg ablakon kidobott pénz. Előre borítékolható, hogy a reklám nem ér el pozitív hatást, ugyanis eleget a szlogeneket összevetni a valósággal.

Idézet a brosúrából: megszüntetjük a pazarlást. Ez valójában azt jelenti, hogy az új egészségügyi rendszer nem lesz olcsóbb, mint ahogy azt egyes szakemberek is bizonyítják. „Sokkal jobbák a gyógyulási mutatók” – a valóságban ez annyit tesz, hogy sohasem voltak még ilyen rosszak a magyar emberek túlélési esélyei.

És így tovább, az érvek – oda és vissza – a végtelenségig sorolhatók. Hogy az ilyesfajta „terápia” felesleges, arra legfényesebb bizonyíték, hogy a Molnár Lajos nélküli kormányzat máris visszavonulót fúj elhibázott egészségügyi politikájától.

Már csak az a kérdés, hogy mi megérjük-e a feltámadást?

Szerző: Fehér József

Domokos László országgyűlési képviselő 2007. április 2-án a Parlamentben „Mostoha állam” címmel a nyújtott be interpellációt Kóka Jánoshoz, amelyre a miniszter távollétében Garamhegyi Ábel államtitkár válaszolt.

Mostoha az állam

A fideszes politikus rámutatott: az MSZP és az SZDSZ kormányzása óta a hazai kis-, közép és mikrovállalkozásokat mostohagyerekként kezelik. „Nem elég, hogy a tavaly nyári megszorítások óta közel tízezer vállalkozás kényszerült lehúzni a rolót, a kormány által megnövelt adó- és járulékkerhek újabb tömeges csődhullámmal fenyegetnek” - hívta fel a figyelmet, és hozzátette: a félelmek nem alaptalanok. Példaként az Ipartestületek Országos Szövetségének adatait említette, amelyek szerint 2006. második felében újabb 25 ezer vállalkozó adta vissza engedélyét; közel ötödével több céget számoltak fel, mint az azt megelőző évben. „A tovább szűkülő adókedvezmények, a felkúszó energiaárak és a szűkülő hazai piac cégek tömegeit taszítja csődbe, vagy feketegazdaságba” - mondta a képviselő. Kiemelte, hogy a helyzetet tovább súlyosbítja az is, hogy az állam évek óta képtelen felszámolni a vállalkozásokat megbénító, tőle kiinduló láncartozásokat, sőt hirhedt áfa-visszatartási akcióival gerjesztette azokat.

Mint arra Domokos László rámutatott: felmerül a kérdés, hogy vajon a kormány miért nem dolgozott ki az évek során hatékony ösztönző programokat a vállalkozások megerősítése érdekében? Erős a gyanú, hogy a kormány részéről az egész csupán hozzáállás kérdése - fogalmazott. Ezt támasztja alá, folytatta a honaty, hogy a hazánkban meglepedő multicégek a kis- és köz-

zép vállalkozások problémáinak töredékével sem szembeülnek. Felidézte: a nagyvállalati kör 2005-ben 370 milliárd forintnyi pénzügyi támogatást, és 118 milliárd forintnyi adókedvezményt kapott. A kormány elszántságát bizonyítja az is, mondta, hogy még olyan kockázatos technikát is alkalmazott, amely miatt az Európai Bizottság nemrégiben eljárást indított Magyarországgal szemben. „Az unió a kivételesen nagyvállalatok belső kamatjévedelmének 50 százalékos adómentességét kifogásolta. Ezt a kedvezményt 2003-ban, László Csaba pénzügyminiszter biztosította számukra. (...) Már az uniónak is szemet szúr, hogy a kormány óriásvállalkozásokat segítő támogatási gyakorlatra igencsak félre billent” - emlékeztetett Domokos László.

A Fidesz képviselője a következő kérdést tette fel Garamhegyi Ábelnek: „miért nem támogatja hasonló leleménnyel a magyar vállalatok 97 százalékát kitevő kis- közepes és mikro vállalkozásokat? Ők adják a munkahelyek közel kétharmadát, és a GDP felét. Ennek ellenére az uniós forrásokból mindössze 12-15 százalékkal részesednek, és a kormányzati megszorító intézkedések is elsősorban őket sújtják” - mondta Domokos László.

Az államtitkár válaszában úgy fogalmazott, nem tudnak olyan megbízható adatról, amely az interpellációban felvázolt kedvezőtlen képet alátámasztaná. Szerinte nem igazolva semmi, hogy aránytalan lenne a nagyvállalati támogatás, és ha ezek a cégek megerősödnek, akkor ez magával húzza majd a kisvállalatok erősödését is.

Domokos László az államtitkár választát nem fogadta el, az országgyűlés kormánypárti többsége azonban 161 igen, 98 nem ellenében elfogadta azt.

Mi a titka annak, hogy Magyarország 100 legnagyobb városa közül, Szarvas városa fejlődött a legjobban az elmúlt évben? Az Üzletárs Magazin által készített elemzés alapján Szarvas a 100-as rangsor tavalyi 63. helyről a 18-dikra ugrott. Mindent Magyarország leghátrányosabb térségéből, Békés megyéből. Mi a titka a kirobbanó fejlődésnek? Hogyan lehet az, hogy míg az ország településeinek többségében romlik a helyzet, Szarvas évről évre fejlődik? Szarvas sikerének titka a Fidesz gazdaságpolitikai alapelveinek mikro szintű gyakorlati alkalmazása. Szarvason erős a közszolgáltatás.

Közszolgáltatások tekintetében két alapvető modell létezik: az egyikben magasak az adók és általában magasabbak a közszolgáltatások, a másikban pedig alacsony adóhoz, kevesebb állami közszolgáltatás társul.

Tulajdonképpen mindkét alternatíva értelmezhető, de a kormány a lehető legrosszabb megoldást választotta: a kormány ötvözte ezt a két modellt úgy, hogy kimazsolázta e két modell legkedvezőtlenebb elemeit: megemelte az adókat, és közben csökkentte a közszolgáltatások mértékét és minőségét. Amit ma a kormány művel, az nem csak morálisan elfogadhatatlan, de gazdaságpolitikai szempontból is alapvetően hibás.

Hazánkban európai viszonylatban is kiemelkedően magasak az adók, melyet a legfrissebb 2006-os OECD jelentés is alátámaszt: több adót fizetünk mint Svédország. Azonban míg Svédországban a magas adószinthez széleskörű jóléti juttatások, erős közszolgáltatások, és kiterjedt, alanyi jogon járó szociálpolitika társul, addig hazánkban a kormány csökkentte a közszolgáltatások mértékét és minőségét, korlátozva a közszolgáltatásokhoz való hozzáférhetőséget.

De miért is fizetünk adót? Miért fizetünk társadalombiztosítási járulékot, ha fizetni kell olyan hagyományosan ingyenes ellátásokért is, mint az egészségügy? Miért kell vizi díjat fizetni a kórházban, tandíjat a főiskolákon és az egyetemeken? Miért is vont el a magyar állam közel 10%-ot az egészségügyből? Miért kell bezárni iskolákat? Miért kapnak kevesebb pénzt az önkormányzatok?

Ezekért a megszorításokért alapvetően a költségvetés egyensúlya a felelős, a racionális indok ez. De ne felejtjük el, hogy a szocialista-szabaddemokrata kormány 5 évig képtelen volt egyensúlyban tartani a költségvetést. Ma pedig, amikor a 6. évben a kormány meg akarja teremteni az egyensúlyt, ezt úgy teszi, hogy Európa egyik legmagasabb adóterhét kevesnek ítélve megszorításokat vezet be, közben „reformokba” kezd, ami valójában azt jelenti, hogy a közszolgáltatásokat leépítik olyan szintre, ami a legkevésbé adó fizető országokkal hasonlítható össze.

Ez egy feloldhatatlan ellentmondás: olyan magas adó, mint Ausztriában, de a közszolgálta-

Jövönk....

Domokos László országgyűlési képviselő, gazdaságpolitikus a „Jövönk” c. konferencián 2007. március 31-én a közszolgáltatások témakörében tartott előadást Budapesten

tások olyan szűk körűek, mint Szlovákiában. Ha a kormány azt az utat választotta, hogy csökkenti a közszolgáltatásokra költött pénzt, akkor joggal várunk el, hogy adókat és járulékokat csökkentsen és garantálja azt a jövedelmet, ami lehetővé teszi a társadalom legszélesebb rétegének, hogy a közszolgáltatásokat igénybe tudja venni. De Gyurcsány Ferenc a magyar kormány nevében kijelentette, hogy 2012-ig nem akar adót csökkenteni.

Én úgy gondolom, hogy tarthatatlan ez az irány. A közszolgáltatásokban, oktatás, egészségügy, közlekedés és kultúra tekintetében itt Közép-Európában erős állami közszolgáltatásokra van szükség. Csak az erős közszolgáltatás biztosítja az emberek számára, hogy anyagi helyzetüktől függetlenül hozzájussanak a közszolgáltatásokhoz: az orvosi ellátáshoz, oktatáshoz, kultúrához.

Mondjuk ki: van alternatívája a magyar gazdaságpolitikának, van alternatívája Magyarországnak a közszolgáltatások tekintetében is: olyan közszolgáltatásokra van szükség, amely igazodik az emberek igényeihez, és a nemzeti hagyományainkhoz.

Olyan közszolgáltatásra van szükség, ahol az oktatás, az egészségügy és a kultúra mindenki számára jövedelemtől függetlenül hozzáférhető. A vasúti-, a közúti- közlekedésnek, a postai szolgáltatásnak, az államigazgatásnak mindannyiunk életminőséghez kell, hogy hozzájáruljon. A közszolgáltatásokból nem zárható ki senki csak anyagi okok miatt. Tehát az államnak garantálnia kell a közszolgáltatások minőségét és hozzáférhetőségét.

Felelősséget kell vállalni azért, hogy minél több ember foglalkoztatása megtörténjen, mely amellett, hogy kívánatos cél, ez az Európai Unió irányelve is. Olyan gazdasági szerkezetet kell kialakítani, amely egyre több jövedelmet, fizetést képes adni az embereknek. Olyan környezetet kell teremteni, hogy létre tudjanak jönni új munkahelyek és emelkedni tudjanak a jövedelmek. Hiszen a legjobb szociálpolitika az, ha az állam megélhetést teremtő munkát biztosít a polgárainak.

Olyan államra van szükség, amely ennek érdekében képes együttműködni a polgáiraival, vállalkozókkal, civilekkel, befektetőkkel, külföldiekkel és belföldiekkel. Mindezt ma csak egy erős állam képes csak garantálni, ami gondoskodni képes, megfelelő minőségű és hozzáférhető közszolgáltatásokat nyújt minden állampolgárának: hogy aki dolgozni akar az munkához juthasson, és aki önhibáján kívül mégsem tudja ezt megtenni, annak garantálja az emberhez méltó életet, amiből ki le-

het törni. És ami a legfontosabb: az államnak olyan vezetői legyenek, a közszolgáltatásokat olyan vezetők szervezzék, akik hisznek abban, hogy az államot lehet jól működtetni és felelősséget is vállalnak ezért.

Gazdaságpolitikusként valósággal lúdbőrözöm, amikor látom, hogy akire ma rá van bízva az állam az azt állítja, hogy az állam rossz tulajdonos. Az, akire ma rá van bízva az állam működtetése, az azt mondja, hogy az állam rossz gazda. De akkor miért törekszik minden áron, minden eszközt szentesítve hatalomra?

Ma a gazdasági folyamatokat olyan klientúra vezeti, aki hittal vallja azt, hogy az állam rossz és egyúttal tudatosan a felelősséget is folyamatosan elhárítja magáról, amire még büszke is. Mondjuk ki: a mai szocialista országvezetés nem tud kormányozni!

Úgy tekintenek a közszolgáltatásokra, mint egy vállalkozás szolgáltatására. Fel akarja számolni a veszteségesnek ítélt közszolgáltatásokat. De a közszolgáltatás nem egyenlő egy vállalkozás által nyújtott szolgáltatással. Egy közszolgáltatás nem lehet csak nyereséges és nem lehet csak pazarló. A kettő között arányt kell tudni tartani. A kormány az előző időszakban 5 évig csak pazarolt, most pedig még nem akarja azt sem biztosítani az embereknek, amire joguk lenne.

Tudomásul kell venni, hogy vannak monopóliumok, vannak olyan tevékenységek, amelyek egy állam létének alapjait jelentik, ahol nem lehet csak a megtérülési szempontot érvényesíteni. Vannak olyan területek, ahol az az eredmény, ha kevesebb kerül, mint amennyibe most kerül, de jó minőségű.

Vajon meg lehet valósítani egy ilyen államot? Igen, erre több példa van Európában és a világban is: méltányos állam modell, ahol versenyképes a gazdaság, nemzeti sajátosságokra és hagyományokra épülő, erős jó minőségű a közszolgáltatás.

Ezt a méltányos állam modellt, drasztikus reformok nélkül, adócsökkentéssel, az időtömeg megtartásával és a közszolgáltatások hatékonyabb működésével el lehet érni.

Azonban amit a kormány csinál, az pont az ellenkező irányba mutat. És nekem egyre inkább az a benyomásom, hogy abban, amit a kormány ma csinál abban nem azért nem látjuk az alagút végét, mert messze van, hanem azért nem látjuk az alagút végét, mert a kormány gödört ás. És aki másnak vermet ás...

Domokos László
Szarvas, Kondoros, Gyomaendrőd,
Békésszentandrás, Csabacsúd, Hunya,
Kardos, Örménykút
országgyűlési képviselője

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Magyar táncsal határok nélkül

A tánc összeköt népeket és hazát, tekintet nélkül az államhatárookra. *Borbély Ida*, a Tiszaháti Tájmuzeum vezetője e gondolattal nyitotta meg a Magyar Kulturális Minisztérium Égtájak irodájának szervezésében zajló tiszaháti néptánc-kavalkádot, mely nem véletlenül kapta a Határok nélkül a tánc nyelvén elnevezést. A mintegy 300, a Kárpát-medence minden szegletéből érkezett táncos lábú fiatal a Tájmuzeum skanzenjében köszöntötte *Dupka György*, az UMDSZ alelnöke. *Ilyés István* polgármester házigazdaként köszöntötte a vendégeket, majd szót Tiszahát múltjáról, a ránk hagyott értékekhez minden eszközzel ragaszkodó magyarság mindennapjairól.

A Tiszapéterfalvai Kultúrház falai a szépemlékű Tisza Dal és Táncegyüttes tündöklése óta nem láttak olyan fergeteges előadást, mint amit a hét régió néptáncosai most produkáltak. A műsort a csapi Harmónia leánykórus nyitotta meg az Ezer év című megzenésített verssel. Az erdélyi Ördögborda Néptáncegyüttes valóban ör-

dögien ropta, majd a felvidéki Pimpimpálé adta át Szirénfalva üdvözlését, amely valószínűleg az est legemlékezetesebb produkciójává vált. Mert mikor is lenne áramszünet a Tiszaháton, ha nem egy nagyszabású, nemzetközi rendezvény ideje alatt. A hibát szerencsére hamarosan elhárították, ám a jó palócok a sötétség percei alatt sem tétlenkedtek, hanem zseblámpák fénye mellett ropták, ha lehet még tovább fokozva a lendületet és a virtust. Hasonlóan briliáns táncudásról tettek tanúbizonyságot a szerbiai Péterréve, a horvátországi Pélmonostor, a szlovéniai Lendva néptáncosai, de nem feledkezhetünk meg az eszenyi Ritmusról és a beregszászi Ludovikáról sem, hiszen vidékünk néptáncosai minden tekintetben hozták azt a színvonalat, amely egy ilyen nemzetközi mezőnyben méltán elvárható.

Az Égtájak Művészeti Találkozó gálaműsorára Beregszászban, a Linet stadionban került sor, ahol több százan gyűltek össze, hogy megtekintsék a hét régióból érkezett néptáncosok fellépését. A fiatalok gyalogosan vonultak végig a stadionba vezető úton, közben daloltak, táncoltak.

A záróünnepségen *Gajdos István*, Beregszász polgármestere, az UMDSZ elnöke köszönetet mondott valamennyi résztvevőnek, majd emléklapokat nyújtott át az együttesek vezetőinek.

Goldschmid József, az Égtájak Iroda programigazgatója boldogan szögezte le: – Jól sikerült a négy nap. A magyar népi kultúra ifjú képviselői azon kívül, hogy újra találkozhattak egymással, megismerkedhettek Kárpátalja nevezetességeivel, csodálatos tájaival.

A rendezvény végén az együttesek tagjai könnyekkel küszködve, de azzal a tudattal búcsúztak egymástól, hogy egy év múlva újra találkozhatnak, és hasonlóan remek néhány napot tölthetnek együtt, szórakoztathatják a nagyjérdeműt.

Hegedűs Csilla, Matiz István
Forrás: Kárpáti Igaz Szó Online

MEGYEGYÜLÉSI TUDÓSÍTÁS

A Körösök zászlóshajói siklani akarnak Békés megye esélyei

Elkészült Békés megye integrált esélyteremtési terve, amely a 2007-től 2013-ig tartó időszakra szól. A cél a vállalkozások, önkormányzatok és civil szervezetek megújulásának segítése, tudás- és tökevonó képességének erősítése. A szerkezetváltás javítaná a foglalkoztatás és jövedelemtermelő képesség mutatóit, elősegítené a hátrányos helyzetű térségek és rétegek felzárkózását.

A konkrét intézkedéseket úgynevezett zászlóshajó programok alkotják, amelyek – hogy stílusosak legyünk – siklani akarnak a Körösök vizein, vidékein. A zászlóshajók rakományai, e programok jobb tené Békés megye elérhetőségét, célkeresztbe állítják a munkahelyeket, gondoskodnak az idősekről. Természetesen ezen elgondolásokon kívül is megvalósulhatnak fejlesztések a megyében, hiszen e programok főleg kereteket kívánnak adni, vonzani a munkahelyet teremtő magántőkét.

Földrajzi értelemben Közép-Békés húzóereje pozitív mintát adhat. Észak-Békés gazdasága fejlesztendő, Dél-Békésé pedig felzárkóztató. A fejlesztési források megszerzéséhez a megye vezetése eredményes lobbist kíván hoztatni. Afféle erőstratégiát szeretnénk folytatni: védelmet nyújtani a meglévő értékeknek, a továbblépés útját pedig egyengetni. A gyengeségeink leküzdhetők, vannak erősségeink, és lesznek lehetőségeink.

Békéscsaba, 2007. április 18.

Domokos László,
a Békés Megyei Közgyűlés elnöke
Szarvas, Kondoros, Gyomaendrőd, Békésszentandrás,
Csabacsüd, Hunya, Kardos, Örménykút
országgyűlési képviselője

Békés Araddal együtt

Békés megye képviselő-testülete elfogadta az Arad-Békés Megyei Vegyes Bizottság és Albizottságai felállítására vonatkozó előterjesztést. Ezt az Arad Megyei Tanáccsal való „együttműködési megállapodás” aláírása előzte meg.

Az elmúlt időszakban a romániai féllel lefolytatott szakmai egyeztetések során – a bizottságok létrehozásának módjáról kialakult konszenzus alapján – Domokos László, a Békés Megyei Közgyűlés elnöke javaslatot tett, melyet egyetértettek a felek. Ezek szerint a bizottság tagjait Békés megye képviselő-testületének és Arad Megye Tanácsának (volt) alelnökei és bizottsági elnökei alkotják, összesen 8-8 fő. A bizottsági ülések száma éves szinten négy, emellett egyéb találkozókra is sor kerülhet.

A Békés megyei delegáltak: Dr. Jeszenszky Géza, Gajda Mihály (pénzügyi és területfejlesztési bizottság), Hamza Zoltán (környezetgazdálkodási, turisztikai és ügyrendi bizottság), Gécs László (gazdasági bizottság), Szilágyi Menyhért (művelődési, oktatási, sport bizottság), Dr. Csaba István (szociális és egészségügyi bizottság), Dr. Kulcsár László (mezőgazdasági és vidékfejlesztési bizottság), Tolnai Péter (nemzeti és etnikai kisebbségi, vallásügyi, ifjúsági bizottság).

Az albizottságok a szakmai együttműködést biztosítják, tagjaik a megyei önkormányzati hivatalnak a főjegyző által, elnöki egyetértéssel kijelölt munkatársai. A hét albizottságot az együttműködési területek csoportosítása alapján hozzák létre. Ezek: gazdasági élet, kis- és középvállalkozások – területfejlesztés, közigazgatás – kultúra, sport, turizmus – környezetvédelem, infrastruktúra – szociális gondoskodás, gyermekvédelem – civil társadalom, szakoktatás – határ menti együttműködés.

Békéscsaba, 2007. április 18.

Domokos László
Békés Megyei Közgyűlés elnöke
Szarvas, Kondoros, Gyomaendrőd, Békésszentandrás,
Csabacsüd, Hunya, Kardos, Örménykút országgyűlési képviselője

BELLA RÓZSA KIÁLLÍTÁSA AZ ENDRŐDI KÖNYVTÁRBAN

Bella Rózsa Endrődön született. Tanulmányait itt kezdte Endrődön, majd Orosházán a Táncsics Gimnáziumban folytatta biológia-kémia tagozaton. Ennek elvégzése után a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola biológia-rajz szakát végezte el.

Előbb Békésszentandráson, majd Kecskeméten tanított általános iskolában, jelenleg a kecskeméti Bányai Júlia Gimnázium tanára. Az évek során, sok tanítványa köszönheti elsősorban építésmérnöki, belsőépítész, formatervező és tájépítész szakokon az egyetemre való bejutást, illetve az ottani helytállás alapjait.

A főiskola elvégzése óta is folyamatosan képi, továbbképző magát, s adja tovább tudását nem csak az iskolarendszer keretein belül, de képzőművészeti kört vezetve előadójaként, vagy művészettörténeti előadások vezetőjeként, mely előadásokkal, határainkon kívülre, az ott élő magyarokhoz is eljut. Könyveket illusztrál, publikál, alkotótáborokban dolgozik. Tanítványaival elért jelentős eredményeit, sikereit Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata többször is elismerte. 1993-ban a Pilinszky János Alapítvány díját alkotó-nevelő-művészi munkájáért nyerte el. Gyomaendrődért Emlékplakettet az Endrődi Füzetek Szerkesztőségének tagjaként kapott.

adatok egy alkotó pedagógus életéből, aki nem csak közvetlen tanítványainak, hanem szűkebb és tágabb környezetének figyelmét akarja ráirányítani a zajos, harsány, mindinkább elsilányuló világban található örök szépségekre, időt és emberöltőket meghaladó értékekre, a valódi minőségre.

A meghívóban szereplő Radnóti-idézetet Rózsika választotta.

Az ismert sorok valamennyiünk szívében, lelkében megindítóan elevenítik fel a hazaszeretet érzését.

A haza, ebben az esetben a tágabb értelemben vett haza, de egyben az otthon is jelenti.

Engedjék meg, hogy Rózsika korábbi szavait idézzem:

„Hazaúton most is szaporábban ver a szívem, amikor több kilométerrel megpillantom az endrődi templom tornyát.

Bárhová kerülök, nem tudok elszakadni Endrődtől. A Körös-part igézete bűvöletében tart. Az endrődi táj, az emberek, akkor is döntően meghatározózzák életemet, munkámat, amikor más táj szépsége kerül a vászonra.

Felnevelő szülőfalum múltját, kultúráját, szokásait, s mindazt, amit egy endrődi tájszóval kiejtett szó felidéz bennem, a gyerekkort, az otthon illatát, színeket, tájat, örök életemre meghatározónak tartom.

Az ember életének akkor van értelme, ha van számára egy olyan hely a világban, ahová minden körülmények között, akár valóságban, akár gondolatban, akár egy hang, egy arc, egy utca, egy fa, egy illat felidézésével visszatérhet, azokhoz a mély gyökerekhez, amelyek táplálják.

Számomra a Hármas-körös agyagos, sáros partja az a hely ahol tiszta lelkű, becsületes, hittel élő és munkálkodó őseink teremtettek egy olyan világot, amit ha az ember gyermekként megtapasztalt, igen tiszta forrást, emberi tartást, alkotóként ihletet ad számára.”

Ezek a sorok amellet, hogy (legalábbis számomra) torokszorítóan meghatóak, mutatják, hogy milyen tiszta, igaz embert van szerencsénk köszönteni könyvtárunkban.

Bella Rózsika a vonal, a rézkarc segítségével kristálytisztán, őszintén tárja elénk lelkét. Emlékszik, honnan, milyen forrásból táplálkozik élete, munkássága, művészete és hite. Őrzi ezt, s most képein keresztül fogja átadni nekünk.

Dinyáné Bánfi Ibolya

Tagja

- A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének
- Az Országos Ómagyar Kultúra Baráti Társaság
- ATIT Biológiai Szakosztály
- Az Endrődi Honismereti Egyesület
- A Magyarok Világszövetsége
- A Magyar Biológiai Társaság
- A Váci Múzsza Egyesület
- Kecskeméti Képzőművészek Köre
- Gyomaendrőd Közgyűjteményeiért Alapítvány Kuratóriuma
- Kutató Diákokért Alapítvány

Önálló kiállításainak néhány állomása: Kecskemét, Gyomaendrőd, Szarvas, Békéscsaba, Baja, Nagykőrös, Pusztaszabolcs, Kalocsa, Budapest, Leányfalu Pilisborosjenő, Vác, Orosháza, Lajosmizse, Párkány, Kiskunfélegyháza. Kollektív kiállításokon nem csak országunk határain belül vett rész, hanem Japánban, Spanyolországban, Szlovákiában, Romániában, Egyiptomban, Kanadában.

Családjának tagjai is tehetséggel megáldott, művészetszerető emberek.

Ezek száraz, de nagy tiszteletet, kitüntető figyelmet érdemlő tény-

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Mese a barátságról

Az ember fia, a nyuszi, róka, medve és a kiséger, barátok voltak az idő kezdetén, barátságuk testvériséggel felért.

Együtt jártak erdőt, mezőt, csallitot és rétet, szerették is egymást, mint medve a mézet.

Hiba csak aztán lett, mikor egy vadász, a sötét gonosz, meglátta békében őket.

Elhatározta, hogy ez így tovább nem mehet, ha nem is eszik egymást meg, legalább ellenségek legyenek.

Nézte őket, nézegette, távolról figyelte, körmönfontan, lassan, mindjüket célba vette.

Nagy erőnek vélte a barátok szent egységét, bedobta hát korunk legmodernebb fegyverét.

A nyúl félnétségét kihasználva, fülébe szünet nélkül duruzsolta: bundája veres a rókának, szürke nyúl ilyenekkel nem barátkozhat.

Nagy szemekkel kérdi szegény, ki tiltja ezt és miért? Hol marad a testvériség, így széthullik a szövetség!

Válaszra sem méltatta a vadász, helyette adott neki egy nagy frászt. Megszeppenve élte meg nyuszi a csapást, gyorsan nyúlcipőt húzott és elfutott.

A róka fülébe meg azt búgta-súgta, hogy a szürke nyúl nagyon gyáva, nem méltó a hős róka barátságára, a kaszinó is nemrég kizárta.

Róka gögösen megemelte veres farkát, elfogadta a vadász sugallatát. Háta fordított szürke nyúl barátjának, utána futni különben is fáradt.

A vadásznak a medvére is volt gondja, kiségeret minden rossznak elhordta. Méltatlan ily szép nemes állathoz, hogy hátán mindig egy egeret hordoz.

Az ő világa inkább a színpad, vagy a cirkusz. Hagyja ott ezt a bagázst, valósítsa meg inkább önmagát, s fogja kézen szerencséje csillagát.

A medvének hízelgett a dolog nagyon, egy percig sem gondolkozott a dolgon. Lerázta magáról egér barátját, boldog volt, a pinceszínházban bemutatják.

Egérkével rafinálta elhitette, hogy a medve barátja nem is szerette. Mert nagyon kicsi ő mellette, most még emelt fővel elmehetne.

Medve nélkül gyöngé lesz a vadászatra, meglehet, hogy hamar éhen halna. Fusson innen gyorsan, amíg lehet, mert a macska minden percben jöhét.

Megdöbönt a hír hallatán az egér, a hűséges barátság isteni erény. Nem bonthatja meg ő ezt a békét, cincogja sírva, magányosan a kiséger.

Eközben az ember mit csinált? Útirányt keresgélve meg-megállt. Mit sem sejtve vándorbotot faricskált, és jókedvűen röppentett egy katicabogárkát.

Fogadalmat tettek régen, nincs magányos óra, a barátság édes, és nem mostoha. Nem hagyják el egymást soha, nincs olyan ígélet vagy lakoma.

Bizalommal ment előre az ember, egyre nehezedett az út, hegyre fel. Várja már a vadász, mikor fárads el, akkor fogja elgáncsolni, hogy essen el.

Megijeszi majd nagyon, hogy nincs senkije, elhagyták ezen a napon. Magányosan nem érhet céljába, csak vele tarthat, nincs választása.

A gögös terv nagyon jónak látszott, csak az Isten erejére nem számított. Nem ijedt meg tőle, egyedül sem az ember, szembefordult vele és elkergette a keresztjével.

Keresztet formált vándorbotja, mely rádölvé, a fáradságot oldja. Adott neki ez már sok jót, vándorlását segítette s elkergette a kígyót.

Letűzte hát egy magaslatra, hogy a vándorló messziről láthassa. Ide várta elcsábitott barátait, hogy megbocsáthasson nekik.

Nagy utat tettek ők meg, sokszor el is tévedtek, de hűsvétra megérkeztek, és egymástól soha el nem mentek.

Ujházi Aranka

A VÁROSI ZENEISKOLA HÍREI

Kiemelkedő eredményeink

Az elmúlt időszakban is több megyei, regionális, országos versenyen vettek részt tanulóink, ahol kiemelkedő eredményeket értek el.

Év végén rendezték Szegeden a regionális gitárversenyt. Iskolánkat Cserenyecz Dóra képviselte, aki kiemelkedő teljesítményével első helyezése mellett a különdíjat is megnyerte. Dóri most felvételizett a Tömörkény Művészeti Gimnázium gitár tanszakára, ahová felvételt nyert.

Felkészítő tanára: Szabó Mária

Február 9-én Békéscsabán szervezték a megyei zongoraversenyt. Két tanulóink indult a megmérettetésen. Dinya Milán „bronzérmes” lett, aki jövőre szintén ezen a pályán szeretne továbbtanulni, Kovács Bernadett dicséretesen szerepelt. Bernadett sikeresen felvételizett Békéscsabára a Bartók Béla Művészeti Szakközépiskola zongora tanszakára, ahol tanulmányait szeptemberben kezdi.

Felkészítő tanárai: Berg Andrea és Imre Mária

Március 9-én Békéscsabán, a megye tanulói részére hegedűverseny volt. Intézményünkben Bela Gréta indult, aki dicsérettel és különdíjjal térhetett haza. Ő még csak ötödik osztályos, de már zenei pályára készül.

Felkészítő tanára: Pappné Németh Hedvig

Képző- és iparművészeti tanszakunkon a következő eredményeket érték el tanulóink.

Novák Hanga az országos rajzverseny különdíjasa.

Molnár Annát és Kolozsvári Viktóriát Szegedre a Tömörkény Gimnázium grafika tanszakára vették fel a 4. illetve a 8. helyre.

Nagy Gabriellának a Szentgyörgyi Albert Gimnázium iparművészeti tagozat textil szakára sikerült a felvételije.

Felkészítő tanáruk: Hevesi-Nagy Anikó

Alt Beátának a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium grafika tanszakára Putnoki Zsanettnek szintén az Evangélikus Gimnázium festészeti szakára sikerült bejutnia.

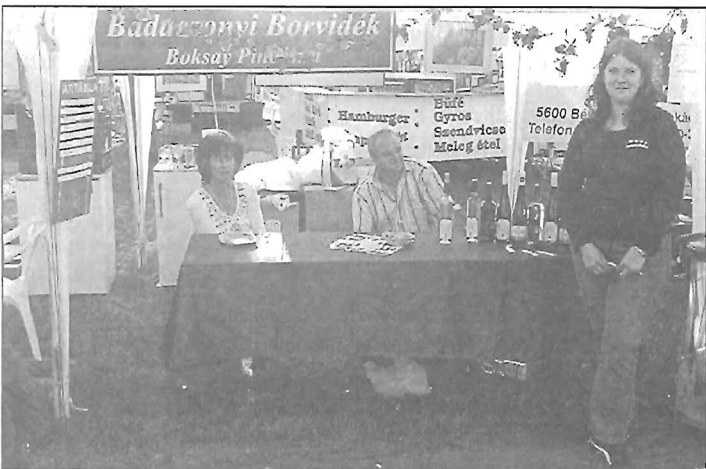
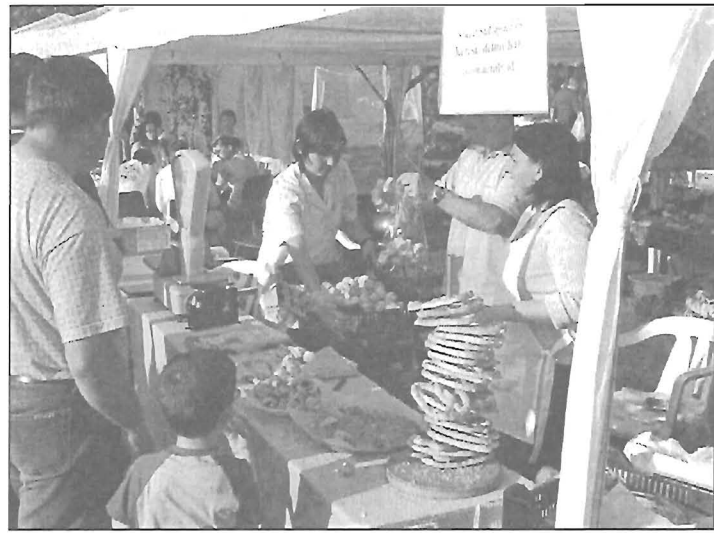
Dósa Brigittát és Rác Évát a Szentgyörgyi Albert Gimnázium iparművészeti tanszakára vették fel.

Felkészítő tanára: Molnárné Pésó Irma

Gratulálunk, és köszönjük mindazoknak, akik az elért eredményekhez hozzájárultak. A sikeres szereplések további erőt adnak tanulóinknak, szülőknél, és az egész város zenei és művészeti oktatásának.

Az elért eredmények azt is mutatják, hogy iskolánkban nemcsak a zene és a művészet szeretetére nevelünk, hanem az ilyen irányultságú gyerekekkel, ha kell külön is foglalkozunk, annak érdekében, hogy életpályájukat már az alapoktól az ő elképzeléseiknek megfelelően irányítsuk.

IX. SAJT ÉS TÚRÓFESZTIVÁL

Irodalmi oldal

„ÁLMODOZÓK IRKAFIRKÁJA”

2007. március 16-án kedves vendégnek örülhettek az OMart Könyvesboltban összegyűlt irodalombarátok. Balogh Tamás mutatta be harmadik önálló könyvét, az Álmodozók irkafirkája tanulmánykötetét. Az est bevezetőjében említettem a jelenlevőknek, milyen különös érzés egy jó ismerősről, egy tanítványról lexikon-címszavakban beszélni, ám most is szükségét érzem, hogy bemutassam ezt a rokonszenves fiatalembert nemcsak azok kedvéért, akik nem ismerik, hanem azoknak is, akik nem követték nyomon, miként alakult élete, pályája.

Balogh Tamás (író, irodalomtörténész, filológus) 1975-ben született Gyomán, érettségijét is itt szerezte. Eddig két prózakötete jelent meg: az Egy füzet magánélete 1993-ban és a Nemlétező dolgok 2004-ben. (Ez utóbbi bemutatója volt könyvesboltunk első kulturális rendezvénye.) Sajtó alá rendezte Kosztolányi Dezső Aranysárkányának 1932-ben az ifjúság számára átdolgozott s elfeledett kiadását (2004), Schöpflin Aladár levelezését (2004) és Nemes Nagy Ágnes Az öt fenyő című ezidáig kiadatlan regényét (2005). Jelenleg a Szegedi Tudományegyetem Modern Magyar Irodalomtörténeti Tanszékének doktorandusz hallgatója. Eddigi munkásságát a következő elismerések fémjelzik: 1996 Faludy-díj, 2002, 2005 a Nemzeti Kulturális Alap alkotói ösztöndíja, 2004 Tiszatáj jutalom és Király István-émlékdíj valamint 2007-ben ő lett az egyik Bárka-díjas.

Az Álmodozók irkafirkája 2006 karácsonyára jelent meg. Az esszékötet elkallódott, elfelejtődött szövegeket, irodalomtörténeti összefüggéseket kutat fel és hoz nyilvánosságra, s a magát baloghtamási öniróniával „sztárfilosznak” nevező kutató műve máris hatalmas vitákat váltott ki a szakmában. Az internet a címre kattintva 147 ta-

lálatot jelez, melyek közül 68 kritika. Mi az oka e nagy érdeklődésnek! Tamás eddigi irodalomtörténeti munkáival megváltoztathatja az utókor véleményét egy-egy szerzőről vagy akár egy korszakról is. Sokan gondolják úgy még a szakemberek közt is, hogy a lezárt, kanonizált életművekhez kegyeletstértő bármit is hozzátenni, mert azzal megváltozhat az alkotó eddigi megítélése.

A közönségtalálkozó beszélgetését Kiss László a Bárka irodalmi folyóirat fiatal szerkesztője vezette. A jó hangulatú párbeszédből kiderült, micsoda véletlenek hoznak felszínre egy-egy különleges jelentőségű dokumentumot, de az is, hogy az talál, aki keres. Az utólag előkerült anyagok szentségtörésére Tamás legszemléletesebb példája Balassi Bálint életműve volt, ami sokáig csak az istenes verseiből állt, s valószínűleg akadtak, akik nem örültek az előkerült szerelmi költészetnek. Ma mégis így egyben tiszteljük az életműben a reneszánsz művészt.

„A kötetben nem szó szerinti irkafirkákról esik szó... A cím a könyv – Kosztolányitól vett - metaforája. A Levél a könyvről című vallomásban így ír róla: Úgy látszik lebírtuk egyik ősi ellenségünket, a teret az emberiség részegen és megbűvölten vágat előre földön, vízen, levegőben. [...] Egyszer azonban ennek is vége szakad. Akkor az emberiség egy kicsit megdöbben. Ekkor majd magába száll, s tűnődik újtjáról, rendeltetéséről. És választ is keres a kérdésre paragon hagyott, elkérgesedett lelkében. De egyelőre nem talál. Erre felel majd a könyv. A könyv, melyet lenézett és sutba dobott. A könyv, álmodozók irkafirkája, a haszontalanság lomtára, mely szürke az arany valóság mellett. A könyv, melyet holtnak hitt, az ócska vén salabakter, minden élet kútforrása. [...] A könyv, mely által megismerjük elődeinket, hírt kapunk a múltból, s nélküle szellemi sehonnaik volnánk, bitang jöttmentek, akikre nézve nem is léteznék az, amit előttünk járó testvéreink tapasztaltak és láttak. A könyv, melynek segítségével utódainkkal érintkezhetünk és üzenünk a jövőnek. [...] A könyv, amely nemcsak a teret hódította meg, hanem béklyóba verte a térnél is nagyobb ellenségünket, az időt. Ebben az értelemben az álmodozók irkafirkája lehet elfeledett regény, kiadatlan mű, eltitkolt novella, cenzúrázott fejezet, a méh-telepről megmentett kéziratköteg.”

Aki kedveli az alapos oknyomozást és az irodalmi igényességeket, olvassa el Balogh Tamás könyvét. A tudományos igénnyel megírt munka stílusa gördülékeny, élvezetes.

Oláh Gizella

„Aranyfonál” városi mesemondóverseny

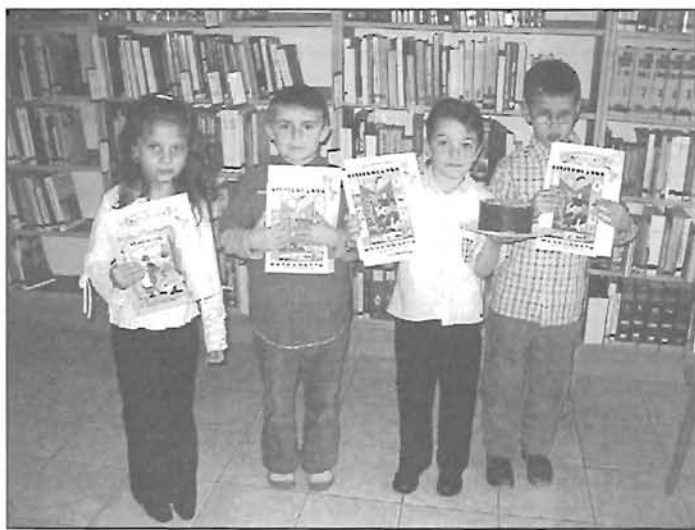
Lezajlott a Rózsashegyi Könyvtár hagyományos mesemondóversenye, a város három általános iskolájának több mint 120 tanulójának részvételével. A Rózsashegyi Iskola hunyai tagiskolájából is jöttek mesélőkedvű gyerekek. A résztvevők oklevél és könyvjutalmat kaptak, melyet a könyvtár az Ifjúsági Alaptól kapott támogatással tudott megvalósítani. A könyvtárosok a vendéglátás és a különdíjak költségeit vállalták magukra.

Kiemelkedő eredményt értek el:

- 1.o.: Roszik László, Botos Pongrác, James Lucas Lancaster – Rózsashegyi Iskola
- 2.o.: Kövári Lili - Rózsashegyi Iskola (Hunya), Rau Gergő – Kis Bálint Iskola, Dajkó Adrienn - Szent Gellért Iskola
- 3.o.: Forgács Genováva – Rózsashegyi Iskola
- 4.o.: Kriszt Georgina, Sipos Fanni- Kis Bálint Iskola
- 5.o.: Bella Gréta, Tari Zsolt – Szent Gellért Iskola
- 6.o.: Szentpéteri Balázs, Pintér Nikoletta, Liskai Mária – Rózsashegyi Iskola
- 7.o. Vaszó András – Rózsashegyi Iskola.

Köszönjük a gyerekeknek, hogy részvételükkel megtiszteltek

bennünket, a felkészítő pedagógusoknak, a szülőknek fáradozásukat!

Izós Izék

Május

Boros-virslis rizs

Hagymát piritunk, belekarikázunk virslit és pirosra piritjuk. Hozzáadunk másfél bögre rizst. Amikor üvegesre pirult, felöntjük 2 dl fehér borral, megsózzuk, megborsozzuk. Ha a rizs felitta a bort, húsleves lével tovább pároljuk. Reszelt sajttal meghintve, kevés tejjel tálaljuk.

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi antennák

Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

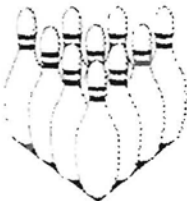
Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telex Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

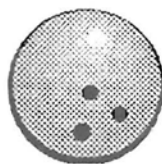
Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálok, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
Csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

Hitelilehetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydarú, acélzsaru, keretes állvány, útpanel...)

„ SZONDER „

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben éltek:
Fiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

HORVÁTH JÓZSEF, aki Endrődön élt, március 28-án 59 évesen hirtelen elhunyt. Gyászolják: családja

GUBUCZ JÁNOS, aki Endrődön élt, 92 évesen április 10-én hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: leányai és családjuk.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

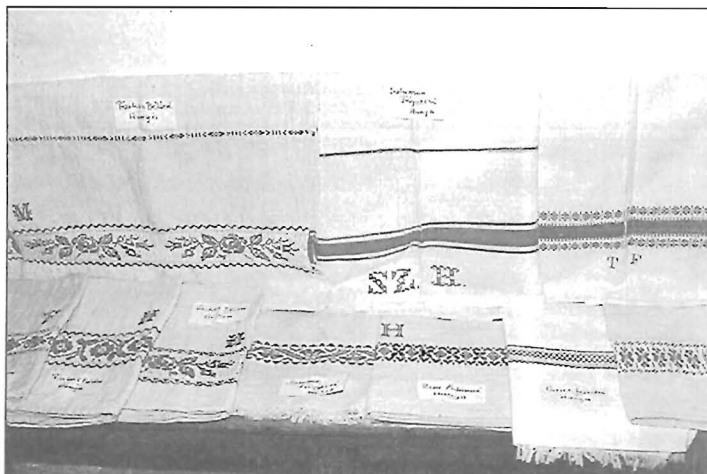
Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Az Endrődi Tájháza április 21-én kiállítás nyílt endrődi népi szöttesekből. Újságunk fényképalbumába erről az eseményről készült képeket „ragasztottuk be”.

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Gazdahírek

Tájékoztatásul közöljük az érintett gazdálkodókkal, hogy a Területalapú támogatás kérelemcsomagok leadásának határideje a falugazdásznál:

2007. május 11.

Az átadás előtt írják alá a kitöltött nyomtatványokat, valamint – ha erre igényt tartanak – másolják le saját részre a kérelmet.

Kérem, hogy a fokozott ügyfélforgalom miatt ne halasszák az utolsó napra az ügyintézt!

Gyomaendrőd, 2007. április

Vincze Tamás
falugazdász

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete 2007-ben ismét meghirdeti A tisztább és ápoltabb Gyomaendrődért c. környezetszépítési versenyt

A verseny megrendezése által továbbra is célunk, hogy a lakossággal, helyi vállalkozásokkal, intézményekkel közösen formáljuk településünk arcát, növeljük a virággal beültetett területek nagyságát, s ezzel együtt színesítsük városunk közterületeinek megjelenését.

Várjuk azoknak a (településen lakcímmel rendelkező) helyi lakosoknak a jelentkezését, akik a szűkebb környezetük szebbé tételével hozzájárulnak a vendégváró, kulturált városkép kialakításához, és pozitív hozzáállásukkal másokat is erre ösztönöznek.

Részletek itt olvashatók, és nevezési lap letölthető:
www.gyomaendrod.hu

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Májusi ajánlataim:

- kerti vetőmagok, virág magok
- rózsatövek, virághagymák
- fűmagok, bioburgonyák
- növényvédő szerek, műtrágyák
- virágföldek, virágládák, cserepek
- fűnyírók (elektromos, benzines)
- bozótívágók, sövényívágók, ágvágók
- fűrészek, fejszék, kalapácsok
- kerti szerszámok
- külső-belső falfestékek
- olaj- zománc festékek
- hígítók, glett anyagok, csemperagasztók, esetek, csiszolók
- barkács szerszámok
- esőruhákat, csizmák, védőkesztyűk
- szőnyegek, lábtörölők, stb.

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

Kérés az Olvasókhöz! ÉRTÉKSIRATÓ!

Ha valakinek van a birtokában hajdan volt szép házakról: paraszt- és polgári ház, jellegzetes szép tanya fotója, mely épületek már nincsenek meg, vagy felismerhetetlenségig átalakították, és legalább levelező lap nagyságú, és jó minőségű, azt köszönettel vennénk, ha rendelkezésünkre bocsátanák. Olyanokra gondoltam, melyek még nem jelentek meg semmilyen kiadványban. Várom a képeket E-mailben, postán, vagy személyesen az endrődi plébánián. Kérem azt is megjelölni, hogy hol állt az épület, esetleg kié volt. Természetesen vissza fogom adni.

Köszönettel:
Iványi László

SPORT

Megkezdődött a tavaszi pontvadászat

Békéscsabai MÁV – BSE 2:0. Békéscsaba 150 néző. A kapura nézve veszélyesebb csabai csapat megérdemelten győzött. Szezoneleji játék sok hibával. Az élcsoportos MÁV mindenben felülmúlta a mieinket. Ők a 3-ik helyen vannak a táblázaton. A mieink statisztikája: 10-ik. Endrőd 6, 4, 8, 26-24-22 pont. Jó volt Lipták és Uhrin. Az ifi csapatoknál: 1:0-ra győzött Csaba. Gyoma-Szeghalom: 2:2. Gól: Kárászi és Czako. Jó: Toldi, Hegedűs, Szabó. Tabellájuk: negyedik Gyoma: 9, 5, 4, 38-26-36 pont.

Március 25. Medgyesegyháza-Endrőd: 1:1. Győzelmet vártunk volna a csapatunktól. Farkasinszki 70-ik percben szerzett gólját az utolsó percben elügyetlenkedett helyzetben kiegyenlítették a hazaiak. Edzőik véleménye: az utolsó percben vértett gyermek hibánk miatt nagy árat fizettünk. Tabella: 10-ik Gyomaendrőd 6, 5, 8, 27-25-23 pont. Az ifi csapat is vereséget szenvedett.

Következő meccsünk március 31-én itthon, Gyomaendrőd-Tarhos, 16 órakor kezdődik. Reméljük, megszületik első tavaszi győzelmünk.

Március 25. Gyoma-Kondoros 4:0. Góllövő: Czako (2), Gelai (2). Jók: Werle, Toldi, Bela, Tolnai. Tabella: 3-ik Gyomaendrőd 10, 5, 4, 42-26-35 pont.

A tavaszi szezonban nagy csapatunk, a Gyoma FC remekelt. Az endrődiek gyenge közepesek voltak.

Eredmények:

Endrőd – Tarhos: 3:4

Ápr.1. Gyoma – Mezőhegyesen 3:2-re győzött.

Ápr.8. Gyoma FC – Jamina: 0:0

Ápr.8. Csanádapáca – Endrőd: 0:1

Ápr.15. Dévaványa – Gyoma: 0:2

Ápr.15. Endrőd – Kaszaper: 0:5

Tabella:

Gyoma harmadik, megye első osztály, helyzete 3-ik, 12, 6, 4, 47-28, 42 pont.

Endrőd a 11-ik helyen, megye 2-ik osztályban, 7, 5, 10, 31-34, 26 ponttal.

Írta: Márton Gábor

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén, Interneten minden hónap elsőjén *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

fi keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 6. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2007. június

HŐSÖK NAPJA 2007

„Nemzetünk hősi halottainak kegyelemteljes tiszteletét megfelelő módon kifejezésre kell juttatni, és az utókor számára meg kell örökíteni” - mondták ki 1917-ben, majd a hősök emlékének ünnepét kiterjesztették az 1938 után elesettekre is.

A rendszerváltás után a történelmi igazságtéves részeként a budapesti Ludovika Akadémia épülete előtt újból felállították a hősök emlékművét, és ismét fejet hajtanak a világháborúk hősi halottainak, katonai és polgári áldozatainak emléke előtt május utolsó vasárnapján, a hősök napján.

Idén ez a nap kétszeresen ünnep számunkra, mert egybeesik pünkösdvasárnapjával, amikor is egyházunk tanítása szerint Krisztus feltámadását követő ötvenedik napon az apostolok összegyűltek, majd hatalmas zúgás, szélvihar támadt, s a szentlélek lángnyelvek alakjában leszállt a tanítványokra. „Mindannyiukat eltöltötte a Szentlélek, és különböző nyelveken kezdtek beszélni, úgy, ahogy a Lélek szólásra indította őket.” (ApCsel 2,4)

Gyóni Géza: Sírvers

*Hazai domb lesz vagy idegen árok,
Bús sírom füve amelyn kihajt,
Kopott fejfámon elmosódó írás
Bolyongó vándornak ezt hirdesse majd:*

*„Boldog, ki itt jársz, teéretted is
Meggzenvedett, ki lent nyugszik, a holt;
Véres harcok verték fel hírét,
De csak a béke katonája volt.”*

**Gyomaendrőd
25 éves**

Dr. Turi-Kovács Béla

Tóth Péter
határőrmérnök
alezredes és Gulyás
László őrnagy, fúrjesi
parancsnok

Önnök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület májusban

Ísmét több alkalommal is ülésezett a testület május hónapban, melyek időrendi sorrendben a következők voltak.

2007. május 16.

Belvízrendezés II. ütem ÖTM támogatási igény bejelentése

Gyomaendrőd Város Önkormányzata belvízrendezési támogatásra adja be a pályázatát,

mivel az érvényben lévő kormányrendelet alapján a hátrányos kistérségek közé tartozunk, illetve városunk tengerszint feletti átlagmagassága 85 méternél nem több.

A projekt tartalma:

- Pásztor János u. és környéke
- Polányi Máté u. környéke
- Ságvári-B Molnár úti csapadékcatorna rekonstrukció
- Szénáskerti csatorna
- Görbekút-Vidólaposi csatorna-karbantartása a gyomai temetőig

- Hantostkerti-holtág szivattyútelep építés

- Rév-zugi szivattyútelepre szivattyú beszerzése

A Képviselő-testület felhatalmazta a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére

2007. május 29.

Kihelyezett, összevont Testületi ülés a Rózsashegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskolában, melynek témája:

Kistérségi társulás egyeztetése Csárdaszállás,-Hunya-Gyomaendrőd Rózsashegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola oktatásának vonatkozásában.

A térségi társulás változása miatt kellett újragondolni a három iskola helyzetét, s a következő döntés született az összevont ülésen:

- **Hunya vonatkozásában:** A pedagógus létszám 9 fővel fog csökkenni. A törvényi korlátok végett továbbra is társulási formában a Rózsashegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskolával közösen, de a településen lévő oktatási épületeit használatba adja a katolikus egyháznak. Így az óvoda és az általános iskola alsó tagozata egyházi fenntartású lesz, míg az 5-8 osztályos tanulók szülei választhatnak, hogy gyermeküket a Szent Gellért vagy a Rózsashegyi Kálmán Általános Iskolába kívánják-e behozni, esetleg más közeli település iskolájába.

- **Csárdaszállás:** A pedagógus létszám 4 fővel fog csökkenni.

Az óvodai oktatás kiszervezésre kerül az alacsony gyermeklétszám miatt. (14) fő.

Az 1-4 évfolyam telephelyi oktatás keretében, az 5-8 évfolyam, pedig a Rózsashegyi Kálmán általános iskola felvételi kötelezettségével kerül megszervezésre.

A bejáró tanulók utaztatása önkormányzati feladat, ezért megkezdődtek a tárgyalások a buszjárat megszervezésének ügyében.

2007. május 31.

A teljesség igénye nélkül a következő napirendi pontokban hozott döntést a testület

Óvodai feladatellátás helyzetének áttekintése

- A Képviselő-testület határozata szerint a következő tanévtől az önkormányzat saját fenntartásában a Kiss Bálint Iskola intézményegységeként működteti a Gyomaendrődi Százszorszép Óvodát a 2007/2008-as tanévtől.

Kiss Bálint Általános iskola létszámleépítés

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete a 2007. évi költségvetési rendeletben határozott hogy a Kiss Bálint Általános Iskola vonatkozásában 7 fő pedagógus álláshely, az alapfokú oktatás, nevelés szakfeladatában végleges jelleggel megszűnik.

Az intézmény eddig jóváhagyott pedagógus létszámkerete az 52 főről 2007. december 31-re, 45 főre csökken.

A Képviselő-testület elfogadta az iskola vezetése által javasolt leépítés ütemezését.

Gyomaendrőd Város Jó Tanuló, Jó Sportoló díj alapítása

A város Képviselő-testülete „Gyomaendrőd Város JÓ TANULÓ, JÓ SPORTOLÓ” díjat alapít az alábbi feltételekkel:

1.-A díj az általános iskola valamint a középiskolás korosztályban kerül kiosztásra az alábbi korcsoportos bontásban:

korcsoport alsó tagozat-6-10 évesek

korcsoport felső tagozat-5-6 osztálya-11-12 évesek

korcsoport felső tagozat-7-8 osztálya-13-14 évesek

korcsoport középiskola-9-10 osztálya-15-16 évesek

korcsoport középiskola-11-12 osztálya-17-18 évesek

2. Jelölt lehet az:

-akinek tanulmányi eredménye általános iskolában kitűnő vagy jeles, középiskolában 4,5 tanulmányi átlagot eléri

-továbbá egy vagy több sportágban képviseli iskolája megyei Országos Diákolimpia-i és a vele közösen szervezett szakszövetségi feljutásos versenyeken.

-tanévenként, korcsoportonként 3-3 tanulót lehet felterjeszteni a díjra az adott év május 15-ig, az érettségiző tanulók esetében a felterjesztési határidő apr. 15.

-a jelölt tanulókat a Képviselő-testület által választott bizottság választja ki. Alkalmos jelölt hiányában a díj nem kerül kiosztásra.

-a díjak átadására az iskolák tanévzáró ünnepségén-végzős diákok esetén, a ballagáson kerül sor.

-a díj kupa, vagy emléklapok, melyre a díjazott neve is fel van gravírozva.

Tájékoztató az önkormányzat tulajdonát képező ingatlanok nyílt árverésen történt értékesítés eredményéről

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete a 2007. márciusi ülésén döntött a megfelelő funkció nélküli belterületi ingatlanok nyílt árverésen történő hasznosításáról.

Az ingatlanok több helyen is meg voltak hirdetve.

Az újabb árverés időpontja: 2007. június 29-én de. 10. 00 óra. A licitálható ingatlanra –legkésőbb 2007. június 27-én de. 9. 00-ig-a kiküldött ár 10%-át kivevő szerződés megkötését, biztosítói előleget /bánapénz/ kell a Polgármesteri Hivatal pénztárába befizetni. Az ingatlanokkal kapcsolatos felvilágosítást a Polgármesteri Hivatal Műszaki és Vagyongazdálkodási osztályán lehet kérni.

Helyi menetrend szerinti autóbusz közlekedés biztosítása

A Városi Önkormányzat 2007. március 30.-án kötött szerződést a Dómszbusz Kft.-vel a helyi menetrend szerinti autóbusz közlekedés végzésére, amit egy hónappal később közös megegyezéssel felbontottak. Ennek oka: hogy a Kft. képviselői jelezték, a közszolgáltatási tevékenységet a jelenlegi formában végezni nem tudják, mert az értékesített utazási okmányok száma több mint ¼-ével csökkent, így a tevékenység folytatása gazdaságtalan. Annak érdekében, hogy az önkormányzat a helyi közlekedést biztosítani tudja egy időszaki megbízást kellett kötnie, a Mobilbusz Kft.-vel melyet törvény szabályoz. Ez az időszaki megbízás addig tartható fenn, míg egy újabb pályázat kiírásra nem kerül, illetve az új szolgáltatóval a közszolgáltatási szerződés aláírásra nem kerül.

Közmunkaprogram irányításnak átszervezése

A város Önkormányzata már évek óta foglalkoztat közmunkásokat, átlagosan évente 40-60 főt. amely személyek munkáját gyakori kritika és támadás éri. Ezért merült fel annak lehetősége, hogy a közmunkások irányítását át kell szervezni és a Gyomaközzszolg Kft. vezetésé alá munkát bízni. E megoldást indokolta az a tény is, hogy a jelenlegi munka irányítója nyugdíjba vonul augusztusban.

A Képviselő-testület a határozati javaslatot elfogadta, és támogatja annak kihelyezését a Gyomaszolg Ipari Park Kft.-hez.

Önkéntes Tűzoltó Egyesület támogatási kérelme

Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete az Önkéntes Tűzoltó Egyesület részére 640.000 Ft. összegű vissza nem térítendő támogatást biztosít. A 24 órás ügyeleti szolgálat kialakításához, ezen belül is közhasznú tartós munkanélküli foglalkoztatáshoz.

A Képviselő-testület utasítja a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

ENDRŐDI KÖZÖSSÉGI HÁZ PROGRAMJA 2007. JÚNIUS

Civil csoportok foglalkozásai

Körösmenti Alapfokú Művészetoktatási Intézmény:
az előre egyeztetett időpontban

Barátság Klub: minden szerdán 17 órától

Endrői Gazdakör: minden második csütörtökön 19 órától

Jóga: hétfőn 19-21 óráig

Egészség Kör: általában minden hónap első hétfőjén, most június
4-én 16 órakor

KDNP helyi szervezete: minden hónap első keddjén 17 órától

A Nyugdíjas Klub félévi vacsorája
június 25. (hétfő) 18 óra

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskolával közös nyakkendő
kiállítás Kalmár László és Lukács László gyűjteményéből, megnyitő
június 29. (péntek) 16 óra

A Barátság Klub ebédeje
június 30. (szombat) 13 óra

Társkereső klub

Manapság egyre több a válás, sok nő és férfi él egyedül, számukra kevés az ismerkedési lehetőség, így nehezen találnak új kapcsolatot. Igényként merült fel, hogy az Endrői Községi Ház szervezze meg a társkeresők klubját. Aki szívesen venne részt egy ilyen klub életében, az kérjük munkaidőben jelezze a 386-917-es telefonszámon.

KATONA JÓZSEF MŰVELŐDÉSI KÖZPONT 5500 GYOMAENDRŐD, KOSSUTH U. 9. TEL.: 66/283-524

2007. JÚNIUS

2007. június 9-ig még megtekinthető
a Városi Zene- és Művészeti Iskola
Képzőművész Tanszakának vizsgakiállítása
A kiállítás megtekinthető: hétköznap 8-17-ig, szombaton 9-12-ig

2007. június 7. 17 óra
A Városi Zene- és Művészeti Iskola Tanévzáró Ünnepe

Június 17. (vasárnap) 17 óra
A RUMBA TÁNCSPORT EGYESÜLET évzáró bemutatója.

2007. június 29-július 4-ig XIV. Országos Diákszínjátszó Tábor

Az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítványhoz 2006-ban 210.082,- Ft érkezett az APEH-től az SZJA 1 % felajánlásokból.

Az összeget a 2006. évi temetői karbantartási munkákra fordítottuk, illetve a fennmaradó 20.000 forintot a 2007. évi temetői költségekre tartalékoztuk.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik úgy rendelkeztek, hogy támogatják céljainkat. Kérjük és várjuk a jövőben is felajánlásait, hiszen a temetők karbantartása mellett gyűjtünk a toronyóra javítására és szükséges lenne templomunk belső felújítása is. Erre a célra is várjuk adományait és személyi jövedelemadójukból a felajánlható 1 %-át.

Szabó Zoltánné
kuratóriumi elnök

Iványi László
plébános, tb. kanonok

VI. májusi tárlat - 2007. május 26-án szombaton megnyílt a VI. májusi tárlat kiállítás az Endrői Községi Házban. Megnyitó beszédet Molnár Lajos, az Endrői Községi Ház vezetője mondott. A kiállítás alkotói Diószegi Bíró (i)Lona, Eichler Éva, Farkas Gabriella, Fekécs Imréné, Józsikné Gyuricza Margit, Kovásznai Klára, Kovásznai Nóra, Nagyné Veress Róza, Rávainé Farkas Éva, Szakáll Sándor és Uhrin Pál voltak.

A siker mindig a diáké... de a munka közös a tanárával. S ez a közös munka a tanári munka értelme, jutalma!

Igy történt ez Gyomaendrődön, a Kis Bálint Általános Iskolában, ahol 33 nyolcadikos diák vett részt nyelvvizsga előkészítő foglalkozáson, és közülük 26-an vállalták a nyelvvizsgán történő megmérettetést. 22 tanuló sikeres A - típusú angol szóbeli nyelvvizsgát tett.

Az írásbeli feladatok eredménye még várat magára. Felkészítő tanárok: Mészárosné Stef Ilona és Orbán Orsolya.

Kis Bálint Általános Iskola
Nevelőtestülete

Május 21-én a Honvédelem Napja alkalmából Békéscsabán, a Magyar Honvédség 54. Veszprém Légtérelenőrző ezred 22. Radar Század kihelyezett alegységénél bensőséges ünnepséget tartottak. Emlékparkot avattak.

Az elhunytak áldott emlékét megőrkítő kopjafát három felekezet három tábori lelkésze szentelte, ill. áldotta meg. Jó érzés volt látni ott a gyomaendrői zászlót is.

Gyomaendrőd városát öten képviselték: Várfi András polgármester, Dr. Dávid Imre volt polgármester, Icsa Endre ny. alvezetős, Dr. Csorba Csaba jegyző és Iványi László plébános, tb. kanonok.

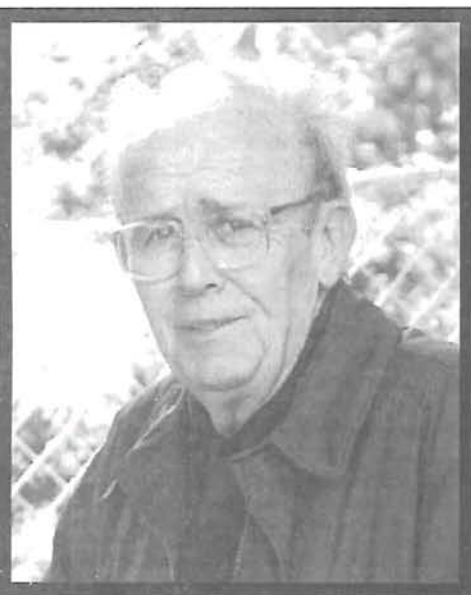
In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelvéd bilyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

TÓTH MIHÁLY endrődi kántor (1941 – 2007)

Férjem, Tóth Mihály 1941 szeptemberében született egy vihasarki kis faluban, Dombiratoson, ahol apai nagyapja és négy fia (a legidősebb, Sándor, férjem édesapja), népi zenekarban játszottak. Nem cigányzenekar volt, a faluban egyetlen cigány sem lakott, most sem lakik. Édesanyja Valkó Viktória is igen jó hangú, ének- és zeneszerető vallásos, jó képességű asszony volt. Csak zeneszeretettel tünnek ki a faluban,

ugyanolyan szegény parasztok voltak, mint az átlag falubeliek. Férjem apja és három nagybátyja mind katona volt a II. világháborúban, sokáig voltak hadifogságban.

Zenei fejlődését, igényességét apai nagyanyjának köszönheti! Ez a rendkívüli hallású, zenei tehetségű parasztságos volt az első mestere. Már négyéves korában cimbalmozni tanította, a háznál lévő hangszerek megszólaltatására ösztönözte. Szülőfalujában csak római katolikus templom lévén, mindenki katolikus és vallását gyakorló volt. A nagymama és édesanyja is rendszeresen jártak templomba, sokat imádkoztak a négy katona fiukért, vitték az unokákat is. Férjem már kisiskolás korában kívülről fújta az összes akkor használatos éneket. Biztosan intonált, akkor még szoprán, szép erős hangon, együtt énekelt a hívekkel. Hittanos korában sokat játszottak, rendetlenkedtek a kóruson, orgonafújítás címén kapcsolatba kerültek a hangszerekkel is. Az akkori plébános, Gönczi Károly ültette először orgonához, és néhány egyszerű dallammal kipróbálta, felmérte képességeit. A csanadapácai kerületi „öspörös” úrból dombiratosi káplánná lefokozott, zeneszerzői képességekkel is megáldott, igen művelt, zárkózott, már nem fiatal lelkész vette a bátorságot, és zenére, liturgiára tanította. Az ötvenes évek elején uralkodó egyház-politikai viszonyokat ismerve, legfeljebb kártyázni merték tanítani a gyerekeket, egyházi zenére nem. A békepapságot elutasító, a falubeliek ellátására szoruló „öspörös” úr vállalta az ódiomot, segített harmóniumot bérelni az özvegy, szegény sorban élő, mezei munkás édesanyjának. Fél évi kotta-, szolfézs-, énektanulás után 13 évesen, 1954. advent első vasárnapján ült először orgonához a nyilvánosság előtt. Az iskolában igen nagy feltűnést keltett, sokan támadták. A tantestület tagjait erősen megosztotta a „tálatum felfedezés”

kérdése, annak támogatása, főleg egyházzenei téren főbenjáró bűn volt. Férjem gyermekként elkövette azt az égbekiáltó hibát, hogy kijavította az énektanár-iskolaigazgató kottaolvasási hibáját és megvádolta, hogy március 15-én is rosszul kezdte a Himnuszt. Phú! Ezzel elszabadult a pokol. Honnan tudja, hol tanulta, ki tanította rá? Megindult a vádaskodás Gönczi esperes ellen, Misit ki akarták csapni az iskolából, végül Tóth nagyapja szülőkorával való fenyegetőzésére megúszta egy ének-kettessel. (Micsoda dolog az, hogy egy általános iskolás gyerek vasárnaponként orgonál a templomban és rendre utasítja az igazgatót!) Még hogy tovább akar tanulni? Az összes közép- és inasiskolát értesíteni fogják, ne hogy felvegyék, nyalja csak a papok fenekét! (Bocsánat!) Menjen kapálni! Különben is, az lehetetlen, hogy két kezével orgonál két lábával pedálozik, énekel, és meglátja, melyik lány megy be a templomba. Magyarótát is játszik, operettet is. Abszurdum!

Ilyen epizódok közben mentora felkészítette és jelentkezésre ösztönözte a Zeneművészeti Főiskola égisze alatt működő nyári kántorképző tanfolyamra. (A nagytudású és jó pedagógiai érzékű Gönczi esperes a kezdő tanulási időszakra átdolgozta a „Szent vagy Uram” c. ma is használatos kottagyűjteményt egyszerűbb formában, hogy miséken kisebb zenei tudással is énekelhesse az egyébként nehéz, biztos kottaolvasást, orgonatudást igénylő műveket, a felvételi vizsgára eredeti formájában tanította be. A kétszáz jelentkezőből húszat vettek fel, és igen feszített tempóban oktatták a hallgatókat. Ekkor már betiltották a nappali tagozaton végezhető kántorképzőt, de a Zeneművészeti Főiskola tanárai – rendszerint idős orgonaművész tanárok – aggódva az egyházzenei művészet sorsa iránt – nyári szünetben oktatták a hallgatókat. Minden év végén kiadták a következő évre elvégzendő penzumot, és minden évben felvételi vizsgával kellett bizonyítani, hogy nem henyéltek a hallgatók. Misi is elkedvetlenedett néhányszor, ekkor mama beígérte, hogy „hazajöhetsz fiam, vár a kapa, és leverem rajtad, hogy kistafiroztalak, koszt-kvartélyt fizettem, és szegyet hoztál a fejemre. Ne kerülj az „öspörös” úr szeme elé! A második évfolyam kezdetével még látta az '56-os forradalom alatti harcok nyomait, az Üllői úti ágyúval „leborotvált” fasort, a szétlőtt Kilián-laktanyát, az elhurcolt, kiégett harcokcsik roncsait az elhagyott parkokban. A politikához sosem vonzódott, de ebből az időszakból megjegyzett néhány rosszmájú politikus-megjegyzést a kántorképző és a kántori hivatás ellen. Elszomorodva vette tudomásul, hogy az egyházzenei művészetet elnyomják, lenézik, nem becsülik meg. Ennek dacára nem távolodott el az orgonától, énekléstől és 1958-ban oklevelet kapott.

Néhány hónapig kómúves segédmunkás volt, hogy munkakönyvet kaphasson, mert csak munkakönyvvel vehették fel főállású kántornak. Gönczi esperes továbbra is támogatta – akkorra már több tanítványa is volt – az ő segédletével pályázta meg a ceglédberceli kántori állást, amit 12 évig töltött be. Itt kötötte első házasságát, Éva leányát alig nevelte megromlott házasságuk miatt. Csalódásáról, kudarcairól sosem beszélt. Életének erről a szakaszáról szinte semmit sem tudok. Válasza terheit, sérelmeit senkivel sem közölte, mama (édesanyja) is keveset beszélt róla.

1973-ban hívta meg Battonyára Szeles Sándor, volt szegedi püspöki irodaigazgató, későbbi battonyai plébános. Az ő halála után Dusik Péter lett a főnöke (őt már én is ismertem), zeneérető, zeneszerető plébános lévén, segítette és támogatta pályáját. Ekkor járt Szegedre, Pál Tamás színházi zeneigazgatóhoz, az opera-társulat (akkor még volt olyan Szegeden is!) pár kisebb szerepet ígért is, de nem merte elvállalni a nehéz körülmények miatt. Megszerezte az opera- és hangverseny-énekesi oklevelet, de sohasem hagyta el a kántori hivatást. Még fiatal, ceglédberceli éveitől kezdve Pesten egy magyarnóta- és népdalénekesi mesterkurzust, szeretett is nótát, népdalt énekelni. Néhányszor fel is lépett, ORI-engedélye is volt.

Mi 1981-ben találkoztunk és esküdtünk. 1982-ben kereste fel férjemet Timár Mihály, akkori endrődi plébános, és hívta el jobb lehetőségeket felajánlva Endrődre. Dusik esperes úr nagyon sajnálta, hogy 10 év után elhagytuk. Dusik atya hatalmas termetű, erős, érces hangú, indulatos, melegszívű ember volt. Szerette a művészeteket, mindig szeretettel emlékeztünk rá.

Pár hónap híján 25 évig volt endrődi kántor. Vidékre is gyakran járt.

Elvira leányunk és apja között mindig igazi szülő-gyermek kapcsolat volt. Engem is mindig megbecsült, 26 évig éltünk együtt. A történet többi részét az endrődiek ismerik...

Tóthné Slabéczy Julianna

EMLÉKEZÉS TRIANONRA

(1920. június 4.)

Nyolcvanhét éve, hogy Párizs mellett Trianonban az I. világháború után aláírták a békeszerződést. A trianoni békeparancs hazánk kétharmadát adta szomszédainknak.

Sikertelenül emelte fel a nemzet tiltakozó szavát a földrajzilag, erkölcsileg és gazdaságilag tarthatatlan békeparancs ellen. A mi meghallgatásunk nélkül, a velünk ellenséges szomszéd népek megbízottainak hazugságai és történelmi hamisításai alapján hozták az ítéletet.

A nagyhatalmak delegációit félrevezették és elhitették velük, hogy a háború kitéréséért Magyarország a felelős. Tisza István gróf magyar miniszterelnök volt az, aki ellenezte Európában a háborút. Szomszédaink azt hazudták, hogy a honfoglaláskor ők voltak az őslakók és mi ezer évvel ezelőtt tőlük foglaltuk el. Ezzel szemben az igazság az, hogy mi sem a románoktól, sem a szerbektől, sem a szlovákoktól egy talpalatnyi földet sem vettünk el, mert nem is laktak a Kárpát-medencében. Ezer éven át mi védelmeztük és tartottuk meg ezt a földet. Ezen föld minden rögéhez magyar véráldozat tapad és sok fájdalom fűződik, ezért kizárólag csak nekünk, magyaroknak van történelmi jogunk e földre. A magyar nép, a népek hordáit megállította és ezzel a nyugati kultúráját megvédte és ugyanakkor gazdagodtak, jólétre tettek szert.

A hálátlan Európa kiszolgáltattott bennünket a szomszédos ellenséges népeknek. Amit a magyar nép ezer éven át szorgalmas, adaadó munkával alkotott, épített, idegen kézbe került. Vonatkozik ez anyagi javainkra, szellemi értékeinkre egyaránt. Nekünk, magyaroknak semmilyen bűnünk nem volt. A világháború során a magyar katona elszántan, vitézül harcolt az igazságért. A valóság az, hogy az árulókat, hűtleneket jutalmazták a békeszerződésben. A csehek nem ellenünk, hanem ellenségeink ellen harcoltak és ugyanakkor az Északi-Felvidéket ők kapták meg. Hasonlóképpen nagy igazságtalanság volt az, hogy a szövetséges osztrákok is kaptak Nyugat-Dunántúlból, hazánk földjéből területet. (E sorok írásakor a Rába még mindig habzik, pedig a köztársasági elnökünk is közbenjárt már. A szemétegetőt a határhoz közel akarják megépíteni, a nyugati szél felénk hozhatja! Így gondolkodnak ők, tiltakozásunk mit sem ér. A préselt bálás szemetet is idehozzák.)

A magyar nép lelkében élő hit és az igazság erejében való bizalom ad erőt a világ gyűlöletének, hazugságainak legyőzésére. Törhetetlen akarunk az igazság diadalában bizó erős hitünk vezéreljen bennünket.

Az anyaországtól elszakadt magyarok megőrizték identitásukat, az őshazához való ragaszkodást, az ősi kultúrát, melyet ápolnak és továbbadják az új nemzedékeknek.

A nyolcvanas évek elején a járás területén dolgozó pedagógusok egy csoportja erdélyi körúton vett részt tanulmányi kirándulás keretében. Én is tagja voltam ennek a csoportnak, és megismerkedtünk

Erdély gyöngyszemeivel (Nagyvárad, Kolozsvár, Marosvásárhely, Székelyföld, stb.).

Visszafelé Déván jöttünk keresztül, de egyben itt ebédeltünk. Ebéd után jó hangulat alakult ki és Kovács Matyi bácsi (akinek jó hangja volt) irányítása mellett régi hazafias dalokat énekeltünk, mely dalok az anyaországtól elszakadt magyarokban a lelkük mélyéig örömet, fájdalmat, vágyat ébresztettek. Arra lettünk közben figyelmesek, hogy a felszolgáló sok italt tett az asztalunkra. Mondtuk neki, hogy mi nem kértük, melyre szemével igyekezett megértetni velünk, hogy egy másik asztalnál ülő helybeliek rendelték. Később az egyik kollégánk a mellékhelyiségből visszajövet újságolta, hogy az erdélyi magyarok rendelték. Ezután kettesével mentünk ki és boldog, síró emberekkel

találkoztunk. Elmondták, hogy nem mertek odajönni hozzánk, mert az étteremben románok is vannak és félnek tőlük, mert nem szeretik, ha magyarokkal találkoznak. Boldogan mesélték, hogy ilyen dalokat már régen hallottak, nekik ezeket nem szabad énekelni. Az egyik dal a következő volt: Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország.

1. versszak:

Hol szőke szellő, gyenge szellő játszik a Tiszán,
Ott él egy nép, legendák népe, ott az én hazám.
Az ősi Kárpát, őrzi álmát hű Csaba vezér,
Ki csillagoknak égi útján, vissza-visszatér.

Refrén:

Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország,
Gyönyörű, mint a nagy világ.
Ha zeng a zeneszó, látom ragyogó szép orcád,
Táltos paripákon tovaszállunk, haza hív fű, fa, lomb, virág,
Úgy hív a hegedű, vár egy gyönyörű szép országot.

2. versszak:

Ott dallos ajkú mind a lány, mert dal terem a fán,
És délibábos tündérkastély leng a vén Tiszán.
A rónaságon, hét határon száll, repül a szél,
Huszárok kedve éri csak be, hogyha szárnyra kél.

Refrén:...

Sokszor visszaemlékszem és örökre élmény maradt számomra a romániai magyarokkal való találkozás.

Mélységes gyászunkban, szomorúságunkban az isteni hitnek, igazságnak legyünk lelkes apostolai.

Hunya Alajos

Az ENCI 60. születésnapjára készülünk...

Tisztelt Támogatóink!

Előre is elnézését kérve azért, hogy e sorok olvasásával pár perce feltartom, szeretném erkölcsi és anyagi támogatását kérni az alábbiakhoz:

A Gyomaendrődiek életében az idei 2007-es év, az évfordulók éve. Az idén 25 éves a településünk Gyomaendrőd, 125 éves a Kner Nyomda, 50 éve alakult az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet, és végül - de nem utolsó sorban - 1947-ben alakult meg az a két cipész szövetkezet, amelyek egyesüléséből létrejött az Endrői Cipész Kisipari Termelőszövetkezet, az ENCI, amely Endrőd, majd Gyomaendrőd máig is legnagyobb 1.200 főt is meghaladó munkavállalót foglalkoztató munkahelye lett.

Ez a nagy múltú üzem mára már a múlt, hajdani dolgozói jórészt nyugdíjasok, akik megszépült nosztalgiával emlékeznek a fénykorában mintegy hat-hétszáz családnak tisztos és biztos

megélhetést nyújtó Cipész KTSZ-re.

A rendszerváltást követően, hasonlóan a többi szocialista típusú üzemekhez, az ENCI is a felszámolás és a megszűnés sorsára jutott. Tíz évvel ezelőtt, 1997-ben az akkori körülmények között így senki sem volt, aki valamilyen formában tehetett volna valamit az ENCI 50 éves története érdekében.

Egyesületünk, a Gyomaendrőd Város Fejlesztéséért Egyesület a 2007. év január 19-én megtartott közgyűlésén döntést hozott arról, hogy a megalakulás 60 éves évfordulója alkalmából - pártsemleges rendezvény keretén belül - egy ünnepi megemlékezés szervezésével kíván tisztelni az ENCI és egykori dolgozóit.

A rendezvény megszervezéséhez Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete kinyilvánította erkölcsi támogatását, és mellé nyolcvanezer forintot biztosított.

A terveinkben szereplő emléktábla felavartása, a még fellelhető tárgyi emlékek felkutatása és bemutatása, valamint a 2007. július hó 28-án 13.00 órákor kezdődő rendezvény minél színvonalasabb megrendezése érdekében **tisztelettel kérem az ENCI 60 éves emlékének ápolásához és a rendezvényhez nagylelkű támogatását, az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetnél vezetett 53200125-11074812 számú számlánkra.**

Kelt, Gyomaendrőd, 2007. május hó 14.

Erkölcsi és anyagi segítségét előre is megköszönve üdvözölöm:

Dr. Busai György
egyesületi elnök

Katolikus oldal

JÚNIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 19 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
Június 10-én Úrnappkor és 17-én bérmáláskor: 10 és 19 óra.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

A vakáció miatt szeptemberig szünetel.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor.

A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Június 10-én Úrnappkor és 17-én az endrői bérmáláskor reggel 8 óra.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 19 órakor,
szombaton 19 órakor vasárnapi előesti mise.

BÚCSÚK

Június 9-én szombaton 10 órakor Gyomán
Június 23-án szombaton 10 órakor Hunyán

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

JÚNIUSI ÜNNEPEK

1. péntek:	Szent Jusztinusz vértanú
2. szombat:	Szent Marcellinusz és Szent Péter vértanúk
3. vasárnap:	Szentháromság vasárnapja
5. kedd:	Szent Bonifác püspök és vértanú
6. szerda:	Szent Norbert püspök
8. péntek:	Prágai Szent Ágnes szűz
9. szombat:	Szent Efrém diakónus és egyháztanító
10. vasárnap:	Úrnapp
11. hétfő:	Szent Barnabás apostol
13. szerda:	Páduai Szent Antal áldozópap és vértanú
15. péntek:	Jézus Szentséges szíve
16. szombat:	A Boldogságos Szűz Mária szeplőtelen szíve
17. vasárnap:	Évközi 11. vasárnap
19. kedd:	Szent Romuald apát
21. csütörtök:	Gonzága Szent Alajos szerzetes
22. péntek:	Nolai Szent Paulinus, Fisher Szent János püspök, Morus Szent Tamás vértanú
24. vasárnap:	Keresztelő Szent János születése
26. kedd:	Alexandriai Szent Cirill püspök, egyháztanító
27. szerda:	Szent László király
28. csütörtök:	Szent Iréneusz püspök és vértanú
29. péntek:	Szent Péter és Pál apostolok
30. szombat:	A római Egyház első szent vértanúi

Tóth Mihály kántor búcsúztatása

Gyomaendrőd, 2007. május 19.

Kedves Kántor Úr! Kedves Misi!

Nagyon nehéz megállni itt a koporsód mellett. Nagyon nehéz megszólalni. Távozásod nemcsak a családodnak, de az endrői és hunyai templomnak is nagy veszteség.

A régi mondás szerint: aki szépen énekel, az kétszeresen imádkozik. Ezek szerint elmondhatjuk, hogy te négyszeresen imádkoztál... messze földön híres voltál szép és képzett hangodról, és művészi orgonajátékaidról. Neked a kántorság nem állás, foglalkozás volt, hanem életmód és élethivatás. Szeretted a templomot, az Egyházat. Míg súlyos betegséged meg nem gátolt, minden nap jöttél hűségesen, a szabadnap sem tudott otthon tartani.

Megcsodáltunk, ahogy égi Anyánkat, a Boldogságos Szűz Máriát dicsérte éneked, vagy ahogy az Urat magasztaltad naponta. A megszámlálhatatlan szentmisék Isten dicsérete... a temetési együtt érző gyászénekek és búcsúztatók, melyek a gyászban is mind a hitről, az örök életről tettek bizonyosságot. Tovább folytattad Ujházy Miklós nagyírú endrői kántor műfajt teremtő búcsúztatóit, hisz mint tudjuk, Ujházy kántornak Búcsúztatós könyve több országos kiadást is megért. A csodálatos és magasztos esküvők ünnepélyessége, mely sok-sok fiatal pár ünnepét tette még szebbé - nagy úrt hagy maga után.

Tevékeny tagja voltál mindkét egyházközségi képviselőtestületnek is. Értékes, és gyakorlatias meglátásaid, javaslataid hiányozni fognak Hunyán is, és Endrődön is.

Bár még nem voltál idős, mégis szép hosszú életpálya van mögötted. Nem volt könnyű a gyerekkorod, hisz édesapád hadifogságban halt meg, édesanyád egyedül nevelt. Gyerekként, 53 évvel ezelőtt kezdted az

orgonálást szülőfaludban, Dombiratoson, az akkori plébános, Gönczy esperes biztatására és segítségével. 49 éve kaptál kántori oklevelet. 1959 novemberétől Ceglédbercel főállású kántora voltál. 1973-tól Battonyán kántorkodtál, majd 1982 augusztusától Endrődön. 2001. december 31-től nyugdíjas lettél, de tovább dolgoztál, míg erőd és egészséged engedte. Nagybetegen is helyt álltál, hősiesen. Húsvétvasárnap a délelőtti szentmisén még itt voltál, énekeltél, orgonáltál - utoljára. Jelképesen mintha csak azt mondtad volna ezzel: „Hiszem a feltámadást”.

Hívó módon készültél a nagy útra, az Istennel való találkozásra. A Betegnek szentségének felvételével is erősítetted a lelked. A szentáldozásban Jézus tért hozzád, és törölte le a szenvedéstől megfáradt homlokod.

Kedves Misi! Itt a búcsúzás perceiben megköszönöm most neked családod nevében az apai gondoskodást, a hitvesi szeretetet. Isten áldjon érte!

Megköszönöm az Egyház nevében 53 éves szolgálatod. Megköszönöm a hunyai hívek nevében a 11 éves, és az endrődiek nevében a 25 éves munkád. És a saját magam nevében köszönöm a 18 éves közös munkánkat. Te voltál az a munkatárs, akivel eddig legtovább együtt dolgoztam, és a te számadra is én

voltam az, akivel legtovább együtt dolgoztál. Mindig egyetértés, béke, szeretet volt közöttünk. Külön is említésre méltó szerénység mellett a derűd és humorod.

Ezután, amikor belépünk ide a templomba, a te hangod, a te kezded játékát keressük. Ezután nem lesz itt, hiányozni fog. De nem feledünk. Szentmiséinkben, imáinkban megemlékezünk rólad, és tudjuk, itt vagy, itt leszel közöttünk ezután is.

Jézus nem egyszer hangsúlyozta, hogy a testi halál nem szünteti meg az életet, csak megváltoztatja azt, ezért a halált csak alvásnak nevezte. „Mostantól fogva boldogok a holtak, akik az Úrnal hálnak meg. Így van, mondja a Lélek: pihenj ki fáradalmaikat, mert tetteik elkísérik őket.”

Szent Ágostonnal valljuk: Hitünk a feltámadás, reményünk a viszontlátás, szeretetünk pedig a kegyes megemlékezés.

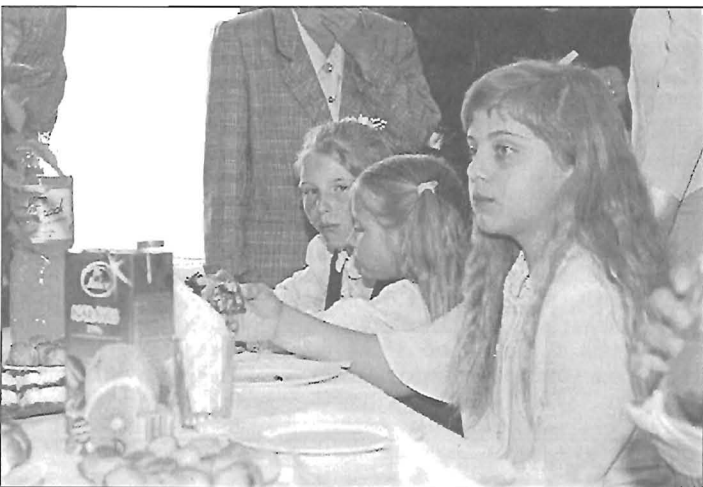
Iványi László
plébános, tb. kanonok

Elsőáldozás Hunyán 2007. május 20-án

Felső kép: elsőáldozók csoportja
két alsó: agapé a plébánián

BÉRMÁLÁS ENDRÖDÖN

Június 17-én vasárnap délelőtt 10 órakor Endrődön bérmálás lesz.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola eredményei a 2006/2007-es tanévben

Bendegúz Levelező Matematika Tanulmányi Verseny:

5. oszt.: Czinczár Nikolett, Bela Gréta, Rákosfalvi Dóra,

6. oszt.: Kurilla Zsolt, Giricz Petrik arany oklevél

Dugonics András Katolikus Iskolák Matematika Versenye: iskolai fordulóban részt vett: 37 fő

Területi fordulóban: 7 fő

Országos versenyen: Lehóczki Norbert 8. oszt. tanuló a hetedik helyen végzett. Felkészítője: Cseh Jánosné

Részt vettünk a **Zrínyi Ilona Matematika Versenyen**; a **Varga Tamás Országos Tehetségkutató Matematika Verseny** megyei fordulóján, ahol **Tímár Erika** 8. osztályos tanuló képviselte iskolánkat.

Országos Levelező Tanulmányi Versenyen matematika 2. hely
Sztankó Nanett 4. oszt.

Titok Német Levelező Verseny országos középdöntőjében eredményesen szerepelt: Nagy Anna, Nagy Tibor, Kereki Fanni, Varga Zoltán 5. oszt. tanulók.

A **Teszt kódex Országos Levelező Versenyen** tanulóink több tantárgyból is eredményesen szerepeltek: magyar nyelv, természetismeret, sport, informatika, földrajz.

A Békéscsabán megrendezett **Bendegúz Anyanyelvi Verseny Területi** döntőjén az alábbi tanulók szerepeltek eredményesen: Varga Zsanett, Tötka Attila, Gellai Bernadett, Iványi Dóra, Timár Ádám, Szilágyi Melinda, Giricz Petrik, Gellai Andrea, Dinya Milán, Sóczó Daniella.

Bendegúz Levelezős Anyanyelvi Tanulmányi Versenyen: Tari Zsolt 5. oszt. tanuló arany fokozatot ért el.

A Városi Mesemondóverseny eredményei:

1. oszt. 2. helyezett:	Nándori Nikoletta
2. oszt. 1.	Dajkó Adrienn
2.	Oláh Evelin
3. oszt. 2.	Ronyecz Nikoletta
3.	Farkasinszki Tünde
4. oszt. 3.	Erdei Eszter
	Pfeifer Anna
5. oszt. 1.	Bela Gréta
	Tari Zsolt (különdíjat is kapott)
2.	Farkas Anna
7. oszt. 2.	Dinya Milán

A városi Versmondó verseny helyezettei:

5-6. osztályos korcsoportban: Bela Gréta és Tari Zsolt a legjobbak.

7-8. osztályosok közül: Dinya Milán

2007. május 23-án a 8. osztályból **öt tanuló** tett sikeres **alapfokú szóbeli nyelvvizsgát**. **Gellai Noémi** német, **Narancsik Fatime**, **Benga Noémi**, **Varga Beáta**, **Hornok Kitti** angol nyelvből. Írásbelit május 19-én írta meg egy németes, három angolos tanuló. Eredmény a ballagás körül várható. Felkészítőjük: **Kondorné Timár Erzsébet**, **Farkasné Lovas Ágnes**.

Körzeti Többpróba Atlétika Verseny

3-4. osztály: Vajda Viktor, Gellai Viktor, Bótos Atilla, Szerető Norbert, Varga Gergő III. helyezett

5-6. osztály: Bacsa Ildikó, Fazekas Györgyi, Bela Gréta, Debreczeni Mirella, Rákosfalvi Dóra III. helyezett

5-6. osztály: Kurilla Viktor, Rau Krisztián, Kurilla Zsolt, Beinschróth Richárd, Fazekas János, Nándori Nándor II. helyezett

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

ÁRPÁDHÁZI BOLDOG JOLÁN

Június 15.

* 1235. v. 1239. † Gniezno, 1298. június 11.

Árpádházi Boldog Jolán királyi és szent család sarja. Apja IV. Béla, anyja a konstantinápolyi császári családból való Laszkarisz Mária. Nagynénje Árpádházi Szent Erzsébet és Prágai Boldog Agnes, nővére Szent Kinga, húga Szent Margit, unokatestvére Boldog Gertúd és Boldog Szalóme.

A szülői házban mindössze öt évet tölthetett, amely öt évbe belesik a tatárjárás is. Szülei ekkor Krakkóba vitték, és nővére, Kinga, Boleszláv lengyel király felesége gondjaira bízta. Szent életű nővérében Jolán megtalálta példaképét és a keresztény nő eszményét.

1256-ban felesége lett a kaliszi és gnieznoi hercegnek, Boleszlávnak, akit a nép a Jámbor névvel illetett. A krakkói székesegyházban tartott esküvői szertartás után a fiatal pár a férj hazájába, Nyugat-Lengyelországba költözött. Jolán 23 évet élt példás keresztény házasságban. Nemcsak származása, hanem erényei szerint is királyi lélek volt, ezért nem esett nehezebbre, hogy úgy engedelmessé váljon férjének, akárcsak az Urnak, tudván, hogy „a férfi éppúgy feje az asszonynak, mint Krisztus az Egyháznak” (Ef 5,22). Véleményét, akaratát soha nem akarta ráerőszakolni urára. Nem vitatkozott és nem védekezett akkor

sem, amikor a rossz tanácsadók férjét ellene és az Egyház ellen hangolták. Imádkozott, túrt és várt. Isten pedig - aki csak azért engedte meg egy időre férje elhidegülését, hogy próbára tegye és megtisztítsa szeretetét - amikor a hamis tanácsadók gonoszságára fény derült, kétszeresen visszaadott neki mindent: ura szeretetét, tiszteletét, elismerését.

Jolán napjai a három gyermek (Hedvig, Anna, Erzsébet) nevelése mellett állandó imádságban, vezeklésben és jó cselekedetekben teltek. Segített a templomokban, kórházakban, saját kezűleg gondozta a betegeket, árvákat, szegényeket nagynénje, Árpádházi Szent Erzsébet példája szerint.

Abban a nyughatatlan korban a lengyel fejedelem sokszor volt kénytelen harcba indulni hol a németek, hol a litvánok ellen. Jolán ilyenkor megsokszorozta imádságait; férje-ura testi és lelki épségéért egyaránt könyörgött. Nemcsak azt kérte Istentől, hogy hozza haza hitvesét és gyermekei atyját, hanem azt is, hogy a csatában is őrizze meg férje szívét a kegyetlenkedés és a bosszú indulattól, hogy csak hazája java vezesse. S amikor Boleszláv az egyik csatából halálos sebbel tért vissza, Jolán - éjjel és nappal el nem távozva a betegágytól - egyszerre tartotta önmagában is, és férjében is a reményt, s készítette hitvesét az elköltözésre, arra „a kis időre” amíg nem látják egymást (Jn 16,16).

1279-ben halt meg Boleszláv. Jolán ekkor fölosztotta vagyonát az Egyház és a rokonai között, s visszatért a krakkói udvarba, Kingához. Hamarosan azonban Kinga is özvegy lett, s ekkor a két nővér az ószandeci klarissza kolostorba vonult, ahol 12 évet töltöttek egészen Istennek szentelt életben. Kinga halála után, 1292-ben Jolán átment a gnieznoi kolostorba, melyet férje alapított. Apát-nővé választották, de úgy élt, mint mindenki szolgálója. Alázata, rejtetten viselt szenvedései tökéletesen egyesítették a megfeszített Krisztussal, aki gyakran megjelent neki és kinyilatkoztatásokban részesítette. Így halála napját is előre megmondta. 1298. június 11-én halt meg.

Árpádházi Boldog Jolánt a gnieznoi klarissza kolostor kápolnájában temették el. Tisztelete a halála után azonnal megindult, sírját zarándokok látogatták, és sokan nyertek rendkívüli kegyelmeket. Boldoggá avatását 1631-ben indították el. XII. Leó 1827. szeptember 22-én engedélyezte ünnepét a konventuális minoriták és a klarisszák számára. XIII. Leó kiterjesztette egész Lengyelországra.

„Szállj költemény, szólj költemény..”

A Kis Bálint Általános Iskolában szép hagyomány, hogy április 12-én, Tibor napon, megrendezük a Darvas Tiborról elnevezett iskolai szavalóversenyt. Nem véletlen, hogy ezen a napon, hiszen sok nevelőnek példaképe Tibor bácsi, aki nagyszerű tanár volt!

Kónya Márta tanárnő bevezetőjében rá emlékezett, valamint a Költészet napjára is, hiszen április 11-e József Attila születése napja.

Nagy örömeinkre minden évfolyamból sok diákunk jelentkezett versmondó versenyre. A legjobbak könyvjutalomban részesültek. Alsó osztályosok közül: Hunya Réka, Kriszt Márton, Szonda Lili, Kriszt Georgina, Sipos Fanni, Gyuricza Beáta

Felsőbb évfolyamon: Gyebnár Bianka, Tóth Ágnes, Tóth Vanda, Gyuricza Tamás, Sabján Nóra, Dajkó Nóra, Kónya Dániel, Arnótszky Judit, Orsós Adrienn, Ujhelyi Brigitta, Pál Tamara

a Költészet napja alkalmából szokásos szavalóversenyt szabadon választott témakörben. A verset kedvelők és versmondók olyan nagy létszámban gyűltek össze, hogy kicsinek bizonyult a Könyvtár épülete. Több, mint 60 szavalót hallgattott meg a 3 tagú zsűri. Iskolánkból 5-6. korosztályban Hunya Réka 2. helyezett lett, 7-8. osztályosok közül pedig kiemelkedő teljesítményével 1. helyre került Molnár Anna. Felkészítő tanárunk: Hunya Jolán

Igazán elégedetten távozhatott minden versenyző, hiszen Hajdú László, a Könyvtár Igazgatója, szép ajándékokkal kedveskedett a diákoknak: Mindannyian könyveket kaptak és Határ Győző verseit tartalmazó CD lemezeket, amelyeket Dinnyés József zenésített meg.

Vésztőn, a Szabó Pál Általános Iskola rendezte meg a XIV. területi Sinka István versmondó verseny általános iskolás tanulók részére. 8 településről

központba, ahol az ünnepélyes megnyitó és zenés, irodalmi műsor után megkezdődött a nemes versengés!

Iskolánkat 9 diákunk képviselte. A nagyon erős és színvonalas mezőnyben a következő eredmények születtek: Csordás Aliz 2.o.tanuló 3. helyezett, felk. tanítója: Tóth Andrásné, Hunya Réka 3. o. tanuló 2. helyezett, felk. tanítója: Kovácsné Szabó Mária, Molnár Anna 8. o. tanuló 3. helyezett, felk. tanára: Hunya Jolán. Gratulálunk a diákoknak és nevelőiknek!

Mezőberényben április 20-án szintén területi szavalóversenyt rendeztek a Városi Könyvtárban. Iskolánkat több tanuló képviselte. Legjobb eredményre Gyuricza Tamás 6. o. tanuló lett, aki a zsűri pontszámai alapján 3. helyen végzett.

Felkészítője: Hunya Jolán tanárnő.
Kis Bálint Általános Iskola Nevelőtestülete

VÁROSTÖRTÉNETI ÜNNEPSÉG ÉS VETÉLKEDŐ

A Kis Bálint Általános Iskola Hősök úti épületében tartottuk Gyoma és Endröd egyesülésének 25. évfordulója tiszteletére rendezett VÁROSTÖRTÉNETI MEGEMLÉKEZÉSÜNKET ÉS VETÉLKEDŐNKET.

Az intézmény igazgatónöje, Fülöp Istvánné bevezetőjében hangsúlyozta, hogy sokfelé vagyunk, sokfelé sodródhatunk életünk folyamán, de fontos a múltunk, gyökereink ismerete, értékeink megőrzése:

„... A végtelenhez mérve semmi sem tökéletes, az ember nyughatatlanul mégis mindig keres. Az örökös vándorút véget soha sem ér, ha nincsen gyökered, elvisz a szél! ...” „A múltra alapozva, a múlt értékeiből mérítve építjük a jövőt. Tesszük mindezt a felnövekvő nemzedékért, iskolánkért, városunkért, egy jobb világért!”

Ezt a gondolatmenetet folytatta ünnepi nyitóbeszédében és később pohárköszöntőjében Várfi András polgármester úr is. Elődeinkre, a régmúlt eseményeire emlékezünk, felelevenítjük, honnan jöttünk, hová tartunk. Gyomaendröd ereje, dinamizmusa fiatalságából fakad, hiszen a város 25 éves. Nem Gyoma és Endröd, hanem együtt Gyomaendröd!

Kiemelte a folytonos és folyamatos tanulás szükségességét, különös tekintettel az idegen nyelv tanulására hívta fel a megjelentek figyelmét.

Ezután iskolánk felsős irodalmi színpada és énekkara lírai hangulatú, szülőföldhöz kötődő versekkel, dalokkal köszöntötte az ünneplő közönséget. Az igényes és tartalmas műsor után Hunya Elekné nyugdíjas pedagógus Hornok Ernő fotókiállítását nyitotta meg, akinek a Gyomaendrödről készített tetszetős képeit a Hősök úti aulában nézhetik meg az érdeklődők.

A várostörténeti vetélkedő megálmodója Fülöp Istvánné igazgatónő és Kónya Márta tanárnő volt. Óriási szervezés, hatalmas munka előzte meg a versenyt. Felhívásunkra, a várostörténeti vetélkedőre benevezett a Rózsahegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola, a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola, a Kner Imre Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium valamint iskolánk.

A vetélkedő kétfordulós volt. Az első forduló keretében előzetes feladatokkal kellett készülniük a nevezett csapatoknak, így: album- és plakátkészítés Gyomaendröd nevezetességeiről, valamint interjú készítése egy neves gyomaendrödi személlyel.

A második forduló a rendezvény keretében lett megrendezve, ahol az írásbeli feladatok megoldására minden csoport egy-egy tanterembe vonult felügyelő tanárával együtt. A kérdések sokszínűek, változatosak: tozó kitöltése, recept- és játékleírás, valamint hírességek felismerése és villámkérdések voltak. A részt vevő csapatoknak nemcsak az írásbeli feladatokon kellett a fejüket törniük, hanem szóbeli feladatokat is meg kellett oldaniuk. Így elhangzott helyi gyűjtésű népdal éneklése, idegenvezetés és dr. Szilágyi Ferenc „Honvágy” c. kötetében megjelent versnek tolmácsolása is.

A zsűri tagjai: dr. Szilágyi Ferencné Német Eszter, Imre Mária, Veres Antalné, Hunya Elekné, Megyeriné Csapó Ildikó - a zsűri elnöke, Kovács Gábor és R. Nagy János, akiknek valóban nehéz dolguk volt az eredmények összesítésekor.

A versenyző csapatok nagy izgalommal, lázasan készültek a megmérettetésre. Díjazáskor mindenki kapott jutalmat. Iskolánk által alapított „Vándorserleget” a korcsoportonként legtöbb pontot elért csapat kaphatta meg. A legeredményesebbek a következők voltak:

- 3 - 4. évf. korcsoportból: I. helyezést a Kis Bálint Általános Iskola
- 5 - 6. évf. korcsoportból: I. helyezést a Kis Bálint Általános Iskola
- 7 - 8. évf. korcsoportból: I. helyezést a Rózsahegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola
- 9 - 10. évf. korcsoportból: I. helyezést a Kner Imre Gimnázium,

Szakközépiskola és Kollégium 9. évfolyamos csapata

Gratulálunk! Köszönet a versenyző gyermekeknek és felkészítő nevelőiknek. Bízunk abban, hogy a tartalmasan és kellemesen eltöltött nap mellett sok, hasznos ismerettel lettek gazdagabbak.

A meghívott vendégeknek és diákoknak nem mindennapi eseményben volt részük, hiszen Gyomaendröd elmúlt 25 évének városvezetőivel: Jenei Bálinttal, dr. Frankó Károllyal, és dr. Dávid Imrével, valamint a jelenlegi polgármesterrel: Várfi András urakkal Megyeri László aljegyző folytatott pódiumbeszélgetést. Szerteágazó és sokféle kérdésre válaszoltak a város első számú vezetői. Érdekes, izgalmas véleményeket hallottunk, amelyekből a vezetők személyisége mellett kibontakozott a magánember egyénisége is. Felelevenítették a múlt kiemelkedő eseményeit városunk életében. Nevükhöz, személyükhöz kapcsolódik többek között:

-Jenei Bálint vezetése alatt jött létre a két település egyesülése.

-Dr. Frankó Károly polgármestersége idejére esett a rendszerváltás, Ó Gyomaendröd első polgármestere.

-Dr. Dávid Imre városvezetése alatt csatlakoztunk az Európai Unióhoz.

-Várfi András polgármester úrnak pedig a XXI. századnak megfelelően a jelen kihívásainak, feladatainak kell megfelelnie.

A városvezetők örömmel és bizakodva szölköztek Gyomaendröd lehetőségeiről, jövőjéről. Arra a kérdésre, hogy „Mit üzennek a ma diákjainak?” – mindannyian egyöntetű, határozott választ adtak: „Tanulni, tanulni és tanulni!”

A jó hangulatú, humorral fűszerezett beszélgetés még folytatódott iskolánk ebédlőjében.

Mindannyiunk számára a nap legemlékezetesebb pillanatai voltak, amikor díszvendégeinkkel: Frankó Tünde operaénekesnővel, aki Liszt Ferenc-díjas, Erdemes művész és Szabóné Juhász Katalin dr. néprajzkutató, népdalénekes két kollégánknak köszöntött.

Mindkét művésznek fontosak a gyökerek, sokféle szállal kötődnek Gyomaendrödhöz, a Köröshöz, kedves iskolájukhoz.

Frankó Tünde operaénekesnő csodálatos hangjában gyönyörködtettünk CD felvételről: Puccini: Pillangókisasszony című operájából egy részletet hallgattunk meg.

Szabóné Juhász Katalin dr. saját könyvét és CD lemezét ajándékozta iskolánknak. Jó hangulatban, vidáman teltek az utolsó percek, mert iskolánk volt diákja az egész közönséget megénekelte. Kati erőteljes, szép hangja kimagaslott, messzire szállt.

„... Mert nemcsak gyökereket, hanem szárnyakat is kell adni a jövő nemzedékének!”

Iskolánk, a Kis Bálint Általános Iskola valamennyi pedagógusa és dolgozója ezért munkálkodik.

Köszönetünket fejezzük ki mindazon személyeknek, akik tevékenyen közreműködtek rendezvényünkön, s ezáltal nagyban hozzájárultak annak sikeréhez, valamint azoknak, akik jelenlétükkel megtisztelték iskolánkat.

Kis Bálint Általános Iskola
Nevelőtestülete

Endrőd néprajza

Rendező: Szendrői István

Tisztelt Olvasó!

Ez év június 2-án jelentős esemény lesz településünkön. Az Öregszőlő városrészen példaértékű összefogás eredményeként ünnepi megemlékezés lesz a Szent Imre Iskola (ma idősek otthona) udvarán. Az ünnepségen felavatjuk a tanyai iskolák emlékművét, illetve az iskolaépületben emlékkiállítás nyílik a külterületi iskolák relikviáiból.

Az 1920-as években, a megcsonkított és a háborúban megrokkant Magyarország felemelkedését, az akkori, józan szemléletű vezetés az oktatás magas színvonalra emelésében látta. Hazánk korabeli vallás- és közoktatásügyi minisztere (1922-31.), gróf Klebelsberg Kunó, ma már szállóigévé vált híres mondása „mostantól én vagyok Magyarország hadügyminisztere” – is arról tanúskodik, hogy egy nemzet jövőjét a felnövekvő nemzedék műveltségi szintje határozza meg. Nagyszabású iskolaépítési programot indított el az egész ország területén. Endrőd kül- és belterületén ebben az időszakban épített iskolák sokasága is erről a kezdeményezésről tanúskodik. Az iskolaügyet, a tehetséges endrődi apátlébanos Csernus Mihály szorgalmazta, melynek eredménye a több mint tíz külterületi iskola megépítése és működtetése volt. De nemcsak az épületek készültek kiváló minőségben, hanem az oktatás magas színvonalát is megkövetelte a falu vezetése. Legendás tanítók kerültek a tanyai iskolák katedráira; magas műveltségű és tevékeny jellemű tanítványaik ezreinek nyújtottak követendő példát egész életükre.

Décspaskumon, majd a Kápolnás iskolában tanított 1930-40. évek között a Diénes házaspár: Diénes Izra és Hajdú Emma. A Székelyföldről kerültek Endrődre. Diénes Izra nemcsak a tanítói hivatását művelte magas szinten, hanem jelentős közösségi munkákban tevékenykedett, hiszen nevéhez köthető az Endrőd-öregkerti tejszövetkezet megalakítása is.

Az alábbiakban közölt újságcikkek, a Gyomai Újság 1932-es és 1937-es számaiban található. Köszönettel tartozom, hogy rendelkezésemre bocsátotta ezeket, a forrásokat Dr. Molnár Lajosné Diénes Saroltának.

„Gyomai Újság 1932. február 6. 5. oldal.

Tanyai műkedvelők

Dienes Izra tanító és felesége rendezésében műkedvelő előadás volt a décsi-paskumi iskola tantermében.

Az általános szimpátiának örvendő tanító fáradhatatlan munkásságát és agilitását hálával fogadta a közönség.

Kiemelkedő szám volt az „Öreg csontok vigassága” háborús jelenség és a „Cigány a bíró előtt” humoreszk; Liziczai Sándor, Czikkely Máté, Kulik István és Hanyecz Mariskával a főszerepekben. Valamennyien tipikus műkedvelőkre vallottak, ám Hanyecz Mariska kellemsz szoprán hangja külön megemlítést érdemel.

Következő szám a „Földiekkel játszó égi tünemény” és a „Száldogál a fecske” című kardalok, melyek előadása Dienes Izráné tanítónő karmesteri tehetségét dicséri. Nagyon szépen daloltak ezek a magyarruhás leánykák, akik szorgalommal és kitalálással heteken át 4-5 kilométeres utakat tettek meg szerepük betanulása érdekében.

A befejezést a Dienes pár művésziesen összeállított cigány-karaván övezte duett tánc groteszkje zárta le, melyen feltűnt Hunya Ilonka és Timár József.

Almási Akos, Farkas Matild, Poharelec Ilonka, Dávid Margit, Lapatinczki Teréz, Hunya Mariska és Kiszely Margit, különösen szépen illeszkedtek szerepeikbe, amit a briliáns műkedvelő zenekar tagjai: Almási Miklós, D. Timár Mátyás, Giricz Béla és Sóczó Elek betetőztek.

A décsi-paskum közönsége kellemesen végig tapsolta az egész műsort.

(Örmény)

„Gyomai Újság 1937. május 8. 3. oldal

Egy falusi interjú

Hogyan alakította meg az Endrőd-öregkerti tejszövetkezetet Dienes Izra tanító?

Dienes Izra egyszerű tanító Endrődön és mégis több mint pedagógus. Szívós, akaraterős, céltudatos ember. Igazi egyéni énjét akkor kezdetben megismerni, amikor keresztül bukfenchez minden akadályt, néhány kisgazdával megalapította az Endrőd-öregkerti tejszövetkezetet.

Elhatároztam, hogy meginterjúvolom. A tejszövetkezet irodájá-

ban fogadott és itt hozakodtam elő az első kérdéssel:

- Hogyan támadt tanító úrnak az a gondolata, hogy szövetkezeti tejszövetkezetet létesítsen, s hozzá az öregkertben?

Kicsit mosolyog, cigarettával kínál s választát úgy adja meg ahogyan kevés magyar ember tud ma gondolkodni. –Bennünk, igaz magyarokban, bent kell, hogy égjen a szövetkezet gondolata! Nem magunkat, nem egyéneket, de a közt kell segíteni vele. Csak az a hiba, hogy magyar ember jóakaróival a legbizalmatlanabb.

- Az indulás nehézségeiről néhány szót.

- Az volt a legsúlyosabb...

Már a tanítói kötöttségemnél fogva is. Megvallom, fájt az a bizalmatlanság, melyet egyes kisgazdáknál tapasztaltam, néha majdnem kedvetlenül tett, mindazonáltal gyúrtam őket tovább. Délelőtt tanórak, délután futás Szarvasra, ahol dr. Tóth Pál országgyűlési képviselőt zaklattam folyton 1000 pengő államsegélyért, amit meg is kaptunk, - és este gyűlés a tagjelöltekkel. Sokszor alig aludtam valamit. Egyszer már össze is hoztam száz tagjelöltet. Mikor azonban megtudták, hogy az évi tagdíj 7 pengő, úgy szétugrottak, hogy heten maradtunk csupán. Mi heten meg is maradtunk dacos magyarakarral, mint régen a történelmi tiszaszeri hetek.

Szelíd alkony bontogatja odakint a bíbor haját. Az ablakon aranybolyhosan liheg a haldokló napsütés, arra gondolok, hogy milyen nagy igazság van abban, hogy a szövetkezés mindig a köz létjogosultságát segíti előre. Ahogy én parasztjainkat ismerem: kicsi irigységgel néznek minden havi fixes emberre. Hát most itt van! Milyen sok irányban biztosítja létalapját sok embernek egy ilyen szövetkezet. Segít a gazdasszonyokon, akiknek gyűlölt robot volt a piacon; a gazdán, akit egy jó tejelő tehén (saját szükséglet fedezése mellett) 60-70 pengő havi fixhez juttat és a fogyasztókon, akik nincsenek kitéve annak, hogy a piacon 3 hetes pangott vaját vegyenek.

S nagyon szép az, hogy az itteni ügyvezetőség célul tűzte ki, hogy 10 fillérnél alacsonyabb árban tejet nem vesznek. A jobb fokozatszerinti tejért meg tudják adni a 13, sőt 14 fillért is. Ez, mit tagadjuk meg is hajszolta kissé a gazdákat. Jó tejelő teheneiket állítottak be s sok vita folyik köztük a takarmányozásról.

-A segélyként kapott 1000 pengőt befektették a berendezésekbe? - próbálok új kérdést átcélozni a cigarettafüstön.

- Dehogy! Az utolsó garasig az építkezésre ment. A berendezést részletre vettük, 3635 pengőért, amit 12 havi egyenlő részletben vagyunk kötelezve fizetni.

- Azokra a vadakra, melyeket Gróf Károly, egyik elbocsátott alkalmazott dobott szerte, mi a válasza?

- Kellemtelenül érintett, de meg is nyugodtam, mert tudom, hogy hazudozás az egész. Vizsgálatot kértem ebben az ügyben. Talán már holnap ki fog jönni a központból a kért bizottság. Én a kifogásolt fohkiányt a vajmester hanyagságának és nemtudásának tulajdonítom, mert a márciusi tejfoglalom 17595 literrel, majdnem 501-el több, mint a februári, az O.M.T.K. mégis 8352 zsirkilogrammal fizetett kevesebbet, mint a múlt hónapban. Éppen ezért küldtük el a vajmestert s állítunk helyébe egy fiatalembert, egy olyat aki ért a dolgot.

- Lassan bontogatja meg a jövő terveit. Újabb segélyért zaklatja dr. Tóth Pált, azért, hogy új szeparátort tudnának felállítani a belterületen, ahol a faluból kikerülő és a körösöntüli tejetet dolgozzák fel. Ez már finomabb üzemeosztás alatt történne meg. Vaját is dolgoznának ki az itteni fogyasztók részére. Mert szeretnék behálózni szerte a tanyákat is. Május elsejével újabb két kocsi indult meg a póthalmi tanyák s az ugari tanyák közé.

- Az alkalmazottakat, hogy fizetik?

- Ahogy az adósságba nyeszlett zsebünk megengedi. Egyik fuvaros havi fizetése 75 pengő, másiké 60, a vajmester átlagosan havi 100 pengőt kap. Van még két alkalmazott, ezeknek 25-25 pengő fizetésük van. Elsején egy könyvelőt állítunk be, fizetése 15 pengő lesz.

Az este barna ujjá babrálgat az ablakon. Kint csönd van, nyugalom van.

- Még egy kérdést... Kik azok az új, morcos akarató tiszaszeri hetek, akik igazán magyarul vágta neki a szövetkezeti alkotásnak. Igazgatósági elosztásukat is kéném.

- Magamat is bemozdjam?

- Ez csak természetes.

- Irja tehát. Ügyvezető igazgató: Dienes Izra, igazgatósági elnök: Timár Imre, pénztáros: Tóth Mihály, felügyelőbizottsági elnök: Mészáros János, felügyelő bizottsági tagok: Dinya Máté, Katona Imre és Bula Vince.

Ezzel lezártuk az interjút.”

Gyoma néprajza

Rövidítve: Cs. Szabó István

Adatok a gyomai olvasókörok történetéhez II.

A „Kisréti Olvasókör” adatainak folytatásával számtalan olyan adat kerül nyilvánosságra, mely adatokkal, azok elemzésével közelebb juthatunk egy olvasókör mindennapi életének rekonstruálásához. Megismerhetjük, hogy milyen jellegű, politikai beállítottságú újságokat, könyveket olvastak ott az emberek. Nagy népszerűségnek örvendhetett a biliárd és a teke (kugli) játékok. Volt némi, korlátozott italmérséki lehetőség meghatározott napokon. Rendezvények, vacsorák közül kiemelkedett a minden esztendei március 15-i ünnepi összejövetel és vacsora. Éppen ezért fenntartottak konyhai felszereléseket, eszközöket (üstház, üst, bogrács, evőeszköz, tányér, teríték, stb.)

1915. évi további kiadások: február 2. Kincstári adókba 6 Kor. 50 fill., Községi adókba 14 Kor., febr. 21. Órajavitásért Fischernek 2 Kor., márc. 16. Domokos Gábornak 1913. évi fuvar tartozás 4 Kor., Vöröskereszt javára 10 Kor., 1915. évi április meszelésre 2 Kor. 48 fill., ápr. 8. Biliárdhoz dáko és kréta 6 fill. Ápr. 20. Wágner Mártonnak faanyagért 5 Kor. 26 fill., máj. 16. 100 db cseréprét 2 Kor. 20 fill., drótszegért 26 fill., jún. 14. Illeték adóba 2 Kor. 30 fill., aug. 16. A Kis vagyis Friss Újságért 70 fill., 5 db dáko végire való bürir 60 fill. „Záradék: Lezáratott 1915. évi szept. hó 18-án megtartott vizsgálat alkalmával. Bevétel: 714 Korona 08 fillér. Kiadás: 457 Korona 26 fillér. Maradvány: 256 Korona 82 fillér, mely naplószerű maradvány hiánytalanul előtaláltatott „Vincze Andor járási Számvevő” (piros tintával íródott a záradék) P.H. Gumi körbélyező: „Békés vármegye Gyomai Járás Számvevője” közepén: a vármegye címere. További kiadások: szept. 18. Fazekas Zsigmondtól (aki az azidőszerinti református kántor volt) felvett 3.800 Korona kölcsön után 1914. évi II. félévi kamata fejében 114 Kor., 1915. évi I. félévi kamata fejében 100 Korona. Okt. 3. Hungáriának Tűzbiztonsági Díj 1915-ben 5 Kor. 64. fill. (HUNGÁRIA Biztosító Társaság Rt.), nov. 5. Wolf Miklós kőművesnek 12 Kor. 40 fill., nov. 21. Gábor Lászlónak 10 méter mázsa szén elhordásáért 4 Kor., dec. 15. Fischer órásnak egy új óráért 18 Kor., Berkovics Adolfnak (kereskedő cég) egy új seprűért 50 fill., az Olvasókör részére Köszénért kiadott összeg 50 Kor., dec. 29. A tagdíjat mulasztóknak az idézésre, mint bélyeg ára 7 Kor. 80 fill., 1916. júl. tűzifaért 134 Kor. 80 fill., szept. 17. B.szabó Lajosnak favágásért 16 Kor., dec. Nagy Lászlónak

homok kihányásáért 2 Kor., dákóbőrért Babinszki Jánosnak Békéscsabán (híres faesztergályos mester műhelye, Békéscsaba, Luther utca), Herman botosnak egy lámpaüvegért 16 fill., fél kila krétaért 30 fill., 1 db”zsúroló zsákért” 1 Kor. 40 fill., - 8-12. sz. lapok kitépve, vajh’ milyen adatokat tartalmaztak? Miért kellett kitépni? - 1917. évi kiadások: 6 db villanykörte Schröder Jánostól (kereskedő) 16 Kor. Ebből az adatból tudhatjuk, hogy a villanyszolgáltatás ekkor Gyomán már megvolt a Tiszavidéki malom villanytelepéről. Febr. 14. Gábor Ödönnek két vaskályha seprésért (a Gábor-család évtizedeken át több nemzedéken keresztül volt Gyomán kéményseprő iparos), febr. 18. a villany felszerelésért kiadott 31 Kor. 92 fill., márc. 10. iv papírárt Knernek 30 fill., 1917. ápr. mézért és festékért Fried Sámuelnek (kereskedő) 10 Kor. 80 fill., nov. 4. villanyszámlára 10 Kor. 15 fill. 1918. évi kiadások: 2 csomag kénes gyufa 2 Kor. 40 fill., egy db vizes palack, 2 db pohár, 1 db tálca 13 Kor. 80 fill. Wágner Mártontól a kugli (teke) pálya javításához 98 Kor. 1919. évi kiadások: jan. 27. Domokos Imrének (villanyszerelő mester a Mátyás király utcában) villanyjavításhoz anyag és munkabér 50 Kor., jan. 30. Hadirokkantak, özvegyeknek árvák Segítő Egyesülete 218 Kor. 10 fill., jan. 26-án megtartott bál engedélye 4 Kor., báli kiadás össz. 852 Kor. 20 fill., Népszava újság jan-február 12 Kor. A 18. hadosztály hadbiztonsága villanyvilágításáért fizetett 23 Kor. 88 fillért (ez adatból kitűnik, hogy katonaság is igénybe vette az olvasóköri épületet, nyilván beszállásolásra (kvártély), Körös-Tisza-Maros ármentesítő adóba 3 Kor. 14 fill., 1920. évi kiadások: ápr. 24. Szózat és Új Barázda újságok fél havi előfizetésére 15 Kor., jún. 6. Kolezet (klozet, azaz árnyakszék) kifizetéséért Kóka cigánynak 20 Kor., júl. 20. Takarítónéknak meszelésért 100 Kor., Tari Albert kovácsmesternek 8 kg bekötő vasért 160 Kor. (erről a kovácsmesterről nevezték a Vörösmarty utcát Tari kovács utcájának, mert a háza ma is ott áll a Bajcsy-Zsilinszky-Vörösmarty utca sarkon bedeszkázott ablakokkal), 30 kg Portland cementért 30 Kor., 10 kg oltott mézért 30 Kor., Domokos Albertnek (villanyszerelő mester, Domokos Imre fia) villanyjavításért 80 Kor., márc. 1. Amerikai Vöröskereszt anyak és csecsemőakciójára 11 Kor., márc. 27. a postásnak új-esztendei ajándék címén 10 Kor., március 15-én megtartott ünnepi vacsorából bevétel 192

Kor., 1923. évi kiadások: (ez az év már erősen inflációs esztendő volt) jan. 13. Gyoma-Endröd-Vidéke újságért 480 Kor., 1 db jáczma kártyapakli 485 Kor., 3 db csont biliárdgolyó 250.000 Kor. - 71-72. oldalak kitépve - 1925. évi kiadások: festőnek pingálásért és meszelésért 1.400.000 Kor. (azaz Egymillió-négyszázezer Korona!), forgalmiadó a március 15-i vacsora és illeték után, vacsora engedélyezése 102.000 Kor. illeték 260.000 Kor., Hangya Szövetkezet Boltjában firhangért (függönyért) 100.000 Kor., Ailer Márton téglagyárába 400 db tégláért 260.000 Kor. 1927. évi kiadások: Gyomai Újság 1 évre előfizetve 75.000 Kor., Számológép a biliárdhoz 101.000 Kor., Nyolc órai Újság egy negyedévre előfiz. 90.000 Kor., az Olvasókör részére 50 db tányér, 60 db villa, 80 db pohár 1.070.000 Kor. (azaz Egymillió-hetven ezer Korona!), Bíró Benedek úrnak (asztalosmester a Rákóczi út-Arany János úti csücsökben a berényi út felől) egy asztalért 1.000.000 Kor. (Egymillió!), a Magyar Detektiv c. olvasmányra fél évre 12 Pengő (tehát bejött a stabil pengő!), Pesti Napló nap-tár 1 Pengő 16 fill., aug. havi villanyszámla 1 P. 37 fill., a Hősök Emlékére egy koszorúért 40 P. (ekkor avatták a ref. templom előtti Hősök szobrát), a Hadba bevonult Katonákért ebéd 46 P. 50 fill., 1929. évi kiadások: Gyoma-Endröd-Kondoros Újság negyedévre 2 P., Kisbirtokosok Biztosító Intézete 9 P. 45 fill., Alapszabály módosítás engedélye illetékbélyeg 4 P. 80 fill., dec. 21. báli cédulák kinyomtatása 14 P., Kucsmik Józsefnek (üveges-és képkeretező mester) üvegezésért 6 P. 60 fill., dec. 31. zenészeknek a bálba 62 P., petró és pánthika a bálba 212 P., 1930. évben: Végh Sándor zenészeknek febr. 24. 59 P., Fülöp István zenészeknek 62 P. 1931. febr. 18. bálba táncmulatsági engedély címén 27

P. 20 fill., bruttó bevétel a bálból ennek 5 %-a, 31 P., illetékbe befizetni, főszolgabírósnak 19 P. 60 fill., a Zeneműkiadó Szövetségnek (az eljátszott nóták szerzői díjába) 10 P., tűzoltóknak 8 P., zenészeknek 40 P., március 15-i vacsora kiadása összesen: 307 P. 44 fill., szegény gyermekek felruházására 10 P. adomány. 1932. Herdi Ferinek (kiváló lakatos- és kályhás, iparos család) kályhajavításért 27 P. 1934-ben Rákóczi szobára adakozás 5 P., országzászlóra 2 P., vitéz nagybányai Horthy Miklósné kormányzó né főméltóságú asszony gyűjtésére adomány 2 P.

Közre adta: Cs. Szabó István

ENDRŐDIEK BARÁTI KÖRE ALAPSZABÁLYZATA

Az Enrdődiek Baráti Köre az újjáalakuló közgyűlésen résztvevő magyar állampolgárok önkéntes elhatározásából, az alkotmányosság elveinek tiszteletben tartása mellett létrejött és önállóan működő társadalmi szervezet (egyesület).

I.

Az egyesület neve: Enrdődiek Baráti Köre.

II.

Székhelye: 5502 Gyomaendrőd, Blaha Lujza utca 21. sz.
Levelezési címe: 5502 Gyomaendrőd, Enrdődi utca 21. sz.

III.

Célkitűzései, tevékenységei:

- 1./ A szülőföld szellemének ápolása.
- 2./ A szülőföldről elszármazottak és az otthonmaradottak közötti kapcsolatot ápolása.
- 3./ Szoros, tevékeny kapcsolat az Enrdődi Honismereti Körrel, annak programjával, tevékenységével.
- 4./ Mindebből következően a népi és helyi kultúra ápolása, hagyományainak megőrzése, terjesztése.
- 5./ Kezdeményezése minden olyan eseménynek, amelynek célja a fent vázoltak kibontakozása, valamint a szülőföld felvirágztatása.
- 6./ Mindezek a célkitűzések megvalósítása érdekében lapkiadási tevékenységet folytathat, lapot alapíthat.

IV.

Tagsági viszony:

Az Enrdődiek Baráti Köre egyesületnek tagja lehet minden, cselekvő képességében jogilag nem korlátozott nagykorú állampolgár, aki enrdődi születésű, vagy az enrdődi hagyományokat tisztelő személy, amennyiben elfogadja az egyesület célkitűzéseit és aláírja a belépési nyilatkozatot. Az egyesület tagjai tagdíjat kötelesek fizetni, amelynek mértékét minden évben a közgyűlés állapítja meg.
A fizetendő tagdíj összegétől szociális helyzet alapján el lehet térni.
Az egyesület tagjai, továbbá más személyek és szervek önkéntes adománnyal támogathatják az egyesület működését.

V.

Szervezeti felépítés:

1. Közgyűlés

A közgyűlés az Enrdődiek Baráti Köre valamennyi tagjának összességében magában foglaló legfelsőbb szerv.
Kizárólagos hatáskörébe tartozik:

- Alapszabály magállapítás, módosítás.
- Tisztségviselők megválasztása, visszahívása.
- Az egyesület felosztásában való döntés.
- Az ügyvivő testület éves beszámolójának elfogadása.
- Éves költségvetés jóváhagyása.

A közgyűlést évente legalább egyszer össze kell hívni. Amennyiben a közgyűlés a meg-hirdetett időpontban nem határozatképes, akkor a meghirdetett időpontot követő egy óra múlva a jelenlévő létszám már elegendő a határozatképességhez.

A közgyűlésről jegyzőkönyvet kell felvenni, amely tartalmazza az elfogadott határozatokat. A jegyzőkönyvet két tag hitelesíti. A jegyzőkönyvet minden tag megismerheti.

Az Alapszabály megállapítása, módosítása, valamint az egyesület feloszlata tárgyában 2/3-os többségi szavazás szükséges. A közgyűlés hatáskörébe utalt más kérdésekben egyszerű szótöbbség is elegendő. A közgyűlés határozatait minden esetben nyílt szavazással hozza.

2. Ügyvivő testület

A testület a közgyűlés által választott tisztségviselőkből áll. Az ügyvivő testület kilenc tagú. Döntést előkészítő, operatív döntést hozó ügyintéző szervezet.

Tagjai egymás közül elnököt, titkárt, pénztárost választanak.
Feladata: - az egyesület célkitűzéseinek megfelelő tervek készítése, az ahhoz szükséges költségvetés készítése és a közgyűlés elé terjesztése,
- a működéshez szükséges operatív ügyintézés,

- az egyesület képvisellete harmadik személy felé.

Az Ügyvivő Testület két közgyűlés közötti időszakban az egyesület működését, gazdálkodását, tevékenységét érintő kérdésben minden ügyben határoz, ha az ügyek nem tartoznak a közgyűlés kizárólagos hatáskörébe. A testület szükség szerint ülésezik. A testület ülésein bármelyik egyesületi tag tanácskozási joggal részt vehet.

A vezetőség az alábbi:

Dr Latorcai János örökös tiszteletbeli elnök (Budapest)

Elnök: Timár Imre (Budapest)

Titkár: Ladányi Gáborné (Gyomaendrőd)

Fülöp Imréné pénztáros (Gyomaendrőd)

Szilágyiné Németh Eszter (Gyomaendrőd)

Iványi László újságfőszerkesztő (Gyomaendrőd)

Várfi András polgármester (Gyomaendrőd)

Varga Istvánné (Gyomaendrőd)

Buczko Imre (Pázmánd)

Szabó Béla (Budapest)

A testület tagjainak megbízása 5 évre szól.

Az egyesület képviselétére az elnök egyszemélyben, a titkár és a pénztáros együttesen jogosultak.

VI.

Az egyesület gazdálkodása

Az Enrdődiek Baráti Köre vagyona a befizetett tagdíjakból és más személyek, vagy intézmények adományaiból képződik.

Pártoktól független, azoktól támogatást nem kap. Országgyűlési képviselőket nem állít és nem fog a jövőben sem, Alapszabályában ezt továbbra is kizárja.

A kezelt vagyon céljára folyószámlát, vagy bankszámlát nyithat. A számla kezelésére a titkár és pénztáros együtt jogosultak.

Az elnök, vagy a titkár jogosultak az egyesület nevében más szervezetekkel kötendő szerződéseket jogokat, kötelezettségeket vállalni, szerződéseket az egyesület javára és terhére kötni.

Hatóságok, külső szervezetek, magánszemélyek előtt folytatandó tárgyalásokon az Ügyvivő Testületet az V. fejezetben meghatározott személyek Timár Imre elnök egyszemélyben, Ladányi Gáborné titkár és Fülöp Imréné pénztáros együttesen képviselhetik.

A pénztáros köteles a kiadásokról és bevételekről hitelesített, sorszámmal ellátott pénztárkönyvet vezetni és a bizonylatokat 5 évig megőrizni. Elszámolásait az ellenőrző szerveknek, ill. az Ügyvivő Testületnek bármikor kérésre bemutatni.

A tisztségviselők tevékenységüket társadalmi munkában látják el.

VII.

Ellenőrző bizottság

Örkődik az Alapszabályszerű működés felett.

3 tagú, tagjai: Szabó Zoltánné (Gyomaendrőd)

Sarkadiné Selyem Orsolya (Budapest)

Somlói Józsefné (Budapest)

Az Ellenőrző Bizottság tagja maguk közül elnököt választanak. A Bizottság megbízása 5 évre szól.

Feladata:

- Ellenőrizni az alapszabályszerű működést.

- Ellenőrizni a pénztár és más anyagi elszámolást.

Kötelessége a közgyűlésnek beszámolni a végzett munkájáról. Joga feltárni minden szabálytalanságot, amely a működését akadályozza, vagy jogsértő magatartásra utal.

Az Ellenőrző Bizottság a közgyűlésnek tartozik felelősséggel.

VIII.

Az Enrdődiek Baráti Köre a jelen Alapszabály, valamint a közgyűlésről felvett jegyzőkönyv alapján kéri jogi bejegyeztetését a Pest Megyei Bíróságnál.

Ezt az Alapszabályt módosította az Enrdődiek Baráti Köre közgyűlése megtárgyalta és elfogadta 2007. március 11-én kelt közgyűlési jegyzőkönyvben foglalt határozatával.

Budapest, 2007. március 31.

Timár Imre
elnök

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A Jézus Szíve Ház kívül még nincsen renoválva...

A Hunyad megyei magyarság közel fele a Zsil völgyében lakik. Sajnos az ottani állami iskolák mára már végveszélyben vannak. Petrozsényben, ahol 1997-ben még érettségiző magyar osztály volt, mára már csak egyetlen tanító maradt, aki az összevont I-IV osztály 14 gyereket oktatja. Nagyon fontos feladat ebben a térségben létrehozni felekezeti óvodákat, I-IV osztályos iskolákat és Petrozsényben egy komoly bentlakással megerősített I-VIII. osztályos iskolát. Az új alkotmány szerint lehetőség van a felekezeti oktatás kiépítésére. Nagyon fontos, hogy minél hamarabb, minden szórvány településen, ahol erre lehetőség van, beindítsuk a magyar óvodákat, I-IV osztályos iskolákat. Ennek érdekében kezdtük el és avattuk fel Petrozsényben egy újabb gyermekvédelmi központot.

„A petrozsényi házat a ferences nővérek építették 111 évvel ezelőtt Isten dicsőségére, a Zsil-völgyi magyar gyermekek, fiatalok oktatása, nevelése céljából. Az épületben kápolna is állt, hirdette az Egyház, s e vidéken élő emberek szeretetét a gyermekek iránt. Sajnos 1948-ban ezt az iskolát is államosították, s azokban a termekben melyeket az Isten iránti szeretetből építettek, Istent gyalázó, ateista órákat tartottak a gyermekek, fiataloknak, a kápolnában profán, hitetlen bulikat rendeztek. Az épület nem csak erkölcsileg, hanem fizikai mivoltában is tönkrement. Az ateista kommunizmus egyetlen szegyet nem vert az épületbe, csak lelakta, kiélte, tönkretette, megölte azt. Ez a halott épület is most feltámadt, újra él. 118 gyermek imádkozik, tanul, él, kacag és játszik a falai között“.

forrás: www.devaigyerek.hu

PEPI-KERT

„... Tette is, nem csak gondolta a jót, S becsülte ezért mind a népség...“

(Gajdos Attila, Szarvas és Vidéke, 1997. 8.sz.)

A közelmúltban egy szentélyben jártam, gróf Bolza Pál alkotta lenyűgöző szentélyében.

A szarvasi „Pepi-kertben“ tett látogatás valóban egy időutazás volt, rohanó mindennapjainkból egy békés nyugalomszigetre tértem be. A gróf egy olyan remekművet hagyott ránk, ami Szarvas várost napjainkra már Európásterre ismertté tette.

Gróf Bolza Pál (1861-1947) Tiszakürtön született, majd szülei halála után érett ifjúként került Szarvasra. Megörökölte a szarvasi birtokot a kastéllyal együtt nőtlen nagybátyjától, Pepi bácsitól (gr. Bolza József). Gróf Bolza József (1780-1862) érdeme az Anna-ligeti park létrehozása. A mi vidékünkön nem honos, ritka fákat, mint a Páfrányfenyő, Mamutfenyő ő kezdte idetelepíteni.

Gróf Bolza Pál nem volt túl vagyonos ember. 1935-ben 281 kh földje volt Szarvas határában. Akkortájt ilyen középbirtokost Szarvason tizenhat főt tartottak nyilván. Géza bátyjának és örköiseinek 781 kh vegyes hasznosítású földje volt.

Az arborétum kitalálója jogot végzett, de leginkább a botanika, a kertészet és a növényhonosítás érdekelte. E tudományok megismerése, gyakorlata egyre inkább hatalmába kerítette. Született egy merész gondolata, egy arborétum stílusképi angolpark létesítése. Terve szerint létre akart hozni a Körös-partján egy olyan parkot, ahol az öt világrész mindegyike képviselteti magát valamilyen fás szárú növényfajjal.

A 20. század elejére terve valóra vált, megszületett a szinte páratlan szépségű arborétum, amit hallatlan erőfeszítéssel és kitartással hoztak létre. A terület határait védőfásítással ötvák meg a szelektől, s ezáltal egy pársz mikroklíma kialakulását is elősegítették. Bolza gróf nagybátyjának, Pepi bácsinak tiszteletére a növénykertet „Pepi-kert“ néven keresztelte el, s jóvedelmének ilyen nagy hányadát fordította a fejlesztésére. Felesége, Vigyázó Jozefa (a vácrátóti botanikus kertet kialakító Vigyázó családból) korai halála mély

nyomot hagyott az életében, hiszen nemcsak házastársát, hanem közeli munkatársát is elvesztette. Sokat segített férjének az arborétum csinosításában, ápolásában. Nagy segítője volt Misák Jenő főkertész is, akivel naponta megjelentek a kertben metszőollóval és egy Tyerjanszki nevű munkással, aki a „gallyalásokat“ végezte. A gróf egész nap foglalatzkodott a növények között, még az ebédet is kiinn fogyasztotta el.

A 40 hektárnyi látogatható kertben közel 1400 féle fás és lágy szárú növény található ma is. Bolza Pál időskorában a Pepi-kertet felajánlotta az államnak azzal, hogy amíg él a kert fejlesztését és gondozását ő irányítja. Az arborétum az első és a második világháborút, s az 50-es éveket is átvészelte.

A remekmű mai is annyi szépséget tár az ide látogató elé, ahogy azt Bolza gróf megálmodta.

Most a nyári meleg napokkal tarkított tavaszban szinte minden fás és lágy szárú növény virágba borult, ami virágozni szokott ilyenkor. A különböző színből pompázó tulipánfák, liliumfák, kúszóborókák, japánakácok mellett itt illatoznak a fehér és lila orgonák is. Itt olyan erős illatú orgonákat lehet találni, ami már kevés háznál lehet fel. A hatalmas fenyők az égbe nyújtózkodnak, körbe öleli őket a gyertyános-bükkös, az ezústhársak, kicsit odébb az idős platánok óvják hatalmas ágkarjaikkal a kisebb növényeket. Távollabb egy öreg kocsányos tölgy méltóságteljesen, büszkén urálja a tájat. Csodálatos harmóniában és békében élnek itt együtt kicsik és nagyok, fiatal facsemeték és öreg veteránok. A fiatal facsemeték arról tanúskodnak, hogy a kert ma is ápolják, s karbantartják.

Akadnak kiöregedett, kiszáradt példányok is, amik hirdetik az idő múlását, de ez így teszi hitesebbé a kert változásait. Lombhullató f csoportok váltakoznak az örökzöldekkel, vadgesztenyék csoportja között itt-ott szelidgesztenyék tarkálnak. Az aljnövényzetben egy kisebb területen elszaporodott gyöngyvirágszőnyeg illatozik. Kedvenceim, a Tiszafák büszkén mutatják magukat a látogatóknak, ők már valóban itthon érzik magukat.

S a madarak? Játszák csodaszépen megkomponált dalaikat. Az énekesek örömodát zengnek, a többiek játsszák a kíséretet.

S mi emberek? Tisztelegünk. Áhitattal csodáljuk, hogy mire képes a természet. Bámuljuk, hogy milyen békében megférnek itt egymás mellett a különböző fajok, törzsek tekintet nélkül arra, honnan származnak. Igen, azt hiszem van is mit csodálunk rajtuk, mert erre mi emberek már nem nagyon vagyunk képesek. A természet újra-teremtő és alkalmazkodó képessége felülmúlja a mi képességeinket. S ez valóban utánozhatatlan és csodálatra méltó.

Jó volt itt járni, ha röpké pár órára is. Jó volt azt is látni, hogy itt az emberek kicsit megváltoznak, mintha valóban egy szentélybe lépnének be. Tisztelettel adóznak ennek a sok-sok fáradságos emberi munkát igénylő műnek. Azt hiszem a legnagyobb érték az, ahogyan a tisztelettel parancsoló szaktudás ezeket a szép fajokat egymás mellé helyezte, majd a természet tovább formálta, megteremtve azt a páratlan forma-, szín-, és térharmóniát, amiben ma is gyönyörködhetünk. Jó tudni azt, hogy a kert mai ápolói is óvják, vigyázzák ezt a csodát.

Ez egy olyan nyugalomsziget, ahol kikapcsolódhatunk egy kicsit a természet nyújtotta szépségeket már-már lassan észrevenni sem képes világnkban.

Az itt eltöltött idő elgondolkodtat, hogy megéri-e az a mindennapos rohanás, ami sajnos ma jellemzi életünket, ha lassan az ilyen életterek a káros környezeti hatásokra lassan elpusztulnak, s akkor már nem lesz hová menekülni ebből a zajos, elidegenített világból...

Szulimán Ákosné, Szurovecz Eleonóra

Békéscsaba, 2007. május 02.

Felhasznált irodalom:

Dr Szilvássy László: Gróf Bolza Pál és kastélya, Öntözési Kutató Intézet, Szarvas, 1999.

RÓZSAHEGYI NAPOK

Kiszely Zoltán rendhagyó irodalmi órán

2007. május 11-12-én, immár 11. alkalommal rendeztük meg az iskolanapokat. A kétnapos rendezvénysorozat mindenki számára egyértelművé teszi az iskola által közvetített és fontosnak tartott értékeket; a hagyományörzést, a múlt értékeinek átörökítését, melyből a ma ifúsága táplálkozhat.

Szabó Béla rendhagyó órán

1996 óta sikerült olyan hagyományt teremteni, amely napjainkban is megállja a helyét.

A meghívott és érdeklődő gyomaendrődiek és azok az elszármazottak, akik szívesen jönnek el évről évre ezekre a programokra, most is elismerő szavakkal gratuláltak.

A programsorozat péntek reggel vetélkedővel kezdődött, melynek témája Rózsashegyi Kálmán élete és munkássága volt.

Ezt a megnyitó követte, ahol ismét körünkben köszöntöttük Rózsashegyi Kálmán unokáját, Rózsashegyi Marikát.

Ünnepségünket megtisztelték jelenlétükkel Domokos László, Földesi Zoltán, Latorcai János országgyűlési képviselők, Várfi András, városunk polgármestere, valamint meghívott vendégeink.

Domokos László köszöntő szavai, és tanulóink emlékműsora után két nyolcadikos diák megkoszorúzta névadónk mellszobrát.

A rendhagyó órák keretében a gyerekek és az érdeklődő vendégek ismét változatos előadások közül választhattak.

Gál Ferenc, visszatérő előadónk Budapest titkairól mesélt.

Tizenegyedik alkalommal köszönthettük körünkben Giricz Lászlót, aki most is szívünkhöz közel álló témában tartott órát az

érdeklődőknek, Endröd fényét írt múltját vetítette az érdeklődők elé.

Kiszely Zoltán, a Szegedi Nemzeti Színház színésze irodalomórát tartott. Az egykori diák előadása, és személyes varázsa elkápráztatta a közönséget.

Névadónk unokája, Rózsashegyi Marika előadásában a látszólag értékes, csillogó világ mellé állította az igazi, emberibb valóságot, mely az iskolánk által képviselt értékekkel cseng össze.

Szabó Béla, kutató villamosmérnök arról a sugázmérő berendezésről tartott színes bemutatót, amelyet Charles Simonyi űrutazásán használtak, s amelynek a fejlesztésében ő is részt vett.

Iskolánk egykori tanítványa, Szujó Zsolt a Kárpát-medence népeinek zenéjét szólaltatta meg zenésztársával, Bohák Endrével.

Tímár Imre villamosmérnök, a BVSC Sakk Szakosztályának egykori elnöke a sakkozás rejtelmeibe avatta be az érdeklődőket, majd szimultán játszott a vállalkozó kedvű tanulókkal.

Azoknak az előadóknak, akik először vállaltak előadást, Rózsashegyi Emlékplakettel, visszatérő vendégeinknek pedig könyvvel köszöntük meg a fáradságát.

Az órákkal párhuzamosan az alsó tagozatosok a Városi Zene-és Művészeti Iskola színjátszó tanszakának színvonalas előadását nézték meg, amelyet Hajdú László tanár tanított be.

A délelőtti hátralévő részében a kicsik változatos programokban vehettek részt: közös éneklés, himzés, gólyalábazás, pörgettyűkészítés, zenés torna, gyöngyfüzés, drámajáték és hulahoppozás.

Mindezek után az ünnepélyes eredményhirdetés és díjkiosztás következett.

Az öregdiákok által alapított Szent Imre-emlékérmet az idén Vaszkó András 7. osztályos tanuló érdemelte ki kiemelkedő tanulmányi munkájával és szorgalmával.

A Rózsashegyi-díjat Dr. Valach Béláné és Molnárné Pésó Irma tanárnők kapták pedagógiai munkájuk elismeréseként.

Az ünnepi ebéd elfogyasztása után az Endrődiek Baráti Köre vezetősége megbeszélést tartott iskolánk színháztermében.

Az estét a Tüzmenedék együttes színvonalas produkciója indította, majd a Rózsashegyi-díjasok emlékfát ültettek a ridegvárosi játszótéren. Ezt követően tábor tüzet gyújtottunk, s éjszakába nyúlóan játszottunk, beszélgettünk.

A program szombat délelőtt sportolással folytatódott. Szülők, diákok, tanárok vegyes csapatban versengtek egymással. A délelőtti igazi jutalma a jó hangulat, a vidámság volt.

A rendezvénysorozat befejezéséig iskolánk tanulóit látványos, szívet melengető gálaműsort adtak, majd a dolgozói kollektíva és a vendégek kötetlen beszélgetése zárta a napot.

Ezúton is köszönjük Hunya és Csárdaszállás pedagógusainak és tanulóinak, hogy együtt töltötték velünk a péntek délelőttöt, valamint köszönjük mindenkinek, akik hozzájárultak rendezvényünk sikeréhez.

Dr. Valach Béláné tanítványai között

Grétike, a hiú galamb

- Nyakláncot hordott a nyakán,
Fényeset és ékeset,
Grétike biz így búgta el
A szép galambéneket.

Énekében lefitymálta
A többi galambocskát,
Magában meg birtokolta
Az égen a napocskát.

Senki nem szerette ezért,
Messzire elkerülték,
A nagy báli vacsorákat
Grétike nélkül ülték.

Ó bizony nem búslakodott,
Tükörben nézte magát,
Nyakláncsal felékesített,
Vékony és karcsú nyakát.

Közben táncikált magában,
Illegette a farát,
Es énekelte fennhangon
Fura, fitymáló dalát.

Nincsen másnak ily gyönyörű
És szépséges nyaklánc,
Nincsen karcsú nyakacsokának
Kerek világban párja.

Látta ezt a galambkirály,
Ki titokban szerette,
De a hiúsága miatt
Picit meg is vetette.

Egy éjszaka kitalálta,
Ellopja a nyakláncot,
Kíváncsi volt arra nagyon,
Járja-e így a táncot.

Belopózott óvatosan,
A nyakláncot lecsente,
Gyerekek, most maradjatok
Ti is picit nagy csendbe.

Ne ébredjen fel Grétike
Galambkirály cselére,
Terüljön inkább mély álmom
Hiú galamb szemére.

Fel sem kelt és meg sem rezzent
Ez a büszke galamb lány,
Csak álmában érezhette,
Van egy kicsi baj talán.

Szemét mikor kinyitotta,
És a tükörhöz billegett,
Ugy érezte magát rögvest,
Mint aki szárnyaszegett.

Nem volt több dal, tánc se soha,
Szomorú lett Grétike,
A szépséget nyaklánc nélkül
Galambok közt mérik-e?

De nem tarthatott sokáig
Ez a szomorú élet,
Hiszen jött a Galambkirály,
A szerelmes kis lélek.

- Nyaklánc nélkül is szeretlek,
Legyél a feleségem,
Szerelemem már szívemben van,
Ezer éve, túl régen. -

Lakodalmat ülték gyorsan,
Hisz elmúlt a hiúság,
És az esküvő miatt meg
A határtalan búság.

vers: Fűrj Katalin
rajz: Csemniczky Dávid

Alsó kép: Vaszkó András átveszi a Szent Imre-emlékérmet

Jobb oldali kép: Dr. Valah Béláné emlékfát ültet

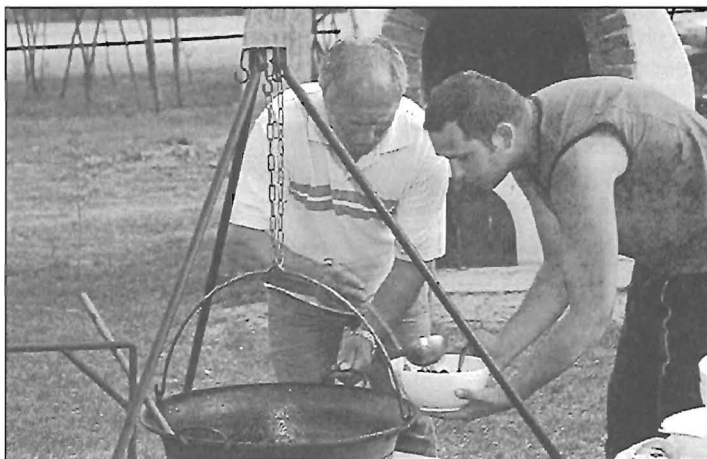
BÁRHOVÁ JUTOK, VALAHONNAN SZÍVEM ENDRŐDRE VISSZADOBBAN...

A gyermekkori álmok köddé foszlanak, egy íz, egy szín, egy arc, egy érzés vagy hangulat azonban örökre bennünk marad, amit mindenütt, mindenben keresünk. Az életünk azonban tovább lapoz, s „szétszór a sors, mint szél a port”. A szülőföldtől, az ismerős dűlőutaktól legtöbbször távol kerülünk, de a vágy, hogy újrafényesítsük emlékképeinket, kiirthatatlan.

Ennek érdekében hirdette meg az Endrődiek Baráti Köre találkozóját 2007. május 26-27-én. A találkozó a Rózsahegyi Könyvtárból indult, ahol friss kalács, üdítő és szívélyes fogadtatás várta az érkezőket. Innen autóbusszal Hunyára indultunk. Megtekintettük az újjáépült hunyai templomot, és erőt merítettünk az építők és építetők lelki erejéből, eltökéltségéből, az összefogás erejéből. Élmenyt jelentett Szabó Béla gazdag magángyűjteménye, megérintett a házaspár ember- és vendégszeretete, múltat tisztelő életszemlélete, nyugodt derűje. Hunyáról Kondorosra vezetett utunk. A Kondorosi Csárdában megnéztük Kunkovács László pásztoréletet bemutató állandó kiállítását, valamint a Rózsa Sándor emlékmúzeumot. A felejthető ebéd után az Endrődi Tájháza Szonda István mutatta be a gyönyörű szötteket, a helytörténeti gyűjteményt, a Timár Máté emlékszobát. Kunkovács László képeit nézve lélegzetünket visszafojtva hallgattuk a tájháza vezető beavatott tájékoztatóját. Ezt követően a Községi Házban megtekintettük a gyomaendrődi amatőr művészek kiállítását, büszkén ámulva tehetségükön. A tartalmas, nagyon meleg, és így egy kicsit fárasztó nap után kellemes, oldott hangulatban mentünk a Neubort Lovastanyára, ahol finom birkapörkölttel várt a tulajdonos. Sokat beszélgettünk, felelevenítettük a közös emlékeket, de volt szó Endrőd jelenéről és jövőjéről is. Várfi

Ebéd a Kondorosi csárdában

Neubort László üstjében megfőtt a finom birkapörkölt vacsora

Pihenő az új hunyai plébánia teraszán, Petényi Szilárdné polgármester asszony köszönti a vendégeket

Birkapörkölt vacsora a Neubort lovastanyán

Várfi András polgármester úr köszönti a vendégeket

- Egészségetekre!!

András polgármester úr köszöntötte a jelenlévőket, Iványi atya pedig megáldotta a lovastanyát.

Vasárnap délelőtt közösen vettünk részt a Hősök Napja ünnepségen, a szentmisén és a megemlékező ünnepi műsoron. A hősökre emlékezve és előttük tisztelve mi is elhelyeztük koszorúnkat. A Birkacsárdában elfogyasztott finom ebéd után a rózsakertészet megtekintésével zárult a program. A színpompás látvány megkoronázta az együtt töltött két napot.

A baráti kör találkozásán 52 fő vett részt, elszármazottak és helyben lakók. Feltöltődve, élményekben gazdagodva váltunk el, azzal a kifejezett szándékkal, hogy: „Jövőre, ugyanitt...”

Birodalmi oldal

VILÁGOKON ÁT

Univerzum... távoli galaxisok, milliárd csillag fénylő pontjai... szemmel-ésszel, érzékszervvel-tudattal be nem fogható végtelesség... kitágított pillanat...

A látvány mélysége s vele a hömpölygő, emlékezetből előkészítő, régről ismert sorok: „Borostyánkőbe fagyott bogár: tökéletes kezdet a jégkorszaki pillanatban. Az ősfényő mézsárga gyantája jó lesz glóriának, mozarti fény a halottak fölött. Aztán megjelölés: átvérző pont, csöndfeszület. Ki lehet itt büntelen? Az univerzum közepén szárnymozdulat: sötét vers ragyog.”

Mert költészet a beláthatatlan világegyetem rendezettsége éppúgy, ahogyan a csobogó víz, lehullott falevél, morajló tenger, villámok cikázta fekete égbolt, fehérülő bodzabokor, sivatagok és hegyvonulatok alakzatai, a legnagyobb és legparányibb életformák jelenléte bolygónkon. De költészet egy szempár, kedvesünk keze, egy formavesztett alvó gyermekarc, s a fény felé tartó ember súlytalansága, hangtalansága... világokon át. Majd néhány felvillanó képből: lüktető tömeg, zaklatott nagyvárosok, ledólt toronyok, házfalak torzói, a természet és az ember sorsszerű csapásai civilizációnkra, az életre...

Világokon át a címe Lőrincz Gabriella televíziós- műsorvezető költőien szép filmkompozíciójának, melyben neves gondolkodóink keresik a választ életünk, az emberiség örök kérdéseire.

„Az összefüggések tudományáról van szó, amely meglátja a világ jelenségeiben az analógiás megfeleléseket, a materiális tényezők mellett a szellemi valóságok létezését, s az Ember- Föld- Univerzum hármasságának összefüggő kapcsolatát”- halljuk a bevezetőben.

A tizenkét részes sorozat érdekes témákat ígér, s ezeket más- más szempontból vizsgálják a felkért szakemberek.

Igy az anyag fogalmának értelmezését, újraértelmezését követeljük nyomon az elsőben.

Mi az anyag? Miből állunk mi? „Az anyag rejtély.” Az anyag energia, rejtett energia. A legújabb ismeretek, a kvantumfizika birtokában állítja ezt László Ervin filozófus éppúgy, mint dr. Héjjas István kutatómérnök, felfaláló. Dúl Antal teológus újabb kérdéseket tesz fel: „Független tőlem a világ? Mi a helyem benne? Ki az, aki az anyagot kutatja?” A XX. századi atomhasítással kicsúszott a megfogható, biztosnak hitt világ az ember „kezeiből”. A régiek még tudták, hogy anyag-lélek- szellem egységet alkot, de a jelenkori nagy felfedezések után az érdeklődés ismét a régen élt ember egységtudata felé fordult. Hamvas Béla szerint: „A létnek határátalanul nagyobb része anyagtalán és láthatatlan.” Az anyag káprázat vagy valóság? Energia vagy fény? Filozófia- fizika- bölcsélet- parapszichológia- művészet... mind sajátos módon próbálja a választ megadni.

„A jelenségek világában nincs semmi, aminek ne lenne ellenpólusa.” Létünket átszövi a kettősség, vagyis a polaritás: a kétarcú valóság. Ez már a következő témakör, melyet a jelképszakértő, Jankovics Marcell, Prof. Tóth Tibor informatikus, Daubner Béla pszichiáter, Szepes Mária író és Dúl Antal teológus próbál felfejteni.

És a témák folytatódnak: a mindenség pilléreit, az őselemek összjátékát, a teremtés- lebontás, létrehozás-pusztítás törvényszerűségeit kutatva. Minden mindennel összefügg, amit az archaikus ember tudott, hiszen a világot egységben látta. A hagyomány szerint a lét vertikális tengelyén a test (lent- föld), lélek (közép- ember), szellem (fent- ég); horizontális tengelyén a négy őselem föld- víz- levegő- tűz áll. A lent és a fent világa között pedig ott az ember, akiben minden

összekapcsolódik. Weöres Sándor költői megfogalmazásában: „alattad a föld, fölötted az ég, benned a létra.”

Miért is kell ezeket az őstörvényeket megismernünk? Mert a jelenkor embere eltávolodott valódi természetétől, „minden egész eltört” benne és körülötte, Isten sem létezik számára, nem ismeri a természeti törvényeket, így megtartó erő, erők nélkül törékeny léte, még törékenyebbé vált. A mai ember számára (aki mindentől fél, hiszen elvesztette egykori tudását, összekapcsolódottságát belső és külső világával) legfőbb cél lehet a világegész helyreállítása. Ha megérti az archaikus világ üzenetét, és alkalmazni kezdi, a félelem helyébe a megnyugvás lép, megbékél a múlttal, és leszámol a jövő illúzióival, tudja élni jelenét, képes a „hiánytalan jelenlétre.”

Hogyan keletkezett a világ? Önszerveződéssel vagy egy magasabb intelligencia, Isten által? Prof. Tóth Tibor válaszában arról beszél, hogy tudományosan ezt nem lehet bebizonyítani, a világ teremtésére csak hitből választ lehet adni. Mint informatikus szakember úgy véli, hogy az energia, az anyag (ami egymásba átalakítható) mellett bele van kódolva a világegyetembe az abszolút információ, a szellemi természetű minőség, s a világ olyasfajta rendezettségét mutat, ami tervezettségre emlékeztet.

„Tér és idő koordinátái között élünk.” Tér, idő, tudat: a dimenziók hálója. Neves szakemberek közül az író, Müller Péter vallja, hogy az éber szellemek saját középpontjukkal tartják a kapcsolatot, s tudják hol is tart a világ. A lélekjelenlét az, hogy „lelkileg jelen vagyok valamiben”. Minél perifériku-

sabban, minél inkább kifelé élünk, annál gyorsabban telik az idő, a befelé élő ember számára, aki megéli a nyugalma, békét, önmagát, annál az idő megszűnik. A dolgok belsejében és szívünk belsejében nincs idő, s aki szíve közepéből tudja látni és nézni a mulandóságot, az azt is látja, hogy pusztá fizikai létünkkel jóval többek vagyunk. Maradandóbbak, mozdulatlanabbak, és innen tudjuk valóban látni az Egészet, rálátni az Egészre.

Miért élek? Mi álta! És mi végre! Ezekre a kérdésekre keresi a választ a céllal, céltalanul rész. Az érző és tudatos élet a hogyan tovább kérdését feszegeti. Tudunk-e változtatni gondolkodásmódunkon? A test- lélek- szellem hármasságban, a törvényszerűségek ismeretében vajon a sodródás helyett a valódi, felismert célok alakítják sorsunkat!

S milyen hajtóerőt jelent célunk tudatosításában a vágy, kívánság, óhaj? Ismerjük-e és meg tudjuk-e nevezni vágyaink többségét? Értjük-e működésüket! -Hogyan függenek össze és hogyan tükröződnek a vágyak az emberiség kincsesládájában, a mítoszokban? Meg tudjuk-e különböztetni a vágy és a sóvárgás közötti különbséget! „Lehetünk-e egyszerre otthon az égben és a földön?”- sorjáznak Bagdy Emőke pszichológus, Tarr Bence kultúrantropológus, Domján László agykontrollkötő és Dúl Antal teológus kérdései és válaszai.

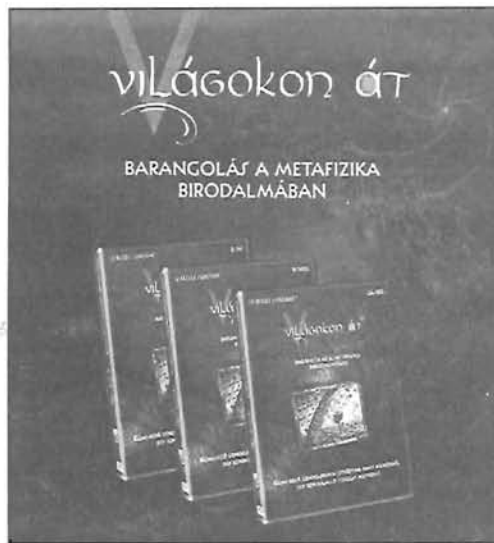
Az elménk birodalmában tett utazás során tudat, módosult tudat, majd ihlet és alkotás, sorsunk kódjai: szabadság és determináció, az „Ég akarata” témákat érintik még a megkérdészetek.

„Olyan gondolkodásbeli, világszemléleti alternatívák felvázolását végzi el, (a sorozat) melyek alapjaiban ősi kultúrkörök tudáskincséből táplálkoznak, de amelyek a tudomány kísérletező, nyughatatlan szellemének olykor merész hipotéziseivel egészülnek ki”- halljuk a műsorvezetőt.

Teljes terjedelmében már levetítette egyszer az MTV2-es csatornája e gondolatébresztő „filmesszét”, de a legújabb információ szerint június 12-től újra sugározza ugyanez a csatorna. A Tavaszi Szintézis Fesztiválon Spirituális perspektívák a ráció világában címmel kiváló előadásokat, értékes előadásokat hallhattunk Budapesten (május 12-13-án) Földünk és az Emberiség jövőjéről, melynek keretében a Világokon át könyv- és DVD- változatát is megvásárolhatták az érdeklődők.

„A közös gondolkodás reményében”- írta Lőrincz Gabriella könyvébe ajánlásul. E közös gondolkodás reményében ajánlom én is kedves olvasóink figyelmébe ezt a képeiben, nyelvezetében művészen megfogalmazott-összeállított, izgalmas alkotást.

Polányi Éva

Izges Izgek

Június

Túrósropogós

15 dkg túrót burgonyatörön átnyomunk, belekeverünk 3 tojást, 1 evőkanál lisztet, 5 dkg olvasztott margarint és kevés sót (aki szereti a kaprot, azt is tehet bele). A masszát jól összedolgozzuk. Pogácsa alakúra formázzuk, majd bepanírozzuk és mindkét oldalát pirosra sütjük. Sósan is, édesen is fogyasztható.

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi

antennák

Digitális műholdvívő már

14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

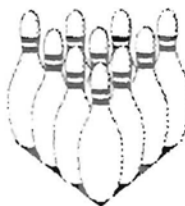
Telex Távközléstechnika

Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSZEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,

Csővek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

Hitelreható! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,

Fő út 81/1

Tel/Fax: 66/386-328

THERMIX
Építőipari Kft.

5502 Gyomaendrőd,

Ipartelep út 3.

(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:

Híába szállnak árnyak, álmok, évek.

Ők itt maradnak bennünk csendesen még.

Hiszen hazánk nekünk a végelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

GALAMBOS SÁNDORNÉ KATONA ILONA, aki Endrődön élt, 2007. április 30-án, 94 évesen rövid betegség után visszaadta

lelkét teremtőjének. Gyászolják: gyermekei és unokái, dédunokái és ükunokája.

IVÁNYI LÁSZLÓ volt hunyai lakos, aki Gödöllőn élt, 83 éves korában az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: leánya, veje, unokái és rokoni

NÉMETH VINCÉNÉ TÍMÁR JUSZTINA, aki Hunyán Vörösmarty utcában élt, hosszú szenvedés után 97 éves korában megtért Teremtőjéhez. Gyászolják: leánya, unokája, dédunokája és a rokonság

PINTÉR IMRÉNÉ MAJOROS IRÉN, aki Endrődön élt, 2007. május 16-án 57 évesen 1 hónapi súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: volt férje szüleivel, fia, leendő menyee, édesanyja, leendő nászasszonya, munkatársai, barátok, rokonság, szomszédok.

SZMOLA MIKLÓSNÉ IVÁNYI MÓNIKA, aki Szarvason élt (volt endrői lakos) május 6-án rövid betegség után 90 éves korában elhunyt. Gyászolják: gyermekei és a rokonság

TÍMÁR LAJOS, aki Hunyán a József A. u. 15. szám alatt élt 77 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: gyermekei, unokái és a rokonság

TÓTH MIHÁLY kántor, aki 1982 óta élt és dolgozott Endrődön, 2007. május 15-én 65 évesen súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: családja és az Endrői Egyházközség

UHRIN BENEDEK, aki Hunya Óvoda u. 13. sz. alatt élt 84 évesen elköltözött az élők sorából. Gyászolják: fia és a rokonság

Köszönetnyilvánítás

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik

Tóth Mihály endrői kántor gyászszertartásán részt vettek, ravatalához koszorút, virágot helyeztek, fájdalmonkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

Az endrői Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrői katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrői plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhatalnó Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrői templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálózási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

SEREGEK URA

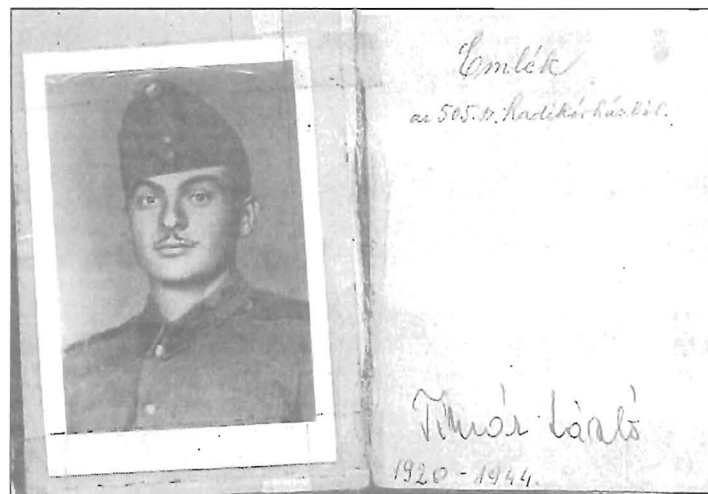
KATOLIKUS HONVÉDEK TMA,
ÉNEKES- ÉS OKTATÓ-KÖNYVE

BEVEZETÉS:
DR. MENZÁROS JÁNOS
FŐLAKTÓR

Az éneklés
a „Szent Vagy, Urani I” énektár
egységes énekel alapján készült

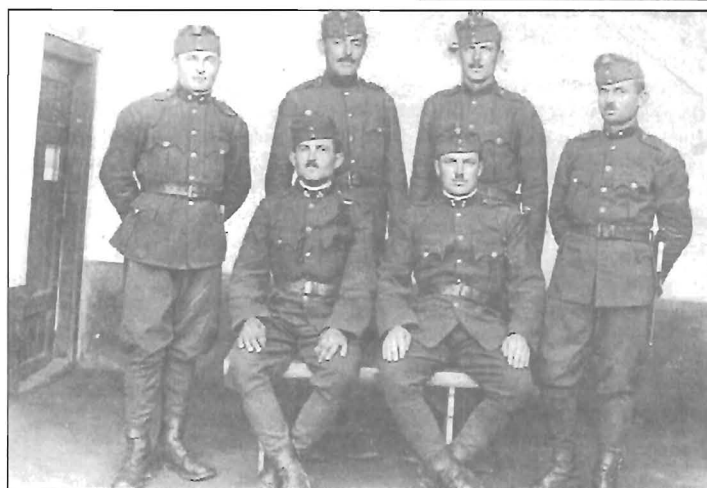
MÁSODIK KIADÁS

BUDAPEST, 1940
RÓMAI KAT. TÁNORI FŐPISZKOSÉGI KIADÁSA

Május végén hőseinkre, katonáinkra emlékeztünk. A Fényképalbum is ezt teszi.

Két felső kép: katonák imakönyve
két alsó: régi katonák

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Gazdahírek

A 2007-es gazdasági évben a területalapú támogatás beadási határideje május 15-e volt. A beadványokat május 31-ig szankciómentesen lehet módosítani a K0074-es formanyomtatványon. Aki május 15-e után nyújtja be a támogatási igényét, az napi 1 %-kal kevesebb támogatásra jogosult. Ez a lehetőség június 20-ig áll fenn. Ezután a kérelmek elutasításra kerülnek. A támogatást igénylő nyomtatványokat a gazdák 95 százaléka visszahozta a falugazdászhoz, amelyeket átnézve, kijavítva eljuttattuk a megyei MVH kirendeltségre. A hibák kiszűréseivel nagyobb eséllyel jutnak a gazdák földjük után támogatáshoz.

Az anyajuh tartás támogatási határideje május 23. A kérelmet, amelyet a tenyésztő szervezet leigazol, a termelő elpostázza az MVH hivatalnak. 25 napig még beadható az igénylés, napi 1 % csökkenéssel.

A gépbeszerzésre 25 %-os állami támogatás igényelhető. Az üzleti terv és a pályázat számítógépre vitele Békésen, a körzetközpontban történik. A beadási határidő június 15.

Részletesebb információt, nyomtatványokat, a falugazdásznál ügyfélfogadási időben kaphatnak az érdeklődő gazdák.

Vincze Tamás
falugazdász

Az aszály hatása a búzatablán

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Júniusi ajánlataim:

- szivattyúk, öntözők, tömlők
- szórófejek
- bográcsok, faszén
- növényvédő szerek, műtrágyák
- virágföldek, virágládák, cserepek
- fűnyírók (elektromos, benzines)
- bozótvágók, sövényvágók, ágvágók
- fűrészek, fejszék, kalapácsok
- kerti szerszámok
- külső-belső falfestékek
- olaj- zománc festékek
- higitók, glett anyagok, csemperagasztók, ecsetek, csiszolók
- barkács szerszámok
- esőruhák, csizmák, védőkesztyűk
- szőnyegek, lábtörlők, stb.

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

SPORT

Az utóbbi időben a csapat teljesítménye hanyatlott. Ha nem javul az edzések látogatottsága, fennáll a kiesés veszélye.

Eredmények:

Ápr. 01: Gyomaendrőd VSE – Tarhos: 3:4. Gyengélkedtek a hazaiak. Egyre lejjebb csúszunk a táblázaton.

Ápr. 08: Csanádapáca – Gyomaendrőd: 0:1

Ápr. 15: Endrőd – Kaszaper: 0:5

Az Ifjúsági csapatunk tucatnyi gólt rúgott az ellenfélnek.

Ápr. 21: Nagyszénás – Endrőd VSE: 7:2. Kiábrándító eredmény.

Ápr. 28: Endrőd – Újkígyós: 1:2. Csak egy 11-est tudtunk gólnak értékesíteni.

Táblázatunk: 12-ik hely Gyomaendrőd VSE: 7, 5, 12, 34-43, 26 pont.

Gyoma eredményei:

Mezőhegyes – Gyoma FC: 2:3

Ápr. 08. Gyomaendrőd FC – Jamina: 0:0

Ápr. 15. Dévaványa – Gyomaendrőd FC: 0:2

Ápr. 28. Sarkadkeresztúr – Gyoma FC: 2:2

Tábla állása: 3. Gyoma FC. 13, 7, 4, 50-30, 46 pont.

Sport 2007. tavaszán

Endrőd gyenge, Gyoma jó eredményt ért el.

Ápr. 23. Nagyszénás – Gyomaendrőd VSE: 7:2

Szégyenteljes vereség. Helyezés: 13. 7, 5, 11, 33-41, 26 pont

Ápr. 30. Endrőd – Újkígyós: 1:2

Tábla: 7, 5, 12, 34-43, 26 pont

Május 14. Mezőkovácsháza – Endrőd: 2:2

Helyezés: 12. 7, 6, 12, 36-45, 27 pont

Május 20. Endrőd – Sarkad: 1:3

12. hely Endrőd, 7, 6, 13, 37:48

Gyoma eredményei:

Ápr. 23. Gyoma – Mezőberény: 1:0

Ápr. 30. Sarkadkeresztúr – Gyoma FC: 2:2

Helyezés: 3. hely, 13, 7, 4, 50-30, 46 pont

Május 5. Gyoma FC – Füzesgyarmat: 7:0

3. Gyoma, 14, 7, 4, 57:30, 49 pont

Május 20. Battonya – Gyoma FC: 3:3

Helyezés: 3. Gyoma, 14, 8, 4, 60-33, 50 pont

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHE/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 7. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2007. július

EMLÉKMŰ-SZENTELÉS AZ ÖREGSZÖLŐBEN

Jakus Imre önkormányzati képviselő beszéde: 2007. június 2-án, a volt Szent Imre Iskola udvarán felállított emlékmű átadása és megszentelése alkalmából.

Tisztelt Hölgyeim, Uraim, Kedves Vendégeink!

Ösi magyar köszöntéssel köszöntöm Önöket: Isten hozta mindannyiukat, de azt hiszem, a mai napon egy magasabb szintű köszöntés illeti Önöket, a Szívük hozta mindannyiukat ma Öregszőlőbe.

Köszönöm, hogy elfogadták meghívásunkat, köszönöm, hogy pénzt és fáradságot nem kímélve a mai napot életük legszebb korának, gyermekkoruk emlékének szentelték. Kicsit vissza kell, hogy tekintsünk a múlt század elejére. Endrőd lakossága közel 18 ezer fő volt, melynek közel fele a körgáton kívül, tanyákon élt.

Ízelgetem a szavakat: Ugar, Polyákhalom, Peres, Décs-Páskum, Sztrenda. A mai fiatalnak egyszerűen határrészeket, termőföldek megjelölését jelenti, de mit jelent Önöknek? Az egykori tanyasorok lakást, szülőházat, a termőföld megélhetést, és az 1920-as években épült iskolák, az indíttatást.

Minden a múlté, az épületek helyén a mai kenyeret adó búzakalász leng, és az egy helyben álló napraforgó keresi a hajdanvolt helyét.

Másképp alakult a Timár-Brische, Csáki, Kápolnási és a Szent Imre iskola sorsa. Túl sűrűn lakták Öregszőlőt és az ingatlanokhoz néhány lánckert föld tartozott. Túl nagy falat lett volna a tanyarombolás. Így fennmaradtak az iskolák. A 60-as években kiépítették az elektromos hálózatot, mely túlélésre adott lehetőséget, de sajnos a központosítást ezek az iskolák sem kerülhet-

ték el. Utoljára 1975-ben szólalt meg az iskolacsengő, s lehettem tanúja az utolsó iskolai ballagásnak. Kicsit nonszenszként hangzik: az egyik szemem sír, a másik meg nevet. Sír mert az iskolák elvesztették eredeti funkciójukat, a másik nevet, mert az élet alapfeltételei megteremtésre kerültek Öregszőlőben. Az elmúlt években 11 km ivóvíz gerinc-, közel 3 km gázvezeték és az Iskola utca szilárd burkolata megépült.

A Brische-féle iskola magánlakásként szolgált évtizedeken át, de sajnos az enyészete lett. A Csáki iskola magánlakás. A Kápolnási iskolában színvonalas óvoda biztosítja a több mint 40 gyermek iskolára történő felkészülését. Itt a központi iskolában 20 férőhelyes Idősek Otthona működik, teszi szebbé az emberi élet utolsó éveit.

Engedjék meg, hogy Eötvös József szavaival köszöntsem Önöket a mai napon:

„Emlékekből él az ember,
s a múltból él az emlékezet.
Kinek nincs múltja,
nem lehet jelene, s jövője sem.”

Külön köszöntöm a mai gyermeknap ifjú résztvevőit, s meleg szeretettel köszöntöm mindannyiunk nevében a jelenlévő nyugdíjas és aktív tanárokat és tanítókat a pedagógusnap alkalmából.

Köszönöm, hogy meghallgattak és kellemes visszaemlékezést, jó szórakozást kívánok a mai napra!

Olvasóink figyelmébe!

Augusztusi számunk a nyári szabadságolás miatt később jelenik meg. Olvasóink szíves megértését kérjük, és kívánunk mindenkinek kellemes pihenést a nyárra.

a Szerkesztőség

Önnek joga van tudni...

Hogy miről döntött a Képviselő-testület június hónapban....

2007. június 26.-ára előrehozott testületi ülésen az alábbi napirendi pontokban döntött a testület. (A teljesség igénye nélkül)

Zaj és rezgésvédelem helyi szabályozásáról szóló rendelet módosítása

E napirendi pontnál többen is kívántak felszólalni, mind a képviselők, mind a lakosság részéről.

Kifogást emeltek az éjjel is működő szórakozóhelyek zaj határértékeinek elviselhetetlenségére, majd a hazafelé tartó csoportok hangos, zavaró viselkedésére, illetve az ezzel gyakran összefüggő vandalizmus mértékére.

A Képviselő-testület a következő rendeleteket módosította, alkalmazkodik ezzel a településrendezési tervekhez.

-Új hangosító, vagy zajkeltő berendezés üzemeltetését, alkalmazását engedélyeztetni köteles a használó, illetve a tulajdonos

-Az engedélyezési kötelezettség nem terjed ki az alkalmoszerűen rendezett eseményekre. Ebben az esetben a tulajdonos bejelentési kötelezettséggel tartozik a jegyző felé. Alkalmoszerű az esemény akkor, ha ua. épületben a gyakoriság nem haladja meg az évi 4 alkalmat.

-A mozgó hangos hirdetés, valamint termékínlát munkaszüneti napokon 9 és 12 óra, munkanapokon 7 és 17 óra között folytatható. Tempom, temető, hivatalok, oktatási-nevelési, szociális intézmények esetében 200m-es körzeten belül csak munkaszüneti napokon.

-A város belterületén tilos akár emberi hanggal, akár hangszerrel, vagy más technikai eszközzel (fűnyíró, betonkeverő, fűrészgép, stb.) a köznyugalom, közcsendet sértő zaj okozása 20 óra és 7 óra között.

-dB-ben állapították meg azt az értéket, ami még elfogadható a szórakozó helyiségek, építőipari kivitelezések, stb. környezetében.

E rendelet 2007. július 1. napján lép hatályba.

A hozzászólások végkicsengése azonban az volt, hogy minden rendelet annyit ér, amennyit betartanak és betartatnak belőle.

Önkéntes tűzoltó egyesület részére további támogatás megállapítása

Mivel a Tűzoltó Egyesületnek a tagok közül nem sikerült olyan személyt találni, aki iskolai végzettségére is figyelemmel a köztisztület létrehozása esetén a parancsnoki feladatok ellátásával megbízható, a Katasztrófavédelem javaslata alapján Szemlits Gyula érsekcsanádi lakost kívánja alkalmazni, s egyben megbízni a parancsnoki feladatok ellátásával.

A kért 1.000.000 Ft-os támogatás a parancsnok bérét finanszírozná.

A Képviselő-testület ezt a javaslatot a Tűzoltó Egyesület részére megszavazta.

Városi Egészségügyi intézmény igazgató főorvosának lemondása, az intézmény tovább működtetése

Többek előtt ismeretes, hogy Gyomaendrődön egyes járóbeteg szakellátás már régóta működik. A mai szintre történő fejlesztésére a szülőotthon megszüntetését követően nyílt lehetőség.

Az intézmény igazgató főorvosa a kezdetek óta (1996. január 01.) Dr Gedei Margit. 2007. május 14. napján kelt beadványában bejelentette, hogy 2007. szeptember 30. napjával a városi főorvosi megbízatásáról lemond.

Ezt követően 2007. május 21-én a Városi Egészségügyi Intézmény közalkalmazottai dolgozói szándéknyilatkozatot terjesztettek a képviselő-testület felé, az intézmény működtetésének továbbfolytatására.

A Képviselő-testület az alábbi megoldások közül választhat:

1./
Megtartva a főorvosi státuszt pályázatot ír ki az állás betöltésére, továbbra is önkormányzati támogatást nyújt, s elutasítja az intézmény dolgozóinak a gazdasági társaság alapítására vonatkozó szándéknyilatkozatát.

2./
Tekintettel arra, hogy a közreműködő orvosok vállalkozók, szakmai felügyeletük nem a városi főorvos feladata, ezért a testület Dr Gedei Margit főorvosi megbízatásának megszűnésével egy időben a státuszt is megszünteti.

3./
Hozzájárul az ott dolgozók által javasolt gazdasági társulás létrehozásához.

Ez utóbbi esetben azonban számos olyan kérdés merül fel, melyet a végleges döntés előtt tisztázni kell.

-Mi lesz az intézményben foglalkoztatott közalkalmazottakkal? Vállalja-e a társulás továbbfoglalkoztatásukat?

-Az épület, a gépek karbantartása, felújítása kinek a feladata lesz, annak esetleges költségei hogyan oszlanak meg?

-Hogyan alakul az épület bérleti díja?

A testület a döntést július hónapra napolta, s várja a lakosság minél szélesebb körű hozzászólását.

Városi Egészségügyi Intézmény egységes szabadságolása

A városi Egészségügyi Intézmény dolgozói egységesen 2007. augusztus 06. napjától, 2007. augusztus 17. napjáig szabadságukat töltik, ezért az intézmény működése szünetel.

A szakorvosi ellátásra szoruló betegeket a Réthy Pál kórházba lehetnek.

Gyomaendrőd város idegenforgalmi (turisztikai) koncepciója

A Képviselő-testület felkérte a FÓKUSZ Gazdaságfejlesztési Kft.-t, hogy készítse el városunk turisztikai koncepcióját. Ennek határideje:2007 május 31.

A munkát egy 12 főből álló team időre elvégezte. A munkacsoport fel kívánta mérni a helyi lakosság igényét is, így „Önnek is van ötlete” címmel felmérést végzett., majd a munka befejeztével 2007 május 31.-én átadó előadást tartott.

A kidolgozott koncepció elektronikus változata letölthető a város honlapjáról.

Közvilágítási lámpatest és hálózat bővítésre irányuló kérelme

Az elmúlt időszakban több, a közvilágítás bővítését érintő kérelem érkezett a Képviselő-testület elé. Bejárás és megvitatás után a következő javaslat született:

- Napkeleti utca 16. szám előtti oszlopra 1 db. közvilágítási lámpatest áthelyezését a meglévő közvilágítási lámpatestekből indokoltnak tartja.

- Attila utca 5. szám előtti oszlopra 1 db. közvilágítási lámpatest felszerelését indokoltnak tartja.

- Gutenberg utca közvilágítási hálózatának bővítését, 5 db. lámpatest felszerelését támogatja.

- „Előhalmi” tanyák (Dévaványai út mellett) közvilágítási hálózatának bővítését, 5db. lámpatest felszerelését nem támogatja.

A helyszíni bejárás során megállapítást nyert, hogy az érintett ingatlanok külterületen helyezkednek el, ahol a hálózat kiépítése nem kötelessége az Önkormányzatnak. Ennek ellenére árajánlatot kért az E-ON Tiszántúli Áramszolgáltatótól a telepítésre. A Zrt a következő árajánlatot adta: 1.100.000.-Ft + ÁFA.

A 2007. évi költségvetésben, ezen beruházásra elkülönített pénzösszeg nem áll rendelkezésre.

Az endrődi vásártér területéből való értékesítés

A Képviselő-testület nyílt pályázatot hirdet az Endrődi Vásártér ingatlan területéből, kézi autómóso létrehozásához.

A pályázat elkészítéséhez szükséges információk a hivatal Műszaki Osztályán kérhetők.

Beadási határidő:2007 július 20-án 12,00 óráig.

Lóversenyfogadás és bukmékeri rendszerű fogadás szervezése

A Szerencsejáték Felügyelet megkereste az Önkormányzatot, hogy a pénzügyminiszter úr nyilvános pályázat kiírását tervezi lóversenyfogadás és bukmékeri fogadás szervezésére. A Képviselő-testület hozzájárult ahhoz, hogy Gyomaendrőd Város Önkormányzat területén fogadóiroda alakuljon.

Tájékoztató a Gyomaendrőd Város Jó tanuló, jó sportoló díj odaítéléséről

A Képviselő-testület kiosztotta az idei évben alapított „Jó tanuló, jó sportoló” díjat

I. korcsoport-általán9os iskola alsó tagozata
Paróczai Zsófia 4.a Rózsahegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola
II. korcsoport felső tagozat 5-6 osztálya
Czibulka Alex 5.b Kis Bálint Általános Iskola
III. korcsoport felső tagozat 7-8 osztálya
Barna Nikolett 7.b Rózsahegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola
IV. korcsoport középiskola 9-10 osztálya
Csordás Ádám 10.a. Kner Im re Gimnázium, Szakközépiskola és Kolégium
A díjak átadására az iskolák tanévzáró ünnepségein került sor.

Tájékoztató a parlafü-mentesítésre kapott támogatásról

Elfogadta a Képviselő-testület a parlafü-mentesítés támogatásáról szóló tájékoztatót. A rendelkezésre álló támogatási keret alapján Önkormányzatunk 12 fő regisztrált munkanélküli 3 hónapos foglalkoztatását támogatja.

Lehóczkiné Timár Irén képviselő

Meghívó! A 8-as és 9-es választókerület Képviselői tisztelettel meghívják a körzet lakóit 2007. július 5.-én tartandó, 18 órakor kezdődő beszélgetésre. Helye: Blacha úti Közösségi Ház.

Tisztelettel: Várfi András Polgármester-képviselő,
Lehóczkiné Timár Irén képviselő

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

KODÁLY – EMLÉKHANGVERSENY

2007. július 6-án 19 órai kezdettel
Gyomaendrődön a református templomban.

Közreműködők:

**Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusa,
Karnagy: Gecseiné Sárhegyi Nóra.**

**Diósgyőri Vasas Vegyeskar,
Karnagy: Pogonyi Lászlóné**

Orgonán közreműködik: **Parola Csaba**

A rendezvény fővédnöke:

Zelenák Zoltán mecénás

Belépődíj: 500 Forint.

A programot támogatja:

**A Művészeti és Szabadművelődési
Alapítvány.**

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk az ENCI egykori dolgozóit és valamennyi
kedves érdeklődőt

a „60 éves az ENCI”

jubileumi emlékműsorra és az emléktábla avatásra

amely 2007. JULIUS 28-án kerül megrendezésre
Gyomaendrődön, az ENCI udvarán

A rendezvény programja:

- 13.00 „Bográcsolás” tájleltető ételek főzőversenye
(benevezés a helyszínen)
- 14.00 „Az endrődi cipészek élete” c. szakmai kiállítás megnyitója
- 14.15. Pódium beszélgetés a cipész szakmáról és az ENCI történetéről
- 15.30. **Jubileumi emlékműsor:**
Zenés gyülekező
- 16.00. Ünnepi köszöntő - Emléktábla avatás
Ünnepi Gála: cigányzene, néptánc
magyaróta, operett, társastánc
- 18.00. Nostalgia zene / Főzőverseny eredményhirdetése
- 18.30. Hástánc bemutató
- 18.50. ENCI zenekar
- 19.10. Tombolajátás
- 19.30. Vacsora a Bowling Treff étteremben
(a vacsorajegy elővételeiben: 1.000,- Ft/adag, érdeklődni: 66-284-776)
- 20.00. Tézisek és utcabái

Minden érdeklődőt tisztelettel és szeretettel várunk!

(Bővebb információ: 66-284-776)

Gyomaendrőd Város Fejlesztéséért
Egyesület

Elkészült Gyomaendrőd idegenforgalmi (turisztikai) koncepciója

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete felkérte a FÓKUSZ-2 Gazdaságfejlesztési Kft-t Gyomaendrőd idegenforgalmi (turisztikai) fejlesztési koncepciójának értékelemzéses módszerrel történő elkészítésére. A koncepció elkészítésének határideje: 2007. május 31.

A munka elvégzésére egy 12 fős - a koncepció értékelemzéses kialakításával foglalkozó - team alakult. A teamtagok kiválasztása a megbízó és az értékelemző támogatásával történt.

A teamtagok heti rendszerességgel tartottak megbeszéléseket, melynek során meghatározták: célokat és részcélokat, az igénylők körét, az erőforrásokat, az adottságokat, az igényeket, valamint a hozzájuk kapcsolódó, megvalósításra és ütemezésre váró funkciókat.

A munka során az Önkormányzat a helyi lakosság igényeit is fel kívánta mérni, ezért lakossági felmérést végeztünk „Önnek is van ötlete!” címmel. A kérdőívet beküldők nyereménysorsoláson vettek részt, melyen fürdőbelépőt, étkezési utalványt, valamint belépőjegyet sorsoltunk ki a Körösmenti Táncegyüttes Alapítvány Jubileumi Gálaműsorára. Ezúton szeretnénk megköszönni a Körös Étterem és Szálloda, a Fészek Panzió és Étterem, a Sörkert Fogadó, a Liget Söröző és Étterem, a Szilvia Panzió, a Liget Fürdő, valamint a Körösmenti Táncegyüttes Alapítvány felajánlásait.

A munka során az információgyűjtési szakaszt követően került sor a részletes funkcióértékelésre, az értékelemzési munka alkotó, illetve értékelő szakaszára.

A munka tervező szakasza során a megfogalmazott ötletekhez funkciók lettek rendelve az előzetesen megadott tartalmi követelmények szerint. A kidolgozott koncepcióra intézkedési tervet kell készíteni a határidők és felelősök megjelölésével. A fejlesztési irányokat illeszteni kell egyéb turisztikai stratégiai vonatkozó dokumentációkhoz.

A FÓKUSZ-2 Kft 2007. május 31-én átadó előadást tartott, melyen átadta a zárójelentést, ez elkészült idegenforgalmi (turisztikai) koncepciót, valamint prezentációt tartott az elvégzett munkáról.

KODÁLY – EMLÉKHANGVERSENY

2007. július 7-én 19 órai kezdettel Szarvason az
Evangélikus Ótemplomban.

Közreműködők:

**Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórusa,
Karnagy: Gecseiné Sárhegyi Nóra.**

**Diósgyőri Vasas Vegyeskar,
Karnagy: Pogonyi Lászlóné**

Orgonán közreműködik: **Parola Csaba**

A rendezvény fővédnöke:

Zelenák Zoltán mecénás

Belépődíj: 500 Forint.

A programot támogatja:

**A Művészeti és Szabadművelődési
Alapítvány.**

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld.

Új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

GUBUCZ JÁNOS (1915 – 2007)

1915. március 22-én született Endrődön és elhunyt 2007. április 10-én Gyomaendrődön. Édesanyja Kulik Erzsébet. Özvegyen nevelte fel 3 gyermekét, mivel férje az első világháborúban hősi halált halt. Így apját csak fényképéről ismerhette.

Gyermekként élte a falusi gyermekek nehéz életét. Vigyázott a tanyán tartott állatokra, mikor nagyobbacska lett. Iskoláit elvégezve, Timár Imre cipészmeister keze alatt szakmát tanult. Felszabadulása után szakmai tudását Budapesten folytatta. Onnan hazatérve be-

kapcsolódott szülőfaluja sport és szabad színjátszás teendőibe. Jelentős szerepet játszott fiatalon a János Vitéz c. darabban. Méltó szereplőtársa volt Lackó akkori segédkántornak, aki csodálatos hangjával elbűvölte a hallgatóságot. Sokat emlegették a későbbi években Gárdonyi színművében a cigány szerepében.

1939-ben megnősült, felesége Timár Margit, akivel példás házasságban élt, annak 1993-ban bekövetkezett haláláig. Házasságukból 3 gyermek született, de egy nem érte meg a felnőtt kort, apja nem is láthatta, mert közben katona, majd hadifogoly volt. E szép házasságot több katonai behívó szakította meg, és a második világháborút négy évig tartó orosz hadifogság. A fronton megsebesült, Lennberg katonai kórházában ápolták. Erős akaratának tudható be, hogy bal karját nem kellett amputálni. Félig gyógyultán szénbányában dolgozott hosszabb ideig, 1949-ben szabadult. Itthon kubikusként, betanított munkásként dolgozott, majd a tsz-ben helyezkedett el, 4 év után a Cipészszövetkezetbe került. Az itt töltött évek élete és családjának legboldogabb ideje volt. Példás férj és családapa volt. Nyugdíjba vonulása után többször visszahívták segítségnek.

Hosszú áldásos életét, békés, de előforduló betegségek tarkították. Endrődön a párja mellé temették. Béke poraira!

Márton Gábor

Anyuka születésnapján (85.)

Anyánk már elfelejt nevetni
kislányos arcán mélabú
el se akar mozdulni már
legfeljebb ott legbelül
mozdul egy derűsebb áram
egy régi bál emléke tán:
villámgyorsan megtelt a tánc-
rend ő volt ott a legszebb leány
ringott ringott a barna szépség
walcerek lágy hullámain
elúszott azóta minden
elsodorta a szél leányálmaim
de azért jó volt ahogy volt
Isten rendezte így nekem
s én köszönöm most hat gyermekem
bár nevetős arcom sosem lesz
de szívem derút rejteget
mikor köröttem sorjázni látok
ifjabb és idősebb gyermeket
hísz aki ilyen kincseket birtokol
a teljességbe érkezett
Békéscsaba, 2003. február
Cs. Szabó Annamária

Találkozások

1. Assisiben

egy katlan meleg délután
FERENC TESTVÉRT látni, de nagyon vágytam
zenével telt meg épp a város
zeneterem volt minden háza
egy duecento templomocska
mélyéről biztatóan áradt
egy Bach szonáta -
csak jártam, mintha álomban járnék -
a szorosra zárt kis utcákból
egyszerre kibomlott a tájké
és a napfényel versenyt aranyló
búzamezőkön hirtelen
földerengett barna csuhában
örömtől sugárzóan a jó hírt
hozó Poverello...
„PAX ET BONUM”
Cs. Szabó Annamária

Újabb sikeres rendezvény iskolánkban...

A Kis Bálint Általános Iskola 2007. május 24-én **Szakmai napot és Nevelési értekezletet** tartott a HEFOP 3.1.3 „Felkészítés a kompetencia-alapú oktatásra” és a HEFOP 2.1.5.B. „Halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált nevelése” programokban támogatott projektek keretében.

Fülöp Istvánné igazgatónöve bevezetője után Gyomaendrőd város polgármestere, **Várfi András** köszöntötte a vendégeket és a tantestületet. Beszédében kiemelte, hogy a város közoktatási intézményeiben folyó nevelő-oktató munka mellett fontos, hogy szakmai rendezvényeknek is teret adjon egy-egy intézmény. **Földesi Zoltán országgyűlési képviselő** úr elismerően nyilatkozott a tantestületről, mert szakmailag innovatív, megújulni kész nevelők dolgoznak a jövőért. A jövő pedig nem más, mint a gyermek!

Az első előadó - a változatos, tartalmas programmal dúsított délelőttön - **Pálfalvi Zsolt**, az Oktatási Hivatal OKÉV Dél-alföldi Regionális Igazgatóságának igazgatója volt, aki a kompetencia-alapú oktatás jelentőségét nyomatékosította, valamint a regionális közoktatás-fejlesztési stratégia helyét, szerepét vázolta fel. Olyan szakmai szempontok jönnek létre /bázisiskolák/, amelyek közoktatás fejlesztésével, koordinálásával is foglalkoznak.

A második előadó **Kapcsáné Németi Júlia**, a sulinoVA Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht programvezetője a halmozottan hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésének jelentőségéről tartott érdekes előadást.

A harmadik előadónót ismerősként üdvözölhettük, **Szabó Istvánné a Békés Megyei Humán Fejlesztési és Információs Központ igazgatója**, aki iskolánk több pedagógusának tartott már továbbképzést a kompetencia-alapú oktatásról és a kooperatív tanulási módszerről. A kompetencia-alapú oktatás szerepéről beszélt, valamint beszámolt arról, hogy a megyéből mennyi iskola és pedagógus vett részt a módszertani fejlesztésekben.

Ezután a nap legérdekesebb része következett, három szekcióban hat kollégánót tartott bemutató órát a következő tantárgyakból:

1. évfolyamon: **Magyar Béliáné igazgatóhelyettes** - matematika
Koloh Imréné tanító - magyar nyelv és irodalom
5. évfolyamon: **Dinya Livia szaktanár** - osztályfőnöki
Palicskáné Szegedi Katalin szaktanár - technika
7. évfolyamon: **Simonné Szrnka Zsuzsanna szaktanár** - etika
Uhrin Attiláné szaktanár - földrajz

A látottak tanúbizonyságot adtak a gyakorlatban, hogyan kell sikeresen alkalmazni a kompetencia-alapú oktatást ötvözve az integrációval. A tanítási órákat röviden megbeszéltük.

A délelőtti utolsó részében folytatódott iskolánk pedagógiai gyakorlatának bemutatása, melynek keretében **Ágostonné Farkas Mária logopédus, gyógypedagógus** a sajátos nevelési igényű tanulók integrált neveléséről-oktatásáról, **Baráth Ella IPR-munkacsoport vezető** a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrált ellátásáról, **Simonné Szrnka Zsuzsanna mérési- és minőségfejlesztési munkacsoport vezetője** a kompetencia-alapú oktatás alkalmazásáról nyújtott átfogó képet.

A szakmai nap utolsó előadója iskolánk tanára, **Dinya Livia pályázati munkacsoport vezetője** volt, aki az **Integrációs Pedagógiai Rendszer kiterjesztése a gyomai városrész intézményfokozatai között - vertikális együttműködési modell kiépítése a hálózattá fejlesztés első lépéseként** c. nyertes pályázat projektindítójában ismertette annak célkitűzéseit, főbb tartalmi vonatkozásait, várható eredményét. Vázolta a jövőképet, amely nem más, mint az újabb pályázatok (NFT II.) benyújtása, mert fejlesztési és fejlődési esélyeinket így növelhetjük.

Szabó Balázné bizottsági elnökasszony záró gondolataiban megköszönte az előadók részletes szakmai tájékoztatóját, és elismerően szólt az iskolában folyó magas szintű nevelési - oktatási munkáról.

Baráti beszélgetéssel egybekötött ebéddel fejeződött be az egész napos program.

Kis Bálint Általános Iskola
Nevelőtestülete

A Kis Bálint Napok

Az idei Kis Bálint Napok programsorozata immár hagyományosan a névadói emlékünneppel kezdődött a Kis Bálint Általános Iskola Fő úti épületében.

Fülöp Istvánné igazgatónöve köszöntöje után az irodalmi színpad és énekkar másora következett. **Várfi András** polgármester úr is üdvözölte az ünneplő vendégeket, diákokat.

Kovács Sándor, Kis Bálint lezámítottja, az iskola volt tanulója arról szólt, hogy a tanárok több megbecsülést, tiszteletet érdemelnének a társadalom részéről! Elismerően nyilatkozott Gyomaendrőd polgármesteréről, aki szívén viseli a város oktatását.

A Gyermekéért Alapítvány Kuratóriumának döntése alapján az idei KIS BÁLINT-DÍJAT **Kovács Gábor** nyugalmazott igazgató úr kapta meg.

Az ünnepség a Dákönkormányzat díjainak átadásával folytatódott. Így a tanév legjobb szülője díjat **Nándoriné Klein Ilona**, legjobb nagyszülője díját: **Kovács László**, az év tanulója díját pedig **Tóth Csilla 7. osztályos tanuló** kapta meg!

Az ünnepség a Hősök úti épületben folytatódott, ahol **Beranek Ottóné Németh Gizella** tanítónőről emlékermet nevezték el. **Gizike néni** életét, pályáját **Cs. Nagy Lajos** pedagógus és **Csányi István** alpolgármester méltatta.

Az első nap - Családi estével zárult, ahol gyermek, szülő, tanító- és tanár néni együtt lehetett, beszélgethetett, játszhatott, koncertet hallgathatott.

A 2. nap „Tegyünk a természetért!” jegyében zajlott, az alsóközépső egy természetfilmet néztek meg a moziban, majd gyalogtúrát tettek a túraútvonalon. A felsősök szemetet szüreteltek igen eredményesen, majd valóban a természetbe vetették útirányukat, parlagfüvet irtottak a Körös - folyó ártéri területén.

A 3. napon az első Kis Bálint - próbára került sor. Ót állomáson kellett a tanulóknak ügyességi, rajz, ének, irodalmi tudásukról játékos formában számot adni.

A Kis Bálint Általános Iskola rendezvénysorozata a Diákönkormányzat közgyűlésével és díjátadásokkal zárult. Legeredményesebbek a következő osztályok voltak.

Kis Bálint - próba: 1-2. o. közül: 2. b
3-4. o. közül: 4. c
5-6. o. közül: 6. c
7-8. o. közül: 7. a

Egészségnevelési program keretében „MINT A MAKK” vándorserleget megszerzve kapta a 6. c és 6. d osztály

Környezetünk szépségéért díjat a 6. b osztály kapta.

Kis Bálint Általános Iskola
Nevelőtestülete

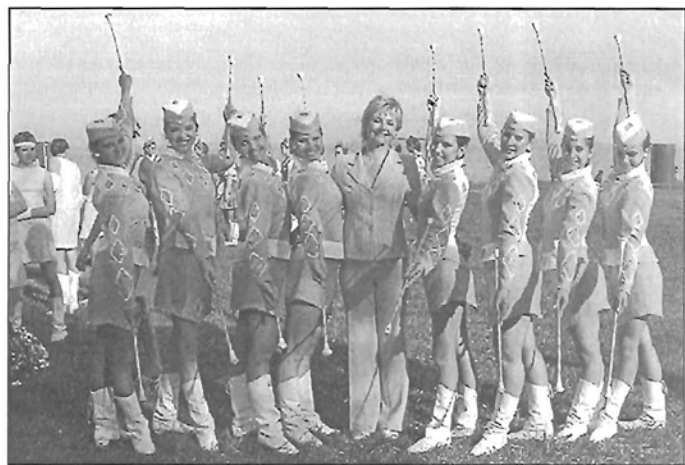
Újabb országos majorette sikerek!

A gyomaendrődi Színfolt Majorette Csoport 2007. június 9-én Zánkán a VII: Magyar Majorette Bajnokságon vett részt. 12 versenyszámba nevezett az együttes, s ebből 9 kategóriában dobogós helyezést szerzett meg.

A következő nagyszerű eredmények születtek a balatonparti maratoni versenyen.

senior botos páros: I. helyezés: Knapcsék Kitti - Nyiri Dóra
senior pompon páros: I. helyezés: Knapcsék Kitti - Baráth Beáta
senior miniformáció: I. helyezés: kiscsoport
senior botos színpadi tánc: II. helyezés: nagycsoport
senior botos menettánc: II. helyezés: nagycsoport
senior összetett verseny: III. helyezés: nagycsoport
senior pompon szóló: III. helyezés: Baráth Beáta
junior botos menettánc: III. helyezés: nagycsoport
junior botos szóló: III. helyezés: Arnótszky Judit
junior botos színpadi tánc: IV. helyezés: nagycsoport
A csoport vezetője: Hunya Jolán tanárnő
Minden dobogós helyezéssel jogot szerzett az együttes, hogy indulhat a nemzetközi megmérettetésen, az Európa Bajnokságon Lengyelországban.

Így a nyár a szünidei kikapcsolódáson kívül fellépésekkel dúsított, intenzív felkészüléssel fog párosulni a senior csapatnak.

Katolikus oldal

JÚLIUSI MISEREND

Endröd

Plébános szabadsága alatt: vasárnap: 8-kor, és 19 órakor.
Hétköznap reggel fél 8-kor rózsafüzér.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

A nyári vakáció alatt nincs mise!

Hunya

Plébános szabadsága alatt: vasárnap: reggel 8-kor.
Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor rózsafüzér.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 19 órakor,
hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 19 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

Egyházi események képekben

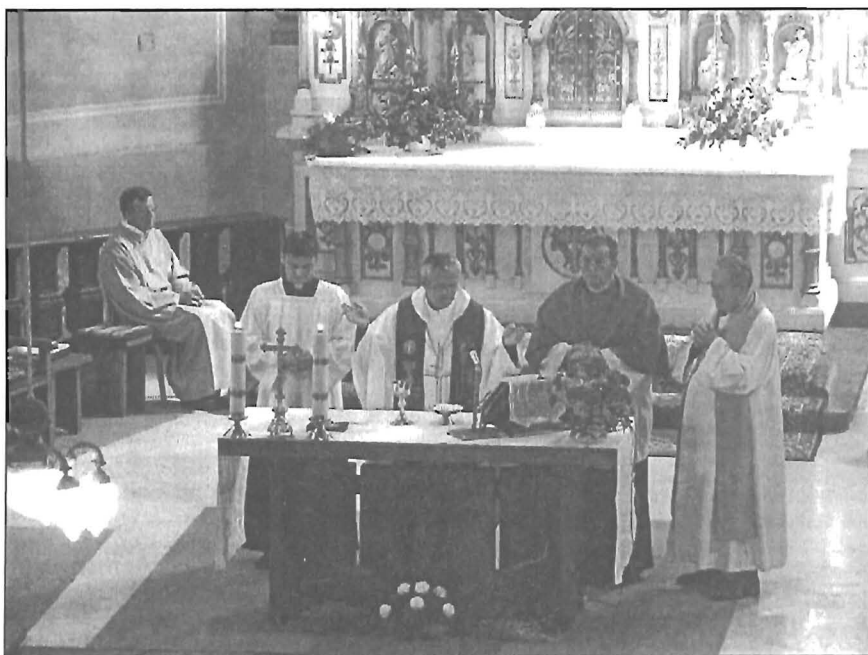
JÚLIUSI ÜNNEPEK

1. vasárnap:	Évközi 13. vasárnap
2. hétfő:	Sarlós Boldogasszony
3. kedd:	Szent Tamás apostol
4. szerda:	Portugáliai Szent Erzsébet
5. csütörtök:	Zaccaria Szent Antal áldozópap
6. péntek:	Goretti Szent Mária szűz és vértanú
8. vasárnap:	Évközi 14. vasárnap
11. szerda:	Szent Benedek apát, Európa fővédőszentje
13. péntek:	Szent Henrik
14. szombat:	Lellisi Szent Kamill áldozópap
15. vasárnap:	Évközi 15. vasárnap
16. hétfő:	Kármel-hegyi Boldogasszony
17. kedd:	Szent Zoerárd-András és Benedek remeték
18. szerda:	Szent Hedvig királynő
20. péntek:	Szent Apollinaris püspök és vértanú
21. szombat:	Brindisi Szent Lőrinc áldozópap és egyháztanító
22. vasárnap:	Évközi 16. vasárnap
23. hétfő:	Szent Brigitta szerzetesnő
24. kedd:	Árpád-házi Szent Kinga szűz
25. szerda:	Szent Jakab apostol
26. csütörtök:	Szent Joakim és Szent Anna, Szűz Mária szülei
27. péntek:	Szent Charbel Makhlouf áldozópap
29. vasárnap:	Évközi 17. vasárnap
30. hétfő:	Aranyszavú Szent Péter püspök
31. kedd:	Loyolai Szent Ignác áldozópap

Kedves Olvasók! Május és június hónap bővelkedett egyházi eseményekben. A teljesség igénye nélkül néhány fotót szeretnénk közreadni.

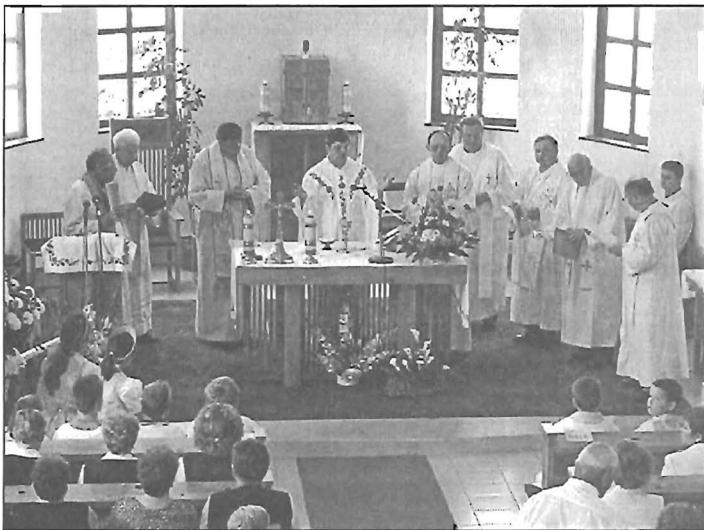
Bal felső kép: Elsőáldozás Gyomán 2007. május 27-én
Bal alsó kép: elsőáldozók Endrődön - 2007. június 3.
Jobb felső kép: elsőáldozók agapéja az endrödi plébánián

Június 17-én vasárnap délelőtt 10 órakor Endrődön Dr. Kiss-Rigó László püspök bérmált

Hunyán június 23-án, szombaton tartottuk a Szent László búcsút. Az ünnep főpapja Fügedy Antal (jobb felső kép) mezőbikácsi plébános volt. Mezőbikács neve fájdalmasan ismerősen cseng a fülünkben, hisz ott van eltemetve Iványi György vértanú papunk. Bal alsó kép: a hunyai ünnep fényét emelte a gyáli zárándokok csoportja.

És elballagtak a Szent Gellért Iskola nyolcadikos tanulói is...

Hunyán szentmisével búcsúztunk a ballagóktól

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

PORTUGÁLIAI SZENT ERZSÉBET

Július 4.

*1277. +Estremoz, 1336. július 4.

Erzsébet 1277-ben született. II. Endre magyar király dédunokája, Árpádházi Szent Erzsébet másodfokú unokahúga volt. Apja III. Péter aragóniai király, anyja Konstanza, Manfréd szicíliai király leánya. A keresztségben a harmincöt évvel korábban szentté avatott nagynénjéről, Erzsébetről kapta a nevét.

Tizenkét éves volt, amikor férjhez adták Déneshez, Portugália királyához. Két gyermekük született: Alfonz, aki trónörökös lett, és Konstanza, akit később IV. Ferdinánd, Kasztília királya vett feleségül.

A házasság politikai megfontolások alapján jött létre, és Erzsébetet nem tette boldoggá. Dénes király, a férje kicsapongó életet élt, több gyermeke is született a házassággal kívül. Erzsébet azonban mindent türelemmel viselt, és úgy imádkozott és vezekelt férje megtéréseért, mintha szerzetesnő lett volna. Önmagáról teljesen megfeledkezve csak férje bűneit siratta, melyekkel Istent bántja. Jóságában odáig elment, hogy férje törvénytelen gyermekeit is anyai szeretettel nevelte.

Mikor utódlásra került a sor, Alfonz föllázadt, mert atyja egyik törvénytelen fiát helyezte előtérbe vele szemben. Erzsébet ekkor a béke anyala lett a viszálykodó apa és fia között. A férje megnehezelt emiatt, sőt azzal vádolta, hogy Alfonz pártjára állt, ezért száműzte egy faluba. Csak később látta be tévedését, és hívta vissza maga mellé Erzsébetet. Dénes súlyos betegsége idején Erzsébet végig mellette volt, és a legnagyobb szeretettel ápolta. Nem engedte át másnak a férje halálos ágya melletti szolgálatot.

A hagyomány úgy tudja, hogy Dénes király megtéréseben jelentős szerepe volt a következő esetnek:

Erzsébetet az irgalmasság gyakorlása közben egy apród szokta kísélni, aki szükség esetén a segítségére volt. A király meggyanúsította azzal, hogy bűnös viszonya van a

királynővel, ezért halálra ítélte. Elküldte mérségetők ellenőrzésére az apródot, a kemencénél dolgozóknak pedig megüzente, hogy egy meghatározott órában érkezik majd egy apród, azt fogják meg, és vessék a kemencébe.

Az apród el is indult a királyi megbizatással, de útja közben betért egy templomba, misére. Ez a késedelem mentette meg az életét. A király ugyanis majdnem vele egy időben útnak indított egy másik udvari embert, hogy nézze meg, végrehajtották-e ítéletét. Am a kemencéhez az előre jelzett órában csak az ellenőr érkezett meg, akit a munkások megragadtak, s abban a hiszemben, hogy ő a kiszemelt áldozat, bevették a tüzes kemencébe. A király megértette a jelet, amellyel Isten megmentette az ártatlan apródot, és bűnbánatot tartva megtért.

Erzsébet tehát elérte, hogy a férje 1325-ben megtérve, szentként halt meg. Özvegyen maradván teljesen az irgalmasság cselekedeteinek szentelte életét. Vagyonát és ékszereit eladta, és az árát szétosztotta a szegények és a kolostorok között. Magára öltötte a ferences harmadrendiek ruháját, és zarándoklatokra indult. Gyalog ment el Szent Jakab sírjához, Compostellába, majd visszavonult Coimbrába, az általa alapított klarissza kolostorba. Fogadalmat csak a halálos ágyán tett, hogy a jótékonyágban ne akadályozza a szegénységi fogadalom.

A kolostort utoljára akkor hagyta el, amikor békét köztíteni ment a fia, IV. Alfonz és a veje, kasztíliai Ferdinánd között. Az út és a testvérháború miatt érzett fájdalom felőrölte maradék erejét. Estremozba érve magas láza lett, és itt érte a halál 1336. július 4-én, lánya és menyekarjai között. Holttestét Coimbrába vitték, és sírja hamarosan zarándokhellyé vált, mert ereklyéi körül csodák történtek. Szentté avatását 1576-ban indították el. 1612-ben nyitották fel a sírt, és épségben találták a testét. VIII. Orbán pápa 1626-ban avatta szentté. Ünnepe még ebben az évben felvették a római naptárba, július 4-re. 1694-ben áthelyezték július 8-ra, hogy kivegyék Szent Péter és Pál ünnepének oktavájából. Mivel az oktava megszűnt, 1969-ben visszahelyezték július 4-re.

Szacsvay Varga Ferenc kiállítása Gyomán

„Magamat kigúnyolom ha kell”

Cyrano de Bergerac

„Magyarországon, Budapesten születtem 1946-ban. Bár kora gyermekkorom óta festő akartam lenni, iparművész szakon végeztem, mint bútorműves és belsőépítész. Dolgoztam modellező-grafikusként, reklámgrafikus, dizlettervező, színházi rendező-asszisztens is voltam, majd katona és textilfestő. Közben zenetanulmányokat folytattam csellósokon és természetesen rajzoltam, festettem. 1982 óta, mint önálló képzőművész, kiállító festő dolgozom. Vonzanak a humán tanulmányok, köztük történelem, hadtörténet, zene, filozófia, valamint a technikatörténet, különösen a hajózás. Műveimben igyekszem tárgyilagos világunkat meszesrűen, bohókásan, némi iróniában oldottan ábrázolni.”

ROKOKÓ BOHÓSÁGOK címmel Szacsvay Varga Ferenc festőművész kiállítása nyílt a Vidovszky Béla Városi Képtárban június 30-án.

A kiállítást megnyitotta Veszely Lajos festőművész. Közreműködött Cserenyecz Dóra gitáron.

A kiállítás nyitva: 2007. június 30-tól augusztus 31-ig.

HUNYAIÁK CSÍKSOMLYÓN

Akárcsak az előző években, idén is százezrek érezték lelki szükségletüket, hogy részt vegyenek a Csíksomlyói pünkösdi búcsún.

Mi is Hunyáról kisbusszal szerveztük az utat, amely 15 személyt tudott elvinni, így a hitoktatónk Soczó Géza és Hegedűs Bence állandó ministránsunk, már csak a szarvasi Máltai Szeretetszolgálathoz csatlakozva tudtak útra kelni.

Útba ejtettük Dévát ahol a Böjte Csaba által fenntartott iskolának vittünk élelmiszert, mindenki saját felajánlása szerint, amit nagy örömmel fogadtak a segítő munkatársak. Utána Vajdahunyad várát is megnéztük, majd Lázárfalván szálltunk meg. Három család fogadott be minket, akik maximálisan kiszolgáltak bennünket, vendégszeretetük csodálatra méltó volt. A Máltai Szeretetszolgálat utasai Tibódon lettek elhelyezve. Szombaton a búcsú napján korán indultunk el, hogy együtt imádkozjunk a Szűzanyához, a két hegy közötti nyeregben felállított szabadtéri oltárnál.

Magasztalja lelkem az Urat! Így szólt az idei pünkösdi Csíksomlyói búcsú mottója. A szentmise kezdetén Orbán Szabolcs, a Szent Istvánról elnevezett Erdélyi Ferences Tartomány főnökhelyettese köszöntötte a zárandókokat: az Úr adjon nektek békességet.

Erre a békességre van szükségünk egyéni és közösségi életünkben, országunk, hazánk életében, nemzetünk és az egész emberiség életében

közöttünk, akkor a keresztény ember körül néz, és szilárd pontot keres. Ezért jöttünk ide, Somlyóra, hogy szent hitünkben találjuk meg a Szűzanya vezetésével az Úr Jézusban azt a szilárd pontot, közös keresztény hitünket, melyben ismét egymásra találunk és együtt mondhatjuk, hogy magasztalja lelkem az Urat – mondotta Jakubinyi György.

A búcsús szentmise ünnepi szónoka Borbély Gábor pápai prelátus, kanonok, nyugalmazott csíkszeredai főesperes volt. Beszédének elején a Szűzanya áldását kérte az édesanyákra, akik szívük alatt hordozzák gyermeküket, akik kicsi vagy nagyobb gyermekükkel érkeztek, a sokgyermekes és a papi édesanyákra, valamint azokra az asszonyokra is, akik hiába várják a gyermekáldást. A fiatalokhoz szólva két követendő példát állított a szónok eléjük: Szent Imre herceget és Árpád-házi Szent Erzsébetet.

rögjön ezért a csodálatos földért. Csíksomlyói Szűz Mária hallgasd meg mindenkinek a kérését, véd meg jövőnket, adj igazi történelmet ennek az anyyi bajt látott földnek”- fohászkozott a főesperes plébános.

A szentmise végén a búcsút 15. alkalommal közvetítő Duna Televízió elnöke, Cselényi László egy XIX. századból származó faragott domborművet adott át a somlyói barátoknak. A kegytárgyat a torontói székelyektől kapott pénzből vásárolták meg egy németországi magyar hölgytől. Cselényi László elmondta, hogy a hazatérés szimbólumaként hozták Somlyóra Kászoni Ferenc fagaragó munkáját, amelyen a következő felirat található: Csíksomlyói segítő Mária, könyörögj érettünk.

A szentmise végén a pápai himnusz után a magyar és székely himnuszt is elénekeltük.

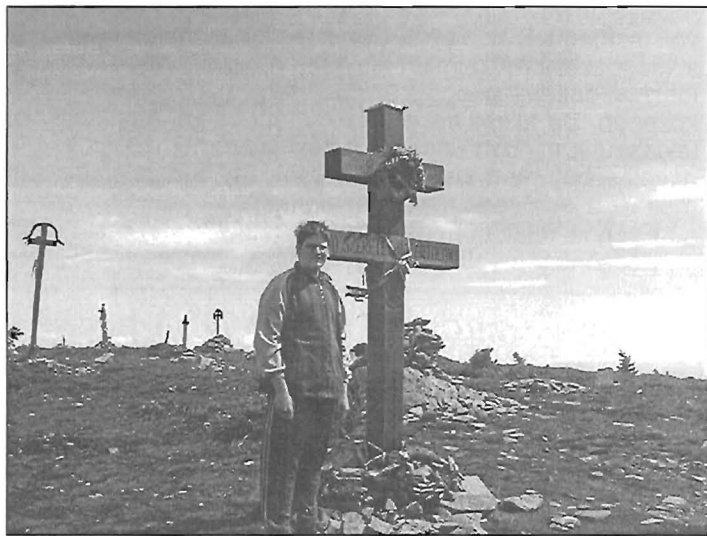
Alig értünk le a hegyről, nem sokkal zápor és jégeső tette próbára a zárandókokat. Hitben és lélekleben megerősödve, a felhalmozott élmények sokasága, felemelő és pótolhatatlan érzés volt mindenki számára, akik ott voltak.

Másnap folytattuk utunkat Gyilkos-tó, Békás-szoros, Korond és Farkaslakára. Segítették utunkat házigazdáink, akiknél a szállásunk volt, ők voltak az idegenvezetőink. Jártunk a Szent Anna-tónál, Kézdivásárhelyen, Tusnádfürdőn, Mádéfalván, ahol 200 székely magyart mészároztak le a császári seregek, a tiszteletükre felállított emlékműnél megálltunk egy pár percre.

Hazafelé Töröcsvárnál az ún. Drakula-kastélyt néztük meg, amely nagyon szép éppen maradt állapotban van.

Sok szép élménnyel gazdagodva tértünk haza, azzal a fogadalommal, hogy jövőre újra elme gyünk.

Hanyecz Vencelné

– mondotta bevezetőjében az erdélyi ferences előljáró, aki arra kérte az Urat, adja meg mindazoknak, akik Csíksomlyóra érkeztek, hogy lélekleben is közelebb kerüljenek végső céljukhoz, és az Isten békességével szívünkben együtt tudjuk zengeni a boldogságos Szűz Máriával: Magasztalja lelkem az Urat, mert nagyot tett velem Ó, aki hatalmas.

Jakubinyi György érsek köszöntőjében azt hangsúlyozta, hogy akik eljöttek Csíksomlyóra, mindannyian testvérek, hisz ugyanannak az édesanyának, a boldogságos Szűzanyának gyermekei. A mi Szűzanya-tiszteletünk nem öncél – hangsúlyozta Jakubinyi érsek –, mert az igazi cél, hogy a Szűzanya mindenkit Jézushoz vezessen. Mária által Jézushoz – idézte az ősi jelszót Jakubinyi György, majd így folytatta: az idei búcsú jelszavában, amit a Szűzanya Erzsébet látogatásakor mondott, benne van a keresztény élet teljes programja: olyan kell legyen az életünk, hogy tetteink, szavaink magasztalják az Urat, és szolgálják a szeretetben embertársainkat. A mai világban, mikor egészen az államvezetőnkig politikai zavarban élünk, mikor szűkebb körünkben is, nemzetünkben a változások utáni látszat-egység után széthúzás és versengés uralkodik

Apor Vilmos, Márton Áron, Boros Fortunát olyan küzdő férfiak voltak, akiknek példája seghető e harcot megharcolni.

„Ime testvéreim – szölt az ünnep szónoka – néhány szűzmáriás királyfi közülünk, a mi történelmünkben, a mi népünk közül. Áldjuk érte a csíksomlyói Szűzanyát, és kérjük, hogy ne hagyjon el ezután sem minket – mondotta, és egyben a jelenkor veszélyeire is figyelmeztette az egybegyűlteket.

„Sok vértől sebzik az emberiség teste és lelke. De amíg a szegénység, a nyomor, a bűn, a háborúk, a reménytelenség rányomja a bélyegét jelenkori történelmünkre, nem szabad megfedkezniünk, hogy földünket is el akarják pusztítani. Kérjük a Szűzanyát, könyö-

Endrőd néprajza

Rendező: Szondi István

Dr. Ujváry Zoltán professzor emeritus,
DE. Néprajzi Tanszék

„Tanyai iskolák emlékmű” (avató beszéde)

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, kedves régi diákok és tanítók!

Itt állunk-e nagyszerű alkotás mellett, mely a külterületi iskoláknak állít emléket. Sajnos mára ezek közül csak néhány maradt meg és kerülte el a megszűnést követő lebontást.

De a volt diákok és oktatók szívében továbbélnek, - mind a mai napig.

Az emlékmű tölgyfából faragott, mivel a tölgy szimbolikusan a tartósságot és az időtlenséget hordozza magában. Tölgyfából készültek Velence tartóoszlopai és ma is ebből a fából készülnek a legtartósabb épületelemek.

Az emlékmű Szonda István alkotása. Szonda István sokrétű személyiség. Pályáját a művészetek területén kezdte és egy ideig díszítőszobrászként dolgozott, járva az országot, és művelte ezt a ma már halott szakmának tekinthető díszítő tevékenységet. Tokajban a tufát faragta, és keze alól bontakoztak ki a borospincék bejáratánál a régi nemesi címerek, a hordón ülő Bacchus szobrok alakjai. A Dunántúlon, Kercseligeten megfaragta a falu háborús hőseinek emlékművét. Majd elkészült eddig legnagyobb méretű fafaragása, amelyen Tarcal címerét ábrázolja. Visszatérve szülőhelyére, városát is megajándékozta néhány alkotásával. Újra faragta, a Gyoma főterén álló országzászló mellvédjére, a korábban megsemmisített mezővárosi címet. A Pásztor János úton, pedig a híres gyomai születésű szobrász, Pásztor János mellszobrát készítette el.

A művészetszemlélete nem az öncélú kifejezés modern irányzatát mutatja, hanem azt keresi, és mindig azt kutatja, hogyan válhat a művészet a társadalom, az emberek hasznává. Ilyen megközelítésben rokon a népművészet szemléletével, mely azt vallja, hogy a használat és díszítmény összhangban és összeforhatatlan egységében szolgálja a használati tárgyat és a tárgy használatát.

Szonda István nemcsak alkotó, hanem etnográfus, néprajzkutató, aki tudományosan is értelmezi a magyar néphagyományt. Kutatásaival egyre közelebb kerül a magyar parasztkultúrához, és megpróbálja értelmezni működését.

Az emlékművön a XX. század eleji ruhába öltöztetett iskolába induló gyermekeket látunk. Egyik úri a kezében szorongatja az ábécés könyvét, a másik viszi a nagy táblai vonalzót, mely eltört a tegnapi szünetben, de ő hazavitte és megragasztatta bognár édesapjával. A mosolygó nagylány is iskolába indul, és közben dúdolja a „Szálldogál a fecske” című dalt, melyet Diénes Izráne tanító nénitől tanult, és mindig gyakorolnia kell, hiszen hamarosan fellépés lesz a décs-paskumi iskolában. Lehet hogy ő Dávid Margitka vagy Lapatinszki Terike vagy Hunya Mariska, akik gyönyörűen szerepeltek a tanyai műkedvelők előadásán 1932-ben. A gyerekek házilag szőtt tarisznyában viszik az elemőzsát, melyre rászótte édesanyjuk a rozsmaringót.

Szent Imre, Csáki, Ugari, Polyákalmi, Kápolnás, Décs-paskumi, Tímár-Brichse az Öregszőlőhöz tartozó tanyavilág iskolái voltak. Az emlékművön ezt szimbolizálja az alakokat körülölelő szőlőindák.

Egy olyan kornak állítunk emléket, amelyben élő volt a határ, a tanyavilág, ahol a gyermek áldás volt, ahol a család volt mindennek az alapja. Oly kor volt ez, amikor országunk a világháború borzalmain legyengülve, kétharmadától megfosztva, gazdaságilag tönkretéve hevert a Kárpát-medence közepén. De fölkelte és előre tekintett, és azt mondta, hogy fektessünk minden energiát a következő nemzedék alapos nevelésébe, mert nemzetünk csak így tud felemelkedni, mert ez a legjövedelmezőbb befektetés.

Ezennel felavatom az emlékművet!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Dr. Kunkovác László DLA h. c.

Tisztelettel köszöntjük falunk szülöttét, Kunkovác László abból az alkalomból, hogy az Iparművészeti Egyetemen sikeresen megvédte doktori disszertációját és tiszteletbeli művészeti doktorrá avatták

Kossuth-címer az Endrődi Tájházban

A nemzeti jelképek használatának felerősödése figyelhető meg az 1848-as szabadságharc idején. A nemzeti színű szalagok és lobogók használata mellett, a Kossuth-címer egyre szélesebb tárgykörben válik jellemzővé. A szabadságharc bukása utáni ellenállás és terror időszakában a nemzeti jelképek, a néma tiltakozást fejezték ki a zsarnok elnyomó rendszerrel szemben. „Az 1848-as forradalom és szabadságharc szabadlegényeinek öltözte, piros-zöld színzete az ellenállás és a magyar szabadság jelképe maradt. A Bach-korszakban törvény tiltotta viselését.”¹ A szabadságharcban harcoló köznép magának tekintette a hadi jelvényekben szereplő nemzeti jelképeket és kezdték beleilleszteni a díszítőművészetük világába. A pásztorfaragásokon megjelenő Kossuth-címer érdekes csoportját alkotják a rühzsírtartók

díszítményei. A karcolt technika lehetővé tette a finom rajzolatú címerábrázolások létrejöttét. Az ugyancsak mély vésetű (karcolt, metszett) technikai megoldások közül a spanyolozással készült tükrösök és pásztorbotok jellemző részdíszítménye a címer. A kiegyezést követő időszakban már a céh-iparos emlékek díszítményei nagyrészt a nemzeti jelképekből tevődik össze.² Sok esetben a fazekas termékek egy külön csoportját alkotják a címeres céhkancsók. A céhek feloszlása után az ipartestületek zászlaján jelenik meg a koronás címer ábrázolása. A huszadik század fordulóján, pedig a katonaság emléktárgyainak fontos díszítményeivé váltak. A leszerelő (obsitos, végelbocsátó) levelek központi részében találjuk a címet és a nemzeti lobogókat. Az első világháború traumái illetve a nagyszá-

mú katonaillesítés időszakában megsűrűsödtek a nemzeti jelképekkel díszített tárgyak.

Múzeumunk nagyszobájának falán találjuk, a kb. 30 cm x 15 cm méretű, fából készült Kossuth-címet. A tárgy korábbi helyéről csak annyit tudunk, hogy egy parasztház oromzatán volt elhelyezve és házi készítésű, úgynevezett parasztfaragás. A tárgy készítésének ideje valószínűleg a XIX. század vége. A faragott címer színes festéssel ellátott, illeszkedve az eredeti színekhez.

Tovább kutatva a nemzeti jelképek után térjünk be a tájház kamrájába. Belépve a falon függ két nagyméretű tál. Az egyik tál belső szegélye piros-fehér-zöld színű mázzal díszített, a mustársárga alapszínéről ítélve mezőtúri fazekas munkája. Mellette találjuk a fehér alapmázás tálát, melynek közepén szép rajzolatú Kossuth-címer látható.

² Selmecezi-Szacsvay 1997. 20. (Molnáréc behívó táblája. XIX. század. Magyarország)

¹ Selmecezi-Szacsvay 1997. 35.

Gyoma néprajza

Rövidítés: Cs. Szabó István

Baskíriáról a GYOMA személy- és földrajzi helynév őtörök eredetének ismeretéhez

A mellékelt térképmásolaton – téglalap alakú keretben – UFA baskír főváros mellett jól látható cirill betűkkel: Djoma – baskír kiejtéssel Gyoma – helység s mellette feltüntetett Djoma-Gyoma folyó, mely folyó Ufa alatt torkollik bele a Bjelaja folyóba. (Bolsaja Szovjetszkaja Enciklopedija Sz.I.Vavilov 4. (kötet) B. - Berelko.Vtoroje izdanie Tom Podpiszan 31.augusztja 1950 godu. Baskírszkaja ASZSZR. 336-340 old. fekete-fehér, színes (336-338) térképmel-léklettel – eredeti kötet cirill betűvel írott).

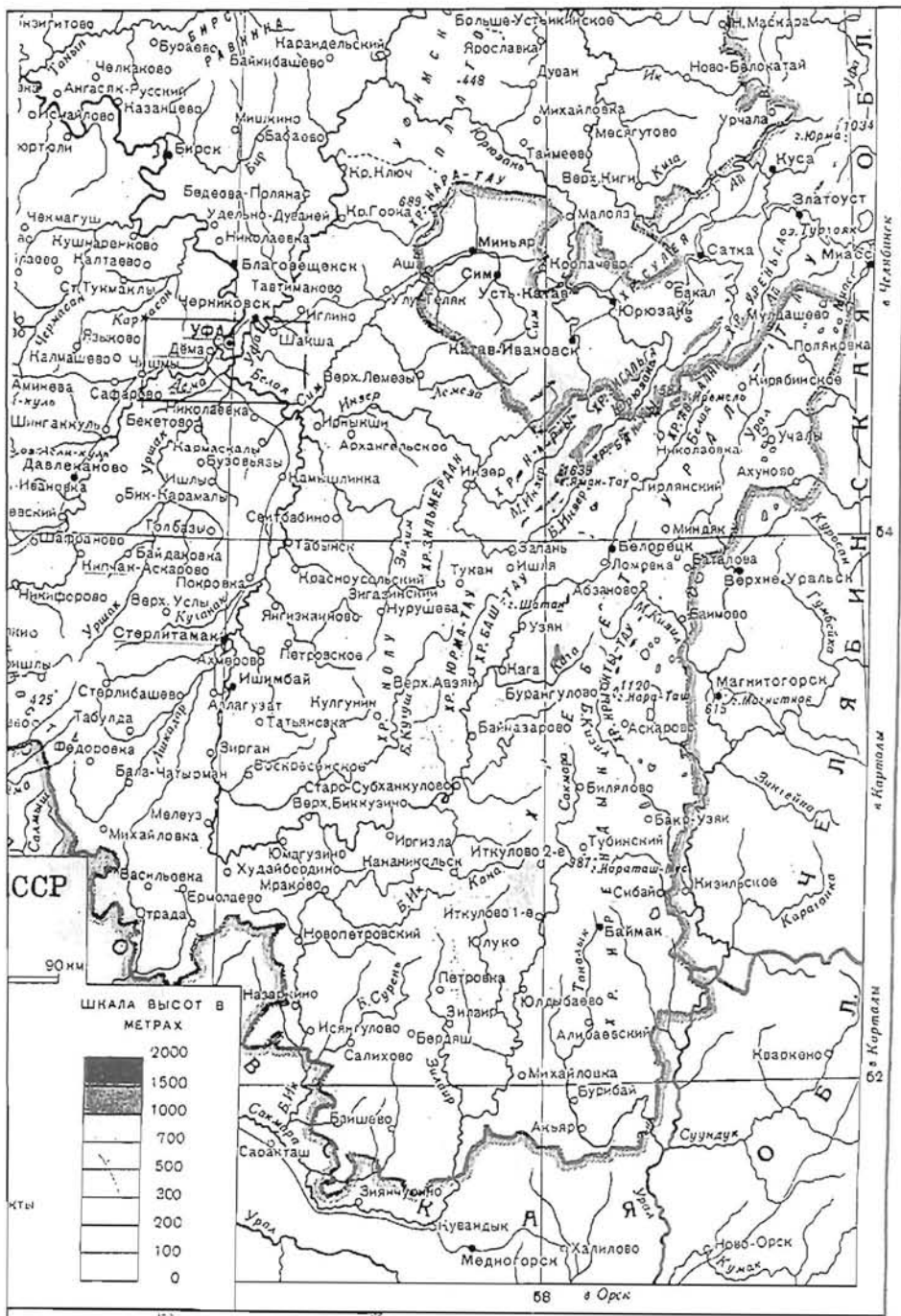
Gyoma folyó és partján elterülő Gyoma városka létének valóságát közölték BO-ROS János -RAPCSÁNYI László: Vendég-ségben őseinknél Bp., 1975. 168-169. old. „A Gyoma partján” (164-169 old.).

A baskír nyelv őtörök eredetű s ugyanúgy mint a magyarság, a török népek is személynéveket adtak víz- és helynévekként a forditva (ld. kutya nevek még a XX. sz. első felében is sok esetben folyónév: Tisza, Maros, Szamos). Gyoma személynévként számos esetben előfordul a kora-árpádkori okleveles anyagban (ld. Kandra Kabos: A Várad Regestrum), sőt egyik ösfoglaló nemzetség Gyoma. E nemzetségtől veszi eredetét a Szinyei-Merse család. Bővebben Gyomaendrődi Ki-Kicsoda? Vonatkozó címszónál.

Gyoma területébe olvadt be az elpusztult EGE (melynek területét nem is engedte az új földesúr megülni az 1700-as évek elején) falu határa is. Ege szintén őtörk személynév. Számos türk eredetű nép – besenyő, kun, üz, oszmán török, kazak, stb. – nyelvén is jelentése: gondviselő, gyám, illetve gazdája, ura.

A szomszédos települések nevének eredete is őtörkre megy vissza, pl. Köröstarcsa, a Tarcsa kopasz jelentésű kicsinyítő képzővel, s nem a szláv Terecsá, kenderáztató jelentésű. Berény szintén őtörk nép nevének maradáka. Mindkettő – Tarcsa és Berény – számos helyen előfordul helynévként a nagy magyar Kárpát-medencei hazában Iklanberény, Berencs (Nyitra megye), Rásonysápberencs, Rétközberencs, Berencsbátor (Borsod-Abaúj-Zemplén megye), Berencsfalu (Hont vm.), Berencsróna, Berencsváralja (Nyitra vm.), Berend (Szatmár vm.), Borsosberény, Balatonberény, Csákberény, Diósberény, Iharosberény, Karancsberény, Kisberény, Nagyberény, Vörösberény, Lovasberény, Mezőberény, Temesberény, Berény (Hunyad vm.), Kistarcs, Nagytarcs, Tarcs (Vas vm.), Csiktarcsa, Nagytarcsa, Kistarcsa, Erdőtarcsa, Ertarcsa, Köröstarcsa, Mosontarcsa, Sziltarcsa, Kőtarcsa, Tarcsafalva (Udvarhely vm.), Kis- és Nagytarcsából több tucat található jó néhány hajdani vármegye területén.

Az eddig felsoroltak Berény, Ege, Gyoma, Tarcsa nyilvánvalóan személynevek (illetve ilyen nevű törzsekből, nemzetségekből származó személyek neveiről elnevezett földrajzi helynevek, akár település, víznév legyen az). A Beklen-Betlen is személynév – kun nyelvű – tehát őtörk, jelentése: védett, óvott, őrzött, de más türk

Bolsaja Szovjetszkaja Enciklopedija, Sz. I. Vavilov, 4. kötet, B - BERTELKO. Vtoroje Izdanie tom podpiszan 31. Augusztja 1950. g. Baskírszkaja ASZSZR, 336-340 old., fekete-fehér, színes (336-338) térkép melléklet

nyelvekben is ez a jelentése. Az iktári még előbb gyomai Bethlen nemzetségnek is a XIV. században ez a neve: BEKLEN. Későbbi elirással jelentés elfeledéssel idomul a keresztény hagyományhoz s így lesz Bethlen-Betlehem jelentésű, ti. Krisztus születésének helyéhez köve. E Beklen nemzetségből származott iktári Bethlen Gábor erdélyi fejedelem, kiknek őse Gyoma. Nyilvánvalóan az első foglalás jogán (ius prima occupationes) birt, ősről elnevezett Gyoma nemzetség szállásföldje

a birtokuk. Az erdélyi Betlen faluról elnevezett betleni Bethlen grófnak velük nem közös az ősök. Cimerük is különbözik. Az erdélyieké farkára állított tekerő koronás kigyó, a gyomai-iktári Bethlenké pedig két torkán nyíllal átlőtt szembefordult hatytyú. Az erdélyi betleni Bethlenek ősenek neve is nyilvánvalóan Beklen volt (románul: Beclean, tehát eredeti alakban). Ld. bővebben Gyomaendrődi Ki-Kicsoda? Bethlen címszónál.

Cs. Szabó István

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

ENDRÓDI SZENT IMRE EGYHÁZKÖZSÉGÉRT
KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY
5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel.: 66/283-940

2006. ÉVI KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

I. Számviteli éves beszámoló a mellékelten csatolva.

II. Az Alapítvány 2006-ben költségvetési támogatásban nem részesült.

III. Az Alapítvány tevékenysége során a saját tőke 2006. évben 245.852,- Ft-tal növekedett.

IV. Önkormányzati támogatás: 50.000,- Ft, NCA-pályázaton nyert 100.000,- Ft, APEH-től az Alapítvány részére felajánlott 1%: 210.182,- Ft.

V. Tisztségviselők semmiféle juttatásban nem részesültek.

VI. Közhasznúsági tevékenységről szóló tartalmi beszámoló.

2006-ban is a fő célkitűzés az alapítók szándékai szerint az endródi egyházi temetők karbantartása, valamint továbbra is fogadtuk a hunyai plébánia részére érkezett adományokat.

Alapítvány bevételei:

54 főtől adomány	254.000,- Ft
Önkormányzattól pályázati támogatás	50.000,- Ft
NCA-pályázat útján nyert pénz	100.000,- Ft
APEH-től a felajánlott 1 %-ok összege	210.182,- Ft
2005. évi kamatbevétel	55.844,- Ft
Összesen:	670.026,- Ft

Kiadásaink:

1 fő temetői munkás 7 havi munkabér+járulékának 50 %-a	221.683,- Ft
Postai és adminisztrációs költség	4.175,- Ft
Másológépasztal, forgószék és íróasztal vásárlása	188.970,- Ft
Egyéb banki költség:	9.346,- Ft
Összesen:	424.174,- Ft

		Tárgyi eszközeink	
Bevételeink	670.026,- Ft	Amortizált eszközeink	252.000,- Ft
Kiadásaink	424.174,- Ft	2006-ban vásárolt eszközeink	188.970,- Ft
Növekedés	245.852,- Ft	Összesen:	440.970,- Ft

2005. évi maradvány	1.144.776,- Ft	Folyószámlán év végén	819.773,- Ft
Növekedés	245.852,- Ft	Betét számlán	567.483,- Ft

2006. dec. 31-i egyenleg	1.390.628,- Ft	Házi pénztárban	3.372,- Ft
Befektetett tárgyi eszközök	440.970,- Ft	Összesen	1.390.628,- Ft
Összesen:	1.831.598,- Ft		

Az Alapítvány vagyona összesen	
Hunya	62.000,- Ft
Endrőd	1.328.628,- Ft
Tárgyi eszközök	440.970,- Ft
Összesen	1.831.598,- Ft

Az összesen összege egyező a mérleg 21. sorával.

A kuratórium és a Hunyai Egyházközség képviselőinek jelenlévő tagjainak döntése alapján került a kamat szétosztásra.

Az Alapítvány vagyont adományokból, azok kamataiból, pályázati támogatásból, az SZJA-ból felajánlott 1%-ból gyarapította. Kiadásait kizárólag az alapító okirat, illetve kuratóriumi döntés szerinti közhasznú célra, vagyis az egyházi temetők karbantartására fordította.

Nagy veszteség érte alapítványunkat Császárné Gyuricza Éva távozásával, aki nem csak alapítója, hanem gondos őrzője és állandó támogatója volt alapítványunknak. Legyen gazdag jutalma a mennyben. Köszönjük, hogy az Alapítvány tevékenységét munkájukkal évek óta segítik:

- Iványi László plébános úr és Ungvölgyi János a kuratóriumi tevékenységével,
- Balog Péter, a temetői munkások és munkák irányításával,
- Varjú László és családja, az Oltáregylet tagjai az egyházi vacsorák megrendezésével,
- Gyuriczáné Szabó Erzsébet, az adminisztráció végzésével.
- Köszönjük a Városunk c. folyóirat szerkesztőségének, hogy lehetőséget ad beszámolóink, felhívásaink megjelentetésére.

Külön köszönetet mondunk a Polgármesteri Hivatalnak a 2 fő közhasznú munkásért, pályázatunk támogatásáért és a Munkaügyi Központnak a 1 fő munkanélküli dolgozó bérének támogatásáért. Köszönjük az NCA 100.000 forintos támogatását, de a késői elbírálás miatt ezt az összeget 2007-ban használjuk fel.

Végül, de nem utolsó sorban halás szeretettel köszönjük nagylelkű támogatóink adományait, valamint az SZJA 1%-os felajánlásokat, amelyek lehetővé teszik alapítványunk folyamatos működését.

A beszámolót a kuratórium egyhangúlag elfogadta.

Gyomaendrőd, 2007. április 11.

Iványi László
plébános

Szabó Zoltánné
kuratórium elnöke

A hunyai egyházközség részéről

Hanyecz Vencelné

BICYCLE-TECHNIKA

Elektromos KERÉKPÁROK, KISGÉPEK,
KEREKESZÉKEK javítása; beépíthető
alkatrészekkel

Hazai fejlesztésű elektromos
háromkerekűek építése

Tel.: 06302690088
snimre@freemail.hu
http://bicyclotechnika.atw.hu

2006-ban 210.082,- Ft érkezett az APEH-től az SZJA 1 % felajánlásokból

Az összeget a 2006. évi temetői karbantartási munkákra fordítottuk, illetve a fennmaradó 20.000 forintot a 2007. évi temetői költségekre tartalékoltuk.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik úgy rendelkeztek, hogy támogatják céljainkat. Kérjük és várjuk a jövőben is felajánlásait, hiszen a temetők karbantartása mellett gyűjtünk a toronyóra javítására és szükséges lenne templomunk belső felújítása is. Erre a célra is várjuk adományait és személyi jövedelemadójukból a felajánlható 1 %-át.

Szabó Zoltánné
kuratóriumi elnök

Iványi László
plébános, tb. kanonok

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Kenyhec példa lehet

Pozsonyi tudósítónktól

Szlovákiába hamarosan megérkezhet a negyedik autógyár is - jelentette be a hét elején Konkoly József kenyheci polgármester. A sajtó azonnal tudni vélte, hogy a Fordról van szó, a cég azonban

azonnal cáfolta az állítást, mondván: ők inkább egy már létező romániai gyárra hajtanak. Bár Konkoly egy mindössze ezer lakosú falu polgármestere, a külföldi beruházásokkal kapcsolatos véleményét már évek óta komolyan kell venni. Ennek oka, hogy a falucska által létrehozott ipari parkba az elmúlt hat évben 13 szlovák és külföldi beruházót gyűjtött be, amelyek már most is 2500 embernek adnak munkát, de számuk tíz év alatt 30 000-re nő. Ezzel Kenyhec nemcsak a közeli Kassára vert rá jócskán, hanem a szlovákiai bérek emelkedése folytán lassan a szomszédos borsodi térség számára is komoly munkaadóvá válik. Így bár egyelőre nem tudni, valóban előrehaladott állapotban vannak-e a Konkoly József tárgyalásai egy közepkategóriás kocsi régióbeli gyártását tervező céggel, Kenyhecen így is pezsgő élet folyik. Márciusban az osztrák Doppelmayr Seilbahnen jelentette be egy felvonógyár építését, áprilisban pedig a Fiathoz tartozó Magneti Marelli egy hatszáz embert foglalkoztató autóvillamossági gyár telepítését. Konkoly szerint még kilenc újabb érdeklődővel tárgyal, és ennek köszönhetően hamarosan megtelik az évekkel ezelőtt megálmodott ipari park. Kenyhec felütésének köszönhetően a Kassa-Miskolc autópályának eredetileg a Hernád folyó másik partjára tervezett nyomvonalát is megváltoztatták. Az út, amely a nagy költséggel épülő tátrai autópályánál sokkal gyorsabban megteremtene a gyors Pozsony-Kassa-összekötést, a politikusi ígéretek rendszeres tárgya, a legutóbbi Gyurcsány-Fico találkozón is szóba került. A helyiek azonban az elmúlt évek tapasztalatai alapján azon az állásponton vannak, hogy majd akkor hisznek benne, ha már végighajthatnak rajta.

TUBA Lajos

forrás: <http://www.magyar-szo.co.yu/>

„SZÉTSZÓR A SORS, MINT SZÉL A PORT..”

24 év után ismét itthon

Levelet kaptam a napokban, amelyet - úgy érzem - érdemes közölni, mert a benne leírtakat soran átéltek már. A levél egy csodálatos, felkavaró élményről: a szülőhelyen tett látogatásról szól. - Mi lehet felkavaró élmény Endrődön? - kérdezzük mi, akik itt lakunk, és akik a templomot a legtöbbször csak azért nézzük meg, mert tudni akarjuk, hány óra van, és a Körös-partot is csak árvízveszély idején látogatjuk riadtan.

Egy ideig nem nagyon fontos az embernek a múlt, a származás, a hovatartozás. De később - akár akarjuk, akár nem, akár tudomást veszünk róla, akár nem - egyre inkább azzá válik. Hiszen folyamatosan bennünk él a gyerekkorunk: a táj, az épületek, a játszótársak; a szüleink élete is szinte mindenki számára meghatározó. (Figyeljék meg, hogy kedves levélírónk, amikor azt írja: „magamról néhány sort”, először a szüleiről, nagyszüleiről ír.)

Kérem, ne csak a szemükkel, de a szívükkel is olvassák Kedves Földink, Török Baba levelét, aki arról számol be, milyen érzés volt 24 év után ismét hazajönnie Endrődre.

„Kedves Eszter!

Remélem, nem bánod, hogy keresztneveden szólítalak, de olyan, mintha ismernelek. (Lehet, hogy ismerjük is egymást.)

Néhány sort magamról: Benke Győzőné sz. Török Mária Magdolna közgazdász vagyok, 1947 márciusában születtem Endrődön a Kosuth u. 7. sz. alatt. Szüleim: Tímár Margit és Török Sándor istenfelő, tisztességes emberek voltak. Édesanyám endrődi születésű (1914), Tímár P. Lajos banktisztviselő volt az édesapja. Nagypámnak gyönyörű énekhangja volt, így gyakran helyettesítette a templomban kántor bácsit; tagja volt az Endrődi Iparos Dalárdának is, amiről egy megsárgult, 1934-ben készült képet én őrizgetek. Édesapám újrírja születésű (1908), mindenki ismerte és szerette Őt, a Víz-ügnél volt gátör. Van egy bátyám, az Enci-nél

volt cipész. Katonaszolgálat után továbbszolgáló tiszt lett, Orosházára, Pécsre, majd Kaposvárra került, ott mint magas rangú tiszt ment nyugdíjba. Bátyámnak is, nekem is el kellett hagynunk szeretett szülőfalunkat, mert ott nem volt sem továbbtanulási, sem munkalehetőség. Én Kőbányán dolgoztam a Lampart ZIM-nél, majd 30 éven keresztül a Magyar Rádió gazdálkodásért és beszerzésért felelős vezetője voltam. Vecsésen élek a párommal, a gyerekeim közelében. Nyugdíjként a megmaradó időmben meséket írok; ezekből a mesékből két kis kötet jelent meg 100-100 példányban, magánkiadásban a család és a barátok számára.

Mivel messzire szakadtunk az otthontól, és nincs élő rokonunk, valahogy az élet forgatagában elmaradtak a hazalátogatások. Mégis, minden redőlésemben ott van Endrőd képe, emléke, illetve az, amit szüleimtől tanultam; belém ivódott kitorolhatatlanul a szeretet, a spórolás, mások segítése, és még sorolhatnám.

24 éve nem jártam otthon, amire ez év márciusában döbbsentem rá! Abban a hónapban, március 27-én lettem 60 éves. A páromnak mondtam, hogy azt kérem születésnapomra, hogy hazalátogassunk. Úgy elhatároztam, rajtam a vágy, hogy azonnal indulni is akartam. Vonattal mentünk hajnalban Vecsésről. Már reggel 8 óra után Gyomán voltunk, onnan gyalog indultunk hátszákkal neki az endrődi kirándulásnak. Csodálatos élmény volt megérkezni... Egész nap mentünk, mint a megszállott turisták, gyalog mindenhová. A temetőbe a nagyszüleimhez, megkerestük a régi óvodámat, az iskolámat. A régi házunkat is kerestük, de, sajnos, már csak a helye van... a Körös, a liget, a ligeti iskola, a holt-ágak... Mikor az endrődi Nosztrához értünk, mondom a páromnak, hogy Gellai Ircsi itt lakott, csöngessünk be... Hát, csodás élmény volt, Ircsi nyitott ajtót, egymás nyakába borultunk, nagyon jó barátságban voltunk fiatal korunkban. A másik élmény a Parókian ért, ahol készségesen jöttek velünk, kinyitották a templomot, magunkra hagytak, hogy videózhassunk, fényképezhessünk, de elsősorban nosztalgiaz-

hassunk, hisz engem ott keresztelek, ott voltam elsőlázó, ott béralkoztam, s - nem utolsó sorban - 41 évvel ezelőtt ott esküdttünk a párommal egymásnak örök hűséget... felváltva sirunk, elmondunk egy-egy imát, elmélkedünk a templom csendjében, s lassan elindultunk hazafelé. Késő este érkezünk meg fáradtan, fájós lábakkal, de nagyon boldogan. Megérte, s megígértük magunknak, hogy legalább évente egyszer elmegyünk, de nemcsak egy napra, hanem legalább néhányra, s megszállunk Gyomán, fürdünk is, s nem ilyen feszített tempóban járjuk körül az én drága kis Szülőhelyemet, ami az egész életemet meghatározta.

A szüleimtől emberséget, tisztességet, szeretetet, nyíltságot kaptam a tarisznyámba, amit, úgy érzem, sikerült a gyerekeimnek, s a most 8 éves kis unokámnak is átadni, mert sokszor mesélek neki a gyerekkoromról.

Azt valom, hogy a harmas egységnek meg kell lennie: a testi-léleki-szellemi harmóniának. Ha valami nincs a helyén, nagyon nehéz az élet... [A levél ezután az Endrődi füzetek kötetéről szól.]

Sokszor öllelek: Török Baba

A válaszlevélből: Kedves Török Mária! Nagyon örültem levelednek. Arra biztatlak, hogy tartsátok meg ígéreteketek, s keress szorosabb kapcsolatot szülőhellyel, a helyi újsággal is. Talán egyszer majd busszal is át tudtok jönni Gyománról, s az sem lehetetlen, hogy valaha Endrődön is lesz majd olyan hely, ahol megszállhattok. Örülök, ha beiratkoznak az Endrődiek Baráti Köre civil szervezetbe, amelynek rendezvényein nagyon sok innen elszármazott barátra találhattok (titkár: Ladányi Gáborné 5502 Gyomaendrőd, Endrődi u. 21.) A Baráti Kör székhelye az endrődi Népházban van, az épület földszintjén, de a könyvtárban is mindig szeretettel fogadnak hazalátogató endrődieket, vagy megpihenhettek a Tájház hűvösében is, és a személyes találkozásnak is nagyon örülnék. Gyertek gyakran! A könyveket küldöm. A viszontlátásig Isten áldjon Benneteket!

Németh Eszter

DOMOKOS LÁSZLÓ ORSZÁGGYÜLÉSI KÉPVISELŐ

BÉKÉS MEGYE KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK ELNÖKÉTŐL

Békés az összefogás megyéje

Elkészült a Békés Megyei Önkormányzat 2007-2013 közötti időszakra szóló társadalmi-gazdasági programja. Az "Összefogás megyéje" program célul tűzte ki, hogy Magyarország egyik legtöbb versenyhátrányt felhalmozott vidékének további

leszakadása megálljon, s utána fejlődési pályára állhasson.

Az új szemléletű megyei önkormányzat felvállalja, hogy érdekeket képvisel és véd, értékeket őriz és fejleszt, s a megye egészében gondolkodik és közszolgált. A gazdaságfejlesztés területén elsőbbséget élvez a 44. sz. főút mielőbbi gyorsforgalmi úttá történő kiépítése. Folyamatosan javítandó az itt élő lakosság életminősége. Hogy mindez megvalósulhasson, a megyei önkormányzat önmagán kezdi a változtatást: saját intézményrendszerét korszerűsíti. Még hozzá úgy, hogy közben a gazdasági-pénzügyi egyensúlyt megőrizze.

Az elkövetkező években egészségügyi és szociális feladatainkat úgy kell megoldani, hogy az emberek minél kevesebb hátrányt szenvedjenek. Az erőforrásokat úgy kívánjuk elosztani, hogy jusson közoktatásra, közművelődésre, sportra, ifjúságra, nemzetiségre. Nemzetközi kapcsolataink biztatóan alakulnak, az Európai Unió nyitási politikájának előnyeit mi is előnyeinkre használhatjuk ki.

Békés megyének van integrált esélyteremtési terve, amely a jövő garanciája. Nagyprojektjeink a holnapra tekintenek. Ezek magvalósulása a területfejlesztésnek lendületet ad, javítja a versenyképességet, ösztönzi a befektetéseket. Békés megye, a Békés megyeiek sok nehézséggel megküzdöttek már életük, történelmük során. Így lesz ez most is.

Békéscsaba, 2007. június 18.

Domokos László
a Békés megyei közgyűlés elnöke

Tisztelt Szerkesztőség!

Ezúton tájékoztatom Önöket, hogy Gyurcsány Ferenc kun-szentmártoni megnyilatkozása és figyelemmel a térség érdekeire az alábbi „Egyenlő esélyeket!” c. kérdéssel fordultam a miniszterelnökhöz.

2007. június 5.

Tisztelettel:
Domokos László

Egyenlő esélyeket!

2006 tavaszán súlyos károkat okozott az árvíz Gyomaendrőd, Szarvas, Békésszentandrás településeken és környezetükben. A Körsők nem kímélték az árvízi töltéseket, gátakat, lakóházakat, önkormányzati ingatlanokat. A víz itt is olyan károkat okozott, mint Kunszentmártonban és környékén, ahol is Ön végre elismerte, hogy az emberek „emberfeletti teljesítménnyel megvédték javaikat”. Mikor ismeri el a Békés megyei emberek és önkormányzatok érdemeit, a védekezéshez nyújtott szakmai-, anyagi-, eszköz- segítségsegüket és kétkézi munkájuk nyújtotta felajánlásait? Mi tudjuk, hogy az itt élők tehetsége, szorgalma, jóra valóssága az ország javát szolgálják, ám mindez nem figyelhető meg a kormány tetteiben.

Békés megye polgárai sokat tettek azért, hogy megvédjék, megóvják értékeiket, helyreállítsák a károkat. Mit várhat Békés megye Gyurcsány Ferentől? Nem ígérgetni, hanem végre cselekedni, önni kell. Békés megye az egyik leghátrányosabb megye, ahol minden forintnak megvan a helye. Az árvíz okozta helyreállítási költségek központi vis maior keretből történő megtérítésére vonatkozó kérelmet, Szarvas esetében az Önkormányzati és Területfejlesztési minisztérium teljes mértékben elutasította, pedig azt Önök is elismerték, hogy „Az ár- és belvizek következtében számtalan helyen jelentős károk keletkeztek lakóházakban, önkormányzati tulajdonú ingatlanokban.”

Ha Ön – mint ahogy azt hirdeti magáról – a cselekvés és az együttműködés híve, akkor kérem döntései meghozatalakor vegye figyelembe Békés megye érdekeit, legyen tekintettel az itt élők megváltozott élethelyzetére úgy, hogy döntésében ne a politikai érzelmei vezessék, hanem – mint ahogy a gazdasági életben is – a tények, a gazdaság, a foglalkoztatás, a fejlesztés iránti szükségesség vezesse.

Intgerpelláció - 46-os út, Gyomaendrőd

Tisztelt Képviselőtársaim! Latorcai János, a Kereszténydemokrata Néppárt és Domokos László, a Fidesz képviselője interpellációt nyújtottak be a gazdasági és közlekedési miniszterhez: „Mennyit ér az ígélet?” címmel. Latorcai János képviselő urat illeti a szó. Képviselő úr!

DR. LATORCAI JÁNOS (KDNP): Köszönöm a szót, elnökasszony. Tisztelt Államtitkár Úr! Képviselőtársaim! Tavaly június 20-án interpelláltam miniszter urat a 46-os főút áldatlan állapota miatt. Szembesítettem azon ígéletével, ami azelőtt hangzott el, miszerint ezt a főutat felújítja. Valamennyien tudjuk ugyan, hogy ez az út stratégiai fontosságú, hiszen ez köti össze Mezőtúrt, Gyomaendrődöt, Mezőberényt, Békést és Békéscsabát az egész térséggel.

Az út felújításához a mai napig nem kezdtek hozzá, mára pedig szinte lehetetlen egyes szakaszokon közlekedni. Komoly problémát jelent mindenütt az út süllyedése, a nyomvályúk kialakulása, illetve a már több éve felhalmozódott kátyúsodás. Annak ellenére, hogy miniszter úr azt mondta majd egy éve, idézem: „Alapvetően egyetértek önnel. Magyarországon a 30 ezer kilométernyi országos közúthálózat kétharmadának, háromnegyedének az állapota rossz vagy

Mit akar a Kormány?

A Békés Megyei Önkormányzat 2007 januárjában kereste meg először a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumot a gyomaendrődi Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium, illetve a kétegyházi Szakképző Iskola és Kollégium megyei önkormányzati tulajdonba vételével kapcsolatban. Benedek Fülöp szakállamtitkár arról tájékoztatta az önkormányzatot, hogy „az iskolák fenntartói feladatainak átadása összhangban áll jelenlegi törekvéseinkkel...”. Ennek alapján az iskolák és az önkormányzat szakmai egyeztetésbe kezdett és előkészítette a megállapodás tervezetét. A FVM képviselői megismerték a megyei önkormányzat oktatás átszervezésére vonatkozó célkitűzéseit és elfogadták, hogy azok az oktatási centrumok részeként folytatják szakképzési feladataikat.

2007 júniusában ismételt megkeresésünkre a minisztérium képviselője a következőkről tájékoztatta az önkormányzatot: jelenlegi végleges álláspontjuk az, hogy az önkormányzatoknak az FVM nem kívánja oktatási intézményeit átadni, így 2007. július 1-től a tervezett megállapodás nem jöhet létre.

Mit akar a Kormány? – kérdezhetjük joggal, hiszen egy hosszas, majd fél éves egyeztetést követően is csak egy jelenlegi végleges álláspontunk van. Semmibe veszik azt a fél éves munkát, melyet a megye, az iskolák szakemberei végeztek fél éven keresztül és ami még fontosabb, semmibe veszik 262 fő kétegyházi és 565 fő gyomaendrődi diák jövőjét és a közel 200 fő dolgozó sorsát! Hogyan tervezhető így a jövő? Hogyan készíthető elő egy olyan szakképző központ, ahol az oktatás, mind szakmailag, mind pedig gazdaságilag is megfelel annak a kihívásnak, melyet a térség munkáltatói is várnak és elvárnak?

Békéscsaba, 2007. június 14.

Domokos László
Gyomaendrőd országgyűlési képviselője
a Békés Megyei Közgyűlése elnöke

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Valentin és a robot

Valcsó szüleitől robotot kapott,
Egy szépet, erőset és nagyot.
Beszélt, lótt, forgott és tipegett,
Megcsinált mindent Valcsó helyett.

Egy nap a robot életre kelt,
S kitalált egy fantasztikus csejt.
Összehívott sok-sok robotot,
Törhette Valcsó a kobakot.

-Vegyetek hát sarlót a kézbe,
És menjete most ki a rétre!
Arassátok le mind a búzát,
Így segítve a sok jó gazdát!

A robotok hát nekiláttak,
Még egy másodpercet sem vártak.
Mert kezükbe vették a sarlót,
És nem hagyták meg csak a tarlót.

Majd Valcsó tovább gondolkodott,
-A robotok hajtsák a malmot!
A búzából kenyér kell mostan,
Ahhoz pedig liszt kell, de nyomban!

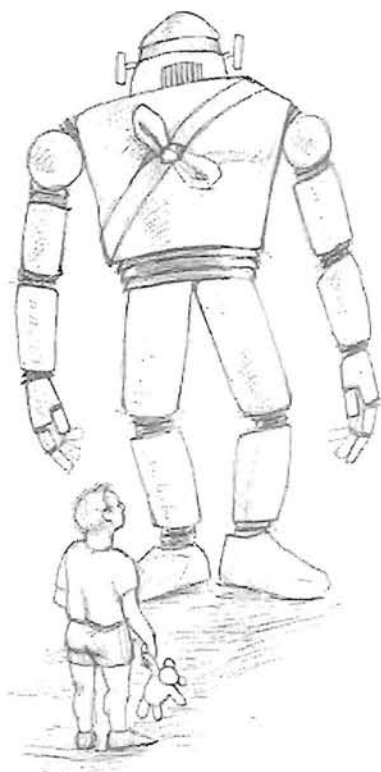
Lisztté őrölték a sok magot,
Egy percig sem lopták a napot.
Lisztet daráltak egy nap alatt,
Fehérség lepte a falakat.

Majd dagasztás és kész a kenyér,
Tésztás lett ám most minden tenyér.
Még sütötték a kenyereket,
S összeütötték tenyerüket.

S mit talált még ki a kisfiú,
Ez a nagyon okos és hiú?
-Fejjeétek meg a tehenet is,
Legyen belőle tej, ami friss!

És el is készült a finom tej,
De alig volt számára hely.
Így a robotok építettek,
Kezükbé hát téglákat vettek.

Készen is lett a tejnek háza,
Maiterből volt neki a máza.
Valentin büszke volt magára,
Sok robot beállt a munkába.

De nem kellett neki a fegyver,
Nem öldökölték, mint az ember.
Szeretet kell ám és megértés,
Nem gyilkol kell, hanem a féltés.

Fűrj Katalin

elfogadhatatlanul rossz. A 46-os főút hibáit ismerem, megengedhetetlennek tartom, hogy egy európai uniós országban tartósan ezek az állapotok maradjanak fenn. Kidolgoztuk a nemzeti felújítási programot, ahol európai uniós célpogramok pályázataiból vannak be forrásokat."

Miniszter úr akkori becslése szerint a következő hét évben, tehát ebben is már, 500-600 milliárd forint teremhető elő összesen majd erre a célra. De miniszter úr akkor még azt is mondta idézem: „2007. január 1-jétől indulnak az európai uniós pénzek felhasználásával azok a programok, amelyekkel belátható időn belül Békés megye úthálózatának felújítására is forrásokat fogunk tudni biztosítani."

Kérdezem államtitkár urat: hol vannak a 46-os útra szánt források? Hiszen sem a regionális programban, sem a közlekedési ágazati programban nem szerepel a 46-os út. Miért nem szántak pénzt Békés megye egyik meghatározó főútjára? Miért hitegettek a megyében élő több százezer lakost? Várható-e legalább a legkatasztrofálisabb szakaszon - Mezőtúr és Gyomaendrőd között - felújítás még ebben az évben?

Várom őszinte választát.

ELNÖK: Garamhegyi Ábel államtitkár urat illeti a szó.

DR. GARAMHEGYI ÁBEL gazdasági és közlekedési miniszteriumi államtitkár: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Úr! Tisztelt Országgyűlés! Hogy egészen pontos legyen az idézet, ha már az interpelláció címében az ígéret szerepel: sem ön, sem én nem találtunk a 46-os útra vonatkozó konkrét ígéretet, lévén miniszter úr válaszolt arra az interpellációra, egészen pontosan utánanézttem, nem hangzott el a 46-os útra vonatkozó ígéret. Természetesen ez nem azt jelenti, hogy Békés megye fő- és mellékúthálózatát nem tartjuk javí-

tandónak és nem tartanánk fontosnak.

Az elmúlt időszakban és jelenleg is vannak erre vonatkozó fejlesztési feladatok, és vannak folyamatban levő munkák. Befejeződtek a 44-es számú főút rehabilitációs munkái, összesen 2,8 milliárd forint értékben, a 47-es számú főút 11,5 tonnás megerősítése 2008-ra tervezett kezdéssel szerepel a programban, illetve az ön által említett 46-os számú főút fenntartása és karbantartása is folyamatos. Felújítási munkáit szükségesnek tartjuk, ugyanakkor ezek a forrás rendelkezésre állása függvényében kezdődhetnek meg. Az ön által említett Mezőtúr és Gyomaendrőd települések elkerülő szakaszaira is hasonló tervezési fázisban vagyunk, a megkezdés a források ismeretében lehet majd prognosztizálható.

A rávezető utak felújítása szintén sok esetben megtörtént a 46-os számú főútra, a 4222-es, a 4234-es és a 4237-es jelű valamennyi út felújítása megtörtént, mind a megyehatár-Vészto-Bélmegyer-Mezőberény közötti utak felújítása megtörtént. A 46-os főútnál rosszabb állapotú úgynevezett 4232-es jelű, Körösladány-Gyomaendrőd összekötő út egy jelentős gazdasági szereplő miatt szerepel a felújításra kiemelt prioritású utak között. Még az idén három szakaszának felújítása kezdődik meg, és a negyedik szakasszal együtt 2008 végéig teljes felújítást nyer mintegy 700 millió forintos költségvetési forrásból.

Hasonlóan a 46-oshoz kapcsolódik a Dévaványa-Gyomaendrőd összekötő út is, amely szintén 306 millió forintos bruttó költséggel felújításra kerül. Ennek egy szakasza pedig már kiviteli tervekkel rendelkezik. Hogy befejezésül említsem az egyik legnagyobb projektet, a közlekedési operatív programba az M44-es gyorsforgalmi út megépítése bekerült, ami a 46-os számú főút tehermentesítését nagyban szolgálja.

Képviselő Úr! Az ígéret csak egy pontos időzettel együtt szerepeltethető. Az általam elmon-

dottak pedig, azt gondolom, bizonyítják, hogy a megye úthálózatának fenntartása, felújítása és az ottani beruházások a kormány nagyon fontos programjai között szerepelnek.

Tisztelettel kérem a válasz elfogadását. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Megkérdezem Domokos László képviselő urat, hogy elfogadja-e az államtitkár úr által adott választ.

DOMOKOS LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Meghívom önt Gyomaendrődre, mert láthatóan helyben nem teljesen tájékozott arról, ami a helyzet, hiszen beszélt 47-es útról, beszélt 44-es útról. Valóban fontos utak, de a 46-os út egy másik út, és bizony arra, ha a karbantartás meg is történt, igen eredménytelen, hiszen az út szinte járhatatlan.

Különösen kiemelem az endrődi hidat, amelyen komoly korlátozásokkal lehet haladni. Általában is jellemző, hogy az úton jellemzően táblákkal jelzik azokat a korlátozásokat, ami most már a megyében az egy - és két számjegyű utaknál is eléri közel a felét, ahol vagy egyenletlen úthibák vagy pedig kilométer-korlátozással jogilag áthárítják az autósokra a felelősséget, de valójában az utak állapotáért a gazdasági, közlekedési tárca a felelős, és erre pedig önök nem tudnak megfelelő választ adni. Ezért nem fogadom el választát sem.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tekintve, hogy a képviselő úr nem fogadta el a választ, kérem az Országgyűlést, hogy elfogadja-e azt. Kérem, szavazzanak!

Kimondom a határozatot: az Országgyűlés az államtitkári választ 142 igen, 95 nem, 5 tartózkodás mellett elfogadta.

Fiatalokról fiataloknak

A SZERELEM PSZICHOLÓGIÁJA III.

A hallásnak viszont nagyobb jelentősége van, mint pusztán a hang elhalkulásának érzékelése. Kapcsolatainkra döntően hat a számunkra kedvező hangszín, mint az első benyomások egyike. És itt csak egy példa: meglepetéssel vennék tudomásul, hogyha az oly szép, mosolygós Claudia Schiffer típusú nő ékes baritonján megszólalna, a Sylvester Stalone típusú macho pedig csengő szopránján felelné, kissé illúzióromboló lenne, akár csak a doppingszeren élő bajuszos, keletnémet súlyemelő „hölgyek”.

A szaglás jelentőségéről talán nem is kell beszélnem, hiszen elég a parfümök és spray-k rendszeres használata, mint a csábítás kelléktárának fontos eszközei. Ugyanakkor pl. a kellemetlen szájszaggal tisztító hatást lehet elérni.

Az ízlelés is ehhez hasonló, hiszen a döntő pillanatban nem mindegy, hogy partnerünk egy szalmoneλλάs, keserű ízű, savanykás habbal díszített somlóit készül legyűrni a torkán, vagy valamilyen frissebb, gusztusosabb ételt - esetleg ételkülönlegességet. Az ízlelésnek ezen kívül az intímabb kapcsolatban van szerepe (pl.: csók). Ilyenkor talán célszerű elkerülni a különféle kence-ficéket, mivel a parfümöknek más az orunkra és más az ízlelőbimbónkra gyakorolt hatása.

A bőr is érzékszerv, bár általában nem így tartjuk számon. A bőrnek négy fő érzékelési funkciója van: a tapintás, a meleg-, a hideg- és a fájdalomérzékelés. A tapintás adekvát ingere nem csupán a bőrrel való érintkezés, hanem az elégséges nagyságú nyomás, amely ha csak csekély mértékben is, de behorpasztja a bőrt, vagy behajlítja a szőrt. A szőr a legérzékenyebb mechanizmus, mert minden szőrszál idegvégződéssel rendelkezik, amely tövét körülveszi, és elég merev ahhoz, hogy emelőként működjék.¹

Visszatérve a látásra, olyan szempontból is fontos lehet, hogy milyen emlékkép él bennünk. A látási emlékkép fontos felvilágosításokkal szolgál.² Ezért célszerű figyelmen kívül hagyni az asszociációt, de csak olyan szempontból, hogyha előző partneremhez viszonyítom a jelenleg kialakuló kapcsolatomban partnerét.

Ha ugyanazon a helyen egy férfi felesgíti a kabátot egy hölgyre, nem biztos, hogy utána szakítással és féltreállításokkal fenyegeti meg. Bizonyos viselkedési jeleket azonban feltétlenül figyelembe kell venni, asszociálni lehet és kell bizonyos dolgokra, kulturáltságra, viselkedésre.

Véleményem szerint az asszociációnál az a döntő, hogy az asszociáló embernek milyen a személyisége, valamint milyen sebeket szerzett, és ezeket hogyan tudta feldolgozni az adott kapcsolat pillanatáig. Az asszociáció lényege: engem, mint embert egy másik ember megismerésekor bizonyos hatások érnek. De ezek a hatások - egyenként vagy összességükben az most mindegy - asszociációs hatást keltenek bennem. Ilyen szempontból az asszociáció nem más, mint az emlékezet (amely már magába foglalja a tapasztalatokat is) és a képzelet összjátéka.

Így már át is tértünk a belső történésekre. Arisztotelész szerint: „Az érzékelő lélek funkciója nem csupán az észlelés, hanem ennek szükségességű következménye, a gyönyör és a fájdalom átérzése is, valamint az ezek nyomán fellépő vágyakozás”.³ Igaz, a fiatalabb korosztályoknál 14-16 éves korig és a nem értelmiségi szakmákban dolgozóknál elsődleges szempont a külső megjelenés. A fizikai vonzerő viszont nemcsak a randevűkra, és párkapcsolatokra korlátozódik. Pl. a fizikailag vonzó (5 és 6 éves) fiúk és lányok népszerűbbek társaik közt, mint a kevésbé

vonzó gyerekek.⁴ Ennek ellenére az értelmiségek körében lényegesebb - vagy legalábbis ugyanolyan döntő szempont - a belső értékek megléte, illetve hiánya. Ezt látszik alátámasztani az a tény, hogy az értelmiségek általában későbbi éveikben kötnek házasságot, mint a nem értelmiségek.⁵ Ami viszont közös minden szakmában: a hasonlóság, vagyis az a lényeges erő, amely összehozza a párkapcsolatokat. Így véletlenül sem igaz az a mondás, hogy „Az ellentétek vonzzák egymást.” Főleg akkor nem, ha egy bölcsész partnere, pl. egy jogász, vagy közgazdász. A hasonlóság itt az, hogy mindketten értelmiségek, azonos nemzetiségűek, azonos vallásúak, stb. A kutatások is ezt támasztják alá. Az Egyesült Államokban a házaspároknak több mint 99 %-a azonos bőrszínű és 94 %-a azonos vallású.⁶ Érdekes, hogy ebből a szempontból a pszichológiai kutatások megegyeznek a különféle történelmi

egyházak (protestáns, katolikus, zsidó) házassági tanácsadásaival, sőt a Bibliával is. A jó házassághoz - igaz, nem recept, de egyfajta alap - a hasonlóságok keresése. Receptnek azért nem nevezhető - semmilyen esetben sem -, mert a vallási tanítások szerint egyik ember sem tökéletes. A tökéletlenségből adódó hibák elviselésén, azaz a szocializáció múlik, hogy mi az, amit az egyik ember még elvisel a másiktól. Ennél a pontnál nem lényegtelen a szerelem milyensége abból a szempontból, hogy szenvedély- vagy társzerelemről beszélünk. A szenvedélyszerelem az erős és gyakran konfliktusos érzelmek jellemzik, míg a társzerelemre a bizalom, a törődés, a tolerancia, valamint a melegség és a ragaszkodás érzelmei jellemzők. Bár a szenvedélyszerelem csökken az idővel, a hosszú távú kapcsolatokban az erős érzelmek átélésének lehetősége ténylegesen nő.⁷ Nyilván a szenvedélyes szerelem sokkal nagyobb hőfokú, de éppen ezért megvan az a veszélye is, hogy egy idő után kifogyva az ötletekből és a kreativitásból, hatalmasat veszít erejéből. Ilyenkor következnek be a szakítás, amely sok esetben nem merül ki a búcsúzással, hanem komoly konfliktusokat gerjeszt - többnyire az éretlenebb féltől kiindulva.

De a konfliktusok - akár rejtett formában is - már az első találkozásokról is felmerülhetnek. Ennek talán az az oka, hogy a nők inkább érzelmi beállítottságúak gondolkodásukat tekintve, a férfiak viszont racionálisabbak. Ennél fogva egy egyszerű találkozásnál is a nők többnyire közvetlenebbek, alkalmazkodóbbak.⁸ Így egy találkozás alkalmával ez a közvetlenség a férfi számára félreérthető, hiszen a nő közeledése ezt sugallja.

Így máris megtaláltuk az első konfliktushelyzetet: mi az a pont, amely egy nő és egy férfi között túlmegy egy adott, pl.: munkatársi, kollegiális kapcsolaton és mi az, ami csak az illető közvetlenségét jelzi? Úgy gondolom, ez a kérdés azért nehezen megválaszolható, mert személyfüggő, vagyis minden embernél más és más. A vallásos embereknél többnyire az első találkozás és a tényleges partneri kapcsolat között általában hosszabb idő telik el, mint a nem vallásos, illetve a vallási előírásokra kevésbé figyelő embereknél. Miért? A vallási rendelkezések, parancsok egy erőteljesebb gátlórendszer építenek ki, mint amit az emberi természet megkívánna. Ha pedig a félreértelmezett bibliai szakasz, illetve rendelkezés társul egy-két komoly csalódással, akkor a helytelen beidegződés csak erősödik, megerősítést kap.

4 ATKINSON and Atkinson, Pszichológia, Bp., 1997., 528.

5 Nyilván, itt közrejátszik a tanulmányi idő kitolódása is, de azért az sem lényegtelen, hogy ezt az eltolódást nem évtizedekben kell érteni.

6 ATKINSON, 1997, 529-530.

7 Uo., 535.

8 Ez már az 5-6 éves gyerekeknél is megfigyelhető, hiszen elég nézni az agresszív szemszögéből két kisfiú hamarabb egymásnak esik egy játék birtoklása miatt, mint két lány, sőt a lányok a verekezés helyett inkább a duzzogást vagy a sírást választják.

1 HEBB, Donald O., A pszichológia alapkérdései, Bp., 1994., 260.

2 HEBB, 1994., 278.

3 ROSS, Sir David, Arisztotelész, ford.: Steiger Kornél, Bp., 1996., 170.

Irodalmi oldal

Székely Magda (1936-2007)

Ha majd lehull, ami hamu,
kiszabadul a fény belőlem,
és kiterjed korlátlanul,
nélkülem is növekedőben.

„Székely Magda költészete „Pilinszky-formátumú”, alkatuk is rokon. Keveset írtak, de egy sor fölösleget sem, ebben a fecsegő, kétségbeesett korban. A létet szenvedésként élték meg, és képtelenek voltak a rettenetet olcsó könyvekkel felhígítani”- mondta Jókai Anna, az édesanyját a holokauszt idején elvesztett költőnőről és példaképéről Pilinszky Jánosról.

Székely Magda 1936-ban született.

1959-ben magyar- bolgár szakos diplomát szerzett az Eötvös Loránd Tudományegyetemen. Ezután a Magvető Könyvkiadó, majd az Európa Könyvkiadó szerkesztője lett. Költészetére jellemző: a szókincs redukciója, a végletes tömörítés, a biblikus és mitologikus jelképek. Több nyelvből is, így orosz, német, csehől fordított.

Kötetei: Kötéblák(1962); Házunk körül (1967); Átváltozás (1975); Itélet (1979); Köre követ (1984); Összegyűjtött versek (1992); Régi és új versek (2007)

Fontosabb díjai: Robert Graves-, József Attila-, Füst Milán-díj, Salvatore Quasimodo nemzetközi költőtálalkozó és -verseny emlék-díj 2002; Kossuth-díj 2005.

Székely Magda idén április 30-án hunyt el, július 28-án lenne 71 éves.

Válogatásunkkal rá emlékezünk!

Polányi Éva

Part és tenger

Egyszer a nap, máskor a hold
nehéz fényében állt a tenger.
Hol tűzvörösen csattogott,
hol vasfehéren nyugodott el.
És nyár volt minden éjszaka,
egyetlen zápor sem szakadt le,
világított a pusztá víz,
sötétedett az ég fölötte.

A part mentén ketten futottunk,
átugorva az árkokat.
Lábunkon átcsapott a tajték,
súrolt a száradó moszat.
Jó másfél óra rohanás
a szélben, s odabenn a fábor
lámpái, csöndje. Mi maradt
a napokból és éjszakákból!

Ahogy kibomlik a növény,
úgy hajt ki bennem minden óra.
Lábamat verdesi a víz,
leszáll, és felcsap susterogva
Futok-futok a parti szél
sodrában, most már egymagam,
a lámpák és csönd felé
futok a szélben, boldogan.

Itélet

Leomolván az idők, mint a várak,
napján a végső elszámoltatásnak,
mindkét oldalon ugyanazok állnak.

Egy szín alatt a jók, a rosszak,
szorongatókon a szorongatottak
enyhületlen egymásba rajzolódnak.

Pedig törekedve hiába
minden idom külön kíválna,
vissza enmaga térfogatába.

De nincs hely ott hiú törekedésre,
nincs mód kitérni a kiterjedésre,
a bűn kényelme végleg visszavéve.

Ott nincs gonosz már továbbindulóban,
a készületlen kivüleb lelobban,
emlékezete elmarad a porban.

Ott csak a jó az, ami súlya nélkül
felsorakozva útra kelni készül,
a gyöngye híd csak egy hívásból épül,

ha majd beteljesedve
odaátról áradnak egyre,
a fényből másba, fényesebbe.

Mártír

Állótüzek tölcseirein
lebeg az irtózatos trónus.
Szeráfok és griffek helyén
ők állanak, ragyog a csontjuk.
Kezek idétlen erdeje
hadar az űrben, vézna szárnyak,
eleven botként lengenek
a fényküllőjű némaságban.

Sűrűsödik a levegő,
szálhoz kötődik a magasság.
Fokokra szakad, kifeszül,
én támasztom a létra alját.
Szétporlik alattam a föld,
de fönnt az ég ércnél keményebb,
s kongatni kezdi kórusát
az üdvözültek énekének:

Szent, szent, szent vagyok én,
merő gáz a testem,
szappan és gáz, szappan és gáz,
az én glóriám iszonyatos.

Egy lapnyi tűz, ennyi az arcuk,-
ki különbözteti meg őket!
Lobog az ég, ruhátlanul
lobog az eleven enyészet.

A harminckilós kerubok közt
ő is ott áll, melyik az arca,
egy lapnyi tűz- hatmillió
egyforma fénye eltakarja.

Suhog a létra, ragyogó
fokai a magasba visznek.
Keskenyedő talpa a föld,
csúcsa nekifeszül a tűznek.
És megragadnak odafenn,
én nem akarom, de hiába,
és belevájom fogamat
az oltár szörnyű paraszába.

Hatmillió ércoszlop izzik,
ki tudja már, melyik az anyja!
Cyűrűzik, felkél, fut a láng,
s a csontjaimat megrohanja.
Imhol vagyok, imhol vagyok,
megjárva minden torlaszoknak
hegyét és árkat, itt vagyok,
s lobogok, mert ők is lobognak.

Feltámadás

A főlemelt és ütőniesz karok
lehullanak, ha közelükbe érek.
és minden arcon ott a döbbenet,
elkerülnek, kitérnek.

Mert ott feküdtem a többi között,
a mész alatt, a foszló seregekben,
de megérkezett valami erő,
és kiragadott engem.

Most újra járok. Nincsen még utam,
de fölöttem az édes, tiszta ég,
az eleven föld terül el alattam,
és érzem vállamon az ő kezét.

Izges Izgek

Július

Francia lecsó

Olajon vöröshagymát piritunk, majd beledarabolunk 3 paradicsomot, 2 paradicsompaprikát, egy padlizsánt, két gerezd fokhagymát. Sóval, borssal és kakukkfűvel ízesítjük, majd fedő alatt lassú tűzön puhára pároljuk. Víz nem kell hozzá, a saját levében párolódik. Virslivel tálaljuk.

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi antennák

Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

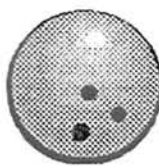
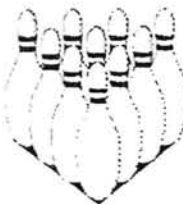
Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telexmax Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSZEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kivánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
Csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

**Hitelreható! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!**

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

THERMIX
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

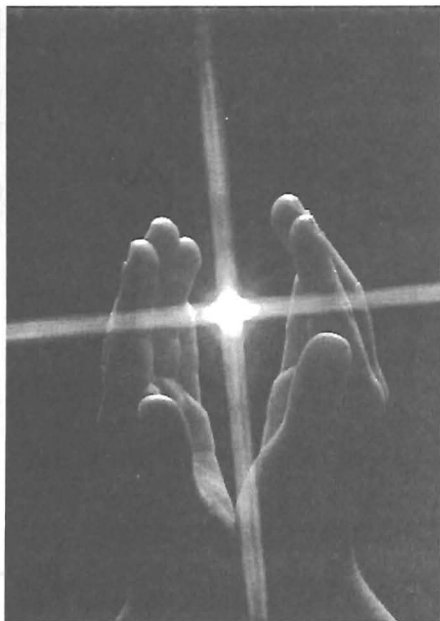
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben éltek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

FARKASINSZKI JÁNOSNÉ DINYA GIZELLA, aki Endrődön a Bem u. 1/1. szám alatt élt, június 9-én 69 évesen hosz-

szú, súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: fia és családja

GELLAI IMRÉNÉ FÜLÖP MARGIT, aki Endrődön, Sugár u. 69/1. szám alatt élt, június 7-én 64 évesen hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: gyermekeik és családjuk

RAFAEL JÓZSEFNÉ HORVÁTH ETEL, aki Endrődön Dobi u. 17. szám alatt élt, június 17-én 60 éves korában hosszú, súlyos betegségben elhunyt. Gyászolják: férje, családja és a rokonság

TAMÁSI JÓZSEFNÉ GYURICZA ANNA nyugdíjas tanítónő, volt endrődi és gyomai lakos, június 3-án Budapesten 83 évesen elhunyt. Gyászolják: családja

UHRIN ANDRÁSNÉ HUNYA MARGIT, aki Endrődön élt, június 3-án 83 éves korában hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: leányai és családjuk.

UJHÁZI ERNŐ DEZSŐ, aki Gyomán élt, június 17-én életének 93. évében elhunyt. Gyászolják: özvegye, leánya, veje, unokái és dédunokái

TÍMÁR ISTVÁNNÉ GYURICZA MARGIT, aki Endrődön élt, június 21-én életének 93. évében hosszú, súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: családja és a rokonság

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhatalmú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Balra lenn: Varjú Lajos hajdani háza, ma Farkasék háza a Fő úton

Bula Lajos póhalmi tanyája - 1938-ban épült és 1985-ban bontották le

Tímár György tanyája Hunyán, Ördög oldal

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Gazdahírek

2007. június 15-ig adhattak be géptámogatásra pályázatokat a termelők a falugazdász hálózaton keresztül. Gyomaendrődről többen pályáztak új gépbeszerzés támogatására. Az MVH előzetesen meghirdetett szempontok alapján bírálja el a benyújtásra nyitva álló időszak lezárását követően a beérkezett kérelmeket, és az elért pontszám szerinti rangsor alapján dönt a támogatási kérelmek jóváhagyásáról, illetve elutasításáról.

Az anyatehén támogatás igénylésének feltételeit az MVH 41/2007.(VI.1.) számú közleménye tartalmazza. A beadási határidő 2007. július 31. A hozzá kapcsolódó nyomtatványokat és egyéb információkat a tartással, támogatással kapcsolatban az érintett termelők a falugazdásznál beszerezhetik.

Az aratás elkezdődött az őszi árpa és a borsó betakarításával. Az árpa átvételi ára 3.100 Ft/q körül alakul. A búzáé ettől magasabb lesz, 3.300 Ft/q körül alakul majd a felvásárlástól függően. A termésátlag az árpánál a településen 3,5 t/ha körül alakult a száraz tavasz miatt. A borsó szintén gyengébben termett, itt 1,5-2,0 t közötti termést takarítottak be hektáronként.

Az aratás a repcével és a búzával folytatódik.

Az elmúlt hónapban helyi záporok, zivatarok enyhítették a vízhiányt. A 20-60 mm közötti csapadék eloszlása egyenlőtlen volt. A hőmérséklet folyamatosan magas, ezért további csapadéokra van szüksége a kapás növényeknek. Sajnos, jégeső is volt néhol a heves zivatarokban, de szerencsére kisebb mennyiségben.

A sertés felvásárlási ára alig változott, a kis-súly esetén 205 Ft-ról 225 Ft-ra emelkedett kilónként. A magas terményárak miatt egyre nehezebb az állattenyésztés helyzete.

Vincze Tamás
falugazdász

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Júliusi ajánlataim:

- szivattyúk, öntözők, tömlők
- szórófejek
- bográcsok, faszén
- növényvédő szerek, műtrágyák
- virágföldek, virágládák, cserepek
- fűnyírók (elektromos, benzines)
- bozótívágók, sövényvágók, ágvágók
- fűrészek, fejszék, kalapácsok
- kerti szerszámok
- külső-belső falfestékek
- olaj- zománc festékek
- hígítók, glett anyagok, csemerperasztók, ecsetek, csiszolók
- barkács szerszámok
- esőruhákat, csizmákat, védőkesztyűket
- szőnyegek, lábtörlők, stb.

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskolával

közös nyakkendő kiállítás

Kalmár László és Lukács László gyűjteményéből az
Endrői Községi Házban.

A kiállítás helye:

Endrői Községi Ház földszinti nagyterme

A megnyitó időpontja:

2007. június 29. (péntek) 16 óra

Megnyitóbeszédet mond:

Farkas Zoltán, a Békés Megyei
Önkormányzat alelnöke.

Minden Kedves Érdeklődőt szeretettel
várnak:
a rendezők.

A kiállítás 2007. augusztus 31-ig tekinthető meg.

SPORT

Véget ért a 2006-2007. évi bajnokság. Alaposan rányomta bélyegét az időjárás.

A megyei II. osztályúak csoportjában 16 együttes befejezte a küzdelmeket, ahol nem csupán az ellenféllel, de a hősséggel is fel kellett venni a harcot.

A végeredmény:

11. helyen 9 győzelemmel, 6 döntetlennel, 15 vereséggel 46 lőtt és 55 kapott góllal, 33 ponttal végeztünk.

Elért eredményeink:

V. 27. Békés-Gyomaendrőd: 2:3

Szenzáció volt, hogy a bajnokjelöltet otthonában

győzték le a fiúk.

VI. 3. Gyomaendrőd-Telekgerendás: 4:0

Kitettek magukért a fiúk.

VI. 10. Tótkomlós-Gyomaendrőd: 2:1

Várható volt a vereség.

VI. 17. Gádosor-Gyomaendrőd: 3:1

Gyoma FC eredményei:

V. 27. Gyoma FC-Magyarbánhegyes: 5:0

VI. 4. Békésszentandrás-Gyoma FC: 1:0

VI. 10. Gyoma FC-Vésztő: 6:1

VI. 18. Méhkerék-Gyoma FC: 1:1

Táblázat: 3. Gyomaendrőd, 16, 9, 5, 72-35, 57 pont.

Márton Gábor

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 8. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2007. augusztus

60 éves az ENCI

tudósítás a 149. és 152. oldalon

Elviselhetetlen hőség

SZENT ISTVÁN KIRÁLY ÜNNEPE

István ott áll két világ határán. A pogány istenkirályság és az Őszövetségtől ihletett, Isten kedvező kegyelméből való uralkodói méltóság az ő hatalmas, mitikussá vált alakjában ötvöződik össze. Pogány nemzetségének totemisztikus eredethagyománya, választottsága az Árpád-ház szentségi tekintélyében él tovább. Anonymus mondja, hogy Álmos szent volt, mert tőle származtak a szent magyar királyok. Bár pogány, mégis méltónak találtatott a Szentlélek ajándékára. Az Emese-szimbólum érteti meg velünk Szent Istvánnak és az Árpád-háznak feltűnő Boldogasszony kultuszai, az országnak az ő oltalmába ajánlását, mintegy a pogány matriarchalis világkép továbbélését, szublimációját is. Erről már Nagyboldogasszony ünnepénél is szóltunk. Ez a hit magyarázza, hogy a keresztény utódok templomot építenek Árpád sirja fölé, és alapítanak hasonlóképpen Mária tiszteletére Szeren, az első országgyűlés mondati színhelyén monostort.

Szintén még az archaikus pogány világot idézi az öregedő király életének ismert mozzanata: éjszakának évadján meg akarják ölni. Ez a szándék még nyilvánvalóan a királygyilkosság pogány kultuszából érthető meg: az utód örökölni akarja az ő bölcsességét, mágikus-szentségi erejét, tapasztalatait. István király nemcsak keresztény irgalmasságból bocsátott meg a gyilkosnak, hanem azért is, mert még ismerte az ősi áldozati hagyományt. Krónikáinkból tudjuk, hogy honszerző őseink az új haza határán Álmost feláldozták: negyven napi pihenés és négy napi áldomás

után megölték. Ezt a pogány fejedelmi karizmat nemcsak Árpád, hanem hitük szerint minden ivadéka is örökölte. Ehhez járult még a szent király koronájának szinte élő személyként való tisztelet is: a megkoronázott király a szertartás által nemcsak közjogi elismertetésben, hanem István és koronája szentségi karizmájában is részesül. Ezt a hiedelmet az integritas, illetőleg a sacralis contactus, mágikus emanáció archaikus képzetvilága érteheti meg velünk.

Az Árpádok kihalása után is mindig ügyeltek a származás folytonosságára és hivatkoztak arra, hogy a király egészen IV. Károlyig Árpád, illetőleg Szent István véreből származott.

Bálint Sándor:
Ünnepi Kalendárium (részlet)

Az elmúlt hetekben országosan hármask fokozatú hőségriadó volt érvényben.

Városunktól 30 km-re fekvő Túrkevén július 22-én 41,1C fokot mértek meteorológusaink ami az ország legmelegebb pontja volt ezen a napon. Nem véletlen, hogy iszonyatos hőség volt Gyomaendrődön is, így strandjaink vizeit a hűsölni vágyók nagy szeretettel látogatták.

Templom-zugi strandunkat - mint a fotókon is látható - nem csak a városunk lakosai, hanem a nyaralni vágyó turisták is örömmel látogatták. A strand üzemeltetőjétől, Pájer Sándortól azt is sikerült megtudni, hogy a folyamatos vízcserre biztosított, a vízcserre ellenére a víz hőmérséklete így is 24 és 27C fok körüli.

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a képviselő-testület július hónapban

Tárgyalta a lejárt határidejű döntések végrehajtásáról: pl.

- a helyi autóbuszos személyszállításra irányuló pályázat kiírása
- pályázat benyújtása az endródi Tájháza Látványtár állandó kiállítás kialakítására

- Dr. Gedei Margit igazgató főorvos lemondásának elfogadása, az Egészségügyi Intézmény továbbműködtetésének vizsgálata. A működéssel kapcsolatos vizsgálatok megkezdődtek, de szükséges a feltételek további egyeztetése, ezért a napirend tárgyalása eltolódott az október havi ülésre.

Módosította az első lakás megszerzéséhez nyújtandó 2/2004. (II. 10) Kt. rendeletet

Az első lakás megszerzéséhez nyújtandó önkormányzati támogatásokat a jelenleg hatályos 2/2004. (II. 10.) Kt. rendelet szabályozza.

Feltételek:

- 40. életévüket még be nem töltött fiatal házaspár
- Gyomaendrőd város közigazgatási területén szándékozik vásárolni vagy építeni ingatlan

- továbbá azoknak, akik a már korábban önkormányzati támogatás nélkül megszerzett lakásukat (a család jogos, Korm. Rendeletben elismert lakásigényen belül) legalább egy lakószobával bővítik

- a támogatott ingatlan, a kérelmező első lakása legyen, melyben a házastársak egyenlő, (1/2-1/2) tulajdoni hányaddal rendelkeznek

- akik háztartásukban legalább kettő kiskorú neveléséről gondoskodnak, vagy négy illetve nyolc éven belül a kettő gyermek megszületését vállalják.

Nem állapítható meg támogatás, ha:

- a megszerezni kívánt ingatlan meghaladja a család jogos lakásigényét
- ha a kérelmezőnek, vagy a vele együttélőzőnek az önkormányzati lakáson fennálló bérleti joga felmondás miatt szűnt meg

- a kérelmező a lakás vételárát már kiegyenlítette, lakáshasználatba vételi engedéllyel rendelkezik, vagy azt a kérelem elbírálásáig megszerzi
- a kérelmező nem hitelképes

- a családban az egy főre jutó nettó jövedelem a mindenkori saját jogú öregségi nyugdíj legkisebb összegének háromszorosát meghaladja.

Jóváhagyta az önkormányzati fenntartású közoktatási intézményekben a 2007/2008-as tanévben indítandó tanulócsoportok számát, és engedélyezte azok létszámát is

A Kistérségi társulással működő oktatási intézményekben, illetve a Százszorszép óvodában történt tulajdonosváltás miatt megváltozott az eddig engedélyezett óvodai és iskola osztály és csoportlétszáma. Bővítés és összevonás egyaránt történt az intézményekben.

Rózsahegyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola:

- Normál tagozat 17 csoport
- Speciális tagozat 3 csoport
- Diákotthon 2 csoport
- Napköziotthonos ellátás 12 csoport
- Csárdaszállás tagintézmény

- alsó tagozat 1 csoport
- napközi otthon 1 csoport
- Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda
- Óvodai nevelés Százszorszép óvoda 4 csoport
- Csárdaszállási óvoda 1 csoport

- Alapfokú oktatás 24 csoport
- Napközi otthonos ellátás 10 csoport
- Kner Imre Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium

- 9-12. évfolyam 12 tanulócsoporthoz

- kollégium 2 tanulócsoporthoz

Városi Zene- és Művészeti Iskola

Mivel az intézményben még csak előzetes beiratkozás történt, így a végleges tanulócsoporthoz csak szeptemberben lehet meghatározni.

Elfogadta beszámolóit: közhasznúsági társaságok fenntartásában működő óvodák vezetőinek, közoktatási intézmények vezetőinek 2006/2007 tanítási évről, valamint a Kistérségi Iroda (Projektmenedzseri Iroda) 2007. I. félévi beszámolóját, illetve tájékoztatót kapott a Kner Imre Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium tanulóinak 2007. évi érettségi vizsga eredményéről.

A Képviselő-testület egyhangúlag elfogadta a fent felsorolt intézmények vezetőinek beszámolóját, illetve kijelentette, hogy tekintettel az óvodáskorú gyermekek számának stagnálására vagy csökkenésére, nem kíván feladatellátási szerződést kötni óvodai vonatkozásban a további férőhelyek bővítésére.

A Kner Imre Gimnázium jelentése alapján 76 fő nappali tagozatos tanuló tett érettségi vizsgát. A vizsgázók közül kettő tanuló nem felelt meg az

érettségi követelménynek, ezért javítóvizsgát tehetnek. Ebben az évben az érettségi vizsgák mellett kereskedelmi szakképesítő vizsgára is sor került. A 21 vizsgára jelentkezett tanulókból 17 sikeresen teljesítette az írásbeli vizsgát. A szóbelin 20 tanuló jelent meg, minden tanuló eredményesen vizsgázott, ebből ketten dicsérettel.

Elfogadta a tájékoztatást az Endródi Tájháza és a Városi Könyvtárban (Gyoma) megtartott szakfelügyeleti vizsgálatokról

2007 májusában szakfelügyeleti vizsgálatot tartottak mindkét intézményben.

A Tájháza vonatkozásában nagyon sok, szép elismerő szó olvasható a szakértői anyagból, melyek a vezető, Szonda István alapos, energikus, a feladataira teremt munkáját dicsérik.

A városi könyvtár jelentése kiemeli, hogy az ott dolgozó könyvtárosok elhivatottságának érdeme az, hogy még tudja nyújtani a korszerű könyvtártól elvárt szolgáltatást. Azonban már felfedezhetők a negatív tendenciák. A jelentés szerint hiányosak a dokumentációk, korszerűtlen az információs rendszerük, javítani kell az épület állagán, illetve biztosítani a mozgáskorlátozottak számára is a használhatóságot.

2007-2008 évben megépítésre kerülő belterületi utak kiválasztása

Döntött a Képviselő-testület a 2008. évben megépítésre kerülő belterületi utak kiválasztásában is.

A 2008. év első ütemében elkészítendő utak a következők:

- Bessenyei György, Polányi VI. ütem (Toronyi-Mohácsi köz), Polányi V. ütem (Selyemi-Sugár köz), Fő út (Bartók-Tamási-Polányi köz), Nap utca, Polányi VII. ütem (Blaha-Sugár köz), Kisfok, Egressy Béni, Kathó József út kijavítása

Egy bányomkerti lakos kérte, hogy az önkormányzat mielőbb tegyen lépéseket az infrastruktúra fejlesztésének érdekében, mert a járhatatlan utak nagymértékben nehezítik az ott élő emberek életminőségét.

Közmunka irányítására szerződés kötés a Gyomaszolg Ipari Park Kft.-vel

2007 májusában már döntés született arról, hogy 2007. augusztus 1-től az önkormányzat a közmunkaprogram irányításával és koordinálási feladatok ellátásával megbízza a Gyomaszolg Ipari Park Kft-t.

A Képviselő-testület utasította a polgármestert a szerződés aláírására.

Települési Környezetvédelmi intézkedési terv elkészítése

Településünkön sajnos nagymértékű vandalizmus tapasztalható, s a környezetvédelem több területét is zsákokban kihelyezett szeméthalmok csúfítják. A közterületeken sem jobb a helyzet, ezen kívül nagyon sok fiatal cserje, egyenlő növény tűnik el. Rendszeres a fiatal fák kitörése, a kihelyezett kukaedények rongálása, eltulajdonítása.

Ennek megakadályozása érdekében a Képviselő-testület felhatalmazta a Városfenntartó, Környezetvédelmi Bizottságot a megfelelő helyeken történő konzultációra, illetve a novemberi ülésen ismertesse a települési környezetvédelmi intézkedési tervet.

Játszóterei eszközök első, kötelező felülvizsgálatának eredménye

Megtörtént a játszóterek kötelező felülvizsgálata. A megfelelő és nem megfelelő kategóriákba kizárólag csak a 2004-2007 között telepített fajták voltak besorolhatók. Sajnos találtak több játszóteren is balesetveszélyes eszközöket, ezért a Képviselő-testület javaslatot tett a további vizsgálatokra, illetve szükség szerint a balesetveszélyes eszközök mielőbbi javítására, vagy megszüntetésére.

Sajnos ebben a témakörben is sok hozzászólás említette a nem megfelelő használatot, a korban már nem odavaló fiatalok részéről a tudatos rongálást, illetve, hogy gyakran állatok sétáltatására is használják ezeket a tereket.

Önkormányzat tulajdonát képező bel és külterületi ingatlanok nyílt árverésen történt értékesítése

Újabb árverésre kerül sor 2007. szeptember 28-án de. 10 órakor. Az ingatlanok meghirdetése megtekinthető a Gyomaendrőd Híradóban, az Irányban, a város internetes honlapján és a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján.

Az endródi vásártér területéből való értékesítésre kiírt pályázatra beérkezett ajánlatok

A kiírásra egy pályázat érkezett, melyet a Szaci Kft. nyújtott be. Az üzemanyag töltőállomása mellett egy kézi autómotort kíván létesíteni. A területvásárlási ajánlatában a társaság maximum bruttó 500 Ft/m² jelölte meg a vételárát.

A Képviselő-testület a beérkezett pályázatot eredményesnek nyilvánította.

Lehóczkiné Timár Irén képviselő

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Gergely Ágnes kitüntetése

A Szerzői Jogvédő Hivatal ARTISJUS irodalmi díjat alapított olyan gyűjteményes művek díjazására, amelyek nagyobb élet-szakaszt fognak össze.

Ebben az évben az Útérintő c., válogatott verseket tartalmazó kötetéért Gergely Ágnes kapta az ARTISJUS fődíját. Gratulálunk, és nagyon büszkéek vagyunk az endrői születésű költő újabb kitüntetésére.

2007. július 5-én 18 órára egy kis beszélgetésre invitálta Lehóczkiné Timár Irén, a 9-es és Várfi András polgármester, a 8-as választókerület képviselője választókerületük polgárait. A lakosok tájékoztatást kaptak a befejezéséhez közeledő Belvíz I. programról. A polgármester elmondta, hogy a Belvíz II. pályázaton 199 millió 700 ezer forintot nyert a város, és további lehetőség még a megyei koordinálásban megvalósuló Belvíz III. program. A fórumon részt vett Goda Péter, a Békés Plánung Kft. tervező főmérnöke és Szujó Zsolt, a Városüzemeltetési Osztály vezetője. A későbbiekben még szó esett a helyi közlekedésről, az egészségügyi intézmény szervezeti változásáról és még sok a lakos-ságot érintő kérdéssről.

Köszönet - Az ENCI megalakulásának 50. évfordulója alkalmából rendezett találkozó szervezőinek és anyagi támogatóinak szeretnének köszönetet mondani a magam és az ott megjelent személyek nevében. Köszönjük a szép szórakoztató műsort, nagyon jól éreztük magunkat.

Uhrin Simonné

Több évfordulót együtt ünnepeltek

Gyoma és Endrőd egyesülésének 25. évfordulója alkalmából a ClubNetCet Internetes Ismeretterjesztő Egyesület és az Endrői Közösségi Ház július 26-án és 27-én közös programot szervezett a városi önkormányzat anyagi támogatásával. A rendezvényen megemlékeztek a Templomos Lovagrend magyarországi rendtartománya megalakulásának tizedik évfordulójáról is.

„Majd én megmutatom!” címmel az egyesület nemzetközi számítógépes grafikái és rajzpályázatát hirdetett. A beérkezett munkákból a száz legjobbat állították ki, a legjobbak közé két gyomaendrői tanuló is bekerült: Varga Zsanett és Tóth Pál, a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tanulói. A képek témája: Ünnepejünk együtt! A kiállítást Mozga Márta Anna, az egyesület elnöke július 26-án délután nyitotta meg. A kulturális programot követően dr. N. Tamás Ferenc történész Az európai lovagrendek története címmel tartott színes, élményszerű előadást, külön kitért a Templomos Lovagrend történetére is.

Másnap, július 27-én kapcsolatteremtő találkozót szerveztek a civil szervezetek számára. Míg a közösségi ház udvarán bográcsokban főtt az étel, lehetőség nyílt egymás jobb megismerésére, mely elősegítheti, hogy ezek a civil szervezetek a jövőben partnereként közös projektekben vegyenek részt.

A kötetlen beszélgetés ad igazán lehetőséget egymás jobb megismerésére.

Az országos főállatorvos kereskedelmi tilalmat jelentett be számos termékre, miután kiderült: dioxinnal fertőzött guar gumi szállítmány érkezett Magyarországra.

A mérgezett adalékanyag valószínűleg Svájon keresztül Indiából érkezett. Süth Miklós arra kérte a fogyasztókat, legyenek óvatossak az olyan termékekkel, amelyek az E 412-esnek nevezett adalékot tartalmazzák.

Dömölki Livia, a Kosár Magazin élelméztudományi szakembere a VGO-nak elmondta: a fogyasztó nemigen tud „vigyázni” a guar gumival, hiszen ez az adalék nem látható a termékekben.

A guar gumi természetes eredetű anyag, amelyet a guar fából vonnak ki. Lekvárokba, üdítőitalokba (pl.: Cappy) keverve az adalék simábbá, és sűrűbbé teszi az élelmiszereket.

A dioxin elsősorban a zsírszövetekben rakódik le, és nagymértékben, hosszú távon a vércukorháztartás rendellenességeit, és immunrendszeri problémákat okozhat. Azonban miután a gyártó saját laboratóriumában kimutatta a dioxin jelenlétét, a fertőzött készleteket azonnal elkezdték kivonni a forgalomból.

A szakértő szerint az anyag a feldolgozás során kerülhetett a guar gumiba, és csak rendkívül nagy mértékű fogyasztás esetén okoz tüneteket, bár természetesen jobb elkerülni.

E-412

Guargumi/-enyv/-gyanta

Szerep: Hordozóanyagok, Stabilizálószer, Térfogatonövelők, Tömegnövelők.

Hatás: allergén

A mérgező guar (gyomnövény) magvaiból nyerik, melyek különböző káros anyagokat tartalmaznak. Mivel tökéletes tisztításuk gazdaságtalan, a kereskedelmi forgalomban lévő guar-gumi körülbelül tíz százalékban engedélyezetten tartalmazhatja a gyomnövény egyéb károsanyagait is. Allergiát okozó anyag.

Rossz irányba billenhet a kistelepléseken a patikaméreg

Az ellehetetlenülés szélén áll nagyon sok kisteleplési gyógyszer-tár. A fennmaradásért harcolunk, de úgy nehéz küzdeni, hogy közben a helyiek jelentős részemástelepléseken váltjabeareceptjeit-fakadt ki Bielik Jánosné, a kétsopronyi Szent Antal gyógyszer-tárt üzemeltető kft. ügyvezetője.

Frankó Marianna-Papp Gábor Gazdaságossági szempontokra hivatkozva májusban közel három hétre bezárt a patika. Ebben az időszakban az önkormányzat oldotta meg a gyógyszerellátást. A kft. Telekgerendáson is üzemeltet gyógyszer-tárt, ott nincs ilyen probléma. Egy kisteleplés csak akkor őrizheti meg patikáját, ha a helyiek ott váltják ki receptjeiket - fogalmazott Bielik Jánosné.

Az elmúlt egy-két évben olyan irányba változott a gazdasági környezet, amely tovább nehezítette a vidéki patikák gazdaságos működtetését - mondta el Jeszenszky Attila, a szabadkígyósi Szent Márton gyógyszer-tárt tulajdonosa.

A vezető gyógyszerész rámutatott, az OEP egyre inkább kivonul a finanszírozásból. A tavalyi év hasonló időszakához képest csökkent a készítmények ára, így az árrés is. A kevesebb bevételből viszont magasabb költségeket kell kifizetnie a fenntartónak. A vidéki kisteleplések gyógyszer-tárai csak a helyi vevőkörre építhetnek. A nagy gyógyszer-tárláncok most nyíló fióküzletei kedvezményekkel vonzzák magukhoz a vidéki vásárlókat is. Egyelőre nem érezhető ennek direkt hatása, de már létező tendenciáról van szó.

Hunyán egészen különleges módon oldották meg a gyógyszerellátást. A helyieknek autóbusszal nagyon nehéz eljutni a közeli településekre, ezért, hogy megkönnyítsék a dolgukat, a községben úgynevezett orvosi kézigrógy-szertárt hoztak létre. A beteg így dr. Fabó János háziorvosnál szerezheti be a gyógyszereket. A rendszer évtizedek óta jól működik.

Sándor Csaba, a Magyar Gyógyszerészi Kamara Békés megyei megbízott vezetője kérdésünkre elmondta, hogy a kisteleplések gyógyszer-tárainak 40 százaléka állami támogatás segítségével tudja fenntartani magát.

A községekben élő szakemberek önkiszákmányoló életmódot élnek, szabadságra szinte lehetetlen elmenniük, miközben nincs utánpótlás. A községekbe nem szívesen mennek a frissen végzett gyógyszerészek, s ha egy-egy idősebb szakember nyugdíjba megy, megszűnhet a patika is - tette hozzá a szakember.

Rossz az elképzelés.

Sándor Csaba rossz elképzelésnek tartja a mobil gyógyszer-tárak létrehozását. A kistelepléseken is időkorlát nélküli gyógyszerhozzáférést kellene biztosítani a helyieknek - hangsúlyozta. Mint mondta, ugyancsak nehézkessé tenné az ellátást, hogy a mozgópatikák az orvosi rendelési időben várnák a betegeket. A Magyar Gyógyszerészi Kamara titkára emellett jelezte, továbbra is várják, hogy a kormány egyeztetéseket kezdeményezzen a kérdésben, ez ugyanis eddig nem történt meg.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

UHRIN GÖRGY (1931 – 1987)

A nagybátyám emlékére

Húsz éve hunyt el Uhrin György

plébános (címetes apát, püspöki tanácsos)

Uhrin György 1931. április hó 24-én Endrődön született, egy dolgos, földműves családban, Uhrin György és Varjú Jusztina első gyermekeként.

Óvodás koráig a csejti Szentmiklós zugban lévő tanyán, szülei féltő gondoskodásában nevelkedett, majd mikor az óvodáskort elérte, szülei hazaadták a faluban élő nagyszüleihez, ahol Uhrin Mátyás nagyapa és Gyuricza Emerenc (majd halála után Bula Anna) nagymama szeretetteljes, de

igen szigorú és következetesen katolikus vallásos nevelésében részesült.

Az elemi iskola befejezése után a polgári iskolát is itt végezte el, de ezt már csak a Tata felügyelete mellett, majd Uhrin Mátyás nagyapa 1945 áprilisában bekövetkezett halála után, két hűgával együtt, az édesanyja felügyelete mellett fejezte be a polgári iskolát.

A nyári szünetekben sokat segített a tanyai gazdálkodásban édesapjának, de -mivel könnyen és gyorsan tanult- egyre többször vetődött fel benne a továbbtanulás szándéka, amit közölt is szüleivel, és velük megbeszélve jelentkezett a Mezőtúri Református Gimnáziumba. Azért oda, mert a tanya, ahol a család lakott, csak 7 km-re volt és így sokszor kerékpárral is el tudott menni a gimnáziumba, és továbbra is segítségére lehetett szüleinek a gazdálkodásban. (Számos a betakarításkor használatos eszközt ké-

szített morzsoláshoz, jószágetetéshez. A babcséplőgépet még sokáig megőrizte és emlegette a nagyapám.)

1950-ben sikeresen leérettségizett, és a második világháború utáni időkre jellemző Egyházat ért támadások ellenére, a gimnáziumi tanulmányai mellett is mindvégig megtartotta katolikus vallásosságát, úgyannyira, hogy az érettségi után a Szegedi Hittudományi Főiskolára jelentkezett. Elvégezve a főiskolát 1955. június 19-én szentelték pappá.

Első kápláni kinevezése Csanádapácára szólította, utána hosszabb ideig a csongrád megyei Földeákon teljesített szolgálatot. Kiválóan játszott orgonán és nagyon szép orgánnummal tudott énekelni. Földeákot követően még több plébánián is szolgált az Urat és a híveket, így Szegeden, a Móravárosnak nevezett városrészen is. Ezen idő alatt saját szorgalomból autodidakta módon tanult meg német és francia nyelven olvasni és írni.

Alig néhány évvel a pappá szentelése után, főleg a Móravároson teljesített eredményeinek köszönhetően, az 1960-as évek elején a Püspök Atya behívta a Püspöki Hivatalba püspöki udvari tanácsosnak, ahol előbb a Szegedi Püspöki Hivatal gazdálkodását, majd pár hónap után, immár udvari szertartóként a Csanád megyei Püspöki Számvevőszék vezetését bízta rá, valamint kiváló nyelvtudásának köszönhetően a Püspöki Hivatal külföldi levelezését koordinálta és irányította. A számvevőszéki feladatai mellett Szegeden több plébánián is végzett papi, és gazdasági tevékenységet. A Szegeden a Szeged-tarjáni városrészen épülő új, modern stílusú templom építésének irányításában, szervezésében végzett jelentős feladatokat.

Az embert-próbáló feladatok teljesítése közben egy állandó betegséget szerzett, mely egész életében elkísérte, és betegsége miatt többször vitték be a szegedi klinikára életveszélyes állapotban.

1980-ban már annyira megromlott egészségi állapota, hogy fel kellett adni a Püspöki Hivatalban betöltött munkakörét, ekkor Debrecenbe helyezte a Püspök Atya, ahol az 1987. május 30-án bekövetkezett haláláig plébánosként teljesített szolgálatot.

Szerénységére jellemző, hogy bár többféle papi rangja, címe és beosztása volt, de ő csak a plébánosi címet használta.

Hosszú betegségben viselt fájdalmak után halt meg Debrecenben, ám a szíve hazahúzta Endrődre, a szülőfalujába. Porhüvelyét, kívánsága szerint a szülei mellé, az Endrődi Központi temetőben helyeztük örök nyugalomra 1987. június 9-én.

Halálát a Püspöki Hivatal címetes apát, püspöki tanácsos, plébános rangon jelentette.

A temetését a Püspök Úr celebrálta és utolsó földi útjának szertartását számos magas rangú egyházi méltóság is megtisztelte jelenlétével.

Uhrin György élt 56 évet, és pappá szentelésének 32. évében, hosszú, türelemmel viselt betegségben, szentségekkel többször megerősítve, fejezte be földi életét.

Nyugodjék békében, és az örök világosság fényeskedjék neki!

E sorok írásával példaértékű életútjára emlékeznek, és tisztelettel hajtja előtte fejet unokaöccse:

dr. Busai György

Szent László tábor Hunyán

Karitás csoportunk megalakulása óta minden évben megrendezzük a Szent László karitás táborát Hunyán a plébánián. Július 6-tól 27-ig két héten át reggel nyolc órától délig tartott a tábor a gyerekek és a szülők öröme. Az óvoda szünetel így az óvodás korú gyermekek is részt vehettek a sok hasznos elfoglaltságon, amit a hitoktatónk és a tanárok szerveztek.

Volt a táborban mézeskalács-készítés, amelyet Barna Zsuzsanna vezetésével a gyerekek nagy örömmel fogadtak, és a sütitket formázták és színezték.

Nem sajnálta a fáradságot, a nagy melegen szívesen adta át tudását, hogy ezzel is színesítse a tábor résztvevőinek foglalkozásait, köszönjük neki.

Ezen kívül kézműves foglalkozások is voltak, szalmafonás, gyöngyfűzés, gipszöntés, festés és rajzolás. Labdarúgás, sakk és sok-sok ügyességi játék. Nem maradhettek el a templom- és toronylátogatások sem.

20-án Gyulára vittük a gyerekeket, ahol múzeum, templomok és a 100 éves cukrászda megtekintése volt a program. A buszköltséget az önkormányzat fizette, amelyet köszönünk a Polgármester Asszonynak, aki végig támogatta a tábor saját adományai-val is.

Barta Mónikának is köszönet Szent

László megfestéséért, a sok fáradságért, ahogy a gyerekek foglalkoztatásában is segített, a dalok tanításáért, melyeket szívesen énekelt mindenki. Köszönjük a Katolikus Iskola igazgatójának, Lukács Lászlónak, hogy gitározásával emelte a tábor munká-

ját. A gyulai kiránduláson is a buszon gitározott és énekelt a gyerekekkel.

Hogy jól sikerüljön a tábor megszervezése, minden évben nagy előkészítő munka előzi meg, melyben tanárok, szülők, nagyszülők és sok támogatónk vesz részt.

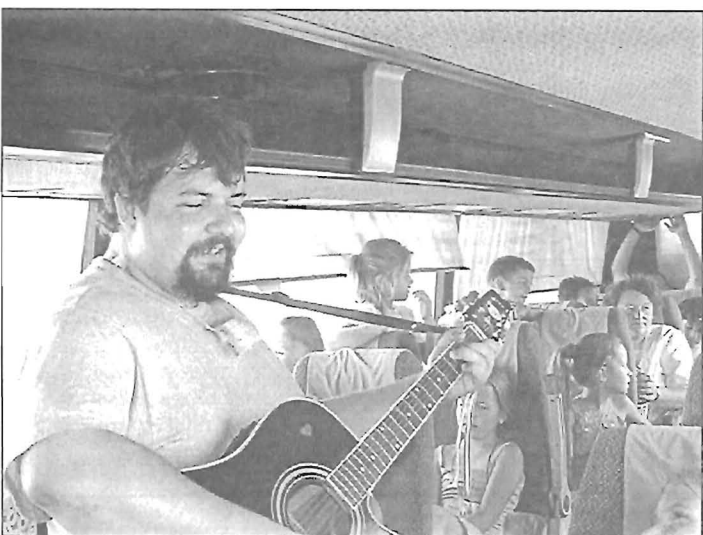
Most először pályáztunk az Egyházmegyei Karitásához pénzbeli támogatásért, amelyet meg is kaptunk, ezért külön köszönettel tartozunk Megyeri Márta karitás csoportvezetőnek, aki támogatta pályázatunkat.

A tábor utolsó napján vetélkedők, íjászat, ügyességi játékok és aszfaltfestés is volt. Nagyon örültek gyerekeink az íjászatnak, mert ez újdonság volt náluk. Zárásként a Polgármester Asszony a napközi könyvházán a gyerekek kedvenc ételét, spagettis bolonyait készíttetett, amit mindenki nagy örömmel fogadott és jóízűen elfogyasztott.

Ezúttal köszönjük hitoktatónknak, tanárainknak a Polgármester Asszonynak, Anikónak, akik sok-sok munkájukkal, adományaikkal támogatták a tábor, valamint köszönjük az Igazgató Úrnak, Barta Mónikának, Irimiás Róbertnek, Barna Zsuzsánának, hogy segítették a tábor színesebbé tételét.

Köszönet a szép összefogásért.

Hanyecz Vencelné

Katolikus oldal

AUGUSZTUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 19 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

A vakáció miatt szeptemberig szünetel.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor.

A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gvoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 19 órakor, szombaton 19 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

Nagyboldogasszony

Augusztus 15-e Mária mennybevitete, magyar nevén Nagyboldogasszony, Nagyasszony napja (vö. Kisasszony napjával), egyben Magyarország Mária oltalmába ajánlásának emléknapja (ez utóbbit Magyarok Nagyasszonya néven az 1896. évi millennium óta október 8-án külön ünnepként üli meg a katolikus magyarság). Ezért, meg azért is, mert az ünnep nyolcadára Szent István napja is belesik – nem beszélve arról, hogy az aratás után végre a falusi nép szusszanhatott egyet –, ez volt a magyar egyházi év egyik nagy ünnepi időszaka.

A krónikus hagyomány Szent Gellért püspök érdemének tudja be, hogy Jézus anyja magyar földön a „Boldogasszony” nevet kapta. A kutatók többsége megegyezik abban, hogy a velencei Gellért képviselte idegen egyház az ósvallásunk istenasszonya iránti hódolatot aknázza ki ezzel a gesztussal a keresztény eszmék gyorsabb elfogadtatása érdekében. Azt azonban, hogy első királyunk ajánlotta volna országát az égi királynő oltalmába, amint az a köztudatban él, nem tarthatjuk elfogadhatónak. István, aki a pápától kapott koronát, Szent Péter kegyelmébe ajánlotta Magyarországot. Amikor azonban a pápák erre való hivatkozással akarták érvényesíteni hűbérúri jogukat István utódaival szemben, azok igazítottak valamelyest a tényeken. Úgy írták újra az államalapító legendáit, mintha nem Péternek, hanem Máriának ajánlotta volna fel az országot. Az Árpád-korban mindenestre Szűz Mária lett a magyarok legfőbb oltalma, a koronázó templomok, főpapi székesegyházak, számtalan monostor, búcsújáró hely és kisebb templom az ő égisze alatt állottak.

Jankovics Marcell: Jelkép-kalendárium

Bicskey Zsolt:
Boldogasszonyunk
(vegyes technika
[akrill])

AUGUSZTUSI ÜNNEPEK

1. szerda:	Liguori Szent Alfonz püspök, egyháztanító
2. csütörtök:	Vercelli Szent Özséb püspök
4. szombat:	Vianney Szent János áldozópap
5. vasárnap:	Évközi 18. vasárnap
6. hétfő:	Urunk színeváltozása
7. kedd:	Szent II. Szixtus pápa és társai vértanúk
8. szerda:	Szent Domonkos áldozópap
9. csütörtök:	Szent Teréz Benedikta (Edith Stein)
10. péntek:	Szent Lőrinc diakónus és vértanú
11. szombat:	Szent Klára szűz
12. vasárnap:	Évközi 19. vasárnap
13. hétfő:	Boldog XI. Ince pápa
14. kedd:	Szent Maximilian Kolbe áldozópap, vértanú
15. szerda:	Nagyboldogasszony
19. vasárnap:	Évközi 20. vasárnap
20. hétfő:	Szent István király
21. kedd:	Szent X. Piusz pápa
22. szerda:	Boldogságos Szűz Mária királynő
23. csütörtök:	Limai Szent Róza szűz
24. péntek:	Szent Bertalan apostol
25. szombat:	Kalazanci Szent József áldozópap
26. vasárnap:	Évközi 21. vasárnap
27. hétfő:	Szent Mónika
28. kedd:	Szent Ágoston püspök, egyháztanító
29. szerda:	Keresztelő Szent János vértanúsága

Weöres Sándor:

Hetedik szimfónia – Mária mennybemenetele
(részlet)

Mária

Magasztalom őt, aki méhemen fogant és felemelte holdsarlóm az égre és csillagfűzért illesztett homlokomra és az égi tej ösvényén viteti leplem és az édesség viharával fúvatja fátylam és eleven tüzekkel röpi diadalszerkerem és seregekkel népesíti győzelmi utam és örök dal tornyait építi köröttem, így kívánja; meg nem fejthetik a léptem redői alatt forgó tüzes hadak, homályos nemzedékek. Kezdetől apám, s én szültem őt, aki az óriás ürességen által a csend szikrázó kristálya fölé a teremtmények sodrából fölmeredve háromfejű oszlopként magasul és villámló tetőként beborít a hármasság homlok glóriája.

Pázmány Péter:

Fohászkodás a Hazáért

Oh áldott Szűz! Oh Magyarországnak kegyes Asszonya! Tekints a mi sok fogyatkozásinkra: szánd meg a mi romlásinkat. Csaknem megholt, akit te szeretted; csaknem elfogyott a te országod, nemes Asszonyunk. Azért állj elő a te szent Fiadnál. Mondd azt néki: Fiam, az én országomban megfogyatkozott az igaz hit; nincs igazság; nincs isteni félelem; nincs ajátosság benne. Vízé vált az ő bora; nagyrészből tévelygésre fordult igaz vallása; elpusztult szentegyháza; megromlott ereje; pogány rabságára adatott szabadsága. Elhiggyed, édes hazám, Magyarország, ha a Boldogasszony tanácsát követed, és magadat megeszmélvén, abban eljársz, amit az ő szent Fia parancsol, foganatja léssen a Szűz könyörgésének.

AMIT ISTEN EGYBEKÖTÖTT...

2007. augusztus 4-én kelt egybe az endródi templomban Bitay Levente és Fülöp Erika (felső kép) valamint Pintér Ferenc és Meleg Anikó. Isten adjon boldogságot nekik egy életen át!

Szent István ikon a hunyai templomból.
Festette: Latorcainé Újházi Aranka

Szent István királyunk

Szent István királyunk,
nemzetünk atyja,
Géza fejedelmünk
elsőszülött fia.

Gellért püspök
nevelte őt úrrá,
meg ő keresztelte
katolikussá.

Szíve tisztaságát
Istennek szentelte,
hazánkat a pogánytól
bátran megmentette.

Köszönjük meg néki
ezer év után is,
hogy jó magyar népét
az éghez emelte.

Szent István királyunk,
nemzetünk atyja,
szeretett országát
Máriának adta.

Angyalok királynője
Istennek szent anyja,
vigyáz ránk a bajban,
Ő az ország anyja.

Latorcainé Újházi Aranka

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

ASSISI SZENT KLÁRA

Augusztus 11.

*Assisi, 1193/94. január 20. vagy július 16.
+San Damiano-kolostor, 1253. augusztus 11.

Favarone lovag és Hortulana asszony elsőszülött leánya volt Klára. Családi palotájuk Assisi központjában, a San Rufinóról elnevezett székesegyház terének egyik oldalán állt. Itt született Klára 1193-an (vagy 1194-ben). Még kisgyermek volt, amikor a városban összetűzések kezdődtek a nemesség és a polgárok között. Családjá, amely az ősi és gazdag Offreducci-Favarone nemzetséghez tartozott, természetesen az összecsapások középpontjába került. 1202-ben háború tört ki Assisi és Perugia között, s Klára családjának egy időre el kellett menekülnie Perugiába, mert nem voltak biztonságban a kereskedőktől és a polgároktól. Különös, hogy ezekben az összetűzésekben az ellenség, a polgárok soraiban küzdött egy ifjú, aki később meghatározó szerepet játszott Klára életében: a gazdag posztókereskedő, Pietro Bernardone fia, Ferenc. Klárának két húga volt: Agnes és Beatrice. Édesanyjuk, Hortulana asszony mindhármukat őszinte jámborságra nevelte, és megtanította őket mindarra, amit akkoriban egy előkelő leánynak későbbi házassága érdekében tudnia kellett. Így nőtt fel, mit sem sejtve abból, hogy Isten milyen életet szánt neki.

Természetesen ő is hallott mindenről, ami Ferenc körül történt. Tudta, hogy a városból többen is csatlakoztak Ferenc-hez, sőt, két unokaöccse, Silvestro és Rufino is követője lett a szegénység útján. Az is tudomására jutott, hogy III. Ince pápa szóban jóváhagyta Ferencék életmódját. 1210-ben Klára hallotta Ferencet, amint a dóm mellett prédikált. Szavai, melyekkel a megfeszített Krisztus radikális követéséről beszélt, megindították Klárát. Csak éppen az nem volt világos számára, hogy mit tegyen? Ekkor Ferenchez fordult tanácsért. A régebbi legenda elmondja: „Szent Ferenc atyánk a világ elhagyására buzdította. Élénk érveléssel mutatta meg neki, hogy milyen ostoba a világ reménye, milyen alnok a világi dicsőség, és arra tanította, hogy a szüzesség drágagyöngyét őrizze meg annak a csodálatos Völégénynek, aki az emberek iránti szeretetéből lett emberré.”

Mindezekből egyértelműen következett, hogy Klárának el kell szakadnia a gazdagságtól, csak az nem volt világos, hogy utána hogyan kell élnie. Ferenc azt tanácsolta Klárának, hogy Virágvasárnap - 1211. március 18-án - ünnepi öltözkédben menjen a székesegyházba misére. A püspököt értesítették Klára tervéről, ezért, miután megszentelte a palmaágakat a körmenet előtt, lejött a szentély lépcsőjén, és egy ágat a lépcső aljában álló Klára kezébe adott, jelezvén ezzel, hogy a maga részéről hozzájárul kolostorba vonulásához.

Klára tudta, hogy a családjá minden erejével ellenezni fogja kolostorba lépését, ezért a következő éjszaka egy barátinője kíséretében megszökött szülei házából. Maguk mögött hagyták a várost, és lefelé ereszkedtek a síkságon levő erdő felé, amelyben a Porciunkula nevű Szűzanya-kápolna állt. E kápolnában Klára letette minden ékességét, és Szent Ferenc kezéből magára öltötte a bűnbánók szürke ruháját, fátylát, és derekára kötötte a bűnbánat kötelét. A rokonok teljesen elképedtek, amikor másnap kiderült, hogy mit tett Klára, aki akkor már a Bastia melletti Szent Pál bencés apáca kolostorban volt, ahova az éjszaka folyamán Ferenc elvitte őket. Minden módon, szépszerével és erőszakkal vissza akarták vinni Klárát a városba, de nem tudták eltántorítani szándékától. Mikor már sokáig húzódott a meddő vita, Klára az egyik kezével megragadta az oltárterítőt ezzel a régi szokás szerint menedéjköveget kért a templomtól, s másik kezével pedig lekapta fejről a kendőt, s a rokonok meglátták lenyírt fejét. Ebből megtudhatták, hogy Klára visszavonhatatlanul Istennek szentelte magát.

Mikor a rokonok elmentek, az apácák úgy határoztak, hogy a várható zaklatások miatt jobb lesz, ha Klára és barátinője elhagyják a kolostort, és máséhoz mennek. Ezért mentek át a Panso melletti San Angelo kolostorba. Itt egyszer csak bezörgött a húga, Agnes, hogy ő is apáca akar lenni. Ettől aztán a család fő, Monaldo nagybácsi, ismét elvesztette a türelmét. Elküldött egy csoport férfit, hogy erőszakkal hozzák vissza Agnest. Ők meg is jelentek a kolostorban, de Klára imádsága erősebbnek bizonyult náluk, így Agnes is hamarosan magára öltötte Szent Ferenc kezéből a bűnbánó nővérek ruháját. Az apácák azonban itt is féltek a további következményektől, ezért április végén útjuk-

ra bocsátották a „szökevényeket”. Ferenc ekkor úgy határozott, hogy véglegesen az Assisi melletti San Damiano-kápolna mellett telepíti le őket. Itt alakult meg a ferences apácák első kolostora. Klára haláláig a kolostor lelki anyja volt. Sokan határozták el, hogy csatlakoznak hozzá. Nemcsak a legkisebb húga, Beatrice, hanem édesanyja, Hortulana asszony is, amikor megövegyült, felvételét kérte a kolostorba. De a San Damiano-ban csak az tudott megmaradni, aki szerette a szegénységet, mert ezeknek a nővéreknek a szegénység nem valami ábrándos kényelem, hanem kegyetlen valóság volt. Klára tett ugyan csodákat, s amikor az üres olajoskorsót áldásával megtöltötte, vagy kenyeret szaporított, örömmel adtak hálát, mindazonáltal a kolostorban igazán szegénység uralkodott. És Klára mégis ujjong Prágai Szent Agneshez írt levelében: „Ó, boldog Szegénység! Örök gazdagságot rejt magában azok számára, akik szeretettel ölelik magukhoz! Ó, szent Szegénység! Isten a mennyek országát ígéri és a boldog élet hervadhatatlan koszorúját adja annak, aki birtokolja a szegénységet és töprekszik utána. Ó, Szegénység, mennyire tetszel Istennek! Az Úr Jézus Krisztus, ki a mennyet és a földet kormányozza és vezérli, aki szólt, és mindenek lettek, páratlanul magához ölelt!” Ezért a szegénységért Klárának hosszasan kellett küzdenie. Az Egyház ugyanis a IV. lateráni zsinaton, 1215-ben úgy rendelkezett, hogy az új szerzetesi közösségnek a már meglévő regulák közül kell megválasztaniuk életszabályukat. Klárák számára legkézenfekvőbb a bencés apácák regulája lett volna, de ez a regula azt a szegénységet, amelyet Klára Ferenc-től megismert, nem biztosította. A régi rendeknél ugyanis általános volt, hogy a szerzetesek és apácák személy szerint lemondtak minden vagyonról, a rendnek azonban, s az egyes kolostoroknak is volt ingatlan vagyona, amiből a szerzetesi közösségek ellátását tervszerűen biztosíthatták. Ferenc pedig olyan regulát adott testvéreinek és nővéreinek is, amely szerint nemcsak egyenként, hanem közösségben sem birtokolhatnak semmit, és megélhetésükért koldulniuk kell. Ahhoz pedig, hogy törvényesen élhesse- nek ebben a formában, Klárának meg kellett szereznie a pápai jóváhagyást. Ezért harcolt a szó szoros értelmében mindhalálig. Nem türelmetlenül, nem lázadott, de harcolt, nagyon következetesen. Először azt sikerült elérnie, hogy III. Ince pápa megadta a klarissza apácáknak a szegénység privilégiumát, ami annyit jelentett, hogy a ferences apácákat senki nem kényszeríthette arra, hogy vagyon fogadjanak el. Ehhez azonban a pápai kancelláriának nem volt kész formulája, mert ilyen még nem fordult elő a joggyakorlatban. Ezért maga a pápa fogalmazta meg ezt a különös jogszabályt. A regula jóváhagyását IV. Ince adta meg 1253. augusztus 9-én, Klára a halála napján vette kézhez. Életének ez volt a legnagyobb öröme. Amikor 1253. augusztus 12-én eltemették, e bulla egy példányát a kezébe tették, és úgy helyezték sírba.

1244-től kezdve szinte folyamatosan ágyban fekvő beteg volt, a nővéreit mégis anyai gondoskodással irányította. Minden nehézségen csodálatos energiával lett úrrá.

IV. Ince pápa két alkalommal is felkereste. Megrendítő találkozások voltak ezek a pápa és a szegény, ágyban fekvő apáca között. Az egész pápai udvarból leginkább Hugolino bíboros fogta fel a szent jelentőségét, az a Hugolino, aki később IX. Gergely pápa lett. Így írt Klárának: „Rád bízom a lelkemet, és úgy ajánlom a gondjaidba, ahogyan Krisztus a keresztes Atyjának ajánlotta a lelkét. Az ítélet napján majd számot adsz róla, ha nem fogsz gondoskodón törődni a lelkemmel. Én ugyanis bizonyos vagyok abban, hogy eléred a legfőbb Bírónál azt, amit állhatatos önátadásoddal és számtalan könnyeddel kérsz.”

A bíboros ezzel kifejezte azt, amit Klára is világosan tudott, sőt ebben látta a szerzetesi élet legmélyebb jelentését az Egyházban: másokért állni az Úr színe előtt. Prágai Agnensnak ezt írta egy alkalommal: „Hogy az Apostol szavaival éljek, Isten segítőtársnőjének tekintelek, és támasz vagy az ő titokzatos teste törőnye tagjai számára.” E szavakkal Klára a saját korát messze túlhaladó megértéssel tanúskodik. Ő ugyanis a kolostor csendjében, kiszakítva a világ forgatagából, abból a felismerésből formálta meg az életet, hogy a szerzetesek az egész titokzatos test minden tagjáért felelősek, életük összefügg az összes keresztény életével, és sokaknak segítségére vannak. Ezzel elzárt szegénységük apostoli távlatokat nyert.

Amikor Klára 1253. augusztus 11-én San Damiano kolostorában meghalt, a pápa bíborosaival együtt eljött Perugiából a temetésére. 1255. augusztus 15-én avatták szentté. Ünnepe azonnal felvették a római naptárba, augusztus 12-re. 1969-től augusztus 11-én ünnepejük.

EMLÉKÜNNEPSÉG AZ ENCI ALAPÍTÁSÁNAK 60. ÉVFORDULÓJÁRA

A falusi iparágak közül a lábbelikészítés mindig fontos szerepet játszott a falu életében. Hiszen az önellátó paraszti réteg tartós és jó lábbelit nem tudott házilag készíteni, ezért a csizmadiák számaránya nagyobb volt egy agrártelepülésen, a többi kézművesipar képviselőihez képest.

Az endrődi lábbelikészítés jelentősége már a XIX. század második felétől kimutatható. A környék és elsősorban a Sárrét falvait látták el az endrődi csizmadiák a jó minőségű termékekkel. A XX. századtól erősödő cipészet, pedig folytatta a csizmadia hagyományokat. Ebben az időszakban (XX. század első fele) a településen több, mint 90 önálló csizmadia és cipésmester dolgozott.

1947-ben a vásári igények megnövekedése miatt a szövetkezeti formában látták a cipőgyártás előrelépését, és ebben az évben két szövetkezetet alapítottak: a mesterek és a segédek szövetkezetét.

1947. február 13-án tartotta alakuló ülését az Endrődi Bőripari Munkások Beszerző, Termelő és Értékesítő Szövetkezete.

Alapító tagjai:

Bela Imre
Csuglovszki István
Duda Imre
Farkasinszki Ede
Kenyeres Imre
Keszthelyi János
Koós László
Kuna Máttyás
Pető Lajos
Pintér László
Szegevári János
Sztancsik Lajos
Szuó Imre
Tímár László
Tímár Máté
Tímár Miklós
Uhrin György
Vinkovics István

1947. november 7-én tartotta alakuló közgyűlését az Első Endrődi és Vidéke Lábbelikészítő Kisipari Termelő Szövetkezete.

Alapító tagjai:

Szurovecz Elek
Tímár Imre
Hegedűs Imre

Szakmai bemutató a kiállításon

Sárhegyi András
Dinya József
Giricz Vendel
Sárhegyi Andrásné
Látkóczki Vince
Farkasinszki Mihály
Szalóki Lajos
Kési András
Hegedűs István
Czmarkó Elek
Dinya Józsefné szül. Schramm Mária
Giricz András

Ez a szövetkezet a Hegedűs-Dinya céggel egyesülve jött létre. A Hegedű-Dinya cég cipőkereskedéssel és cipőgyártással is foglalkozott. A segédek szövetkezete részben pénzben, részben szövetkezeti üzletrész címén váltotta meg a Hegedűs-Dinya cég ingó vagyonát.

A két szövetkezet 1949-ben egyesült és Endrődi Cipész Szövetkezet néven egyre jelentősebb részt vállalt a hazai cipőgyártásban. A kezdeti alapanyagihiány nehéz

hamarosan megnyílt az út a külföldi piacok felé és nemcsak Kelet-Európában, hanem nyugaton és az ázsiai földrészen is megjelentek az ENCI cipők és csizmák. Az 1970-es évekre, az új telephelyre költözött gyárnak már több, mint ezer dolgozója volt. Az 1980-as évek második felétől a gazdasági és piacválság miatt lassan vakvágányra ért a szövetkezet. Majd később az olcsó külföldi lábbelik beáramlása a csőd szélére jutatta az üzemet. Az ENCI, 1994-ben jogutód nélkül megszűnt. De az emberek lelkében tovább élt, hiszen a Jakkosság jelentős részének munkát biztosító szövetkezet meghatározta az egész település családjainak életét.

A 2007. évben, a Gyomaendrőd Város Fejlődésért Egyesület felkarolta és megrendezte az szövetkezet alapításának 60. évfordulójának méltó megünneplését, és 2007. július 28-án nagyszabású rendezvényt szervezett az ENCI udvarán.

A szakmai program a „Csizmadiák és cipészek Endrődön” című szakmai kiállítást megnyitójával kezdődött 14 órakor. A kiállítást megnyitotta Várfi András polgármester. Ezt követte az ENCI megalakulását felelevenítő pódiumbeszélgetés Szegevári János alapító taggal, Bella József az üzem szakoktatójával és Gyetvai Vendel idősebb Enci taggal. A kiállítást rendezte és a pódiumbeszélgetést, vezette Szonda István etnográfus-muzeológus, a téma szakkutatója.

17 órakor Dr. Busai György Gyomaendrőd Városért Egyesület elnöke köszöntötte a megjelenteket és felidézte a szövetkezet történetét és kiemelte jelentőségét az egész ország korabeli cipőiparában.

Sárhegyi András és Dr. Busai György leleplezi az emléktáblát

helyzetbe hozta a frissen alakult társulást, de a magas szakmai tudás és agilis vezetés eredményességre vezette néhány év alatt az üzemet. Sárhegyi András alapító és a szövetkezet első elnöke nagyszerű érzékkel teremtette meg a cipőgyártás egyre korszerűbb körülményeit. A hazai piacokon kívül

Sárhegyi András az ENCI alapító tagja és első elnöke ünnepi köszöntőjében emlékezett vissza az indulásra és a szép napokra, amikor a semmiből kellett létrehozni az üzemet, és arra az időszakra, amikor több mint ezer embernek adott megélhetést az üzem. Ezt követően Sárhegyi András felavatta az ENCI alapításának 60. évfordulójára elhelyezett emléktáblát.

A nap további részében zenés műsorok szórakoztatták a közönséget. Fellépett a Tűzmenedék Együttes, társastáncosok, néptáncosok, láthattunk majorette bemutatót. Operett műsort adtak a Városi Zeneiskola növendékei és újra hallhattuk az ENCI zenekart.

Endrőd néprajza

Rendező: Szonda István

NÉPRAJZI TÁBOR 2007

Idén július 23-28. között hetedik alkalommal rendezte meg az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény a néprajzi tábort. A táborban részt vettek a Debreceni Egyetem néprajzi tanszékének hallgatói, Dénes Zoltán az egyetem néprajzi tanszékének docense, és nem utolsósorban házigazdánk, Szonda István és családja. Továbbá csatlakoztak hozzánk nevelőotthonos fiatalok Budapestről Árkus Péter régész vezetésével. A szállásunk a Harcsásban volt, a Holt-Körös partján. Az idei feladatkörök voltak: kerámiák és csizmadia-szerszámok leltározása, régi mezőgazdasági és egyéb eszközök állagvédelme, valamint régi házak felmérése. A hétfői és a keddi nap a munka napja volt. Elkezdtük a leltározást és az állagmegóvást, felmértük a Selyem utcai Ugrin házat és a Temető utcai (népies nevén Bangó utca) Göndör Tímár házat. Ezekben a házakban nagyon sok jellegzetességet figyelhettünk meg: építés módja, díszítések, helyiségek elrendezésének szempontjai, stb. Sajnos üresen állnak.

Voltunk még a Szarvasvégi és az Ó-Szarvasvégi temetőben, ahol megfigyeltük a temető elrendezését, régi, gyönyörű és szakrális tekintetben is értékes, ritka sírokat.

Szerdán 10 órakor volt a Városházán az ünnepélyes megnyitó, ahol felszólalt Szonda István főszervező, Várfi András polgármester, Ujváry Zoltán professzor emeritus, Árkus Péter régész, és Dénes Zoltán docens. A megnyitó után sétáltunk a Kner emlék-

téren, megtekintettük a Vidovszky Béla Képtárat, ahol a névadó festményei mellett megcsodálhattuk Szacsavay Varga Ferenc és Pásztor János műveit. Ezután meglátogattuk a Kner Nyomdaipari Múzeumot. Itt láthattunk régi nyomtatógépeket, a Kner nyomdában kinyomtatott több mint százéves kiadványokat, a Kner családról kiállítást, Kozma Lajos által tervezett bútorokat, és számtalan más érdekességet. Ezek után fürödtünk egy jót kint a Harcsásban.

Csütörtök ismét a munka napja volt. Folytattuk a leltározást és az állagmegóvást. Megnéztük a Fő utcán található ósapai gyógyszerész házat, ami nagyon rossz állapotban van, de még meglehetne menteni.

Pénteken reggel 4-en már 6 óra mentünk a Tájházba, mivel Mariska néni és Joli néni 5 óra óta dagasztotta a tésztát, mert ezen a napon izletes lekváros kiflit és káposztás lepényt sütöttünk a kemencében a két néni irányításával. A Tájház dolgozói, Lajos és Karcsi is sokat segítettek a sütésnél. Mire a többiek megérkeztek addigra mi már megsütöttük a reggeli. Megtanultuk készítésüknek fortélyait. Így ez a nap a sütésé volt. Miután elkészültünk, befejeztük a leltározást és az egyéb fennmaradó munkákat. Este tartottuk a búcsúvacsorát, ahol ajándékkal köszöntük meg Pista bácsinak és Zsuzsi néninek, valamint Zoli atyának a kitartását és odaadását. Nagyon jó hangulatban telt el az este.

Szombat délelőtt pihenő volt. Délre megérkeztünk az ENCI-be, ahol megebédeltünk. Ebéd után részt vettünk az ENCI-kiállítás megnyitóján, ahol mi is segítünk a pakolásban és az elrendezésében. A kiállítást Várfi András polgármester nyitotta meg, majd Szonda István tartott beszédet az endrődi cipészekről és csizmadia-ákról, valamint az ENCI megalakulásáról és körülményeiről, további történetéről. Ezt követte a három idős cipész visszaemlékezése a kezdetekre, hogy a semmiből indulva mit értek el. Szinte mindenki megtekintette a kiállítást és nagyon tetszett nekik, elismerésüket fejezték ki. A megnyitó után az egyetemisták elbúcsúztak, majd hazaindultak, de mi csak az emléktábla leplezése után indultunk vissza. Fürödtünk egyet, vacsoráztunk, majd mi is indultunk haza.

Nagyon jól éreztük magukat. Egy felejthetetlen hetet töltöttünk el együtt. Több mint 160 tárgyat leltároztunk be, sok tárgyat lekezeltünk, 3 házat mértünk fel, nagyon sok kiflit és lepényt sütöttünk, tapasztalatokat szereztünk. Lenyűgözött bennünket a Tájház értékes és sokféle gyűjteménye. Jókát fürödtünk, kenűztünk, csónakáztunk, horgásztunk (bár szinte semmit sem fogtunk). Nagyon jó hangulatú tábor volt, többen meglátogattak bennünket egy-két napra. Köszönet illeti Pista bácsit és feleségét, Zsuzsi néni valamint Zoli atyát akik nélkül ez a tábor meg sem valósult volna és a tábor összes résztvevőjét, mert mindenki nagyon sokat segített. Reméljük, hogy jövőre is találkozunk és ugyanilyen jól fog sikerülni.

Hegedűs Bence
hunyai táborozó

VII. GYOMAENDRŐDI NÉPRAJZI SZAKMAI TÁBOR

Ünnepélyes megnyitója 2007. július 25-én. 10 órakor volt a Polgármesteri Hivatal dísztermében.

Részletes program:

10.00 Várfi András polgármester köszöntője

10.15 Szonda István etnográfus-táborvezető ismerteti a tábor szakmai programját

10.30 Dr. Ujváry Zoltán professzor emeritus, a Debreceni Egyetem Néprajzi Tanszékének professzora vázolja fel a Néprajzi Tanszék és az Endrődi Tájház között folyó többéves szakmai munkát és annak eredményeit

10.50 Árkus Péter régész-pedagógus beszámolója a múzeumi szaktáborok pedagógiai hatásairól a nevelőotthonos fiatalok körében

11.10 Dr. Dénes Zoltán egyetemi docens tájékoztató előadása a gyomaendrődi néprajzi vizsgálatokról és publikációkban történő megjelentetéséről, valamint a gyomaendrődi székhelyű „nyári egyetem” létrehozásáról

Gyoma néprajza

Rendezte: Cs. Szabó István

A sertéstartás történeti, néprajzi adatai - I. rész

Adataimat egyetemi szakdolgozatomból válogattam s természetesen Endrődre és Gyomára vonatkozó levéltári forrásokból származó adatközlőktől az 1980-as években gyűjtött anyagot kívánom az alábbiakban közzé tenni. Emeltet szakdolgozat megjelent; „Cs. Szabó István: Sertéstartás a békési Sárréten és peremvidékén Debrecen, 1992. Folklor és Etnográfia 70.”

A Körösök jobb parti oldalán található azok a területek, amelyek már a középkorban is leginkább alkalmasak voltak a sertéstartásra. A szakirodalom már tisztázta, hogy a 16-18. század sertéstartása csaknem kizárólag külterjes (extenzív) viszonyok között folyt. A Békés megyei – az 1949-ben hozzászatolt dél-bihari részekkel együtt – állattartásról, beleértve a sertéstartást is, szinte semmilyen adatunk nincsen a XVI. századot megelőző időszakból. A XVI. században a Békés megyei jobbágyok sertésből kilencedet vagy tizedet voltak kötelesek szolgáltatni. 1563-ból maradt fenn egy sertéstartással foglalkozó összeírás. Huszonkét faluban 541 jobbágy tartott sertést, összesen 2.260 darabot. Décse faluból – elpusztult templomos helység Endrőd és Szarvas között – 126 jobbágy tartott összesen 512 darab sertést, de csak 23 jobbágy fizetett „disznódezsért”.

Az 1562. évi tizedjegyzék szerint 21 faluban 232 jobbágy fizetett sertéstizedet. Valószínű, hogy az egyik összeírás a teljes sertésállományt tartalmazza, míg a másik csak a tizedszedés alapjául szolgáló évi szaporulatot. A gyér adatsorokból a sertéslétszám csak óvatos becsléssel számítható, az 1563. évi jegyzék alapján 4 db sertés eshetett egy családra. A történeti Békés megye területén 3.000 családot feltételezve az összes sertésállomány 12.000 darab lehetett. 1563-ban

Décsén 512 db, Gyuron (elpusztult falu Mezőberény és Murony határában) 205 db, Mezőberényben 142 db sertést írtak össze (csak a gyomaendrődi határhoz közeli települések adatait használom fel ezen írásomban). 1556-ban Endrőd falu „Eger várához csatoltatott, Egri várkormányzó gondviselése alatt állott... bizonyos számú sertéseket kötelesek voltak Eger városának szállítani...” A török ugyan serteshúst vallási okok miatt nem fogyasztott, de nem mulasztotta el, hogy a sertéstartásból származó jövedelmet begyűjtse. Mezőberényben 1567-ben 27 fő, 1579-ben 49 fő lakosnak 75, illetve 300 db sertése volt. Décse mezővárosban 180 s 157 fő (családfő) lakosnak 1.000, illetve 500 db, Egén (elpusztult falu Gyoma határában) 80 s 63 lakosnak 255, illetve 300 darab, Gyomán 41 s 53 fő lakosnak 205, illetve 475 db sertése volt. Ez utóbbi forrás szerint csak az egy éven felüli sertéseket írták össze az ekkor már a török adószedők. Décsén 5,6-3,2 db, Egén, 3,2-4,8 db, Gyomán 5,0-9,0 db sertés jut családonként. Az 1725. évi összeírásból – az első ilyen használható összeírás a hódoltság utáni időkből – előtűnik 16 helységben 1.042 családnál 2.451 db egy éven felüli sertés. Gyomán 63 családnál 115 db sertés, Köröstarcsán 52 családnál 83 db sertés, Körösladányban 44 családnál 166 db sertés került összeírásra. Egy sertést vettek két db juh értékével s így az akkori áron egy juh egy forint, egy sertés két forint. Gyomán 1720-ban 42 db, 1725-ben 166 db, 1730-ban 73 db. Körösladányban 1717-ben 108 db, 1720-ban 61 db, 1725-ben 199 db, 1730-ban 124 db, Köröstarcsán 1720-ban 93 db, 1725-ben 162 db, 1730-ban 80 db sertést írtak össze. Az eltérőnek tűnő adatok különböző összeírás szempontokat takarnak. Ebben a korban a sertés faj-

tájára vonatkozóan nem tettek meghatározó megjegyzést. Feltételezhetjük, hogy minden valószínűség szerint vidékünkön is az ún. szalontai és/vagy réti sertést (disznót) tartották. 1876-ban roppant mennyiségben kínáltatott sertés a gyulai, nagyvárad, debreceni vásárokon. „1878-ban a gyulai vásárra 6.000 db sertés lett felhajtva. 1881-ben a gyulai egész évi vásárookra felhajtott sertések száma meghaladta a 300.000 darabot. 1884-ben nagy pusztítást végzett az állományban a száj- és körömfájás. Ezekben az években „lenyomta” a sertésárakat az „oláhországi sertésdömping” (Oláhország a Kárpárokön túli havasalföldi és moldvai egyesült vajdaságokból alakult fejedelemség). Sovány sertéseket vásároltak fel kucepek s Erdélyben makkerdöben felhizlalva adták tovább budapesti hízaldákba. 1887-ben nagyon magas kukoricaárak voltak s „a nép nem hízalt sertéseket”... „a nép inkább eladta a sertéseket haszonszerzés céljából”. A vármegyei jelentés kiemeli 1892-ben, hogy az uradalmakban szépen fejlődik a sertésenyésztés, de a „kiszgazdánál nagyon gyenge”. Felszólítják a hatóságok a községi előljárókat, hogy a sertésenyésztés javítására szerezzenek be tenyészkacokat. Számos uradalom van a megyében, ahonnan „jutányos” áron lehet kiváló tenyésztési háttérrel rendelkező kanokat vásárolni. 1893-ban az évi jelentésben mégis azt olvashatjuk; „...hiába a Békés vármegyei Gazdasági Egylet felhívása, továbbra is szedett-vedett, tarka-barka sertéseket tenyésztek a lakosok.” Helységmegjelölés nélkül egy forrás közli: néhány helyen a vármegyében „Poland-China sertéseket kereszteznek mangalicával, az utódokban a szaporaság, hízékony-ság igen kedvező”.

Cs. Szabó István

VOLT EGYSZER EGY TANYAVILÁG...

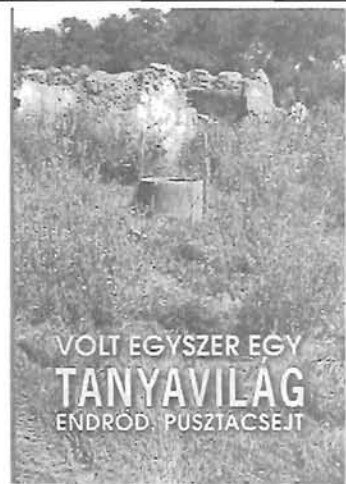
Buczkó Imre szerkesztésében, az Endrődiek Baráti Köre kiadásával nagyon szép kiadvány jelent meg „Volt egyszer egy TANYAVILÁG Endrőd, Pusztacsejt” címmel.

A könyv egy letűnt korról szól, egy olyan korról, melyben sok munka jutott a tanyán élő embernek, de becsülettel helytálltak és boldogok voltak.

A könyvet ajánljuk a valaha Csejten született és élt embereknek, valamint az összes

gyomaendrődi és innen elszármazott lakosnak, aki városunk története, egykori lakosai, és életformája iránt érdeklődik. A könyvben található visszaemlékezéseket így együtt sosem látott, páratlan mennyiségű, korabeli és újabb fotók, versek, írások teszik teljessé, amelyek minden olvasó számára szemléletessé, élvezetessé teszik a kiadvány olvasását.

Az érdeklődők az endrődi könyvtárban vásárolhatják meg a könyvet.

VOLT EGYSZER EGY
TANYAVILÁG
ENDRÖD, PUSZTACSEJT

KÉPEK

AZ ENCI

ÜNNEPSÉGRŐL

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Munkácsy visszatért Munkácsra!

A festő szülővárosában október közepéig látogatható a kiállítás Ungvári tudósítónktól

A múlt hét péntekén nyitotta meg kapuit Munkácson, a festő szülővárosában a világhírű művész, Munkácsy Mihály alkotásából összeállított tárlat. Az ünnepélyes megnyitón részt vett Viktor Juscsenko ukrán elnök és Gyurcsány Ferenc magyar miniszterelnök. Kettejük munkácsi tárgyalásáról a Magyar Szó már közölt tudósítást, ezúttal a kiállítás háttéréről olvashatnak.

A tárlat anyagának gerincét a szintén munkácsi származású, jelenleg az Egyesült Államokban élő Pákh Imre tulajdonában lévő festmények adják. Látható továbbá a Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában lévő néhány alkotása, illetve egy, az ungvári Boksay József

Kárpátaljai Megyei Szépművészeti Múzeumban őrzött képe is.

A tárlat részeként megtekinthető a jeles alkotó számos relikviája is, melyeket a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeum kollekciónak jából válogattak. Kárpátalján egyébként ilyen formátumú művész alkotásainak ennyire átfogó bemutatására még nem volt példa. A munkácsi vár kilenc termében 48 alkotást bemutató tárlat október 14-ig tart nyitva. A Magyarország több városában, legutóbb pedig az erdélyi Csíkszeredán rendezett Munkácsy-kiállítás együttvéve már több mint nyolcszáz ezer látogatót vonzott.

Munkácsy Mihály, eredeti nevén Lieb, 1844-ben született Munkácson. Apja, a bajor származású Lieb Leó sótiszt volt Munkácson. Édesanyját Reök Ceciliának hívták. 1848-ban a család Miskolcra költözött. Munkácsy festői hajlama már kiskorában megmutatkozott. Szülei korai halála után 1850-ben nagybátyjához, Reök István ügyvédhez került, aki a szabadságharc után hallgatásra kényszerítve, szerény viszonyok között élt Békéscsabán. A fiút 11 éves korában gyámja asztalosinasnak adta. Mestere durvaságai, a fenyegetések okozta testi-lelki nyomorúság egész életére és kedélyére kihatottak. Segédlevele megszerzése után Aradra ment. Nyomorgott, megbetegedett, s visszatért nagybátyjához Gyulára. Lábadozása alatt rajzolni tanult egy ott élő, Fischer vezetéknevű német festőtől.

1867-ben állami ösztöndíjjal Párizsba utazott a világiállításra, ahol Courbet művészetéből egész életére döntő benyomásokat szerzett. 1880-ban, még mint Lieb Mihály kéréssel fordult a munkácsi előljáróságához, hogy felvehesse szülővárosa nevét. Munkácsy az engedély megadása mellé a díszpolgári címet is megkapta.

Ma Munkácson, az igen hangulatos, Cirill és Metód szobrával díszített sétálóutcában állt az a ház is, ahol 1844. február 20-án megszületett. Ma egy emléktábla jelöli e helyet. Munkácsy Mihály mellsobrát az utca másik végén születésének 150. évfordulóján 1994-ben állították fel Kárpátalja második legnagyobb városában.

DUNDA György
Magyar Szó Online

TIZENÖT ÉVE HALT MEG TOMÁŠEK BÍBOROS

Tizenöt éve, 1992. augusztus 4-én halt meg František Tomášek bíboros, Prága érseke, egyike azoknak a közép-európai személyiségeknek, akik a kommunizmus alatt is bátran kiálltak az egyházért, a papokért és a hívekért, vállalva az üldöztetést is.

A cseh egyház máig nagy tiszteletnek és szeretetnek örvendő személyisége a diktatúra éveit átélő bátorítást jelentett az akkori Csehszlovákia nem hívó népének is.

František Tomášek a morvaországi Studenkában született 1899-ben. Az olmützi (olomuci) szeminárium elvégzése után 1922 júliusában szentelték papá.

1938-ban az olmützi teológiai fakultáson doktorált, és ott oktatott is. A német megszállás vetett véget teológusi pályájának, mivel a főiskolákat bezárták. A háború után 1946-ban docens, majd 1947-ben professzor lett az Olmützi Teológiai Főiskolán, a hittanári szakon. Ez sem tartott sokáig: 1950-ben ugyanis a kommunista hatalom bezáratta a főiskolát.

1949. október 14-én Josef Karel Matocha akkori püspök

titokban segédpüspökké szentelte František Tomášeket. A kommunista rezsim azonban megakadályozta működését. VI. Pál pápa 1965. február 19-én a Prágai Érsekség apostoli adminisztrátorává nevezte ki, ám az államhatalom ezt nem ismerte el.

VI. Pál pápa 1976-ban bíborossá kreálta, de nevét „in pectore” tartotta, azaz nem hozta nyilvánosságra. Csak egy évvel később, 1977-ben vehette át hivatalosan is az érseki széket, ám a hatalom mindvégig gyanakodva figyelte és akadályozta tevékenységét.

A bársonyos forradalom alatt egyértelműen kiállt a forradalmi törekvések mellett – mint mondta, morális megfontolásból. „Nem hallgathatok, mert tudom, hogy a négy évtizede tartó jogtalanság elleni bátor tiltakozás egyesít benneteket. A szabadság oszthatatlan” – mondta 1989. november 21-én a prágai Vencel téren tüntető több mint 200 000 ember előtt.

Tomášek bíboros a bársonyos forradalom után, 1991-ben ment nyugdíjba, az érseki széket Miloslav Vlk vette át. Szellemi végrendeletében Tomášek bíboros arra kérte az embereket: mindig szálljanak szembe a rosszal, még akkor is, ha ezek az emberi küzdelmek nem mindig járnak sikerrel, és soha nem fejeződnek be.

A cseh egyház legendás alakját 1997-ben posztumusz Adalbert-díjjal tüntették ki.

Magyar Kurír

DOMOKOS LÁSZLÓ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

BÉKÉS MEGYE KÉPVISELŐ- TESTÜLETÉNEK ELNÖKE

5601 Békéscsaba, Derkovits sor, Pf.: 118
Telefon: 66/441-156, Telefax: 66/441-609

Köszöntő a Simmelweis Nap alkalmából

A Simmelweis Nap alkalmából szeretettel köszöntök minden egészségügyi dolgozót, akik a viszontagságos körülmények ellenére becsülettel, felelősséggel végzik munkájukat. Az egészségügyben bekövetkező kormányzati változtatások sok bizonytalanságot keltenek a betegellátásban, a sorozatos elbocsátások rossz közérzetet, rossz hangulatot teremtenek. A tervezett változtatások pedig védtelenül kiszolgáltatottá teszik a betegeket és az egészségügyi dolgozókat is. A gyógyítást hivatásnak tekintők számára most az lenne a legfontosabb, hogy a szakma egyetértésével kellő szakértelemmel és felelősséggel szülessenek meg az egészségügyet érintő kormányzati döntések. Ez nyugalmat és biztonságot teremtené a betegellátásban.

Arra kérek minden egészségügyi dolgozót, hogy a nehézségek ellenére ne veszítsék el a hitüket, továbbra is számíthatunk felelősségteljes, gyógyító munkájukra, mely nélkül nem működhet az egészségügyi rendszer. Ehhez a gyógyító munkához sok sikert és kitartást kívánok! Köszönöm elhivatott munkavégzésüket!

Domokos László
a Békés megyei közgyűlés elnöke

Köszöntő a Köztisztviselők Napja alkalmából

A Köztisztviselők Napján szeretettel köszöntöm mindazokat, akik kitartó, becsületes munkájukkal nap mint nap hozzájárulnak a köz szolgálatához.

Nincsenek könnyű helyzetben, hiszen a megszorítások a köztisztviselőket is érintik, a bizonytalanság rossz közérzetet és rossz hangulatot teremt. A köztisztviselőkre egyre több és sokrétűbb feladat hárul. Ezért is tartom fontosnak hangsúlyozni, hogy a jó munkát végző köztisztviselőkre mindig szükség van, hiszen nélkülük nem működik a közigazgatás bonyolult rendszere.

A köztisztviselők munkáját meg kell becsülni, nem szabad kiszolgáltatni őket a felelőtlen döntéseknek, ki kell állni a pontos és minőségi munkát végző köztisztviselői kar mellett.

Ne feledjük: „Minden munka értékét a munkát végző keze nyoma adja”.

Minden köztisztviselőnek azt kívánom, hogy ne veszítse el a hitét, a nehézségek ellenére is végezze kitartó, becsületes munkáját!

Domokos László
elnök

Békéscsaba, 2007. június 29.

Békés megye a civilekért

A Békés megyei önkormányzat idén először pályázatot írt ki a civil szervezeteknek, összességében mintegy 4 millió forint összegben. Harminckét szervezet jelentkezett, velük már a szerződéseket is megkötötték.

A civil szférára fontos szerep vár az értékek képviselésében, megőrzésében. Mi azt szeretnénk, ha fennmaradna, sőt erősödne a civil mozgalom, éppen ezért támogatjuk anyagilag is. Jó lenne, ha az induló európai uniós projektekben minél több civil venne részt. Hogy megfeleljenek a követelményeknek, ahhoz még sokat kell tanulniuk, gondolok itt számlavezetésre, tervezésre, pontos adminisztrációra, ellenőrizhetőségre, egyebekre. Ránk számíthatnak ezen a téren is, készek vagyunk jogi és gazdasági ismereteiket bővíteni.

Sajnos ma már nem újdonság a megyék nehéz helyzete. Fontos, hogy a bajban fogjunk össze, nem hagyhatjuk megroppanni a civil szervezeteket, akik szakmai programjaik megvalósításával építik a közösségeket, melyek aztán hozzájárulnak az egészségesebb közélet kialakulásához.

Most kereteket szabtunk, utána jöhet a fejlődés. Növelni kívánjuk a megpályázható összeg nagyságát. Fontoljuk, hogy hangsúlyt váltunk, már idén kiírjuk a jövő évre szóló pályázatot. A győztesek, de az anyagot támogatásban nem részesülők kezét sem engedjük el. Számukra bemutatkozási lehetőséget biztosítunk a nyilvánosságban. Békés megye kapuja mindig nyitva áll, ha civilek kérnek bebecsült rajta.

A nyertesek névsora: Fehér Folt Egyesület – Okány, Békés és Környéke Biokultúra Egyesület – Békés, Magyar Vöröskereszt Békés Megyei Szervezete – Békéscsaba, Polgári Ifjúsáért és Társadalomért Egyesület – Gyula, Békéscsabai Gazdakör Egyesület – Békéscsaba, Békéscsabai Atlétikai Klub – Békéscsaba, Békés Megyei Ápolók az Egészségért – Gyula, Békés Megye Fejlesztéséért Egyesület Békéscsaba, Mentálhigiénés Egyesület – Békés, Békési Ipartestület – Békés, Életfa Kulturális Egyesület – Békéscsaba, Széchenyi István Lótenyésztési Egyesület – Kondoros, Kondoros és Környéke Polgári Együttműködési Egyesület – Kondoros, Csabai Kolbászklub – Békéscsaba, Szeghalmi Polgári Egyesület – Szeghalom, Csabai Szlovákok Egyesülete – Békéscsaba, Vadvirág Természetvédelmi és Kulturális Egyesület – Szeghalom, METESZ (Békés megye), Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete – Békéscsaba, Békés Megyei Közoktatási Szakértők Egyesülete – Békéscsaba, – Körös Klub – Békéscsaba, Szarvasi Gazdak Hagyományörző Egyesülete – Szarvas, Békéscsabai Szlovák Kultúráért Alapítvány – Békéscsaba, Nagycsaládosok Egyesülete - Orosháza.

Békéscsaba, 2007. július 31.

Domokos László
elnök

Csikós Renáta:
ILYEN AZ ÉLET

Ahogy a madarak suhannak,
Úgy száll az élet.
Ahogy a percek múlnak,
Úgy tűnnek az évek.

Napról napra más az élet,
Mások az emberek,
Szemükben nincs más,
Csak gonoszág és gyűlölet.

Kevés az olyan ember,
Kinek szeme ragyog,
Kinek szemében nincs más,
Csak reménység és jutalom.

Becsüljük meg életünk,
Mert ilyet csak egyszer élhetünk,
Gondoljon mindenki arra,
Mi a szép és a tiszta.

Mert ha egyszer visszagondolunk,
Arra, milyen volt az élet,
Inkább lássuk csudaszépnek.

BICYCLE-TECHNIKA

Elektromos KERÉKPÁROK, KISGÉPEK,
KEREKESZÉKEK javítása; beépíthető
alkatrészekkel

Hazai fejlesztésű elektromos
háromkerekűek építése

Tel.: 06302690088
snimre@freemail.hu
http://bicycletechnika.atw.hu

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

A ketrecbe zárt oroszlán

Szonja az állatkertben élt,
Még nagyon sok állattal,
De szívét átjárta a bú,
Ott volt előtte a fal.

Járkált fel s alá örökké,
Fájt nagyon a szíve,
Kezdett elterjedni a híre.
Nagy bánatának a híre.

A képzelet szárnyán szállt
Sokszor a szavannába,
Ahol nagyon gyorsan vitte
Őt a négy fürge lába.

Ez csak álom volt csupán,
Valóságtól messze állt,
Az igazi a ketrec volt,
Mely nem nyitott, hanem zárt.

Egy délután látogató
Kereste fel ketrecét,
Roland volt az, a kisiú,
Ki oly szépeket mesélt.

Szonja elé varázsolta
A szavanna csodáit,
Az oroszlán el se tudott
Aludni jó sokáig.

Azt mondta Rolandnak reggel:
- Hozz egy szép könyvet, kérlek,
Hogy én már ne unatkozzak,
S szabad legyen a lélek.

Legyen a könyvben gazella,
Zebra és kafferbivaly,
Bukkanjon elő a könyvből
Csodás szavanna-zsvaj.-

Másnap Roland hozta is az
Izgalmas állatregényt,
De meg is sajnálta Szonját,
A börtönlakót, szegényt.

A ketrec legyen lakása
Életének végéig?
És ne legyen oroszlán
Csak picikét, félig?

Nézte az olvasó Szonját,
A vágyakozó szemét,
És úgy gondolta, adhatna
Neki egy cseppnyi reményt.

Meglátogatta tehát az
Állatkert igazgatót,
És váltott vele jó néhány,
Illedelmes, kérő szót.

Van itt egy oroszlán, Szonja
A becsületes neve,
Mindig szomorú, bánatos
A szépséges kis szeme.

Szavannába húz a szíve,
Zebrákat is kergetne,
Szeretném, hogy ha valamit
Ezért tenni lehetne!-

Felvette hát a telefont
A kert főigazgatója,
És az afrikaiakat
Fogta vállatóra.

Vajon a szafari parkban
Van-e hely oroszlánnak,
Szonjának, a csodálatos
Szemű oroszlán lánynak.

Biztató választ kapott rá.
Egy hét és Szonja repül,
Esetleg pár hónap múlva
Oroszlánkölyköket szül.

Roland nagy örömmel vitte
Barátnőjének a jó hírt,
Higgyétek el gyerekek,
Szonja, az oroszlán sírt.

De utána táncra perdült,
Énekeit és ugrált is,
Eltelt ám az a rövid hét
Nem gyorsan, hanem máris.

A repcsin első osztályon
Utazott a kis Szonja,
Pedig azért éppen nem volt
Ezer kiló. Egy tonna.

Bámulta a szép felhőket
Az ablakon keresztül,
Az utasok életét fel-
Forgatta fenekestül.

Féltek tőle rettentően,
Fel s alá rohagáltak
Ijedt, apró szemekkel.
Hangosan kiabáltak.

Szonja nagyokat nevetett,
Csapkodta is a térdét,
Viccből félelmetesebbé
Varázsolta a képét.

Aztán leszállt a repülő
Gyönyörű Afrikában,
Szonja pedig gyönyörködött
A naplementés tájban.

Orrával meg beleszagolt
A finom levegőbe,
Felborzolódt a nyakán
Minden egyes kis szőre.

Idegen szagot érzett,
És egy icipicit félt,
Azt gondolta, hogy ő bizony
Területeket is sért.

Jó volt Szonja megérezése.
Szilárd területén volt,
Mely oroszlánnak soha nem
Esett becsületén folt.

Megpillantotta őt Szilárd,
És szerelembe esett,
Most már jöhet a sok pici,
Cuki oroszlángyerekek.

Teljesült hát Szonja álma,
A kis Roland segített,
Az oroszlánleányzóért
Azért ő tett legtöbbet.

Itt a vége a mesének,
Remélem, tetszett nektek,
És hogy ennek hatására
Majd álmodozni kezdtek.

Az álmok megvalósulnak,
Ha eléggé akarjuk,
Főleg, ha teszünk is érte,
Nem popsinkat vakarjuk.

Fiatalokról fiataloknak

A SZERELEM PSZICHOLÓGIÁJA IV.

Ugyanez jellemző arra is, ha pusztán érzelmi okokból történne a választás, akkor a partneri kapcsolatok mindössze az öregedés első jeléig tartanak. A szerelem valaki iránt, mint egy meghatározott cselekedet úgyszólván általános indítéka szorosabban kötődik a cselekedet tartalmához, közvetlenebbül járja át, mint ez bármely más esetben előfordul.¹ Ugyanakkor a cselekedet tartalmi oldala - sajnálatos módon - elvesztette helyét a 19. században. Így a szexualitás is - mint a szerelem egyfajta beteljesülése - a szerelemmel együtt átkerült a tabu témák körébe. Gondosan bezárkózik, az otthon falai közé szorul. Kiszajátítja a család, körülötte néma csönd, kizárólag utódpótlás érdekében engedélyezett a partneri kapcsolat ilyen formája.² Ezzel a szerelmet, az érzelmeiket is bezárták. Azon túl a szabadságot is korlátozták ezzel, az emberi kapcsolatokat a racionalitás szempontjából ítéltek kívánatosnak, illetve nem kívánatosnak. Mi lehet ennek az alapja? Elég a Bibliát elővenni és a teremtéstörténetet elolvasni. Itt az ember bűnbeesése előtt nyugodtan beszélhetett a testiségről - mindenféle szégyenérzet nélkül. De a bűnbeesés után ami jó volt a szerelemben és a szexualitásban, az csak bűn lehet, hiszen eltakargatták magukat. Pedig az Énekek éneke sem tekint bünnnek a szerelmet, mivel a bűn: önzés.

Gyakran az ember nem tud élni a szerelemmel és a szexualitással, megfordítja a sorrendet: a szexualitás a lényegi dolog, a szerelem csak járulékos elem, amelyet ki lehet kapcsolni. Ilyenkor az a probléma adódik, hogy a szerelem önzővé válik. Kétfajta önzés lehetséges:

1. szó szoros értelemben, amikor a másik szerelmét - és ezzel a szerelem okozta sebezhetőséget, kiszolgáltatottságot - kihasználja az egyik fél, mintegy visszaélve a másik bizalmával,

2. közvetetten, amikor a szerelem kábulatában nem vesz észre semmit és senkit, azaz szinte mindenkin átgázol, és mindent elhanyagol a szerelem okozta sebre hivatkozva.

A 19. századi nézet hozta magával a férfi és a nő közötti mesterként feszültségteremtést. A férfiközpontú társadalomban - ahogy fentebb már írtam - a szerelem szabadságát behatárolja. A férfi az első rangú, a nő csak másodlagos szerepet tölt be. Ennek a mai napig súlyos következményeként éljük meg, hogy az udvarlás az csak a férfi előjoga, sőt kötelessége, - a nők egy része pedig csak áll bambán - hol bevehető, hol bevehetetlen várként. Sok embert visszariaszt a szerelemtől az a veszély, hogy a férfúnak kötelessége minden körülmények között, akár csel útján is, hogy hódításokkal mutassa ki férfiasságát, ez pedig kizárja az elfogulatlanságot és a bizalmat a szerelemből.³ Így a szerelem szabadsága kétszeresen is sérül:

1. a nő nem kezdeményezhet,

2. csel - azaz hazugság árán sikerül meghódítani a nőt.

Éppen ezért elengedhetetlen az álarc lerakása. Ha ugyanis a hazugságra építve sikerül a hódítás, akkor az nem a férfi pozitív személyiségének szól, hanem az álarcnak. A nő ilyenkor nem a férjébe, hanem álmainak beteljesült álarcába szeret bele. Nagyon fontos tudnunk: minden embernek vannak hibái. Ha a hibákkal együtt elfogadjuk az egyik ember a másikat, akkor azt is kimondja: ezekkel a negatívumokkal később is együtt tudok élni. De vigyázat! A negatív tulajdonságok elviselése csak nehezebb egy idő elteltével - mivel egy-két alkalommal a szerelmes ember hajlandó elnézni, de ha az már 10. alkalommal ismétlődik - még ha az elkövető nem is szándékosan vagy megbántásból követte el, nagyon nehéz elviselni.

Az őszinteséget minden komoly szellemiségű szerelemtől vagy házasságról szóló könyv ajánlja, sőt kiemelten hangsúlyozza, mint a jó kapcsolat egyik alappilléret. Az őszinteséghez viszont az is hozzá tartozik, hogy a nő is kifejezre juttassa az érzelmeit - nyilván nem ajtóstól rongva a házba. Ezzel a fokozatosság elvére kívánom felhívni a figyelmet, ami egy megalapozása egy tartós szerelmi kapcsolatnak. Érdemes elkerülni a „- Hazakisérhetlek?” kérdésre a „- Hozzám vagy hozzád?” visszakérdézt. Igaz, ez is egyfajta őszinteség, azonban ez a másik fél lenézésére utal, minthogy a szeretet kifejezésére

A fokozatosság már csak azért is lényeges, mert a legnagyobb és valós boldogságot - avagy a szerelem beteljesülését csak úgy lehet elérni, amennyiben az intimitás, a szenvedély és az elkötelezettség aspektusából nézve magasak a mutatók. Így a következő táblázat ezt nagyon jól jelzi:

	Intimitás	Szenvedély	Elkötelezettség
Nincs szerelem	alacsony	alacsony	alacsony
Szeretet	magas	alacsony	alacsony
Fellobbanó szerelem	alacsony	magas	alacsony
Romantikus szerelem	magas	magas	alacsony
Üres szerelem	alacsony	alacsony	magas
Társzerelem	magas	alacsony	magas
Vak szerelem	alacsony	magas	magas
Beteljesült szerelem	magas	magas	magas

1 SIMMEL, Georg, A kacérság lélektana, ford.: Berényi Gábor és Bognár Virág, Bp., 1996., 74.

2 FOUCAULT, Miches, A szexualitás története, ford.: Ádám Péter, 1996., 7-8.

3 ADLER, Alfred, Emberismeret, ford.: Kulcsár István, Győr, én., 138-139.

Nyilván a beteljesült szerelemnél elengedhetetlen a partnerek egészséges személyisége. Komoly probléma lehet a túlzásba vitt maszturbáció, a mazochizmus, a sadizmus, a neurozsis, a homoszexuális hajlam, stb. Mindezeknek az alapja vagy az önzés megléte, vagy a megfelelő önértékelés hiánya. Ezekben az esetekben szinte csak magára képes figyelni a maszturbáló ember - lelki síkon éppúgy, mint testi síkon, amely neurozissal küszködő emberről is hasonlóan kerül előtérbe. A nem megfelelő önértékelés két jellegzetes eseténél önmagát még csak emberszámba sem veszi a mazochista, melynek következtében szinte örömmel játssza el a mártír szerepét, a sadista viszont az a személy, aki vasfegyellemmel uralkodni akar a környezetén, miközben kemény, embertelen szankciókkal torolja meg a legapróbb - sokszor csak a számára kellemetlen reakciókat.

A homoszexualitás férfi és nő partneri kapcsolatában azért is problematikus, mert a homoszexuális ember ellenkező nemű partnerével inkább baráti, mint szerelmi kapcsolatba képes csak kerülni. Ebből - és a vasfegyellemből is következik a frigiditás, az érzelmi eltompulás, a szerelemből való kiábrándulás, holott az emberi életben jelentős helye és szerepe van,⁴ egy jó házasságnak az alapja lehet. Igaz, ahogy a házasságnak megvannak a maga javasolt első korhatárai⁵, úgy a szerelemben ilyen mércékről nemigen beszélhetünk. Viszont hatással lehet az adott életkor, hogy mennyire érett a szerelemre és annak melyik oldalára egy ember. És itt nem véletlen a feltételes mód használata, mert a különböző családi háttérrel, illetve a neveltetés, döntően meghatározza azt is, hogy mennyire és hogyan képes közeledni egymás irányába két ember.

A félénkek csoportjához kapcsolódik az a probléma is, amely a barátságot fontosabbnak éli meg a szerelmi kapcsolatnál. Az pedig általánosan elfogadott ezeknél a csigaházukba visszahúzódo embereknél, hogy a férfínó barátság, amely nem szerelmi, avagy szexuális célból alakult ki, nem ismerik el, sőt még a gondolatától is irtóznak. Ezekben az embereknél többnyire nincs meg a kockázatvállalás. A szerelmi kapcsolatok - és véleményem szerint minden más, emberek közötti kapcsolat is - tele van kockázattal. Ez viszont csak akkor probléma, ha megterhelő, bénító hatást vált ki, ellenben egy egészséges szerelemben a kreativitást kell felszínre hoznia. Megint más kérdés, hogy mi a kockázat alapja. Viszont akár beteljesül az adott szerelem, akár nem, ha nem is teljesen, de valamelyest kárpótol a tapasztalatszerzés: csak így képes minden ember egy következő kapcsolatban még jobbat, többet nyújtani.

Ezek a félreisiklások miatt úgy gondolom, nem elhanyagolható az a szemlélet, miszerint a szerelemre is készülni kell - bizonyos tanulmányok végzésének segítségével, pl.: pszichológia, pedagógia, szociológia, stb., valamint pl. az irodalmon belül a szerelmes versek tárgyalásakor - a kor kiegészítésként is - értékelhetnénk az adott költőnek a szerelemhez való hozzáállását. Talán kevesebb sikert hozna a házasság lenne, talán sokkal jobban megterveznék az emberek az életüket, ha valamilyen felkészítést kapnának arra, amiben életük jelentős részét töltik. Nem szükségszerű, hogy bárki egyetértsem velem a monogámia tekintetében, de egy válás elsősorban nem a váló feleket érinti a legkritikusabban, hanem a gyermekeket. Az egyik legkeményebb eset, amikor az apuka nemcsak elhagyta családját, hanem 7 éves kislányáról is lemondott. A kislányt hónapokon keresztül pszichológushoz kellett vinni, mert csak szakember tudta több hónapos terápiával feloldani a depressziót.

BIBLIOGRÁFIA

- ADLER, Alfred, Emberismeret, ford. Kulcsár István, Győr, én.
 QVILLAM, Susan, A szerelem kibontakozása, ford.: Csema György, Debrecen, én.
 KAHN Fritz, A Szerelem iskolája, Bp., 1984.
 BUDA Béla, SZILÁGYI Vilmos, Párválasztás, a partnerkapcsolatok pszichológiája, Bp., 1988.
 KEMÉNYNÉ, Dr. Pálffy Katalin, Bevezetés a pszichológiába, Bp., 1989.
 FREUD, Sigmund, Szexuális viselkedés, Bp., 1993.
 BUDA Béla, Szexuális viselkedés, Bp., 1994.
 FOUCAULT, Miches, A szexualitás története, ford. Ádám Péter, 1996. Pszichológia, szerk. DR. GERÉB György, Bp., 1996.
 HAYES, Nicky, Pszichológia, Bp., 1996.
 PASCAL, Blaise, Gondolatok, ford.: Pödör László, Szeged, 1996.
 ROSS, Sir David, Arisztotelész, ford.: Steiger Kornél, Bpl., 1996.
 SIMMEL, Georg, A kacérság lélektana, ford.: Berényi Gábor, Bp., 1996.
 ATKINSON and Atkinson, Pszichológia, Bp., 1997.
 BUDA Béla, Empátia ... a beleélés lélektana, Bp., 1997.
 TRENCSENÝI László, Művészetpedagógia, elmélet, tanterv, módszer, Bp., 2000.

4 KAHN, Fritz, A Szerelem iskolája, Bp., 1984., 163-170.

5 Pl.: Kahn könyvében, lásd még: bibliográfiában.

Irodalmi oldal

Gyóni Géza (1884-1917)

A háborús irodalom- prózában és utólag- beszámolt a modern háború testi és lelki iszonyáról, a költők azonban hallgattak. Hallgattak vagy egy-egy halvány célzást, olykor szenvedélyes sikoltást engedtek meg maguknak. Azért különös ez, mert ezeréves költészetünkön végigvonul a sokszor erősen túlzásba vitt vitézkedés. A nemesi Magyarországhoz még illett is a kardcsörtetés, de már a polgári társadalomban nevetségessé vált volna, sőt a valóságos háború és fogság szörnyűségeinek megismerése után egyenesen cinizmussá. Nagy költőink közt csupán egyetlenegy van, aki megmerte és tudta rajzolni a háború meg a fogság igazi arcát: Gyóni Géza. Meglehetősen elfelejtett háttérbe szorult költő. Hét évvel fiatalabb Adynál, két évvel előtte halt meg, kortársak voltak tehát.

Ady kurtnemes volt, Gyóni paraszti-ivadék, Áchim L. András paraszttvezér familiájából. (Áchim Géza 1884-ben Gyón faluban született.) A szerencse mindig elkerülte, a szerelemben is, érvényesülésben is. 1909-ben behívták fegyvergyakorlatra Boszniába, egy zord hegyoldalon utat kellett építenie. A rabszolgamunka nagyon megviselte. A világháború kitérősekor azonnal besorozták, rövid kiképzés után vitték a frontra, Galiciába. Pontosabban nem a frontra, hanem Przemysl erődjébe, amelyet hónapokon át ostromolt az orosz hadsereg igen nagy vérvesztéssel. 1915-ben újra körülfalták az erődöt, élelmük fogytával a védők kénytelenek voltak megadni magukat. Hogy ez a tárgyilagos mon-

dat micsoda szenvedést és értelmetlen pusztulási takar, azt árulják el Gyóni Géza versei. Nem a hősiesség és katonáélet szépsége iránt lelkesedik, hanem humánussal elegyített iszonyattal festi a véres ostoba valóságot. A háterszág nacionalista mómora és harci propagandája nem vette jó néven e költeményeket, a veszett háború után is nehezen jutottak méltó elismeréshez. A költő ezt nem érte meg. Przemysl feladása után orosz fogságba került. Az ostromá-lapothoz viszonyítva tűrhető körülmények közt élt a krasznojarszki fogolytáborban. Itt írta legszebb költeményeit, többek közt egy csodálatos versciklust arról, hogy hiába várja otthonról kedvesének a levelét. Szép verseivel és meggyerő egyéniségével fogolytársai közt nagy megbecsülést szerzett. Öccse, akivel együtt volt a fogságban és egyetlen lelki támaszát jelentette, 1917-ben meghalt. Ez mint utolsó csapás felőrölte gyenge idegrendszerét, pár hónap múlva zavarodott elmével ő is meghalt.

(Benedek István nyomán)

Amit szerettem volna

Szerettem volna én is ülni
Virág alatt a hűs verandán;
S a mély titokba elmerülni,
Miket a pók szövése hagy rám;
Merengni egy művészi képen,
S elnézni árnyékát kezemnek,
S kutatni: elburkolt mesékben
A régholt bölcsék mit üzennek!

Szerettem volna én is írni
Eljöttéről az új embernek;
S ódon, barbár mesének hinni
A vért, mely dárdák nyomán serked;
Zengeni finom győzedelmet,
Mit ember vívott önmagába',
Ki már királya az életnek
És nem csak- állatok királya.

De jaj, jaj, én közébe estem
Bús ragadozás tébolyának.
Rongy a lelkem és rongy a testem,
S fény nem deríti éjszakámat.
Lesem, lesem a csillagírást:
Hol véget ér a véres tenger,
Majd szán engem és nem ér ily gyászt,
Ki születik: a másik ember.

(1916. november)

Vasárnap a sáncon

- Látod, pajtás, a Cöncöl-szekerét!
Rúdja mutatja a hazai tájat.
- Szép kedvesem most írja levelét-
Jó a csillagnak az most odaláthat.

A kis fiam most ébredt fel talán
Első álmából az anyja ölében.
Századszor kérdi: hol van az apám?
- Jó asszonyod majd mesél neki szépen.

...A szobánk olyan kedves és meleg,
Írta utolszor drága levelében.
Olyan kedves már a csöppnyi gyerek,
Mikor föltérde az anyja ölében.

- Pajtás, húzódj csak egyre közelebb,
A golyó ott a földet mind kivágta.
Jobb lesz nekem a te fekvőhelyed-
A kicsi fiad ne várjon hiába.

Nekem nincs fiam, aki hazavárjon...
... Fönt a sápadt hold véresőt mutat.
Két magyar vitéz beszélget a sáncon-
Minden jólélek dicséri az Urat.
(1914. augusztus végén)

Levelek a Kálváriáról
1. levél

Megcsókoltad a levelem!
Azt írtam: „Semmi bánat, drága.
Ne bánts a lelked félelem,
Vigan vagyunk a büszke várba.”

Azt írtam: „Bizzál, angyalom,
Mi kitarunk büszkén és bátran”.
S gondoltam: Ma az utakon
Megint kolduló bakát láttam.

Azt írtam: „Már nem magamért,
Csak térted kell imádkoznom”.
S gondoltam: Ej, mit csigavér!
Egy honvéd éhen halt a poszton.

Azt írtam: „Jön a messiás,
Tüzelet látunk felvillanni.”
S már tudtam: nincsen semmi más,
Meg kell itt halni, meg kell halni.
(Szibéria, 1915. december)

Ízes Ízek

Augusztus

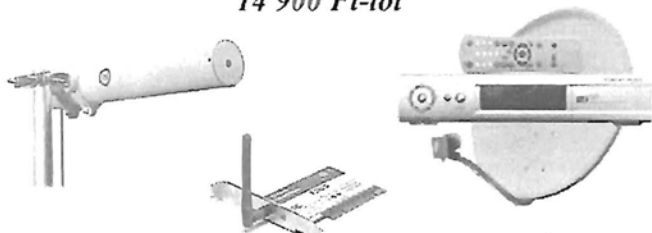
Sajtpuffancs

3 tojás fehérjéből kemény habot verünk, majd belekeverünk 15 dkg reszelt sajtot (jó, ha füstölt sajt). Olajat hevítünk, és a forró olajba mártott kiskanállal kis fánkukat szaggatunk az olajba. Világospirosra sütjük, és pl. kapor mártással tálaljuk.

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi antennák

Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

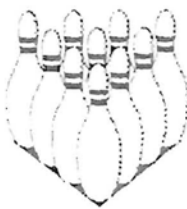
Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telex Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSZEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kivánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
Csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRÓD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

**Hiteleshetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!**

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydarú, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

SZONDER

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, ők szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

GIRICZ GYÖRGY, aki Hunyán a Rákóczi u. 65. szám alatt lakott, 60 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolják hoz-

zátartozói.

GIRICZ VINCE, aki Endrődön élt, július 14-én 67 évesen váratlanul elhunyt. Gyászolják: felesége, fiai és a családjuk, testvérei és a rokonság

TÍMÁR BENEDEKNÉ KOLOH JOLÁN, volt endrődi lakos, aki Budapesten és Kiskunfélegyházán élt leányánál, június 23-án 86 évesen rövid szenvedés után elhunyt. Gyászolják: leánya és családja.

VARJÚ SÁNDORNÉ CZMARKÓ ETELKA, aki Endrődön az Apponyi utca 26. szám alatt élt, 95 évesen július 9-én megtért teremtőjéhez. Gyászolják: húga és a rokonság

VERES ERZSÉBET, aki Hunyán a Kinizsi u. 28. sz. alatt élt, 98 éves korában a Mennyei Hazába költözött. Gyászolják: gyermekei, unokái, dédunokái.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Teme-
tőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.
További információ a plébánián hivatalos
időben személyesen, vagy a 66/283-940-es
telefonszámon.

Az endrődi katolikus temetők takarítását,
karbantartását támogathatjuk adományok
felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián
hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy
az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Köz-
hasznú Alapítvány számlájára befizetéssel
vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-
10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövet-
kezet.

Az endrődi templomban, a katolikus
szertartás szerint eltemetett halottakról 40
évre visszamenőleg, név szerint megemlé-
zünk halálózási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család,
egy éven belül havonta, egy éven túl évente
szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

A hunyai legényegylet tagjai Iványi György plébános úrral, 1941-
ben.

A képen láthatók jobbról balra:

Timár Péter, Kótaji András, Iványi György, Sóczó Géza, Timár
Endre.

A kép tulajdonosa Timár Endre, Hunya.

Fényképalbum

A kép tulajdonosa: Timár Endréné Hunya, Széchenyi u. 12.
Hunya Máté tanyája Décsen. 1943-ban készült a kép. 1952-ben
államosították.

A fiának küldte a frontra Hunya Ince.

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Gazdahírek

Anyatehéntartás támogatás igénylése 2007. július 31-ig adható be a laccím szerint területileg illetékes MVH megyei kirendeltségéhez. Nyomtatvány a falugazdász irodában is beszerezhető.

Szántóföldi munkák

A száraz idő miatt az aratás felgyorsult, július 20-ra befejeződött. A száraz tavasz miatt a kalászosok termésátlaga 3,0 tonna körül van hektáronként. Július harmadik hetében a kukoricát és a napraforgót egyaránt megfogta a 40°C-os hőség. Komoly termékkiesés várható főleg a kukorica esetében.

A szalmabálázást és a tarlóhántást folyamatosan végzik a termelők, a bálázás a vége felé tart, júliusban befejezésre kerül.

Terményárak

A búza ára 3600-4200,- Ft/q között mozog. Aki később értékesítette, az magasabb árat kapott érte. A repce ára 6400-6500,- Ft/q.

Állattenyésztés

A sertés felvásárlási ára júniusban 225,- Ft/kg volt, júliusra 255,- Ft/kg-ra emelkedett. A bika felvásárlási ára 370,- Ft/kg-ról 350,- Ft/kg-ra csökkent.

A magas terményárak miatt romlik az állattenyésztők helyzete, őszre várható a sertés felvásárlási árak emelkedése.

Időjárás

Július 20-ig 20-30 mm csapadék esett, ami a kapás növényeknek sajnos kevés. Július harmadik hetében a 40°C-os nappali hőmérséklet légköri aszályt teremt. Termékkiesést okoz ez a nagy hőség a kapás növényeknél. Több csapadékra lenne szükség a szemképződéshez. Várjuk a csapadékot és a lehűlést.

2007. július

Vincze Tamás
falugazdász

Gresó Lénárt:

Köszönöm

– avagy 27. születésnapom alkalmából

Köszönöm, hogy életet adtatok nekem.
Köszönöm, hogy megtanítottatok járni,
beszélni, gondolkodni, szépen élni,
sírní és nevetni.

A sok jót, gondoskodást köszönöm.

Létünk kurta, s mint élet,
halál is csak egy van.

Ez biztos. De az is az, hogy
szeretlek Benneteket Szüleim,
s míg élek, megpróbálom adni, viszonzni.

Útmutatástok az életre helyes
s jó volt. Hanga és én

leendő gyermekeinknek adjuk
úgy szeretetünket – egymásnak
szerelmünket –, mint Tőletek tanultuk.

És tesszük az elmúlásig.

Drága Szüleim!

KÖSZÖNÖM!

Budapest, 1981. július 4.

SPORT

2007. jún. 17-én befejeződött a labdarúgó bajnokság csoportunkban. Utolsó mérkőzésünkön Gádoroson 3:1 arányban vereséggel zártunk.

Így a 16-os létszámú csoportunkban 11-ik helyen végeztünk. 9 győzelem, 6 döntetlen, 15 vereség. Gólarány: 46-55, 33 ponttal.

Az indulás elég jól kezdődött. Kétszer legyőztük a bajnokjelölt Békést, máskor gyengébbektől is kikaptunk.

A góllövésben nagyon gyengén állunk. A 16 csapat közt mi vagyunk a 3-ik góllövők, a gyengé- seget érve.

Szerencsére a fúzió Gyomával nem történt meg, így minden második héten Endrődön játszhattunk, reméljük sikeresebben az előző évi eredménynél.

Négy-öt új játékos kerül a csapatba és kiváló szponzorra van kilátás. Külön megköszönjük Liptáknak (a népszerű „Libá”-nak), hogy eddig segítségünkre volt.

Ismét Gádoroson kezdünk aug. 11-én, vidéken. Az első hazai mérkőzés aug. 18-án lesz Magyarbányhegyessel.

HAJRÁ, ENDRÖD!

Márton Gábor

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Augusztusi ajánlataim:

- szivattyúk, öntözők, tömlők
- szórófejek
- bográcsok, faszén
- növényvédő szerek, műtrágyák
- virágföldek, virágládák, cserepek
- fűnyírók (elektromos, benzines)
- bozótívágók, sövényívágók, ágvágók
- fűrészek, fejszék, kalapácsok
- kerti szerszámok
- külső-belső falfestékek
- olaj- zománc festékek
- hűtők, glett anyagok, csemperagasztók, ecsetek, csiszolók
- barkács szerszámok
- esőruhá, csizmák, védőkesztyűk
- szőnyegek, lábtörlők, stb.

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (06-20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 9. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat * **2007. szeptember**

A tartalomból:

60 éves az „ENCI” II. képek a 172. oldalon

hunyaiak Szentkúton - 169. oldal

Cserkész tábor Dédestapolcsányon - 176. oldal

SZENT ISTVÁN KIRÁLY ÜNNEPE VÁROSUNKBAN

1991-ben az országgyűlés, az akkor meghatározott nemzeti ünnepeink sorából is kiemelve köztársaságunk legfőbb állami-nemzeti ünnepévé nyilvánította augusztus 20-át.

Gyomaendrőd város lakossága is méltóképpen, új ideális környezetben a Bethlen Gábor Szakképző Iskola területén tartotta háromnapos ünnepi rendezvényeit.

Augusztus 18-án a IX. Nemzetközi Halfőző versenyt rendezték 69 nevezett versenyző részvételével.

A halfőző versenyt megnyitotta Dr. Orosz Sándor, a Haltermelők Országos Szövetségének elnöke.

A halételek csodálatos és ízletes elkészítését, zsúriztatni is lehetett, mert volt, aki főzött, de a versenyre nem nevezett. A versenyt sokak meglepetésére Dr. Szili Katalin, az Országgyűlés Elnöke is megtekintette, sok sikert

kívánt és jó egészséget minden megjelentnek, akikkel egy-egy pár szót is váltott.

A halételek elkészítésének abszolút kategória győztese Dr. Novics György Bajáról.

- A kora délutáni, majd esti órákban a Magna Cum Laude és a Piramix együttesek szórakoztatták az egyre nagyobb számban összegyűlt közönséget.

- Nem volt ez másképpen augusztus 19-én sem. Sokan tapsolhattak a hagyományörző csikós bemutatón a három Békésszentandrásról eljött csikóslegények lovasbemutatójának.

A délutáni órákban nagy sikert könyvelhettek el maguknak a hastáncos lányok, akikről újságunk bővebben is ír.

A sikeres előadásokat az esti órák-

folytatás a 165. oldalon

„A TISZTÁBB ÉS ÁPOLTABB GYOMAENDRŐDÉRT”2007.

képek a 180. oldalon

Az idei évben is meghirdetésre került a környezetszépítő verseny. A jelentkezés határideje május vége volt. Szép számmal mérettették meg magukat a magánházak tulajdonosai, az intézmények és vállalkozások a különböző kategóriákban. Igen nehéz helyzetben volt a zsűri, mert a sok szép, izléses kert közül nagyon nehéz volt kiválasztani a legszebbeket. Ezért fordulhatott elő, hogy több kategóriában is holtverseny alakult ki.

„A tisztább és ápoltság Gyomaendrődért” c. környezetszépítési versenyben 2007-ben a zsűri az alábbi díjakat osztotta ki.

1. Táblázat

A környezetszépítő versenyben való részvételért és munkájuk elismeréséért emléklapot és meglepetés ajándékot kaptak.

Kelemen Péter	Mírhóhádi u 24/1
Baráth Józsefné	Kisfaludy út 7
Timár Zoltánné	Gyóni Géza u. 44/1
Kocsis Sándorné	Wesselényi u. 18
Putnoki Sándorné	Mikszáth K. u. 29/1
Bethlen Gábor Szakképző Isk. és Kollégium	Hősök útja 40
Szent Gellért Katolikus Általános Iskola	Selyem út 109/2
Városi Gondozási Központ 2. sz. Idősek Klubja	Fő út 66

2. Táblázat

A környezetszépítő versenyben való részvételért és munkájuk elismeréséért emléklapot és ajándéksomagot kaptak.

Csapó Lajosné	Dózsa György út 28
Tóth Lászlóné	Bethlen Gábor 48
Hajdú Ferenc	Bercsényi u 22
Tóth Péterné	Endrődi út 8
Gellai Lászlóné	Sallai út 26/1
Hornok Sándorné	Móra Ferenc út 8
Oláh Imréné	Kilián tér 4
Szujó Zoltán	Széchenyi u. 15
Bucsi Imréné	Rózsa Ferenc u 5

A legszebb virágos közterület

A.) családi házak előtt

Holtversenyben 1. helyezettek.

3. Táblázat

Varjúné Kovács Edit	Hősök útja 20
Gyuricza Edit	Hantostkerti út 14
3. helyezett	
4. Táblázat	
Tóth Gáborné	Mátyás Király u. 34

B.) 4 vagy ennél több lakásos társasházak előtt

Nem volt versenyhelyzet, de a közhasználatú területek szépítéséért, gondozásáért, illetve társasházak esetén a homlokzat egységes virágosításáért a zsűri különdíjban részesítette:

5. Táblázat

Kolmann Itp. közössége	Fő út 173-179
------------------------	---------------

A legszebb virágos előkert (családi házak)

1. helyezett

6. Táblázat

Nagy Pál	Ugari út 26
----------	-------------

2. helyezett holtversenyben

7. Táblázat

Varjúné Kovács Edit	Hősök útja 20
Gyuricza Edit	Hantostkerti út 14

A legszebb virágos homlokzat:

A.) családi házak előtt

1. helyezettek holtversenyben

8. Táblázat

Varjúné Kovács Edit	Hősök útja 20
Hunya Péter	Tamási Áron út 23

3. helyezett

9. Táblázat

Gresóné Farkasinszki Katalin	Dózsa György út 24
------------------------------	--------------------

A legszebb virágos intézmény:

1. helyezett

10. Táblázat

Százszorszép Óvoda	Kossuth Lajos út 7
--------------------	--------------------

2. helyezett

11. Táblázat

Selyem úti óvoda	Selyem út 101
------------------	---------------

3. helyezett holtversenyben

12. Táblázat

Kis Bálint Ált. Iskola	Hősök útja 45
------------------------	---------------

Rózsahegy Kálmán Kist. Ált. Isk.	Népliget út 2
----------------------------------	---------------

B.) Szociális Intézmény

Holtversenyben 1. helyezettek

13. Táblázat

Őszi Napsugár Idősek Otthona	Mírhóhádi út 8
------------------------------	----------------

Küldöndij kiemelkedő kertgondozásért:
Jantyk Jánosné részére

Gyomai Református Szeretet Otthon	Fő út 171
-----------------------------------	-----------

Küldöndij kiemelkedő kertgondozásért:
Darvasi Kálmán részére

3. helyezett

15. Táblázat

Szociális Bérházak lakóközössége	Endrődi út 7
----------------------------------	--------------

Legszebb virágos vállalkozás

1. helyezett

16. Táblázat

Szilvia Panzió	Semmelweis 5
----------------	--------------

Lizák Istvánné

Szujó Kft.	Fő út 33
------------	----------

Szujó Zoltán és családja

Nem volt versenyhelyzet, de az idei évben is ápolott és virágosított közterülettel találkozott a zsűri, ezért a színvonalas környezetszépítésért különdíjban részesíti a zsűri az utca lakóközösséget.

17. Táblázat

VI. Ker. 540. sz. utca lakóközössége	
--------------------------------------	--

A „legek” különdíjai:

A legzöldebb gyepek: Nagy Pál Ugari út 26

A legkülönlegesebb egynyári virágkompozíció: Novák Sándorné Mikszáth Kálmán 38

A legkülönlegesebb élő növénykompozíció: Szarvas Györgyné Petőfi Sándor út 40

A legszebb fakoronák alakítás különdíja: Ungvölgyi János Martos Flóra út 5

Lehóczkiné Timár Irén
képviselő

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

„Belvízrendezés az élhetőbb településekért”

Békés Megyei Önkormányzat 1999 évben indított el egy belvízrendezési programot, melynek eredményeként eddig a megye településeinek mintegy 30%-án javult, egyes esetekben teljes körűen megoldódott a belterületi belvízprobléma.

A folyamatos felülvizsgálat során megállapítást nyert, hogy több tucat olyan település található ma is a megyében, ahol adott helyzetben kritikus belvízhelyzet állhat elő, ezért ezeken a településeken sürgősen indítani szükséges a vízrendezési munkálatokat. Ennek szellemében döntött Békés Megye Közgyűlése arról, hogy kiemelt projektként kezelje a „Belvízrendezés az élhetőbb településekért” című projektjét. Értesülések szerint a kiemelt projekt a Kormány 2007. július 25-i döntése alapján támogatásban részesül.

A megye sajátos helyzetéből adódóan a Békés Megyei Önkormányzat a továbbiakban is kiemelt feladatként kívánja kezelni a belvízrendezést, törekedve arra, hogy az elkövetkezendő időszakban ne fordulhassanak elő katasztrófalánssnak nevezhető belvízkárok, fenyegetettségek.

Bogár Találkozó - 2007. augusztus 3-5. között került sor a XI. Nemzetközi Bogártalálkozó megszervezésére. A résztvevő bogarasok száma körülbelül 250-280 volt. A látogatók száma kb 3000 fő volt. A legjelentősebb programok: gyorsulási verseny, ügyességi versenyek, bogárfelvonulás, modellhajó verseny. Két zenekar fellépése színesítette a rendezvényt: az Akantisz Old Boys Band, valamint a The Black Birds.
www.gyomaendrod.hu

Új táncsoport kialakulóban

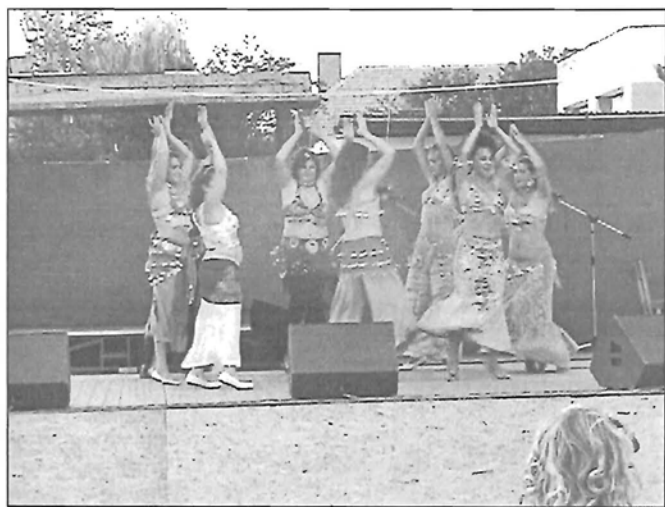
Az „ENCI” városi ünnepségének rendezvényén egy új táncsoportot látható a szórakozni vágyó szépszámu közönség.

A táncsoportról kérdeztük Uhrin Erzsébetet, a csoport létrehozóját, vezetőjét, mondjon pár gondolatot a hastáncsoportról, mely nagy sikerrel mutatkozott be.

Közel 1 éve hoztuk létre városunkban ezt a hastáncsoportot, melyből néhányan megmutatták elért tudásukat az Enci alapításának 60. Évfordulóján. Tagjaink között megtalálható a 16-60 éves korig minden korosztály.

Valljuk, hogy a tánc egyetemes, a természet ereje nyilvánul meg rajta keresztül az emberben. A hastánc ősi mozdulatain keresztül segít felszabadítani a bennünk rejlő energiát, nőiességet, életörömet, kreativitást. Olyan egyetemes kapocs, amely összeköt kultúrákat, korokat, generációkat. A hastánc, mint minden nem páros tánc, spirituális, szakrális tánc. Nem véletlen hogy a „mágikusnak” mondott keleten még ma is minden nő ismeri alapszinten. Az idősebb generáció adja át tudását a fiatalabbaknak.

A lényeg azon van, hogy ezt a táncot az ember belülről táncolja. Általa láthatóvá válik a lélek. Még ma is keleten az anyós megnézi, hogyan táncol a kiválasztott feleségjelölt. „Hips don't lie” azaz a „csipő nem hazudik” éneklő Shakira világhíres számában. Ez egy valódi tánc, eredeti nőknek. Nem szabad kihagyni. Táncolni kell! Info: Uhrin Erzsébet Tel: 06 30 9 254 460.

Középpontban az ember! Egészségnap Gyomaendrődön!

Mottó: „akit nem simogatnak eleget, annak kiszárad a lelke”

(Móricz Zsigmond/)

A Kor Kontroll Társaság szeptember 8-án szombaton 10 órai kezdettel egészségnapot tart az Endrődi Közösségi Házban. A középkori ember számára még evidens volt a test és lélek harmóniája, amiről a modernkor embere hajlamos megfeledkezni. És egyébként is, zűrzavaros világunkban, valahogy minden a pénz, a tárgyak, a fogyasztás, fontosabb, mint az ember, az emberi kapcsolatok, az egészség. Ezért választotta a Kor Kontroll Társaság szeptember 8-i nyílt napjának az elnevezést: Középpontban az ember. Gondolta volna, hogyha megnézi egy vigjátékot, már húsz perc után mérhető, hogy csökken a cukorbetegség vércukorszint emelkedése, növekszik viszont a nyálban az immunaktivitást jelző immunglobulin szintje? És mit szól az ohiói egyetem nyuszi kísérletéhez? Hiába tömték zsíros ételekkel őket, hogy emelkedjen a koleszterinszintjük – ezzel együtt az érlelmeszesedés – abban a csoportban, ahol egyetemistákra bízták az etetést: nem történt változás. Ok ugyanis perceként át simogatták őket.

Őn is tudja, mindig találunk valamely kifogást arra, hogy miért nem teszünk meg valamit. Pedig a tapasztalatok azt mutatják, hogy van bennünk elég elszántság és kitartás ahhoz, hogy ha valamit eltervezünk, akkor azt meg is tudjuk valósítani. A segítség bennünk van, a lelkünkben, az akaratunkban. Mindig érdemes elkezdni a rendszeres testmozgást, a fogyókúrát, vagy éppen egy új életvezetési program összeállítását. Érdemes és kell is változtatnunk, ha szeretnénk elkerülni a szívűröket, a szélütést, a rákot és ezek kiváltó okait: a stresszt, a hipertóniát, a felnőttkori diabéteszt, a magas koleszterinszintet és a fölösleges kilókat. Erről szól a „Középpontban az ember!” sok-sok praktikus tanáccsal és szűrővizsgálattal. Lesz tombola és kvízjáték, és a tavalyi hagyományok folytatásaként játékonysági árverés is Macskássy Izoldával. Ismét fellép Karda Bea és orvosaink: Dr. Balogh Sándor, Dr. Bakanek György, Dr. Belső Nóra, Dr. Tóth János most is javasolnak egyéni módszereket a résztvevők gondjainak megoldására.

Rendezvényünk a problémák gyökerének testi és lelki együttes megoldását hangsúlyozva a testben és lélekben ép emberek és persze ép közösségek megteremtését szeretné segíteni. Küldetésünk fontos eleme, hogy az egészség megtartásának és fejlesztésének módjait az egyén és a közösség harmóniájának erősítésével valósítsuk meg.

Aláírták a megállapodást a megyei vasút fejlesztéséért

Domokos László megyei önkormányzati elnök, Vantara Gyula békéscsabai polgármester és Heinczinger István MÁV vezérigazgató látta el kézjeggyel a vasúti fejlesztésekről szóló keretmegállapodást ma délelőtt a megyeházán.

A múlt héten kormánydöntéssel is támogatott tervek értelmében az eddigi 2 óra 50 perc helyett 2 óra alatt lehet eljutni a megyeszékhelyről a fővárosba, miközben mind a biztonsági berendezések, mind a szolgáltatás színvonala nagyot nő majd. Az összesen 189 milliárd forintos beruházást 85 százalékban uniós forrásból valósítják meg, 15 százalékot pedig a magyar állam finanszírozza. A tervek között szerepel a Békéscsaba-Gyula-Kötegyán vonal rehabilitációja is. Heinczinger István mérföldkőnek nevezte a vasúttársaság életében, hogy az elefántcsonttoronyban meghozott fejlesztési elképzelések helyett a MÁV immár nem egyedül akar sikeres lenni. A vezérigazgató elmondta, a 2007-2013-as időszak hatalmas ugrást hoz majd a vasúti közlekedésben. Vantara Gyula polgármester nemcsak a menetidő csökkenését és a teherforgalom várható növekedését nevezte üdvösnek, hanem a békéscsabai vasútállomás és környékének komplex megújulását is. A házigazda Domokos László az együttműködés kezdeteként értékelte a megállapodást, melyben a koordinációnak kiemelt jelentősége lesz.

cs. á. <http://beol.hu/>

Adjuk vissza a vasárnapot az embereknek!

Charta a szabad vasárnapért

A Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete, a Munkástanácsok Országos Szövetsége és a Kereszténydemokrata Néppárt sajtótájékoztatót tartott a vasárnapi pihenőről.

„A pihenésre fordított idő hossza világszerte a társadalmi és gazdasági jólét alapvető mércéje. Európában a vasárnap, mint általános heti pihenőnap hosszú évszázadok alatt beépült az emberek életritmusába. A vasárnapi pihenőnap az európai társadalmaknak olyan történelmi, szociális vívmánya, amely komoly értéket képvisel. A vasárnapokat az emberek hagyományosan pihenéssel, kikapcsolódással, családjuk, barátaik társaságában töltik. A szabad vasárnap a társadalmi kapcsolatok ápolását teszi lehetővé” – áll a Charta szövegében.

A dokumentumból az is kiderül, hogy európai viszonylatban házánkban dolgoznak a legtöbben vasárnaponként, valamint a vasárnapi munkaszünet bevezetésének környezetvédelmi és egészségügyi téren tapasztalható pozitív hatásait is megemlíti.

A Chartát Sáling József (Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete), Palkovics Imre (Munkástanácsok Országos Szövetsége) és Harrach Péter (Kereszténydemokrata Néppárt) írta alá.

Magyar Kurír

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld.

Új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

UJHÁZI ERNŐ DEZSŐ (1915 – 2007)

Egy olyan Emberről, édesapáról, szerető férjről szeretnék megemlékezni, aki a Gyomai Egyházközség tiszteletbeli elnöke és a Kereszténydemokrata Néppárt Gyomaendrődi alapszervezetének egyik alapító tagja volt. Életrajzi adatait tekintve a „Gyomaendrődi Ki Kicsoda” c. könyvet, továbbá lánya és barátja segítségét kértem, hogy emlékezzünk együtt Ernő bácsiról.

60 éves házassági évforduló

Ujházi Ernő 1915. január 25-én született az USA-ban, Indiana államban, Gary nevű városkában. Szülei gazdálkodó földbirtokosok voltak. Édesapja Ujházi (Uhrin) György, édesanyja Tári Ilona.

Szülei a XX. század elején vándoroltak ki, fiatalon az USA-ba és ott is kötöttek házasságot. Nagyon kemény fizikai munkával keresték kenyerüket, és alapozták meg jövőjüket. Az ottani pléh gyárban dolgoztak. 1922-ben tértek haza, Magyarországra.

Foglalkozását tekintve: területi főgépész, mezőgazdasági gépészeti újító, mezőgazdász volt.

Szeretett felesége

Papp Piroska Ágnes, akivel 67 évet töltöttek boldog házasságban.

Leányuk Aranka ikonfestő művész, akinek képei az ország számos templomában megtalálhatók. Talán kevesen tudják, hogy helyben is megtalálható alkotása, a Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola emeleti részén Gábor és Mihály Főangyalok kör alakú ikonjai. Szemet és lelket gyönyörködtető alkotások.

Ujházi Ernő középiskolai tanulmányait 1936-ban a Tiszaföldvári Állattenyésztési Szakiskolában kezdte, majd 1940-ben a Magyar Királyi Állami Fa és Fémipari Szakiskolában folytatta. 1943-ban Túrkevény géplakatos szakmát szerzett. 1954-ben Szolnokon hajóvezetői vizsgájával az ország összes vizeire érvényes engedélye lett. Ezen is látszik, hogy már fiatal szorgalmas ember volt.

Az 1940-es években 400 kat. hold földön gazdálkodott a család Csudabalan; ez a gazdaság akkor a környék legmodernebb gépeivel volt felszerelve. Daráló malom és kovácsműhely is volt a gazdaságban. Az 1940-es évek végén ezen a

gazdaságon alakult meg a Csudabalai Állami Gazdaság. 1935-1946: Gyoma-Csudabala Községi Kirendeltség vezetője volt, 1946-ban adta át a kirendeltséget Ilyés István gyomai jegyzőnek, a megmaradt csudabalai bélyegzőket és a régi gyomai pénzesládát 1990-ben adta át a polgármesternek - ezek a tárgyak jelenleg a kis tanácsteremben vannak kiállítva.

1950-1975 között (nyugdíjazásáig): Gyulai Vízügyi Igazgatóság területi főgépésze. Nagymértékben vette ki részét az 1954-es győri, később a mohácsi árvízi munkálatokban. De ott volt az 1970-es árvíznél Gyoma és Endrőd térségében, a Körösök mentén; sok elismerést aratott saját gazdaságának termékeivel, újításaival gazdagította a vízügy területén előforduló munkálatok ésszerűsítését.

A II. világháborúban kétszer sebesült meg, amerikai fogásba került, hazaérkezvén hadirokkantná nyilvánították.

1939-1944 között Csudabala, Póhalom, Csejt, és Nyilas helységek leventeoktatója volt. Az 1990-es évek elején részt vett a Kisgazdapárt országos és helyi szervezésében, majd a Magyar Kereszténydemokrata Párt helyi szervezetének megalkotásában.

1963-77 között a Gyomai Általános Fogyasztási Szövetkezet Kőrösi Méhész szakcsoportjának gazdasági vezetője; 1970-1989 között a Kertgazdász Mezőgazdasági Szakcsoportoknak gazdasági vezetője, társadalmi munkában; 1990-1992: Mozgáskorlátozottak Gyomai Szervezetének alapító tagja, gazdasági vezetője, majd tagja; 1992: Hadirokkantak, Hadiárva és Hadiözvegyek Országos Nemzeti Szövetsége Gyomaendrődi Szervezetének alapítója, elnöke, majd örökös tiszteletbeli elnöke; 1998. október 5.: Gyomaendrődi Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítvány létesítője; alapító tagja a Gyomaendrődi Kertbarátok Egyesületének, a Gyomai Gazdakörnek.

Újítási eredményeiről is híres volt: pl. a töltéscsökkentő, profilózó eke, lánchorona, autó-gréder vezetőfülke kialakításában. Sajnos újítási ötleteit folyamatosan ellopják.

Saját természetű gyümölcs és zöldségfélékkel kiállításon nyert díjakat: 1977: Kondoros, I. díj; 1987: Hunya, I. díj; 1989: Szarvas, I. díj; 1990: Kondoros I. díj; galambászat területén: 1976-1977: Gyoma, I. és II. díj. 1965-1966: Békés Megyei Tanács V. B.: Kiváló Munkáért aranyérem; 1961: Gyula Város Tanácsa „Gyuláért arany emlékplakett; 1962-68-72: a Vízügyi Igazgatóság Törzsgárda érem ezüst és arany fokozatai tulajdonosa.

A Gyomai Jézus Szíve Egyházközség világi elnöke, majd örökös tiszteletbeli elnöke volt.

Egyik alapítóként neve szerepel a Szent Gellért Általános Iskola emléktábláján.

2000. november hó 60 éves házasságukra II. János Pál pápa, római katolikus egyházfő „A Szentatya Apostoli Áldás”-ával tünteti ki.

2001. április hónapban a Magyar Köztársaság honvédelmi minisztere a honvédelemben végzett kiemelkedő tevékenységéért Honvédelemért Kitüntetettő Cím II. Osztály kitüntetést adományozza.

Azt gondolom, hogy a leírtak önmagukért beszélnek. Fáradhatatlan volt mindhaláláig. Soha sem volt megalkuvó. Nyílt, egyenes jellemű ember volt. Élete, munkája, családja és hite megtartotta őt.

Ezt hagyta ránk: a kitartást, emberséget, apai szeretetet, példás házasságot és tartást. Ma, amikor keressük helyünket a világban, és ilyen Embert ismerünk meg, mint Ernő bácsi: nincs mit tovább keresnünk, mert megtalálhatjuk életpéldájában.

Isten veled Ernő bácsi. Őrizze álmodat a hála és köszönet, őrizze emléked a Föld, a Haza, a Család, őrizze emléked Gyoma és Endrőd, őrizze lelkedet és csendes pihenésed a Szűzanya oltalma és menedéke.

„.... Legyen áldott az Isten és Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki minket nagy irgalmasságában Jézusnak a halálból való feltámadása által új életre hívott, az élő reményre, hogy a mennyekben elpusztíthatatlan, tiszta és soha el nem hervadó örökség várjon rátok ...”

(1. Pét. 1,4 k.)

Ungvölgyi János

Katolikus oldal

SZEPTEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 18 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnijában

Szeptember 9-én és 23-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor.

A szombat esti előesti mise vasárnap mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 18 órakor, hétfőn reggel 8 órakor, szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

Bábel Balázs kalocsai kecskeméti érsek beszéde augusztus 20-án

Budapest, Szent István bazilika

A Szent Koronát hozó Asztrik apát, utóbb kalocsai érsek 90. utódjaként szeretettel köszöntöm a Kedves Testvéreket! Em-

lékeztek az egy évvel ezelőtti viharra? Mintha csak szemléltetni akarta volna a Szent István napján szokásos evangéliumi szakaszt a hatalmas viharba került házról. A liturgia nem véletlenül olvastatja fel ilyenkor a hegyi beszéd befejező részét, mert Szent Istvánra utal, aki jézusi tanításra építette házát, hazánkat, mely a történelem folyamán sok-sok viharba került. A ház még ma is áll a sziklán: Szent István megkoronázása, szent élete, törvényei, nagy formátumú igazságos uralkodása, végül ország felajánlása tette ezt lehetővé.

A Kárpát-medencében ötezer éve laktak a história által is feljegyzett népek: illírek, trákok, kelták, rómaiak, hunok, különböző germán törzsek, avarok és frankok, akik vagy beolvadtak a többi nép közé vagy nyomtalanul eltűntek. Az Árpád fejedelem által megszerzett honban csak a magyarság tudott megmaradni, ezeréves államot alapítani, amellyel az életére törő nagy birodalmakat is túlélt. Mindez azért volt lehetséges, mert Szent István királyunk a hazát Jézus Krisztus tanításának sziklájára emelte, amelynek jelképe volt a pápától küldött korona. Az államalapítás Szent István király elvitathatatlan érdeme, amely által lett történelmünk legnagyobb egyénisége, a magyar szentek legnagyobbika.

Ezért a mai nevezetes ünnep a hála napja is, amikor hálát adunk Istennek, hogy nekünk adta Szent István királyt, akiről Hartvik püspök legendájában azt olvassuk, hogy „Krisztus a száján, Krisztus szívében, Krisztust hordozta minden tetteiben”. Hazánk ezeréves fennállása alatt a külső viharokat kiállta. Emberi ésszel szinte felfoghatatlan, hogyan maradhattunk meg. Petőfivel együtt mondhatjuk: „Isten csodája, hogy még áll hazánk”. De minden Szent István ünnep az önvizsgálat is. A XIII. századi kalocsai székesegyházból való az a kalocsai király-

fej, vörösmárványszobor, amelynek eredetije a Nemzeti Galériában látható, amelyről sokan azt tartják, hogy Szent István királyt ábrázolja.

Kétszáz évvel Szent István halála után úgy élt már a magyar nép emlékezetében, hogy egy olyan szoborban mintázta meg, amely markáns vonásaival, vizsgáló tekintetével kérdőre vonja a későbbi magyarokat. Ilyenkor katolikus templomainkban felhangzik az ének: „Hol vagy István király, téged magyar kíván”, de meg is fordíthatjuk, hol vagytok magyarok, titeket Szent István kíván. Jézus tanításában hallunk egy-egy ország meghasonlásáról is. Szent István korától kezdve mindig voltak Koppányok és Vataók, akik a pogányságot hirdették és a belsőleg pusztítottak.

Egy ideje nagyfokú belső meghasonlás és gonoszság pusztítja országunkat, amelynek kézzelfogható jele a nép fogyása, életerejének alább hanyatlása. Az első kérdésünk lehet önmagunkhoz, amit egykoron a király felkenésekor így Szent István király megkoronázásakor is feltett az esztergomi érsek: Akarjátok-e, hogy fejedelmetek király legyen? A népnek egyhangúlag kellett felelni rá: Akarjuk. Ha ma megkérdeznék a magyar népet, hogy akarják-e, hogy Szent István királyhoz hasonló hitű és jellemű emberek vezessék az országot, akik a keresztény életelveket élék és néphükkel megvalósítatják. Vajon kapnának-e kétharmados többséget? Szent István egyértelművé tette törvényeiben, fiához intézett Intelmeiben, hogy a keresztény hitet meg kell őrizni, az egyház és állam rendjét tiszteltben kell tartani, az imádságot, a kegyességet, az irgalmasságot és a többi erényt gyakorolni kell.

Egyéni élet példájával pedig arra tanított, hogy a családi életet tisztelni kell. Meggyőződéssel hitének tanúságát adta, amelyben benne volt a Szűz Mária tisztelet is. Így épített a sziklára, és ezért halálakor Magyarország Európa jelentős államává lett. Magaéva tette a keresztény életesszéményt, amely szenteket is termelt. Az ezer évvel ezelőtt született Szent Imrét a nyolcszáz évvel ezelőtt született Szent Erzsébetet és több más Árpád-házi szentet. Vajon akarná-e a magyar nép ezt követni? Mert ha nem, akkor minden megemlékezés csak olyan, amelyet a próféták kárhoztattak, a helytelen Isten-tisztelettel kapcsolatban és ez a szentekre is áll: hogy csak ajkunkkal tiszteljük őket (1z 29,13).

SZEPTEMBERI ÜNNEPEK

2. vasárnap: Évközi 22. vasárnap
 3. hétfő: Nagy Szent Gergely pápa, egyháztanító
 5. szerda: Kalkuttai Boldog Teréz
 7. péntek: Kassai vértanúk
 8. szombat: Kisboldogasszony
 9. vasárnap: Évközi 23. vasárnap
 12. szerda: Szűz Mária szent neve
 13. csütörtök: Aranyszájú Szent János püspök, egyháztanító
 14. péntek: A Szent Kereszt felmagasztalása
 15. szombat: A fájdalmas Szűzanya
 16. vasárnap: Évközi 24. vasárnap
 17. hétfő: Bellarmin Szent Róbert püspök, egyháztanító
 19. szerda: Szent Januárusz püspök, vértanú
 20. csütörtök: Kim Taegon Szent András áldozópap, Csong Haszang Szent Pál és tsai koreai vértanúk
 21. péntek: Szent Máté evangélista
 23. vasárnap: Évközi 25. vasárnap
 24. hétfő: Szent Gellért püspök vértanú
 26. szerda: Szent Kozma és Damján vértanúk
 27. csütörtök: Páli Szent Vince áldozópap
 28. péntek: Szent Vencel vértanú
 29. szombat: Szent Mihály, Gábor, Rafael főangyalok
 30. vasárnap: Évközi 26. vasárnap

Szent István a hit megőrzését tette az első helyre, mert a hit a felnőtt embernél az üdvösségre elkerülhetetlenül szükséges, nélküle nem lehetünk kedvesek Isten előtt. A hit ad erőt a keresztény élethez, a reményhez és a szeretethez, az újrakezdeshez és a hűséghez. Magyar népünk a népszámlálás alkalmával több mint 75%-ban valamely keresztény felekezethez tartozónak vallotta magát, s biztosan talán vannak sokan olyanok is, akik ezt nem merték megvallani, de nem Isten tagadók. Ez a hit azonban csak akkor igazán értékes, ha életformálódva válik, és az áldozatokat is vállalja. Sok honfitársunk pedig úgy él, mintha Isten nem létezne. Abban a világban, ahol nincs jelen az Isten fölborul az erkölcsi rend.

Szent István számára magától értetődő volt az élet szentsége, és az ezt védő isteni parancs megtartása. Törvényeivel azokat is büntette pénzbírsággal és börtönnel, akik véletlenül embert öltek (I. könyv, 14.). Az erkölcsiség sarkalatos pontja az élet védelme és szentsége, ezért Szent István vizsgáló tekintete előtt állva szegyenkeznünk kell, mert a születendő emberi életet nem védjük, az elmúlt fél évszázadban 6 millió magzat életét oltottuk ki. A családok széthullása, gyermekek nem vállalása mindannyiunk előtt fájdalmasan ismert jelenség. Városainkban járva megyőződhetünk arról, hogy sokkal kevesebb gyereket vezetők szülővel találkozunk, mint kutyát sétáltató emberrel. Az egyre kevesebb fiatal, aki rendszeren a jövő reménye nem kapja meg azt a gondoskodást, amit Szent István fiának megadott.

Ő nemcsak taníttatta, hanem nevelte és neveltette fiát. Örök szép példája ennek a hozzá intézett Intelmek. A mai fiatalok nagy része erkölcsi nevelés nélkül nő fel, az iskolában jó esetben oktatják, de inkább csak informálják, ezért könnyebben áldozatul esik a szenvedélyeknek, a bűnözésnek, ami mind fiatalabb életkorra húzódik le. Az ilyen fiatalok lelkiállapota egyre betegségebb, amit követ a testi betegség a velejáró depresszió és kilátástalan lelkiállapot. Szent István király még az idegeneknek is helyet biztosított országában, mi pedig nem vállaltunk a teljes közösséget nemzetársainkkal, s ezzel megtagadtuk őket, akik saját hibáikon kívül a határainkon túl élnek.

AMIT ISTEN EGYBEKÖTÖTT...

2007. július 14-én **Peschak Günter** és **Filip Anikó** mondta ki a boldogító igent az endrődi templomban, és közös életükre áldást kaptak.

2007. augusztus 11-én kelt egybe az endrődi templomban **Daniel Stephen** és **Kanó Beáta** (jobb felső kép).

2007. augusztus 18-án **Tárnok János** és **Czikkely Renáta** (jobb alsó) tett hűségkötést Isten oltára előtt.

Isten adjon boldogságot egy életen át mindhárom párnak!

A társadalomlélektan kutató szerint (SOTE) a nemzeti összetartozás a közös erkölcsi rend hiánya pszichoszomatikus betegségeket, halált okozhat. Évente Magyarország Gödöllő nagyságú város lakosságával lesz kevesebb. Azért is nehéz a gyógyítás, mert az elmúlt évek intézmény átalakításai (egészségügy, iskolaügy) sem az embert szolgálták, hanem a hasznot mert mindent pénz irányít országunkban. Az anyagiak kezelésében sem állhatunk meg Szent István vizsgáló tekintete előtt. A jogtudósok szerint a mai időkre is megmaradt Szent István azon törvénye, hogy az árvákat nem lehet kisemmizni (I könyv, 25.).

Mára a magyar nép vált kisemmizetté közbonyonát eltékozolták, az országot eladósították. Magyarországon sújtják a legnagyobb adók az egyre öregebb és betegebb társadalmat. Talán a testvérek azt mondják, hogy pesszimista vagyok, pedig ez a valóság. Mint keresztény ember, érsek mégsem veszem el a reményemet. Ebben segít Szent István életpéldája is. Átélté gyermekei elvesztését, aki evangélikus lelkész fia volt, s az I. világháború alatt szibériai fogságában rádöbbsent a magyar átokra. S protestáns léteére egy hosszú imádságot írt a Dicsőséges Jobbhoz, amelyben ezt írja:

Talán azért, mert lelki rokonságot érzett Szűz Máriával, aki ugyanúgy elvesztette a Fiát, mint ahogy ő is. Szűz Máriának felajánlott ország Jézusé is, mert Mária ott van, ahol az ő Fia van. A mennybe felvételével végérvényesen elválaszthatatlan tőle. Szűz Mária oltalmazónk és tanítónk, aki azt mondja a mai magyaroknak, amit a kánai menyegző szolgáinak: Tegyétek, amit Jézus mond. Ez az örökös feladatunk.

Egy politikusunk szerint: a Magyarok Nagyasszonya levette rólunk a kezét. A multunk arra tanít, hogy áldó, óvó kezét rajtunk tartotta, és ez a mi biztos reményünk a jövőre is. És egy másik kéz is óv bennünket, a közünk lévő Szent Jobb. Ez a hit éltet bennünket ezen az ünnepen is. Gyóni Géza, szülőfalum költője, aki evangélikus lelkész fia volt, s az I. világháború alatt szibériai fogságában rádöbbsent a magyar átokra. S protestáns léteére egy hosszú imádságot írt a Dicsőséges Jobbhoz, amelyben ezt írja:

„Dicsőséges Jobb, ne engedd, ne engedd,
Hogy vak pártosság ép most gyöngítsen meg.
S amelynek híján annyi sebünk égett,
Teremts közöttünk szent, erős egységet.”

Ünneplésünk hamarosan elmúlik, de maradandó hatása lehet, ha megszívleljük az Intelmek figyelmeztetését, hogy rendszeresen imádkozunk. Az imádságból hitet, a hitből reményt, a reményből szeretetet merítünk. A szeretet erősíti a szolidaritást, az ország határain belüli és kívüli magyarok között. Összefogás nélkül széthullunk, a közös szolidaritásban megújulhat kereszténységünk, magyarságunk és akkor remélhetjük, hogy nemcsak múltja, hanem jövője is lesz nemzetünknek. Ámen

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

SZENT MÁRK, ISTVÁN és MENYHÉRT KASSAI VERTANUK

Szeptember 7.

Körösí Márk: * Krizevac (Horvátország), 1588. Grodziecki Menyhért: * Czeszyn (Szilézia), 1584. Pongrácz István: * Alvinc (Erdély), 1582. Meghaltak: Kassa, 1619. szeptember 7.

Körösí Márk a horvátországi Krizevcin (magyarul: Körös) született 1588-ban. 1611-ben, huszonhárom éves korában iratkozott be a római Collegium Germanico-Hungaricumba. Családi neve valószínűleg Stjepinac.

Középiskolai tanulmányait Grazban végezte, ugyanott hallgatott bölcsészetet is. Majd a zágrábi egyházmegye papnövendékeként került Rómába, ahonnan pappá szentelését követően 1615-ben tért haza. Rövid körösi tevékenysége után Pázmány Péter érsekprímás fölfigyelt rá, és

meghívta előljárónak az Oláh Miklós prímás által létesített nagyszombati papnevelő intézetbe. 1618-ban már esztergomi kanonok, komáromi főesperes, valamint a káptalan Széplakon levő birtokának uradalmi igazgatója. Itt is kapcsolatban maradt nevelőinek és tanárainak szerzetesrendjével, a jezsuitákkal. Széplaki jószágigazgatósága idején részt vett 1619 júliusában azon a nyolcnapos lelkiigyakorlaton, amelyet Homonnán tartottak, s amelynek végén későbbi vértanútársa, Grodecz Menyhért letette szerzetesi fogadalmát. Menyhért, családi neve Grodziecki, a sziléziai Czeszynben született - a galíciai Grodeckből származó - lengyel családban, valószínűleg 1584-ben. Gimnáziumi tanulmányait Bécsben végezte, majd 1603-ban Brünnben (ma Brno) belépett a jezsuita rendbe. Teológiai tanulmányait Prágában végezte, ahol 1614-ben kinevezték a Szent Vencel-kollegium igazgatójává. 1618-ban beosztották tábori lelkésznek a kassai helyőrség német és különféle szláv anyanyelvű katonái mellé.

István az ősi szentmiklósi és óvári Pongrácz-család sarja. Ez a család már a 13. században szerepet játszott az akkori Észak-Magyarország történetében. 1582-ben született az erdélyi Alvincen. Középfokú tanulmányait Kolozsvárott végezte a jezsuiták kollégiumában. 1602-ben lépett be a brnói jezsuita novíciátusba, ahol együtt volt Grodzieckivel. Klagenfurt, Laibach (ma Ljubljana) és Graz következett ezután. 1615-ben került Homonnára a jezsuitársasági kollégium tanárának és hűtszónoknak. Kassára őt is 1618-ban küldték, nemcsak a helyőrség magyar ajkú katonái, hanem a csekély számú katolikus egyházközség lelképásztornának. Érkezését megelőzte a híre: homonnai működése annyira sikeres volt, hogy Alvinczi Péter, Kálvin híveinek híres kassai prédikátora fölpanaszolta, hogy „amíg ez az egy jezsuita él, addig felekezetiünk nem remélhet nyugtot”. Bethlen Gábor erdélyi fejedelem támadása 1619 augusztusában Sárosban találta Pongráczot, aki késedelem nélkül Kassára sietett. Ide menekült Bethlen vezérének, Rákóczi Györgynek hadai elől Körösi Márk és Grodziecki Menyhért is.

Midőn Rákóczi hajdúi szeptember 3-án a város falai alá érkeztek, Dóczi András császári főkapitány kevés katoná-

jával kilátástalannak látta a harcot, tekintettel a város protestáns vezetőségére. Másnap létrejött a város átadásáról szóló szerződés, melynek az volt a kikötése, hogy senkinek, se a katolikus híveknek, se a papoknak nem esik bántódása. Szeptember 5-én bevonultak a hajdúk a városba, és tüstént fölruzták a megállapodást: Dóczyt bilincsbe verték, s elhurcolták Erdélybe. Rákóczi meghagyta, hogy a három papot tartsák szigorú házi őrizetben. Kétnapi éheztetés után megpróbálták hittagadásra bírni őket.

Eperjessy István, a sekrestyés vallomásából tudjuk a következő részletet:

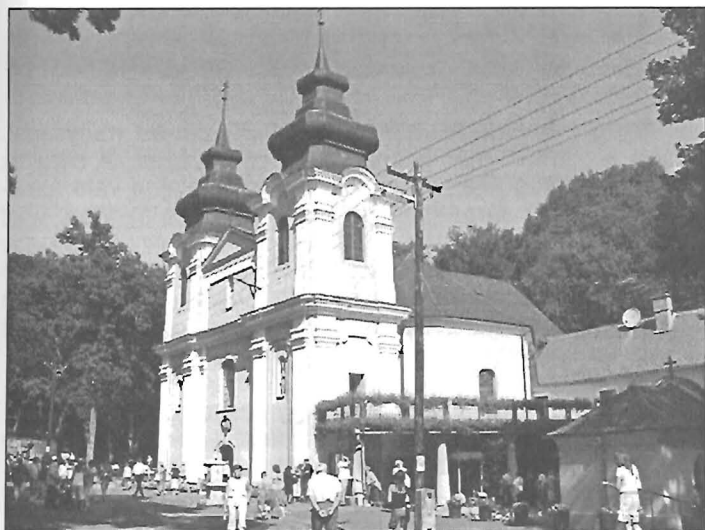
Rákóczi először Körösit akarta megtörni. Előkelő emberekből álló küldöttséget menesztett hozzá, melynek szónoka arra kérte, pártoljon át Bethlenhez, tagadja meg hitét, kövesse Kálvin vallását, ez esetben nemcsak szabadságát nyeri vissza, hanem megkapja a széplaki apátság birtokait is. A csábítást végig kellett hallgatnia Pongrácznak is, aki így szólt a vesztegetőhöz: „Úgy látszik, az ördög ábrázatát viseled, mert annak feladata az emberek Krisztustól és az Anyaszentegyházról elszakítani. Távoz hazugságaidal, te csalárd ember!” De megfelelt neki Körösi is: „Értem, mit akar Rákóczi, és mit a főrendek. De a széplaki jószág se nem az enyém, hogy valakinek elajándékozhasam, se nem az uraké, hogy tőlük elfogadhassam; annak minden jussa az esztergomi káptalannál vagyok. Ami pedig vallomását illeti, mondd meg Rákóczinak: „Inkább kívánok ezerszer meghalni, mintsem hogy ezzel az elhajlással híremet és lelkemet pokolra vessem.” Tudja meg, vannak a római ekléziában, kik gyönyörűségesnek tartják Istenért meghalni. Tudja meg, vannak az esztergomi káptalanban férfiak, akiknek szokásuk nagy dolgokat cselekedni s el is szenvedni.” Így állta ki az első próbát; utána mindhárman térdre borultak, és Te Deum-ot énekeltek.

A sikertelen megvesztegetési kísérlet után 7-én, éjjeltájban ismét rájuk törtek, és válogatott kínzások után Márkot és Menyhértet lefejezték, Istvánt pedig halottnak véelve egy közeli szennygödörbe vetették, s mellédobták a másik két vértanú testét is. Elvonulásuk után Eperjessy István, a három pap házikápolnájának sekrestyése, István atya nyösörgésére lett figyelmes. De nem tudott rajta segíteni, mert maga sem merte elhagyni a házat, és Hoffmann tanácsos, akihez Pongrácz atya tanácsára fordulnia kellett volna, szintén áldozatul esett a martalócok kegyetlenségének. Így húszórás kínlás után István atya is meghalt.

Az első, akinek sikerült méltóbb helyre hozatni és eltemettetni a 3 vértanú holttestét, özvegy Gadóczy Bálintné volt. Fél év elteltével Bethlen és a királyi Magyarország képviselői ugyanabban a házban folytatták a béketárgyalásokat, ahol a három vértanút megkínnozták. A befejező diszlakoma után az erdélyi fejedelem táncra kérte föl Forgách Zsigmondnak, a királyi nádornak a feleségét, Pálffy Katalint. Ő azonban csak azzal a föltétellel volt hajlandó táncolni Bethlennel, ha kiadatja neki a három pap holttestét. Ez megtörtént, és a hitéről meg nem feledkező asszony piros selyembe burkoltatta a drága ereklyéket, amelyeket előbb a birtokán levő sebesi templomba, majd a hertneki várba vitetett. 1635-ben szállította innen a nagyszombati klarissza zárda templomába. E rendháznak ugyanis leánya, Forgách Mária volt a főnöknője. Miután II. József föloszlatta a klarisszákat, Batthyány primás engedélyével 1784-ben a nagyszombati Szent Orsolya-rendi apácák templomába kerültek a holttestek és fejereklyék.

Boldoggá avatásuk eljárását még 1628-ban indította el Pázmány Péter bíboros, de csak Szent X. Pius pápa engedélyezte nyilvános tiszteletüket 1905. január 15-én, népes magyar küldöttség jelenlétében. II. János Pál pápa szlovákiai látogatása alkalmával 1995. júliusában szentté avatta őket.

SZENTKÚTI BÚCSÚ

Nagyboldogasszony napján augusztus 15-én mi is útra keltünk, hogy részt vegyünk a Mátraverebély-Szentkút fő bú-

templomba, hogy a Szűzanyát köszöntsük, és imát mondjunk szeretteinkért, községünkért és hazánkért.

A templomból mikor kijöttünk, a szentgyónás elvégzéséhez sorakoztunk, az erre a célra kialakított udvaron. Fél 11-kor helyet foglaltunk a szabadtéri oltár előtt, és kezdődött az ünnepi szentmise.

Az ünnepi szónok is azt hangsúlyozta, hogy az otthonmaradtakért is imádkozunk, a Szűzanya áldása mindenkihez szól. Segítségét kérjük bajban, betegségben, és ne hangoztassuk, hogy csapást mér ránk bűneinkért. Ez így nem igaz, mert a bűnösöket is szeretettel várja, hogy lelkileg megújulhassanak. Azért jöttünk ide, hogy lelkileg feltöltődve mi is a Szűzanya gyermekei legyünk.

A szentmise végén, a körmeneten is részt vettünk, majd kegytárgyak vásárlása következett, hogy egy kis emléket vigyünk az otthoniaknak.

Igazán szép lelki élményben volt részünk, amelyre sokáig emlékezni fogunk.

A hosszú úton újra énekelgettünk, és az élményekről beszélgettünk. Ót órára haza is értünk, így a 6 órás szentmisén aki tudott ottmaradhatott. Reméljük, jövőre is találkozunk! Deo gratias!

Hanyecz Vencelné

csünnepén. Hunyiaiak és endrődiek összefogásával sikerült egy nagy buszt lefoglalni, ami megtelt hívekkel. Reggel 5 órakor indultunk, hogy biztosan oda érkezzünk a fél 11-kor kezdődő ünnepi misére. Az idő kedvezett, mert már korán reggel is kellemes volt a hőmérséklet.

Az úton rózsafüzért imádkoztunk és Mária-énekeket énekelgettünk, majd beszélgettünk. Mikor odaértünk, egy szerzetes atya fogadott bennünket, és felhívta a figyelmünket, hogy az otthon maradottakért is imádkozunk. Lelki intelmei igazán kellemesen hatottak ránk. Utána bementünk a

Endrőd néprajza

Rovinytűtő Önkéntes Társaság

Tisztelt Olvasó!

A nyári szezon végén, múzeumunk élete lecsendesedik. Ebben az időszakban kerül sor a nyári gyűjtések feldolgozására, illetve a kiállítások és dokumentumok rendezésére.

Amint pakolgattam a feldolgozásra váró iratanyagot, akadtam rá egy megsárgult papírmappára. Kinyitva, még régi stencilezett, írógéppel írt írásköteget találtam. Beleolvastva tapasztaltam, hogy egy 1977-es ásatás naplójának másolatát tartom a kezembem. Az ásatás még az 1970-es évek nagy régészeti feltáró hullámának időszakából való, mely Endrőd külterületén folyt. Sajnos a napló írója ismeretlen.

Ebből a naplóból idézek egy érdekes részletet.

„Ásatási napló
Az Endrőd /Békés megye, szarvasi járás/
39. számú topográfiai lelőhelyen,
a Szujókereszt, Katona Imre tanyájánál
1977. IX. 6-23. napjain végzett ásatásról.

A lelőhelyen 1975-ben Makkay János topográfiai szondázó ásatása során tárta fel az I. szelvényt, 1976-ban ugyanő a II., III. és IV. szelvényeket. Jankovich Dénes és Szőke Béla Miklós 1976-ban az V., VI. és VII. szelvényeket. A munkák során a Kőrös kultúra településjelenségei és leletanyaga, továbbá szarmata kori. Honfoglalás- és kora-árpád-kori sírok kerültek elő, és egy kora bronzkori kurgán központi sírja. Elsősorban a honfoglalás- és kora-árpád-kori sírok helyzete tette szükségessé az 1977. évi feltárásokat. Ugyanis 1976 nyarának végén a termelőszővetkezet talajlazítást végzett, amelynek során a felszint 60-65 cm mélységig, acélelkekkel teljesen átforgatták. Azok a sírok, amelyek e mélységbe, illetve e fölé estek, a munkának áldozatul estek. Célunk 1977-ben az volt, hogy még a következő mélyszántás előtt /amely 1977 őszén történt meg /, lehetőség szerint annyi sírt tárjunk fel, amennyi alapján a temető időrendi helyzetét komolyan meg lehet határozni.

Így 1977 szeptemberében a Békés megyei régészeti topográfia 2. kötetének munkái keretében végeztünk újabb feltárást. Ekkor a VIII-XIV. számú szelvényeket tártuk fel, amelyek az 1976. évi V., VI. és VII. szelvények mellett helyezkedtek el. Az 1975-ben az 1-4. számú sírokat tártuk fel, 1976 szeptemberében az 5-7. számú sírokat, októberében a 8-16. számú sírokat, és most a 17-81. számú sírokat.

1977. szeptember 6. kedd

Az 1976. évi V. és VI. szelvények folytatásában, tőlük északra kijelöljük a VIII. szelvényt, amelynek hossza 25 méter, szélessége 3 méter. Ezzel egyidőben a VIII. szelvénytől keletre és nyugatra is kijelölünk két-két területet. 15-15 méter szélességben, a további szelvények helyeként. Az első napon a VIII. szelvényben két ásónyom mélységig haladunk. Leleteket és jelenségeket egyelőre nem találunk, csak a Kőrös kultúra szörványos, a bolygatott rétegben lévő edénytöredékeit.

1977. szeptember 7. szerda

A VIII. szelvényben újabb két ásónyom

mélységet haladunk, elérjük a 80-85 cm-es mélységet. Ezen a szinten már jelentkeznek csontvázak. A sírfoltok a humuszréteg alján jelentkeznek, az altalajba való átmeneti rétegben, sárgásszürke, kemény rögös földben, ahol a sírfoltokat igen nehéz megfigyelni. A 18. számú sír egy gyereksír, amelyet a 2. ásónyom ásásakor a szelvény déli végében találtunk meg. A sír egy gyereksír volt, 50 cm mélységben feküdhettek, és vázrészeinek egyes darabjait sikerült megmenteni.

A szelvény északi végében a 2. ásónyom feltárása után, tehát 45-50 cm-es mélységben egy keskeny, 45 cm széles. Ívelt árok foltja rajzolódott ki. Ez félkört alkot, a szelvény északnyugati sarkától a szelvény közepe irányába, ott elfordul délnyugat felé, majd elhagyja a szelvény területét. Az árkot egyelőre nem bontjuk ki, de valószínűnek látszik, hogy egy sírt vesz körül. Egyébként a szelvény eme részén még 50 cm-es mélységben is fekete föld van, amelynek oka részben az lehet, hogy ezen a részen ér véget a kurgán északi lába. Azaz e részen volt valaha a kurgán testét körülvevő árok, ahonnan a kurgán földjét fölhalmozták. Az erózió visszatemette ezt a részt, de így megvastagodott a kimélyített altalaj feltöltése, az altalaj fölötti humusz, amely itt sűrű, rögös földből áll. A félkörös árok teljes kibontásához a szelvénytől nyugatra levő területet kell feltárni

A 20. számú sír a szelvény déli végében volt, szintén gyereksír. Tájolása megközelítőleg É-D. Mivel a sír humuszban volt, a feltárás előtt a koponyája megsérült. Sírfoltot nem tudtunk megfigyelni, leletek a sírban nem voltak.

1977. szeptember 8. csütörtök

Még az előző nap több sírfoltot észleltünk, néhányuknál a csontok is előbukkantak. Ezek közül a mai napon a következő sírokat tártuk fel:

A 21. sír a szelvény déli végében került elő. K-NY tájolású, a szelvény keleti falánál rá kellett bontanunk. Sírfoltot nem tudtuk megfigyelni, a váz csontjai viszonylag jó állapotban voltak.

A 22. sír egy gyereksír, amely viszonylag nagy mélységben, 90 cm-re került elő. Kissé bolygatott volt, de ezt rágcsálók járatai okozták. Melléklete nem volt.

A 23. sír esetében sírfoltot is meg tudunk figyelni. A koponya fölött pár cm-re egy bronz S-végű hajkarika volt. A váz csontjai jó állapotban voltak. A sír fölszedése után derült ki, hogy a sír alatt, tőle kissé északabbra egy további sír volt, ez a 25. sír. A kettő helyzetéből világos, hogy sa 23. sírt temették a 25. fölé. A 25. sír feltárását a mai napon fejeztük be...”

BICYCLE-TECHNIKA

Elektromos KERÉKPÁROK, KISGÉPEK,
KEREKESZÉKEK javítása; beépíthető
alkatrészekkel

Hazai fejlesztésű elektromos
háromkerekűek építése

Tel.: 06302690088
snimre@freemail.hu
<http://bicycletechnika.atw.hu>

Gyoma néprajza

Rendkívüli és Szűke István

A sertéstartás történeti, néprajzi adatai - II. rész

Az „Aradi Magyar Királyi Ipar- és Kereskedelmi Kamara Jelentései” 1897. évi beszámolójában arról a szomorú tényről adott hírt, hogy a kamara területén (így Békés vármegyében is) négy esztendeje „dül a sertésvész”. A sertéstenyésztésben minden területen nagy a visszaesés. A térség (Arad, Békés, Csanád, Hunyad vármegyék és Arad város területe) sertésállományát szinte teljesen kipusztította a hosszú ideig tartó járvány. Békés vármegye sertéstenyésztésének javításáért igen sokat tett a Békés Vármegyei Gazdasági Egylet. Értesítőjét szakcikkekkel, ezekben szaktanácsokkal minden évben megjelentette. A szarvasmarha- és sertéstenyésztés fejlesztése tárgyában kiadott magyar királyi földművelésügyi miniszteri rendeleteket, ahhoz tett javaslatokat 1884. évi folyamában megjelentette; „...minden sertésnyájtartó társulat (ilyen volt Gyomán a gazdák által szervezett Mirhóhádi Sertéstartó Gazdaság, Alsó-riszi-Nimetyvárosi Sertéstartó Gazdaság), község köteles minden 50 db koca után, melynek egy esztendőstől felfele vannak, egy-egy db félesztendő s koron felüji kant tartani. Használatukat, tartásukat évenként fejelel vizsgálni.” Sajnos a Vármegyei Gazdasági Egylet értesítőjét csak az okszerű gazdálkodást folytató uradalmak vezetői, néhány községi gazdák, s nagyon kevés gazdaember rendelte meg s olvasta, tanulmányozta, valamint egyúttal gyakorlatban alkalmazta. Gyomán a Felső-riszi, vagy Mirhóhádi Gazdakörben ismertették rendszeresen a gazdálkodással kapcsolatos szakcikkek, tudósításokat. A gazdasági egylet szakemberei szerint rendkívüli nagy károkat okozott a gazdáknak s így a vármegyének, az egész országnak a sertéstenyésztés elhanyagolása. Közélelmezési szempontból ezidőtájt még előkelő helyen állt a sertészsír és füstölt hús fogyasztása. A sertéstartás a legszorosabb összefüggésben állt a tengeri- (kukorica) és árpa (takarmányárpa) termesztéssel, vagyis ezeknek a növényeknek a termesztési színvonalá nagyban befolyásolhatja a gazdák sertéstartásának jövedelmezőségét. Az 1880-as évektől megindult a hízott sertések nagyobb mérvű kivitele Ausztriába, majd a Német Birodalom felé. Ez a gazdákat a sertéstenyésztés felkarolására ösztönözte. Gyomán is egyre több tökeerővel rendelkező gazdaember (vagy társulásba szerveződött gazdák) létesített hizlaló telepet (ilyen volt Gyomán a vasútállomáshoz közeli Magtárlapason id. G. Nagy László, id. Papp Zsigmond hízaldája. Fiaik folytatták ezt a tevékenységet egészen

a II. világháború végéig). Különösen a közép- és nagybirtokokon erőteljesen fellendült a mangalicatenyésztés. Az egyoldalú zsírsertéstenyésztésünk 1895-re elérte a tetőfokát. Ausztriában, a Német Birodalomban (jóval kisebb mértékben a Magyar Királyság területén) az ipar felvirágzásával a munkásság millióinak „rohamosan növekedő keresete” lehetővé tette a jobb táplálkozás lehetőségének igényét. Ezekbe az országokba nőtt a sertéskivitelünk, de ezt alaposan visszavetette a már említett sertésvész. A szakemberek erősen javasolták az intenzív (belterjes) sertéstartásra való áttérést, az okszerű takarmányozás, az állategészségügyirrendezeti intézkedések bevezetését, az elhelyezési körülmények javítását, a higiéniai körülmények betartását. Egyenlőre a meglévő extenzív (külterjes) fajták – szalontai, mangalica, s ezek keresztezései - belterjes (intenzív) tartását igyekeztek megoldani. Előttük állhatott a bevált német példa, a külterjes ún. „Deutsches landschwein” (parlagi sertés) belterjes tartásával elért kiváló eredmények. A németek beszüntették az erdei és tartólegeltetést, decentralizálták a sertéstartást az egyes gazdák udvarára a tiszta-vérű (angol) hússertésekkel végeztek keresztezéseket. Magyarországon ez a fajtaátalakító keresztezés, fajtaváltás igen későn, az 1920-as években, Békés Vármegyében az 1930-as években indult meg. Így aztán még az 1920-as-1930-as években sem tudtunk Magyarországon pontos adatokat arról, hogy mennyi az ország sertésállományából a zsír-, illetve a húsjellegű fajta. Az 1930-as évekre egyre több középirtokon, uradalomban vezettek házi törzskönyvet, tenyésztési és termelési feljegyzéseket. Sőt egyes gazdáknál sem ritka az ilyen tevékenység. Megalakult a „Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete”, valamint a „Hússertéstenyésztők Országos Egyesülete”. 1926-ban egy közel alapos felmérés szerint az ország sertésállományának 5,8-6,5 %-a hússertés jellegű. A vármegyei Állattenyésztő állomások (a későbbi Megyei Törzskönyvezési Felügyelőségek elődei) által hitelesített tenyésztési, termelési adatok szerint a törzstenyésztetek katalógusában tiszta-vérű hússertéstenyésztet (yorkshire, berkshire, cornwall, lincolnshire) csak a Dunántúlon van. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara felmérése szerint a kamara területén élő sertésállományt csaknem kizárólag a „manga-

lica-zsírsertés” képezi. Megállapítják hogy a sertéstenyésztés- és tartás fejlődése elsősorban az értékesítési viszonyok függvénye. A sertésfajták ismertetését előbb az „Ősi fajtákkal” kezdem. A szalontai ősi magyar fajtát húsfajtának tartották. Nagy testű, erős csontozatú, némely kanok „bornyú nagyságúra megnöttek”, veresbarna, vadász szőrű vót. Nagy tenyészértéket képviselő állománya volt a geszti uradalomnak, a borosjenői Tisza uraknak. Az 1855. évi párizsi, majd az 1873. évi bécsi világkiállításokon I. díjat hoztak haza. A francia gazdák körében nagy érdeklődést keltett a fajta, kisebb kan- és kocacsoportokat megvásároltak. Nagy hátránya volt ennek az ősi konszolidált fajtának gyenge szaporasága, lassú fejlődése (a mangalica átlag 4-5 db). A teljes kifejlődéshez két esztendő kellett. Húsa rostos, szálkás (kiváló szalámi alapanyag), szalonnája ízletes, tömött, kemény. 1855-ben Szalontai disznónyáj van Köröstarcsán. Gondör szőre lehet meggyiros, de van köztök keselyszőrű is, nagy konya fülű, ezeknek lábaik térgyen alul szökések. Békésen is a vásáron ilyenek fordulnak meg, „veres kan, veres ártány, piros koca, barnás szőrű kocasüldő, esztendő fecskehasú (ennek fehéres szőrű a hasaajja)”. Dobozon „langveres” színű, három árnyalatban tartották a szalontait, némeknek meggyirosba hajlott a színe. „Csura füle” az orra hegyéig ért. Fűzesgyarmaton ezeken felül fekete színűt is ismertek, de nem ritka a szürke színű (pernyeszínű), ordasszőrű, Gyomán is uralkodó volt a szalontai jelleg. 1801-ben nagy piros ártány disznót hajtott ... a túri vásárra, aztán írva van 1853-ban veres fecskehasú, fekete fecskehasú, veres szőrű, vad szőrű...egy piros két hónapos kan malac elveszett”.

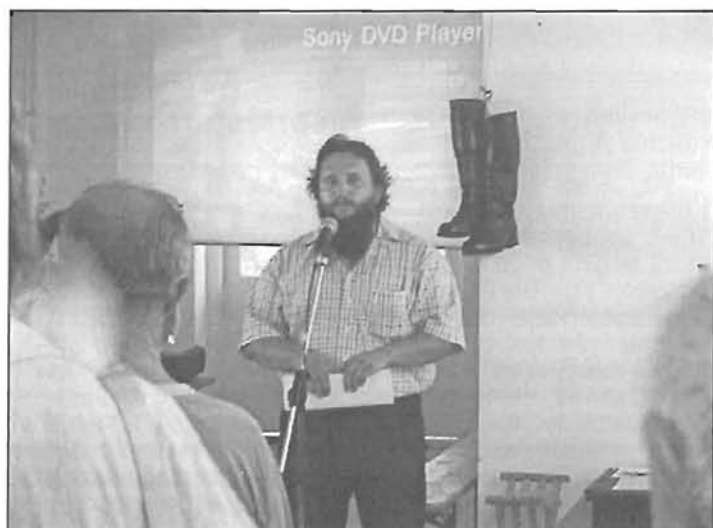
Cs. Szabó István

Gresó Lénárt tanár verse

Virág

A magot elvetve serken a szunnyadó élet,
A Földből kibúvik, nő és újjá éled.
Eső és Nap táplálja, Védő-kéz óvja,
Így válik felnőtté az élet vándora.
Növekszik, virágzik, magvait hullatja,
Szirmait pergetve bókol, párját kutatva.
Neki nincs társa, önmagát szaporítja,
Magot szór, majd pusztul. Ez az Élet-útja.

KÉPEK

AZ „ENCI”

ÜNNEPSÉGRŐL II.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igasság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Oláh vagy tápos?

Évekig létezett a magyarországi és a romániai magyarok között a kommunikációs szakadék, hogy ha szóbeli sértegetésre került sor, csak álltunk egymás előtt, mint a kukák, és jobb híján egymás anyját szidtuk.

Eme „cultural gap” origójaként határozzuk meg azt a momentumot, amikor a nagy rendszerváltozások után minket, erdélyi magyarokat románként, vagy még rosszabb: oláhként kezdtek emlegetni.

A december 5-i kettős állampolgárságról szóló népszavazás

csak erősítette az erdélyi magyarok „oláhként” való negatív sztereotipizálását. Az ország-PR csak ráerősített erre: a magyarországi óriásplakátokon hülye baromarcú magyar család játszott a hülye baromarcú erdélyi magyar családot.

Az oláh olyannyira bekerült a köztudatba, hogy az erdélyi magyarok egy része dühből inkább azt mondta, hogy százsor inkább oláh, mint magyarországi. Olyan pesti tahók mondták erdélyi doktorandus magyar irodalom szakértőknek, hogy oláh, akik szerint Arany Jánosról az aranyköpést nevezték el, Jókairól pedig annyit tudtak, hogy van egy ugyanilyen nevű bableves. Lépni kellett. Tisza Kata könyvet ír erről Magyar Psycho címen, de ennek társadalmi hatása elhanyagolható.

Egy ismerősöm kitalálja, és a régi ódákhoz hasonlóan állandó jelzőként társítja a magyarországiakhoz, hogy „baromarcú”.

Baromarcú magyarországiak. Jól hangzik, de nem ragad meg. Nem elég fülbemászó. És ezután következik a katarzis. A december ötödikét követő első nyáron hallottam először, magyarországi magyarokra utalva, azt a kifejezést, hogy „tápos”.

Megkérdeztem, honnan ered a kifejezés, mondták, hogy nem tudják, ők is csak hallották. Jelentése valahol a „mű”, „nem eredeti” és a „mesterséges módon feltáplált csirke vagy egyéb háziállat” között keresendő. Ez az, gondoltam.

Nagyon hamar elterjedt, a magyarországiak is megtudták, hogy mit jelent, és hogy nem feltétlenül pozitív jelentést tartalmaz. Ők is használják védekező mechanizmusként: „tudom, hogy ti azt hiszitek, de mi nem vagyunk táposok”.

Szuper. Elég a kulturális szakadékokból, 2007-ben immár egyenértékű félként tudunk vitázni, frusztrációmentesen.

Valahogy így:

- Te hülye oláh!
- Te hülye tápos!

Végre kommunikálunk.

Bálint Ferenc
Forrás: <http://maszol.ro>

Nagyboldogasszony napja Máriaradnán

Hol voltak a magyarok?

Arad – Nagyboldogasszony napján a máriaradnai kisbazilikában 11 órakor kezdődött háromnyelvű ünnepélyes szentmise msgr. Roos Márton temesvári megyés püspök celebrálta. Szentbeszédét a szent szűznek, Máriának, Krisztus édesanyjának ajánlotta – mint mondotta, a boldogságos Szűzanyának Isten hívó szava iránt tanúsított fogékonysága, a szenvedésben bizonyított állhatatossága mindnyájunk számára példaértékű lehet a hit gyakorlásában, mennyei szentatyánk követésében.

körmenet a középső lépcsőn vonult le, elől a feszületet vivő fiatalokkal, őket a baldachint egymást váltva tartó nyolc, díszegyenruhás tűzoltó követte, közöttük az oltárszentséget ezúttal is msgr. Roos Márton megyés püspök hordozta körbe a hívek sokasága előtt. Mindnyájan énekeltek, közös imával adóztak a boldogságos Szűzanyának.

A templom környékén a majális hangulat, a vásári jelleg ezúttal sem maradt el, az

árusok sokasága mű-kegytárgyakat, szentképeket, különféle színű gyertyákat, játékokat és minden elképzelhető vásárfiát kínált. A kegyhelytől távolabb ezúttal is vidámak voltak a különféle sütődék, főzdek, ahol mitéjre és sült húsrá nagy tömegben itták az üdítőt, a sört.

A krónikás azt mondhatná, szokásos Nagyboldogasszony-napi búcsúünnepség résztvevője volt, ha nem kerítette volna hatalmába a hiányérzet. Az eddigi ünnepségeken ugyanis rengeteg ismerőssel, régióbeli magyar zarándokkal találkozott, ezúttal azonban idegenek között ögyelgett, ismerőssel, magyarral csak elvétve beszélhetett, a szentmise magyar részein felhangzó magyar ima moraja nem volt erősebb a németnél, amiért aggódó gondolatok fogalmazódtak meg benne: ha így folytatjuk, néhány év múlva egyik legbensőségebb, legszebb ünnepünket, a máriaradnai búcsújárást hanyagságunk, érdektelenségünk folytán teljesen átengedjük az idegeneknek. Mert mi, magyarok nyaralni, kirándulni és milliányi okból bejárjuk a világot, ahol azonban sem Istent, sem a lelki békénket nem találjuk. Ahol viszont találkozhatnánk velük, a templomban, a kegyhelyeken, oda nem járunk el.

Balta János
forrás: <http://www.nyugatijelen.com>

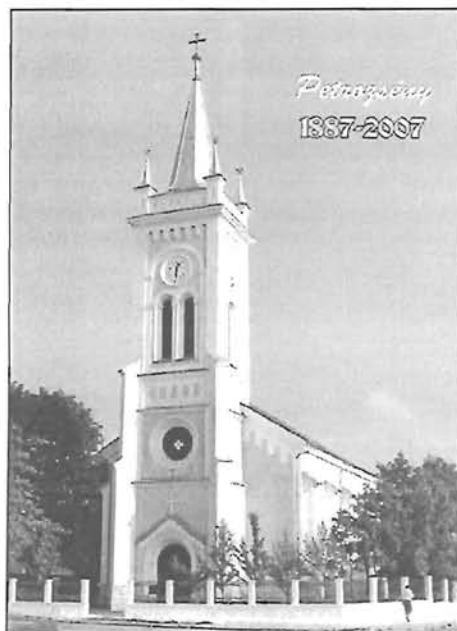
És mégis van remény...

Magyarok ezrei minden nyáron felkerekednek Erdély szépséges tájait. Ismert célpontjaik: Székelyföld, Szatmárnémeti, Kolozsvár, Székelyudvarhely, Csíksomlyó, stb.

Valahol a messzi távolban mégis létezik egy igen szép hely, mely az odautazó turista számára csodálatos tájakat rejteget, és amely csak újra felfedezésre vár. Dévától 90 km-re délkeletre fekszik Zsil-völgye. Egy csodálatos hegyekkel szegélyezett medence. Ez a hely nemcsak a természeti szépségeiért ismert, hanem azért is, mert itt magyarok is laknak. Igaz, hogy kevesen, de vannak.

A Zsil-völgye a középkori Magyarország dél-keleti részén terült el. Első létező írásos feljegyzés a tájegységről is közös múltunkra utal. Ulászló, Boemia és Magyarország királya Kendefy Mihálynak, hátszegi bárónak, két települést adományoz a Zsil-völgyéből, mintegy jutalmul a törökök elleni háborúban tanúsított vitézségeért. Az ezt követő évszázadokban a térség jobban és jobban benépesedett. A XVII. század elején megalakul Petroszény község 233 lakossal. A vidék igazi fejlődését az elkövetkezendő időben a bányászatnak köszönheti. 1840 körül megkezdődnek a geológiai felmérések és a vidék szénkészleteinek a feltárása. A Piski- Petroszény vasútvonal megépítésével a környék az ország egyik legfontosabb bányaközpontjává alakult.

Az itt élő magyarok számára római katolikus templom is épül. 1871-ben önálló plébániát szerveznek a rohamosan növekedő hívek számára. 1886-87-ben templomot építenek, az idén ünneplik tehát a templom építésének 120-ik évfordulóját. Természetesen, ahol templom épül, és ahol egy új közösség kezd el létezni, ott iskolára is szükség van. A Mellersdorf-i ferenc-rendi nővérek 1893-ban letelepednek a városban. A nővérek 6 elemi osztályú iskolát alapítanak, melyet 1905-ben polgári iskolává fejlesztettek. Az iskola vezetése mellett a nővérek kiveszik részüket a betegek ápolásából is. 1919-ben megnyitják a fiúiskolát is, majd 1920-1928 között vezetik a polgári fiúiskolát is. Amit a nővérek áldozatos munkával értek, azt a kommunista rendszer egy tollvonással romba döntött. 1948-ban államosították az iskolát. A magyar iskola, igaz egy

román intézmény részeként, tovább létezik és áldozatos pedagógusainak köszönhetően a magyar diákok képzését biztosítja. A kommunizmus és a román beolvasztási tendenciájának köszönhetően, lassan a magyar iskola sorsa is megpecsételődött. Egyre kevesebb szülő, félelemből vagy éppen más okok miatt nem íratta gyermekét magyar iskolába. A rendszerváltozás után az iskola helyzete a gyerekek hiánya miatt válságossá vált a Zsil-völgyében. 1995-ben a gimnáziumi szintű oktatás megszűnik, és így a magyar tanulni akaró diákok más vidékeken kell folytatniuk tanulmányaikat.

A mostani magyar diákok számára létesült a Jézus Szíve Gyermekközpont, mely folytatni kívánja a Zsil-völgyi oktatás hagyományait. A nemrég indult iskola növendékeinek száma évről évre gyarapszik reménnyel töltve el az ott lakók szívét.

Petroszény és Zsil-völgye természeti szépségeit is az odajáró turista megcsodálhatja. A tájak több túrázási lehetőséget kínálnak. A magyar vendégek számára egyik legfontosabb hely amelyet meglátogathatnak, a hajdani Osztrák-Magyar Monarchia határvonala. Petroszényből több útvonal

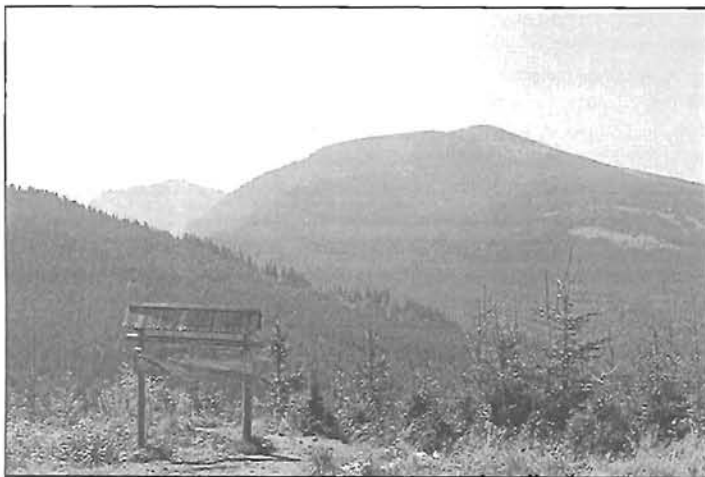
vezet a közeli turisztikai zónák felé, amelyek nyáron és télen egyaránt sok szórakozási lehetőséget biztosítanak a látogatóknak. A legfontosabb turisztikai látványosságok a következők: A Paring hegység legfontosabb nevezetességei: a Nagy Paring csúcs -2518 m, Cirja csúcs 2404 m, Gilcescu tengerszem 1921 m magasságban. Itt található egy libegő, sípályák sífelvonóval és menedékházak. Számos menedékház várja a látogatókat: - A Rusu menedékház 800 m magasságban, a várostól 11 km-re. Körülötte hétvégi házikók sokasága található, ami további 150 személy szállását biztosítja. - A Testnevelési Főiskola menedékháza 2100 m magasságban - A keleti Zsil-völgyében fekszik 1590 m magasan a „Groapa Seaca” menedékház, 50 férőhellyel. Szórakozási lehetőségek: kellemes kikapcsolódás mellett a téli sportok üzése, vadászat, halászat és sárkányrepülés. A Retyezat hegységben található Románia legnagyobb védett természeti parkja, a Nemzeti Retyezat Park. E természeti parkban közel 80 tengerszem található. - A legnagyobb kiterjedésű a Bucura-tó, 11 ha, 2040 m magasságban van. Ezekon kívül a Zanoaga 1973 m-en, a Galesul 1990 m-en, és sok más tó színesíti a vidék vadregényes jellegét. Menedékházak sokasága várja a turistákat, mint például a Cheile Butii 1039 m magasságban, a Buta 1250 m magasságban, valamint a Pietrele menedékház 1400 m magasan. Évről évre a helyi önkormányzatok arra törekednek, hogy minél jobb szolgáltatásokat biztosítsanak a turistáknak.

Petroszény Megyei Jogú Város Romániában, Hunyad megyében, a Zsil-völgyi medence keleti részén helyezkedik el, 610 m tengerszint feletti magasságban. A város 85 km-re fekszik a megyeközponttól - Dévától -, és 350 km-re a fővárostól, Bukaresttől. Könnyen megközelíthető vasúton és országúton egyaránt. A nagy forgalmú 66 sz. út Tirgu Jiu - Simeria (Piski) mentén fekszik, innen ágaznak fontos turisztikai utak, mint a 66 A sz. út Petroszény - Campu lui Neag és a 7A sz. út Petroszény - Olt völgye felé.

Deák Csaba Zoltán

Folytatjuk..

Paring

Campu lui Neag-i szoros

Az én nagyapám

Az én nagyapám mindenhez ért,
 állandóan munkálkodik, sohasem henyél.
 Fúr, farag és kalapál,
 közben jó történeteket mesél.

Mesélte, hogy ő is volt régen kisgyerek,
 és sokszor nem volt jógyerek.
 Ez a csoda nemcsak velem,
 de vele is megesegett.

Felmászott egyszer az öreg diófára,
 onnan aztán nagy robajjal leesett.
 Elszakadt persze ingje és nadrágja,
 sírt is akkor, na nem sokat, egy keveset.

Nem tört neki sehol csontja,
 csak a fején nőtt egy nagy gundzsa.
 Pszichológushoz senki őt nem hordta,
 édesanyja elintézte rögtön, megpofozta.

Ilyen történetet többet is mesélt,
 és ha ráért citerával halkán zenélt.
 Tátott szájjal figyelttem a kezét,
 Büszke voltam rá, hogy ő mindenhez ért.

Ujházi Aranka

Iskolás leszek

Elmúlt hajnal, reggel van,
 csengettyű hív az oviba.

Óvodába jaj de jó,
 reggelire kakaó.

Marcsi, Lajcsi, Katika,
 barátom mind az oviban.

Ősszel majd iskolába
 együtt megyünk biztosan,

megtanuljuk írogatni, olvasgatni
 kedves kicsi meséim.

Itten hagyom autóim,
 s ebédelői kisszékem.

Elmúlt hajnal, reggel van
 csöngetnek már a suliban.

Igyekszem én nem elkésni,
 inkább járok bringával.

Vigyázok a szép ruhámra,
 nem öntöm le tintával.

Jól tanulok, figyelek,
 tudom is, hogy mi legyek.

Orvos, tanár vagy focista,
 de úrhajós is lehetek.

Ujházi Aranka

A MAGYAR NEMZETTUDAT TÍZPARANCSOLATA

- Magyar! Szeresd a te Istenedet teljes szívedből, minden erődből. Ne felejtse el, hogy az Isten szavunk jelentése Öslélek, öröktől fogva a világmindenséget teremtő lélek, melynek fogalmát egyedül csak a magyar nyelv tudja ilyen pontosan kifejezni, ragaszkodj hozzá minden körülmények között.
- Merjél újból minden igyekezetteddel a magyar nemzet szemléletében élni, gondolkodni, alkotni, minden cselekedeted nemzeti érdekünket szolgálja.
- Tartsd szem előtt, hogy legyen a magyar jövőben minden magyar igaz testvére és minden más népek, elsősorban itt a Kárpát-medencében felebarátja.
- Becsüld meg mindazt, ami a miénk, ami magyar, múltunkkal, történelmünkkel, kultúránkkal kapcsolatos. Ennek ismerete nemzeti tudatunkhoz hozzátartozik, enélkül nem lehetsz jó magyar.
- Boldogulni, alkotni csak közösségben tudsz, elsősorban a családi közösségben, mely minden közösségnek, a nemzetközösségnek is alapja, magva, ezért fontos, hogy a családi közösség szilárd alapokon nyugodjon, mert ha azok felbomlanak, az veszélyezteti egész nemzetközösségünket is. Vigyázz és óvd, mert felelős vagy a családodért.
- Tanuljad, hogy minden nemzet támasza, talpköve a tiszta erkölcs, mely ha megdől, nemzetünk kerül veszélybe. Ennek elkerülése érdekében gyakorold a tiszta erkölcsöt, szeresd a munkát, követve őseink példáját, mely egyúttal magyar testvéreink megbecsülését is jelenti.
- Ha a közigazgatásban vagy egyéb területen tisztséget vállaltál, akár az államvezetésben, kötelességed a nemzet javára cselekedned, minden idegen vagy önös érdek félretételével.
- Kötelességed neked és minden magyarnak ősi magyar nyelvünk tisztaságának megőrzése, a felesleges idegen szavak kerülése. Amely nép elveszti nyelvét, az elvesz.
- Becsüld meg ősi magyar rovásírásunkat, mert népünk olyan ősi kulturális öröksége, amely ma már egyetlen európai népek sincs. Tudd meg, hogy mai latin nagybetűs írásunknak is egyik alapja a székely-magyar rovásírás.
- Hazádnak rendületlenül légy híve, oh magyar! Nemzettudatod adjon erőt, hogy Isten akaratából a nagyvilág bármely részén, a hazában vagy idegenben, emelt fővel, magyarként élhess.

Forrai Sándor

Irodalmi oldal

Balla D. Károly: Három másodpercem

1989. május 5. Nikla. Berzsenyi szülőháza. Hihetetlenül kék ég, pannon ég, a magasban áttetsző fenyérnyi foltok, cirrusok tánca, libbenő fátylai. Megilletődött hallgatóság (írók, költők, versmondók) figyelem- és szeretetáradás a kicsi, törekeny, kilencvenen túli „múzeumőr”, Berzsenyi Piroska felé, aki a nagy költő rokona, leszármazottja. Aztán a melengető napsütésben kanyargó út fel a dombra, a niklai remete sírjához, szétszóródó csoportokban irodalombarátok lassú kaptatása a zöldellő domboldalon. Koszorú, egy-egy szál virág, Himnusz éneklő hangok foszlánya, erősödő szél, s érett férfihangon Berzsenyi üzenete. Ott a sírnál.

Később hatalmas ablakoknál, világos helyiségben nagy asztal, körülötte meghívott vendégek, kisebbségben élő írók, költők. Itthon... Niklán... És a beáradó fényben versek, versek, versek... Egy tolószek mélyéből panaszló szavak, a féltés szavai, jajongása. Erdélyt, székelykapukat, Tamási Aront, Dsida Jenőt, Koós Károlyt, Reményik Sándort, Szilágyi Domokost megidéző-sírató kamaszos fiúhang szárnyalása. 1989 melengető fényeiben... Balla D. Károly fiatal kárpátaljai költő olvasta fel képversét, Székelykapu 1988 címmel, melynek dedikált másolatát most is őrzöm, ahogy felolvasása erejét, intenzitását is.

Egy évvel később vékony kis kötetét, a Sorsomhoz szegezve címűt kaptam meg tőle, ami a Kárpáti Kiadó gondozásában jelent meg. Még később egy a határainkon túli alkotók írásaiból összeállított antológiában találtam rá szimbolikus- metaforikus prózaversére, a Három másodpercem-re. Mint ahogyan az igazán jó műveknek, ennek is több olvasata, síkja van.

Általános, emberi vonatkozása, mely egy alapvető emberi konfliktusról szól, arról, amikor valaki a „lehetetlenre vállalkozik, és sikerül neki”. Szimbolikus értelemben a kárpátaljai magyarság is „lehetetlenre vállalkozott, amikor a sztálini éra retorziói ellenére, a teljes elnyomatás közepette, megpróbálta egyenes gerincét megtartani, és nemhogy nem rokkant bele, hanem akkor, amikor '89-ben, '90-ben immár vállalhatta önmagát, akkor teljes mélységében és szélességében vállalni tudta magyar öntudatát, mert volt neki, és át tudta menteni a lehetetlen helyzet ellenére is.” (Balla D. K.)

Személyes rétege pedig az apjával, apja irodalmi örökségével, tévedéseivel szembehelyezkedő fiatal férfi, költő konfliktusa-elszakadása, egy teljesen új út vállalása. De talán a legdrámáibb olvasata az a személyes sors, melyet mozgássérültként, tolószekhez kötve kellett megélnie. „...a történetben egy nyomorék gyermekről van szó, akit a Taigetoszról az édesapja letaszít a mélybe. Azonban ez a jární, fogni, mozogni képtelen gyermek zuhanás közben egyszer csak megtanul repülni. Azalatt a három másodperc alatt, amíg a földre esne, és a sziklákon lenné szörnyű halálát, azalatt megtanul repülni”- segít műve értelmezésében a költő, aki idén töltötte be 50. születésnapját.

Három másodpercem

Három másodpercem volt arra, hogy megtanuljak repülni. Még érezni véltem apám kezének melegét a hónom alatt, amint meglóbal

a mélység felett, mintha még szeretetéből is sejlett volna valami ösztöneimben, pedig már elszakadtam, már elszakítottam

keze melegétől és szeretetétől, már kezdetét vette zuhanásom, a három másodpercbe szorult végtelen, a végtelenné terpeszkedő három másodperc,

ég és föld között,
van és nincs között,
van és lehet között.

Bukdácsolva, örökös forgásomba és pörgésembe szédülve zuhan-tam. Fülemben füttyölt a sebesség, egyre magasabb hangon, egyre magasabban, aszerint, amint egyre mélyebbre értem, egyre magasabban, mert egyre mélyebbre, egyre magasabb, ami egyre mélyebb.

Kinyújtóztattam végtagjaimat. A zuhanásomban szélnek tűnő mozdulatlan levegő belém akaszzkodott. Rugdalóztam, rángatóztam-haszatlan.

Egyre sebesebben hullottam alá a mélybe.

Még két másodpercem volt, hogy megtanuljak repülni. Apám! Apám!- akartam kiáltani, de nyitott számat teletömte a szél, nem szólhattam. Már nem is láttam apámat a sziklafokon, csak szavai- emlékeztem, gesztusaira, keserűségére, amiért nem lehetett rám büszke, szégyenére, „amiért rejtgetnie kellett, riadalmára, amikor megértette, hogy öneki kell kihoznia engem a sziklafokra... De apám kezének melege már kihűlt a hónom alatt, már csak zavarára emlékeztem, ahogy nem mert kezemre nézni sosem, kezemre, a semmire sem valóra, ujjaimra, a fogni képtelenekre, kezemre, a nyomoréokra. Nyomorék kezemre, melyet most, dühömben el akarván lökni magamtól- kiterjesztettem. Vadul kapott belé a szél, csavarta, rángatta, tépázta, de megszünt bukfencezésem:

fejmem az ég felé,
lábam a föld felé,
kezem oldalt,
ég és föld között,
van és nincs között,
van és lehet között.

Észrevettem, hogy bár zuhanok, zuhanásom nem sebesedik.

Még volt egy másodpercem, hogy megtanuljak repülni. Apám! Apám!- kiáltottam volna újra, de hangom már semmiképpen nem érhetett el hozzá, hisz más világ lett az ő világa. Ők mind ismerik a tárgyak tapintását, csak az én ujjaim merevedtek tehetetlen görcsbe minden érintésre. Ők mind másak... vagy talán én vagyok más, és ez az, amit nem tudnak elviselni bennem, ezért zuhanok most örök mozdulatlanságom felé... Megpróbáltam mozgatni kezemet, szél ellenében mozgatni, csapkodni vele, evezni, magam alá hajtani a levegőt,

le - fel,
le - fel.

Zuhanásom lassúbbodott, de közeledett, egyre közeledett a föld, tehetetlenségem sziklabölcsője, s én még mindig vergődtem

ég és föld között,
van és nincs között,
van és lehet között.

Egyre mozgattam a kezemet, a semmire sem valót. Kezem szeretett csapkodni, kedvére volt a le- fel- le-fel ritmusa. Kezem, a semmire sem való, örült a szélnek. Tárgyaktól féltő ujjaim rajongtak a levegőért. Észrevettem, hogy már nem zuhanok. Egy pillanatilag lebegtem

alig a föld fölött,
az eget majdnem elvesztve.

Aztán az örökös le- fel- le- fel emelni kezdett:

fel, fel,
fel az égbe,
a földtől távolabb,
fel, fel,
fel és messze.

Megtanultam repülni.

*

Egy óra múlva alig látszott a Taigetosz.

Ízes Ízek

Szeptember

Szőlős csirke

Egy nagyobb csirke darabjait üvegesre piritott hagymán megforgatunk, majd mellé szemezünk szőlőt (lehetőleg pirosat). Sózzuk, borsozzuk, ráöntünk 1 dl fehérbort. Fakanállal megnyomkodjuk a szőlőszemeket, hogy kieresszék a levüket. Kis lángon puhára pároljuk a csirkét, a maradék levet besűrítjük. Burgonyapürével tálaljuk.

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi antennák

Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telex Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSZEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
Csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

Hitelrehozás! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacépes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

» SZONDER «

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

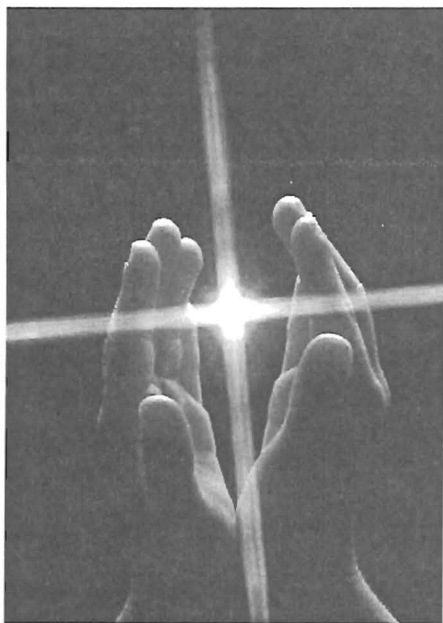
Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
 Fiába szállnak árnyak, álmok, évek.
 Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
 Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”
 (Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

FARKAS IMRÉNÉ Mészáros GIZELLA, aki Gyomán élt, augusztus 19-én 81 éves korában hosszan tartó betegség után elhunyt. Gyászolják: férje, leánya és szerettei.

VARJÚ ANDRÁS, aki Endrődön élt, augusztus 3-án 77 évesen hosszú betegség után elhunyt. Gyászolják: a Varjú és Salamon rokonok, szomszédok, jó barátok.

Békesség haló poraikon,
 fogadja be őket az Úr
 az Ő országába.
 Az Örök Világosság
 ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Teme-
 tőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.
 További információ a plébánián hivatalos
 időben személyesen, vagy a 66/283-940-es
 telefonszámon.

Az endrődi katolikus temetők takari-
 tását, karbantartását támogathatjuk adom-
 ányok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébá-
 nián hivatali időben (munkanapokon
 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egy-
 házköztségért Közhasznú Alapítvány
 számlájára befizetéssel vagy átutalással.
 Számlaszámunk: 53200015-10003231
 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus
 szertartás szerint eltemetett halottak-
 ról 40 évre visszamenőleg, név szerint
 megemlékezünk halálozási évfordulójuk
 napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló
 család, egy éven belül havonta, egy éven
 túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt
 szeretteikért.

Fényképalbum

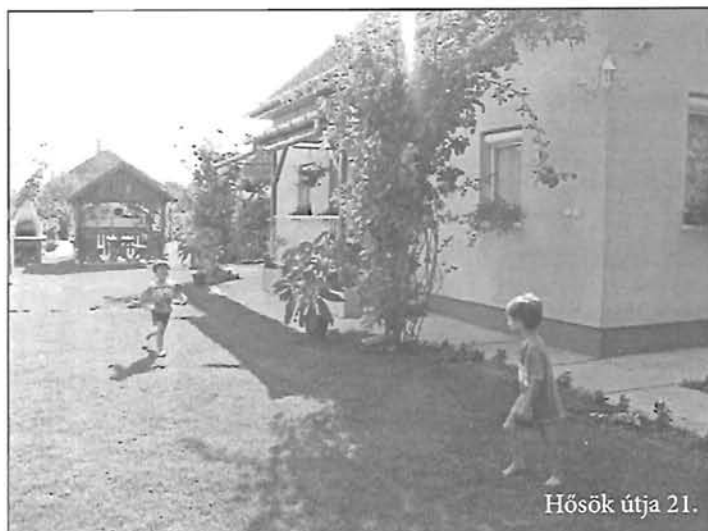
Csernus Mihály apátplébános
 Endrőd, 1936.

Vlagyovits István káplán
 Endrőd, 1926. szeptember 27.

„A TISZTÁBB ÉS ÁPOLTABB GYOMAENDRŐDÉRT” 2007.

Hősök útja 21.

Ugari u. 26.

Tamási Áron u. 23.

Dózsa Gy. u. 24.

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Szeptemberi ajánlataim:

- szivattyúk, öntözők, tömlők
- szórófejek
- bográcsok, faszén
- növényvédő szerek, műtrágyák
- virágföldek, virágládák, cserepek
- fűnyírók (elektromos, benzines)
- bozótvágók, sövényvágók, ágvágók
- fűrészek, fejszék, kalapácsok
- kerti szerszámok
- külső-belső falfestékek
- olaj- zománc festékek
- hígítók, glett anyagok, csemperagasztók, ecsetek, csiszolók
- barkács szerszámok
- esőruháak, csizmák, védőkesztyűk
- szőnyegek, lábtörlők, stb.

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

Hantokerti u. 14.

Gratulálunk a díjazottaknak és mindazoknak, akik Gyomaendrőd tisztaságáért, ápoltságáért, szépségéért valamit tettek.

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 10. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2007. október

A tartalomból:

Rock Fesztivál a 194. oldalon
(a képen Fenyő Miklós)

Beszélgetés Várfi András polgármesterrel - 189. oldal

Gubucz József igazgató úr sajtónyilatkozata - 185. oldal

Égészségnap Endrődön - 196. oldal

Az 1956-os FORRADALOM

Az 1956-os forradalom Magyarország népének a diktatúra elleni folytatott szabadságharca, amely a 20. századi magyar történelem egyik legmeghatározóbb eseménye volt. A budapesti diákok békés tüntetésével kezdődött 1956. október 23-án, és a fegyveres felkelők ellenállásának felmorzsolásával fejeződött be november 10-én.

Az október 23-i budapesti tömegtüntetés a kommunista pártvezetés ellenséges reakciója és a fegyvertelen tömegre leadott véres sortűz következtében még aznap éjjel fegyveres felkeléssé nőtt. Ez a kormány bukásához, a szovjet-csapatok visszavonulásához, majd a többpártrendszer visszaállításához és az ország demokratikus átalakulásához vezetett. November első napjaiban az új kormány megkezdte a tárgyalásokat a Szovjetunióval a szovjet csapatok teljes kivonásáról, a Varsói Szerződésből való kilépésről és az ország semlegességéről. A szovjet politikai vezetés azonban a kezdeti hajlandóság után meggondolta magát, és miután a nyugati nagyhatalmak biztosították arról, hogy nem nyújtanak a ma-

gyar kormánynak segítséget, november 4-én a szovjet csapatok hadüzenet nélküli háborút indítottak Magyarországgal szemben. Az aránytalan túlerővel szemben egyedül maradt ország több napon át folytatott szabadságharca így végül elbukott.

A harcokban a titkosítás alól 1993-ban feloldott statisztikai adatok szerint 2.652 magyar és 669 szovjet állampolgár esett el. A sebesültek száma magyar oldalon 19.226, míg szovjet oldalon 1540 fő volt. A forradalom következményeként kb. negyedmillió magyar hagyta el az országot, nyugatra menekülve.

1957. januártól a forradalom résztvevőit tömegesen börtönözték be, majd sokukat kivégezték. A brutális megtorlást és a magyar nép elnyomását az ENSZ és a világ közvéleménye egyaránt elítélte. A forradalom leverését követő évtizedekben Magyarországon tilos volt erről az időszakról beszélni, ellenforradalomnak bélyegezték.

1989 óta a forradalom kitörésének napja, október 23. nemzeti ünnep Magyarországon.

Wikipedia

Önök jogai van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület szeptember hónapban

Szeptember nem csak a tanévkezdés ideje, hanem egy hónapos nyári szünet után ismét megkezdte munkáját a Képviselő-testület is. Tennivaló akadt bőven, hiszen a soron következő ülésen kívül két rendkívüli is össze kellett hívni a feladatok megfelelő időben történő megkezdése végett.

A következő napirendi pontok kerültek megvitatásra:

A 7/2003.(III. 31.) KT rendelet és a 10/2003. (IV. 28.) KT rendelet módosítása

A rendelet a felnőtt korú, illetve a gyermekek pénzbeli és természetbeni szociális ellátásait szabályozza. Az egyik leggyakrabban kért támogatás oka a magas gyógyszerárak megfizetésének akadályai a családoknál. A tapasztalat az, hogy ilyen esetben az azonnali segítség nehézkes, mert az elbírálás és a pénz-tár nyitva tartása nem mindenkor esik egybe. Hogy megfelelő időben lehessen hozzájutni a szükséges gyógyszerekhez, módosítani kellett a juttatás formáját. A gyógyszerutalvánnyal való ellátás ezt lehetővé teszi. Az utalvány kibocsátását a Fő úti Pharma-Csaba Gyógyszerkereskedelmi Kft. Vállalta.

„Gyomaendrőd Diszpolgára” cím, valamint a „Gyomaendrődért” kitüntető emléklapok alapításáról és adományozásáról szóló rendelet felülvizsgálata

Gyomaendrőd város ez évben ünnepeli fennállásának 25. évfordulóját. Erre tekintettel felmerült az igénye annak, hogy a helyi kitüntetések a rendeletben foglalt korlátnál nagyobb számban kerülhessenek adományozásra minden kerek évforduló alkalmával.(25, 50, 75 év, stb.)

„Gyomaendrőd Diszpolgára” címet évente egy, míg a „Gyomaendrődért” emléklapokat **háromban** limitálta.

A Képviselő-testület megszavazta, hogy a fenti korlátok a kerek évfordulók alkalmával a következőképpen módosuljanak: **Új, elismerő formaként kitüntető oklevelek legyenek az élet különböző területein kimagaslóan ténykedőknek, míg az eddig is, adományozott kitüntetések az adható minimum kétszeresét is elérhetik.**

Szociális szakember képzésére a Cigány Kisebbségi Önkormányzat és a Térségi Humánsegítő Szolgálat által benyújtott pályázat előfinanszírozása

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat, mint főpályázó és a Térségi Humánsegítő Szolgálat, mint konzorciumi partner részvételével pályázat került benyújtásra ez év februárjában. A projekt célcsoportja a szociális intézmények, a munkaügyi központ, a CKO és olyan szervezetek munkatársai, akik romákkal, hátrányos helyzetű emberekkel foglalkoznak.

A pályázat sikeres lebonyolítása érdekében a Képviselő-testület megszavazta az előfinanszírozásban való közreműködést

Szászorszép óvoda épületének belső felújítási munkái

Gyomaendrőd Város Önkormányzata egy előző döntés értelmében a Szászorszép óvodát 2007 aug.01-től kezdődően a Kiss Bálint Általános Iskola tagintézményként működteti.

Az óvoda racionális működését irányozta elő az-az önkormányzati döntés is, miszerint 5 csoport helyett 4 csoportban folyhat a gyermekek óvodai nevelése. A csoportszobák alapterületének növelése átalakítási munkálatok elvégzését tette szükségessé. A munkálatok aug. 31.-én fejeződtek be, s 448. 682 Ft.-ba kerültek

Térségi Szociális Gondozási Központ 50 emeltszintű férőhelyének visszaminősítése

Az Önkormányzat Képviselő-testülete a Térségi Szociális Gondozási Központ **Rózsakert Idősek Otthona** (Blacha L. 2-6) 32 és az **Őszikék Idősek Otthona** (Mírhóhát u. 1-5) 18 emeltszintű férőhelyének normál férőhelyre való visszaminősítését hagyta jóvá. Erre azért került sor, mert a Magyar Köztársaság 2007. évi költségvetéséről szóló törvény módosította a szociális ellátást nyújtó intézmények finanszírozásának szabályait.

Minden érintett lakó szóbeli és írásbeli tájékoztatást kapott a férőhely átminősítésére vonatkozóan.

A „Gyomaendrőd Város történései” c pályázattal kapcsolatos, 124/2007.(IV. 26.) Gye. Kt. Határozat módosítása

Mint ismeretes, a Képviselő-testület egy korábbi határozatában döntött arról, hogy pályázatot ír ki felsőfokú tanulmányokat folytató nappali tagozatos hallgatók részére egy helytörténeti írásos tanulmány benyújtására. A kiírás előkészítése során felmerült, hogy a 2007/2008-as tanévben felsőfokú tanulmányokat megkezdő fiatalok ne zárjuk ki a pályázók köréből, ezért a pályázati kiírás csak 2007 októberében legyen közzé téve, valamint a beadási határidőt 2008 január 31-ig határozta meg. Az előterjesztést a testület megszavazta.

Geotermikus fűtési rendszer kiépítése Gyomaendrődön

A projekt megvalósítása során alternatív energia hasznosításával új fűtési rendszer kerülne kiépítésre a Liget Fürdőben, valamint a környezetben elhelyezkedő önkormányzati intézményekben. (Liget Fürdő, Polgármesteri Hivatal, Városi Sportcsarnok)

A geometrikus fűtés várható eredményei: Csökkenne a földgáz felhasználásának mértéke, hasznosításra kerülne a rendelkezésünkre álló természeti erőforrások. Ezen kívül fontos tényező a költségmegtakarítás, és nem utolsósorban a környezet védelme is.

Gyoma-Csárda-Berény Kerékpárút Társulás létrehozása és a kerékpárút tervezésére vonatkozó közbeszerzési eljárás megindítása

Gyomaendrőd, Csárdaszállás és Mezöberény önkormányzata együttműködési megállapodást kötött a 46-os számú főúttal párhuzamos, a településeket összekötő kerékpárút megtervezésére. A cél megvalósítása érdekében pályázatot nyújtottak be, s ennek eredményeként a települések 7. 608. 000Ft-ot nyertek vissza nem térítendő támogatásként a tervezési feladatok megvalósításához. A kerékpárút tervezésénél közbeszerzési eljárást kell lefolytatni a tervező kiválasztására. Ezért a testület jóváhagyta a Társulás létrehozását, s megnevezte a közbeszerzési bizottság tagjait is.

46-os főút és a vasúti fővonal kereszteződése

Gyomaendrőd területén halad át a 120-as számú vasúti fővonal, mely köré épült Gyoma és Endrőd. Ez azonban nem kevés bosszúságot okoz a nagymértékben megnövekedett közúti forgalom számára. Az áthaladó mértékadó forgalom 8000 jármű/nap. A MÁV Rt. EU programjában szerepel a Szabolcs-Békés-csaba vasútvonal fejlesztése. Felújításra kerülne az állomások, illetve a vonal 160Km/h sebességre történő fejlesztése is. Ennek ellenére Gyomaendrőd ebből kimaradna, mert a MÁV nem kívánja elvégezni a költséges átalakításokat, így a kétszintű keresztezés kialakítását sem. Ezért az Önkormányzat 2007. szept. 19.-én helyszíni egyeztetést hívott össze. Itt megállapodtak a felek abban, hogy a kereszteződés problémájának megoldása érdekében a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő írt. aluljáró építését kezdeményezi. A tervező cég a helyszín felmérését és az egyeztetéseket megkezdte. Egyúttal felmerült annak a lehetősége is, hogy az aluljáró megépítése a 2008. év elején kezdődő Mezőtúr-Gyoma szakasz építése során kerülne megvalósításra. A Képviselő-testület úgy döntött, hogy ennek fényében kéri az előrehozott megvalósítást a NIF-nél.

Önkormányzati utak kereszteződéseinek forgalmi rend szabályozása

Szükségessé vált egyes önkormányzati utak kereszteződéseiben a forgalmi rend felülvizsgálata. A változásokat indokolja a bekövetkezett balesetek számának növekedése, valamint az úthálózatban történt változások, az utak szilárd burkolatúvá tétele.

Selyem út - Apponyi út kereszteződése, Selyem út - Blaha út kereszteződése, Szabadság út - Sugár út kereszteződése, Szabadság út - Sugár út kereszteződése.

A forgalmi rend változás életbelépésével egyidejűleg új kresztábrák, illetve az aszfalt felfestése is felhívja a közlekedők figyelmét. Fontos, hogy a helyi lakosok se rutinból vezessenek, hanem figyeljék a változást, s ennek megfelelően tartsák be a közlekedés szabályait.

Közvilágítási lámpatest és közvilágítási hálózat bővítésére beérkezett kérelmek

Az elmúlt időszakban az alábbi közvilágítást bővítő kérelmek érkeztek a Polgármesteri Hivatalba:

A Toronyi utca 2 szám alatti oszlopra 1db lámpatest kerüljön, mert az utca és szakasza megvilágítatlan. A Képviselő-testület támogatja a kérelmet.

A Dodó utca 35-45 szám közötti közvilágítás bővítésével 4 lámpatest kerülne felszerelésre. A testület a hálózat bővítését nem támogatja 2007 évben, költségvetési fedezet hiánya miatt.

A Magtárlaposi út 3-9. sz. alatti ingatlan kezelésbe adása a Térségi Szociális Gondozási Központnak

Az Önkormányzat tulajdonába került a Magtárlaposi u. 3-9. szám alatti ingatlan az „Érteed vagyunk” alapítványtól. Az épületet azzal a feltétellel kapta meg, hogy a fogyatékos gyermekek gondozása, ellátása érdekében az átadást követően a beruházást, az építést befejezi, majd saját költségén üzemelteti.

Helyi járatú autóbussz menetrend

A város önkormányzata a helyi járatú menetrend szerinti autóbussz közúti személyszállítás végzésére szerződést kötött a Mobilbusz Kft.-vel. A cég a pályázat lezárásáig, de legkésőbb 2008. ápr. 30.-ig látja el a tevékenységet. A menetrend alapján 12 járatpár közlekedik a városban, melyeket 2007. szept. 1.-től az őszi menetrend szerint tudunk igénybe venni.

Tájékoztató az állattartási rendelet végrehajtásáról.

Általános szabály: hogy a város közigazgatási területén állatokat, -közegészségügyi, állategészségügyi, állatvédelmi, valamint építésügyi és környezetvédelmi szabályok betartása mellett is csak a rendeletben foglalt szabályok szerint lehet tartani.

A város belterületén négy állattartási övezetet különböztetünk meg.(nagyvárosi, kisvárosi, kertvárosi, falusias lakóterület) Az első kettő területen a háziorvosok tartása tilos, míg a többi helyen korlátozva és megfelelő körülmények között. Fontos szabály, hogy a besorolástól függetlenül nevelési-, oktatási-, vendéglátóegység területén, s annak 50 méteres körzetén belül hásonállatok tartása tilos.

A szabályozás betartása mindenki érdeke, ezért akár ellenőrzések is várhatók.

Lehóczkiné Timár Irén
képviselő

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Köszöntő

Rácz Ferencné Trubó Ilona, gyomaendrői lakos szeptember 10-én ünnepelte 101. születésnapját. A jeles alkalomból Várfi András polgármester és Gellai Józsefné képviselőasszony pezsgővel és születésnapi tortával köszöntötte az ünnepeltet. Jó egészséget kívánunk!

Gyomaendrődiek a BNV-n

Az idei Budapesti Nemzetközi Vásáron két gyomaendrői vállalkozás képviselte városunkat: a Hőterm Hőtechnikai és Gépipari Kft., valamint a Németh Nyilászáró Kft., Várfi András polgármester, eleget téve a vállalkozók meghívásának, ellátogatott a kiállításra, képviselve Gyomaendrőd Város Önkormányzatát.

FELHÍVÁS

A Magyar Közút Kht. Gyomaendrői Üzemmnöksége az országos akcióhoz kapcsolódva szemétyűjtést szervez **2007. október 20-án szombaton, 8.00-14.00 óra között.**

Ezen a munkanapon elsősorban az utak, parkolók, út menti területek megtisztításával foglalkoznak a Kht. munkatársai az intézmények és civil szervezetek önkéntes segítőivel együtt.

Várják mindazok jelentkezését, akik számára fontosak útjaink, lakókörnyezetünk tisztasága, és a tisztább környezetért tenni is kívánnak.

Az Magyar Közút Kht. Igazgatósága minden jelentkező számára biztosítja a védőkesztyűt, láthatósági mellényt, illetve a szükséges szemétyűjtő zsákokat.

Az egyéni vagy csoportos csatlakozási szándékot kérjük a Magyar Közút Kht. Gyomaendrői Üzemmnökségén jelezzék az alábbi elérhetőségeken:

5500 Gyomaendrőd, Bánomkert u. 1. Tel: 20 / 399-2470. Az akcióval kapcsolatban szintén a fenti telefonszámon kérhetnek bővebb tájékoztatást.

ENDRÖDIEK figyelem! Kérjük azon pedagógusok és volt diákok jelentkezését, akik a **Décsipáskomi iskolában** tanítottak, diákként tanultak, emlékhely állítás céljából egy baráti találkozóra jelentkezzenek a 66/386-005, 66/386-924-es telefonszámon.

Magyar Gárda Fórum Gyomaendrődön

Szeptember 15-én Gyomaendrődön Tóth Zoltán a Magyar Gárda Békés megyei szervezője tartott élménybeszámolót, mintegy tizenhat fő hallgatóságnak. Beszédében hangsúlyozta a Gárda nem valami ellen, hanem valamiért jött létre. A magyarságért, a hazájukért és a nemzetükért tenni akaró embereket kívánja a Magyar Gárda összegyűjteni. E célkitűzésen kívül még beszélt az avatáson történt élményekről, valamint arról, hogy az eskütétel sok mindenre kötelezi a Gárda tagokat. A szerkesztőség értesülése szerint az október 21-i avatáson lesz gyomaendrői Gárda tag is.

Knapcsek Kitti és Nyíri Dóra Opoléban (Lengyelország) a **Mazsorett Európa Bajnokságon** senior korcsoportban botos páros kategóriában a 6. helyen végzett. A két tehetséges lány szambát táncolt.

Éltető hagyomány

Kunkovác László fotóművész, néprajzkutató kiállítását tekinthették meg 2007. szeptember 5-30 között az érdeklődők a Magyar Nemzeti Galéria „A” épületének földszintjén.

Kunkovác László egybekötött igyekszik a művész érzékenységét, a tudomány szigorát és a riporter mozgékonyágát. Ifjú éveiben a Magyar Távirati Iroda fotóriportere, majd a szerkesztője volt, de már régtől önálló alkotó. Évtizedek óta gyarapodó fényképgyűjteményéből sok országban bemutatott, néprajzi-kultúrtörténeti témájú kiállítások születtek. Számos kitüntetés birtokosa, tiszteletbeli művészeti doktor

Könyvei: Ősépítmények /2000, 2001/, Kece, milling, marázsa – Hagyományos halászat természetes vizeinken /2001/, Kőemberek /2002/, Táltosoró /2006/

www.gyomaendrod.hu

Köszönet

Ezúton szeretném Talán Matyi bácsinak megköszönni, hogy számomra visszaszolgáltatta a napokban elvesztett személyes irataimat. A mai világban ez igen ritkaság számban megy, így úgy gondolom, ez példaértékű és követendő a jövő nemzedéke számára. Tisztelettel köszönöm: Pelyva Zoltán

A gyomaendrői Kertbarát Kör kiállítást rendezett a Katona József Művelődési Központban. A Kertbarát Körök terméseiből valamint az óvodás és kisiskolás közösségek őszi kompozícióját tekinthették meg a látogatók szeptember 20-22-ig. A kiállítást megnyitotta Várfi András polgármester.

Október végén az OMART könyvesbolt vendége lesz **Gergely Ágnes** Kossuth-díjas endrői születésű író. Mindenkit szeretettel várnak a szervezők. Az időpont felől később érdeklődjenek a könyvesboltban.

Szeptember 4-én a Katona József Művelődési Központban **Nagné Veres Róza** alkotó kiállítását nyitotta meg Mészáros Zsuzsa, a Munkácsy Emlékház művészeti vezetője. A kiállítást rendezte Hevesi-Nagy Anikó festőművész.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkocsi a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

CS. SZABÓ ANNAMÁRIA (1940 – 2007)

Gyomán született 1940. augusztus 9-én, édesapja néhai Dr. Cs. Szabó Albert állatorvos, édesanyja néhai Braun Magdolna. Hatan voltak testvérek. Az elemi és általános iskoláit Köröstarcsán, Gyomán végezte kitűnő eredménnyel. A gimnáziumi érettségit Gyomán tette le a Gyomai Állami Általános Gimnáziumban 1958-ban kitűnő eredménnyel. Tanulmányait Szegeden a József Attila Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán folytatta, ahol 1963. július 15-én „jeles” minősítéssel magyar-történelem szakos tanári oklevelet kapott. 1963. augusztus 1-jén kezdte el gyakorolni hivatását a mosonmagyaróvári Kossuth Lajos Gimnáziumban és itt folytatta a tőle telhető legnagyobb tudással, tanítványai iránt érzett nagy szere-

tettel nyugdíjazásáig. Tanított és nevelt, példát mutatott.

S bizonyosan így volt – talán nem a testvéri szeretet és tisztelet mondatja velem –, hiszen amikor nyugdíjazása után szüleinkhez Békéscsabára költözött, számos alkalommal meglátogatták tanítványai, tanár kollégái. Egészségét nem kímélve 1998 nyaratól nagy gondossággal, krisztusi alázattal gondozta nagy beteg András öcsénket 1998 decemberében bekövetkezett haláláig úgyszintén ezt tette nem sokkal később idős édesapánk betegágyánál, annak 2002 júliusában bekövetkezett haláláig, s folytatta súlyos betegsége bekövetkeztéig édesanyánk betegágyánál 2005 karácsonyától 2006. szeptember elejéig, amikor is elsődleges agydaganattal megműtötték Szegeden. Isten akaratában megnyugodva készült az elmenetelre s 2007. június 7-én este visszaadta lelkét Teremtő Urának.

Már betegsége előtt arra az elhatározásra jutott, hogy hosszú évek lelki készülődése után áttér az evangélikus vallásról a római ka-

tolikus hitre. Tanári hivatásának gyakorlása idején (volt többek között megyei oktatási szaktanácsadó) kapcsolatba került a győri és panonnhalmi bencés atyákkal, az ottani bencés gimnáziumok tanáraival. Különösen is lelki atyjával, JÁKI Sándor Teodóz O.S.B. Főtisztelendő tanár úrral volt azonos lelki és szakmai kapcsolata, valamint Prof. Dr. Cs. VARGA István irodalomtörténész, az „Ars Sacra” művelőjével úgyszintén.

A „Kisalföld” megyei lap „Cséani” emlékére c. nekrológiájában így emlékezett meg róla: „Cséani” 1964-től harminchárom éven át szolgált tanárként a Kossuth gimnáziumot és Mosonmagyaróvárt. Tanítványainak, ismerőseinek sokasága úgy emlékszik rá, amint ő tanította Arany balladája nyomán Szondi két apródjáról; hűsége révén vált hőssé. Hűséges volt hivatásához, iskolájához, anyanyelvéhez, családjához, szűkebb és tágabb hazájához, Istenéhez. Babitscsal örözte és vallotta a magyarság és európaiság, a humánus és esztétikum örök értékeltségét.

Németh László-i szelíd kérelhetetlenséggel képviselte a pontosságon termő igényességet szóban, írásban, tetten. Arisztokratikus lény volt, tudása és tisztessége tette előkelővé. Mértékadó volt, vadhajításokat nyesegető, vadócba rózsát oltó emberkerész...” Cs. Varga István professzor úr írta Assisi Szent Ferencről írott verséről (közölve VÁROSUNK 2007. július 124. old.) érzékeny elragadtatással, hogy: „Többször is elolvastam, szinte elimádkoztam ezt a verset, Nagy Gáspár sora jutott eszembe: „Valaki ír a kezdeddel...” „...lélekszerinti versimádság!” Erősen élt benne a lét jóságába vetett ösbizalom és hit. Komolyan vette és élte Szent Ágoston intelmét: „intellectum vero valde ama!” (Valóban nagyon szeresd az értelmet! Epistula, 120). „Annamária tudta, Magyarországon és a világban is a szellem zajtalan katasztrófája zajlik, a hitbéli és a kultúraalkotó nemzeti értékek szorulnak kisebbségbe, pusztulnak rettenetesen. Megszenvedte a dult hiteket, méltatlanságokat. Láttá, hogyan finomul a kín, de folytatódik az ember- és lélekpusztítás. Tanú, tanúságtevő volt: századunk romlásának és szégyenének romlatlanul és tisztán túlélő tanúja. Szellemi és lelki öröksége velünk marad.” (idézetek Prof. Dr. Cs. Varga István leveléből, közlésre szánt írásából.)

A Kisalföld-béli nekrológ írója tanítványa, tanár kollégája, újságíró; VIDA István Mosonmagyaróvárott.

Szeretett hűgömnak számtalan oldal kézirat maradt hagyatékában, irodalomtörténeti, esztétikai tanulmányok, versek, mindennapi gondolatok, világi- és az „Ars Sacra” tárgy köréből. Szerénysége olyannyira rendíthetetlen volt, hogy nem járult hozzá életrajza, munkássága közléséhez a „Gyomaendrődi Ki-Kicsoda?” kötetben. Májg sajnálom, hogy engedtem „tiltásának”. Bizom abban, hogy ha élőbb nem, de utóbb megjelenik említett kötetnek pótkötete és akkor „Marika” (mi, a család így hívtuk) is említésre kerül abban. Így, szintén szerénységből, csak négy megjelent írásának adatait közlöm; Cs. Szabó Annamária: A játék komolysága, Az etikai és az esztétikai minőségek összefüggése, TAMÁSI ÁRON: Ábel a rengetegben c. regényében 33-39. old. MŰHELY 88/1. Győr, 1988. Uő.: A megértő mód öröme BODOR Pál: Az olvasás ihlete c. kötetének Magvető Bp. 1988. ism. MŰHELY 89/1. Győr, 1989. 63-65. old. Uő.: A képalkotás tendenciája Krúdy Gyulánál N. N. c. regényében MAGYAR NYELVŐR 1987/4. sz. Uő.: „Malomkövek között” P. R. könyvének ürügyén HITEL 1989. 17. sz. 14-15. old.

Cs. Varga Istvántól idézve búcsúunk Tőle: „Requiem aeternam dona eis Domine! Et lux perpetua luceat eis!” A Babitsot elírató Radnóti átköltésében: „Örök világosság, kibomló égi láng/röppenjen feléd a földi füstön át...” fohászlokodom; fogadja kegyelmébe az Ég és köpenyébe a Magyarok Nagyasszonya, s Csíksomlyói Szép Szűz Máriát!”

Cs. Szabó István
(IRODALMI OLDALUNKON)

A játék komolysága c. művéből közlünk részletet.)

Köszönet az 1 %-ért

Az ENDRŐDIEK BARÁTI KÖRE EGYESÜLET az 1996. évi CXXVI. törvény 6. § (3) bekezdés rendelkezésének megfelelően ezúton tájékoztatja a nyilvánosságot és értesíti Támogatóit, hogy a 2006-ban felajánlott SZJA 1 %-aiból az adóhatóság 2.277,- Ft összeget utalt át. Ezt a összeget a Baráti Kör összejöveteleinek kiadásainál használtuk fel.

Az SZJA 1 %-ból eredő támogatásból tartalékot nem képeztünk. Köszönjük a támogatást és kérjük, hogy a jövőben is támogassák egyesületünket adójuk 1 %-ával.

Gyomaendrőd, 2007. szeptember 24.

Ladányi Gáborné
az egyesület titkára

Köszönet az 1 %-ért

A KINCS AZ ÉLETED KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY az 1996. évi CXXVI. törvény 6. § (3) bekezdés rendelkezésének megfelelően ezúton tájékoztatja a nyilvánosságot és értesíti Támogatóit, hogy a 2006. évi személyi jövedelemadó civil szervezeteknek felajánlott 1 %-aiból az adóhatóság 59.732,- Ft összeget utalt át. Ezt a bevételt az alapító okiratunknak megfelelő (a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása, bővítése) alábbi költségekre fordítottuk: egyrészt eszközvásárlásra, másrészt a napi foglalkozásokhoz szükséges kreatív anyagokra, kirándulások és rendezvények támogatására.

Az SZJA 1 %-ból eredő támogatásból tartalékot nem képeztünk. Köszönjük a támogatást a fogyatékkal élők nevében és kérjük, hogy a jövőben is támogassák alapítványunkat adójuk 1%-ával. Adószámunk: 18386932-1-04

Gyomaendrőd, 2007. szeptember 18.

Dr. Jánosik Bertalané
az alapítvány elnöke

Sajtótájékoztató a 85 éves Bethlen Iskoláról

Városunkban nagy múltja van a mezőgazdasági és az ipari szakképzésnek. A Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium idén 85 éves. Ez évforduló kapcsán Gubucz József igazgató úr, aki 40 éve az iskola dolgozója, és 15 éve igazgató, augusztus 31-én sajtótájékoztatót tartott. E tájékoztatóból az alábbi gondolatokat emeljük ki.

A mezőgazdasági szakképzést favorizáljuk, de nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy az ipari képzésnek is nagy múltja van.

A két szakképzés különböző életpályát futott be.

A mezőgazdasági szakképzés az 1967-68-as tanévtől indult újra. 10 év múlva sikerült úgy fejleszteni, hogy szakközépiskolát is bíztak ránk.

1997-től egyesült a két intézmény, a mezőgazdasági és ipari iskola. 1999-től felsőfokú szakképzést is folytatunk. Jelenleg három szakterületen is folyik képzés: agrárszakterület, kereskedelmi marketing és a műszaki szakterület.

Mindig is voltak vidéki tanulóink, sőt, kezdetben csak azok voltak. Mondhatjuk ma divatos szóval, hogy regionális beiskolázási körzetünk van, de vannak az ország különböző részéről, sőt még külföldről is. Az utóbbi években eltolódott az arány a vidéki és helyi tanulók aránya a helyiek javára. Iskolánk tanulóinak a fele ma már helyi, a másik fele vidéki falvakból bejáró és kollégista. A tavalyi tanévben az 565 tanulóból 120 vette igénybe a kollégiumi szolgáltatást. Valamikor pont fordítva volt.

A nappali képzés mellett felnőttoktatást is folytatunk és mezőgazdasági szaktanácsadást. Iskolánk területi szaktanácsadó központ, és akkreditált felnőttképző intézmény is.

Komoly feladatot jelent számunkra az iskolai tangazdaság működtetése. 100 HA földet művelünk. Két állattartó telep, sütőüzem, tejfeldolgozó, gépműhely, asztalosműhely. Az volna a jó, ha a gazdálkodásunk legalább nullszaldós lenne. Kévsé a 100 HA föld, 300-at is meg tudnánk művelni.

Az elmúlt években a pályázati pénzekből történő fejlesztéseknek örültünk, de a működtetés egyre nehezebb. Azért, a költségeket csökkentjük, a sajtüzemünket bérbé adtuk, természetesen úgy, hogy öt dolgozónkat átvették. Minden maradt, a dolgozók, a berendezések, csak a működtető más.

Most a sertésenyésztő programot helyeztük előtérbe, bízunk abban, hogy a sertés piac jól fog alakulni. Bízunk abban is, hogy ez a piac igényes lesz előbb-utóbb.

Nemzetközi kapcsolataink széles körűek. Több uniós programban is részt vettünk, spanyolokkal, franciákkal közösen. Tanulóink járnak ki Dániába is egyéves gyakorlati képzésre, ahol egy évig gyakornokoskodnak egy farmon, és ezt követően a gyakornoki fizetésükből fizetik a fél éves dán képzést. Az elmúlt években két-két tanulót tudtunk delegálni, a Földművelési Minisztérium szervezésében. Mi magunk is fogadunk külföldi diákokat gyakorlatra, francia középiskolások és főiskolások jöttek hozzánk. A jövő héten

négy fő megy Olaszországba, jomagam is, ahol nemzetközi gasztronómiai rendezvény lesz, ahol bemutatjuk iskolánkat.

Rémhírek és nem valós megnyilatkozások terjednek az iskola átadásával, átvételével kapcsolatban. Nem azért esnek rosszul, mert az újságban megjelent, a papír mindent elbír. Az a probléma, hogy ezek a hírek elbizonytalanítottak szülőket, gyerekeket, sőt még vállalkozókat, az iskola támogatóinak egy részét is.

Volt egy kormányhatározat, hogy a minisztériumok csökkentsek intézményeik számát. Erre a megyei önkormányzatok országsszerűen felkapták a fejüket, hogy ők átvennék ezeket az iskolákat. Voltak olyan iskolák és intézmények, melyek esetében a minisztériumok hajlottak is arra, hogy átadják, ha megfelelő feltételeket ki tudnak alakítani a tárgyalások során.

Ezek a hírek azért érintettek bennünket rosszul, mert befolyásolták a beiskolázásokat, egy osztállyal kevesebbet tudtunk indítani. A szülőket a hírek, álhírek, újságcikkek megingatták. Azért érintett bennünket kellemetlenül, mert velünk senki nem tárgyalt. Rólunk nem volt szó, ezt nem értem Domokos úr nyilatkozatát. Annak idején, februárban az ő emberei írtak levelet, hogy szó sincs a mi iskolánkról, csak a kétegyháziról. Domokos úrral is többször találkoztam, nem szólt erről. Annak idején, amikor a két iskola egyesült (az ipari, és a mi iskolánk), széleskörű egyeztetések folytak városunkban, mindenkit megkérdeztünk, még a humán szférát is, az óvodától a többi iskoláig mindenkit. És mindenkit elhelyeztünk, munka nélkül senki nem maradt.

Most nem is problémáznék, lelkíznék ezen, ha a beiskolázásokat nem érintette volna. Ha nincs gyerekek, mi se kellünk.

Az összevonások-

kal kapcsolatban.. mi tudjuk, mit jelent ez, mert korábban húsz évig tartozott már hozzánk az eleki iskola. Hetente többször kellett ingáznai az intézmények között.

Iskolánk státuszával kapcsolatban: tehát nem változott semmi, ugyanúgy a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztériumhoz tartozunk, mint eddig. Sőt, leállították minden iskolának az átadását, mert közben a kormány és a kormányfő rájöttek arra, hogy az állami vagyont adták volna oda ingyen és bérmentve, és akkor könnyen előfordulhatott volna, hogy az állami vagyon rövid időn belül magánvagyonná ment volna át. Kétegyházán valóban voltak tárgyalások, és máris megjelentek a környékbeli gazdák, hogy erre meg arra a traktorra, eszközre igényt tartanának.

Azt mondom, hogy az iskolaracionalizálásoknak, összevonásoknak valahol van értelme, de ahol 5-600 tanulója van egy iskolának, ott az intézménynek megvan a maga saját arculata, ott nincs értele ennek. Ahol különböző városokban, falvakban működnek különféle szakirányú képzések, ott nem hiszem, hogy az összevonásokkal egységes arculatot lehetne kialakítani. Egy-két személy leváltásával nem lehet sokat megspórolni, nincs értelme az egésznek. Az ipari iskolánál nagyon-nagyon alaposan előkészítettük az egyesítést, mégis nehéz volt összeboronálni.

Ebben az évben kb. 520 gyerek kezdi a tanévet. Mindazok ellenére, hogy csökkent a tanulólétszám, nem kellett pedagógust elbocsájtanunk, mert belső átszervezéssel, és nyugdíjaztatással a létszámproblémát megoldottuk.

A nehézségek ellenére is bizakodással nézünk a jövőbe.

A Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium idén ünnepli 85. évfordulóját. Ebből az alkalomból jubileumi tanévnyitó ünnepséget tartottak szeptember 3-án hétfőn a gyomai Református Templomban. Az ünnepélyes tanévnyitót megtisztelte Benedek Fülöp államtitkár is (képünkön látható).

Az ünnepélyen kitüntetések is adtak át az alábbi személyeknek: Benedek Fülöp államtitkár, Pelesz Béláné, Pfeifer György, Fekécs László, Pintér Antalné.

Katolikus oldal

OKTÓBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 17 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
Októberi rózsafüzér hétköznapokon este 5-kor, vasárnap fél 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

Szeptember 14-én és 28-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor.

A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Októberi rózsafüzér hétköznapokon este fél 5-kor, vasárnap fél 10-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órakor, hétfőn is.

Szombaton 17 órakor vasárnapi előesti mise.

Októberben misék előtt fél órával rózsafüzért imádkozunk.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

OKTÓBERI ÜNNEPEK

1. hétfő:	Lisieux-i Kis Szent Teréz
2. kedd:	Szent őrzőangyalok
4. csütörtök:	Assisi Szent Ferenc
6. szombat:	Szent Brúnó áldozópap
7. vasárnap:	Évközi 27. vasárnap
8. hétfő:	Magyarok Nagyasszonya
9. kedd:	Szent Dénes püspök és társai vértanúk
11. csütörtök:	Boldog XXIII. János pápa
14. vasárnap:	Évközi 28. vasárnap
15. hétfő:	Avilai Nagy Szent Teréz
16. kedd:	Szent Hedvig szerzetesnő
17. szerda:	Antiochiai Szent Ignác püspök, vértanú
18. csütörtök:	Szent Lukács evangelista
19. péntek:	Keresztes Szent Pál áldozópap
21. vasárnap:	Évközi 29. vasárnap
23. kedd:	Kapisztrán Szent János
24. szerda:	Claret Szent Antal püspök
25. csütörtök:	Szent Mór püspök
28. vasárnap:	Évközi 30. vasárnap
31. szerda:	Boldog Romzsa Tódor püspök vértanú

Katolikus közoktatási intézmények a magyar közoktatási rendszerben

Bajzák M. Eszter nővérnek, a KPSZTI vezetőjének tanulmánya

Az egyháznak, a keresztény embernek természeténél fogva az a küldetése, hogy hirdesse az üdvösség örömhírét, tegyen tanúságot a megváltó szeretetről, reményt és távlatot adjon a keresőknek. A katolikus iskola része ennek az egyetemes küldetésnek, különösen a hitre, emberségre nevelés kötelességének vonalán.

Történelmünk ezer esztendejében gazdag hagyománya van a katolikus nevelésnek: királyokat, tudósokat, szenteket, hitűkhöz hűséges, elkötelezett átlagembereket, társadalmi és közeleti feladatokra felkészült keresztényeket adott a nemzetnek. Mindig jelen volt, mint a kovász, a lámpás, a só – kevés, de nélkülözhetetlen.

Az államosítás előtti évek statisztikai adatai azt igazolják, hogy a közoktatás egészében a katolikus oktatási intézmények száma jelentős, de nem kiugró. Az állami, községi és más felekezeti intézmények mellett az óvodák 15 %-a, az általános iskolák 41 %-a, a polgári iskolák 24 %-a, a gimnáziumok 28 %-a, a szakképző intézetek 17 %-a, a tanító és óvónőképzők 56 %-a működött a katolikus egyház fenntartásában.

1950-től 90-ig, az egyházi iskolák államosításától azok újjáalapításáig 8 katolikus gimnázium működött 4 szerzetesrend – a bencések, a piaristák, a fenrecesek és az iskolánövérsek – fenntartásában. Magam is átéltem ezeknek az iskoláknak szorongatásait – diákként és szerzetesnőként is – de ezen keresztül az egész magyar oktatásügy válságát és megnyomorítását is.

„Valóságos mitosz fonódott a maroknyi katolikus iskola köré – írja Lukács László piarista a Vigilia 1994. évi 4. számában – a szabadság és emberség, a tudomány és tisztesség, a magyarság és kereszténység végvárai és szimbólumai voltak négy évtizeden

át. A nyolc iskola jól vizsgázott, minden hibája ellenére. Vállalták a feszültségeket és szintézist teremtettek belőlük. Adták a papi és szerzetesi utánpótlás felét, s fölneveltek egy olyan keresztény értelmiségi réteget is, amely ma megjelenhetett a közéletben. Egyként neveltek tudásra és emberségre, hitre és egyházhűségre. Közvetítették a kultúrát a teljesség, a katolicitás jegyében, s nem érték be az Evangélium hirdetésével, hanem próbálták belégyökereztetni tanítványaik életébe.”

Az 1990. évi IV. törvény megszületését követően megkezdődött a katolikus intézményhálózat újbóli kiépülése. Napjainkban a Magyar Köztársaságban működő összes óvoda mintegy 1,2 %-a, az általános iskolák 2,6 %-a, a kollégiumok 10,8 %-a, a középiskolák (gimnázium, szakképzés) 8,5 %-a katolikus.

Az intézmények száma 2006-ban: 191 önálló intézmény és intézményi központ, az intézményi központokban működő tagintézményekkel együtt 323 intézmény.

Az intézmények újraindítása kapcsán nemcsak számbeli növekedésük követhető nyomon, hanem az is, hogyan bővült az intézménytípusok köre. A gimnáziumok kínálatának továbbfejlesztése mellett – újabb 4, illetve 6 és 8 évfolyamos középiskolákat is indítottak – elkezdődött a „lefelé építkezés”, az óvodák és alapfokú oktatási intézmények alapítása, vagyis a közoktatás 12-13 évfolyamát átfogó katolikus oktatási rendszer létrehozása.

A katolikus intézmények száma 2006-ban: 65 óvoda, 100 általános iskola, 56 gimnázium, 19 szakközépiskola, 15 szakképző intézmény, 54 diákotthon, napköziotthon, 14 alapfokú művészetoktatási intézmény. 8 intézményben folyik nemzetiségi oktatás, 3 intézményben kéttannyelvű oktatás,

6 iskolában végzik a katolikus felsőoktatás végzős hallgatói tanítási gyakorlatukat, 9 intézményben speciális képzést folytatnak: hátrányos helyzetű és enyhe értelmi fogyatékos tanulók szakképzését, cigány kisebbség integrált oktatását, autista, vak és halmozottan fogyatékos gyermekek általános iskolai oktatását-nevelését, kollégiumi elhelyezését.

A Magyar Katolikus Egyházon belül az új intézményeket működtető fenntartók köre is bővült az elmúlt évtizedben. Az 1991. évtől kezdve az egyházmegyéék, és a korábbi négy szerzetesrend mellett újabb 21 szerzetesi közösség, valamint az Apor Vilmos Katolikus Főiskola, a Pécsi Püspöki Hittudományi Főiskola, a Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola és a Magyar Kolping Szövetség is bekapcsolódott az oktató-nevelő munkába mint iskolafenntartó.

Ma az ország 93 településén oktatnak és nevelnek katolikus közoktatási intézményben. Budapest 17 kerületének önkormányzatával, valamint 92 helyi önkormányzattal állnak kapcsolatban a fenntartók és az intézmények. A teljes magyar közoktatásban a katolikus intézmények aránya mintegy 4 %.

Tanulóink létszáma 2006-ban 52 000 fő. Az óvodások és iskolai tanulók létszámának intézménytípusonkénti megoszlását a kördiagram szemlélteti: az általános iskolások száma a legnagyobb, az összes tanuló 49%-a, gimnáziumban tanul 28%, szakképzésben 3%, óvodában 7%, diákotthonainkban lakik az összlétszám 9%-a.

Az intézményeinkben dolgozó pedagógusok száma 5277 fő, köztük 212 szerzetesnő és férfi szerzetes.

A katolikus oktatási rendszer kiépülését és fejlődését elsősorban három feltétel meg-

valósulása segítette: a tárgyi feltételek megteremtése, az ingatlanok visszaadása, kárpótlása, a működés finanszírozásának törvényi megalapozása és a szakmai háttér biztosítása.

Az óvoda és iskolaépületek visszaigénylése, illetve azok pénzbeli kárpótlásának ütemezése megtörtént és megvalósítása megkezdődött, amely elengedhetetlen feltétele volt az oktató-nevelő munka megindulásának.

Sajnos a fenntartók sokhelyütt csak a beköltözés napján szembesültek azzal, mivé lettek az államosítás negyven éve alatt egykor virágzó intézményeik, amelyeket a pedagógiai munkának megfelelő berendezéssel és felszereléssel vettek el, a visszakapott vagy átvett épületek viszont igen rossz műszaki állapotban, többnyire minden felszerelésüktől – gyakran az épület természetes tartozékaitól is – megfosztva jutottak ismét birtokukba. Mindez jelentős anyagi áldozatokat követelt a fenntartóktól és nehezítette az intézmények elindulását, megerősödését.

A működtetés finanszírozásában az alap- és kiegészítő normatív támogatás folyósításának törvényi rendezése megteremtette az óvodák és iskolák viszonylag kiegyensúlyozott működésének feltételét. A normatív finanszírozás folyósítása alapján valamennyi intézményünk – az elmúlt évek megszorító intézkedéseinek bevezetéséig – az önkormányzati fenntartású óvodákkal, iskolákkal azonos illetménynövekedést tudott biztosítani pedagógusai és egyéb alkalmazottai részére, ami biztonságot jelent az ott dolgozók számára.

A szakmai-pedagógiai támogatást a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia által alapított Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézetet nyújtja. Az oktatási tárca és a katolikus egyház által megkötött közoktatási megállapodás az intézetet az önkormányzati fenntartásban működő pedagógiai-szakmai szolgáltató intézményekkel egyenrangúnak ismerte el, és ezzel lehetőség nyílt egy országos és egységes szakmai alapokon működő katolikus oktatási-nevelési rendszer kiépítésére.

Mit ad a katolikus oktatási rendszer a magyar közoktatásnak? 10-15 év távlatából aligha lehet reálisan felbecsülni. Mindenesetre jelen van a magyar közoktatásban, és tanúságot tesz a 2000 éves keresztény értékeiről.

Külső és belső példát mutat. A gondozott, virágos óvoda- és iskolaudvarok, a patyolattisza tantermek valamiféle belső tartalom kifejezői. A nehézségek és küzdelmek ellenére rövid idő alatt a katolikus közoktatás számokban kifejezhető eredményeket is fel tud mutatni. Ezt az országos statisztikai adatok igazolják. Álljon itt néhány kiemelt példa: a sikeres egyetemi, főiskolai felvételi arányok alapján felállított sorrendben az 56 katolikus gimnáziumból 13 szerepel az első 100 iskola között, a hozzáadott pedagógiai érték alapján felállított sorrendben az első helyen és az első 10 intézmény között még másik négy katolikus iskola áll. Ez igen szembevetendő eredmény az iskolák arányához viszonyítva.

A szülők igen hálásak a katolikus intézményeknek, amelyekben a pedagógusok nem mondanak le a nehezen kezelhető, magatartási vagy pszichés zavarokkal küzdő, több kudarcot, bukást megélt gyerekekről, hanem személyes törődéssel, egyéni foglalkozásokon, felzárkóztató és fejlesztő pedagógiai-nevelési módszerek alkalmazásával segítik őket a teljes emberi élet kialakításában.

A jövő mutatja meg, mekkora érték a magyar társadalom számára, hogy a katolikus intézményekben igyekeznek az evangéliumi elveket nevelési eszményé tenni, a gyermekek gondolkodását, akaratát és cselekvéseit az Evangélium mércéjéhez, Krisztushoz mint példaképhez igazítani. A diákokat nemcsak értelmük gyakorlására, fejlesztésére készítik, nemcsak az összefüggések tisztázására, az igazság fölfedezésére ösztönzik, hanem egyéniségük, személyiségük kibontakoztatására. A tudomány, a műveltség, az emberi munka, az élet föltétlen tisztelőtére nevelik a gyermekeket. A katolikus iskola közösséget hoz létre tagjai között, hiszen nevelők és neveltek egyaránt Isten gyermekei, és mindnyájan Isten országának építésén fáradoznak. Tiszta arcú, csillogó szemű gyermekek és fiatalok ezrei viszik magukkal iskolájukból a köteleltségteljesítés, a becsület munkával elért eredmények mindennapi gyakorlatát, az összetartozás, az egymást segítő szeretet lelkületét. Bizhatunk abban, hogy katolikus intézményeink lassan a keresztény szellemiség igazi, környezetükre és az egész nemzetre kisugárzó központokká fejlődnek.

forrás: Magyar Kurír

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda tanévnyitója 2007/2008

A 2007-2008-as tanévtől a hunyai általános iskola és óvoda csatlakozott a gyomaendrődi Szent Gellért Katolikus Általános Iskolához. Ezért az új tanévtől iskolánk neve: Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és Óvoda. Az első és második képünk a hunyai évnnyitón, a harmadik pedig Gyomaendrődön készült.

Ismét lesz kántora az endrődi egyházközségnek

Pepelán Ferenc lesz az új kántora az endrődi egyházközségnek. Erdélyből, Marosjára faluból érkezik. A hivalkos papírok elintézése után munkába áll.

Idén 40 ezerrel többen adták SZJA-juk 1%-át a Magyar Katolikus Egyháznak, mint egy évvel korábban. A növekedés Egyházunk életére jelzi. **Köszönjük!**

Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent Fausztina nővér élete és küldetése

Csodálatos az Isten az ő szentjeiben! - imádkozzuk a 67. zsoltárban. Csakugyan csodálatos az Isten Szent Fausztina nővér életében is, akít Jézus arra választott ki, hogy az Isteni Irgalmasság üzenetének hirdetője, terjesztője, apostola legyen.

Fausztina nővér - családi nevén Faustyna Kowalska - a lengyelországi Głogowiecban született 1905. augusztus 25-én, mélyen vallásos családban. A tíz gyermek közül ő volt a harmadik. A kereszttségben a Helén nevet kapta. Edesapja nagyon imádságos ember volt, már hajnalban elmondta a Szeplőtelen Fogantatás kis zsolozsmáját, majd nagyböjtben Jeremiás síralmait. Felesége hiába kérte, hogy ne zavarja az alvó gyermekeket. Neki azt mondta: „Asszony, az Isten jön először. Jó példát kell adni a kicsinyeknek.”

Helén Isten hívását a szerzetesi életre már hét éves korában érezte. Kilencéves korában járult először szentáldozáshoz. Csak

két és fél évet járt iskolába, mert a család szegénysége miatt az állatokat kellett őriznie. Sokat imádkozott, még éjszaka is. Anyja ezt nem tartotta jónak, és így figyelmeztette: „Kicsikém, az agyadra megy a sok imádkozás”.

Tizenöt éves korában bejelentette szüleinek, hogy apáca szeretne lenni. Erről szülei hallani sem akartak. Tizennyolc éves volt, amikor egy táncmulatság közben megjelent neki Jézus, és ezt kérdezte tőle: „Meddig fogok még szenvedni miattad, és te meddig vezetsz még félre engem?” (Napló 9.)

Megdöbbenő hatással volt rá Jézus megjelenése, és szíven ütötték szavai, hiszen már régóta érezte a hívást, amely elől mintha valóban menekülni volna. Azonnal abbahagyta a táncot, a közeli templomba sietett, és az oltárszentség elé borulva kérdezte Jézust: mit kell tennie? Hirtelen ezeket a szavakat hallotta: „Azonnal utazz Varsóba, ott fogsz belépni egy zárdába.” (Napló 10.) Csak nővéreinek mondta el a történeteket, és elutazott Varsóba. A Szűzanyához fordízkodott: „Mária! Téged kérlek, vezess, és te irányíts engem.” (Napló 11.)

Több kolostor ajtaján is bekopogott, de sehol sem vették fel. Végül az Irgalmasság Anyja Nővéreinek Kongregációját kereste fel. A főnöknő azt kérte tőle, hogy egy évig dolgozzék előbb. Háztartási alkalmatlanként vállalt munkát, majd egy év múltán ismét jelentkezett a kolostorban. 1925. augusztus 1-jén, Angyalos Boldogasszony ünnepének vigíliáján lépte át a kolostor küszöbét Varsóban. Naplójában ezt írta:

„Határtalanul boldognak éreztem magam. Az volt a benyomásom, mintha a paradicsomi életbe léptem volna be.” (Napló 17.) Helén ekkor töltötte be a huszadik életévét.

A Gondviselés akarta, hogy éppen az Irgalmasság Anyjának, Máriának oltalma alatt élje rövid földi életének utolsó tizenhárom évét: ő, akít Isten az Irgalmasság üzenetének hirdetésére választott ki. A beöltöztéskor az oltárszentségről nevezett Mária Fausztina nevet kapta. 1933. június 1-jén tett örökfogadalmat: tisztaságra, szegénységre és engedelmisségre.

A kongregáció több házában is dolgozott: volt szakács, kertész, portás. Több kórházban kezelték betegségét, mert tuberkulózis támadta meg belső szerveit. Megdöbbenő szavakkal írja le naplójában testi-lelki szenvedéseit és a megaláztatásokat, amelyeket el kellett viselnie.

1936 májusában Krakókba utazott, és haláláig ott élt. Fizikailag egészen legyengülve, de lelkiében teljesen éretten,

Istennel való misztikus egyesültségben, a szentség hírében halt meg 1938. október 5-én, alig harminchárom éves korában. Testét Krakók-Lagiewnikében, a kolostori temető sírboltjában helyezték el, majd hamvait 1966-ban a boldoggáavatási per folyamán átvitték a kolostor kápolnájába. Ereldyéit most is ott őrzik.

Szent Fausztina nővér életét ma már világszerte ismerik. Egyes teológusok véleménye szerint az egyház legjelentősebb misztikusai közé tartozik.

A külső szemlélő számára semmi sem árulkodott benső életének rendkívüli gazdagságáról. Buzgón teljesítette kötelességeit, hűségesen követte rendje szabályait, áhítatos volt, hallgatag, derűs, tele jóindulattal és önzetlen felebaráti szeretettel. Egész életében következetesen törekedett az Istennel való mind bensőségesebb egyesülésre.

Már említettük: Fausztina nővér mindössze két és fél évig járt iskolába. Erre az egyszerű, de bátor és Istent határtalanul szerető szerzetesnőre az Úr Jézus olyan missziót bízott, amely az egész világnak szól: az Irgalmasság üzenetét. „Ma téged küldelek az egész emberiséghez, irgalmasságom üzenetével - mondta Jézus Fausztina nővéremnek. - Nem büntetni akarom a sérült emberiséget, inkább meg akarom gyógyítani, és irgalmas szívenre szorítani.” (Napló, 1588.) „Te vagy irgalmasságom titkárja, erre a tisztásra jelöltelek ki a jelen és az eljövendő életben (...), hogy közd a lelkekkel nagy irgalmamat, melyet irántuk érzek, és bátorítsd őket: bízzanak irgalmam mélységében.” (Napló 1605 és 1567)

A ma is a krakkói kolostorban élő Elzbieta Siepak nővér - egyike azoknak, akik a legjobban ismerik Fausztina nővér életét - így foglalja össze szentté avatott rendtársnője küldetését: Feladata volt, hogy a könylatkozatásból mindenki által ismert, de feledésbe merült igazságot, Isten irgalmas szeretetét újra az emberek emlékezetébe idézze. Feladata volt az is, hogy az emberekkel megismertesse az Isteni Irgalmasság tiszteletének formáit, azokat a gyakorlatokat, amelyeknek az a célja, hogy az emberek határtalanul bízzanak Isten jóságában, és mindenki törekedjen arra, hogy irgalmas szívé legyen embertársaihoz, és így újuljon meg az emberek vallásos élete.

II. János Pál pápa már krakkói éveiben jól ismerte Fausztina nővér életét és Naplóját. Érsekként ő indította el boldoggáavatási eljárását 1965-ben. A Gondviselés megadta neki azt a nagy kegyelmet, hogy a nővért 1993-ban boldoggá, 2000-ben pedig szentté avathatta.

„Köszöntelek téged, Fausztina nővér. Téged választott ki Krisztus, hogy eszükkbe juttassa az embereknek az Isten irgalmasságának nagy titkát - mondotta a Szentatya a nővér boldoggá avatásakor: - „Adjatok hálát az Úrnak, mert jó. Adjatok hálát, mert irgalmas.” Magasztaljuk Istent nagy műveit, melyeket a nővér lelkében végbevitt, és állandóan végbevisz az emberi lelkekben, melyek a boldog nővér tanúságának és szózatának köszönhetően fedezik fel az Isten irgalmasságának végtelen mélységeit.”

A szentté avatás 2000 húsvétjának második vasárnapján történt a római Szent Péter-bazilika előtt. A tér és a környező utcák zsúfolásig megteltek. Ugyanakkor Krakókban háromszázezer ember követhette figyelemmel a televízió jövöltábol a római eseményeket. A pápa ennek a vasárnapnak az evangéliumához fűzte homíliáját. Többek között ezeket mondta:

„Jézus megmutatta övének kezét és oldalát, vagyis a szenvedés sebeit, mindenekelőtt azonban szívének sebhelyét, ahonnan az irgalom nagy forrása fakad, és az emberiségre árad. Ebből a szívből Fausztina nővér két fénysugarat lát, amelyek megvilágítják az egész világot...

Az isteni irgalom fénye, melyet az Úr Fausztina nővéren keresztül akar ismét átadni a világnak, megvilágítja a harmadik évezred útját.”

A pápa ez alkalommal úgy rendelkezett, hogy húsvét második vasárnapja az egész egyházban az Isteni Irgalmasság vasárnapja legyen.

Ime Fausztina nővér életének, küldetésének röviden leírt története. Kérjük buzgón közbenjárását, hogy tudjunk bízni Isten végtelen irgalmában, és éljük mi is az irgalmas szeretet életét embertársaink között.

EGY ÉVVEL A HELYHATÓSÁGI VÁLASZTÁSOK UTÁN

Beszélgetés Várfi András polgármesterrel

Tisztelt Polgármester Úr!

Egy éve voltak a helyhatósági választások, és álltak fel az új önkormányzatok. Egy éve ül Gyomaendrőd város polgármesteri székében. Ez alkalomból kérem, válaszoljon a Városunk újság néhány kérdésére.

Egy év távlatából nézve, hogyan látja a magyarországi önkormányzatok helyzetét, ezen belül Gyomaendrőd jövőjét?

A megszorító intézkedések közvetlenül és közvetetten is súlytják az önkormányzatokat. Kisebb a normatív támogatás, azon kívül, bár a feltételek nem javultak, nem számítunk hátrányos helyzetű településnek. Az egészségügyben és az oktatásban bekövetkezett megszorító intézkedések nagyon kedvezőtlenek a lakosságra, ezáltal több ember kerül olyan helyzetbe, hogy az önkormányzattól vár támogatást.

Alkatomnál fogva a jövőt illetően mégis optimista vagyok, mert ha mi Gyomaendrődiek bízunk magunkban, és mindannyian akarjuk, hogy Gyomaendrőd fejlődjön, akkor megtalálhatjuk a lehetőségeket.

Egy évvel ezelőtt nagy és szép tervekkel indult. Mi kezdődött el ezekből, mit sikerült már megvalósítani?

Nagyon fontosnak tartom, hogy mindannyian, akik itt élünk, becsüljük városunkat és legyünk rá büszkék. Nagy lehetőségünk a turisztika, vagy más szóval vendégforgalom. Elkészült a város ilyen irányú koncepciója, melynek megvalósításán folyamatosan dolgozunk. Nagy értékünk a fürdő, a holtágak és a Hármas-Körös folyó.

Ki kell alakítani a lehetőségeink hasznosítására alkalmas szervezetet, olyan turisztikai irodára van szükség, amely Gyomaendrődöt szolgálja.

A fürdő élén vezető-váltás történt és vendég-barátibb lett az intézmény, amit természetesen még lehet fokozni.

Vannak-e olyan tervek, melyek biztosan meg fognak valósulni ebben a ciklusban?

Polgármesterré választásom előtt és jelenleg is azt mondom, hogy Gyomaendrődön munkahelyekre van szükség. Az ipari park az egyik zászlóshajó. Minden lehetőséget ki kell használni - hirdetések, üzemcsarnok-épités - hogy ösztönözzünk vállalkozókat a megtelepedésre.

A belvízprogram első üteme lezárult, és látjuk a forrást a második és harmadik ütemre, mely közel fél milliárd forint beruházást jelent a városban. Ezeknek a programoknak következtében nő a város biztonsága, ugyanakkor másodlagos hatásként javul a környezet.

Gyomaendrőd ebben az évben ünnepli a települések egyesülésének 25. évfordulóját és most célul kell kitűzni, hogy egy több funkciók dinamikusan város legyen.

Mik azok a feladatok, melyet önkormányzatunknak sürgősen, legsürgősebben meg kell oldani?

Egy városvezetésnek az élet legtöbb területére kiterjedő koncepciókkal kell rendelkeznie, ezért nem lehetnek sürgős és legsürgősebb feladatok, hanem, rövid, közép és hosszú távú koncepciók.

A média, az egészségügy és az oktatás sanyarú helyzetéről hangos Hazánkban. Városunkat érintik-e a megszorító intézkedések, illetve várható-e ebben a ciklusban jelentős változás?

A megszorító intézkedésekről valóban hangos a média. Szerintem, ha egy család, vagy egy vállalkozás gazdasági helyzete jelentősen romlik, megszorításokra, ésszerű gazdálkodásra van szükség. Ennek két oldala van, összességében húzni a nadrágszíjat, aminek következtében megtakarítások jönnek létre, ugyanakkor meg kell határozni az elérhető célt, hogy mit érünk el a megszorításokkal. Ez sajnos a jelenlegi kormányzati politikából nem tűnik ki. Én tehát a ciklusban jelentős változást nem látok, de Gyomaendrődön ehhez az állapothoz is alkalmazkodnunk kell és figyelemmel kísérvé segíteni a rászorultakat.

Egyik olvasónk kérde: „Márciusi képviselő-testületi ülésen felhatalmazást kapott a testülettől, pályázatok benyújtására intézkedésére. Gondolok itt a Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanácshoz benyújtható pályázatra. Hogyan áll, állnak jelenleg a benyújtandó vagy benyújtott pályázatok? Lát-e arra esélyt, hogy városunkban rövid határidőn belül csökkenni fog a munkanélküliség?”

Folyamatosan nyújtjuk be a pályázatokat, és a legutóbbi testületi ülésen döntöttünk a DAOP (Dél-Alföldi Operatív Program) pályázatairól. Ezen program pályázataira az önkormányzaton kívül vállalkozások, civil szervezetek és intézmények

is pályázhatnak. Legjelentősebb pályázatunk ezek közül az „Endrődi városkép rehabilitáció” tervpályázat és a két általános iskola felújítása, korszerűsítése. Fontosnak tartom a városban a kerékpárút-hálózat fejlesztését, melynek tervezésére már nyertünk, de az építésre is pályáztunk.

Várható-e a közeljövőben, hogy megoldódna városunkban az átmenő kamionforgalom megszüntetése?

Az átmenő kamionforgalom megszüntetése az elkerülő út megépítésével válik lehetségessé. Ez nem önkormányzati beruházás lesz és 10-15 évet

még várni kell rá. Ugyanakkor nagyon fontosnak tartom elmondani, hogy az elmúlt évek vasúti fejlesztésekkel kapcsolatos tárgyalások jegyzőkönyveinek tanulása szerint nem tervezték a kétszintű közlekedés közeljövőbeli megvalósítását. Az elmúlt hónapok intézkedéseinek és tárgyalásainak eredményeképpen néhány éven belül aluljárón keresztül történik a közúti gyalogos és kerékpáros közlekedés Gyoma és Endrőd között. Szeretném, ha a város 20 éves évfordulóját már ennek az új beruházásnak átadásával ünnepelhetnénk.

Polgármester Úr! Az elmúlt években vállalkozóként és a mezőgazdaságban falugazdászként dolgozott. Hogyan tudja hasznosítani új feladatkörében az egyetemen tanultakat és a felhalmozott tapasztalatokat?

50 év után egy emberben sok ismeretanyag halmozódik fel, a megélt tapasztalatok is sok tanulsággal szolgálnak. Ismerem a gyomaendrődi emberek életét, problémáit, tudok azonosulni azokkal.

Úgy a termelőszövetkezetekben eltöltött idő, mint a vállalkozásban, valamint a falugazdász munkában emberközeli volt. Legutolsó tevékenységem a falugazdász munka, mely tulajdonképpen az emberek ügyének szolgálata volt, megalapozza ezt a mostani szolgálatot, a polgármesteri hivatást.

Akárhogy is nézzük, a polgármesteri feladatkör más, mint amit eddig végzett. Miben és hogyan változtatta meg az életét?

Ennek a feladatkörnek része a hétköznapi folyamatos munkavégzés, de nagyon fontos a különböző rendezvényeken való megjelenés is. Igyekszem eleget tenni a különböző civil szervezetek meghívásának és ez a hétfvégéimet is leköti.

Polgármester Úr! Kívánok jó egészséget, kitartást és okos döntéseket Önnek is, a Testületnek is. Köszönöm a beszélgetést.

Iványi László
fotó: Császár Claudia

Éntrőd néprajza

Rovatvezető Szonda István

Fotóművészet és néprajz

Gondolatok dr. Kunkovács László DLA. vizuálintropológus „Éltető hagyomány” című kiállításáról

„A magyar néprajztudományban van valakije, aki a régen létező, de csak illusztrációnak használt eszközt, a fényképet a szaktudomány egyenrangú alkotórészévé tette.”

(Ilia Mihály, Új Tükör, 1987/16)

Az előbb idézett részlet jól szimbolizálja Kunkovács László törekvéseinek lényegét. A fotóművészet eszközét és szakmai-technikai tudását a

száraz tudományosság szolgálatába állította és ezzel megteremtett egy egészen új vizsgálati módszert, mely Magyarországon csak most kezd a tudományosság látókörébe kerülni. A klasszikus néprajzi gyűjtés sohasem nélkülözötte a rajzot vagy a fotót, de mindig csak egy részlet megragadásával, segéddokumentumként kezelte. Csupán, mint az írott szöveg színesítésére, leírásainak képletessé tételére használta és használja. A „kunkovács-módszer” természetesen nem zárja ki a gyűjtéskor a szöveges dokumentálást, csak megfordítja annak eddig megszokott formáját. Eddig a kép volt a szövegnek a melléklete, most viszont ebben az új módszerben a képhez, illetve képsorozatokhoz kell hozzárendelni a szöveget. A két módszer nem zárja ki természetesen egymást, csupán egy új megközelítési és értelmezési környezetet teremt.

Városunk lakói már többször találkozhattak helyben is Kunkovács kiállításával, hiszen eddig két időszakos és egy állandó tárlata került megrendezésre. Az országban Hódmezővásárhelytől a Dél-Dunántúlig megszámlálhatatlan sok önálló kiállítással szerepelt. A külföldi tárlatai, pedig Európától (Hannover) Ázsia keleti csücskéig bemutatásra kerültek.

Könyvei összefoglalják kutatási egységeit, melyekben megfogalmazza a feltárt néprajzi anyag esszenciáját. (Ősépítmények /2000-2001./, Kece, milling, marázsa-Hagyományos halászat természetes vizeinken /2001./, Kőemberek /2002./, Táltoserő /2006./

Az „Éltető hagyomány” című kiállítás a Magyar Nemzeti Galéria „A” épületének földszinti termében nyílt meg 2007. 09. 05-én. A tárlatot

Kóka Rozália népi előadóművész nyitotta meg. Az esemény a Budapesti Bor- és Pezsgőfesztivál rendezvénysorozathoz kapcsolódott.

A kiállítás felvonultatta népsokásainknak egy színes csokrát, így a nézőközönség részesévé válhatott néphagyományunk egy-egy pillanatának. A fotóművészet eszközeivel szinte meglevenedtek a képek szereplői és már olyan érzésünk volt, hogy ott vagyunk az alkotó mögött, és az Ő szemén keresztül láthatjuk mily sokrétű örökséget hagytak ránk dédapaink.

A nagyméretű színes képek, a festmények élményét nyújtották, hiszen olyan összegzései voltak a megmutatott témának, amelyet nem egy képkockával tud az átlagember megérteni. Oly sűrű mondanivalója van a képeknek, melyeket felerősít a művészi megfogalmazás. A tárlat szeptember végéig látható.

A „Gyomaendrődiek Világtalálkozója” programsorozat részeként nyílik október 22-én 10 órakor a Városi Képtárban (Gyomaendrőd, Kossuth u.10.) Halászat című kiállítása az elszármazott alkotónak.

„Múltunk, jelenünk, jövőnk”

címmel néprajzi konferencia kerül megrendezésre

2007. október 22-én, 15 órakor

a Rózsahegy Könyvtár olvasótermében (Gye. Blaha út 19.)

Konferencia levezető elnöke:

Szonda István néprajzkutató, PhD. hallgató

Előadások:

- Gulyás András régész: Gyoma és Endrőd a régészeti ásatások tükrében
- Tóth János néprajzkutató: A Csudaballai uradalom története
- Kolozsvári István néprajzkutató: Gyoma és Endrőd népi építészetének bemutatása egy-egy jellegzetes épületen keresztül
- Szonda István néprajzkutató, PhD. hallgató: Az endrődi lábbelikészítés műhelyei az 1940-es években

A rendezvény a „Gyomaendrődiek Világtalálkozója” című rendezvénysorozat része.

A konferenciára szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Információ: Szonda István Tel: 06/70/6353345

BICYCLE-TECHNIKA

Elektromos KERÉKPÁROK, KISGÉPEK, KERÉKESSZÉKEK javítása; beépíthető alkatrészekkel

Hazai fejlesztésű elektromos háromkerekűek építése

Tel.: 06302690088
snimre@freemail.hu
<http://bicycletechnika.atw.hu>

Gyoma néprajza

Rövidített P. Szabó István

A sertéstartás történeti, néprajzi adatai - III. rész

A „réti sertés”, mint „parlagi tájfajta” nyilvánvalóan Gyomán és környékén is szerepet játszott a 18. századi sertéstartásban. A réti sertés is vadsertés jellegű volt. Egy régi magyar sertésfajta. „Valószínűsíthető, hogy a szalontai sertés elvadulásából s a hazai vadsertés keveredéséből jött létre. SZÜCS Sándor írásaiban olvashattunk róla. Neve onnan ered, hogy a Tiszántúl déli részein, kiterjedt vizes rétségein, igen vad kondákban találták meg életterüket. Hallal, csikhallal, madártojással, gyékénybendővel táplálkoztak. Emlékezők szerint csak fiatal hajtották haza, nem kis nehézségek árán. Húsa és szalonnája izletes volt. A vágásra kiszemelt réti disznót különleges disznófogóval vagy golyós fegyverrel lehetett csak leteríteni. A sötétordas színű réti disznó is eltűnt, keveredett a mangalicával. A Nagykunságon néhány korcsosodott fekete szőrű, durva sörtejű, hegyes fejű (köcsögorrú), hosszú fejű girhes disznót lehetett még látni az 1930-as években mangalica kondákban. Ezekre mondták nagy időt megért idős atyafiak, hogy a „réti disznóhoz húz”. Békéscsabán 1834-ben egy hagyatéki eljárásban „...1db szőkeordas réti sertés...”. Gyomán is beszéltek idős atyafiak egy legendás „riti kanrúl, ez egy nagy fene vadas-ordas színű kan vót, osztán gondolt egyet, otthatta a kondát, oszt átűszott a Körözsön. Ott ette a fene túl a Körözsön egész nap, majd csak estefele jött vissza. Ez akkor vót még, mikor a konda kinnháló konda vót, osztán a Vizjárta Páskomot legeltették vélek, ott az egei hóttág környékén”. Az egei hóttág mára már kiszáradt fattyú ág, csak a medre látszik. Vizjárta Páskom volt a mai Torzsási holtágtól keletre eső rész a Nyilasok fele, a folyó Körös gátja, meg a régi kiscgát köze. Kinnháló konda a heverő kanok, süldők, meddő kocák tavasztól-őszig kint voltak a legelőn, a 20. század elejéig állott ez fent. A csürhe az anyakocákból, vemhes kocákból állott, s naponta hazahajtották őket.

A 19. század elején az osztrák kereskedők figyelme egy bizonyos hízelkony szerbiai sertésfajta felé fordult. Habsburg-Lotharingiai József főhercegnek, az ország nádorának Arad megyei kiscsenői (Köröskiscsenő-Chisienu-Cris, Románia) uradalmába vásároltatott 10 db kocából (mások szerint 9 db), 2 db kanból álló csoportot. Ez a tenyésztőrs lett a „híres kondorszörű vagy fehér-szörű” magyarországi mangalica fajtának az alapanyaga. A József főherceg, nádor által vásároltatott tenyészanyag Obrenovics Milos szerb fejedelem topcsideri tenyészzetéből származott. Magyarországon mondták aztán „Milos fajtának, mongolicának, mangolicának”,

de végül is a szakirodalomban s a köznyelvben a mangalica név terjedt el. A már meglévő kiscsenői uradalmi alapanyagot (szalontai jellegű) keresztezték a Topcsiderből vásárolt szerbiai tenyészanyaggal. Rövid időn belül a keresztezések eredményeképpen kialakult egy konszolidált új sertésfajta, a magyar mangalica. Kiváló hízelkőnsági mutatókkal, a kor tenyésztési elvárásainak megfelelő tulajdonságokkal rendelkezett ez a sertésfajta. Ugyancsak rövid időn belül „átütötte” szinte az egész Kárpád-medencei ország sertésállományát.

A 19. század végére a helyi fajták már csak nyomokban, vagy erősen keresztezett, kevert változatban voltak meg. A mangalica télire sűrű göndör szőrzetet növesztett. Ezt szőrzetet tavasszal levedlette és apró, finom, selymes szőrzettel váltotta fel. Kiválóan hasznosította az erdei- és mezősegi legelőket. Aránylag gyors növekedésű volt, s szaporasága is kielégítette a korabeli követelményeket. Jól bírta a lábom hajtást, más módon történő szállítást. Takarmányértékesítő képessége is jobb volt a parlagi fajtákénál. Tájanként kis-, közepes- és nagytestű változatai voltak elterjedve. A kistenyésztek jobban kedvelték a közepes nagyságú egyedeket. Szőrzete világos (majdnem fehér), sárga, setétsárga, azaz szőke színárnyalatok között változott.

Vágáskor, palaszürke bőre a perzselés után fehérre síkálható volt. Évente átlagosan 5-8 db csíkos malacot fialt. Az 1930-as években már több nagyobb uradalomban évente kétszer is fialtattak. Általában 1-1 és L esztendő korbán váltak az egyedek tenyészéretté. Átlagosan 180-200 kg-osra híztak, de előfordult 300-400 kg végsúlyú hizott egyed is.

Al-fajtái voltak: fekete, fecskehasú mangalica, de némely vidéken, kevert egyedeknél előfordult vadas, vagy baris mangalica. Bár ez utóbbit - „baris” - leginkább az én ifjabb koromban az 1950-es években a berkshire és mangalica keresztezésből származó egyedekre mondták volt. Békésen 1825-től, Békéscsabán 1830-tól vannak irattári adatok mangalica jellegű fajtára vonatkozóan, amikor is következetesen „szőke” megjelöléseket adnak; „másfél esztendő szőke ártány, karácsonyi szőke ártány

malac”. Biharugrán „veresszörű manga licát”, Füzesgyarmaton 1815-ből írnak „2 esztendő sárga herélt sertés, szőke ártány, szőke koca, sárga ártány, szőke tarka hasú koca, egy fekete mangolitzá süldő” sertésekről.

Gyomán 1845-ben kerestek „uradalmi disznó sima szőke szörű, szőke jegytelen kotza, malac sárga szörű malacz, fekete fecskehasú ártány süldő. Itten 1945-ig (mármint Gyomán) a mangalica fajta volt az uralkodó vadas, veresordas, pernyeszínű, göndörszörű nagy testű fajta vót”.

Munkára fel ifjúság!

(Veni sancte)

Minden gyermekség legyen most már távol,
legyen arcunkon a komoly derű,
büszkén, emelt fővel fogjunk a munkához,
ha bátrak leszünk, nem lesz keserű.

Tegyünk félre hát minden gyermekséget,
mától csak munkánk kerüljön elő,
fogjuk meg dolgunk komolyabbik végét,
legyünk frissek, kell az ifjú erő.

Már elhangzott a „Veni sancte...”!

A múlté a nyári gondtalan vidámság,
feszítsd meg erős izmod egy időre!
Ha győzől, te vagy a minta diákság.
Munkára föl hát ifjú társaim
nézzünk derűsen csak szemébe
nem veszíthet az, ki bizón száll csatába,
ezért csak bátran élébe... élébe!
Munkára fel hát fiatal sereg
nem diák az, ki ennyitől remeg!
Ragyogjon a szem, csak fel a fejfel,
gondtalan gárda munkára fel!

Márton Gábor diákkori visszaemlékezése:
Újvidék, 1942.

Gresó Lénárd tanár verse

Ars poetika

Születését és halálát mindenki tudomásul veszi, beleszólása nincs.
Létével mindenki maga rendelkezik.
Életével az ember állati szubjektum szuverén joga.
Úgy éli le, ahogyan jól esik.
Szeress, küzdj, illetve élj és bízzál,
örülj, ha süt a nap,
de akkor is, ha esik!!!
Legmagasabb rendű állattársaid kurta és múló földi létet próbáld elviselhetővé tenni!
Nőnemű párodát boldoggá, esztétikussá tedd!

III. GYOMAENDRÓDIEK VILÁGTALÁLKOZÓJA

Tisztelt Gyomaendrőről Elszámazottak!
Tisztelt Városlakók!

Gyomaendrőd Város Önkormányzata, valamint a Gyomaendrődiek Világtalálkozója rendezésében részt vállaló civil szervezetek és a városlakók nevében szeretettel meghívom Önt és kedves családját, ismerőseit a 2007. október 21-22-23-án megrendezésre kerülő III. Gyomaendrődiek Világtalálkozójára, Gyomaendrőd 25 éves évfordulója megünneplésének utolsó momentumaként.

Tervezett program:

2007. október 21. vasárnap

14,00: Regisztráció; Ünneplés megnyitó: Várfi András polgármester - Katona József Művelődési Központ, Gyomaendrőd, Kossuth u. 9.

15,00: Pillanatképek Gyomaendrőd Város életéből - gyomaendrődi diákok és civil szervezetek gálaműsora. Helyszín: Katona József Művelődési Központ

18,00: Varnus Xavér orgonaestje - Helyszín: gyomai Református Templom

2007. október 22. hétfő

10,00: Kunkovác László Halászat című kiállításának megnyitása - Helyszín: Vidovszky Béla Helytörténeti Gyűjtemény Városi Képtár, Gyomaendrőd, Kossuth u. 11.

12,00: Ebéd (helyszín kiválasztása a résztvevők számának függvényében)

14,00: Lovashintós sétakocsikázás az Endrődi Tájházhoz

15,00: „Településünk múltja, jelene, jövője” c. konferencia - Helyszín: Endrődi Közösségi Ház, Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

18,00: Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórus hangversenye, neves Gyomaendrőről származó művészek fellépésével - Helyszín: Endrődi Szent Imre Katolikus Templom

2007. október 23. kedd

9,00: Istentisztelet a gyomai Református Templomban

10,00: Ünnepi megemlékezés Gyomán az Országzászlónál a Kner Imre Gimnázium diákjainak részvételével - Kioszorúzás a Hősök Emlékművénel

11,00: Gyomaendrőd Város Önkormányzatának Képviselőtestületének ünnepi testületi ülése - Gyomaendrődért emléklapokt és Gyomaendrőd Város Díszpolgári cím adományozása

13,00: Záróprogram: Állófogadás (helyszín kiválasztása a résztvevők számának függvényében)

Kérem, hogy amennyiben ideje engedi és invitálásunkat elfogadva részt kíván venni a ma Gyomaendrődön élő és innen elszámazottak találkozóján, azt a jelentkezési lap kitöltésével és visszaküldésével szíveskedjék megtenni.

Részvételi szándékát az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet 53200125-11062402 számú számlájára történő személyenként 7000 HUF, vagy 28 EUR, illetve 40 USD befizetésével teheti meg legkésőbb 2007. szeptember 30-i beérkezéssel. (Ezen összeg az or-

gonaest, ebéd, állófogadás és 1 pld. A bölcsőtől a siring című album díját tartalmazza.). A befizetés történhet banki átutalással, vagy a meghívó mellé csatolt csekken történő befizetéssel. Csekkel történő fizetés esetén a befizetést igazoló feladóvény másolatát kérjük a jelentkezési lappal együtt címünkre megküldeni a fent leírt határidőig.

Önök választhatnak, hogy a fent leírt programok melyikén kívánnak részt venni és a költségeket ennek megfelelően kérjük ki-egyenlíteni. A költségek programonként a következők:

A program megnevezése	költsége HUF	EUR	USD
Orgonaest	2500	10	14
Ebéd	1000	4	6
Állófogadás	1000	4	6
1 példány A bölcsőtől a siring c. kiadvány	2500	10	14
Összesen:	7000	28	40

Amennyiben nincs közeli hozzátartozója, akinél megszállhat, úgy ajánlom az alábbi szálláslehetőségeket térítés ellenében. (az árak tájékoztató jellegűek)

Szálloda neve, címe, telefonszáma, e-mail címe:

Fészek Panzió és Étterem 7000-8000- Ft/éjszaka

Cím: Szabadság tér 6.

Tel: 66/ 386-718

E-mail: info@feszekpanzio.hu

Harang Szálló

2000 Ft/ éjszaka

Cím: Fő út 224.

Tel: 20/ 936-1645

E-mail: harangsz@mail.exnet.hu

Hárs Hotel

6000-7000 Ft/éjszaka

Cím: Hősök út 52-54.

Tel/fax: 66/ 282-790

E-mail: frigylada@harshotel.hu

Körös Étterem és Szálloda

5500-Ft/éjszaka

Cím: Szabadság tér 8.

Tel.:66/386-055

E-mail: korosszallo@internet-x.hu

Szilvia Panzió

4000-4500 Ft/éjszaka

Cím: Semmelweis u. 5

Tel.: 66/282-997, 30/2090-916

E-mail: szilvia.panzio@index.hu

Termál Panzió

6000 Ft/éjszaka

Cím: Kiss Lajos üdülőtelep 53.

Tel: 20/ 382-8133, 20/ 9342-171

Tímár Panzió

4000-5000 Ft/ éjszaka

Cím: Fő út 174.

Tel: 66 / 285 - 451, 70/211-0744

E-mail: info@timarpanzio.hu

A bölcsőtől a siring című könyv szerzője Sággy Gyula.

Az album 15 gyomai - endrődi híres ember életútját mutatja be: Pásztor János, Kner Izidor, Kner Imre, Kálmán Farkas, Rózsahegy Kálmán, Tímár Máté, Papp Zsigmond, id. Kató József, Vidovszky István, Illésy Péter, Gubucz Gáspár, Rácz Lajos, Vidovszky Béla, Corini Margit, Határ Győző.

További információk:

Polgármesteri Hivatal 5500 Gyomaendrőd Szabadság tér 1.
Keresztesné Jáksó Éva oktatási előadó és Erdősi Klára pályázati referens

Tel: +36 (66) 386-122, Fax: +36 (66) 283-288

e-mail: onkormanyzat@gyomaendrod.hu

Web site: www.gyomaendrod.hu

Gyomaendrőd, 2007. szeptember 6.

Várfi András s.k.
polgármester

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Két új helyszínen tanítanak magyart Csángóföldön

Idén ősszel 18 helyszínen indul el a magyar oktatás Csángóföldön a tavalyi 16 helyett. A két új település Nagypatak és Diószeg.

Van elegendő tanár. Ez talán a legfontosabb hír a csángóföldi magyar oktatásban. 14 magyartanár kezdhethetné az évet a csángóföldi román iskolákban, s még 17 iskolán kívül tanítja majd anyanyelvükre a csángó gyermekeket.

A helyiek nagy öröme hazatért Magyarországról egy külsőrekecsini csángó fiatalember, aki az elmúlt 12 évben Erdélyben, majd Magyarországon tanult, s most szülőfalujában oktatja majd a gyermekeket.

Szeptember elején a román oktatási minisztérium magyar államtitkárának bákói látogatása hatására, a csángók megkapták kívánt óraszámot az anyanyelvi oktatásra.

Az oktatási minisztérium 3533. rendelete szerint ahol a szülők aláírásával megerősítve kérik az anyanyelvi oktatást, kérésüket a megyei tanfelügyelőségnek jóvá kell hagynia, s biztosítania kell az anyanyelvi oktatás feltételeit.

Hét évvel ezelőtt sehol sem tanítottak magyart Csángóföldön. Idén már 18 helyen van magyar szó az iskolákban és az MCSMSZ által bérelt iskolán kívüli helyszíneken, de legalább 25-30 olyan csángó falu van, ahol beszélnek még a magyar nyelvet, ám évtizedek óta nincs egyetlen magyar anyanyelvű tanárunk sem.

Magyar Kurír

JELENTKEZÉSI LAP

A jelentkező(k) neve	A jelentkező(k) címe	A jelentkező(k) telefonszáma

A jelentkezési lapot 2007. szeptember 30-ig kérjük elküldeni a Polgármesteri Hivatal részére.

Kérjük jelezze azt is, hogy a program költségét átutalással, vagy a mellékelt csekk befizetésével kívánja rendezni.

Átutalás:

Csekk:

A megfelelő helyre tegyen X-et.

Amennyiben csekken történik a befizetés, kérjük, hogy a befizetést igazoló feladóvény másolatát, mellékelje a jelentkezési laphoz.

A lap hátoldalán található táblázat kitöltésével lehet az egyes programokra, vagy a teljes programra jelentkezni. A táblázat második része az ingyenes programokra való jelentkezést tartalmazza, kérjük, hogy jelezzék részvételi szándékukat ezekre a programokra is. (A résztvevők számának felméréséhez van szükségünk ezekre az információkra.)

A költségek 1 főre értendők, a táblázatban, a visszajelzés rovatban a név megadásával jelezze, hogy melyik programot kívánja igénybe venni.

Több fő részvétele esetén a neveket külön kérjük feltüntetni az igényelt programnak megfelelő négyzetben.

A program megnevezése:	HUF/ fő	Visszajelzés/ Jelentkező(k) neve	EUR/ fő	Visszajelzés/ Jelentkező(k) neve	USD/ fő	Visszajelzés/ Jelentkező(k) neve
Orgonaest 2007. október 21. 18,00	2500		10		14	
Ebéd 2007. október 22. 12,00	1000		4		6	
Állófogadás 2007. október 23. 13,00	1000		4		6	
A bölcsőtől a sirig c. album / példány	2500		10		14	
INGYENES PROGRAMOK						
Iskolák gálaműsora 2007. október 21. 15,00						
Kunkovác László kiállítás 2007. október 22. 10,00						
Sétakocsikázás 2007. október 22. 14,00						
Konferencia – Tájház 2007. október 22. 15,00						
Kamarakórus hangverseny 2007. október 22. 18,00						
Ünnepi testületi ülés 2007. október 23. 11,00						

ROCK FESZTIGYÁL

Felejthetetlen élményben volt része mindazoknak a szórakozni vágyóknak, akik ismételten részesei voltak a háromnapos Rock Fesztivál koncertjeinek, a Bowling étterem udvarán.

Mindenki megtalálhatta a maga ízlésének megfelelő zenei irányzatot. Leszögezhetjük, ez a fesztivál minden évben a környék egyik legnagyobb és legsikeresebb rendezvénye.

Kellemes meglepetést szerzett mindazoknak, akik nem igazán ismerték a Prognózis együttest.

Ruzsa Magdi vajdasági magyar lány fellépésén megható pillanatoknak lehettünk szemtanúi, mikor a szülőfalujából meglepetésként felbukkant szeretett barátja, mivel több éve nem találkozhatott. A koncert és a megható pillanatok mellett szembesülhettünk azzal a megbocsáthatatlan bűnnel, hogy 2005. december 5-én a magyarországi népszavazáskor sokan nem mentek el, vagy nem támogatták a határon túli magyarok kettős állampolgárságát.

A Republic-koncert viszont, mint mindig, mindent vitt. Vitathatatlan tény, ők ide már szinte hazajárnak. A közönség ezért nagyon hálás.

Volt még a koncertsorozatnak egy látványos, és igen zajos együttese, a Hooligans együttes. Sokak véleménye szerint attól eltekintve, hogy kissé hallássérültek lettünk, az együttes dobosa óriási tudású zenész.

SPORT

2007. Szept. 3. Méhkerék – Gyomaendrőd FC 1:0
Szegedi F. edző. Sportszerű mérkőzésen szépségdíjas találattal maradtunk alul. Elismerésem az ellenfélnek.
11. Gyomaendrőd 1, 1, 2, 4:5, 4 pont

Szept. 3. Gyomaendrőd VSE – Magyarbánhegyes 5:1 (2:0)
200 néző, gól: Katona, Mester (2), Kiszely, Kóvágó, jó: Mracskó, Kóvágó, Katona
Megérdemelt győzelem, de még rengeteg a tennivaló.
5. Gyomaendrőd VSE 2, 1, 1, 11:7, 7 pont
Endródi ifi – Magyarbánhegyes 7:0

Szept. 9. Gyomaendrőd FC – Békésszentandrás 4:1
Biztos győzelem. Góllövő: Kovács 10. és 48. p, Toldi 11-esek, Bodzás 35. p., illetve Bovbos 88. p.
Jó: Kovács, Bela, Bukva, Adamecz
Tabella: 7. Gyomaendrőd, 2, 1, 2, 8:6, 7

Szept. 9. Körösladány – Gyomaendrőd VSE 0:0
150 néző. Jó: Timár, Nagy, Mester. Fegyelmezett játékkal megérdemeltük a döntetlent.
Tabella: 6. Gyomaendrőd: 2, 2, 1, 11:7, 8 pont.
Ifi. Körösladány – Gyomaendrőd 2:4

Szept. 15. Gyomaendrőd VSK – Vésztő 1:2 (0:1)
Kemény csatát vívott a két együttes. Sok volt a színészkedés a vendégek részéről. A játékvezető gyakran elnézte a vendégek durvaságát.
Jó: Nagy, Katona, Mester.
Tabella: 10. Gyomaendrőd VSE: 2, 2, 2, 12:9, 8 pont.
Az elő-meccsen endródi ifik 2-1-re győzték le Vésztőt.

Szept. 15. Szarvas – Gyomaendrőd FC 3:1 (0:1)
Gyoma gólját Kovács szerezte az 5. percben.
Jók: Gál, Kovács, Bela.
A játékvezető gyengén működött.
Tabella: Gyomaendrőd FC: 2, 1, 3, 9:9, 7 pont.
Ifúsági: Szarvas – Gyomaendrőd 3:1

Márton Gábor

SZENT GELLÉRT NAP AZ ISKOLÁBAN

A reggeli szentmisén az új tanulók letették a Szent Gellért fogadalmat, és megkapták az iskola jelvényét

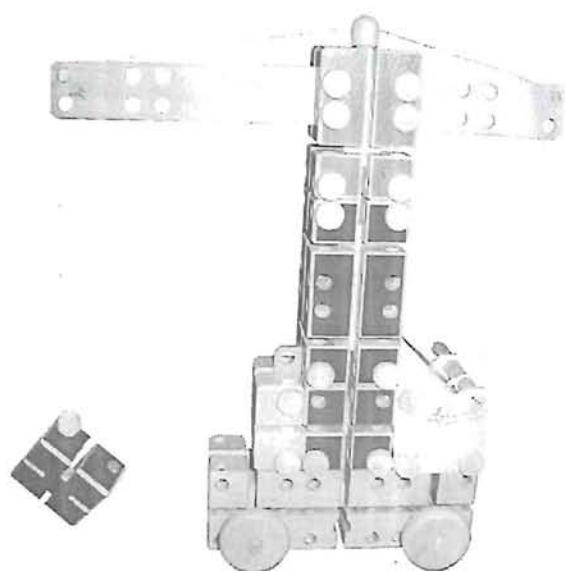

A vidám ügyességi versenyek után a nap a tornateremben zárult keresztény rockkoncerttel

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Álmomban...

Álmomban nagy darut vezetek,
felemelek mindent, ami leesett.
Felemelem a téglát, a betonelemet,
melyből nagy házat és szép kis óvodát építek.
Ott visongnak majd, s játszanak jól
az ugribugri gyerekek.

Álmomban mozdonyt is vezetek,
szép tőjakon át, zakatolnak a kerekek.
Szaladunk dombokon és hegyeken,
sebesen kanyargunk a virágos réten.
Vár itt engem Papika és Mamika,
nincs messze innen már Gyoma.

Álmomban repülőgépet vezetek,
báránnyelű hátán lovagolok egyet.
A levegőben szállva látom a napot,
sugaraival kocogtatja az ablakot.
Ez a világ, óh de nagy,
Órangyalom, el ne hagyj!

Álmomban én mindig vezetek,
kocsit, darut, repülőt s más egyebet.
Haladok is gyorsan tova, nem kímélve kereket,
Őszre itt az iskola!
Leszálllok hát repülőmről, elhagyom a terepet.
Készülök a sulira már, de álmomban még vezetek.
Ujházi Aranka

Ernő bácsi kitüntetése

Szmola Ernő 36 éven keresztül irányította a hunyai Általános Iskolát igazgatóként.

A falu világító lámpásként több generációt oktatott, nevelt nagy- nagy szeretetben, lelkiismeretesen.

Mai napig emlegetik az idősek és a fiatalok,

hogy milyen türelemmel foglalkozott tanítványaival. Mindegy volt neki, hogy jó képességű a gyermek, vagy mai divatos szóval

kifejezve, tanulási nehézséggel küzd.

Az iskola az ő vezetésével alatt kiemelkedő eredményeket ért el. Szinte minden diák tovább tanult képességeihez mérten: szakiskolában, gimnáziumban, főiskolán, egyetemen. Így van közöttük pedagógus, mérnök, orvos, kutató és jó szakmunkás.

Türelemmel vezette be fiatal kollégáit a pedagógia rejtelmeibe. Óralátogatásaira nem félelemmel, hanem hálával gondolunk. Mindig volt egy biztató, dicsérő szava, soha nem a korholás, hanem a segítség szándéka vezérelte. Mindig azt mondta, hogy a tanítás közben eltűnnek a rögök, a buktatók, marad a felismerés, miszerint a pedagóguspálya gyönyörű.

A település valamennyi lakója

úgy gondolja, hogy az első elismerés, amit a Képviselő-testület alapított, nem kerülhetett volna méltóbb helyre, mint Igazgató Úr kezébe.

Felkerestük őt képviselő társaimmal a nyugdíjas házban, ahol jelenleg él, hogy átadjuk neki a kitüntetést. Láttam szemében a meghatottságot, mikor mondtam neki, hogy Hunya egész szeretetét és háláját hoztuk el. Szerénységéhez mérten a következőket válaszolta: „nagyon boldog vagyok, de ezt én nem érdemeltem meg.”

Mint oly sokszor, most is tanultam tőle valamit.

Kedves Ernő bácsi, köszönöm.

Petényi Szilárdné

EMLEKLAP

Hunya Község Önkormányzatának Képviselő - testülete
2007. VIII.19. sz. határozatával a
"Hunya községért" kitüntető címet

SZMOLA ERNŐ

szülője a dományozson

a hunyai oktatásért, nevelésért végzett lelkiismeretes munkájáért.

Hunya község nevében
elismerésünket és köszönetünket fejezzük ki

Hunya, 2007. augusztus 8.

Petényi Eszter
polgármester

Mikló Bénes
községi

AZ EGÉSZSÉG A PÁCIENS FELELŐSSÉGE

Az orvosokból álló Kor Kontroll Társaság első alkalommal tavaly tartott az Endrődi Községi Házban egészség-napot, az idén szeptember 8-án immár a második hasonló rendezvényt szervezték meg. Az emeleti nagyteremben neves egészségügyi szakemberek beszélgettek az egészséges életmódról, a lélek és a test összefüggéseiről. A földszinti nagyteremben az érdeklődőket szűrővizsgálatok várták, megmérhették koleszterinszintjüket, vérnyomásukat, vércukor szintjüket, illetve testtömeg indexüket. A rendezvény az önkormányzat, civil szervezetek, vállalkozók és magánszemélyek példás összefogásával valósulhatott meg. Közel négyszáz érdeklődő volt kíváncsi az eseményre.

A talk-show jellegű beszélgetésben B. Király Györgyi, a Kor Kontroll Társaság elnöke, dr. Balogh Sándor, az Országos Alapellátási Intézet igazgatója, dr. Tóth János diabetológus, Bösze Valéria, pszichológus, Dr. Bakanek György életmód-tanácsadó és Zelenák Zoltán, a Helpbox alapítója vett részt. B. Király Györgyi, a Kor Kontroll Társaság elnöke hangsúlyozta, a fizikai érintés és a kacagás védi az egészségünket, ugyanis ezek erősítik a védekező rendszerünket. Dr. Bakanek György kifejtette, az egészség felelősség, de nem orvos, hanem a páciens felelőssége. Felelősséget úgy vállalunk, hogy törődünk az egészségünkkel. Minden betegség hátterében lelki tényezők állnak. Ezért fontos, hogy szeretetet adjunk. Szeretetet öt síkon nyújthatunk: szóval, érintéssel, idővel, ajándékkal és szolgálattal. Ha szeretünk valakit, azt szóval is fejezzük ki! Mondjuk meg a házas-társunknak, a gyerekeinknek, hogy szeretjük! A kamasz fiunknak is megsimogathatjuk a vállát, a tarkóját. Töltsünk időt azzal, akit szeretünk! Gyerekeinknek ne azzal akarjuk kimutatni a szeretetünket, hogy mindent megveszünk nekik, hanem úgy, hogy sokat vagyunk velük. Az ajándékozás nem drága cuccokat jelent, hanem egy-egy fontos gondolatot, verset.

Az életmód-tanácsadó azt javasolta, döntsük el, hogy meddig akarunk élni. A genetikai határokon belül tőlünk függ, hogy meddig élünk, de nem csak a kor fontos, hanem az is, hogy azt a bizonyos időt milyen minőségben, milyen egészségben éljük meg. A szakemberek szerint 120, sőt akár 144 évig is élhetünk. Az ember számára a legnagyobb veszélyt a túlsúly, a mozgáshiány, a stresszre adott helytelen válasz, a túlzott alkoholfogyasztás és a dohányzás jelenti.

Kesztyűs Ferenc festőművész olyan képet hozta el a jótékonyasági árverésre, amely második találmányát mutatja be. A művész először a tűzzománc művészfestéket találta fel, majd a szilikon művészfestéket. Ez utóbbi azt eredményezi, hogy a kép sok ezer év múlva, restaurálás nélkül sem veszti el a színét. Ezt az eljárást Kesztyűs Ferenc dr. Nagy József professzorral közösen dolgozta ki. Az árverésre bocsátott Virágok királynője című virágcsendéletet Gyomaendrőd önkormányzata ötvenezer forintért vásárolta meg. Az összeget a szervezők megtoldották a tombola bevételével, és az így összegyűlt 140 ezer forintot átadták a férje halála után három gyermekét egyedül nevelő Valent Zoltánnak. A férje tavaly pünkösdkor hunyt el, az özvegy 16, 14 és 4 éves gyermekét neveli. Szeptembertől házi gondozóként dolgozik a városi gondozási központban. Mint azt elmondta, a 140 ezer forintot házuk csinosítására, ruházkodásra és számítógépük fejlesztésére fordítják.

Molnár Lajos

KÖSZÖNETÜNKET FEJEZZÜK KI AZ EGÉSZSÉG-NAP SZERVEZÉSÉBEN SEGÉDKEZŐKNEK:

B. Király Györgyi, a Kor Kontroll Társaság elnöke; Molnár Marianna, a rendezvény háziasszonya; Városi Szakrendelő Intézet, Gyomaendrőd; Városi Gondozási Központ, Gyomaendrőd; Gyomai Kner Nyomda Zrt.; Gellai Józsefné, önkormányzati képviselő; Hangya Lajosné, önkormányzati képviselő; Lehoczkiné Timár Irén, önkormányzati képviselő; Mraucsiné Lajosné; Majoros Mária; Fekécs Imréné; Stranzki Mihályné; Gellainé Tuboly Zsuzsanna; Ambrózi László és családja; Kovásznai Ferenc; Lovász Kálmánné; Berki Zoltánné; Lakatos Erzsébet (Tötömlős); Érsek Barnabásné (Borsodnásd); Szabó Andrásné; Alt Jánosné; Balog Lajosné; Esély Klub kollektívája

Segítségüket köszönik
az Endrődi Községi Ház munkatársai!

A beszélgetés résztvevői, a mikrofon dr. Bakanek Györgynél

Zsúfolásig megtelt a közösségi ház emeleti nagyterme

AZ EGÉSZSÉGNAP TÁMOGATÓI:

Országos Alapellátási Intézet, EGIS, Helpbox, Egészséges Településekért Alapítvány, MARS Hungary, Springmed Kiadó, Gyomaendrőd Város Önkormányzata, Városi Szakrendelő Intézet Gyomaendrőd, Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium, Városi Gondozási Központ Gyomaendrőd, Gyomai Kner Nyomda Zrt., Poharelec László, Siker Kft., Hanyecz Kft., Cuti Bt., Kónya István, vállalkozó, Gellai Józsefné, önkormányzati képviselő, Balog Károlyné, Keresztes Tibor, vállalkozó, Gyomaszolg Kft., Saci Kft., Yucca Virágbolt, Euro-Flore Virágkertészet, Oskó Sándor, vállalkozó, Fészek Panzió, Gubucz József, igazgató, Gubucz Józsefné, Majoros Károlyné Mohácsi Katalin, Farkasinszki Zsuzsanna, Endrődi Könyvtár, MAGUS-COMP, Berki Zoltánné, Lakatos Erzsébet (Tötömlős),
Köszönet valamennyi, itt meg nem nevezett adakozónak is!

AZ EGÉSZSÉGNAPRA TOMBOLÁT AJÁNLOTT FEL:

Liget Gyógyfürdő és Kemping, Gyomai Kner Nyomda Zrt., Endrődi Takarékszövetkezet, Gyomaendrőd Idősekért Alapítvány, Szilvia Panzió, Diadém Gyógyszertár, Edit Reformház, Color Shop, Arany Sas Patika, Endrődi Gyógyszertár, Majoros Mária, Hangya Lajosné, önkormányzati képviselő, Gellai Imre, Timár Jánosné, vállalkozó, Koloh Gellértné vállalkozó, Jakus Imre önkormányzati képviselő, Tari Sándor, vállalkozó, Timár Vince (Sarok Csemege), Kert-Kiwi Kft., Uhrin Attiláné, Zöld Cukrászda, Fekécs Imréné, Barátság Klub, Endrődiek Baráti Köre, 2. számú Idősek Klubja kollektívája
Köszönet a tombolákért!

Irodalmi oldal

Cs. Szabó Annamária

A játék komolysága (részlet)

Az etikai és az esztétikai minőségek összefüggése
Tamási Áron Ábel a rengetegben c. regényében

Az Ábel a rengetegben, az Ábel-trilógia első darabja, mindmáig legtöbbször tartott regénye Tamási Áronnak. Tudatosság és intuíció, etikai szándék és megformálás egyetlen művében sem került ilyen zavartalan egyensúlyba, mint ebben a „pikareksz keretbe foglalt lírai vallomásban”, mely úgy lett a „székelység ábrája”, hogy emberi sorsképletként is megállja a helyét. Személyes vallomás mindenekelőtt, de olyan „confessio”, amelyben közösségi hitvallás és vállalás ölelkezik. Szokatlan jelenség ez az individuális önmegváltásra

koncentráció 20. században. Némelyek ezért is kezelik fenntartással. Nem ismerve fel, hogy az otthon, a világban való otthonosság ábeli akarata mindannyiunkban ott munkál, s hogy ennek útját bevallva, bevallatlanul mindannyian közösségben keressük, mert csak ott érdemes. Keressük több vagy kevesebb eséllyel, jobb vagy rosszabb feltételek között, de elnémíthatatlan igényként, reményként életünknek. Ettől a morális értéktől persze még szentimentális hangvételű, „igaz életre vezérlő kalauz” is lehetne Tamási regénye.

Ami az átlag fölé, a 30-as évek magyar prózájának csúcsára emeli, és ma is érvényes művé minősíti, azt etikai és esztétikai értékeinek már emlegetett összhangjában kell keresnünk. Nem minden értelmezés, befogadás jutott el ennek a szervességnek a fölismeréséig, beismeréséig. Többféle redukció is forgalomban van az Ábel a rengetegben-nel kapcsolatban. A legáltalánosabb, mert legkényelmesebb annak a kedves mesének a befogadása, „elfogadása”, amelynek mesehőse a rokonszenves, okos, melegszívű, játékos kedvű. Ízes beszédű csiki székely fiú- a székelység eme mitizált néprajzi képlete. Jó, ha akár így is hatni képes az olvasói élményben, de értéke így alig több egy olcsón megszerzett írásos párnánál, székely szőttésénél, mely besorakozik legújabb sznobságaink közé.

Messzebbre jut az, akinek az etikai szépségekre is van „érzékszerve”, s megsejt valami történelmileg aktuális üzenetet a csikcsicsói székely fiú hargitai felnövekedésében. De ez még mindig csupán az életanyag szépségeire figyelő, azt tisztelő értelmezés, minősítés.

Tamási regényének összetett értékviszonyait nem folklorisztikus vagy történelmi, szociológiai vagy etikai redukciók, érdek szempontú előfeltevések segítenek megragadni, hanem az életértékek és a megjelenítési mód együttes, komplex szemlélete. Az érzékeny, a teljesség felé segítők Ábel-értelmezések mindig is ehhez a közelítéshez adtak ösztönzést.

Czine Mihály a művész győzelmét dicséri, azét, aki szuverén formát adott a közösségi ihletésű életanyagának, aki a trilógia első kötetében meg tudta tartani a költőiség és tárgyiaság helyes arányait, s a feltételek szerencsés összjátékában „a valóságból fakasztott költészetet”. A lírai fények nem öncélúan ragyognak: az ábeli igazságok rejtett forrásait segítenek fölfedezni, tisztábban, bensőségebben, árnyalatokban is megismerni. Valahol itt kell keresnünk az Ábel a rengetegben valódi értékeit, hogy megláthassuk: mesébe hajló epika, a lírai hangulatú próza, az egész életanyag „atesztétizálása”, bár elbűvöl, nem tünteti el a valóságot, a történelmi- szociológiai- néprajzi- emberi hitelességet. Sütő András Ábel kacagása és szomorúsága című esszéjében úgy találja: „Tamási a fantasztikum panteisztikus vonzaskörében is egyik legtárgyszerűbb ábrázolónk. Életművében a székely valóság éppoly dokumentárisan fölmért, akár az alföldi parasztsága a Veres Péter-i monográfiában.

A regény egészében megtaláljuk a meraforikus- metonimikus felfokozás és az élethitel egymást erősítő egységét. Miért olyan hibátlan, hogy már szinte alig elemezhető ez az összetartozás, az alkotóelemek harmóniája? Mert Tamási, az első Ábel-regény írója, képalkotásban, lírai „átkottázásaiban”, meseszövéseinek módjában is saját természetének, öröklött kultúrájának engedelmességek, manipulálhatatlanul önmagát és közösségét jeleníti meg, anélkül, hogy „a provincializmus karámjában” rekedne.

Ott rejtőzik már a címadásban is e mélyebb valóságot látni segítő költőiség, metaforikusság. Az Ábel a rengetegben regény cím tárgy- szerű információ, de erőltetés nélkül értelmezhető költői allegóriaként is, mely újabb jelentéseket asszociálva gazdagítja regényélményünket, valóságképünket. Egyben példája az életanyaggal szerves képalkotásnak, divatos szóval: a regényelemek koherenciájának.

Az Ábel keresztnév, több öszövetségi társával együtt, névadási szokás a Királyhágón túl. (Áron, Dániel, Illés, Salamon, Mózes stb.) Ennyiben névtani hitele van. De a konkrét regényhelyzetben több is, mint helyi szín, néprajzi érdekesség. A keresztény kultúrkörben nőtt embernek Ábel a tiszta, gyermeki hit archetípusa: a teremtőjének kedves, mert a teremtésbe harmonikusan illeszkedni igyekvő teremtmény, aki tiszta tekintetű ősbizalommal néz fel Istenre, és meg akarja ismerni a törvényt, mellyel a kozmikus rendbe „betagozódhat”, azaz békességes otthonra lelhet a világban. Az Ábel névadás tehát, bizonyos kultúrában önállóan is kódértékű, e regény konkrét közegében pedig kulcs a főhős személyiségéhez. Jelképe, felfokozó metaforája az egész regényt, s az Ábel lényét is meghatározó életbizalomnak, rend- és otthonosságigénynek. S általánosságban: jelképe a székelység, s azon túl az emberiség hittől vezérelt, ám szorongásokban, fenyegetettségben is bővelkedő ábeli útjának. Ezt az ábeli utat ugyanis a rengetegben kell megtalálni, végigjárni: az élet, a léttörténet egyre növekedő zűrzavarában. S talán nem túlzunk, ha a rengeteget is metaforaként szemléljük. Az élet erdeje ugyancsak öskép az emberiség kollektív képkincsében. Népdalok, népballadák kedvelt létszimbóluma, Dante híres allegóriája a „sűrű, kusza, vad vadon”. Tamási a Hargitán játszódó történetben a legtermészetesebben couleur local jegyében élhetett vele. De egyben hőse létbe vetettségének jelképét is megalkothatta „a rengeteggel”. Természetesen, spontánul aknázva ki a képben rejlt lehetőségeket. A szépségeket, a teremtő gazdagságot, a felnövekedés élan vital-ját, s ugyanakkor a romboló- pusztító erőket, a nagy árvaságokat, a szorongásokat, a félelmeket, a rejtelmes fenyegetéseket sűrítette benne. Helyzetet és folyamatot, állapotot és fejlődést szintetizálva. Ez a metaforikusság nem eltávolító „stílmantika” tehát, hanem szerves része a regényegésznek: a tárgyias közegnek, a közlési célnak.

Műhely című folyóirat 1988. Győr

Polányi Éva

Izès Izek

Október

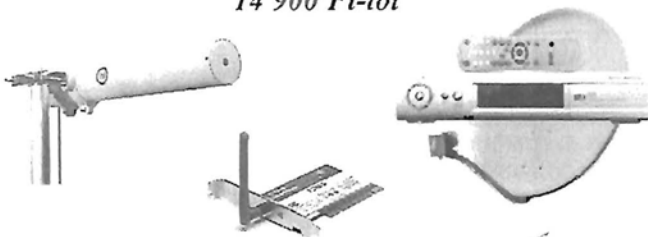
Rozsdás szelet

Fél kiló marhahúst füstölt szalonnával megtűzdelünk. Hagymát és reszelt sárgarépat piritunk, majd megforgatjuk benne a húst, megsózzuk, borsozzuk, megpaprikázzuk, melléje teszünk paradicsomot és paprikát és kevés vízzel lassú tűzön puhára pároljuk. Kiszedjük a húst, szeletekre vágjuk és tála tesszük, a pároló léből szószt csinálunk és ráöntjük a szeletekre. Főtt tésztával tálaljuk.

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi antennák

Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct

NÉZZÜK A MINŐSÉGET

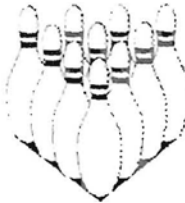
Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telex Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

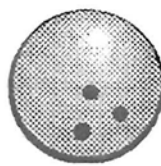

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
Csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika
Szegek, csavarok, zárok, lakatok
Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók
GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.
Tel.: (66) 386-909

Hiteleshetőség! Minden kerékpárhoz
értékes ajándékot adunk!

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó
és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

„ SZONDER „

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtálpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

DÁVID LAJOSNÉ TÓTH MARGIT, aki Endrődön élt, szept. 18-án hosszú súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: gyerekei, unokái és a rokonok

GYURICZA LAJOSNÉ DINYA ERZSÉBET, aki Endrődön élt, 77 éves korában szept. 11-én, hosszú, súlyos betegség után elhunyt. Gyászolják: férje, fiai, menyei, unokái és déd-unokái

HORVÁTH JÓZSEFNÉ TÓTH TERÉZ, aki Endrődön élt, 72 évesen szept. 20-án hosszú súlyos betegség után elhunyt. Gyászolja: a családja

KOVÁCS ELEKNÉ ALMÁSI MÓNIKA, volt nagylaposi, majd gyomai lakos szept. 10-én 62 éves korában hosszabb betegség után elhunyt. Gyászolja: családja

VARJÚ FRIGYES, aki Endrődön élt, aug. 24-én 87 évesen rövid betegség után elhunyt. Gyászolják: Ilonka húga és családja, elhunyt Mónika húgának családja

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Teme-
tőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.
További információ a plébánián hivatalos
időben személyesen, vagy a 66/283-940-es
telefonszámon.

Az endrődi katolikus temetők takari-
tását, karbantartását támogathatjuk adom-
ányok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébá-
nián hivatali időben (munkanapokon
8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egy-
házközségért Közhasznú Alapítvány
számlájára befizetéssel vagy átutalással.
Számamlaszámunk: 53200015-10003231
Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

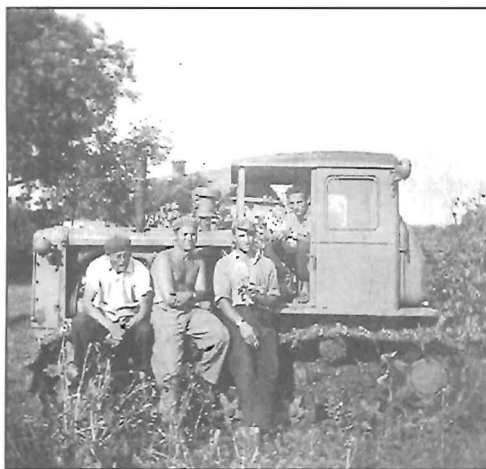
Az endrődi templomban, a katolikus
szertartás szerint eltemetett halottak-
ról 40 évre visszamenőleg, név szerint
megemlékezünk halálozási évfordulójuk
napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló
család, egy éven belül havonta, egy éven
túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt
szeretteikért.

Fényképalbum

Endrődi asszonyok a
Hősök emlékművénél,
hajdani tanácsi dolgo-
zók, a 60-as években

A nagylaposi Újba-
rázda Tsz. dolgozói:
Laskai Lajos, Pely-
va Benő és Szántó
Endre, a gépben
Pelyva Miklós

Az endrődi híd az
1950-es években
- Szujó Vince és
Pelyva Miklós

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Gazdahírek

A 2007-es évi területalapú támogatás lehetséges pénzügyi keletkezését az 54/2007. (VII.2.) FVM rendelet szabályozza. Az egyetemes területalapú támogatás SAPS (Uniós) része legfeljebb 105,52 Euró lehet, amely hektáronként vehető igénybe. A nemzeti támogatás pedig legfeljebb hektáronként 12000 Ft lesz. A hizott bika-tartás támogatása bázisjogosultságoként 41000 Ft, az anyatehéntartás támogatása pedig termeléshez kötötten legfeljebb 28500 Ft, bázisjogosultságoként pedig legfeljebb 8000 Ft vehető igénybe. A területalapú támogatás helyszíni ellenőrzése szeptemberben elkezdődik, és október 16-ig befejeződik annak érdekében, hogy a mielőbbi kifizetés megtörténjen. Az ellenőrzést az MVH ellenőre és a falugazdászok közösen végzik.

Időjárás: Az elmúlt időszakban (08.20-09.20.) 112,6 mm csapadék hullott, amely a betakarításnak nem, de a repcevetésnek kedvezett. A búza vetése nem kezdődött még el. A napraforgók 2-2.5 t/ha körüli átlagtermést adnak. A kukorica betakarítása még a kezdetén van, de 4,0 t/ha átlagtermés várható.

Terményárak: A búza ára szeptemberben 6000-6200 Ft/q körül mozog. A napraforgó napi ára: 8500-8700 Ft/q körül van. A kukorica várhatóan szintén magas 5800-6000 Ft/q áron veszik a kereskedők.

Állattenyésztés: A sertés átvételi ára a kissúlyban 270 Ft/kg. A hizott bika átvételi ára: 380 Ft/kg körül van jelenleg. A magas átvételi árak miatt továbbra sem javult az állattenyésztés esélye a nehéz helyzet átvészelésére.

Vincze Tamás
falugazdász

Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórus Alapítványi hírek

A 2007. év Kodály Zoltán halálának 125 éves évfordulója.

Kodály elképzelése: "Legyen a zene mindenkié!", országsszerte nemzeti programmá vált az 50-es években. A zenei nevelés fontosságáról vallott nézetei ma már világszerte ismertek.

Utad során bármerre jársz, ha zenét hallgatsz, felvidulsz, megnyugszol.

Kórusunk minden évben új zenei műsorokkal igyekszik meglepni, szórakoztatni a közönséget. Ez év februárjában a Német Kisebbségi Önkormányzati bálon német táncdalokat adtunk elő. Május hónap utolsó vasárnapján a Hősök napi rendezvényen énekeltünk.

Ebben az évben műsoron vannak: Kodály Zoltántól, az Esti dal, Nagyszalontai köszöntő, Ave Maria, Stabat Mater, Panque Lingua.

Hans Leo Hassler: Ünnepre jöttünk, Tanzen und Springen.

Samuel Jacobi: Istennek tetszenek, Claudio Casciolini: Panis Angelicus, Claude Gervaise: Táncdal, Johann Sebastian Bach: Ó, nézd, mi szép az élet, Már nyugosznak a völgyek.

Perlini da Palestrina: Jesu, Rex admirabilis, Egy márványszoborhoz.

Giusseppe Verdi: Rabszolgák kórusa, a „Nabucco” című operából részlet.

Jaques Arcadelt: Ave Maria, C. Saint-Saens: Ave Verum.

Brahms: Német Requiem, Bárdos Lajos: Tábornéknél, Este van már.

Wolf Péter: Ave Maria.

Június 6-án, Brahms: Német Requiem című művét német nyelven adtuk elő a Gyomaendrődi Református Nagytemplomban, másnap Szarvason az Evangélikus Ó-templomban, nagy sikerrel. Idén meghívott vendégkórus a Diósgyőri Vegyes Kar volt, Miskolcrol.

Október 4-én a zene Világnapja rendezvényünk a Polgármesteri Hivatal dísztermében lesz.

Október 21-én városunkba meghívott orgonaművész Varnus Xavér, református templom.

Október 22-én az Endrődi Katolikus Templomban ez évi legnagyobb műsorunk, Gyoma és Endrőd egyesülésének 25 éves évfordulónk ünnepe.

Városunkban immár hagyománnyá vált Karácsonyi Hangversenyünk. Ezen évről évre többen vesznek részt. Most Gyomán tartjuk a katolikus templomban, elhunyt Juhos Erzsike, volt kórustagunk emlékére.

Egyre több zeneiskolás gyermeket elkísér a szülő, nagyszülő. Részünkre ez nagy öröm, hiszen ezzel elismerik a gyermekeik és a mi munkánkat, törekvésünket.

Énekkarunk fennállása óta először (11 éves) fordult elő, hogy városunk első embere, a polgármester mint magánember anyagi támogatással is hozzájárul működésünkhöz.

Csatlakozott a Kner Nyomda, Papp Lajos igazgató vezetésével, 40 db kottatartó mappa elkészítésével. Az Önkormányzat Képviselőtestülete 100.000,- Ft támogatást ítelt meg és adott.

Minden mecénásunknak, rendezvényeinken minden résztvevőnek köszönjük támogatásukat. Tisztelettel vesszük, ha minél többen eljönnek meghallgatni, megnézni a Zene- és Művészeti Iskola növendékeinek, valamint kórusunk előadásait.

KÖSZÖNJÜK.

Részlet Kodály Zoltán 1937-ben megjelent *Bicinia Hungarica* című művének ajánlásából.

„Nem sokat ér, ha magunknak dalolunk. Szébb, ha ketten összedalolnak, aztán mind többen, százan, ezren, míg megszólal a nagy Harmónia, amiben mind egyek lehetünk. Akkor mondjuk majd csak igazán: Örvendjen az egész világ!”

A kórustagok nevében

Holubné Hunya Anikó - Gecseiné Sárhegyi Nóra - Horváth Gáborné
Kuratórium elnöke karnagy kuratórium g.v., tag

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Októberi ajánlataim:

- kandallók, szeneskályhák,
- zománcos üstök, üstházak,
- hőszigetelők, olajradiátorok,
- gumicsizmák, esőruhákat,
- fejszék, fűrészek, balták,
- virágföldek, műtrágyák,
- virághagymák, rózsatővök,
- műanyagkukák, műanyagkannák,
- demizsonok, hordók,
- barkácsoló gépek, kéziszerszámok,
- szeged, csavarok,
- munkavédelmi cipők, kesztyűk,
- festékek, hígítók, ecsetek,
- gyertyák, mécsesek,
- konyhai eszközök, izzók, kapcsolók,
- ruhaszárítók, alu létrák

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 10. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2007. október

november

A tartalomból:

Dr. Gedei Margit Gyomaendrődért emléklappal kitüntetett főorvos asszonyt gyerekek köszöntik október 23-án

Ünnepi koncert az endrői templomban - 205. oldal - a képen: Veréb Judit és Kiszely Zoltán

Pázmándi szüret - 220. oldal

És mégis van remény II.

(Deák Csaba cikkének folytatása a 214. oldalon)

Halottainkra emlékezünk...

Ezen a napon minden más
Újra mélyen érint meg a gyász
Nincs már velünk együtt
Kit ismertünk vagy szerettünk
Ma lélekben újra együtt lehetünk.

Eszembe jutnak az együtt töltött napok
Fülemben újra megcsendült a hangod
Szinte látom minden mozdulatod
Nem is tudhatod, mennyire fáj hiányod.

Gyertyákat gyújtunk és mécseseket
Ezek a fények világítsanak Neked
Örök világosságban, békességben nyugodj
Soha el nem felejtünk, biztosan Tudod!

ÚJ DÍSZPOLGÁROK

ÉS KITÜNTETETTEK

2007. október 23-án, az ünnepi megemlékezést követően került sor az ünnepi testületi ülésre a Katona József Művelődési Házban, melyen Gyomaendrőd Díszpolgára Címet és Gyomaendrődért Emléklapoktetet adott át Várfi András polgármester.

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete Díszpolgári címet adományozott Kunkovács Lászlónak és Sárhegyi Andrásnak, emléklapoktetet adományozott néhai Császárné Gyuricza Évának, Dr. Gedei Margitnak, Dr. Csoma Antal Gábornénak valamint Hegedűs Józsefnek.

Képünkön balról jobbra: Dr. Csoma Antalné, Dr. Gedei Margit, Dr. Kunkovács László, Sárhegyi András, Hegedűs József és Császárné Claudia, a néhai Császárné Gyuricza Éva leánya.

Önnnek joga van tudni...

miről döntött a Képviselő-testület októberben

Beszámoló a város egészségügyi helyzetéről, valamint pályázati kiírás a Városi Egészségügyi Intézményigazgató főorvos álláshelyre

Mint már ismeretes 2007 szeptemberében döntött a Képviselő-testület arról, hogy a Városi Egészségügyi Intézményt változatlan formában kívánja továbbműködtetni. Ezért pályázatot hirdet az igazgató főorvos magasabb vezető beosztására. Az elbírálás határideje a benyújtási határidőt követő 30 nap.

Együttel elfogadta az intézmény jelenleg megbízott igazgató főorvosának, Dr. Gedei Margitnak az igen alapos beszámolóját, melyből megtudhattuk, hogy kötelezően ellátandó feladata az önkormányzatnak a lakosság alapellátásának biztosítása: háziorvosi, házi-gyermekorvosi, fogorvosi, alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti, védőnői, iskola-egészségügyi ellátás, valamint a járóbeteg szakellátást nyújtó intézmény működtetése. 1997. jan. 1. óta működik, de folyamatosan változó a struktúrája a „reformhullám” miatt. A szakellátás kiterjed Gyomaendrőd, Dévaványa, Hunya teljes lakosságára, valamint a tudógyógyászat és gondozás tekintetében Ecségfalvára is. Jelenleg az egészségügyi ellátást hetvenkettő egészségügyi dolgozó szolgálja húsz szakrendelés funkcióval.

Egészségügyi szolgáltató váltás a krónikus betegellátásban

A krónikus betegellátás tekintetében, az érvényben lévő beutalási rend alapján városunk lakossága a békéscsabai Réthy Pál Kórházhoz tartozik, ahol viszonylag kevés az adott lakosságra jutó ágyszám. Ezért a Képviselő-testület úgy döntött, hogy a magasabb szintű ellátás érdekében a Szarvasi Szakorvosi Kft. Ápolási Intézetéhez kíván tartozni a jövőben.

Gyomaendrőd 3. számú fogorvosi körzet működtetési jogának átruházása

Dr. Csizmadia Tamás fogorvos a 2007. szeptember 14-én kelt levelében bejelentette, hogy 2007. december 1. napjával praxisjogát eladja, majd ezt követően magánrendelés formájában praktizál majd. A működési jogot Dr. Biczó Virág Mária fogorvos veszi meg, aki a Gyomaendrőd Kossuth út 30. szám alatti székhelyű „Dr. Békés” Fogszakorvosi Bt.-vel áll határozatlan idejű munkaviszonyban, és e jogviszony keretében fogja ellátni a fogorvosi teendőket. A doktornőtől bekért nyilatkozatból megállapítható, hogy a betegeket napi 6 órában fogja ellátni hétfőn, szerdán, pénteken 8-14 óráig, illetve kedden és csütörtökön 13-19 óráig.

Tourinform iroda működtetése

A Tourinform irodát működtető Gyomaendrőd Turizmusért Köhasznú Alapítvány azzal a kérelemmel fordult az Önkormányzathoz, hogy a szerződést 2007. október 30. napjával, közös megegyezéssel bontsa fel. Indoklásában az szerepel, hogy a Tourinform iroda jelenlegi működésével a megnövekedett feladatokat nem kívánja ellátni. A Tourinform irodának a jövőben nagyobb szerepet kell vállalni a város fejlődésének érdekében, ezért a Képviselő-testület pályázatot hirdet az irodavezető álláshelyének betöltésére. A benyújtás határideje 2007. november 30. Elbírálásának határideje: a benyújtást követő 30 nap.

Beszámoló az Ipari Park működtetéséről

A Gyomaszolg Ipari Park Kft. Benyújtotta a testületnek az ipari park működéséről szóló beszámolóját. A véleményező bizottságok az előterjesztést megvitatták, és elfogadásra javasolták. Azonban hozzáfűztek egy ajánlást, mely szerint: az ipari park beépítettsége igen alacsony, ezért erre nagyobb hangsúlyt kell fektetni. Ennek érdekében esetleg fel lehetne venni a kapcsolatot már jól működő ipari parkokkal és tanulmányozni azok sikerességének okát.

Települési hulladékgazdálkodás átszervezése

A Képviselő-testület már 2007 áprilisában tárgyalta a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos tájékoztatóját, s már akkor felmerült a hulladékiszállítási díj bevezetésének lehetősége. Ennek oka: csökkenteni kell az önkormányzati kiadásokat az elkövetkező években a kormány megszorító intézkedései miatt. Ezt a közszolgáltatási tevékenységet, mint ismeretes a Gyomaszolg Kft. végzi, melynek feladata két részből

tevédiök össze. 1. hulladékgyűjtés, 2 hulladékkezelés, amelyet külső üzemeltető végez. Régebben ez a közszolgáltatás szinte csak a hulladékgyűjtésre korlátozódott, hiszen a szeméttelép nem igényelt komoly üzemeltetési költséget. A Regionális Hulladékkezelő Mű beüzemeltetésével azonban a hangsúly áttevődött a hulladék kezelésére, és a befogadási díj bevezetésével jelentősen megnövekedtek az Önkormányzat költségei. A hulladék elszállítás jelenleg a lakosság részére ingyenes, mivel a kommunális adót infrastrukturális beruházások fedezetére kell(ene) fordítani. Ezen kívül a kommunális adó alól az elmúlt évek szennyvíz és útépitési beruházásai miatt számos ingatlan kapott mentességet. A díj bevezetésének lehetőségével a képviselő-testület egyetértett, a díjrendszer kialakításával kapcsolatos alternatívák kiválasztása, pedig a következő ülés napirendi pontjai között fog szerepelni.

Gyomai temető bővítése-településrendezési tervek módosítása

A településrendezési tervek módosítása vált szükségessé, mivel a gyomai temetőben a közel jövőben nem lesz szabad terület, a temető területét pedig bővíteni kell. A területre vonatkozó településrendezési tervek, szabályrendelet és a temető, a közmű építési terveinek elkészítésével a Tér és Terület Bt. (Gyula) tervező céget bízta meg.

Közterület elnevezése Szent Erzsébet emlékére

Az Endrődiek Baráti Köre helyi civil szervezet közterület elnevezési kérelemmel fordult a Képviselő-testülethez: a 2007-es Szent Erzsébet Jubileumi Év alkalmából kezdeményezik jeles személyünkről történő helyi közterületi névadást. Levelük rövid részlete: „Szent Erzsébet 1207. november 14-én született, Árpád-házi királylányként. Példás élete, tragikus sorsa a keresztény világ egyik legismertebb magyar szentjévé avatta.” „Születésének 800. évfordulója alkalmával az egyház 2007-et Szent Erzsébet Jubileumi évné nyilvánította, és kérte a települések vezetését, nevezzenek el közterületet ezen évben.”

Sajnos a kijelölt terület tulajdoni viszonyai nem teszik lehetővé a terület parkosítását, elnevezését, de alkalmasnak látszik viszont a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola és a Lidl áruház közötti közterület külön utcaként történő elnevezésére.

A Képviselő-testület egyhangúlag megszavazta az utca elnevezését.

Sebességmérő berendezések létesítésére pályázat benyújtása

A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium megbízásából a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központ pályázatot hirdetett az országos főutak átkelési szakaszain, a forgalom csillapítására, a gyalogosok védelmének növelésére, a járművek sebességének csökkentésére, alkalmas beavatkozásokra. Városunk esetében a belterületen csak a 46. számú főút nyomvonalán lehet kialakítani a pályázati feltételeknek megfelelő létesítményeket. Az út tulajdonosa a Magyar Állam, kezelője a Magyar Közút Kht, ezért a pályázat során folyamatos egyeztetés szükséges. A létesítmények elhelyezésére a következő helyek jöhetnek számításba:

- Hidfő utca bevezető szakasza (Mezőtúr felől)
- Bajcsy Zs. E. út bevezető szakasza (Mezőberény felől)
- Fő út és Bajcsy Zs. E. út közbenső szakaszai

A beruházás összköltsége 16. 500. 000,-Ft
Ebből önerő: 1. 650. 000,-Ft

A MOBILBUSZ KÖZLEKEDÉSI KFT. próbajáratai.

A MOBILBUSZ KÖZLEKEDÉSI KFT. 2007. október 31-től 2-2 heti próbajáratot indít a városban. Egy úgynevezett **rendelő járatot**, illetve **vasút járatot**. Erre azért van szükség, mert folyamatos panasz érkezett a lakosság részéről a menetrend szerint közlekedő buszjáratokkal kapcsolatosan. A lakossági igényfelméréseket messzemenően próbálta figyelembe venni a szolgáltató. A részletes menetrend meg fog jelenni a helyi sajtóban.

Csoda-Vár Gyermekcentrum Alapítvány kérelme

Csoda-Vár Gyermekcentrum Alapítvány a bölcsődei férőhely bővítéséhez kérte a Képviselő-testület támogatását. A 2007 januárjától működő 10 férőhelyes intézményt 20 főre kívánja növelni. Ennek az oka, hogy a beiratkozott gyermeklétszám 150%-os, így csak 1 éves várakozási idővel tudnak gyermekeket fogadni. A testület támogatja a bölcsődei férőhelyek bővítését 10 főre azzal a feltétellel, hogy csak a jelenlegi 10 főre nyújt önkormányzati támogatást, valamint a férőhelyek bővítésével járó kiadásokhoz anyagi támogatást nem nyújt.

Lehóczkiné Timár Irén
képviselő

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Köszönet az 1%-ért

A Cukorbeteg Gyomaendrődi Klubja ezúton köszöni meg az adófizetőknek a 2006-ban felajánlott 1%-ból kapott 33203Ft-ot, melyet szakmai anyagra és működésre fordított.

Meghívó

Tisztelettel várunk minden érdeklődőt,
2007. december 3-án 17 órai kezdettel a
Városi Könyvtárban ahol

szerző-olvasó találkozóra kerül sor.

Szendrei Géza bemutatja

„Gyomai, endrődi, környékbeli események”
című könyvét.

A Szerző és a szervezők kéri azoknak a személyeknek a jelentkezését, akik maguk vagy családtagjaik, rokonaik, ismerőseik érintettek az 1956-os eseményekben, hogy jelenlétükkel tiszteljék meg a rendezvényt.

Tisztelt Választók!

Várfi András polgármester-képviselő, Lehóczkiné Timár Irén képviselő tisztelettel meghívják a 8-as és 9-es választókerület lakóit 2007. november 14-én 18 órai kezdettel a Blacha úti Közösségi Házban tartandó tájékoztató beszélgetésre. Kérem, hozzák el Önök is problémáikat, észrevételeiket, hogy ezzel is közelebb jussunk a jó megoldásokhoz. Megjelenésükre feltétlen számítunk.

Megújult a Dinya-kereszt

Lelkes hagyománytisztelők összefogással rendbe tették és megújították a kondorosi út mellett, a határban lévő elhanyagolt, ún. Dinya-féle keresztet.

Szeptember 28-án reggel az endrődi templomban szentmise volt a kereszt hajdani felállítóiért és a jelenlegi rendbeteveőiért. Míse után kiment a kis lelkes csapat a határba, és Iványi László plébános megáldotta az útmenti megújult régi keresztet.

A Katona József Művelődési Központ novemberi programjai:

November 12. hétfő 10 és 14 óra Sosem volt cirkusz címmel gyermek-műsor a Békés Megyei Napsugár Bábszínház előadásában.

November 15. csütörtök 17 óra Magyar nóta, operett, sláger EMLÉK-MŰSOR a nemrég elhunyt HAZADI ZSUZSA tiszteletére

Közreműködnek:
Farkas Rozika, Gránát Zsuzsa, Nánássy Lajos, Éliás Tibor
Kísér: a Honvéd Művészegyüttes Zenekara
Szalai Antal Liszt-díjas primás vezetésével
Belépő: 800 és 1.000 Ft.

Kapható a Katona József Művelődési Központban

2007. november 24-én XIV. RUMBA BÁL

A Rumba Táncklub és a Társastánc Alapítvány szervezésében
Az estély műsorában fellépnek a klub kezdő és haladó táncosai.

FELHÍVÁS JÓTÉKONY CÉLÚ ADAKOZÁSRA!

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet-másokért Egyesület, a helyi kereszténydemokraták és a Karitás Gyomaendrődi csoportja idén újra megrendezi a

VI. „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!”

jótevény célú adakozását. Terveink szerint 70 családot, közel 120 gyermeket szeretnénk ebben az esztendőben is megajándékozni a nagylelkű segítségnek köszönhetően.

Helyei: Szt. Imre Katolikus Templom (Gyomaendrőd – Endrődi városrész)

Ideje: Endrőd, 2007. december 15. szombat de. 11. 00 – óra
Gyűjtünk: az elmúlt évekhez hasonlóan tartós élelmiszert, írószert, játékokat, könyveket, fogkeféket, konzerveket, törölközőket, plédet stb, ami egy gyermeknek segítséget jelenthet.

Továbbá keresünk olyan védnököket, akik nagyobb adománnyal és hozzájárulással támogatja a gyűjtésünket.

A felajánlásokat a következő címre várjuk:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Hivatal

5502 Gyomaendrőd, Fő u.1. sz.

Aki anyagilag szeretne segíteni, az a következő címen teheti meg:

Számlaszámunk:

Templárius Alapítvány

Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet

53200015-11060273

A felajánlókat kérjük, hogy adóigazolás miatt adószámukat feltétlenül tüntessék fel a befizetés során a közlemény rovatban.

Köszönettel: Fr. Ungvolgyi János commendator
E-mail: ungvolygi@globonet.hu Mobil: +36 (30) 294-0650

Okmányirodai tájékoztató

Tájékoztatjuk Tisztelt Ügyfeleinket, hogy 2007. november 1-től lehetőség nyílik az Okmányirodába, ügyfélfogadási időn belüli, telefon úttján történő bejelentkezésre, időpontfoglalásra. A telefonos bejelentkezés előnye közé tartozik, hogy előre egyeztetett időpontban, sorban állás nélkül van lehetőség az ügyek intézésére. A telefonon bejelentkezett ügyfelek elsőbbséget élveznek a foglalt időpontban a be nem jelentkezett ügyfelekkel szemben. A bejelentkezés ezen formáját nem használó ügyfeleket a szabadon maradt időpontokban tudjuk fogadni.

Telefonon bejelentkezni legkorábban a bejelentkezés napját követő első munkanapra lehet.

A bejelentkezésre az alábbi telefonszámokon van lehetőség:

66/521-606 – személyi igazolvány, lakcímgazolvány, vezetői engedély, útlevel, parkolási igazolvány, vállalkozói igazolvány, ügyfélkapu regisztráció

66/581-239 – gépjárművel kapcsolatos ügyek, ügyfélkapu regisztráció

Továbbra is lehetőség van az interneten keresztüli bejelentkezésre, időpontfoglalásra, egyes esetekben ügyindításra, melyet a www.magyarorszag.hu weblapról érhetnek el.

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkscillag a négy égtáj felől!
Anyanyelvvel billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér ize, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végso ál munk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

ELŐDÖK NYOMÁT KERESVE Sóczó Ilona tizenhat gyermeke

Sok minden kiszorult az „Annuska néni” cikkből (Városunk, 2006. aug.). Szívesen gondolok az otthon töltött napokra, ezért – mozgalmal év után – folytatnám a beszámolót. A rokonságunk nagyon megritkult Endrődön, így *ha helytörténeti* jellegű az utam, akkor legtöbbször a hétvégeken megüvölő Fő utcai kollégiumban szállok meg. Köszönet érte. Most, azaz tavaly nyár közepén foglalt volt a kolesz, így Nórika nem adta ide legbelső szobáját. Ő egyik unokatestvéremhez ment férjhez.

Jónéhány telefon, faxsz, a gyulai levéltárhoz villámposta (angolosan: i-méjl); még szerencse, hogy Pesten is sokan segítettek terveim előkészítésében: könyvtárak, MTE SZ. Aznap-mosott, napon szárított ágyneműt stb. bepakolva, délután szálltam vonatra. (Kitérő: a gyomai vasúttól 19.55-kor, verőfényes világosban ment az utolsó busz Endrődre! Ez furcsa: turistaszexon közepén vagyunk. Legalább egy iránytűt kéne később is. *Ennyire alvóváros* lett a szülőfalum...?! Máskor, sok éve, községünk egyetlen éttermében fogadott „Zárva vagyunk, mert lakodalm lesz estére”. Gyalogos vagyok, bekaptam volna gyorsan az ebédet a söntésben ...) Megérkeztem Vacerhonba. Kölcsönös csevely családjainkról. Már a vendég is dicsekszik „másfél” unokával. (Azóta eggyel több van!)

Másnap, kedden, július 11-én Kovács Mátyásné Uhrin Anna, anyukám *születésnapja!* Megjegyzés: Nevüket a családban mindig „g”-vel mondták, fűtestvérei így is írták. A név jelentése szlávok nyelvén magyar. Az Uhrin változat nem illik nyelvünkhöz, mert csak keményen lehet kimondani. Gyanútlanok Uhrinnak írják. A németek pedig – ha leírva látják- nyújtó h-ra gondolva Úrin-nak olvassák. Timár Máté egy szarvasi (!) híres nyelvész kérdézetet ez ügyben. A válasz ez volt: úgy lehetett, hogy az Uhrin g-ét valamelyik tőt (!) jegyző felfelé kanyarította h-nak, elvégre az ő nyelvén Prága-ís Praha.

Az első utam természetesen a Szarvasvégi temetőbe vezetett anyám s apám sírjához. (A kocsit folytatásában van, 60 m-re az Uhrin – Sóczó-féle fekete gránit síremléktől.) Régen járt ott közvetlen családtag, rendbe kellett hozni. Metszőollóval csinosítottam az embermagas gyalogfenyőt, ami már-már a nevüket is eltakarta. Sok rokon nyugszik a két említett helyen, *ig... tottam a sírokon*, eltüntettem az elszáradt virágokat stb. Tudom, mások is megteszik ezt.

Sétáltam volna a kedves Temető utcán, melyet az öregek Bangó utcának mondtak. Erre mentünk fürödni a Körösre, a kiszabóba. Most csak elbicajoztam a 6. sz., Benő bácsiék volt háza-előtt; ahol mindig kedvesen fogadták a jó rokont. Ez az épület volt az ősi *Uhrin fészek*, ott született anyukám. (A másik oldalon, a temetőhöz közelebb volt az apám felmenőinek téglakerítéses portája, de az már gyerekkoromban el volt adva.) Irány a templom! Még zárva, de rácson át látható, hogy kifüggesztették a gyászkeretes *Emlékharangot*. Vásárlás a piacon; korombeli erős férfi, gyomai, de jól esik, hogy ismeri családunkat.

Haza a szálláshelyre, a volt Király utcába. Néhány telefon ismerősöknek, hogy figyeljenek majd a déli harangszó utáni, nyolc perces (!), immár édesanyánkért szóló „toronyzenére”. Közben Farkasné igazgató asszony engem hív, van-e szállásom. Kedves. Ki is kereketem a *ligeti iskolába*, ott hagytam 4-5 számot az ABACUS c. folyóiratból, amelybe matek és technika jellegű cikkeket írok rendszeresen. (Apropó: A fentemlített cikkben beharangozott *Pedagógusok Arcképcsarnoka* 2006-os

kötete megjelent. Könyvtárnak dedikált példányt adtam igazgatónő kezébe a SzámAlk-beli találkozózn. Ismerős arcokat találni benne a 16., 38., 60., 97. oldalak táján. Következhetne pl. Ricsai Balázs, aki tanított is a Hajdúságban.) - Irratárunkba kutatni megbizásból majd holnap jövök!

Újra nyeregbe pattanva irány a *plébánia hivatal*. Elegáns, hogy már onnan is lehet gombnyomásra parancsot adni a három harangnak. Mellékesen: anyám édesanyjának egyik húga, Kovács Istvánné Sóczó Monika öntette újra a legnagyobbat. (Emlékszem Moni nénire, akit agg korában a most Gyomán élő Véháné Kovács Irén ápolt. Irénke nemem a teljes rokonság történetét fejben tudó unokatestvérem. A *harangok* súlyadatai, feliratai stb. a „200 éves az endrődi Szent Imre templom” c. csinos könyvecské 29. oldalán és a Városunk 2004. nov.-i mellékletében olvashatók. Pár éve Hanyecz Margit, a nagyobbik fiam és neje, jómagam a toronyban (!) élveztük a „hazai harangszót” Uhrin Péter sekrestyés társaságában.

Most a plébánia folyosóján *áhitattal hallgattuk* Gyuriczáné Szabó Erzsikével a torony lakóinak érces hangversenyét. Szöveges bevezetővel, zárzóval ellátott magnófelvételt készítettem.

A hivatalos teendők már az *irodában*. Oldotton, egymás családait kérdezve olykor. Más ügyfél toppant be: Uhrin lány, ugyan melyik ágból való? Később meg László atya *atyja* nézett be. Kész történelem, amire ő (*Sándor bátyám*) emlékezik. Áthívott a lakásba, ahol felesége betegeskedik. Emlékszem, Erzsike az ablakunk alatt ment el iskolába igyekezve, mert a ridegvárosi kerszthez laktak közel. Apukája, Miklós bácsi, a közel 200 cm magas szépember mutatott nekem először távcsövet. Unokatestvérek voltak apámmal, szerettek kettesben vadászgatni a határban.

Kértem Gy.-né Szabó Erzsikét, hogy másolja le xerox géppel az anyakönyvből az anyámra vonatkozó oldalt. Igaz-e, hogy ikerként született? Régóta terveztem, hogy egyszer hosszabb időt rászentelve, engedélyek, tarifák megfizetése mellett utána járjak a *családi mendemondának*, miszerint Sóczó-Ilona 16 gyermeket hozott a világra?... (Pankó nővérem 17-ről beszél a Szabó Éva-féle rádiós műsorban; U. László doktor édesapjáról írva 18-at említ (Gyomaendrődi Ki kicsoda); testvére, a híres karnagy 21-et mond... De mit mondanak az anyakönyvek!?) Gondoltam, napokig tart búvárokodni a csodatudja hol porosodó matrikulákban. Nem tüntek el a háborúban?...

Hihetetlen, de jó hangulatban, összedolgozva, 2 óra alatt – minden számításba jövő évet átfésülve- *16 kereselési bejegyzést találtunk* az Uhrin-Sóczó házaspár sarjaként!! Majd kiugrottam a bőrből!! Felírtam minden adatot napra pontosan. (Kedves családtörténészek, csak így lehet fárasztó *keresgélést* mások megtakarítani!!) Valószínűleg volt néhány halvaszületés is, ezért említenek 17, 18, szét 21 gyermeket. Az is lehet, hogy más ájszonyé a legutolsó adat. (Csodatálm Erzsike hozzáértését, ahogy a nehéz könyveket és a számítógépet kezelte. Mondja is, hogy – valószínűleg a *Gyuriczák* vastag család-könyvén felbuzdulva-most az endrődi *Timárok*, „feltérképezését” kéri T. Menyhért. Nekem meg a *Sóczó-családfát* kellene elkérnem S. Ferenc piarista tanártól, szeghalmi kollégista társtól.

Lássuk a tényeket! Uhrin Imre és Sóczó Ilona 1878. nov. 18-án kötött házasságot. Megkeresztelt gyermekeik (év, hó, nap itt csak számmal) *Sándor* 1880. 03.18., *Regina* 1882., *Dezső* 1885., *Benedek* 1887., *Regina* 1888., *Ilona* 1890., *Vallburga* és *Orsolya* 1892., *Imre* 1893. 09.10., *László* 1895. 06.24., *István* 1896. 08.10., *Dezső* 1897., *Ilona* 1899. 04.05., *Benjamin* 1900. 03.28., (*Péter*) *Nándor* 1901. 05.08., *Anna* 1906. 07.11. Most tessék összeszámolni! Nyolcan csak 2 hó és szük 4 év közötti időt éltek, de *nyolcan*, a dölt betűvel szedettek (születési dátumuk teljes) felnőtt kort értek meg. Mindegyik családos lett.

Kitérő: *Apámék kilencen* nőttek fel. A legidősebb, Kovács Ilon hozzám az elsőszülött Uhrin Sándorhoz. E két népes család legkisebbjei is összeházasodtak, ők a szüleim. Volt a familiák között egy közbülső házassági kapocs is, de az „szinteltolással”... Itt az 1906-os Szabó Imre-féle fényképen Sóczó Ilonának volt már két unokája, amikor 44 évesen 16-dik gyermekét tartja pólyában. Megjegyzés: kap majd a Tájházunk egy digitalizált, kasírozott másolatot a teljes képről, nevéket odairva.

Nagyon fontos, hogy aggasztóan fogyatkozó nemzetünknek példát mutassunk nagycsaládokkal! Hogy a „legfeljebb kettő” helyett a „legalább három gyerek” szemlélet terjedjen...

Dr. Kovács Zoltán jatek-tanszer@freemail.hu
mobil: (20) 462-3835

Városunk díszpolgárai 2007-ben

A III. Gyomaendrődiek Világtalálkozójának ünnepi záróprogramjához csatlakozott a városi önkormányzat ünnepi testületi ülése, melyen munkájuk elismeréséknél adták át a Gyomaendrőd Díszpolgára, valamint a Gyomaendrődért Emléklapok kitüntetések.

Gyomaendrődért Emléklapok kitüntetését kapták: néhai Császárné Gyuricza Éva (posztumusz), melyet lánya vett át, Dr. Csoma Antal Gáborné, Dr. Gedei Margit és Hegedűs József. Az elismerésekhez a szerkesztőség nevében szívből gratulálunk.

A díszpolgári címet pedig Sárhegyi András és Kunkovác László kapták. (a következőkben a két díszpolgár munkásságát méltatom)

Sárhegyi András az Enci nyugalmazott elnöke

Az 1949-ben megalakult ENCI (Endrői Cipész Szövetkezet) élére kerülve rohamos ütemben fejlesztte a kezdetben törpe szövetkezetet. A kezdeti alapanyaghányt és tőkehiányt a dolgozók lelkesedése és áldozatvállalása hidalta át. Az elnöki poszton sem feledkezett meg egyszerű származásáról és munkatársaival közösen példaeértékű munkát végeztek. Felépítette az új, modern cipőgyárat és nagyszerű üzleti és tárgyalási érzékének köszönhetően az 1970-es évek elejére az ország meghatározó gyárává fejlesztette az ENCI-t. Mint a környék legnagyobb üzeme sok helybéli és a környező települések családjainak adott biztos megélhetést és szakmát az endrői gyár.

Az irányítása alatt felfejlődött üzem a nagyszerű és haladó szellemiséget mutató cipő- és csizma modelljei keresett termékeké váltak nemcsak Magyarországon, hanem már egyre több külföldi országban is. Az Enci cipők által településünket megismerték bel- és külföldön egyaránt. Nyugdíjazása után visszavonultan él, és sajnos végig kellett néznie, ahogyan a csőd szélére majd a teljes bezárásra jutott életműve a nagy múltú szakmai alapokra helyezett cipőgyár. A díszpolgári cím nemcsak a város vezetésének elismerését fejezi ki, hanem annak a több ezer embernek, akik mint a gyár dolgozói tisztelik és becsülik Sárhegyi Andrást.

dr. Kunkovác László DLA h.c. etnofotográfus-vizuális antropológus

A szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola elvégzése után egy évtizeden keresztül az MTI országjáró fotótudósítója volt. 1989: Magyar Művészeti díj; 1996: Balogh Rudolf-díj; 2000: a Magyar Köztársasági Erdemrend lovagkeresztje, 2007: DLA h.c.-tisztelbeli művészeti doktor. 1973-84 között óraadó volt a Magyar Képzőművészeti Főiskolán, lapot szerkesztett, szakkönyvet illusztrált. 1985-89 között az MTI rovatvezetője majd művészeti szerkesztője volt, 1989 óta újra önálló alkotó. Speciális területe a vizuális antropológia. Etnográfiai, kultúr-történeti, szociográfiai témáin évekig dolgozik, az elkészült képgyűjteményeket

1983 óta fotókiállításokká fűzi össze. Nem holt tárgyakat gyűjt össze, hanem élethelyzeteket örökít meg, összefüggéseket keres a néprajzot fellazító emberismeret szellemében. Szamba veszi a régi kultúrák vizuális üzeneteit, a sziklarajzokat, lefényképezi az eurázsiai sztyeppövezetben és a tajgában élő kis népek életét. Művészi-tudományos fényképképzései itthon és kilenc külföldi országban, főként múzeumokban és a külhoni magyar intézetekben több mint száztíz alkalommal kerültek közönség elé.

Könyvei: Osépitmények (2000-2001.), Kece, milling, marásza-Hagyományos halászat természetes vizeinken (2201.), Kőemberek.A sztyepei népek hagyatéka (2002.), Táltosoró (2006.)

A néprajzi munkásságát mindig meghatározza a szülőföldhöz való kötődés. A gyermekkori falusi Endrőd, a gyomai és endrői tanárainak egy életre szóló útmutatásai. A díszpolgári cím, mely a legmagasabb gyomaendrői elismerés azt is kifejezi, hogy nemcsak tudományos munkásságát ismeri el, hanem a település vizuális antropológiai feltárásainak elismerését és támogatását is jelenti.

Ünnepi koncert az endrői templomban

Gyomaendrőd várossá avatásának 25. évfordulóján, s a Gyomaendrődiek Világtalálkozója ünnepi hangverseny volt az endrői templomban.

A következő darabokat hallhattuk:

1. A Gyomaendrőd Zenebarátok Kamarakórusa előadásában meg Gecseiné Sárhegyi Nóra vezetésével: Szokolay Sándor: Mi-atyánk, Arcadel: Ave Maria, Casciolini: Panis Angelicus, Giovanni Francesco: O salutaris hostia, Wolf Péter: Ave Maria, szólót énekelt: Kele Ágnes.

2. A Városi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanulója Cserenyecz Dóra gitárelőadása: Tarrega: Arab capriccio. Felkészítő tanára: Szabó Mária

3. Dopler: Fantazia pastolare. Előadta: Katona Tiborné, zongorán kísért: Vozár Márton. Mindketten a Városi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanárai.

4. Következett műsorszámunkban Kiszely Zoltán előadása, aki városunk szülőte, jelenleg a Szegedi Nemzeti Színház szín-művésze.

5. Most Kodály Zoltán által gyűjtött népdalcsokrot hallgathattuk Veréb Judit énekművész, és Bátki Fazekas Zoltán a szegedi nemzeti Színház operaénekes előadásában. Műsoruk: A csitári hegyek...Kit kéne elvenni.. Árva madár Zongorán kísért: Berg Andrea a Városi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanára.

6. A műsor hegedű-trióval folytatódott. Pappné Németh Hedvig, Kuttner Anikó és Uhrin Viktor adták elő Az egy asszony illatát.

7. Johann Sebastian Bach: Air. Előadta Halász János a Városi Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanára, orgonán kísért Berg Andrea.

8. Vers következett, Kiszely Zoltán előadásában.

9. Shubert: Muzsika sorozatából a C-dürt. Zongorán játszott: Vozár Márton.

10. Böelmann: I. Orgonaszimfónia. Orgonán játszott: Parola Csaba kántortanító, a dévaványai Egyházközség kántora, és a református általános iskola tanára.

11. Hány János: Toborzója következett Bátki Fazekas Zoltán előadásában. Zongorán kísért: Berg Andrea.

12. Händel: Alleluja az „Eszter” c. oratóriumból. Előadta: Veréb Judit, zongorán kísért: Berg Andrea.

13. Befejező műsorszám a Gyomaendrőd Zenebarátok Kamarakórusa, és valamennyi szereplő előadásában: Mozart: Ave Verum Corpus. Első hegedű: Uhrin Viktor, második hegedű: Pappné Németh Hedvig. Brácsán: Kuttner Anikó játszott, kísért: Berg Andrea.

Katolikus oldal

NOVEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor és 17 órakor. Hétköznapokon reggel fél 8-kor.
November 3-án 15 órakor Szent Imre búcsú.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

November 11-én és 25-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.

Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 17 órakor, hétfőn reggel 8-kor.

Szombaton 17 órakor vasárnapi előesti mise.

Figyeljék a templom előtti hirdetőtáblát, mert Timár atya betegsége miatt változhat!

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

NOVEMBERI ÜNNEPEK

1. csütörtök:	Mindenszentek
2. péntek:	Halottak napja
3. szombat:	Porres Szent Márton
4. vasárnap:	Évközi 31. vasárnap
5. hétfő:	Szent Imre herceg
9. péntek:	A Lateráni Bazilika felszentelése
10. szombat:	Nagy Szent Leó pápa és egyháztanító
11. vasárnap:	Évközi 32. vasárnap
12. hétfő:	Szent Jozafát püspök, vértanú
13. kedd:	Magyar szentek és boldogok
15. csütörtök:	Nagy Szent Albert püspök, egyháztanító
16. péntek:	Skóciai Szent Margit
17. szombat:	Nagy Szent Gertrúd
18. vasárnap:	Évközi 33. vasárnap
19. hétfő:	Árpád-házi Szent Erzsébet
21. szerda:	A Boldogságos Szűz bemutatása a templomban
22. csütörtök:	Szent Cecília szűz, vértanú
23. péntek:	Szent I. Kelemen pápa, vértanú
24. szombat:	Szent Dung-Lac András áldozópap és társai
25. vasárnap:	Krisztus Király vasárnapja
28. szerda:	Marchiai Szent Jakab áldozópap
30. péntek:	Szent András apostol

XVI. Benedek pápa levele a Szent Erzsébet-év alkalmából

Árpád-házi Szent Erzsébet születésnapján, július 7-én tette közzé a Szentszék XVI. Benedek pápa Erdő Péter bíboroshoz írt levelét, melyben a Szentatya Szent Erzsébet életművét méltatja születésének nyolcszázadik évfordulóján.

Tiszteletreméltó Testvéremnek,
Erdő Péter bíboros úrnak,
Esztergom-Budapest érsekének,
Magyarország primásának,
az Európai Püspöki Konferenciák Tanácsa Elnökének

Nagy örömmel értesültem arról, hogy ebben az esztendőben különleges módon emlékeznek meg Magyarországi Szent Erzsébet születésének 800. évfordulójáról. Ebből a kiváló alkalomból kérem, tolmácsolja Magyarországot és egész Európát híveinek lelki részvételemet a tervezett ünnepeken, amelyek nagyszerű alkalmat nyújtanak, hogy Isten egész népének és különösen Európának felmutassuk e szent ragyogó tanúságtételét. Az ő híre messze túlterjedt saját hazája határain, és igen sokakhoz, köztük nem keresztényekhez is eljutott az egész kontinensen.

Erzsébet igazi európai szent: kora társadalmi viszonyait tekintve épp úgy, mint napjainkban, az evangelizáció követhető példája. András király és Gertrúd királyné az új, keresztény Magyarország e hiteles drágakövének szülei gondoskodtak arról, hogy az Istenben való örökbefogadott gyermekiség méltóságának tudatában neveljék gyermeküket. Erzsébet magáévá tette Isten Fiának, Jézus Krisztusnak a programját, aki szolgálai alakot öltött, kiüresítette magát, és hasonló lett az emberekhez (Fil 2,7). Kivá-

ló mestereinek köszönhetően Assisi Szent Ferenc nyomába szegődött, személyes és végső életcélként saját életét hasonlóvá alakította Krisztuséhoz, aki az ember egyedüli Megváltója.

A türingiai örörfleendő feleségeként a szegények szolgálatának szentelte önmagát, s ebben a szolgálatában fölismerete az isteni Mesterhez való hasonlóvá válás igazi útját. Egyesítette a menyasszony hozományát az édesanya példaadásával, buzgógn gyakorolta az evangéliumi erényeket, amelyeket Assisi Szent Ferenc iskolájában ismert meg. Az Egyház igazi leánya volt, konkrét tanúságtételével Krisztus szeretetét tette láthatóvá az emberek között. Az évszázadok során sokan követték őt, akik úgy tekintettek rá, mint a keresztény erények tiszta példaképére, amelyeket radikális módon élt meg a házasságban, a családban és az özvegyességben egyaránt. Példája politikai személyiségek számára is ösztönzőnek bizonyult, hogy buzgóságán felbátorodva a népek közti kienegesztődésen fáradozzanak.

A nemzetközi Szent Erzsébet-év, amely

az elmúlt esztendőben, november 17-én kezdődött Rómában, szolgáljon újabb ösztönzésekkel; hogy mélyebben megérthessük Pannónia e leányának lelkiségét, aki ma is emlékezteti honfitársait és az európai kontinens lakóit az Evangélium halhatatlan értékeinek fontosságára.

Bíboros Úr, bensőséges jókívánságaimat küldöm, és kívánom: Szent Erzsébet személyének és művének mind mélyebb ismerete segítse elő, hogy egyre tudatosabban fedezzék fel Magyarországot és egész Európa keresztény gyökereit, a felelős személyek pedig érezzék ösztönzést arra, hogy harmonikus és másokat tisztelő módon fejlesszék a dialógust az Egyház és a polgári társadalom között egy valóban szabad és szolidaris világ építése érdekében. A nemzetközi Szent Erzsébet-év legyen kedvező alkalom a magyarok, a németek és egész Európa számára, hogy megjelenítsék az atyáiktól átadott keresztény örökséget, hogy továbbra is ebben találják meg a szükséges forrást, s hogy a nemrég megkezdett új évezredet igazán termékenyvé tudják tenni.

Miközben mindannyiukra hívom Máriát, Magyarok Nagyasszonya, Szent István és Szent Erzsébet hathatós védelmét, szívessen adom Önre, Bíboros Úr, valamint a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjaira, a papságra, a szerzetesekre és a hívekre egyaránt különleges apostoli áldásomat, bőséges mennyei kegyelmek zálogát.

Magyar Kurír

Az Önkormányzat az októberi ülésén döntött arról, hogy a Szent Erzsébet-év tiszteletére a Gyomaendrődiek Baráti Köre kérésére közterületet nevezzenek el Szent Erzsébetről.

SZENT IMRE 1000 ÉVE

Az idén ünnepeljük Szent Imre herceg születésének 1000. évfordulóját. Ennek kapcsán több országos rendezvényt tartottak. Az endrődi templom védőszentje is Szent Imre. Mi november 3-án, a szokásos Szent Imre búcsún ünneplünk, Kiss-Rigó László püspök úr vezetésével. Újságunk hasábjain most életének felidézésével adózunk tiszteletének.

Szent Imre herceg élete

Szent Istvánnak, a magyarok első királyának és feleségének, Boldog Gizellának a hagyomány szerint több gyermeke volt. A gyermekek azonban nagyrészt már kiskorukban meghaltak. Imre születésének idejét a legújabb történetírás az 1000 és 1007 közötti évekre teszi, helyét pedig Székesfehérvárra.

Imre herceg életével kapcsolatban legnagyobb részét a krónikák és legendák kevés adataira vagyunk utalva. Szüzessége miatt századokon át valami nőies, fiatal, nem e világból való alaknak rajzolták. „Pedig - írja joggal Sik Sándor - Szent Imre kétségtelenül erőteljes, férfias jelenség volt.” Első nevelői szülei voltak, hitre és hitben nevelték, mindennap imádkoztak érte. 1015-től egy bencés szerzetes, Gellért érkezett Pannónia területére, és a király kérésére Imre herceg nevelője lett. A herceg egy velencei krónika szerint „tudós és szent” volt, azaz a világi tudományoknál is jeleskedett, valamint igyekezett az éltszentség útján járni. A veszprémi Szent György templomban imádkozott, amikor szüzességi fogadalmat tett szívében. Ekkor még élhetett valamelyik bátyja, így nem is gondolt arra, hogy a királyi család utódairól neki kellene gondoskodnia.

Amikor tizenöt éves lett, édesapja személyesen folytatta a nevelését huszonhárom éves koráig. Ekkor születtek az „intelmek” is. Eztán feleséget kellett választania, akinek a kilétét pontosan nem tudjuk, azt viszont igen, hogy szüzi tisztaságban élték házasságukat. Föltehető, hogy Imre úgy gondolta, hogy Istennek tett szüzességi fogadalma többet jelent majd az ország javára is, mint az a veszteség, ami ezzel járt.

1031-ben István Székesfehérváron koronázásra készült. Egyet-

Aranymenyegzők

2007. október 6-án Hunyán Timár Mihály és Szabó Teréz ünnepelte ötvenedik házassági évfordulóját. A hálaadó szentmise végén aranymenyegzős áldást kaptak.

2007. október 21-én a hunyai templomban családtagjaik és a hívek kíséretében vettek részt hálaadó szentmisén Hegedűs Ede és Dávid Gizella és részesültek aranymenyegzős áldásban.

2007. október 22-én, a gyomai templomban kaptak áldást hálaadó szentmisén Papp Imre és Roncsek Mária, családjuk és ismerőseik körében.

A gyomai Őszikék Idősek Otthonában Dávid Vilmos Alajos és Szujó Eszter kaptak áldást házasságkötésük 50. évfordulóján Iványi László plébánostól.

Mind a négy jubiláló párnak Isten adjon még további hosszú, boldog életet!

Amit Isten egybekötött...

2007. októbertől 20-án esküdtek örök hűséget az endrődi templomban Timár Zoltán és Szilágyi Orsolya. Isten adjon sírig tartó boldogságot nekik!

len életben maradt fiát akarta megkoronáztatni, amikor meghozták a hírt: Imre herceget vadászat közben egy földühödött vadkan halálra sebezte, és seibebe 1031. szeptember 2-án belehalt.

Szent László király Szent Imrét atyjával, Istvánnal és nevelőjével, Gellért püspökkel 1083-ban az ország főpapjai és világi nagyjai jelenlétében szentté avatta. Azóta példaképe a magyarságnak, elsősorban a magyar ifjúságnak. Nevét szívesen viselik.

Prohászka Ottokárnak írta: „Szent Imre hivatása az, hogy eszményt hirdet, példája kihát századokra, s nemzetének nagyobb szolgálatot tesz, ha az erény uralmát benne biztosítja, mint ha az országot arasznyi uralmával boldogítja.”

Forrás: www.katolikus.hu

Kép: Ismeretlen felvidéki mester: Szent Imre Szent Istvánnal és Szent Lászlóval Szepeshely, 1478

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

ALEXANDRIAI SZENT KATALIN

November 25.
+4. század eleje

Katalin, a szép királylány az egyiptomi Alexandriában élt, és műveltségével kitűnt kortársai közül. Amikor Maxentius császár (305-312) Alexandriába látogatott, halálos ítélettel fenyegették meg mindazokat, akik nem áldoznak a bálványoknak. Katalin a császár elé lépett, és a keresztet vetve értésére adta, hogy keresztény. Bátran vallomást tett arról, hogy egyedül az Úr Jézus Krisztust követi, mert a filozófusok és a költők műveinek tanulmányozása során fölismerzte e világ bölcsességének hiábavalóságát.

A császárnak tett szent Katalin okos beszéde, de kényszeríteni akarta, hogy mutassa be az áldozatot a bálvány-isteneknek. Katalin ezt megtagadta és lehetőséget kért a császártól, hogy tudományosan védje meg hitét. Maxentius ezért sürgősen Alexandriába hívatta birodalma leghíresebb ötven bölcselőjét. A tudományukra hiú bölcselők azonban egymás után hajoltak meg Katalin érvelése előtt. A császár dühében máglyára ítélte valamennyit. Amikor ezeket jajgatások közepette a vesztőhelyre vitték, Katalin azzal biztatta őket, hogy a tűzhalál pótolhatja a keresztséget, és ha hisznek, elnyerik az örök életet.

A császár ezután fölkinálta Katalinnak a császárnői trónust, s ezzel burkoltan a házasságot, azzal az ígérettel, hogy minden városban szobrot állíttat neki. Katalin egyértelműen visszautasította ezt. Ezután Maxentius erőszakhoz folyamodott: letépette Katalinról ékes ruháját és olmos ostorokkal megostoroztatta. Börtönbe vetették, de az ott töltött tizenkét napot Katalin tértítésre használta föl: amikor a kíváncsi császárné eljött, hogy esetleges ellenfelét megnézzze, a kíséretében lévő testőrtisztre Katalin olyan hatással volt, hogy az kétszáz katonájával együtt keresztény lett.

Ekkor a császár halállal kezdte fenyegetni Katalint. Kézítettett egy késekkel felszerelt kerekekből álló kínzószerszert, ami félelmetes zajt keltett. Katalin azonban nem rémült meg. Amikor meg akarták ölni, angyalok mentették meg, és a széttört kerek darabjai sok katona halálát okozták. A látványtól megrémült tömeg tiszteletet adott „a keresztények hatalmas Istenének”, s a császárné kérlette urát, hogy hagyjon föl a harccal, amelyet Isten ellen folytat. Maga is megvallotta, hogy hisz Krisztusban. Erre a császár őt is megkínóztatta, majd a testőrtiszttel és a kétszáz katonával együtt lefejeztette, s kiadta a parancsot, hogy Katalint is fejezzék le.

A vesztőhelyen Katalin arra kérte az Urat, hogy mindazok, akik Krisztus szeretetért megemlékeznek róla (Katalinról), bőséget-lássanak kenyérben és borban, restük egészségét nyerjen és minden földi jóban részesüljenek. Akik tisztelik őt, azokat óvja meg Isten a természeti katasztrófáktól, betegségektől, s főleg a hirtelen haláltól. Aki segítségül hívja az ő nevét, testének tagját el ne veszítse, egészséges gyermeket szülhessen és meg ne haljon gyermekágyban. Utóljára bűnbocsánatot kért az őt segítségül hívók számára. Miután a mennyből hang hallatszott, amely jelezte, hogy kérései teljesülni fognak, fejét a hóhér kardja alá hajtotta.

Ami ezután történt, az a legenda szerint nyilvánvalóvá tette, hogy Katalin kiragadtatott e földi világból: amikor feje lehullott, testéből nem vér, hanem tej folyt. Majd angyalok jöttek, fölemelték a testét és elvitték, hogy a Sinai-hegyen temessék el.

A 6-7. században görögül írt Katalin-passiót valószínűleg a képtisztelet vitái és a képrombolás elől nyugatra menekülő szerzetesek vitték magukkal Rómába, ahol a 14. században kiegészítették gyermekkorának történetével. Eszerint Katalin a ciprusi király lánya, akit szülei csodás ajándékként kaptak Istentől. Miután fölserdült és megkeresztelkedett, másnap megjelent neki látomásban a Szűzanya ölében a kicsi Jézussal, aki eljegyezte Katalint magának.

A középkorban széles körben és nagyon bensőségesen tisztelték szüzességéért és bölcsességéért. Mivel a hit igazságát oly határozottan védte, a teológusok, filozófusok és ügyvédek védőszentje lett. A párizsi Sorbonne egyetem pecsétjébe is az ő képét vésték. Ebből következően a középkori főiskolák, könyvtárak, tanárok és tanulók, szónokok és később a nyomdászok védőszentjükként tisztelték. Mivel utolsó inádságában Katalin a betegeknek és haldoklóknak is segítséget ígért, a késő középkorban gyakran a kórházak patrónájaként is megjelenik; s mert a bőriében oly sokáig kínozták, és volt ereje elviselni, a foglyok is aozzá folyamodtak szabadulásért. Mivel pedig a kínzására szerkesztett kések kerekét összetörték, mindazok az iparosok, akik kerékkel foglalkoztak, szintén segítségül hívták. A házasságra készülő fiatal lányok is segítségért kérték, hogy jó vőlegényre találjanak. A tizenégy segítő szent közé sorolták.

Ünnepség az Esélyklubban

Zsúfolásig megtelt a Rózsakert Esélyklub gyönyörűen feldisznított terme október 13-án.

Ötéves évfordulót ünnepelni jöttek össze a fogyatékkal élő fiatalok, hozzátartozóik, az ott dolgozók és a meghívottak.

2002 őszén nyitotta meg kapuit az Esélyklub az áldott emlékü Császárné Gyuricza Éva kezdeményezésére. Még ugyanabban az évben létrehozták a Kincs az Életed Közhasznú Alapítványt, mely a fogyatékkal élők életminőségének javítását tűzte ki célul.

Az ünnepséget Mraucsik Lajosné, a Területi Szociális Gondozási Központ vezetője nyitotta meg.

Köszöntötte a megjelenteket: Domokos

László országgyűlési képviselőt, Gellai Józsefné, Lehóczkiné Timár Irén, Jakus Imre önkormányzati képviselőket, az alapítvány jelenlévő tagjait, s mindazokat, akik elfogadták a meghívást.

Ezek után ismertetőjében felvázolta az a fejlődési folyamatot, amely a történelem századai során jellemezte az idősekhez, elesettekhez való hozzáállást.

Hosszú volt az út a kezdetektől, amikor a magukról gondoskodni képtelenek sorsukra hagyták, addig, amíg az Egészségügyi Világszervezet a WHO megfogalmazta: a társadalom felelőssége az elesettekkel, fogyatékkal élőkkel való törődés.

Valójában „a közeg tesz fogyatékosá”, ha

sajnálattal, szánalommal közeledik, vagy ha nem vesz tudomást problémáikról.

Ezt követően Peleszné Liziczai Ildikó, az Esélygyenlőség Klub vezetője ismertette az elmúlt öt év történetét, méltatta Császárné Gyuricza Éva elévülhetetlen érdemeit, majd a kezdetektől létszámban egyre bővülő Esélyklub mindennapi életéről tájékoztatta.

Büszkén említette, milyen sikert arattak a dévaványai Borostyánkert Szociális Otthonban fellépő fiatalok cigánytánc paródiájukkal.

Scherk Lászlóné ott dolgozó, fogyatékkal élő nevelő szülőként szólta a jelenlévőkhöz. Nem titkolta, nagyon nehéz egy szülőnek szembesülni ezzel a problémával, folytatás a 212. oldalon

TANYAI ISKOLÁK MISÉJE

2007. június 2-án avattuk és szenteltük fel a Óregszőlőben, a volt Szent Imre Iskola udvarán a hajdani tanyai iskolák emlékét megőrző emlékművet. Néhány hónappal később, október 27-én szentmise volt az endrődi templomban a hajdani tanyai iskolák elhunyt tanítóiért és diákjaiért, valamint az élőkért.

A jelenlévők harangzúgás kíséretében vonultak be a templomba. Az oltár mellett egy-egy égő mécses és egy szál virágot helyeztek el egy-egy iskola emlékének.

Iványi László tb. kanonok plébánossal együtt misézett egy volt tanyai iskolai diák, Szujó Antal keveremesi plébános is.

A helyi plébános beszédét itt közöljük.

Ezen a napon, október 27-én délután pedig a décspaskomi iskola helyén felállított keresztet szentel fel Iványi László plébános. Erről az eseményről a következő számban tudósítunk.

Ha valaki távozni készül a világból, különösen is nyomatékosak az utolsó szavai, mint-egy végrendeletként értelmezzük. Ezekkel a szavakkal küldi Jézus apostolait a világba. Mennybemenetele előtt ezek voltak az utolsó szavai:

„Menjetez tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére, és tanítsátok meg őket mindannak a megtartására, amit parancsoltam nektek. S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.” (Mt 28, 19-20)

Amikor a régi, volt tanyai iskolákra gondolunk, ezeket a szavakat idézzük. Azokban az egyszerű, és sajnos ma már nemigen létező épületekben Jézusnak e szavai valósultak meg.

Tanítsátok őket....

Azok az áldott emlékképedagógusok (sokan már nem élnek, de vannak, akik még hál' Istennek itt vannak közöttünk) ezt tették. Egyszerű és sokszor szerény körülmények között lelkiismeretesen tanítottak sok-sok gyereket írásra, olvasásra, számolásra, földrajzra. 1878-1975 között, egy évszázad alatt több ezer gyereket bocsátottak az élet rögzös országúdjára tudással, becsülettel, emberiséggel felvértezve. Lettek belőlük becsületes családapák, családanyák, lettek a társadalom becsületes tagjai. Tanyai iskolák padjaiból kikerültek munkások, földművelők, de tanítók, tanárok, papok, tudósok, művészek is.

mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek

Nemcsak tudást kaptak, hanem erkölcsi nevelést is. A tudás becsület, erkölcsi értékek nélkül kevesebbet ér. Ezt jól tudták. Ezekben az iskolákban mindenütt hitoktatás is volt. Sok esetben maguk a tanítók végezték, de a plébániáról lelkipásztorok is sokszor kijöttek hittant tanítani, miséket tartani. Az iskoláknak volt keresztje, harangja is.

Aztán jöttek a szocializmus évei. A

tanítóknak nem volt szabad templomba járni, tiltani kellett a hitoktatást. Sajnos, ez a mentalitás nagyon beleivódott a tanítók lelkébe. Még ma is üresek a tanítók, tanárok helyei a templomokban.

Aztán a szocializmus a fejlődésre hivatkozva felmorzsolta a több évszázad óta jól összehozott tanyai közösségeket, megszüntette a külterületi iskolákat. Ez nemcsak az épületek megszűnésével, hanem szellemi-lelki értékvesztésekkel is járt.

Kereszteljétek meg őket...

Igen! Ez ma is komoly feladat! Ne hagyjuk gyermekeinket, unokáinkat pogányoknak. Tegyük Jézus tanítványává őket. Bár igyekeztek az elmúlt években szétválasztani a templomot és az iskolát, sőt a templomot kiiktatni az emberek életéből,

de ezek összetartoznak. Ne hagyjuk a templomot és az iskolát.

S én veletek vagyok mindennap, a világ végéig...

Jézus velünk van, az értékek velünk vannak... nemcsak most, hanem később is... maradandót alkottak, akik itt éltek, tanítottak, és azok is, akik tanulnak. És akik már meghaltak, azok is ma itt vannak velünk. Felidézzük nevüket, emléküket. Munkájuk gyümölcse, szellemiségük ma is itt van közöttünk, bennünk, mint ahogy Jézus tanítása, hite, szellemisége is itt van.

Most hallgassuk meg a Templom és Iskola verset. Egy határon túli magyar kispap, Deák Csaba ajkán még hitelesebben hangzik.

Idézzük most fel ezeket az iskolákat.

- Szőlőskerti (Tímár-Brichse) iskola 1878-1928
- Kisperesi (Csáki) iskola 1894-1975
- Décspáskumi iskola 1900-1966
- Kápolnás iskola 1926-1975
- Ugari iskola 1928-1970
- Szent Imre iskola 1929-1975
- Polyákhalmi iskola 1935-1964

Reményik Sándor:
Templom és iskola

Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állaná.
Ehhez Isten mindannyitoknak
Vitathatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Ti megbecsültök minden rendet,
Melyen a béke alapul.
De ne halljátok soha többé
Isten igéjét magyarul?!
S gyermekeitek az iskolában
Ne hallja szülője szavát?!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

E templom s iskola között
Futkostam én is egykoron,
S hűtöttem a templom falán
Kigyulladt gyermek-homlokom.
Azóta hányszor éltem át ott
Lelkem zsenge tavasz-korát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászzkodnia.
Csak nektek ajánlgatják templomul
Az útszélét s az égbolt sátorát?
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Kicsi fehér templomotokba
Most minden erők tömörülnek.
Kicsi fehér templom-padokba
A holtak is mellétek ülnek.
A nagyapáink, nagyanyáink,
Szemükbe biztatás vagy vád:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

(1925)

De tegyük említést még az „odáti”, azaz a hidon túli iskolákról is. Reméljük, ezek emlékeinek is emlékét állítják majd a volt diákok.

Ezeket az iskolákat az egyház hozta létre, és tartotta fenn sokáig.

Megvalósították Jézus szavait:

Menjetez tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket!

Legyen áldott az emlékü, és az Égi Mestertől kapják meg az örök élet jutalmát!

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szondi István

Tisztelt Olvasó!

A III. Gyomaendrődiek Világtalálkozója részprogramjaként rendeztük meg „Múltunk, jelenünk, jövőnk” címmel néprajzi konferenciánkat, 2007. október 22-én a Rózsahegy Könyvtárban. Az eseményre megtelt a könyvtár olvasóterme. A megjelentek érdeklődéssel hallgatták a településük történetéről szóló előadásokat, melyekben felvillantott értékeink a jelenünk és jövőnk fontos zálogai lehetnek. (Az előadás részletes programjáról az előző számunkban adtuk híradást.) Az alább közölt részlet Gulyás András a szarvasi Tessedik múzeum régészének előadásából való. (Az előadások teljes terjedelemben hamarosan olvashatók a város honlapján www.gyomaendröd.hu)

Gulyás András

Gyoma és Endrőd a régészeti feltárások tükrében (részlet)

„A tájházban az újkőkori Körös-kultúra leletein kívül főként a kora-rézkori Tiszapolgár-kultúra emlékeit lehet megtekinteni, melyeket Árkus Péter régész hozott a felszínre. Az általa Endrőd-Polyák-Dűlő, Hegedűs-tanya lelőhelyen feltárt leletanyag nagy része annak a népnek a hagyatéka, mely végét hozta egy rendkívül fejlett kultúrának a késő neolitikumban. Ez a kora-rézkori nép keletről érkezett hozzánk, és nagyszámú gazdálkodást folytatott. Felhagytak a korábban használt nagy telepekkel, és inkább kisebb, kevés ideig használt településeket hagytak hátra.

A rézkorban jelennek meg az első halomsírok vagy kunhalmok, melyek elszórtan találhatóak kint a határban. Ezeket a sírhalmokat főként a keletről érkező népek állították előkelő származású halottaik számára. Mostanában a sírhalmokat kirabolták, vagy éppen – például a jamnaja kultúra halmaiban – ritkán raktak a halott mellé el nem rothadó mellékleteket a vörös okkeren kívül, mely minden sírban megtalálható. A halomsírokba a halott mellé ebben a korban inkább textileket raktak, a sírok gödrét pedig deszkával fedték.

A bronzkorban sem volt lakatlan ez a terület. Gyoma felett Csuda-bala területén a nagyszemű debreceni halma a középső bronzkori gyulavarsánd kultúra megerősített települését rejtje magában. Ezt a halmot 1986-ban a szolnoki Damjanich János múzeum régésze, Dr. Csányi Marietta tárta fel. Azért a szolnokiak, mert 1972-ben ezt a területet Szolnok megyéhez csatolták. Mellesleg ez a Tell a gyulavarsándi kultúra legnyugatibb erődített telepe.

A tell szó arabul dombot jelent, mely települési rétegekből épül fel, és minden modern település alatt megtalálható. Először a mai Magyarországi területén a késő-újkőkori Tisza-kultúrában található meg teljesen kifejlődve, ami a már korábban említett Tiszapolgár kultúra megjelenésével együtt tűnik el. Ehhez a településformához fejlett társadalmi és gazdasági rendszer szükségeltetett, ugyanis egy helyben kellett lakniuk

huzamosabb ideig. Az itt élőknek már ismerniük kellett egy vetésforgó rendszert, mivel több száz éven keresztül egy helyen laktak. A Bronzkorban visszatérnek a tell települések, melyek általában erődítettek is voltak.

A bronzkorból való az az igen híres lelet, mely a Gyulai múzeumban van beletárolva, mégis a Szarvasi régészeti kiállítás gyöngyszeme. Ez az Endrődi késő bronzkori sisak, melyet 1874 körül a halászkok a Körösből halásztak ki, és azt Kovács István endrődi bírónak adták el. Innen indult el „világhódító útjára” a sisak, mivel az akkori európai régészetben becses és ritka példány volt. Olyannyira, hogy az 1889-es Párizsi világkiállításon is részt vett.

A vaskorban itt élt Szkíták és kelták is több lelőhelyet hagytak maguk után. Közös lelőhely volt az Endrőd-Pavliik tanya, ahol kevés kerámiatöredék mellett egy kard-töredéket is találtak az ásatók. A kelták lelőhelyei közé sorolhatjuk a Gyoma-Eiler-téglagyárat is, ahol Bruno Genito nagyszabású ásásokat végzett 1985-87-ben. De híres szkíta lelet került elő a Gyomai Rigó-halom vagy Lippai halomból is, mely a Magyar Nemzeti Múzeumba került.

A vaskor után az Alföldet, a Római Pannonia provincia kialakulásával egy időben, körülbelül i.sz.50 környékén egy új, iráni lovasnép foglalta el, és az 5. század közepéig itt éltek. Ők voltak a szarmaták. Gyomaendrőd környékén rengeteg a kisebb-nagyobb szarmata lelőhely, amiből az egyik legfontosabb az Endrőd-Kocsorhegy-i szarmata temető. Ezt Juhász Irén tárta fel 1973 márciusában. De ide tartozik Endrőd-Szujókereszt lelőhely is. Egyik temető sem csak szarmata kori. Mindkét temetőben Árpád-kori sírok is vannak. A tájházban lévő kiállításban két szekrény is a szarmata népeesség leleteivel van berendezve.

A szarmata birodalom felbomlott a keletről jövő hun hódítók nyomása alatt. Attila halála után azonban a területet a Gepidák foglalták el. Ez a germán népcsoport 453 után egészen 567-ig, az avarok betöréséig uralkodtak a Duna-Tisza köze és a Tiszántúl felett. Valamint Erdély is az ő kezükben volt. Lelőhelyeiket elszórtan megtalálhatjuk területünkön, ilyen például két Endrőd-öregszőlő-i, vagy a Gyomai Remete-halom.”

Köszönöm

Édesanyám halálának 50. évfordulójára virág mellé

Köszönöm, hogy életet adtál,
köszönöm szived ritmusát,
hogy feltevé körülöttél feletem,
hogy felhőtlen boldog lehettem,

hogy tanítottál mosolyogni,
hogy figyelted botló léptemet,
hogy felém tártad ölelő karod,
s betegágyamnál aggodásod,

hogy tenger szeretet belém áradt,
hogy másnak is bőven jutott,
hogy meséidnek kedves hőse,
mind jó barátom lett nekem,

hogy télben is tavasz csapott meg,
s jégvirág rózsát nyitott,
hogy a hegedűn dal született,
mely gyémánt ablakot nyitott,

hogy volt aki kezemet fogta,
ha rám csüggedés, bánat szállt,
hogy megismertem a bókókert
mosollyal fizető leányt,

köszönöm az emlékedet,
hajad és tested illatát,
az ébren álmódott sok szépet,
ifjúságom boldog korát,

hogy lányokat szültél örömmel,
hogy kedvesek az unokák,
hogy kifogyhatatlan készlet
a szeretet, mit rám hagytál,

hogy majd a végső utamon,
könnyet ejt sok szép Virág,
és pihenésem nyugalom lesz,
mert örök lesz a boldogság.

Endrőd, 1955. nyara

Márton Gábor

BICYCLE-TECHNIKA

Elektromos KERÉKPÁROK, KISGÉPEK.
KEREKESZÉKEK javítása; beépíthető
alkatrészekkel

Hazai fejlesztésű elektromos
háromkerekek építése

Tel.: 06302690088
snimre@freemail.hu
<http://bicycletechnika.atw.hu>

Gyoma néprajza

Rendezte: Cs. Szabó István

A sertéstartás történeti, néprajzi adatai - V. rész

A sertéstartás természetes takarmánybázison; legelők és a legeltetés, pányvás tartás, makkoltatás

SZÜCS Sándor a Sárrét és vidéke sertéstartásáról írta – s ez nyilván a gyomai határ vízjárta részein is így lehetett – a „befogott” félvad sertéseket halon, döngön, gyékénybördön nevelték. Az egész állomány az esztendő elejétől a végéig a határban élő kondában, tavasztól-őszig „hazajáró” csürhében volt. A kondában a magló sertéseket őrizték s ezeknek azokat a malacait, amelyeket mindenféle hizlalás (feljavítás) nélkül innen óhajtottak leőlni. A „sertések falták a parét, gurgyint, mindenféle gezemicét, mer’ a disznó ki tudta magának szőszmótólni a néki valót. Dúrta a posványokat, pocsonyákat, szárazra került nádasokat, fertőket. Madártojás, hal, dög, csicsóka, böngyöle, földimogyoró, különféle gyökerek, csigafélek, madárfióka, bika, kígyó-sikló, s az elhullott sertés vót az eledelük. Bányát dúrt magának a koca, abba vacket hordott össze s ide fíjjalt 4-6 db csikos malacát. Kb. 4-5 hét múlva megjelent a kondába a fijas koca, ilyenkor fogtak a malacok közül gazdánkint ennyihányat 5-6 hetes korban, osztán hazavitték, hogy emberhez, ólhoz, akolhoz szokjik, nomeg osztán moslíkhoz, szemes tengerihez kedve legyik, hogy karácsony tájára egy kis zsírozó is legyik rajta.” Eleink a szemestengeri alatt azt értették ekkortájt, hogy többnyire kiszórtak a sertések elé egy kerekkas tengerit, azon csövesen s azt rágták le a sertések. Az ilyen lápos rétek, ha tavasszal felszáradtak, a sertések feldúrták s a feldúrt, mintegy felszántott talajba kölest vetettek. Feljegyzések szerint igen jó termést tudtak innen betakarítani. Ilyen kölestermésről vannak adatok Csökmőről, Dévanyáráról, közvetlen a gyomai határ mellől. A köles akkor igen tetemes előkelő helyet foglalt el itteni lakosok táplálkozásában s másodvetésként is nagy területen termesztették. A sertések legelőterülete a bellegelőkön is külön lett kijelölve, mert a sertés után semmiféle legelő jószág már nem legelt (úgyszinte a libák után se). Úgy a külső, mint a belső legelőket a jobbágyfelszabadítás és tagosítások után a lakosokra kivette legelőhányadokra osztották (itt most nem térek ki arra, kinek volt „legelőjoga”). A legelőre hajtás alapja a „számosállat” volt. Egy számosállatra számított legelőterületet községenként változóan; pl. Füzesgyarmaton 12/6240-ed rész volt (6240 fő állattartó gazda legelőrésze), erre egy számosállat = 1 db ló, 1 db szarvasmarha (felnőtt korú, pl. tehén, ökör, bika), vagy 2 db tinó, vagy 2 db sertés mehetett ki. Ezek az adatok Gyomán is így léteztek, általában 500 kg elősúly számított egy számosállatnak. Gyomán 1775-ben legeltettek sertéseket a „...vizet között...”.

Egy „sertésfalkában” átlagosan 500 db sertés volt. A gyomai „lápi legelőkről” további adataink; „1798. Die Febr. 13. Bódi Jánosnak Kondás Kakati István két malacát el vesztette... Anno 1800. Die 17. January. Szaniszlai Istvánnak egy két esztendő süldejét a nyáron elvesztvén Nyitrai Ferentz csürhés a mezőn, talált két disznólábbal számolt, de nem bizonyult disznó lábai voltanak, nem bizonyultak egyformának... 1806-ban Ifjabb Szilágyi Ferentz jelentette, hogy az elmúlt esztendőben Szőke János Csürhés előll elveszett egy Süldeje... 1848. July 8-i jelentés szerint az Gyomai Uradalomban szolgál (ez a Wodiáner Báro Uradalma) Kondás Számadó 3 bojtárral, Gulyás Számadó 5 Bojtárral, Csikós Számadó 1 Bojtárral...” 1853-ban újra szabályozták a legeltetési rendet; „...a legelőre nézve elhatározottat, hogy mivel a földbirtokon fekvő közterhek viselése, mind pedig a földnek nagyobb haszonnal kezelhetősége (kezelhetése) tekintetéből célszerűnek és jótékonyknak találtatott, hogy egy fertály föld (8 hold, 1 hold = 1200 négyszögöl) után 1 hold legelő a közösből kivágassék (ti. A közös legelőből) és szántással használtassék (ez már a gabonatermesztés felé mutat, amikor a legelőket feltörik a jobb gabonatermesztés, annak öntözése, gabonaértékesítés lehetősége ezt lehetővé teszi az állattartás rovására (megj. Cs.Szabótól)..., mihez képest a legelő jószág kihajtására nézve szinte elhatározottat; 1. Azon földes lakosoknak, azkik az egy hold földet kiveszik, szabad lesz kihajtani 4 nagy jószágot és két sertést minden fertály föld után, akik pedig az egy hold földet ki nem veszik, azok kihajthatnak illetménybe 5 nagy jószágot és két sertést – az juhok közül pedig 7 db vétetik 1nagyjószág számba – sertés pedig 1 db vétetik 2 juh számba, az bárányok annak idejibe szinte felveendők lesznek 3 db, egy pár számba... Csürhébe pedig tsak a földes ember udvaráról s annak tulajdon jószágja járhat legelőre... sertés pedig, de tsak éppen a nyájra 2 vrt. 30 krajcz. Darabja...” 1875-beni hirdetés; „Azkik disznóikat a Körözs ódali Nyájj közzé óhajtják hajtani, mielőbb jelentkezzenek...” Csapó Mihály gazd’uram feljegyzéseiből 1862-1863-ból; „Nyitrai Sándor Szigetbéli kondás előtt van 3 db disznóm (Megj.: Túl a Körözi részén vannak Sima sziget, Szigetszász, Csapó sziget éppen a gazda családjáról elnevezve). 1863-ba fizettem Sima Szigeti Kondás Nyitrai Sándornak 3 Kosár Buzát, 3 Kosár Árpát, május 29-én 30 Krajczárt az őrzisír. Megfogadtam Kanásznak Virág Jánost, bére 2 Kőből Búza, egy Kőből Árpá, 12 Frt., 10 Vika csüves tengeri, hogyha terem, egy szekér szalma. 1863. Mártzius 23-án meghótt Édes-Atyám Csapó János. Maradt tülle Lábás Jóság

Ló 8 db, szarvasmarha János Ökör 10 db, Fijas Tehén 5 db, Két esztendő Tinó 4 db, három esztendő Üsző 1 db, Három esztendő Tinó 1 db, Rügött bornyó 4 db, (rügött bornyó = választott borjú), Birka 120 db (Megj.: birka = posztógyapjas nyugati fajta, a rackát ekkor már magyar juhknak mondták), Disznó 17 db.”

Gyomán 1944-ben bár „haldoklófélben”, de még megvolt a „csürhejárás”. Amikor aztán a Kazinczy, meg a Mikszáth utcát kiosztották házhelynek, megszűnt a csürhejárás. „Ezidőtájt vót még egy csürhés, oszt elbukált avval a 25-30 db disznóval”. A Kató malom fele a hullámtérbe (két gát köze) „ahun a rigi bikaakol vót, oda is járt egy disznónyáj, de ezek tavasztól őszig ott vótak, nagy nyári melegbe a bikaakolba behajtotta őket. Nyájkondás vót vélek. Ezek nem jártak haza, csak akkor hajtották haza, ha megfijalt a koca, vagy valamék beteg lett, de szeptemberbe osztán legtöbbszőr beszorultak.” A földes gazdáknak volt „elnöke, jegyzője, ez amolyan társaság vót”. A jegyző dolga volt, hogy feljegyezze ki mennyit hajtott ki a neki járó „disznójárára” s mennyit fizetett.

Cs. Szabó István

TESSÉK, LÁSSÉK!

Kérlek, ne légy balga,
Az idő is csak zsákbamacska.
Csalfa csacska macska.
De hidd, ismételnem kérem,
Az irigy időt legyőzhetjük.
Hittel mérve, remélve, élve,
De nem félve-élve!

MEGSZEREM MÁSİK FELEM

Ez soha ki nem fogyó elem,
hanem a jobbik felem.
Tartós elem! – Szerelem!
Nekem mindkét felem
Maga – egyben SZEREMEM.
Ezt soha nem szerelem.
Mindig ép az elem,
Egy elem, az két fél elem –
Sohase fél, pedig EGY Elem.

ÉLETFORMA NORMA

Adj, ha van mind,
Ne kéregess semmit;
Köszönd meg, ha végül kapsz,
És tartsd be, ne csak mondogasd!

DOROTTYA NYOMÁN, GYOMÁN

Ha van valamid,
Sohase tartogasd, adj!
Köszönd szépen, ha kapsz valamit,
Ne kéregess, ha nincs semmid,
Tartsd meg mindig szavad,
Ne csak igéj, adj, adj, ADJ!

2007.09.08.

Gresó Lénárt

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Fejlesztési elképzelések Csíksomlyón

Kegyhelyhez kötődő vendéglátóipar

Idén szeptemberben Litvániában, Vilniusban találkoztak a Mária-kegyhelyek vezetői. A megbeszélésen Csíksomlyót Timár Asztrik OFM képviselte. (...)

A nyugati Mária-kegyhelyek mellett virágzik a vendéglátóipar. Szállodák, vendéglők, üzletek egész sora csalogatja a zárandokokat, kínál

pénzköltési lehetőséget. Ezt nem szeretnék Csíksomlyón, de a minimális infrastruktúrát meg kell itt is teremteni. A kegytemplom udvarán van szálláslehetőség, ám a sok férőhelyes termeket nem az igényes látogatóknak alakították ki. Aki nagyobb kényelemre vágyik, a Jakab Antal Tanulmányi Házban vagy a Fodor Házban szállhat meg. A Jakab Antal Tanulmányi Ház éppen azért csökkentette az árakat, hogy hozzáférhetőbb legyen a zárandokok számára. Szintén a megnövekedett forgalomra való tekintettel a tanulmányi ház étkezőjét vendéglővé alakították át. Aki pedig csak megpihenni és felfrissülni szeretne, a kegytemplom udvarán – éppen az igényekre válaszként – létrehozott és a nyári szezonban működő kávézóban ülhet le. Ami pedig a kereskedelmet illeti, ezt szeretnék egy tisztességes kegytárgyboltra korlátozni. A különösen a nyugati nagy kegyhelyek körül működő „bazársort” nehéz lenne Csíksomlyón elképzelni. De nem is akarják a ferences barátok.

Egy ilyen találkozáson, mint a vilnusi, azelőtt pedig az irországi és máriapócsi volt, össze lehet hasonlítani a keleti, valamint a nyugati kegyhelyeket. A különbség elsősorban az állami támogatás terén szembetűnő: míg a nyugat-európai Mária-kegyhelyeket az illető állam jelentős támogatja, keleten ez a támogatás sokkal kisebb. Csíksomlyó esetében pedig egyáltalán nem létezik. Szerencsére Csíkszereda önkormányzata messzeemenően támogatja a kegytemplom körüli terület felújítását, és külön tervet készített a Szék útja felső, kegytemplom körüli szakaszának rendezésére. Ennek része egy nagyméretű parkoló kialakítása, melynek munkálatait el is kezdték. A már létező parkoló mögötti területet feltöltik, és autóbuszok számára is megfelelő parkolóhelyet építenek ki. A fejlesztésre, az építkezésre, a megnövekedett forgalomhoz való alkalmazkodásra nagy szükség van Csíksomlyón. A pünkösdi búcsúra érkezőkkel együtt évente mintegy millió zárandok látogat ide. A lelki töltekezést igénylők fogadásához, kulturált kiszolgálásához egyre komolyabb infrastruktúrára van szükség. Ennek kialakításához is segítséget nyújtanak az Európai Máriás Háló Találkozókon szerzett tapasztalatok.

TAKÁCS ÉVA Hargita NÉPE

700 évig vártunk az igazságra!

Majdnem 700 éve annak, hogy a Templomos Lovagrendet felszámolták. Egy véletlennek köszönhetően 6 éve előkerült egy pergamen, amelyben egyértelműen le van írva, hogy V. Kelemen pápa a templomosokat az eretnokség vádjára alól még a híres eljárás alatt felmentette. Erről egy könyv hamarosan megjelenik a boltokban, jelentették be a Vatikánban.

Október végére ígérték annak a könyvnek a megjelenését, amit Barbara Frale professzor-nő talált a Vatikáni Levéltárban. Ennek kapcsán lehet bennünk, magyar templomosokban a remény, hogy XVI. Benedek pápa az újjá alapított Templomos Lovagrendet végérvényesen, egy pápai bullával elismeri, amely több mint tíz éve Magyarországon is működik.

Miről is van szó?

2001-ben a neves professzorasszony egyéb kutatást végzett, amikor teljesen véletlenül ráakadt a XVII. századi iratok közé keveredve egy 1307. októberi pergamenre, ami szerint a templomosok V. Kelemen pápa előtti meghallgatását és perét írja le. Sőt az eretnokség alóli azonnali pápai felmentéssel zárult. Sajnálatos módon Szép Fülöp francia király nyomására ezt a döntést a pápa hamarosan felülvizsgálta, és a templomosokat elítélte.

Viszont ez a dokumentum olyan horderejű bizonyíték, amely alapvetően változtathatja meg a templomosok hivatalos, tehát egyházi megítélését, hiszen a köztudott, hogy a végső elítélések, illetve a máglyahalál végződő per kifejezetten világi nyomásra vett olyan tragikus véget.

Ez azért jelentős, mert olyan hiteles iratról van szó, ami végleg megerősíti azt a nézetet, hogy a templomosok az Anyaszentegyház iránti hűsége mindig is töretlen volt.

Nagyon sok a félreértés és hamis állítás a templomosok múltját illetően. Többen megkérdézték tőlem is, hogy hol őrizzük a Szent Grált például. Hangsúlyozni szeretném, hogy nem egy titkos társaság vagyunk, hanem gyakorlatilag is bárki által felkereshető templomosok. Mi a katolikus egyház szellemében és annak szent hagyományait ápoló, lelkiességünk az ősi római, ún. „tridentí” ritusban gyökerezik és hűségünk nekünk is megingathatatlan az Anyaszentegyházunk és

a Szentatya iránt.

Mi lehetett a megszűnéshez vezető út?

A templomos rend a 13. század első felében érte el hatalma tetőpontját. Európa szinte minden országában jelen voltak, gazdagságuk a királyokéval vetekedett. Csodás vagyonuk nemcsak a hatalmas adományokból, hanem a szentföldi missziókat pártoló pénzügyi tranzakcióikból is származott. Kiváltságai révén kikerültek mind a világi, mind az egyházi hatóságok felügyelete alól, egyedül a mindenkor pápa parancsolhatt nekik. Akárhol voltak is házaik, birtokaik szerte Európában és a Közel-Keleten, mindenhol mintegy „állam az államban” működtek. Mindez szemet szűrt Szép Fülöp francia királynak is, aki pontosan szorongató anyagi gondjai miatt számoltatta fel a Rendünket.

A bukás okai

A rend bukásának gyökerei a 13. század végi közel-keleti hatalmi átrendeződésben keresendők. 1291-ben a Szentföld végleg elveszett a keresztények számára, és ez kihívást jelentett a

lovagrendeknek is. Létüket igazoló új feladatot kellett találniuk maguknak. A másik két nagy lovagrend (a német lovagok és a johanniták) könnyebb helyzetben voltak, mint a templomosok, mert ők a harc és a zárandokok védelme mellett betegápolással is foglalkoztak. Ugyanakkor mindkét rend megtalálta azt a lehetőséget, ahová transzportálhatták a kereszténység védelmében és terjesztéséért vívott harc eszméjét: a német lovagok a pogány poroszokkal és más szláv népekkel kapcsolatban evangelizáltak karddal, a johanniták pedig a szintén pogány törökökkel szemben harcoltak még hosszú évtizedeken keresztül. A templomos rend számára a megoldás talán a saját állam létrehozása lett volna – mint amilyen a johannitáké Rodoszon, vagy a német lovagoké a Balti-tenger partján –, de ez nem sikerült nekik, mert szembe kerültek az egyre erősödő Francia Királysággal.

A per

Ilyen körülmények között került sor a történelem első koholt pereinek egyikére a templomosok ellen, amely végül a Rend bukását okozta. 1307 októberében IV. (Szép) Fülöp francia uralkodó egy jól megszervezett akcióval, saját királyságában egyetlen nap leforgása alatt lefoglalta a Rend vagyonát, bezáratta a tagjait, majd eljárást indított ellenük a keresztény vallás meggyalázása miatt. Fülöpnek sikerült elérnie, hogy V. Kelemen pápa a vienne-i zsinaton (1311–1312) feloszlassa a templomosok rendjét. A rend akkori nagymesterét, Jacques de Molay-t is Párizsba csalta, börtönbe záratta, majd 1314-ben máglyára küldte. A templomos birtokok java része a francia király (illetve az adott terület uralkodója) és a többi lovagrend, főként a johanniták kezébe került. Ezek a rendek felvettek a tagjaik közé számos volt templomos lovagot is.

Akit bővebben érdekel a múltunk, jelenünk és munkánk iart, az látogassa meg honlapunkat, ahol napra kész információkat is talál: www.templomosok.hu-n, és amennyiben érdekli az igazi templomos szellemiség azokról pontos képet szerezhet Rend kiadványaiból (Miles Christi folyóirat, A jó harc tanulmánykötet).

Fr. Ungvályi János
Tiszántúli kommandátor

És mégis van remény II.

Szeptemberi számunkban Zsil-völgye természetes szépségeiről olvashatott a kedves olvasó. Most szeretnénk folytatni kalandozásunkat Petrozsényben. Természetes adottságai mellett hadd szóljunk egy pár szót az ottani gazdasági helyzetről is.

A város már alapítása óta a bányászatra fektette a hangsúlyt, így a városban van a Bányászati Trösztnek a székhelye, mely innen vezetik a kilenc alegység vezetését. Ide tartozik hét bányavállalat, egy szénmosó vállalat, egy Bányabiztonsági Kutató Intézet. A városban a közelmúltig két bányavállalat működött, a közelmúltban a gazdasági reformok hatására az egyik bányavállalatot bezárták, így a mai nap már csak egy működik. A városban működik még egy bányagépgyártó és javító vállalat, feldolgozó vállalatok, textilipari vállalat, valamint egy bányamentő állomás, egy Bányabiztonsági Kutató Intézet és egy Bányatervező Intézet. Területrendezés és építkezések terén az utolsó 30 évben a város sokat fejlődött. A repülőtér és az Észak-Petrozsény városnegyedek létrejötte kb. 20.000 lakosnak biztosított lakást, ugyanakkor kb. 1600 magán és állami kereskedelmi cég biztosítja a városlakóknak a beszerzési lehetőséget. Fejlődött a város vízellátási hálózata, melynek hossza több mint 70 km, szennyvíz és vízlevezető csatornák hossza elérte az 59 km-t. A kor-

szerűsített utak hossza eléri a 84 km-t. A város kulturális életének régi hagyományai vannak. A városnak van egy Művelődési Háza és egy petrozsényi íróról, I.D. Sárburól elnevezett színháza, amely 1948-tól működik. A városban működik egy zeneiskola, melynek diákjai számos díjat és elismerést

kaptak nemzeti és nemzetközi fesztivá-

lokön. A bányászat kezdetét és fejlődését mutatja be az 1920-ban alapított Bányászati Múzeum, mely értékes gyűjteményeket mutat be a látogatóknak, és mely nagy szeretettel várja a kedves közönséget.

A város vezetősége testvérvárosi kapcsolatot létesített magyarországi városokkal is: Várpalotával és Tés községgel. A városban az RMDSZ-nek helyi fiókjá van, mely az itteni magyar lakosságot képviseli a helyi és országos közigazgatásban. Petrozsény és a Zsil-völgye lakosságának életében fontos helyet foglal a templomhoz való ragaszkodás. Ez a ragaszkodás adta meg számukra a nemzeti öntudat erős megtartását, magyarságukhoz való hovatartozásukat.

Reménnyel tekintenek a jövőbe, és a nemrég újraindult egyházi iskola diákjainak száma bizakodásra ad okot. Szeretettel várják a magyarországi látogatókat is, hisz a vendég szeretetet tartják a legfontosabb dolognak életükben. Évtizedek nehézségei, szépségei, problémái, örömei arra tanították az ott élő embereket: legfontosabb életünkben az, hogy mindig van remény. Remény a fennmaradásra, a fejlődésre, a testvéri szeretetre, az értékek megőrzésére.

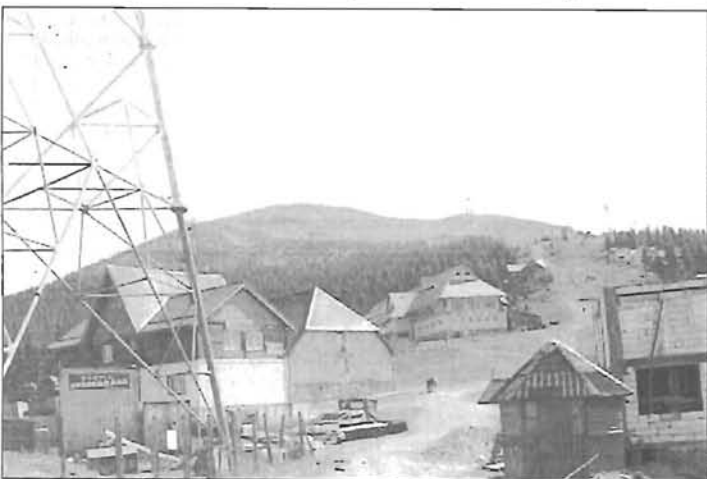
Utolsó szavunk hadd legyen: mindig van remény!

Deák Csaba Zoltán

libegő visz fel a Paringra

épülő menedékházak várják a turistákat a Paringon

DR. KOKA JÁNOS

GKM/18345/2007.

Domokos László úr
országgyűlési képviselő

Budapest

Tisztelt Képviselő Úr!

A 46. számú főút Gyomaendrőd-i hid – Megyehatár közötti szakaszának felújítása ügyében hozzám intézett levelére az alábbiakról tájékoztatom:

Az út-híd üzemeltetésre, karbantartásra és felújításra fordítható éves finanszírozási keretet a költségvetési törvény Útpénztár fejezeti kezelésű célleíranyzata határozza meg. Az Útpénztárból finanszírozott munkák esetében a felújítási sorrend megállapítását – a teljes megyei úthálózatot átvizsgálva – a közútkezelést végző Magyar Közút Kft. Területi Igazgatósága végzi.

Az Országos Közúti Adatbank adatait felhasználva megvizsgáltuk a 46. számú főút jelzett szakaszát. Az útszakasz jelenlegi állapota miatt a sürgősen felújítandó főúti szakaszok közé tartozik, ezért az Útpénztár 2008. évi felújítási forrásának terhére – a legrosszabb állapotú szakaszokat kiválasztva – 2008-ban megkezdni az útszakaszok ütemezett felújítását.

A közútkezelő a beruházás megkezdéséig is gondoskodik a közlekedés helyzetének javításáról a balesetveszélyes burkolathibák megszüntetésével.

Kérem Képviselő urat, hogy tájékoztatásomat elfogadni szíveskedjék.

Budapest, 2007. október 11.

Üdvözlettel:

Dr. Kóka János

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

A takarítlanító manó

Sokszor gondolkoztam azon,
Honnan a sok kosz, piszok,
Házamban lévő tárgyakon,
Ez aztán a nagy titok.

Egy éjjel ébren maradtam,
Elbújtam egy sarokban,
Ugyanis volt egy sejtelmem,
Melyben biztos is voltam.

Az volt az én apró gyanúm,
Hogy létezik egy kis lény,
Ki takarítlanít nálam,
És zavarja őt a fény.

Így éjszaka mulatozik,
Port fúj minden kis tárgyra,
Ez teszi ki az életét,
Ez hön áhított vágya.

Eljött a sötét éjszaka,
Benn csücsültem a szekrényben,
És a kulcslyukon keresztül
Leselkedtem, szétnéztem.

Alig telt el pár pillanat,
Megjelent egy kis manó,
A ruhája olyan rongyos,
Azt még nem látta szabó.

Narancssárga szemeivel
Sunyin körbepillantott,
Kezéből a földre tette
A porcsináló lantot.

Mert bizony volt egy lantja is,
Ami mikor megszólalt,
És eljátszotta azt a szép,
Takarítlanító dalt,

Akkor bizony az utcáról
Az összes por besétált,
Gondoltam, hogy ez a manó
Másodpercig sem tréfál.

Mikor a szép muzsikára
A porszemek bejöttek,
Bennem megfogalmazódott
Egy fantasztikus ötlet.

Mi lenne, ha én elkapnám
A takarítlanítót,
És megjátszanám előtte
A szigorú tanítót.

Így is tettem azon nyomban,
A szekrényből ugrottam,
Rászóltam a kis manóra
Visszafogott nyugodtan.

-Ide figyelj, pindur manó,
Te egy kicsit huncut vagy,
Azt ajánlom, engem most már
Végre egyszer békén hagyj!-

A manócska meglepődött,
Eltátotta a száját,
Azt is mondta mérgesen, hogy
-Kutyafülét, bokáját!

Elkaptad a frakkomat te
Szemfüles kis csemefé,
Ettől fogva házacskádban
Sok por és kosz lehet-e?-

Innentől már az én házam
Csillog, mint a tiszta hó,
Ez bizony az életemben
A legjobb, a ragyogó.

Azt kívánom mindenkinek,
Kapja el a manóját,
Így lehet csak portalanná
Valamirevaló ház.

Fűrj Katalin

SPORT

Kétegyháza – Gyomaendrői VSK: 0:1
Szeptember 22-én két harcos kedvű csapat találkoztak. Értékes 3 ponttal erősítette a tabellán helyüket.

Október 2. Gyomaendrői VSE – Doboz: 6:3
120 néző. Góllövő Mester, Katona, Feuerwerker 2-öt és Horváth 11-esből. Igen jó iramú mérkőzés volt, legjobbak: Kiszely, Beinshrot, Kurilla, Feuerwerker.
Tabella: 5. hely, Gyomaendrőd 4, 2, 2, 19:12-, 14.

Október 7. Sarkad – Gyomaendrői VSK: 0:1

Fegyelmezett, jó játékkal győztünk.

Tabella: 5. hely, Gyomaendrőd 5, 2, 2, 20:12, 17 pont.

Október Gyoma FC – Jamina: 3:1

Jó: Tolnai, Toldi, Bela, Horváth.

Góllövő: Horváth 2-öt, Toldi.

Tabella: Gyoma FC 4, 1, 4, 18:13, 13.

Október 14. Endrőd – Tótkomlós: 0:1

Sok durvasággal tarkított mérkőzés, durva ellenfél.

Jók: Kiss, Kurilla, Mester.

Gyakori volt a meccs alatt, hogy emlegették a kis Kővágót, aki sok nehéz helyzetet góllá értékesített.

Tabella: 6. Gyomaendrőd 5, 2, 3, 20:13, 17 pont.

Csapat játékosai: Hanyecz István, Horváth Zoltán, Kiszely György, Nagy László, Feuerwerker Béla, Hídvégi Imre, Beinshrot Zsolt, Uhrin Tamás, Mester Levente.

Cserejátékosok: Katona Csaba, Laurinyecz Albert, Maracskó Dávid, Raffael Henrik, Békési István, Gyuricza Máté.

Hiányoljuk a „kis” Kővágót.

Október 21. Telekgerendás – Gyomaendrőd VSE 1:4 (1-2) Száz néző j. vezető: Rózsa.

Góllövő: Kiss, Kiszely kettőt és Kurilla.

Ennyivel jobbak voltak az endrődiek. Győzelmük még ilyen arányban is megérdemelt.

Tabella: 5. Gyomaendrőd VSE: 6, 2, 3, 24-14-20

Ifi: Telekgerendás-Gyse 0:3. A fiatalok kitettek magukért.

Október 22: megyei I. Oszt. Gyfc-Kaszaper: 0:2. 200 néző. Gyengésként játszottak a hazaiak.

Tabella: 7. Gyoma: 5, 1, 5, 20-16, 16 p.

Márton Gábor

„KÉZIMUNKA RÖVIDÁRU”

Új helyen!

Gyomán, a Fő út 181/1 szám alatt, a WATT Villamossági Bolttal szemben várom a kedves vásárlókat.

„ZIPPZÁR, GOMB, CÉRNA, KÖTŐ- és HORGOLÓFONAL, ZOKNI, HARISNYA, GOBELIN, KONGRÉ”

Nyitva: H-P 9-12, ½ 2-5, Sz: 9-12

DOMOKOS LÁSZLÓ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

BÉKÉS MEGYE KÉPVISELŐ-
TESTÜLETÉNEK ELNÖKE

5601 Békéscsaba, Derkovits sor, Pf.: 118
Telefon: 66/441-156, Telefax: 66/441-609

Sajtóközlemény

az Arad-Békés Megyei Vegyes Bizottság
alakuló üléséről

Arad és Békés megyéknek a kapcsolata az 1980-as évek elejére vezethető vissza. 2003-ban az átalakuló körülményekhez és elvárásokhoz igazodva megújításra került az együttműködési megállapodás. Az azóta eltelt időszak változásai, Magyarország és Románia EU-s tagsága, a 2007-2013-as időszakban megnyíló lehetőségek 2007-ben ismételten szükségessé tették a megállapodás megújítását. Ennek célja az együttműködési területek kiszélesítése és konkrét együttműködési projektek előkészítése és megvalósítása. Ezért Békés Megye Képviselő-testülete, valamint Arad Megye Tanácsa határozata alapján 2007. március 2-án Békéscsabán aláírásra került a megújított együttműködési megállapodás.

A megállapodás meghatározta egy Vegyes Bizottság felállítását. A Vegyes Bizottság feladata az együttműködési megállapodásban foglaltak realizálása valamint az operatív együttműködés, egy szakterületi alapon kialakítandó albizottsági struktúra kialakítása.

Az Arad-Békés Megyei Vegyes Bizottság 2007. október 11-én tartotta alakuló ülését, a Békés Megyei Önkormányzat épületében. Az ülésen részt vettek a két megye elnökei, alelnökei és főjegyzői, a vegyes bizottság delegált tagjai, valamint a két hivatal szakemberei.

A Vegyes Bizottság az ülésen megválasztotta társelnökeit, Dr. Jeszzenszky Géza, Békés Megye Képviselő-testülete volt alelnöke, valamint Buza Gavril, az Arad Megyei Tanács alelnöke személyében.

Az ülésen felállításra kerültek az albizottságok, az alábbiak szerint:
Terület- és Infrastruktúra Fejlesztési Albizottság
Humán Fejlesztési, Kulturális és Egészségügyi Albizottság
Környezetvédelem, Sport és Turizmus Albizottság

Az albizottságok a Vegyes Bizottság tagjaiból, valamint a később felkérendő szakmai szervezetek képviselőiből állnak, feladatuk pedig a szakterületükhöz igazodó konkrét együttműködési projektek és az ehhez kötődő partnerségek feltárása, a projektek megvalósításának irányítása, nyomon követése.

A Vegyes Bizottság felkérte munkaszervezeteit, a Békés Megyei Önkormányzati Hivatalt és az Arad Megyei Tanács Hivatalát a működés kereteinek, a Szervezeti és Működési Szabályzatnak a kidolgozására, amelynek elfogadására a következő ülésen kerülhet sor.

A Vegyes Bizottság konkrét, projekt szintű együttműködések kialakításáról és további kidolgozásáról is döntést hozott, elsősorban a közlekedési infrastruktúra, a gazdasági együttműködések, bizonyos humán és környezetvédelmi fejlesztések területén. Ezen projektek pályázatait formálását elő kell készíteni a pályázati kiírások 2008. elején várható megjelenéséig. Emellett a Vegyes Bizottság olyan, nagyobb volumenű fejlesztésekről is tárgyal, amelyek a határtérsegekben valós igényként jelennek meg. Ilyenek a határtérsegek útjainak és hidjainak összehangolt fejlesztése, határtérsegi turisztikai program, kutatás-fejlesztési program, valamint a közös vizgazdálkodás fejlesztése. A Vegyes Bizottság határozatban kérte a két ország kormányát, hogy ezen projekteket a 2007. november 7-i Román-Magyar Együttes Kormányülés keretében tárgyalják meg, és biztositásnak elkülönített forrásokat részletes kidolgozásukra.

Békéscsaba, 2007. október 11.

Domokos László

Sajtóközlemény

a Vajdaság Autonóm Tartomány és Békés Megye Önkormányzata közötti együttműködési megállapodás aláírásáról és a jövőbeni együttműködés konkrét szakmai területeiről

Békés Megye Képviselő-testülete az elmúlt időszakban arra törekedett, hogy a megye felzárkózása érdekében elfogadott és megvalósítandó nagyprogramok megfelelő kereteit kialakítsa. Ezek egyik fontos eleme a kétoldalú nemzetközi együttműködések kiterjesztése, elsősorban közös együttműködési projektek megvalósítása érdekében. Ennek a folyamatnak egy fontos állomása, hogy az Arad és Bihar megyékkel megújított megállapodások aláírását követően 2007. október 5-én aláírásra került Vajdaság Autonóm Tartomány, valamint Békés Megye Képviselő-testülete közötti együttműködési megállapodás.

Az aláírt megállapodás hivatalos formában is megerősíti a gazdasági, tudományos, egyéni szellemi, oktatási és kulturális területen jelentkező együttműködés iránti igényt, és kiterjed az alábbi területekre: gazdasági élet, kis- és középvállalkozások, területfejlesztés és területfejlesztési tervek, kultúra, sport, turizmus, szociális gondoskodás, szakmai oktatás, környezetvédelem, civil társadalom, közigazgatás, infrastruktúra, gyermek és ifjúságvédelem, határon átnyúló és határmenti együttműködések.

A megállapodás aláírását követően Domokos László, a Békés Megyei Közigyelés elnöke, valamint Predrag Grgic, Vajdaság Autonóm Tartomány regionális és nemzetközi együttműködések minisztere megbeszélést folytattak az elkövetkező időszak legfontosabb teendőiről.

A megbeszélés során megállapodtak abban, hogy az első időszakban a kulturális együttműködésre, ezen belül is elsősorban a színházak, a könyvtárak és iskolák közötti kapcsolatok erősítésére, a természetvédelmi együttműködésekre, a vállalkozásfejlesztésben szerzett tapasztalatok gyakorlatba való átültetésére, valamint a turizmus közös fejlesztésére helyezik a hangsúlyt. A fenti konkrét együttműködési

KÖSZÖNTŐ AZ IDŐSEK VILÁGNAPJA ALKALMÁBÓL

Az Idősek Világnapján szeretettel gondolunk mindazokra, akik egy hosszú élet munkáját és rengeteg tapasztalatát tudhatják maguk mögött. Minden évben egyszer köszöntjük őket, de szeretetüket, bölcsességüket az év minden napján érezzük. Ők hordozzák generációkon keresztül azokat a tapasztalatokat, hagyományokat, melyek be vannak kódolva valamennyiünk génjeibe. Figyelnünk kell rájuk, hiszen ők azok, akik végigélve egy örömmel és küzdelmekkel teli életet, az idős kor bölcsességével már helyre tudják tenni a dolgokat és tudják mi az a jó, amit tovább kell adni és mi az a rossz, amit el kell kerülni az utánuk jövő generációknak.

A mi feladatunk, hogy idős embertársaink számára olyan életkörülményeket biztosítsunk, mely lehetővé teszi számukra az öregkorhoz méltó derűs életet. A család gondoskodása mellett a társadalomnak is mindent meg kell tenni azért, hogy a megérdemelt pihenés éveiben megkapják mindazt a támaszt, mely megszépítheti, teljesebbé teheti napjaikat. Vigyáznunk kell rájuk, segíteni őket, hogy a hosszú évek kemény munkája után megkapják azt az anyagi és erkölcsi támogatást, amellyel örömteli életet élhetnek.

Nemcsak ezen a napon, hanem mindig meg kell tenni mindent azért, hogy érezzék, fontos részei az életünknek és nem hagyjuk magukra őket. Ez azért is nagyon fontos, mert ők a megszorítások legnagyobb vesztesei. A gyógyszerek árának emelkedése, a vizitdíj, a rezsiköltségek, az élelmiszerárak növekedése őket sújtja leginkább. Nem hagyhatjuk, hogy kiszolgáltatottságuk tovább növekedjen. Meg kell állítani az időseket sújtó intézkedések bevezetését!

Szüleink, nagyszüleink mosolya és gondoskodása most is rengeteg erőt sugároz felénk, az ő kitartásuk, szeretetük felbecsülhetetlen kincs számunkra. Köszönettel tartozunk a hosszú évek alatt végzett becsteltes munkáért és jó egészséget, tartalmas, boldog életet kívánunk minden idős embertársunknak!

Domokos László
a Békés Megyei Közgyűlés elnöke

A jövő nemzedékét ki oktatja?

Miközben a kormányfő arról beszél: baj lesz, ha a tanárok nem kapnak elég megbecsülést, baj lesz, ha elkerülük a fiatalok a pedagógusi pályát, aközben, a kormány intézkedéseinek köszönhetően, országosan mintegy 8.223 pedagógus vesztette el állását.

Miközben Gyurcsány Ferenc arról beszél, hogy az iskola és a kultúra ügye nemzeti ügy és sorskérdés, aközben iskolákat zárnak be, 30 milliárdot vontak ki az oktatásból, így átlagosan 21 ezer forinttal kevesebb jut minden óvodásra, iskolára.

Békés megyét sem kerülte el a kormány úthengere. Településeink a kormány megszorító intézkedései miatt – amit ők csak reformnak neveznek – sok esetben fájdalmas lépések meghozatalára kényszerültek az intézményfenntartók: a forráselvonások munkahelyek megszünetését, az intézmények összevonását eredményezték. Van, ahol megszünt az alsó tagozat, van ahol az iskoláskorú gyerekeknek másik településre kell járniuk, hogy tanulmányaikat folytathassák.

Domokos László
országgyűlési képviselő

területekhez kapcsolódóan a Békés Megyei Önkormányzat és a Vajdaság Autonóm Tartomány szakemberei még ebben az évben szakmai programegyeztetést folytattak annak érdekében, hogy jövő év elejére olyan konkrét együttműködési projektek legyenek kialakíthatóak, amelyek elindításáról a két fél vezetése közösen tud döntést hozni.

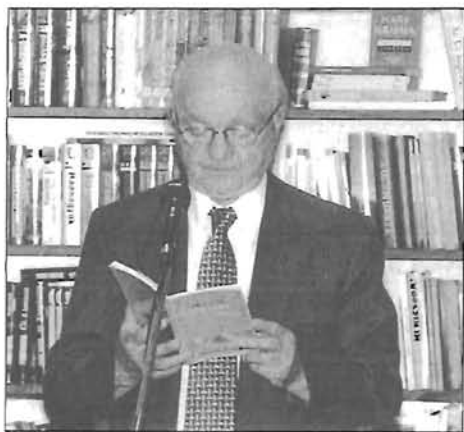
Békéscsaba, 2007. október 11.

Domokos László
a Békés Megyei Közgyűlés elnöke

Irodalmi oldal

Máczt István: LÉLEKzetvételeim Szívdobbanások

Mindig öröm Maczt Istvánnal találkozni. Találkozni vele személyesen, egy-egy levélen keresztül vagy könyvei olvasásakor.

Öröm hallgatni is, író-olvasó találkozón éppúgy, mint elővenni és „belelapozni” sokadik kiadását megért könyvébe és hangoskönyvébe, az Örülj velem!-be.

Szuggesztív elő-

adásával ráhangol és rákapcsol bennünket arra az energiaáramlásra, mely mindig ott van a befelé és felfelé figyelő ember megnyilvánulásaiban, és láthatatlan szálaival összeköt valamennyiönket.

Lélekzetvételek

„Levegő élteti a tüdőt. Igazság, jóság, szépség, élteti a lelket. Lélegzetvételeink juttatja tüdönkbe a levegőt. „Lélekzetvételeink” által jut lelkünkbe az igazság(felismerjük), a jóság(akarjuk), és a szépség(meglátjuk).

Lélegzet nélkül nem élhet az ember. Lélekzet nélkül meghal a lélek” - írja legújabb könyvének, a LÉLEKzetvételeim Szívdobbanások címűnek bevezetőjében.

Igazság, Jóság, Szépség. Lelki szükségletek. Lelki egészségünk alapelemei, melyek titokzatosak, fel- és megfejtésre várók, mint maga a lélek. Csak „közelíteni” tudunk ezek lényegéhez, „sejtésünk” van „tetteikről”, életünkbe betöltött szerepükről. Mikor és hogyan jelenik meg e három alapérték emberi világunkban, megjelenik-e, s vajon fokmérője-e szűkebb-tágabb kapcsolatainknak!

Embertől Istenig jutva így ír:

„Isten szól hozzám-

Minden igazságban üzen.

Látom az Isten-

Minden szépségben elem sejlik.

Közel az Isten!

Minden jóságban Ő ölel.”

A Szívdobbanásokhoz- mely a kötet második része- ezt tanácsolja: „Kérem e könyvecskét ne olvassák! Mélyedjenek el a gondolatokban, izlelgessék a szavakat, imádság szavai ezek. Az ima nem monológ, két személy meghítt személyes önközlése. Ima. Ha leirták, akkor másnak „hír” Valakiről és egyéni tanúság: Isten és ember közötti kapcsolat Én-Te viszony. Hit. Remény. Szeretet. E könyvecskét kérem imádkozzák!”

Hány arca van az igazságnak, jóságnak, szépségnek! Ezer! Milli-
lió!?! Megszámlálhatatlan, mint a tenger hullámverése. Hiszen
másként igaz az igaz a csecsemőnek, másként a kisgyermeknek, az
ifjúnak a felnőttnek és az aggnak. A jóság és szépség is más-más
életkorok szerint, holott egy, ECYETLENEGY, de aki felfogja, éli,
személyiségének egyetlenegységén keresztül láthatja és élheti.

ECYETLENEGY a szép, a jó, az igaz, bár megszámlálhatatlan
arcra néznek ránk.

Az igazság felkiáltójel. A jóság nyitott, mint a kettőspont. A
szépség kérdőjelekkel tele.

Az igazság felé az ész törhet, de birtokba csak a hit veszi.

A jóság felé az akarat törekszik, de a remény ülteti szívünkbe.

A szépség felé ezer vonzalom húz, de lelkünkbe a szeretetet va-
rácsolja.

Sem az időnek, sem a térnek nem foglya a szépség, az igazság, a
jóság. Időfölöttiek, bár időben történnek. Térfölöttiek, bár a térben
zajlanak.- Akiket áthatnak, sem térnek, sem időnek nem rabjai: sza-
badok!

A jóság termi a jötteteket, a szépség csupán átragyogja. Az igaz-
ság igazra tesz, a szépség csupán fénybe vonja. A szép egyszerűen
van, passzivitásában mégis ugyanolyan aktív, mint „testvérei.”

Megismert igazságunk részleges, megtett jóságunk töredékes,
alkotott szépségünk fogyatékos- mégis, külön- külön és együtt ta-
núságot tesznek az Abszolút Igazságról, az Abszolút Jóságról, az
Abszolút Szépségről, amely/ aki maga az Isten.

Az Istenben keresett szépséget a világban találok meg, a világ
szépsége pedig Istenhez vezet.

Uram- oly szépen ígérted: „Boldog, aki nem lát és mégis
hisz.”Valóban nem látlak Istenem, mégis hiszek, „örök életre szökő
vízforrás” a hitem, amelyben ott a remény és él a szeretet.

Uram- hálásan kö-
szönjük tenéked, hogy
az isteni erények, a hit,
remény, a szeretet em-
berivé teszik az életet.

Uram- kérem, ha-
lálomig kísérjen a hit,
kapaszkodjék beléd a
remény, és a szeretet
Veled lépje át a küszö-
böt...

Máczt Istvánt 2007.
szeptember 21-én Ceg-
léd város díszpolgárává
választották. Szeretettel
gratulálunk, kívánunk
további boldog, alkotó
életet!

Polányi Éva

2007. október 26-án az OMart könyvesboltban találkozhattak
az irodalombarátok Gergely Ágnes Kossuth-díjas költővel. Decem-
beri számunkban erről olvashatnak lapunkban..

Ízes Ízek

November

Hagymasaláta

Kis fej hagymákat tisztítunk meg (minél kisebb, annál gusztusosabb) és sós vízben üvegesre főzzük. Lecsepegtetés után forró olajon szép barnára sütjük. Tálra tesszük, megöntözzük ecettel, sózzuk és ráöntjük az olajat, amin pirult. Hidegen tálaljuk savanyúság gyanánt.

Seidl Ambrus

MŰHOLDAS FÖLDI ÉS WiFi antennák

Digitális műholdvevő már
14 900 Ft-tól

UPC Direct
NÉZZÜK A MINŐSÉGET

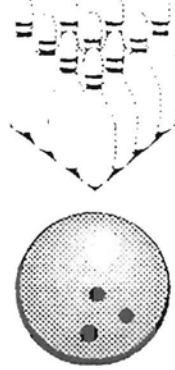
Széles választékkal és kedvező árakkal
várjuk az érdeklődőket.

Telex Távközléstechnika
Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kivánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok, Csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek, Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika Szegek, csavarok, zárok, lakatok Fűrdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: (66) 386-909

Hitellehetőség! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

THERMIX
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

SZTAHO JENŐ, aki Endrődön a Szőlőskert u. 13. sz. alatt lakott, 2007. október 26-án visszaadta lelkét Teremtőjének.

özv. TÍMÁR SÁNDORNÉ TÍMÁR FRANCISKA, aki Endrődön a Kilián tér 12 alatt lakott, súlyos betegség után megtért égi Urához. Gyászolja: családja.

TORMA BÉLA, aki Gyomán a Kato- na József út 44-ben lakott, 2007. október 22-én az égi hazába költözött. Gyászolja: családja.

Köszönetnyilvánítás

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik TÍMÁR SÁNDORNÉ TÍMÁR FRANCISKA temetésén, gyászmiséjén megjelentek, és imájjukkal, tiszteletadásukkal a család fájdalmát enyhítették. A gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Teme-
tőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.
További információ a plébánián hivatalos
időben személyesen, vagy a 66/283-940-es
telefonszámon.

Az endrődi katolikus temetők takarí-
tását, karbantartását támogatjuk ado-
mányok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébá-
nián hivatali időben (munkanapokon
8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egy-
házközségért Közhasznú Alapítvány
számlájára befizetéssel vagy átutalással.
Számamlaszámunk: 53200015-10003231
Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus
szertartás szerint eltemetett halottak-
ról 40 évre visszamenőleg, név szerint
megemlékezünk halálozási évfordulójuk
napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló
család, egy éven belül havonta, egy éven
túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt
szeretteikért.

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Gulász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk
meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzá-
járultak!

Fényképalbum

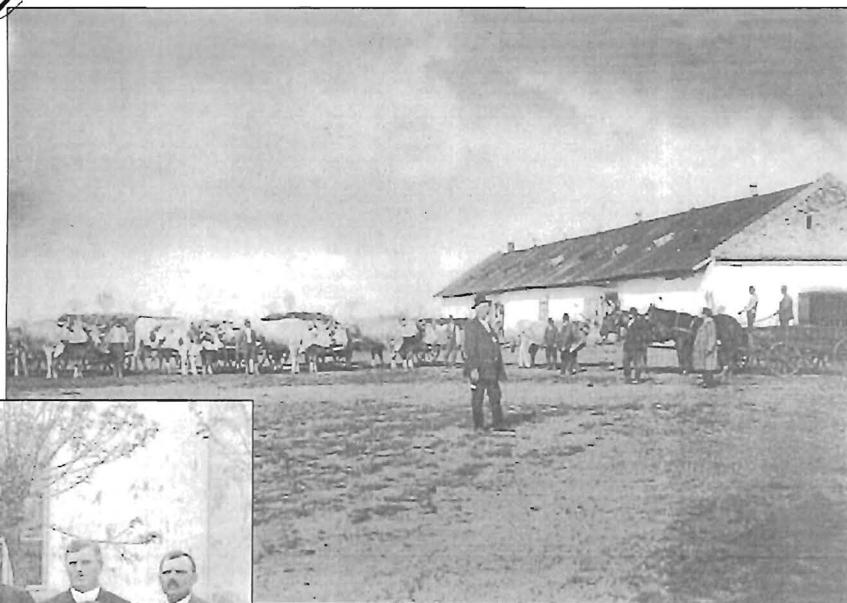
Elöljáróság 1928-ban

balról jobbra, első sor (akiket felismertünk):

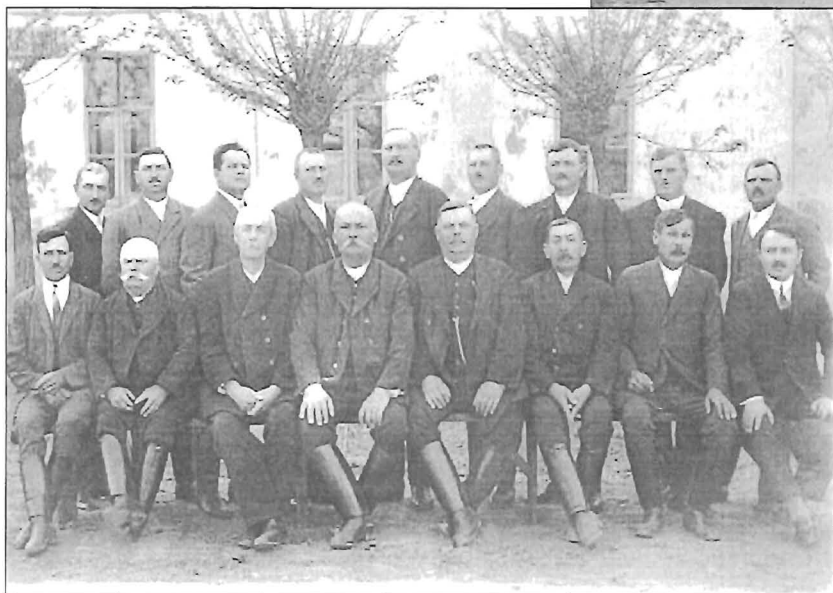
1. Szabó Bálint, 4. Hunya István, 6. Kovács Ferenc,
7. Hunya Ede, 8. Dr. Cseh József orvos

balról jobbra, hátsó sor:

1. Tímár Mihály tanító (Öregszőlő), 3. Kovács
Endre, 5. Kovács Libor, 9. Hunya István

Kovács István (†1935) a tanyáján

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Gazdahírek

Megjelent fontos rendeletek, közlemények:

106/2007. (IX.24.) FVM rendelet, 74/2007-es és 75/2007-es MVH közlemények

A rendelet és a közlemény a történelmi bázisjogosultságról szól.

Az MVH 74/2007. közleménye szerint a 2007. január 1. és 2007. október 2. között mozgott területekre vonatkozóan kell ezen közlemény lapjait (K9000) beadni 2007. október 31-ig.

Az MVH 75/2007. közleménye szerint a 2006. május 15. és 2006. december 31. között mozgott területekre vonatkozóan kell ezen közlemény lapjait (K9004) beadni 2007. október 31-ig.

Mindkét esetben azon területekre vonatkozik a beadás, melyek 2006-ban történelmi bázisjogosultsággal rendelkeztek, tehát GOFR növényként, rizs- és dohányterületként az MVH határozata alapján nemzeti kiegészítő (Top-Up) támogatást kaptak utána.

A 2007. október 2. után, a fentiekben meghatározott területeket érintő mozgást 15 napos bejelentési határidővel kell bejelenteni szintén a 74/2007. MVH Közlemény alapján.

A 29/2007. FVM jogszabály 62 §-a értelmében 2008. február 28-ig minden gazdálkodó megkapja az MVH-tól a történelmi bázisjogosultságról szóló Hatósági Bizonyítványt. Ez lesz az alapja a 2008. évi nemzeti kiegészítő támogatás történelmi bázisjogosultsághoz kötött részének.

Növénytermesztés:

A kevesebb csapadék miatt jól halad a betakarítás. A napraforgó betakarítása befejeződött. A termésátlag 2,2t/ha körül alakult. A kukorica betakarítása is jól elhaladt, 4,5t/ha körül a termés eredménye. A talajmunkákat is elkezdték, bár az utóbbi héten már száraz a föld és hantos a tárcsák munkája. A vetés is jól halad. Az árpa nagy részét elvetették, a búza vetése a félidejénél jár.

Terményárak:

A napraforgó átvételi ára elérte a 10000Ft/q-t. A kukorica ára 5200-5600Ft/q körül mozog jelenleg. A búzáé pedig október közepére elérte a 6300Ft/q-t.

Állattenyésztés:

A sertés felvásárlási ára 230Ft/kg körül mozog, a nagysúlyúak ára 205Ft/kg körül vannak jelenleg. Mélyül a sertéspiaci válság, a jelenlegi túlkínálatot az állatoktól való megszabadulás alakítja. Tavaszra sertéshús-ár robbanás várható a piaci elemzők szerint.

Időjárás:

Kevés csapadék esett az elmúlt hónapban. Jó ütemben haladt a betakarítás a szárazabb idő miatt alacsony nedvességtartalommal aratták le a kukoricát, ami jelentős szárítási költségmegtakarítást jelent. A napraforgó jelentős részét nem kellett szárítani. A gabonák keléséhez és a jó talajmunkákhoz szükséges volna további csapadék. A hőmérséklet az átlagos körül alakult. Szélsőséges időjárás szerencsére nem volt.

Vincze Tamás
falugazdász

PÁZMÁNDI SZÜRET

Az Endrődiek Baráti Köre Egyesület szervezésében szeptember 2-án ismét számosan összegyűltünk a már hagyományosnak mondható pázmándi szüretre.

Buczkó Imre, a Baráti Kör aktív tagja 5. alkalommal látta vendégül szőlőjében az endrődieket és az Endrődről elszármazottakat.

Jó, hogy ilyen kötetlen módon is van lehetőségünk találkozni.

A délelőtti, gyönyörű napsütéses tájban lezajlott szüretet követte a finom gulyás ebéd, amit Timár Imre elnökünk főzött bográcsban.

A jó hangulatú beszélgetést természetesen a pázmándi bor is segítette.

Köszönet illeti a szervezőket és mindenekelőtt a házigazdát ezért szép, hangulatos napért.

Gircz László

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

Novembri ajánlataim:

- kandallók, szeneskályhák,
- zománcos üstök, üstházak,
- hősugárok, alajradiátorok,
- gumicsizmák, esőruhák,
- fejszék, fűrészek, balták,
- virágföldek, műtrágyák,
- virághagymák, rózsatővök,
- műanyagkukák, műanyagkannák,
- demizonok, hordók,
- barkácsgépek, kéziszerszámok,
- szeged, csavarok,
- munkavédelmi cipők, kesztyűk,
- festékek, hígítók, ecsetek,
- gyertyák, mécsesek,
- konyhai eszközök, izzók, kapcsolók,
- ruhaszárítók, alu létrák

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * Készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 140 Ft

XIV. évfolyam 12. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * **2007. december**

A tartalomból:

ÁLDOTT KARÁCSONY!

Emlék a décsipáskumi iskolának - 229. oldal

Kiflisütés a Tájházban - 230. oldal

Újra indult a gyomai galambfajta
(MAGYAR AUTOSEX TYÚKGALAMB)
tenyésztése
A Magyar Autosex Tyúkgalamb Fajtklub
életéből - 232. oldal

Teadélután Hunván - libával - 233. oldal

Balról jobbra: Ladányi Gáborné, Márton Gábor, Lehoczkiné Timár Irén, Buka Csilla, Szabó Zoltánné, Pelyva Miklós, Fülöp Imréné, Deák Csaba Zoltán, Vaszkó András, Iványi László. Hiányzanak: Cs. Szabó István, Polányi Éva, Seidl Ambrus, Szonda István, Sóczó Géza, Várfi Péter

Mi, a Városunk újság szerkesztői és munkatársai november 24-én találkozót tartottunk, és megbeszéltük a következő év teendőit. Lapunk jelen száma a 14. évfolyamot zárja. Felidéztek az 1994 októberében indult lapunk első számának beköszöntőjét. Ebből idézünk:

„Tudd meg: szabad csak az, kinek ajkát hazugság nem fertőzi meg. Heltai Jenő

Kedves Olvasó! Tiszta szívvel ajánljuk kezébe lapunkat. Őszinte szóval szólunk mindenkinek! Elszánt törekvésünk, hogy mindarról szó essék, amiről mostanság egyre kevésbé.

Nem kívánunk versenytársa lenni egyik városi lapnak sem, hiszen ez a szerény kivitel a csekély példányszám ezt nem is tenné lehetővé.

Szándékunk viszont, hogy keresztény nemzeti elkötelezettségünknek hangot adjunk. Nem hiszem, hogy e két szó jelentését magyarázni kellene, de mégis manapság sokan elfelejtik, hogy az ember másokkal és másokért élő közösségi lény. József Attila szavával élve: „Csak máshán moshatod meg

arcodat.” Az emberi élet lényege: kapcsolat. Kapcsolat az Istennel, akinek szavát hallja és válaszol arra, de kapcsolat az emberekkel, akiket megszólít, akiknek beszédét hallja és akiknek válaszol.

Kapcsolatot keresünk most mi is Önhez, kedves Olvasó. Reméljük, hogy mondanivalónk új színfoltja lesz városunknak.

...
A szerkesztőség egyetlen tagja sem újságíró! Ha tetszik: dilettáns. Azonban elkötelezett és őszinte szívvel, őszinte igyekezettel a közjót szolgálja írásával, hogy utat nyisson a hazáját, szűkebb pátriáját szerető és féltő polgárok szívéhez.

Szerkesztőség”

Továbbra is e szerint szeretnénk Olvasóink kedvébe járni. Köszönjük a biztató szavakat és segítséget, melyet az elmúlt években kaptunk Olvasóinktól.

Ezekkel a gondolatokkal kívánunk szép adventet, áldott karácsonyt és boldog új évet.

A Szerkesztőség

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület november hónapban

A november 29-én soron következő testületi ülést egy rendkívüli, /nov. 22./ egy térségi és még néhány önkormányzati esemény előzte meg. A rendkívüli ülésre azért volt szükség, hogy egy konzorciumi együttműködési megállapodást hagyjon jóvá a testület, melynek tagjai: Gyomaendrőd, Szarvas, Csárdaszállás, Kétsoprony, Kondoros, Csabacsúd, Békéscsaba, Körösladány, Szabadkigyás önkormányzatai. A konzorciumot abból a célból hozzák létre, hogy a környezet és energia Operatív Program keretében egy pályázatot nyújtsanak be a települési szilárd hulladéklerakókat érintő térségi szintű rekultivációs feladatok elvégzésére, illetve a pályázat támogatása esetén az abban foglalt célt közös együttműködéssel megvalósítsák.

November 12-én és 13-án közmeghallgatást tartott a Képviselő-testület a város mindent településrészen. A becslések szerint 100-120 fő érdeklődött estenként az aktuális problémák iránt. Ennek egyik sarkalatos pontja a kötvénykibocsátás megvitatása, vélemények meghallgatása annak érdekében, hogy a Képviselő-testület a döntés meghozatala előtt ismerje a lakosság véleményét is. Mindkét meghallgatáson volt bőven hozzászólás, amelyek feltehetően jobbító szándékkal hangzottak el.

A Gyomaendrőd-Csárdaszállás-Hunya Intézményi Társulás Képviselő-testületének együttes ülésére november 29-én 13 órakor került sor, s 13 napirendi pontot tárgyalt meg az összevont testület. Az iskola, a Gondozási központ, valamint a Humánszolgálati Szolgálat működésével kapcsolatos kérdéseket vitatták meg, illetve megismerték a Rózsaheyi Kálmán Kistérségi Általános Iskola, valamint a Térségi Szociális Gondozási Központ 2008. évi költségvetési koncepcióját.

Elfogadta a testület az iskola átirát pedagógiai programját, az iskolabusz szolgáltatásról szóló szerződés módosítását, hozzájárult az iskola épületének felújításával kapcsolatos DAOP pályázat benyújtásához, valamint jóváhagyta az iskola igazgatói állásra a pályázat kiírását.

Mivel az intézményi társulás eddig még nem határozta meg az étkezési térítési díjakkal kapcsolatos egységes alapelveket az iskola és a Szociális Gondozási Központ vonatkozásában, így most arra is sor került.

Gyomaendrőd Város Önkormányzat 2008 évi koncepciója

Elkészült és a testület elé került a város jövő évi költségvetési javaslata, melynek főbb jellemzői:

- a tervezet elkészítésének főbb irányadói a kormányzat gazdaságpolitikai törvénytervezete,
- illetve az intézményvezetőkől bekért elképzelések.

A költségvetési törvény tervezetének általános indoklása szerint 2008-ban a gazdasági növekedés üteme 2,8% lehet, a lakosság fogyasztása kis mértékben 0,4% körüli növekedése várható. Az állami működési funkciókra fordított kiadások a 2008-2011. évi időszak folyamán fokozatosan csökkennek, ami alátámasztja a takarékos állam megvalósításának célkitűzéseit. A kormányzati elképzelésekből levonható a következők: hogy az önkormányzat a jövő évben várhatóan az idei évhez képest kevesebb állami támogatásra számíthat feladatai ellátásához. Az Önkormányzat legfontosabb irányelve, hogy a kötelező feladatainak ellátását biztosító intézményrendszer kiegyensúlyozottan és biztonságosan működjön, valamint az ellátás színvonalát sehol se csökkentsék.

A fejlesztési célok közül megtervezésre kerültek a gazdasági programban szereplő 2008. évi elképzelések, továbbá az intézmények beruházási és felújítási igényei. A fejlesztésekhez kapcsolódóan megtörtént a pályázati lehetőségek számbavétele is.

Adatok E Ft-ban - 1. Táblázat

Bevételek	3.703.990
Forrás hiány	575.976
Kiadások	4.279.966
Működési kiadások	2.314.363
Felújítások	125.417
Fejlesztések	1.637.368
Tartalékok	202.818

A Képviselő-testület javaslata szerint a végleges tervezet kidolgozása során tovább kell keresni a bevételek növelésének és a kiadások csökkentésének a lehetőségeit.

Kötvény-kibocsátás

Önkormányzatunk 2007. évi költségvetésében is már jelentős erőfeszítések árán sikerült a pénzügyi egyensúlyt megteremteni, de ezzel együtt az is látható, hogy a költségvetés forrás oldala nem teremtheti meg a lehetőséget a nagyobb volumenű beruházási programok /pl: hogy élni tudjon az önkormányzat a pályázatok adta lehetőségekkel/ saját erő részének biztosítására. Így mindenképpen szükség van a külső forrás bevonására. Ennek két lehetősége ismeri.

- hitelfelvétel, vagy
- kötvénykibocsátás

A két lehetőség jellemzőit megvizsgálva talán kedvezőbb feltételeket a kötvénykibocsátás kínál az önkormányzatunk számára. A Képviselő-testület név szerinti szavazással, 15 igen és 2 tartózkodással döntött 1 milliárd Ft összegű kötvény-kibocsátásáról, melyet 10 évre, 3 év türelmi idővel szavaztak meg. A felhasználás feltételeit szigorúan be fogják szabályozni, melyről határozati javaslat is született.

A helyi adókról szóló rendelet módosítása

Az Unió elvárásainak megfelelően kell módosítani az önkormányzatoknak a helyi adókról szóló szabályzatokat. A megalkotott módosítás lényege a vállalkozókat érintő adókedvezményi és adómentességi rendszer szűkítése, az adómértékek egységesítése

annak érdekében, hogy EU-kompatibilis adópreferenciák legyenek érvényben. Az önkormányzatok a vállalkozók részére kizárólag iparüzési adóban nyújthatnak kedvezményt vagy mentességet és csak azoknak a vállalkozóknak, amelyek vállalkozási szintű adóalapja a 2,5 M Ft-ot nem haladja meg.

2008. január 1-től a vállalkozót az 1990. évi C. törvényben biztosított mentességek és kedvezmények illetik meg. Ezen felül helyi rendeleti szabályozás alapján a 2,5 M Ft vállalkozási szintű adóalapot meg nem haladó vállalkozó a vállalkozási tevékenységhez használt építmény után megfizetett építményadóit a fizetendő iparüzési adójából levonhatja.

A Képviselő-testület elfogadta a rendelet módosítását.

Idegenforgalmi alap létrehozása

Gyomaendrőd város kiemelt feladatának tekinti a turizmus fejlesztését. E célból készült el városunk idegenforgalmi koncepciója, amely kimondja:

- A társadalom minél szélesebb rétegét érintő szolgáltatásokkal versenyképes turisztikai termékeket kialakítani, s jó marketingmunkával a megfelelő piacokra eljuttatni.
- Ezzel is növelni Gyomaendrőd lakosságmegetartó erejét.

Az alapcélok mentén megfogalmazott részcélok egyike az idegenforgalmi jellegű vállalkozások számára ösztönző rendszer kidolgozása és a turizmusban képződő bevételek 50%-ának ily módon történő visszaforgatása.

Ennek érdekében a Képviselő-testület idegenforgalmi alap létrehozását tartja indokoltnak. Ezen pénzforsorokból helyi pályázattal során turisztikai programok támogatása is lehetséges, vagy felhasználható lesz turisztikai pályázatok önrészeként, kiadványok elkészítésére, rendezvényeken való részvételre is.

Közterület rendjéről és a köztisztaságról szóló új rendelet megalkotása

A város Képviselő-testülete jóváhagyta a módosított új rendeletet, amely a közterület rendjéről és a köztisztaságról szól. Ennek célja, hogy egységesebb szerkezetével tagoltabban, pontosabban határozza meg az ide vonatkozó rendelkezéseket. Külön választja az önkormányzatra és a lakosságra háruló feladatokat. A rendelkezés szerint az önkormányzat gondoskodik a frekventált fekvésű zöldterületek gondozásáról, míg a tulajdonosok feladata közé tartozik az ingatlan előtti járda, gyep, árok megtisztítása, kaszálása. Gondoskodni kell az ingatlan előtti lévő bokrok, fák, (kivéve a frekventált hely) gallyazásáról, valamint a hárszámítábla elhelyezéséről. A légtérzetekek biztonsága azonban a közmű tulajdonosának a feladata. Rendelkezik még az építőanyagok és törmelék elhelyezéséről is. Ennek lényege, hogy engedély nélkül nem tárolhatók közterületen, illetve az engedély megszűnése után az eredeti állapot helyreállításáról gondoskodni kell. Védi a rendelet a zöldterületek egységét is, így ha valaki növényeket szeretne telepíteni, mindenképpen egyeztetni kell a város jegyzőjével, de gyümölcsfa, egynyári és évelő hasznónövény közterületen nem telepíthető. Ezen kívül meghatározta a közterület használati díjakat is.

Települési hulladékszállítási díj bevezetése

2007 októberében már tárgyalta az önkormányzat a hulladékszállítási díj bevezetését, melynek legfőbb oka az, hogy a város költségvetése nem képes kigazdálkodni a lakossági hulladék megsemmisítésével és elszállításával felmerülő költségeket. A téma közmeghallgatás során is megvitatásra került, ahol az érdeklődők megfelelően tájékozottak voltak a díj bevezetésének körülményeiről.

A Felügyelő Bizottság a díjkalkulációt megtárgyalta, s arra az elhatározásra jutott, hogy a díjrendszer és a vonalkód bevezetésével lehetővé válik, hogy minden ingatlan ürítés gyakorisága és a használt edényzet típusa szerint a ténylegesen ürített mennyiség után fizessen díjat.

Gyomaendrőd Város Képviselő-testülete a lakosságnál keletkező települési szilárd hulladék begyűjtés és ártalmatlanítás költségeinek fedezetére a következő díjak bevezetését fogadta el.

2. Táblázat

Edényzet típusa	Ft/ürítés	Heti ürítés esetén Ft/év
80 literes	157	8164
110-120 literes	209	10868
240 literes	308	16016

A 46. számú főút, Gyomaendrőd várost elkerülő szakaszának megépítésére vonatkozó javaslat./1. ütem, a 46. számú főút külterületi szakasza és a 443. sz. közút – Szarvasi út - külterületi szakasza között/

Mint arról már korábban beszámoltunk városunk belterületén a Gyoma-Békéscsaba vasútvonal fejlesztése, felújítása során kerül megépítésre egy aluljáró, ami kétszintűvé teszi a vasút és a közút kereszteződését. Az építési munkálatok ideje alatt, amely kb. 1 évet vesz igénybe a 46. számú főút forgalmát el kell terelni. A belterületi utak az előzetes felmérések szerint nem bírnák el a nagyszámú és megnövekedett forgalmat, ezért a teherforgalom levasztása és más útra való átvezetése lenne célszerű. 2000. évben már készült egy tanulmány a 46. sz. főút Mezőtúr és Gyomaendrődöt elkerülő szakaszának nyomvonaláról. Ez a nyomvonal déli irányban kerülné el a várost.

A Képviselő-testület támogatja a 46. számú főút elkerülő szakaszának megépítésére vonatkozó javaslatot, s felhatalmazta a polgármestert a szükséges intézkedések megtételére.

A városi Egészségügyi Intézmény egységes szabadságolása

A Képviselő-testület jóváhagyta a Városi Egészségügyi Intézmény dolgozóinak egységes, 2007 december 17. napjától 2007 december 31. napjáig tartó szabadságolását. Ez alatt az idő alatt a betegellátást a békéscsabai Réthy Pál Kórház Rendelőintézete biztosítja.

Lehőczkiné Timár Irén
Képviselő

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Köszönet az 1 %-ért

A HALLHATÓ HANG ALAPÍTVÁNY az 1996. évi CXXVI. törvény 6. § (3) bekezdés rendelkezésének megfelelően, ezúton tájékoztatja a nyilvánosságot és értesíti Támogatóit, hogy a 2006. évi felajánlott SZJA 1 %-aiból az adóhatóság 28.709,- Ft összeget utalt át számlánkra. Ezt a összeget az alapítvány eszközállomány vásárlására és a gyermekek támogatására használta fel.

Az SZJA 1 %-ból eredő támogatásból tartalékokat nem képeztünk. Köszönjük a támogatást és kérjük, hogy a jövőben is támogassák alapítványunkat adójuk 1 %-ával!

Gyomaendrőd, 2007. október 31.

Imre Mária
a kuratórium elnöke

Köszöntő

Szüleink: **Oszlács Pál** és **Almási Margit** novemberben ünnepelték 50. házassági évfordulójukat. Hosszú, boldog, egészségben eltöltött éveket kívánunk, sok-sok szeretettel: lányuk Ildi, fiuk Csaba, vejük Imre, menyük Kati, unokáik Zsolti, Dóri, Csabi, Rebi.

Meghívó

Tisztelettel várunk minden érdeklődőt,
2007. december 3-án 17 órai kezdettel a
Városi Könyvtárban, ahol

szerző-olvasó találkozóra kerül sor.

Szendrei Géza bemutatja

„Gyomai, endrődi, környékbeli események”
című könyvét.

A Szerző és a szervezők kéri azoknak a személyeknek a jelentkezését, akik maguk vagy családtagjaik, rokonaik, ismerőseik érintettek az 1956-os eseményekben, hogy jelenlétükkel tiszteljék meg a rendezvényt.

Üzembe helyezték a Révzugai szivattyútelepet

2007. november 6-án Kóthay László vízügyi szakállamtitkár ünnepélyes keretek között adta át és helyezte üzembe a Gyomaendrőd Belvíz programjának I. ütemében elkészült létesítményeket, többek között a Révzugai szivattyútelepet. Az ünnepélyes átadáson részt vett Domokos László országgyűlési képviselő, a megyei közgyűlés elnöke, valamint Latorcai János országgyűlési képviselő is.

Gyomaendrőd 3 belterületi holtága (Révzug, Endrőd-Közép, Fűzfás zugi) 1 m átmérőjű, zárt csatornával került összekötésre a holtág végeknél. A vízpótlást a Fűzfás-zug felső végénél létesített szivornya, míg a vízkivételt a Rév-zug alsó végénél megépített szivattyú-telep biztosítja. Az így létrehozott vízmozgás „átmosa” a három holtág medrét, megszüntetve a „pangó” vízfelületet, javítva a vízminőséget. A Révzugai holtág mederben felhalmozódott lágyiszap kotrással eltávolításra került, növelve ezzel a holtág belvíz tározó kapacitását.

A belvízmentesítés és -kezelés a Révzugon telepített új szivattyúteleppel gazdaságosabbá és biztonságosabbá vált, mivel azt egy új, korszerű, megfelelő kapacitású, elektromos szivattyútelep fogja végezni az eddigi három elavult dízel üzemű szivattyútelep helyett.

www.gyomaendrod.hu

Megvalósul a közúti aluljáró a vasút és a 46-os főút kereszteződésében!

2007. szeptember 19-én a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt., a MÁV, a Magyar Közút Kht. és a Nemzeti Közlekedési Hatóság szakemberei helyszíni egyeztetést tartottak Gyomaendrődön, ahol döntöttek a 120-as vasúti fővonal Gyomaendrődi szakaszának 160 km/h vasúti sebességre történő átépítésénél a gyomaendrődi meglévő 46-os úti vasúti átjáró keresztezésének külön szintűre történő átépítésének megvalósításáról. Az átjárónál percekig álló hosszú kocsisor meggyőzte a szakembereket arról, hogy a külön szintű kereszteződés megépítése szükséges és indokolt.

Az aluljáró megvalósítása a vasútvonal Gyoma-Békéscsaba szakaszának megépítésével egyidejűleg készülhet el, melynek jelenleg folynak a tervezési munkálatai.

www.gyomaendrod.hu

Köszönet

Köszönetet mondok mindazoknak, akik az október 27-iki szentmisén részt vettek az endrődi templomban, amelyet a tanyasi iskolák diákjaiért és tanítóitért celebrált Iványi László atya. Köszönet neki a szép és megható beszédért, a kántor úrnak is a szép énekekért.

Tisztelettel: Szakálos Tiborné

Franciaországi tanulmányút

A „Dél-Alföld – EU” többcélú Egyesület koordinálásával Gyomaendrődi vállalkozók és szakoktatók egyhetes szakmai tanulmányúton vettek részt Franciaországban. A Bethlen szakiskola tanárai és gyakorlati oktatói helyek működtetői megismerték a francia lovas oktatás moduljait és képzési kínálatát. A kiutazás a Leonardo da Vinci program keretében, az Európai Unió támogatásával valósult meg.

www.gyomaendrod.hu

FELHÍVÁS JÓTÉKONY CÉLÚ ADAKOZÁSRA!

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet-másokért Egyesület, a helyi kereszténydemokraták és a Karitás Gyomaendrődi csoportja idén újra megrendezi a

VI. „SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!”

jótekonny célú adakozását. Terveink szerint 70 családot, közel 120 gyermeket szeretnénk ebben az esztendőben is megajándékozni a nagylelkű segítségnek köszönhetően.

Helyei: Szt. Imre Katolikus Templom (Gyomaendrőd – Endrődi városrész)

Ideje: Endrőd, 2007. december 15. szombat de. 11. 00 – óra
Gyűjtünk: az elmúlt évekhez hasonlóan tartós élelmiszert, írószert, játékokat, könyveket, fogkeféket, konzerveket, törölközőket, plédeket stb, ami egy gyermeknek segítséget jelenthet.

Továbbá keresünk olyan védnököket, akik nagyobb adománnyal és hozzájárulással támogatja a gyűjtésünket.

A felajánlásokat a következő címre várjuk:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Hivatal

5502 Gyomaendrőd, Fő u.1. sz.

Aki anyagilag szeretne segíteni, az a következő címen teheti meg:

Számlaszámunk:

Templárius Alapítvány

Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet

53200015-11060273

A felajánlókat kérjük, hogy adóigazolás miatt adószámukat feltétlenül tüntessék fel a befizetés során a közlemény rovatban.

Köszönettel: Fr. Ungvölgyi János commendator
E-mail: ungvolygi@globonet.hu Mobil: +36 (30) 294-0650

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér ize, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

NÁDAS SÁNDORNÉ Palotai Katalin pedagógus 1929-2002

Palotai Katalin született 1929. szeptember 15-én Endrődön. Édesapja tanító volt, Palotai Ferenc, édesanyja háztartásbeli, Hrabovszky Aranka. A családban három gyermek született: Ferenc, a legidősebb, Mária a középső, Katalin a Palotai család legkisebb gyermekeként látta meg a napvilágot. Az akkori Kossuth u. 10. sz. alatti családi házban lakott a Palotai család.

Egy tanítói fizetésből éltek öten. Palotai Katalin az elemi iskola négy osztályát Endrődön végezte el, majd a polgári iskola négy osztálya következett, ami szintén

Endrődhöz kötötte az iskolás éveket.

Középiszolás diákévek kezdődtek, amely Mezőtúrra szólította az erősen elszánt, tanulni vágyó fiatal lányt. Nem voltak könnyű időszakok ezek, a honvágy a család után nemegyszer azt eredményezték, hogy gyalog tette meg a Mezőtúr-Endrőd közötti távolságot.

A diákévek Mezőtúron 1945-ben kezdődtek, 1949 június 30-án fejeződtek be. Sikeres érettségivel zárultak.

Érettségi vizsga után továbbra is vezette a még több tudás iránti vágya, így beiratkozott a Szarvasi Állami Tanítóképző Intézetbe (1949-1951), ahol 1951. július 5. napján tanítói oklevelet szerzett.

Még ebben az évben, 1951-ben tanítóként elhelyezkedett Endrőd-Öregszőlő ugarai tanyasi iskolájában, ahol 1-8 osztályos tanulókat bíztak rá. Ezen időszak alatt döntött úgy, hogy ismét bővíteni szeretné a tudását, beiratkozott a Szegedi Pedagógiai Főiskolára, ahol orosz nyelv és irodalom szakot választott és tanult.

Sikeres tanulmányi előmenetelét sikeres diplomaátvétellel követett: 1954. július 26-án általános iskolai tanári diplomát szerzett orosz nyelv és irodalomból.

Magánéleti változások is bekövetkeztek ekkor az életében: 1952 szeptemberében megismerkedett későbbi férjével, Nadas Sándorral, aki szintén egy tanyasi iskolában tanított ekkor (Szent Imre Iskola), egy Nagykőrűből idekerült kezdő peda-

gógus volt. Az ismerkedést hamarosan házasság követte, az akkor már mindkét tanári végzettségű fiatal 1953. május 3-án házasságot kötött Endrődön.

A házasságból 1954. október 4-én egy lánygyermek született, Nadas Katalin Anna, aki szintén Mezőtúron látta meg a napvilágot. A sors kiszámíthatatlansága folyamán jelenleg is Mezőtúron él és dolgozik, abban a városban, ahol egykoron édesanyja, Palotai Katalin élte a diákéveit, közel hatvan évvel ezelőtt.

Az ötvenes évek második felében Palotai Katalin bekerült Endrőd belterületi iskolájába (Ligeti Iskola), ahol orosz nyelvet tanított. Időközben elvégzett egy speciális gyakorlati oktatás szakot.

Az Endrődhöz kötött munkavállalói évek 1984 szeptember 15-én fejeződtek be, amikor 55 évesen nyugdíjba vonult. Gyomaendrődöt elhagyva a családi kötelékek erősítése céljából Mezőtúrra költözött férjével, akkor 1986-ot írtak.

Még ekkor is érzett magában annyi erőt és elhivatottságot, hogy a nyugodt nyugdíjas éveket lecserélve elment dolgozni egy mezőtúri általános iskolába (1988-1991). Kis kihagyás következett, majd 1992-től újból felállt a katedrára, a 626. Ipari Szakmunkásképző Intézetben tanított 1997-ig.

Közben bekövetkezett kisebb-nagyobb betegségei miatt nem dolgozott tovább pedagógusként, már 1997-ben, közel 68 évesen végképp befejeződött az iskolához fűződő kapcsolata. Férjével éltek ketten mezőtúri otthonukban, élvezték a nyugdíjas éveket felnőtt lánya és unokái társaságában.

Az az idillnek mondható élet végképp befejeződött 2002. szeptember 14-én, amikor egy hosszadalmas és súlyos betegség következtében a mezőtúri kórházban örökre lehunyta szemeit lánya és férje aggódó jelenlétében.

Élt 73 évet. Egy nappal halt meg születésnapja előtt. A várvárt nap tragédiává végződött. Elment örökre a szeretett feleség, anya, nagymama. Hiánya máig nem dolgozható fel a család számára.

Férje jelenleg a 87. életévét betöltötte, örömmel emlékezik és idézi fel a boldog éveket, melyek Endrődhöz kötötték a fiatalságukat.

Mezőtúr, 2007. november 24.

Nadas Katalin Anna
(leánya)

A pedagógus

Én nem tudom, milyen erő kell hozzá, de több kell az enyémnél!
Úgy néha eltűnök én is, rnit is jelent húsz-harminc szempár fénylő tükörtermében élni, hol éle van minden igének, árnyéka van minden hibának, s megannyi kis sötét kamrában hívják elő folyton a percek éles, kemény, hiteles képét.
Könnyű nekünk beszélni ezt-azt, nagy szavakkal egymást dobálni, de ő, kinek minden szavával húsz-harminc kis magnetofon zeng tele otthon, utcát, jövőt, ő szavak roppant terhét emelve felelősség nehéz vasával vértevezve jár, s bár tán nem érzi, hétköznapok nagy hőse köztünk, szebb holnapok jobb emberéért titkon vívott nehéz csatáknak ismeretlen, hű katonája!
Mikor fogunk szobrot emelni s fogunk-e hát neked magunkban, lélek szobrása: pedagógus?!

Füle Lajos

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XIV. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2007. Karácsony

Karácsonyi melléklet

KÉPEK ÉS KÉPESLAPOK

Mélykék háttér előterében fehérre meszelt házak ragyognak. Egymásba kapaszkodnak a völgy ölelésében, körvonalakkal szinte kimetszik a sötétséget, vasos hókucsmáik alól keskeny szemekkel néznek az egyre mélyülő éjszakába. Ágak hajlonganak az erős szélben, a megtelepedő vastag hótakaró alól itt-ott feketéllő fatörzsek villannak. Amott – a falu határán túl – fenyves erdő magasodik. Mindent betölt a fehérség, s alig észrevehető az a két alak-egetyem(s)ra)ba hajló kérdőjelek-, akik szélnek feszülve távolodnak az előttük-utánuk tornyosuló hókupacok között... Téli kép... Sütő András, Áprily Lajos, Tamási Áron világát idéző erdélyi táj... Festője szintén erdélyi, Péliné Emődi Etelka...

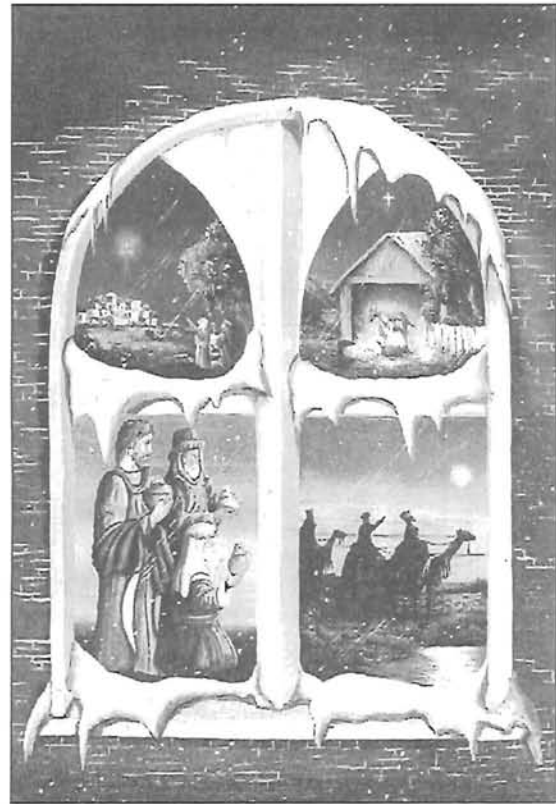
Képeslapok... telet, karácsonyt hozók...

Az egyikén egy ikonablak. Négy szárnyán egy-egy bibliai jelenet. Mozgalmaságuk, eseményteliségük mögül felfénylik az időtlen, a jelen pillanatának súlya, örömtelisége. Egy csillag küldi szét sugarát a kékségbe zárt város felett, feltündököl millió társa közül, hogy betölthesse küldetését ezen a

különös éjszakán. Felfelé kémlelő tekintetek, három arc feszült figyelme, s az egyik vándor magasba lendülő karja. Intenzív figyelem, intenzív várakozás. A három vándor közeli, kinagyított képe, kezükben ajándék; egyikük térdelő, alázatos főhajtása. Majd a következő (harmadik) jelenetben kitágul a tér, fenn a tündöklő csillag, ahogy átragyog a végtelenből, Isten világából, az emberibe, s a tevehátor: utazó hatalmasságoknak, királyoknak mutatja az utat. Az ikon negyedik jelenete már a betlehemi istállóba visz bennünket. Narancs és tűzpiros fénybe burkolózva áll a szamárr, előtte József és Mária, s fehérbe vonva a Kisded, kinek jelenlétét csak sejtethetjük. A négy részre osztott ablakszem-ikon körül, között megcsurgó hófoltok választják szét és kötik össze a karácsonyi születéstörténetet.

Egy másik képeslapon jelenkori angyalok. Két kisgyermek zsákruhában, angyalszárnyakkal, mezítláb. Egyik kezében egy bot, végén csillag; a másik kezében egy tekercs, amiből áhítattal karácsonyi dalt énekel. Szállongó hóesésben, téli éjszaka kékjében felfehérlik e két angyal, kiárasztva modern világunkba a gyermeki derűt és bizakodást.

Ez utóbbi, két képeslap (két festmény) nemcsak témája miatt kíváncsok ide. Alkotóik ugyanolyan művészek, mint kortársaik. Ugyanolyan művészek, de mégis Mások. „Különlegességük” nemcsak alkotói munkájukat, de mindennapi életüket is meghatározza. Alapjaiban határozta meg. Hiszen tolöszerkezhez kötött, segítségre szoruló, szájjal és lábbal festő emberek ők. Akik itt élnek velünk, körülöttünk, ismeretlenségük-

„BETLEHEMI ANZIX” Kyriacou Kyriacos

ben ismerősen, s korlátozottságuk ellenére is igyekeznek teljes, tartalmas életet élni... akik kitartóak, reményteliek, tehetséggel áldottak... akik alkotásaikkal fel és meg tudják idézni átélte karácsony- emlékeinket, - tapasztalatainkat, -érzeteinket... akikkel és által még erőteljesebben, de annál nagyobb szelídséggel, alázattal hangozhat fel karácsonykor a mennyei seregek kórusa: „Dicsőség a magasságban Istennek, És béke a földön a jóakarató embereknek.”

Polányi Éva

Valamennyiönknek- határainkon innen és túl, egészségeseknek és segítségre szorulóknak- békés, áldott karácsonyt kíván a Szerkesztőség!

FRANÇOIS MAURIAC: KARÁCSONYI MESE

I

A magas falak fölé emelkedő vékony plántánfa próbált levegőhöz jutni az iskolaudvaron, ahova éppen kiengedtek minket. Ezen a napon azonban Garouste úr síphangjára nem a megszokott zsvajjal válaszoltunk, ahogy egyébként a szünetekben szoktunk. A Fiú születésének előestéjén voltunk. Aznap arra ítélték bennünket, hogy ködben sétáljunk a külvárosi sárban, így olyan fáradtak voltunk, amilyen fáradtak csak hétéves fiúk lehetnek tizenöt kilométerrel a lábukban.

A kollégisták papucsba bújtak. A többiek a kijárat felé fordulva várták, hogy értük jöjjenek, és kiszabadítsák őket mindennapos börtönükből. Nem túl nagy étvággal haraptam bele egy kiflibe, lélekben már máshol jártam, a karácsonyeste misztériuma foglalkoztatott, melyben hamarosan elmerülhetek, az örök érvényű szertartás gondolata. A fogadószoba ajtaja mögött kell majd várakoznunk, míg meggyújtják a betlehemi jászol gyertyáit... Mama így kiált majd:

- Bejöhettek!

Mi pedig beszaladunk a szobába, mely egyedül e zen az estén kel életre. A parányi lángok odavonzanak bennünket a gyermeket körülálló pásztorok és állatok kis csoportjához. A lámpácska, mely Heródes csomagolópapír hegycsúcsra épült palánkvárában ég, titokzatos és tiltott ünnep illúzióját kelti bennünk. Térdem állva énekeljük a kedves kis dalt:

*Istálló volt a szállása,
Szalma volt a fekhelye,
Istálló volt a szállása,
mIsten oda alászálla.*

Isten leereszkedése a lelünkbe hatol majd... A jászol mögött lesz mindegyikünk számára egy ajándékcsoomag és egy levél, melybe maga Isten írta be fő bűnünket. Már el is képzeltam a lakatlan szoba mélységes sötétjét a jászol körül: egyetlen tolvaj sem tarthatta vissza többé a lélegzetét az alkóv és az ablakok levélmintás függönyei mögött. A falakon a halott emberek arcképei az örökkévalóság mélyéről hallgatják vékony hangunkat. Aztán este lesz, és a gyermek elalvás előtt még egy utolsó pillantást vet vasalt orrú cipőjére, összes cipője közül a legnagyobbikra - arra, amelyik a kandalló hamujában részese lehet annak a titoknak, amit minden karácsonykor mindhiába próbálok leleplezni. Az alvás ugyanis olyfajta zuhanást jelent, amit egyetlen gyermek sem kerülhet el.

Így hát előre átéltem ezt az áldott estét, fejemet a kapu felé fordítva, amelyen hamarosan belép a szobalány. Kezdet alkonyodni. Bár még négy óra sem volt, izgatottan vártam, remélve, hogy előbb jönnek értem. Hirtelen üvöltözés hallatszott az udvar egyik sarkából. Az összes gyerek kiabálva rohant oda:

- Kislány, kislány!

A kis Jean de Blaye-nak hosszú, göndör hajfűrtjei miatt kellett kiállnia a kintzást. Lányos fűrtjei kivívták a leborotvált fiúfejek

„Karácsonyi hangulat” - festette: Lapper Alison

megvetését. Csak én csodáltam őket titokban, mert a kis Lord Fautleroy hajfűrtjeire emlékeztettek, akinek imádtam a történetét, melyet a *Saint Nicolas* 1887-es számában olvastam. Ha kedvem támadt elérzékenyülni és sírni, elég volt rápillantanom az anyja karjában ülő kis Lord képére, s elolvasni a képaláírását:

Igen, mindig is édesanyja volt a legjobb, legmeghittebb barátja...

Am a többi gyerek nem ismerte a *Saint Nicolas* 1887-es számát, s nem tudták, hogy Jean de Blaye hasonlít a kis Lordra, így aztán kínozták. Én pedig gyáván távol maradtam az egésztől, annyira gyengének éreztem magam.

Ezen a napon mégis megdöbbsentem, hogy a falka nemcsak azt kiabálja: „Kislány, kislány!”, hanem más szavakat is, amiket először nem is értettem. A fal mellett osontam oda, hogy magamra ne vonjam a kíméletlen bandavezér figyelmét, aki Jean de Blaye esküdt ellensége volt. Campagne-nak hívták, két évvel idősebb és egy fejjel magasabb volt nálunk, valóságos óriás a szemünkben, csaknem isteni erővel megáldva. A gyerekek körbeállták Jean de Blaye-t, és ezt kiabálták:

- Elhiszi! Elhiszi! Elhiszi!

- De mit hisz el? - kérdeztem egyik osztálytársamtól.

- Elhiszi, hogy a Jézuska jön le a kandallóból...

Gondolkodás nélkül rávágtam:

- És?

De társam közben újra üvöltöni kezdett a farkasokkal. Még közelebb mentem: Campagne megszorongatta a kis de Blaye csuklóját, miután jól a falhoz nyomta.

- Elhiszed, igen vagy nem?

- Fáj!

- Valld be, és elengedlek...

Erre a kis de Blaye hangos és erőteljes hangon, mint egy hitét megvalló mártír, így szólt:

- A mama mondta, a mama nem hazudik.

- Halljátok? - üvöltötte Campagne. - A kisasszony mamája nem hazudik!

Alázatos nevetésünk közepette Jean de Blaye megismételte:

- A mama nem hazudik, a mama nem csapott be engem... - E pillanatban észrevett, és hozzám fordult:

- Frontenac, te nagyon jól tudod, hogy igazat mondok. Az előbb beszélgettünk erről séta közben!

Campagne felém fordult, én pedig hebegni kezdtem kegyetlen macskaszeme látán:

- Csak azért csináltam, hogy gúnyt űzzek belőle...

A hétéves kor a gyengeség, a gyávaság kora. Ekkor Garouste úr közeledett felénk, a banda szétszéledt. Indultunk felöltőinkért és táskáinkért.

Jean de Blaye utolért az utcán. A szobalány, aki hazakísérte, szívesen szegődött a szobalányom társaságába.

- Tudod jól, hogy igaz... csak megijedtél Campagne-tól, ugye? Csak mert megijedtél tőle?

Zavarba jöttem. Tiltakoztam az ellen, hogy megijedtem volna Campagne-tól... Nem, nem tudom, hogy igaz vagy sem... Végül is az egésznek nem sok jelentősége van, hiszen megkapjuk a játékot, amit kértünk... De honnan tudta a Jézuska, hogy Jean ólomkatonákra és szerszámosládára vágyik, én pedig játék istállóra és játék farmra?... És hogy lehet, hogy a játékok a Magasin Universel Áruházból valók?

- Ki mondta ezt neked?

- Láttam tavaly az árcédulákat...

Jean de Blaye ugyanazt ismételtette:

- Ha egyszer a mama mondta...

Éreztem, hogy megzavartam.

- Figyelj, mondtam, ha úgy döntenénk, hogy egyáltalán nem alszunk, akkor csak meg kellene gyújtani a gyertyát, fogni egy könyvet vagy beülni egy fotelba a kandalló mellé, hogy biztosan ébren legyünk, mire megjön...

- A mama azt mondja, ha nem alszunk, nem jön el...

A boltok fényesen ragyogtak a páratól nedves járdákon. A Cours des Fossés sétaté-

lőtcát ellepték az árusok bódéi. A gázlám-pák megvilágították a rózsaszín cukorkákat, s kedvünk támadt beléjük kóstolni, mert túl rossz minőségűek voltak ahhoz, hogy vásároljunk belőlük.

- Úgy is tehetnék, mintha aludnánk...
- Akkor tudni fogja, hogy csak úgy teszünk, mert ő mindent tud...
- Igen, de ha a mama az, ő elhiszi majd, hogy alszunk.

Jean de Blaye megint rákezdte:
- Nem is a mama az!
Elértünk az utca sarkára, ahol el kellett válnunk a téli szünet végéig, Jean ugyanis másnap vidékre utazott. Könyörögtem neki, hogy ne aludjon majd el karácsonyeste, én pedig elszántan készültem nyitva tartani a szememet. Majd elmeséljük egymásnak, mit láttunk... Megígérte, hogy megpróbálja. Utána néztem. Néhány másodpercig még láttam a vállán himbálózni hosszú göndör lánytincseit, azután kicsiny árnyéka eltűnt az esti ködben.

II

Házunk a katedrális közelében volt. Karácsony estéjén a Pey-Berland-torony nagyharangja hatalmas zúgással töltötte be az éjszakát. Ágyam hajókabinná változott, s a hangok zápora elragadott, elringatott a harangviharban. A vibráló fényű éjjeli lámpa ismerős kísértetekkel népesítette be a szobát. A függönyök, az asztal és a karosszékre rendetlenül lehajigált ruhák már nem fenyegetően vették körül ágyamat: megszelídítettem ezeket a vadakat. Ők pedig vigyáztak álomra, ahogy a dzsungel népe vigyázott a kölyök Maugli álmára.

Nem kellett félnem, hogy elalszom: a nagyharang ébren tartott. Belekapaszkodtam az ágy rácsaiba, olyan erős volt az érzésem, hogy testestül-lelkestül ki vagyok szolgáltatva ennek a jó viharnak, mely nem akar nekem rosszat. Mama benyitott az ajtón. Nem nyitottam ki a szemem, de megismertem ruhájának selymes hangjáról. Ha tényleg ő az, aki leteszi a játékokat a cipőm mellé, akkor még most megteszi, gondoltam, mielőtt elmegy az éjfél misére. Megpróbáltam úgy lélegezni, mint egy alvó gyermek. Mama hozzám hajolt, éreztem a leheletét. Ez minden elhatározásomnál erősebb hatással volt rám: gyorsan átkaroltam a nyakát és szendélyesen megöleltem.

- Jaj, kis bolondom! Kis bolondom! - ismételtette, miközben csókolgatott. - Hogy akarod, hogy eljőjön, ha nem alszol? Aludj, kicsi Yves, aludj, szeretett fiacskám, aludj szépen, kicsiny gyermekem...

- Mama, úgy szeretném látni!
- Azt akarja, úgy szeressük, hogy nem látjuk... Tudod, hogy amikor a misén leereszkedik az oltárra, mindenki lehajtja a fejét...

- Mama, ugye nem haragszol meg, de hát, szóval egyszer nem hajtottam le a fejem, felnéztem és megláttam...

- Hogyan? Csakugyan láttad?
- Igen! Vagyis... egy fehér szárny végét láttam...

- Ezen a mai éjszakán nem szabad nyitva tartani a szemünket. Ha alszol, akkor fogod a legjobban látni őt. Meg ne próbálj ébren maradni, mire hazaérünk a templomból...

Becsukta az ajtót, léptei lassan eltávolod-

Festette: G. P. Gonzalez Patino

tak. Meggyújtottam a gyertyát, és a kandalló felé fordultam, melyben az utolsó parázsló fadarab is elhamvadt. A cipőm ott állt a kandallórácsok között, ennek a mélyszéges, sötét négyszögnek a szélén, ebben a koromra és hamura nyíló süllyesztőben. Innen süvített be a nagyharang öblös hangja, szörnyűséges dallal töltve be a szobát, egy dallal, mely mielőtt elért volna engem, a tetők fölött kószált, a Tejúton, hol egybemosódik a karácsonyjé, ezernyi angyal és csillag. Nem az lepelt volna meg, ha megjelenik a gyermek a kandalló sötét mélyén, ellenkezőleg, az, ha nem történik semmi. Egyébként máris történt valami: két üres cipőm, e két szegény - mindennapjaimhoz nőtt - nagydarab láb-beli hirtelen különös, valószínűtlen jelleget öltött, mintha ide, szinte az időn kívülre helyezték volna őket, mintha egy kisfiú cipőjét hirtelen megérinthetné a nem látható világból áradó fény. A titok oly közel volt, hogy elfújtam a gyertyát, nehogy elriasszam az éjszakák éjszakájának láthatatlan népét.

Ha rövdjének tűnt számomra az idő, az minden bizonnyal azért volt, mert az időn kívül kerültem. Valaki benyitott az ajtón, én pedig behunytam a szemem. Ruhájának selymes hangjából, a papír zizegéséből tudtam, hogy ez csakis a mama lehet. Ő volt az és mégsem ő, úgy tűnt nekem, hogy valaki anyám alakját öltötte magára. Tudtam, hogy az éjfél misén, amit el sem képzelhetünk, s amire engem nem vittek el, mama és a fivéreim biztosan megkapták már az ostyát, s összetett kézzel és olyan erősen behunyt szemmel mentek vissza helyükre, hogy nem érttem, hogyan találhatták meg székeiket. Persze mama volt az, aki, miután a kandeliónál tett-vett, odalépett az ágyamhoz. De ő ott élt a mamában: nem választottam el őket egymástól: a hajamba fújt lehelet olyan mellkasból származott, melyben ott pihent még Isten. Ebben a pillanatban egyszerre hullottam anyám karjába s mély álomba.

III

A szünet utáni első reggelen fölvettem a cipőmet, a cipőt, mely részese volt a csodának, de mostanra nem volt más, mint közönséges, vasalt orrú lábbeli, akár egy csacsi patája, amely a vékony platánfa körül tocsog az udvar pocsolójában a nyolcórás becsöngetésre várva. A kiabáló, kergetőző gyerekek tolongásában hiába kerestem Jean de Blaye

lányosan göndör tincseit. Megvárakoztatott, nem tudtam neki rögtön elmondani a titkot, amit lelepleztem... Miféle titkot? Megpróbáltam elképzelni a magyarázathoz szükséges szavakat, hogy majd megértsen.

Jean de Blaye furtíve láthatatlanok maradtak. Megbetegedett volna? Talán sokáig nem fogom megtudni, mit látott karácsonyeste? A tanteremben megkerestem Jean de Blaye helyét. Idegen gyerek ült ott, egy sima hajú. Először nem is értettem, hogy ő az. Nem ismertem volna meg, ha nem emeli rám kék szemét. Ami igazán meglepett, az a megkönnyebbultsége, a felszabadultsága volt. Haja kevésbé volt rövidre nyírva, mint osztálytársaié. A fodrász elég hosszú hajat hagyott neki ahhoz, hogy baloldalt elválaszthassa.

A tízórai nagyszünetben, ahogy kiengettek minket az udvarra, Jean de Blaye keresésére indultam, és meg is találtam, amint kis Dávidként a nagy Campagne előtt állt, mintha a hajával nem az erejét, hanem a gyengeségét vesztette volna el. A megzavart Campagne szabad utat engedett a fiúnak, aki leült a bejárat egyik lépcsőfokára, hogy becsatolja görkorsolyáját. Messziről néztem, nem mertem közelebb menni, meghatározatlan szomorúsággal gondolva arra, hogy többé sosem láthatom a napon ragyogni, Jean de Blaye vállán himbálózni a kis Lord Fautleroy hajtincseit. Végre elhatároztam magam:

- Nos hát? Betartottad a szavad? Ébren maradtál?

Jean de Blaye a következőket mormolta anélkül, hogy fejét fölemelte volna:

- Tényleg azt gondoltad, hogy elhiszem... hogy ennyire hülye vagyok?

És miután megint rákezdtem:

- De emlékezz vissza... alig két hete - a fiú még jobban ráhajolt a korcsolyájára, és biztosított róla, hogy színlelte az egészséget, hogy gyűnt üzzön belőlük:

- Nyolcévesen mégsem kölyök már az ember!

Mínt hogy még mindig úgy beszélt hozzám, hogy nem nézett rám, nem tudtam tovább magamba fojtani az égető kérdést:

- Szóval akkor a mamád becsapott?

Egyik térdével letérdelt a földre, hogy megszorítsa korcsolyaszíját. Zefírszárnyaként elálló füle elvörösödött. Nem tágitottam:

- Mondd csak, de Blaye, a mamád... Szóval beugrott?

Egy mozdulattal felállt és rám szegezte tekintetét. Ma is magam előtt látom a morgóva kis piros arcot, az ő szeszorított ajkakat. Kezét végighúzta a fején, mintha eltűnt furtjeit keresné. Megvonta a vállát:

- Többet nem fog beugratni.

Szinte akaratom ellenére azt válaszoltam, hogy anyáink nem hazudtak nekünk, hogy minden igaz volt, és hogy láttam... Félbeszakítottam:

- Láttad? Igazán? Láttad? Hát én is láttam!

Majd talpra ugrott, és a szünet végéig megállás nélkül a platánfa körül korcsolyázott. Megértettem, hogy kerül engem. Attól a naptól fogva nem voltunk többé barátok. A rá következő évben a szüleivel elköltözött Bordeaux-ból, én pedig nem tudtam, mi történt vele azután.

IV

Fiatal éveimben csupán egyetlenegyszer fordult elő, hogy karácsony szent éjszakáját nem a szeretteim között töltöttem vidéken. Egyetlenegyszer fordult elő, minden bizonytalansággal néhány évvel a háború előtt. Hagytam magam elcsábítani valami éjszakai mulatóhelyre. Csábítóim nevét is elfelejtettem, annál elevebben emlékszem rettenetes szomorúságomra. Ebben a „mulatós” hangulatban a Pey-Berland-torony nagyharangja nagyobb erővel zúgott bennem, mint a város tetőin, ahol születtem. Rettenő hangjával elnyomta a cigány zenészek hegedűjátékát. Az élet azon pillanatai közé tartozott ez is, amikor egészen biztosak lehetünk abban, hogy elárulunk valamit. Társaim nem árultak el semmit, mert nem kellett döntenünk. Elképzelhető, hogy néhányuknak az enyémhez hasonló gyerekkoruk volt, de már régen elfeledkeztek róla. Én voltam az egyetlen ebben az ételszagban s az idióta refrének hangzavarában, aki képzeletben újrateremtette a jászol csodálatos kis szigetét a fogadószoza mélységes sötétjében, az egyetlen, aki visszaemlékezett a régi dalra, mely Isten leereszkedését és alázatát éneklie meg. Noha még igen fiatal voltam, a gyertyák egy oly távoli múlt messzeségéből lohogtak felém, hogy ezerévesnek hittem magam. S mégis éreztem, hogy égetnek. Nem, nem volt semmiféle mentségem, hiszen költő voltam, a költőben pedig olyan lélek lakozik, melynek mélyén semmi nem érhet véget. Hova hurcoltam, hova merészeltem elhurcolni ezen az éjszakán a gyerekkoromat, mely nem hagyott el?

Ittam, hogy elfeledkezem a vétkemről. Mennél többet ittam, annál jobban eltávolodtam társaimtól. S annál jobban zavart a nevetésük. Felálltam az asztaltól, és elindultam a bápult felé, egy olyan zugba, ahol kevésbé vakított a fény. Odakönyököltem, és rendeltem egy whiskyt. Abban a pillanatban, amikor a Jean de Blaye nevű kisfiúra gondoltam, megpillantottam magát Jean de Blaye-t, mellettem ült egy bárszéken. Nem kétkeltem benne, hogy ő az. Ugyanaz az örökzöld szem világította meg ezt az elhasználdott fiatal arcot, melyet magamban felragyogni láttam, s most meg tudtam volna érinteni. Megszólítottam:

- Nem kellett volna levágni a göndör fürtjeidet.

Nem tűnt meglepettnek, de kásás hangon megkérdezte:

- Miféle fürtöket?

- Amit 1898 karácsonyi szünetében vágta le.

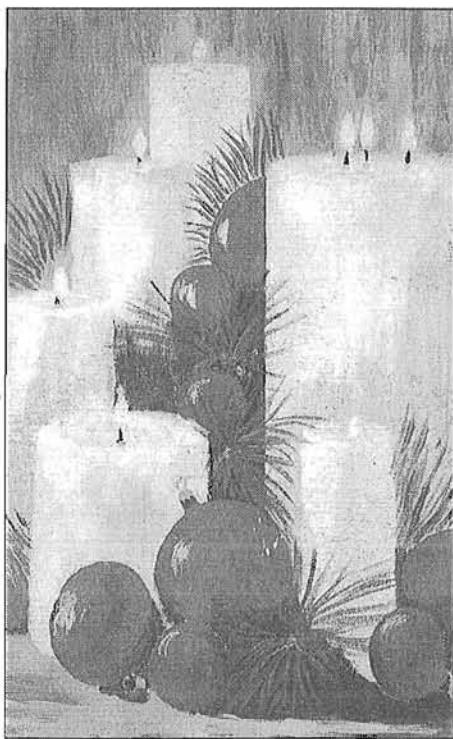
- Valakivel összekeversz, világos!, de nem baj... Olyan távol vagyok önmagamtól ma este!

- Én viszont tudom, hogy te vagy de Blaye.

- Honnan tudod a nevem?

Sóhajtottam egyet, fellélegeztem: ő az!, tényleg ő az! Megfogtam a kezét:

- Jean, emlékszel a platánra?

Loughnan John: Gyertyák

Felnevetett:

- A platánra? Milyen platánra? Egyébként nem Jeannak hívnak, hanem Philippe-nek. A bátyámat hívták Jeannak... Talán veled tévesztesz össze?

Micsoda fájdalom! Szóval ez csak az öccse, akiről Jean de Blaye akkoriban mesélt... Hogyan is tévedhettem ekkorát? Philippe arcában nem volt semmi fény. Egyszer csak megszólalt:

- A göndör fürtök... Jean hajfürtjei... Eről eszembe jut egy történet...

Elmesélte, hogy anyja szobájának komódján volt egy kulcsra zárt ezüstszelence. Jean azt állította, hogy kincs van benne. A két fiú a kincsről álmódzott, ám anyjuk nem akarta megmutatni nekik, s megtiltotta, hogy a szelencét kinyissák. Anyjuk és Jean között folytonos küzdelem volt, folyton egymás ellen ágáltak.

- Jobban szerette, mint engem - mondta Philippe. - Sőt azt hiszem, a lelke mélyén csak őt szerette... De valami elválasztotta őket egymástól, nem is tudom, mi... Egy napon Jean felfeszítette a szelence zárát... az első zár volt ez, amit felfeszített, de sajnos nem az utolsó! A kincs nem volt más, mint az ő gyerekkori hajtincsei, hihetetlen, nem? Olyan volt, mint egy halott haja. Jean rettenetesen méregbe gurult... Tudod, milyen volt ezekben a pillanatokban. Tajtékzott, s akkor nyugodott csak meg, amikor látta elégni gyermekfürtjeit a kandallóban. Este az anyám... Nem is tudom, miért mesélem el neked mindezt...

Folytatta az ívást. Arra gondoltam, hogy múlt időben beszél a bátyjáról. Előre tudtam a választ a kérdésre, amit közömbös hangon

tettem föl:

- Meghalt?

- Taval, a saigoni kórházban... Közöltük a hírt az újságban, de nem küldtünk partecédulát... Gondolhatod! A botrányos ügyletei után, azok után, ahogy élt...

Megkérddezhettem volna: „És milyen életet élt?” Inkább csak ennyit mondtam:

- Igen, igen... tudom... - És valóban tudtam, hogy Jean rossz fiúként végezte, tudtam, hogy elveszett.

Emlékszem, gyalog mentem vissza diákszállásomra. Vékony platánok ágaskodtak rácsaik fölé, a koszos beton fölé, hogy ágakat megfürdessék a hajnali ködben. Sokan járkáltak még az utcán. Magam előtt látom fiatal fiúk egy csoportját, amint egy részeg nőt tuszkolnak be egy taxiba. Szemem, ennek a karácsonyészakának a káoszától igen távol, a háztetők feletti jéges térségeket kereste, ahol az angyalok laknak, kiket éppen most ébresztett a Pey-Berland-torony nagyharangja. Van tisztán látó részegség is. Miközben úgy éreztem, fölemelkedem, nem is gyerekkorom emléke által, hanem a bennem élőként jelen lévő gyerekkorom által, csodálatos könnyedséggel alkottam magamban újra Jean de Blaye történetét. Ha költőnek születtem, ezen az éjszakán lettem regényíró, de legalábbis ekkor tudatosult bennem ez a képesség, ez a hatalom. Gyors és könnyű léptekkel haladtam, az alkotás hatalma repített. A két végén ragadtam meg Jean de Blaye sorsát: a lányos hajú kisfiú, aki szívében vad szenvedélyeket hordoz, és anyja iránt hatalmas, szenvedélyes érzelmeket táplál, majd a férfi, aki szinte gyermek még, és Saigóban, egy kórházi ágyon agonizál.

Újrateremtettem magamban az iskolás fiút, akinek szent volt az anyai szó. Magam előtt láttam a tekintetét abban a pillanatban, amikor rájön, hogy anyja képes hazudni, a hangsúlyt a levágott tincsekre helyeztem: levágásuk jelentette a fiú odaadás végét... Itt végződött regényem prologusa, és itt vágtam a téma elevevébe: a fiatal hím és az anya összecsapása. A csúcspont a szelence-jelenet: Jean de Blaye gyűlölte az öt világra hozó anyában a makacsságot, mellyel életre akarta kelteni a gyermeket, aki nem ő volt már, a makacsságot, mellyel gyermekkorra foglyává tette őt, hogy biztosabban maga mellett tudhassa. Alig született meg benne a férfi, az anyával folytatott harc tragikus fordult: az első barátság, az első szerelem, az első nem otthon töltött éjszaka, a pénzkövetelések, a be nem vallható társaság, az első súlyos kihágás...

Ott álltam ajtóim előtt. A születő nappali fény fehérre festette erkélyemet. A harangok a hajnali misére hívtak. Bár álmos voltam, felöltözve, begombolt kabáttal leültem asztalomhoz, tollat és papírt ragadtam, annyira féltem, hogy elfelejtem a bennem támadt gondolatokat! Regényíró született, s felémelte szemét erre a szomorú világra.

SZÁVAI DOROTTYA fordította

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi Péter *

Felélős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétvégéjén; Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com

EMBERKÖZELBEN AZ OLVASÓ

Nem utasítom vissza a munkát - Deák Csaba Zoltán

Kedves Olvasóink!

Egy erdélyi fiatalembert mutatok be az olvasóknak, aki nyár óta az endrődi plébánián él, és itt Magyarországon Gyomaendrődöt, Endrődöt tekinti otthonának. Szegeden tanul a Hittudományi Főiskolán, ötödéves, egyházmegyénk papjának készül, gyakorlatra helyezték hozzánk. Sokan találkoztak már vele az elmúlt időszakban. A Városunk újságnak nemcsak olvasója, hanem írója is, egy cikke megjelent két részben És mégis van remény címmel a szeptemberi és novemberi számunkban.

Bemutatom tisztelendő **Deák Csaba Zoltánt**.

Kedves Csaba! Hogy érzed magad Magyarországon és Endrődön?

Mindenekelőtt hadd köszönjem meg a megtiszteltetést, hogy ennek a rovatnak a riportalánya lehetek és remélem, hogy minden kedves olvasó kielégítő feleleteket talál válaszaiban. Kérdésekre válaszolva nagyon jól érzem magam ebben a pillanatban Magyarországon és nem utolsó sorban Endrődön.

Beszélgj életutadtól, honnan indultál, és hogy kerültél Magyarországra?

1981. június 30-án születtem Petrosényban egy erdélyi kis bányász városban, melynek varázsa és szépsége mindig szemem előtt van. Általános iskolai éveimet Petrosényban végeztem el, majd középiskolai tanulmányaim első részét a gyulafehérvári kántoriskolában, ezek után pedig a dévai gimnázium magyar tagozatán érettségiztem. 2000-ben jelentkeztem a gyulafehérvári teológiára, ahol két évet lehettem az intézet növendéke. E két év után dolgoztam, majd a Gondviselés léptem Szegegre irányította, és 2003-tól a Szegedi Papnevelő Intézet, illetve a Szeged Csanádi Egyházmegye növendéke vagyok.

Neked két haza is adatott. Mit tetszik az egyikben, és mi tetszik a másikban?

Igy igaz. Nagyon nehéz lenne meghatározni azokat a pontokat, hogy mi tetszik az egyik hazában és mi tetszik a másikban. Azon emberek számára, akik a határon túl születtek, természetes módon az otthoni környezet az, ami vonzó, ami kellemesebb.

Mint erdélyi, nyilván más szemmel látod az Anyországot. Mi az, ami itt nem jó, mi az, aminek változni kellene?

Véleményem szerint az emberek mentalitása kellene, hogy változzon, hisz azt tapasztalom, hogy elég nagy a széthúzás a magyar társadalomban. Sajnos a politikai viták sorozata az emberek lelkében is mély nyomot hagyott és ennek fényében a széthúzás egyre mélyebb. Így nem lehet egy nyugalmas jövőt biztosítani, nem lehet egy igazán életerős államot alkotni. Értékeinkre, nemzeti öntudatunkra is jobban oda kellene figyelni, hisz népünk oly sok gazdag hagyománnyal rendelkezik. Kár lenne ezeket az értékeket elhanyagolni, mellékvágányra terelni, csak azért, mert úgy mond nem „modern”. Nem utolsó sorban azt látom, hogy a magyar népnek újra fel kell fedezni hitét, mely magyar társadalmunknak mindenkor az alapja volt.

És szűkítem a kérdést. Mi tetszik itt Endrődön, és mi nem?

Számomra Endrőd egy csodálatos hely, mely az első pillanattól a szívembe lopta magát. Az itteni emberek vendégszeretőek,

Dr. Csaba Kálmán főorvos úrral Deák Csaba, 2007. október 23-án, Gyomaendrőd város ünnepségén

jó gazdák és nem utolsó sorban hagyományörzők. Mindenkiel, akivel találkoztam, szeretettel fogadott és próbálta az ittlétemet szebbé és gazdagabbá tenni. Hálás vagyok mindazokért a kedves szavakért és gesztusokért, melyekkel megajándékoztak az itteni emberek.

Közeleg a papszentelésed ideje is. Bizonyára gondolkodtál már azon, ha beállsz az Úr szőléjébe, mi az a dolog, amit különösen is fontosnak fogsz tartani munkádban? Netalán van-e már valami jelmondatod?

Valójában közeleg a papszentelés ideje számomra is. Nagyon sokat gondolkodtam azon, hogy mit kell tennem, és mi lesz a legfontosabb a munkában. Számomra az emberek lesznek a legfontosabbak, a velük való foglalkozás, a velük való találkozás, nem utolsó sorban az, hogy közelebb hozzám számukra Istent. A mai világban az embereknek nagyon nagy szükségük van példaképekre, és én egy ilyen példakép szeretnék lenni a magam adottságaival, tehetségemmel. Jelmondatot még nem választottam de közel áll hozzám Erdély nagy püspökének, Márton Áronnak a jelmondata: „Non recuso laborem.”- Nem utasítom vissza a munkát.

Mi a hobbid, mi érdekel még az eljövendő munkádon kívül?

Nagyon szeretek olvasni, éppen ezért megragadok minden egyes alkalmat, hogy olvassak. Ebből adódóan szeretem a színházat, az operát és nem utolsó sorban a művészetet. Azt gondolom, mindezek az ember fejlődésében elengedhetetlen tényezők.

Ha egy jó tündér álmodban meglátogatna, és azt mondaná: teljesítem három kívánságod. Mi lenne az?

Őszintén ez egy nagyon nehéz kérdés. Első sorban azt kívánám, hogy a Jó Isten tartsa meg egészségben szüleimet, hogy sok ideig örvendhessek szeretetüknek és támogatásuknak. A második kívánságom az lenne, hogy méltó munkás lehessen az Úr szőlőjében és el tudjam vinni az emberekhez szeretetének csodálatos üzenetét. Harmadiknak azt kívánám, hogy minden ember megtapasztalja a feltámadás örömhírét, úgy ahogy én megtapasztaltam.

Ha most hálaadó könyörgést kellene mondanod, mi az a három dolog, melyért hálát adnál?

Elsősorban Istennek adnék hálát, hogy kiválasztott engem méltatlan szolgálóját, hogy szolgálja legyek. Másodszor hálát adnék szüleimnek, hogy felneveltek és hogy támogattak életem során, még akkor is, amikor nehézségekkel küzdöttem. Nem utolsó sorban hálát adok neked kedves Laci atya, hogy itt lehetek, hogy befogadtál, hogy egyengedted hivatásom útját, példáddal, ember-szerető magatartásoddal. Kívánom, hogy továbbra is ilyen maradj és azt, hogy az endrődi híveket vezesd az Úr országába.

Kedves Csaba! Több mint öt év akadályait, nehézségeit szerencsésen legyőzted itt Magyarországon. Kívánom, hogy Isten adjon tovább erőt munkádhoz, a további készülétekhez. Ha majd kötelességed máshová szólít tőlünk, akkor is hazavárunk ide, Endrődre. Köszönöm a beszélgetést.

Katolikus oldal

DECEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és 17 órákor. Advent hétköznapjain reggel 6-kor Rorate mise, így fél 8-kor nincs, csak temetési mise.
24-én hétfőn, azaz Szenteste éjféli mise, előtte fél órával pásztorjáték.
Karácsony mindkét napján és újévkor: 10, 17 óra
Év végi hálaadás 31-én, hétfőn 17 óra.

Szent Gellért Iskola kápolnájában december 9-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor.
Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor.
A szombat esti előesti mise vasárnapi mise.
24-én hétfőn, azaz Szenteste 17 órákor „éjféli” mise.
Fél 5-től pásztorjáték.
Karácsony mindkét napján és újévkor reggel 8-kor.
Év végi hálaadás 31-én, hétfőn délután 3 órákor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 16 órákor, hétfőn reggel 8-kor.
Szombaton 16 órákor vasárnapi előesti mise.
24-én hétfőn, azaz Szenteste éjféli mise, előtte fél órával pásztorjáték.
Karácsony mindkét napján és újévkor 10 óra.
Év végi hálaadás 31-én, hétfőn 16 óra.

DECEMBERI ÜNNEPEK

2. vasárnap: **Advent 1. vasárnapja**
3. hétfő: Xavéri Szent Ferenc áldozópap
9. péntek: A Lateráni Bazilika felszentelése
4. kedd: Damaszkuszi Szent János áldozópap
6. csütörtök: Szent Miklós püspök
7. péntek: Szent Ambrus püspök, egyháztanító
8. szombat: Szűz Mária Szeplőtelen fogantatása
9. vasárnap: **Advent 2. vasárnapja**
11. kedd: Szent I. Damazus pápa
12. szerda: Guadalupei Boldogságos Szűz Mária
13. csütörtök: Szent Lúcia vértanú
14. péntek: Keresztes Szent János áldozópap
16. vasárnap: **Advent 3. vasárnapja**
23. vasárnap: **Advent 4. vasárnapja**
25. kedd: Karácsony
26. szerda: Karácsony, Szent István első vértanú
27. csütörtök: Szent János apostol, evangélista
28. péntek: Aprószentek
30. vasárnap: **A Szent Család**
31. hétfő: Szent I. Szilveszter pápa

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László tb. kanonok, plébános

Szent Erzsébetnél Tübingiában

A 2007-es esztendő Tübingiában Szent Erzsébet jegyében telik: a 800 éves évfordulóra a németek minden érintett tartományban mind egyházi, mind pedig kulturálisan-művészetileg példamutató módon, európai színvonalon felkészültek. A megemlékezés központja természetesen Wartburg vára, ahol 2007 júliusától november közepéig országos kiállítás keretében mutatják be a sok ezer zárandoknak és látogatóknak szent Erzsébetet és korát.

A wartburgi kiállításon láthattunk számos ritka és értékes kiállítási tárgyat, közöttük két, Szent Erzsébet által is forgatott zsolozsmáskönyvet, melyet Stuttgartból illetve Cividale-ból adtak kölcsön. Megcsodálhattuk Szent Erzsébet Stockholmban őrzött, achátba ötvözött, aranyozott koronás fejereklye-tartóját illetve 1240 körül készült, aranyozott-ezüstözött karereklyé-

jét. Fényképek és computertechnika segítségével mutatták be részleteiben is Szent Erzsébet ereklyetartóját. A tárlaton az egykori, pilisszentkereszti háromhajós ciszterci apátsági templomra – ott történt Gertrúdnak, szent Erzsébet anyjának 1213-as tragédiája – a korszakból való magyarországi kőfaragványok emlékeztettek. A várbeli Erzsébet-szobában (Elisabeth-Kemenate) Moritz von Schwind 1902 körül készített pazar mozaikjai jelenítik meg Erzsébet örgrófnő életének egyes állomásait.

Az emlékhelyek bejárást nagyban megkönnyítette a jubileumra kibocsátott, jutányos árú Elisabeth Card, mellyel az első látogatást követő nap este 18 óráig ingyen látogathatók a többi helyszín kiállításai.

A jubileumra mind a német katolikus, mind pedig a német protestáns (evangélikus-

luteránus) egyház kített magáért: minden hajdani színhelyen bemutatták a Szent Erzsébettel kapcsolatos emlékeket. Az erfurti dómban külön becsben tartják szent Erzsébet 1235-ös szenttéavatási bulájának másolatát, előtte egy magyar zárandokcsoport piros-fehér-zöld szalagos koszorúja... Az ottani fényképkiallításon megtudhat-

juk, mennyire népszerű lett az Árpád-házi szent: csak Tübingiában legalább 20 templomban láthatók különféle Szent Erzsébet ábrázolások.

A kiállítás közép-európai összefogással valósult meg: a budapesti Magyar Nemzeti Galéria, Assisi, a Vatikán, Párizs, Szentpétervár, Bécs, Pozsony egyaránt rendelkezésre bocsátottak pompás kiállítási tárgyakat.

Számunkra felemelő percek voltak, amikor Creuzburg középkori templomában, Szent Erzsébet egykori kedves helyén, ahol valószínűleg nevelkedett, elénekelhettük:

„Szent Erzsébet asszony életéről, emlékezünk sok jó tételéről...”
A hely magával ragadó, ezért folytattuk: „Isten hazánkért térdelünk elődbe...”

A Goethe Intézet és a Tübingiai Tanár-továbbképző Központ (Thilm) a tübingiai Volkenroda revitalizált, hajdan volt ciszterci kolostorában ökumenikus jellegű továbbképzést és tanácskozást rendezett magyarországi német tanárok számára.

Természetesen kivette részét az egész évben tartó megemlékezésekből és ünnepekből Hessen tartománybeli Marburg városa is. Az ottani éveket idézi többek között egy országos jellegű kiállítás, valamint egy fotótárlat, mely a világ 15 országának Erzsébet-templomairól készült. Marburg városa fölött a jubileumra egy hatalmas, nyolc méter magas művészi fényreklám emlékeztet, mely szívformájú.

a középkori Wartburg

Fontosabb internetes források a jubileumi év kapcsán:

www.elisabeth-wartburg.de

www.marburg.de/elisabeth

www.marburg.de/webcam

<http://arpadhaz.lap.hu>

www.szenterzsebet.lap.hu

(T. Zs.)

Országos templomi gyűjtés a szegények javára

Árpád-házi Szent Erzsébet ünnepéhez kapcsolódóan minden évben országos gyűjtést rendeznek a szegények javára a katolikus templomokban. Az idei gyűjtést november 25-én tartották. Tavaly 60 millió forint gyűlt össze erre a célra.

A gyűjtés teljes eredményéből 40% marad az egyházközségeknek, amelyből a plébániai karitászcsoportok tevékenységét (ruha- és ételosztás, beteglátogatás, időseknek és nagycsaládoknak készített szeretetsomagok, beiskolázási és nyári táborozáshoz adott segélyek, szeretet-ebédek stb.) támogatják. 33%-ot kap minden egyházmegyei karitászszervezet. A fennmaradó részt az egyházmegyéi központi célokra fizetik be: a teljes összeg 19%-át a Római Katolikus Egyházi Szeretetszolgálat és 8%-át a Katolikus Karitászcsoportja kapja.

Országszerte 670 plébánián működik a Katolikus Karitásznak helyi csoportja, 8000 önkéntessel. A 2006-os esztendőben több mint 50 ezer családnak, illetve egyedülállóknak tudtak segíteni az országban, 30 millió Ft pénzbeli támogatással és több mint 200 millió Ft értékű tárgyi adomány szétosztásával.

A plébániai karitászcsoportok rendszeres és alkalmi segélyakcióit egészíti ki az a 19 szociális és egészségügyi intézmény, amely az országos karitászhálózatához tartozik. Itt, illetve a Szeretetszolgálat 10 otthonában olyan ellátást kapnak a rászorulókat, amelyet csak intézményes keretek között lehet megszervezni (pl. idősek otthona, szenvedélybetegek ellátása, otthoni szakápolás, stb.).

A karitászcsoportok szó „tevékeny szeretetet” jelent. A karitászmunkában való részvétel minden hívő lelkiismeretbeli kötelessége, amelynek a rászorulókat való imádságtól, a kétkézi munkán, beteglátogatáson át a tárgyi és pénzádományokig nagyon sokféle változata lehetséges.

További információ:

Magyar Karitászcsoport: www.caritas.org.hu
Szeretetszolgálat: www.szeretetszolgálat.hu

Kacsó Sándor Advent a lágerben

Ó, gyere be, kicsi Jézus,
Ó, gyere be, béke,
Hajszolt lelkem hajlékába,
Fáradt lábam, hajlott hátam
Bús Betlehemébe.

Nagyon rossz a világ most itt,
Zárva ajtó, ablak,
Mindhiába kopogtatnál,
Előkelőbb lakásokban
Aligha fogadnak.

Nem is nagyon hiszem, hogy jobb
Szállásod akadna,
Mint ez az én fáradt testem
Karácsonyi békét váró
Rozzant istállója.

Igaz, itt az idegenben
Elhagyatott, árva
Kóbor kutyák vonítanak rá,
S hosszú puskák, szöges drótok
Állnak ajtajába.

Igaz, búval vert födelét
Komisz szél cibálja,
S nincsen semmi, semmi fény már
Hideg éjbe vakon néző
Két kis ablakába.

De az alázat szalmáját
Hintettem a földre,
S meleg párát lehel majd Rád
Türelmességem számara,
Jámborságom ökre.

Gyere bé hát, kicsi Jézus,
Karácsonyi béke!
Rozzant testem kis ablakán
Hadd tekintsen ki az öröm
Meleg lámpafénye.

Nyilatkozat

A kormány által jóváhagyott és az Országgyűléshez benyújtott, „a bejegyzett élettársi kapcsolatról” szóló törvényjavaslat a Katolikus Egyház tanítása szerint veszélyes támadást jelent a társadalom alapvető intézménye, a család ellen. Nem csak az Egyház, nem csak a természeti törvény, de a magyar Alkotmány is azt vallja, hogy a család egy férfi és egy nő kizárólagos, a társadalom számára is hasznos életközössége, melynek célja a házastársak java és az élet továbbadása.

Minden olyan kísérlet – mint a fent jelzett törvényjavaslat is –, amely a házasságon kívüli párkapcsolatokat, beleértve az egyművek együttélését, a házasság intézményéhez kívánja közelíteni jogi eszközökkel, gyengíti a társadalom életterét, veszélyezteti a fiatalok döntési szabadságát, valamint a felnövekvő gyermekek egészséges fejlődését.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia több alkalommal is hangsúlyozta, hogy a család az az alapvető emberi közösség, amely a személyes boldogság és a gyermekek nevelése szempontjából mással nem helyettesíthető, része a népek és az egész emberiség közjavanak. A politikusoknak szem előtt kell tartaniuk a társadalom védelmét, és olyan jogszabályok létrehozásán kell fáradozniuk, melyek erősítik a család intézményét és bátorítják a fiatalokat a felelősségteljes családalapításra és gyermekvállalásra.

Budapest, 2007. november 22.

a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

SZENT MIKLÓS püspök

Ünnep: december 6

SZENT MIKLÓS gazdag családba született, és már gyermekkorától biztosítva volt számára a vallásos nevelés. Csecsemő koráról tartja a hagyomány, hogy böjti napokon csak egyszer szedett. Nagyobb korában nem követte társait azok szilaj szórakozásaiban, inkább templomokat látogatott. Amikor szülei elhunytak, gazdag örökségét jóra igyekezett használni.

Egy elszegényedett nemes ember élt akkoriban városában, aki három szép leányát nem tudta kiházasítani vagyon hiányában. Amikor Miklós erről tudomást szerzett, egymás utáni éjszakákon egy-egy zacskó aranyat dobott be titokban hozzájuk. Az elsőt a boldog apa még égi ajándéknak képzelte, de a harmadiknál megleste szentünket. Lábaihoz borulva köszönte meg a jóságot, ez persze nagy zavarba hozta Miklóst, aki szeretett volna ismeretlen ma-

radni.

Törökország területén a lyciai Myrában éppen püspökválasztás volt, amikor Miklós a templomba bement, és a Szentlélek sugallatára ekkor őt választották püspökké.

Ekkoriban történt, hogy egy viharba került hajó legénysége a végveszélyben kétségbeesetten fohászzkodott Miklós püspök segítségéért. Feltűnt a zűrzavarban ekkor egy ismeretlen (mondja a legenda), aki a hajó órában megjavította és beállította a vitorlázatot és kötélzetet. Segítségével a hajó hamarosan partot ért, megmenekültek. Ekkor azonban az idegen nyomtalanul eltűnt. A hálás hajósok a templomba mentek menekülésüket Istennek megköszönni, és ott döbbsentek rá, hogy az ismeretlen segítő Miklós püspök volt, akit segítségül hívtak.

Hallotta egyszer Miklós püspök, hogy ki akarnak végezni városában három ártatlan embert, ugyanis a helytartó szemet vetett vagyonukra. Miklós futva hagyta magukra a császár éppen nála levő küldötteit, erőszakkal akadályozta meg a kivégzést. Amikor a küldöttek dolgukat kiválóan elvégezték, és visszatértek a császárhoz, jó munkájukat a császár hálásan megjutalmazta. Az udvari intrika azonban nem nézte jó szemmel sikerüket, hamis vádakkal börtönbe juttatták őket, sőt már kivégzésüket is kitűzték. A császári küldöttek ekkor, visszaemlékezve Miklós püspök hősiességére, reménytelenségükben szentünkhöz fohászkodtak. A segítség ekkor sem maradt el. Szent Miklós megjelent álmában Konstantin császárnak és ráparancsolt, hogy a három küldöttet még az éjjel bocsássa szabadon. Konstantin személyesen nem ismerte Miklós püspököt, nem is akart az álomnak engedelmességni. Mivel nem tudott már tovább aludni, felkelt, és még az éjjel elment a

császár az ítéletet hozó bíróhoz. Meglepetésükre a bíró ugyanazt a látomást álmodta. Nekiláttak ezért, gyorsan újrazivizgálták az ügyet, és kiderült, hogy a három hivatalnok ártatlan. Hálás szívvel mentek Miklós püspökhöz köszönetet mondani.

Nagyon idősen, halálát közeledni érezve, Miklós egy angyal segítségével tudott a betegség fájdalmait felett uralkodni. Istennek ajánlva lelkét, szép halállal halt meg 350 körül. Myrában temették el, azonban egy török támadás feldúlta sírját. A keresztiesek felszabadították Myra városát, ekkor találták meg csontjait. Kegyelettel vitték biztonságos helyre, Itáliába, Bari városába.

A 10. századtól terjedt el tisztelete. Myrai avagy Barri Szent Miklós (dec. 6.) a keleti egyház egyik fő szentje, a gyermekek Mikulása.

A késő középkor óta Miklós püspököt a tizennégy segítő szent közé sorolják. Számítalan templom, társulat és foglalkozás patrónusa (tanulók, gyermekek, leányok, hajósok, foglyok, pékek, kereskedők, gyógyszerészek, jogászok).

„Miklós püspök egykor, régen,
Segített a szegény népen,
Őt dicsérte koldus, árva,
Emlékezzünk jóságára!”

Gyermekkönyvtári hónap

Kedves Gyerekek!

December 12-én 14 órától egész délután

kézműves foglalkozáson apró ajándéktárgyakat,
karácsonyi díszeket készíthettek,

15 órától

„Activity”

vetélkedőn is részt vehettek.

Egész hónapban fél áron lehet kölcsönözni a
videokazettákat és a DVD-ket.

Minden kölcsönző olvasó apró ajándékot kap!

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és
Boldog Új Évet kívánunk!

Rózsahegy Könyvtár, Gyomaendrőd, Blaha u. 21. sz.

EMLÉK A DÉCSIPÁSKUMI ISKOLÁNAK

Október 27-én, szombaton délelőtt az endrői templomban ünnepi szentmise volt, a régi tanyai iskolák elhunyt és élő tanáraiért, diákjaiért ajánlottuk fel.

Ugyanezen a szép szombati napon, délután pedig ismét ünnepeltünk. A hajdani décsipaskumi iskola helyén felállított keresztet szenteltük fel. Ezen az ünnepségen Iványi Miklós hajdani diák mondott beszédet. Ő szervezte meg a kereszt felállítását is. Köszönet neki és a segítőtársaknak.

A lebontott hajdani iskolának a szántóföldön már nyoma sem volt.

Kedves Décsipaskumiak!

Meghatódottan állunk-e kereszt előtt. Szívünk mélyén az a meghatódottság él, mint félévszázaddal vagy már annál is többel, amikor kedves szüleinél kísérték bennünket ebbe az iskolába (amit most visszaemlékezve lelki szemeink előtt látunk), és átadtak bennünket volt tanítóinknak. Jó kezekbe kerülünk, nagyszerű tanítóink voltak. Ők többek voltak mint tanítók, csodálatos emberek, akik nemcsak betűvetésre tanítottak meg bennünket, hanem az összetartozásra, egymás kölcsönös megbecsülésére, szeretetre embertársaink iránt. Ha kellett megdorgáltak, ha megérdemeltük megjutalmazták bennünket.

Egy személyben voltak szaktanárok. Nem volt kémia szertárunk, nem volt tornatermünk, nem volt villanyunk se, mindezek ellenére megtanítottak bennünket arra, hogy meg tudjuk állni a helyünket a középiskolába, a szakmunkásképzőbe, főiskolán és egyetemen egyaránt. Tisztességtudó, becsületes embereket próbáltak belőlünk nevelni.

Köszönetet mondok ezért jelenlévő volt tanítóinknak, és azoknak is akiknek már csak hozzátartozóik vannak itt. Isten áldása kísérje mindennapjukat fáradságos munkájukért! Az elhunytaknak adjon a Jóisten örök nyugalmat!

Kedves Diáktársaim, jó volt décsipaskumi diáknak lenni. Azt nem mondom, hogy könnyű volt, hóban, fagyban, csizmát marasztaló sárban több kilométert megtenni reggel és délután, de várt bennünket az iskola, a padló olajos illata, a Calor kályha csodálatos melege, és legfőképpen tanítóink biztató szeretete.

Kedves Décsipaskumiak!

Ünnepelni jöttünk ide azért, hogy emléket állítsunk volt iskolánknak és hosszú idő után találkozhatunk egymással. Úgy vagyunk, mint a Vándor, aki fiatalon elhagyja hazáját, kalandvágyból vagy rá van kényszerítve. Nem találja helyét a világba, aztán valahol gyökeret ver, sikeres ember lesz, évtizedekig él távol hazájától és már deresedő fejjel visszatér oda, ahonnan elindult. Hiányzik valami a távolból, pedig tudja, már nem várja család, a hozzátartozók a temetőbe nyugszanak. A barátok szétszóródtak a világba, a volt

otthonnak, amely oly kedves volt számára, csak a helyét találja, mégis valami görcsösen húzza vissza. Igen, az ajándékba kapott szeretet, amit az édesanyjától kapott, amikor járt tanította. Csábítja a drága földnek az illata, a csodálatos táj, mely már nem az mint régen, mégis olyan kedves minden, hogy nincs ellenállás, vissza kell térni oda ahonnan ifjú fejjel elindult.

Mi is így vagyunk ezzel. Azt mondta egyik diáktársunk: „Amíg fiatalok voltunk, nem kerestük az emlékeket, ahogy telik rajtunk az idő, annál jobban hiányoznak.”

Emléket állítunk ezen a helyen, ahol iskolánk állt. Iskolánkat lebontották, több mint 40 éve nem maradt belőle szinte semmi. Csak a kis harang, melyet Magyarország nagyasszonya tiszteletére, felirattal ajándékozott özv. Markly Gyuláné 1937. évben az iskolánknak, és ami jelenleg a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola kápolnájának tornyába van beépítve.

Megmaradt a lépcső a kereszt háta mögött.

Ezen a lépcsőn indultunk el kis nebulóként fölfelé és emelt minket magasra, hogy eivégezhessük azt a feladatot, amit az élet kiszabott nekünk. Hosszú volt az út, valamennyien már teljesítettük az élet elvárásait, jórésztünk már nyugdíjasként éli napjait.

Ez a kereszt, amit itt állítottunk legyen lépcső életünk hátralevő részében. Erősítsen minket hitben, reményben és szeretetben. A szeretet bennünk él, csak tápiálni kell. Bizonyítja a kereszt, mely előtt itt állunk, nem készült volna el, ha nem akartuk

volna egy szívvel, lélekkel.

Nem jelentünk volna meg ilyen szép számmal ezen az ünnepségen, ha az egymás iránt érzett szeretet nem lenne olyan erős. Valamennyien vártunk már erre a találkozóra, csak egy szikra kellett, hogy elindítson bennünket a találkozó megszervezésére.

Ez a kereszt legyen a példaképünk, az összetartozás, és szeretet jelképe. Ha úgy érezzük, hogy az élet terhei egyre súlyosabban nehezedenek ránk, ha elkeseredünk, és úgy gondoljuk, már nem bírjuk tovább cipelni az élet keresztjét, gondolatba tekintsünk rá a keresztre, és a szenvedő Krisztus arca megvigasztal és erőt ad, segít a továbbjutásban.

Kedves jelenlévők, ha itt vezet el az utunk, vagy van egy szabad fél óránk, jöjünk el ide, álljunk meg egy percre a kereszt előtt, tegyünk egy szál virágot, gyűjtsünk meg egy méceszt, vagy egy szál gyertyát, mondjunk el egy Miatyánkot és gondoljunk azokra, akik már nem tudják ezt megtenni.

Lélekben gazdagodva, szívünkbe feltöltődve fogunk távozni e helyről. Ne mulasszunk el megállni, ha alkalmunk van rá, mert lehet, hogy ez az utolsó alkalom és soha többé nem térhetünk vissza!

Kívánom minden jelenlévőnek, hogy még sokáig, látogassuk ezt a számunkra oly kedves helyet! Ehhez kívánok minden kedves jelenlévőnek békés, boldog napokat, jó egészséget, kitartást a nehézségek leküzdésében.

Köszönöm figyelmüket, köszönöm, hogy meghallgattak

Gyomaendrőd, 2007.10.24.

Iványi Miklós
volt décsipaskumi diák

EMLÉK A DÉCSIPÁSKUMI ISKOLÁNAK

Október 27-én, szombaton délelőtt az endrői templomban ünnepi szentmise volt, a régi tanyai iskolák elhunyt és élő tanáraiért, diákjaiért ajánlottuk fel.

Ugyanezen a szép szombati napon, délután pedig ismét ünnepeltünk. A hajdani décsipaskumi iskola helyén felállított keresztet szenteltük fel. Ezen az ünnepségen Iványi Miklós hajdani diák mondott beszédet. Ő szervezte meg a kereszt felállítását is. Köszönet neki és a segítőtársaknak.

A lebontott hajdani iskolának a szántóföldön már nyoma sem volt.

Kedves Décsipaskumiak!

Meghatódottan állunk-e kereszt előtt. Szívünk mélyén az a meghatódottság él, mint félvszázaddal vagy már annál is többel, amikor kedves szüleink kísérték bennünket ebbe az iskolába (amit most visszaemlékezve lelki szemünk előtt látunk), és átadtak bennünket volt tanítóinknak. Jó kezébe kerülünk, nagyszerű tanítóink voltak. Ők többek voltak mint tanítók, csodálatos emberek, akik nemcsak betűvetésre tanítottak meg bennünket, hanem az összetartozásra, egymás kölcsönös megbecsülésére, szeretetre embertársaink iránt. Ha kellett megdorgáltak, ha megérdemeltük megjutalmazták bennünket.

Egy személyben voltak szaktanárok. Nem volt kémia szertárunk, nem volt tornatermünk, nem volt villanyunk se, mindezek ellenére megtanítottak bennünket arra, hogy meg tudjuk állni a helyünket a középiskolába, a szakmunkásképzőbe, főiskolán és egyetemen egyaránt. Tisztességtudó, becsületes embereket próbáltak belőlünk nevelni.

Köszönetet mondok ezért jelenlévő volt tanítóinknak, és azoknak is akiknek már csak hozzátartozóik vannak itt. Isten áldása kísérje mindennapjukat fáradságos munkájukért! Az elhunytaknak adjon a Jóisten örök nyugodalmat!

Kedves Diáktársaim, jó volt décsipaskumi diáknak lenni. Azt nem mondom, hogy könnyű volt, hóban, fagyban, csizmát marasztaló sárban több kilométert megtenni reggel és délután, de várt bennünket az iskola, a padló olajos illata, a Calor kályha csodálatos melege, és legfőképpen tanítóink biztató szeretete.

Kedves Décsipaskumiak!

Ünnepelni jöttünk ide azért, hogy emléket állítsunk volt iskolánknak és hosszú idő után találkozhatunk egymással. Úgy vagyunk, mint a Vándor, aki fiatalon elhagyja hazáját, kalandvágyból vagy rá van kényszerítve. Nem találja helyét a világba, aztán valahol gyökeret ver, sikeres ember lesz, évtizedekig él távol hazájától és már deresedő fejjel visszatér oda, ahonnan elindult. Hiányzik valami a távolból, pedig tudja, már nem várja család, a hozzátartozók a temetőbe nyugszanak. A barátok szétszóródtak a világba, a volt

otthonnak, amely oly kedves volt számára, csak a helyét találja, mégis valami görcsösen húzza vissza. Igen, az ajándékba kapott szeretet, amit az édesanyjától kapott, amikor járt tanította. Csábítja a drága földnek az illata, a csodálatos táj, mely már nem az mint régen, mégis olyan kedves minden, hogy nincs ellenállás, vissza kell térni oda ahonnan ifjú fejjel elindult.

Mi is így vagyunk ezzel. Azt mondta egyik diáktársunk: „Amíg fiatalok voltunk, nem kerestük az emlékeket, ahogy telik rajtunk az idő, annál jobban hiányoznak.”

Emléket állítunk ezen a helyen, ahol iskolánk állt. Iskolánkat lebontották, több mint 40 éve nem maradt belőle szinte semmi. Csak a kis harang, melyet Magyarország nagyszonya tiszteletére, felirattal ajándékozott özv. Markly Gyuláné 1937. évben az iskolánknak, és ami jelenleg a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola kápolnájának tornyába van beépítve.

Megmaradt a lépcső a kereszt háta mögött.

Ezen a lépcsőn indultunk el kis nebulóként fölfelé és emelt minket magasra, hogy elvégezhessük azt a feladatot, amit az élet kiszabott nekünk. Hosszú volt az út, valamennyien már teljesítettük az élet elvárásait, jórésztünk már nyugdíjasként éli napjait.

Ez a kereszt, amit itt állítottunk legyen lépcső életünk hátralevő részében. Erősítsen minket hitben, reményben és szeretetben. A szeretet bennünk él, csak táplálni kell. Bizonyítja a kereszt, mely előtt itt állunk, nem készült volna el, ha nem akartuk

volna egy szívvel, lélekkel.

Nem jelentünk volna meg ilyen szép számmal ezen az ünnepségen, ha az egymás iránt érzett szeretet nem lenne olyan erős. Valamennyien vártunk már erre a találkozóra, csak egy szikra kellett, hogy elindítson bennünket a találkozó megszervezésére.

Ez a kereszt legyen a példaképünk, az összetartozás, és szeretet jelképe. Ha úgy érezzük, hogy az élet terhei egyre súlyosabban nehezedenek ránk, ha elkeseredünk, és úgy gondoljuk, már nem bírjuk tovább cipelni az élet keresztjét, gondolatba tekintünk rá a keresztre, és a szenvedő Krisztus arca megvigasztal és erőt ad, segít a továbbjutásban.

Kedves jelenlévők, ha itt vezet el az utunk, vagy van egy szabad fél óránk, jöjünk el ide, álljunk meg egy percre a kereszt előtt, tegyünk egy szál virágot, gyűjtsünk meg egy mécses, vagy egy szál gyertyát, mondjunk el egy Miatyánkot és gondoljunk azokra, akik már nem tudják ezt megtenni.

Léleken gazdagodva, szívünkbe feltöltődve fogunk távozni e helyről. Ne mulasszunk el megállni, ha alkalmunk van rá, mert lehet, hogy ez az utolsó alkalom és soha többé nem térhetünk vissza!

Kívánom minden jelenlévőnek, hogy még sokáig, látogassuk ezt a számunkra oly kedves helyet! Ehhez kívánok minden kedves jelenlévőnek békés, boldog napokat, jó egészséget, kitartást a nehezségek leküzdésében.

Köszönöm figyelmüket, köszönöm, hogy meghallgattak

Gyomaendrőd, 2007.10.24.

Iványi Miklós
volt décsipaskumi diák

Éntrőd néprajza

Rovatvezető: Szanka István

Tisztelt Olvasó!

A karácsonyi készülődés fontos eleme az ünnepi asztal finomságainak az elkészítése. Sajnos ma már sok helyen a kalácsot, a rétest és más kelt tésztákat nem maguk a háziasszonyok készítik, hanem pékségekből, cukrászdákból vásárolják. Az ünnepek előtti sütkérezést csak az idősebb

Lapatinszki Lajosné bemutatja a hájas-tésztát készítését

Kidolgozott zsírral megkeni a tésztát

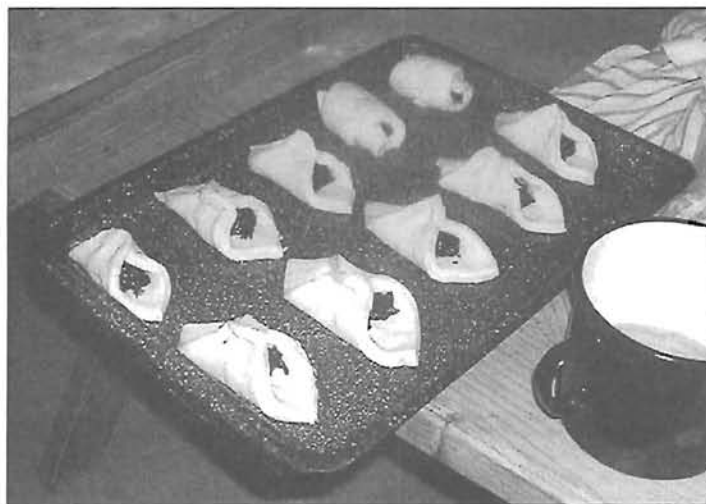
nemzedék végzi és tudja. Az anyáról lányra szálló receptek és titkok, amelyek egy-egy munkai igényesebb kelt tészta elkészítéséhez szükségesek sajnos az idősek „elmenő nemzedékénél” maradnak. Az utóbbi húsz évben nem vagy csak hiányosan történt meg a nemzedékek közti szokás és tudás átadása. Néhány nehezebben elkészíthető tésztaféle – mint például a húzott rétes - már az idősebbek között is ritka. Többen már csak arra emlékeznek, hogy régen lány vagy fiatalasszony korukban a nagymamával, esetleg az édes-

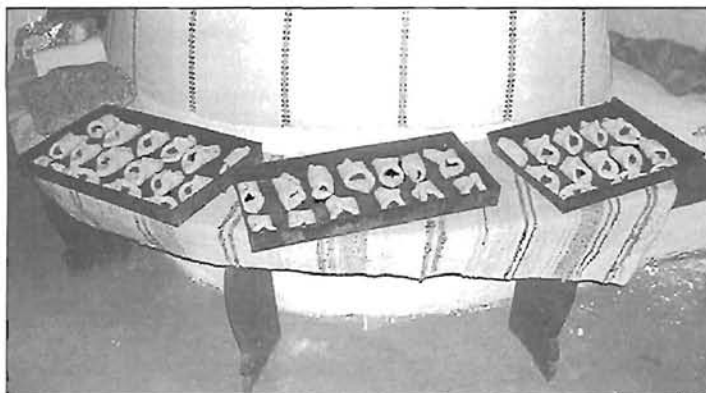
Következik a hajtogatás

Az összehajtogatott tésztát újra megkeni zsírral

A lekvárral töltött kiflik a tepsiben

A kemence körül kelnek a kiflik

A kiflik kisütése a kemencében

anyjkkal készítették ezt a finom süteményt.

A tájházban már néhány éve az ünnepi rendezvények színesítésére kemencés kelt tésztákat készítenek idős segítők. A kemencében sült kelt tészták, pedig össze nem hasonlíthatóak a sütőben készütekkel. A kemencés kelt tészta készítése iránt egyre nagyobb érdeklődés tapasztalható, ezért arra gondoltunk, hogy a fiatal édesanyáknak úgynevezett tanfolyamot tartunk, melyen megismerhetik, és gyakorlatban megtanulhatják a településünkre jellemző sütemények és ételek készítését.

A 2008. évtől induló sütő bemutatóink időpontjait a januári számban már közzé tesszük. Az érdeklődők jelentkezé-

sét a tájházban vagy annak elérhetőségein tehetik meg. A programmal elsősorban a régi elfeledőbe kerülő sütemény és ételkészítési szokásokat szeretnénk átadni a fiatalabb nemzedéknek. Ezért a programok esetleges költsége is szerény lesz.

Írásunkban néhány képpel jelenítjük meg a legutóbbi sütésünket.

**Minden kedves olvasónknak kívánok
Áldott Karácsonyt és Boldog Új Évet!**

Gyoma néprajza

A sertéstartás történeti, néprajzi adatai - IV. rész

Idősebb, nagy időt megért atyámfiai úgy emlékeztek, az 1970-es évek végén Gyomán is volt „szalontai fajta”. „Olyan nagy-darab, sima szőrű, inkább szálkás szőrű jószág volt. Gyomán és Endrődön nem sok gazda tartott ilyen fajtát a két háború közibe. Aki meg tartott, az Csaba, meg Kígyós környékéről hozta az utánpótlást. Krucsó Lászlónak, Biró Gyulának, meg Csaba Jánosnak vótak ilyen szalontai fajtájú disznai. Ez a szalontai nem vót olyan hizékony, mint a mangolica, de szaporulatra jobbnak mutatkozott, mert előfordult, hogy 10-12 db csíkos malacot fialt. Ezek a gazdák nagyon vigyáztak arra, hogy más fajtaival ne kevereggyik. Ehhez hasonló fajta volt még a „gyűrűs mangolica”, ennek a szőre „valóságos gyűrűkbe csavarodott”. A községi apaállat istállóban szigorúan két évenként cserélték a mangalica kanokat, még a két háború között is. Legtöbbször Mezőhegyesről, Martonvásárról, meg a Hortobágy környékéről hozattak kanokat. 1945. után a szalontai kikopott Gyomáról, mer' nem találtak hozzá megfelelő tenyészállatot.” Egyik-másik gazda nagyon kedvelte Gyomán a „csengős disznót”, ez a fajta nagyon hasonlított a mangalicára, csak „ennek a színe baris vót, és a pofáján két felül csengők fityegtek, olyan búrcsengők. Ilyen csengősök ritkán előfordultak a mangalicák közt is, de azoknak a színe vadas vót vagy ordas. Visszaütöttek bizonyosan vaddisznó ősükre, mer' a hátukon vigig, a girincükön vigig nagy serte nőtt, a színük meg vereses-fekete vót. Hármagazda Kovács Lajosnak (azír hármás, mer' ű vót városgazda, pusztagazda s maga gazdája) vótak ilyen csengős disznajai. A Keselyösön K.Szilágyi Sándornak vót szíp fekete mangalica állománya, meg másoknak is. A nyilasi tanyákon meg többeknek vót fecskehasú mangalicája. A fekete mangalica egy fialásra K.Szilágyinál igencsak leadta a 10-12 db malacot. Ezek mind olyan nagy-fülű, izmos lábú ridegfajták vótak.”

Az importált hüssertésfajták megjelenése az országban a belterjes mezőgazdasági termelés kezdeteivel kapcsolódott össze. Az uradalmakban vidékünkön szörványosan megjelentek egyes fajták már az 1880-as években, de a „népies tenyésztésbe” csak az 1920-as években kezdtek beszivárogni hűsfajták. 1881-ben Ponyitzky György Szarvasról kiállított az orosházi „Állat-

kiállításán” 4 db „Hűsfaj sertést”. Szintén Szarvasról Schosberger Nándor „hűsfajú sertéscsoportot állított ki”. Az 1920-as évektől aztán leginkább angol hűsfajták kezdtek elterjedni: Yorkshire, Berkshire, Cornwall, Lincolnshire.

A helyi mangalica változatokkal megindult keresztezések eredményeképpen Békésen megjelent az 1920-as években a „kondorosi hevederes disznó”. A mar mögött széles fehér sáv volt körben a derekán, máshol fekete színű volt, angol fekete hűsken s mangalica koca keresztezésből „jött ki”. A „jorksit” (yorkshire-i) is keresztezték mangalicával. Olyan „turpincsorru” mindenévő, nagy-testű, jó hizékonyágú disznók lettek. Egy fialásra leadott ilyen „jorksi” koca 14-16 db malacot. 1945. előtt Dévaványán is ismeretes vót a jorksi, berksi, s ezek keresztezései. A fehér hüssertést „mangelnek nevezik”. Gyomán 1936-ban tűnt fel először a „nagy fehér hüssertés Kovács Gergely ipari iskola igazgató protekciósan (értsd: állami támogatással) jutott hozzá nagy-fehér, meg berk kocákhoz. De hát nem ették a parlagi kosztot, nem is mentek semmire se, Guci retentő mίrges vót osztán”. 1945. után a „zugkanokat (nem állami kan) üldöztik, hatósági rendeletre kiherültették, ahun megtanálták. Ezután osztán jött befelle a negyvenes évek vége fele a sok angol fajta karvaj (cornwall), berksi (bershire), meg a nagy-fehér. A karvaj meg a berksi ette a tengerit is, ez nagy szó vót, így mán kellett a parasztnak.” Az 1930-as évek elején „kis-testű fehér hűsfajtát” tartottak Kun Gergely, Kun Antal, D(obozi). Kovács János, Lukács László, T(amás). Kocsis Imre, Siket V(atai). Kovács Lajos, 1947-ben Munkácsi Mihály hozatott német nagy-fehér hüssertéseket, de „Gyomán semmi

se lett belüle”. Az 1930-as években vált konszolidált államilag elismert fajtvá – lassan-lassan – az ún. magyar nagyfehér hüssertés. Előállítására keresztezések hosszú folyamata volt. Külföldről behozott fehér hűsfajták – angol, német – keresztezéséből állították elő neves sertésnemesítőink. A gyomaiak tenyésztési eljárásairól régi iratokból értesülhetünk. Korcsoportonkénti elnevezések: „kocza disznó nyájon, egy Hízó disznó, két malacz egy disznó, egy Disznó hat kis malaczczal, Harmadfű sertések, Tavalyi sertések, Herélt Sertés, ... A „nyájon”, a tavasztól-őszig kint lévő állomány, „Harmadfű”, harmadik éves, harmadszor hajtják ki tavaszi fűre. 1852. szeptemberében hirdetik, hogy a „kocza herélők” Éva Pálnál vannak megszállva, „azkiknek szükségük van rájuk, sertéseik kiherültetése végett, mondott hejjen megtanálja őket”. Másképpen „miskaroló tótoknak” is nevezték őket, mert többen összeállva jöttek Felvidékről (a mai Szlovákia). A pároztatás „rühétis, rühettetés”. Egy éves koráig mindennemű szaporulatnak „magló” a neve, ha egy éves kora után befogták hizónak, utána „hízó”. A „herülist 3-4 hónapos, a miskarolást fél éves korban végezték”.

Cs. Szabó István

Tisztelt Olvasóink!

Szerkesztésünkbe hiba csúszott. A sertéstartás történeti, néprajzi adatai c. sorozatunk V. része felcserélődött a IV. résszel, az V. előbb jelent meg. Most közöljük a IV. részt. Ézert ne csodálkozzanak, ha a következő számban a VI. rész következik majd. Mivel eléggé önálló egységet alkot egy-egy rész, reméljük, nem lesz zavaró. Szíves elnézést kérünk kedves olvasóinktól.

BICYCLE-TECHNIKA

Elektromos KERÉKPÁROK, KISGÉPEK, KEREKESZÉKEK javítása; beépíthető alkatrészekkel

Hazai fejlesztésű elektromos háromkerekek építése

Tel.: 06302690088
snimre@freemail.hu
<http://bicycletechnika.atw.hu>

Újra indult a gyomai galambfajta (MAGYAR AUTOSEX TYÚKGALAMB) tenyésztése A Magyar Autosex Tyúkgalamb Fajtaklub életéből

A Magyar Autosex Tyúkgalamb fajtát Forgács József galambász tenyésztette ki 1965-1975 között Gyomán. Több galambfajta előnyös tulajdonságainak keresztezéséből, kifejezetten a húshasznosítás volt a cél. Sajnos az évek során készült feljegyzései elvesztek, vagy megsemmisültek, ráadásul elég kevés egyed maradt az állományból. Ennek ellenére egy maréknyi helybéli galambással úgy gondoltuk, nem szabad hagyni, hogy a sok év munkájával létrejött fajta, csak úgy eltűnjön. Épp ezért a még fellelhető egyedeket begyűjtve hozzánk kezdtünk a tenyésztéshez, majd 2006 januárjában létrehoztuk a fajtaklubot. Első célunk egyike a galamb egységesítése, és elfogadtatása volt. Majd kiállításokon vettünk részt a Magyar Galamb- és Kisállat-tenyésztők berkein belül, igen szép eredményekkel. Elképzeléseinket az idén sikerült elérnünk, hiszen egyre többen érdeklődnek egyesületünkkel, és taglétszámunk is gyarapszik, 2006. év augusztusában pedig első önálló kiállításunkat is megtarthattuk egy gyönyörű helyen, a gyomaendrődi Tájházban. Ezzel sikerült családi hangulatúvá tenni az eseményt. Maga az épület és a gyönyörűen rendezett udvar, ahol a felállított ketrecekben tekinthették meg a látogatóink a galambokat, ideális helyszín egy helyi kitenyésztésű fajtának. Épp ezért gondoltuk úgy, hogy hagyományt teremtve 2007. szeptember 29-én újra ezen a helyszínen tartottunk egy fiatal egyedekből álló bemutatót. A 48 egyedből a legszebb fiatal tojó: Molnár Imre tenyésztéséből került ki, míg a legszebb fiatal hím: Kis Mihály hozta a

Molnár Imre a győztes tojógalambbal

Felső kép: Kis Mihály a győztes hímgalambbal
Alsó kép: a gyomaendrődi fajta Klub tagjai

kiállításra. A négy egyed bemutatására meghirdetett tenyésztői versenyt: Molnár Imre, a kollekciónál magasan kiemelkedő galambjával nyerte. A bemutatót a tájház kemencéjében főtt és sült disznótoros elfogyasztása tette emlékezetessé. Reméljük jövőre ugyanitt, ugyanekkor találkozhatunk a szép galambokkal.

Egy kis ismertető a fajtáról: Az autosex annyit jelent: a galambon már kikeléskor láthatóak ivari jellegei, azaz már ekkor megállapítható, hogy tojó, avagy hím.

E fajtára jellemző a hajótestforma, a jól izmolt, emelten hordott mell. A galamb farktartása is emelt, a fej tojásdad alakú, és az ivarjelleg jól tükrözi. A szem a tojóknál a tollazat színéhez igazodik, a hímeké gyöngyszínű. A nyak középhosszú, a vállaknál széles, a lábak középhosszúak, tollmentesek. A tollazat színe a hímeknél mindig fehér, a nyaki részen, esetleg a test más táján is több-kevesebb spriceltséggel bírhat, ami több színből is állhat. A tojók színe az alapszínek mosott, fakult változata lehet. A kifejlett hímek súlya 90-115 dkg, a tojóké 80-95 dkg, magasságuk 30-35 cm, hosszuk 28-30 cm.

Dobák Krisztián
klubtag

Galambkiállítás a tájházban

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Chirmiciu András:

Korszakváltás

Vasárnaptól új időszámítás kezdődik a romániai magyar politikában: lezárul a konkurencia-mentesség korszaka, s a magyarságra való hivatkozás ideje is a végéhez közeledik.

Az új helyzet előjelei már a tavasz folyamán körvonalazódtak, Tökés László független jelöltként indulásával, illetve az RMDSZ politikájának saját szavazótábora általi, népszavazásnál tapasztalt

megkérdőjelezésével. Az igazi korszakhatárt a vasárnapi európai parlamenti választás és a népszavazás jelenti.

Amennyiben Tökés püspök és az RMDSZ-jelöltek közül csupán az egyik fél jut be az európai parlamentbe, a vesztesnek gyökereken át kell gondolnia további politikáját, miközben a győztes tömb határozza meg az esetleges további együttműködés szabályait. Ha senki se jut be, mindkét részről elkerülhetetlenek az érdemleges engedmények, mivel a megegyezés immár égetően sürgössé válik. Viszont ha mindkét fél bejut az Európai Parlamentbe, a megerősödött két tömb egyre hevesebb egymással szembeni politizálására lehet számítani. Noha itt-ott mindkét fél szétfeszítette a kölcsönös megemeltáadási paktum határait, lényeges támadás nem történt, vagyis nem került számottevő új akadály a megegyezés útjába.

Az egyéni választási rendszer is új alapokra helyezi az erdélyi magyar politizálást, bármelyik változat jutna érvényre. A Pro Democratia változata beszűkíti a magyarságra hivatkozás lehetőségét, a Basescué pedig alapjaiban kérdőjelezi meg. Akárcsak az iskolák esetén, nem elég a magyarságra hivatkozni, hanem meg kell győzni a szülőket, hogy érdemes oda iratni gyermekeiket. Az egyéni választási rendszer ugyanis – különösképpen az államfő változata – (elvileg) azt is eredményezheti, hogy például egy bánági szórványmagyarságú választási körzet magyar képviselőt küld a parlamentbe, miközben egy szintiszta magyar székelyföldi körzet román képviselőt választ.

A magyar-magyar konkurencia, illetve az egyéni választási rendszer máris siratóasszony-kórust eredményezett. Korai azonban temetni az erdélyi magyarság politikai képviseletét! Hogy nyertesek leszünk-e vagy vesztesek, attól függ, politikusainknak, társadalmunknak, mindnyájunknak mennyire sikerül alkalmazkodni az új korszak kihívásaihoz.

forrás: www.nyugatiujelen.com

Teadélután Hunyán

A Szent László karitászcsoport november második szombatján 10-én rendezte meg hagyományos teadélutánját, melyet jótékonyági célra fordítunk. Előtte lelkes tagjaink és segítőkink tombolát árulnak, és gyűjtik a ki-sorsolt tombolatárgyakat, süteményt sütnek, hogy vendégeinket megkínálhassuk.

Két órára lett hirdelve a kezdési időpont, amely időpontig meg is érkeztek a résztvevők.

A gyerekek nagyon várták a tombola sorsolását, hisz mindenki vett többfélét is.

A fődj egy szép „Márton napi” liba volt, melyet ismét egyik karitászcsoportunk Hornok

Nándorné ajánlott fel. A sok tombolát mire ki sorsolták, este lett, és mise kezdetére véget is ért a rendezvény. Felnőttek és gyerekek egyaránt jól érezték magukat. Ezúton mondunk köszönetet minden segítőknek, támogatóinknak, akik hozzájárultak a jótékonyági teadélután megrendezéséhez.

A bevételből a gyerekeket ajándékozzuk meg Mikulás ünnepség keretében, valamint a karácsonyi „Segítsünk a rászoruló gyerekeknek” felhíváshoz is csatlakozunk.

Hanyecz Vencelné

Hároméves az OMart Könyvesbolt és Kulturális Műhely

2004. szeptember 16-án új kulturális központot indított városunkban egy pedagógus házaspár, Oláh Gizella és Molnár Albert. Azóta három év telt el, és az OMart Könyvesbolt és Kulturális Műhely egyre több hívet szerzett magának sokszínű, közvetlen hangulatú rendezvényeivel.

2004. november 19-én **Balogh Tamás** mutatkozott be második önálló kötetével, a **Nemlétező dolgokkal**. Ezzel egyidőben a **Legkedvesebb mesehősöm** gyermekrajzpályázat képeit nézegethették a vendégek.

2005 januárjában **Molnár István Tamás** Gyomaendrődön készített bravúros **természetfotóiból** nyílt kiállítás. Április 11-én, a költészet napján a **Zabhegyezők** együttes megzenésített versekből adott ünnepi műsort. Ezen a nyáron dévaványai és gyomai amatőrök gobelin képeiben gyönyörködhetnek a látogatók. A bolt egyéves születésnapján szeptember 16-án **skóciai élménybeszámolót** tartott két helybeli pedagógus, Veres Antalné és Hüse Julianna. Ősszel Veres Antalné **kalocsai hímzései** díszítették az üzlet falait. Év végén a gyermekeknek meghirdetett **vers és prózairó verseny** győztesét, Harmati Dánielt köszöntöttük.

2006. február 3-án egy felejthetetlenül szép estén **Szilágyi Ferenc Honvágy** verseskötetét, valamint **Sinka Beáta biokollázsait** ismerhette meg a népes közönség. A költészet napján **B. Molnár Zsuzsa** saját verseivel illusztrált **önarcképeiből** rendezett kiállítás és a **Tűzmenedék együttes** műsora fogadta a művészet-kedvelőket. Június 30-án a könyvhét alkalmából **Gondolatok a könyvről** címmel olyan emberek mondták el könyves élményeiket, akiknek mindennapi munkájuk a könyvhöz kapcsolódik: dr. Szilágyi Ferenc nyelvész, költő, irodalomtörténész, Balogh Tamás

irodalomtörténész, író, Szilágyiné Németh Eszter könyvtáros, dr. Füzesné Hudák Julianna muzeológus, Kovács Károly nyomdász, papírmerítő, Oláh Gizella pedagógus, könyvesbolti eladó. Augusztus 3-án **Vermes Éva** a valamikori Családi Lap főszerkesztője mutatkozott be a gyomaendrődieknek **A fecskék délre szállnak** regényével. Az OMart kétéves születésnapján **Rávainé Farkas Éva festményeiből** nyílt tárlat, valamint **Mácz István** gyomai születésű **Szent Adalbert-díjas katolikus íróval** beszélgetett Polányi Éva. December 3-án **József Attila halálának 69. évfordulójára** a Tűzmenedék együttes, Cserenyecz Éva és Polányi Éva meghitt műsorával emlékezünk. A Télapót és a karácsonyi vásárlókat a **Tél szépségeiről** rajzolt gyermekmunkák fogadták.

2007. január 27-én **Uhrin Pál népi festő** műves színesceruza képeiből nyílt kiállítás. A festővel Szonda István néprajkutató beszélgetett. Közreműködött Kis Imre citerán és Molnár Albert tekerőlanton. Március 16-án ismét **Balogh Tamás** volt a vendégünk, ezúttal első önálló tanulmánykötetét, az **Álmodozók irkafikáját** ismerhette meg a közönség. Beszélgető partnere Kiss László, a Bárka egyik szerkesztője volt. **Április 11-én** a város iskoláiból meghívott gyermekek egy **játékos irodalmi délutánon** idézték meg a költészetet, az irodalmat, majd a Tűzmenedék együttes néhány megzenésített verssel köszöntötte az egybegyűlteket. Tavasszal Polányi László, fiatal helyi alkotó festményei előtt időzhetnek el a bolt vásárlói. Június 29-én a **Nyárköszöntő hangversenyen** sokszínű műsor várta a közönséget: folk-rockot játszott az Újhold

zenekar, komolyzenét a Zenebarátok kamarakórusa, valamint Kuttner Anikó brácsán és Gecseiné Sárhegyi Nóra zongorán, megzenésített verseket a Tűzmenedék együttes. Közreműködött Turner Mariann versmondó. Nyár közepétől **Balogné Takács Katalin** mezőberényi alkotó **kézimunkái** vonzották az érdeklődőket az üzletbe.

Immár elérkeztünk az OMart Könyvesbolt és Kulturális Műhely harmadik születésnapjához, melyet 2007. október 26-án pénteken 18 órától tartottak. Ez alkalommal az endrői születésű **Gergely Ágnes** Kossuth-díjas költő volt a díszvendég. Az estet Szilágyiné Németh Eszter koordinálta, a verseket előadta Oláh Gizella és Polányi Éva. Ettől a naptól látható a műhelyben a Kovásznai nővérek, Klára és Nóra rajzaiból és festményeiből összeállított kiállítás. A két fiatal tehetség munkáit karácsonyig lehet megtekinteni.

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Ákom-bákom Mikulásom

Ákom-bákom Mikulásom,
te légy most a párom!

Segítek én osztogatni,
gyerekeknek csokit adni.

Jó gyermek van most csak itt,
énekelünk neked kicsit.

Mikulásunk várunk rád,
piros bársony a ruhád.

Puttyod már tele van,
harang szólal bimm-bamm

Beléphetsz a szobába,
hétmérföldes csizmádban.

Szereteted látható,
a szemünkben lángoló.

Mindenkinek adsz valamit,
figyeljünk hát csitt csitt csitt.

Tél apó

Tél apó ismert figura
nem Öreg ő, csak aprócska.

Fagyaszt és hűt eleget,
irigylí a meleget.

Nem ő ajándékoz titeket
ne tévedjetek gyerekek.

Ő a jeget csinálja,
ezen csúszik korcsolyája.

A hóért is ő a felelős,
téli ő nem lehet kimenős.

Havat, jeget, deret,
szelet, zúzmarát és egyebet
mesterien ötvözi,
még a hópelyheket is keveri.

Elhozza Őt „nov”ember
vendégül látja, „dec”ember,
januárban kifizetik,
februárban elkergetik,
innen már csak ténfereg,
és egy jó búvóhelyet keres.

Volt itt néhány cumi-gumi,
cetli -fecni,
félpárizokni,
korsó-borsó,
fafej - faláb,
hajó-manó,
félszemű Jack
és még sorolhatnám reggelig,
de a törött játékokkal a doboz még ma,
biztosan megtelik.

Versek: Ujházi Aranka

Mikulásom

Szent Miklós az én barátom,
jó szívvel neked is ajánlom.

Mindenkinek nyújtja kezét,
télen-nyáron osztja szeretetét.

Eros kislegénynek született,
felőttként Múra püspöke lett.

Minden szenvedőn segített,
mindig ott volt, ahol kellett.

Hajósokat megmentette,
a vihart elcsendesítette.

Máskor kisgyermeket mentett,
mikor az forró vízbe esett.

Megóvta a három lányt,
adott nekik hozományt.

Álom szárnyán is segített,
hogy a Császár ne bántsa a népet.

Éhezéstől mentette meg városát,
angyalokkal küldetett gabonát.

Gyermekeket mindig szerette
fontos volt mindegyik élete.

Ma is figyel mindenre,
szent ő, Isten embere.

Itt van köztünk télen-nyáron,
mindenütt a nagy világon.

Szent Miklós ő felnőtteknek,
Mikulás a gyerekeknek.

Ajándékoz egész évben,
de főleg decemberben.

Ha kérésed bölcs és tiszta,
Mikulás biztosan meg is hozza.

DOMOKOS LÁSZLÓ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

**BÉKÉS MEGYE KÉPVISELŐ-
TESTÜLETÉNEK ELNÖKE**
5601 Békéscsaba, Derkovits sor, Pf.: 118
Telefon: 66/441-156, Telefax: 66/441-609

Sajtóközlemény

Békés és Bihar megye kapcsolata az 1990-as évek elejére vezethető vissza. 1991-ben aláírásra került az együttműködési megállapodás. Az elmúlt időkra a kapcsolatok protokolláris fenntartása volt jellemző és az elmúlt 10 év DKMT tagság időszaka sem hozott jelentős változást. Érdemi változást hozott, Románia csatlakozása az Európai Unióhoz, valamint az új, 2007-2013-as időszakban megnyíló Európai Unió fejlesztési lehetőségei kihasználásának eszköze a megújult Vegyes Bizottság megalakulása. A 2007-től induló új típusú területi együttműködés a korábbinál sokkal nagyobb hangsúlyt fektet a szorosabb és intenzívebb partnerségi kapcsolatokra a konkrét fejlesztési programok kidolgozására. A fentiekhez igazodva Békés Megye Képviselő-testülete valamint Bihar Megye Tanácsa 2007. szeptember 7-én Békéscsabán aláírta a megújított

Együttműködési megállapodást. Megalakult a Békés-Bihar Vegyes Bizottság a további fejlesztési projektek kezdeményezésére, egyeztetésére. A békési társelnöknek Tóth Imrét, a bihari társelnöknek Sarkóczy Alexandru-t választották meg.

Igazodva az Együttműködési megállapodásban megfogalmazott és elfogadott együttműködési területekhez a következő Albizottságok alakultak meg: Terület- és Infrastruktúra fejlesztési-, Humán fejlesztési -, Környezetvédelmi.

Az albizottságok elsősorban konkrét, projektszintű együttműködések kialakítását segíthetik elő, saját szakterületükön és a személyes kapcsolatok megerősítését.

Az elmúlt hetekben a 2007-2013-as időszakra vonatkozó Magyarország-Románia Területi Együttműködési Operatív Program előkészítéséhez igazodva ún. stratégiai projektjavaslatok megfogalmazása és részbeni kidolgozása zajlott. Ezek olyan projektek, amelyek a program pénzügyi forrásainak a terhére valósulhatnak meg, ún. közös projektek formájában, pályázati úton. A Vegyes Bizottság elfogadott továbbdolgásra, előkészítésre 7 kisebb határmenti programhoz illeszkedő fejlesztést és ajánlott 3 nagyobb, a két ország szintjén fejlesztendő területet mintegy 30 Mrd Ft-os keretösszeggel.

Domokos László

1. sz. melléklet - Összefoglaló a 2007-2013. évi Magyarország-Románia Területi Együttműködési OP keretéből finanszírozandó stratégiai projektkezdemenyvezésekről a Békés-Bihar határszakaszon

Projekt címe	Vezető partner	Projekt tartalma	Projekt költsége (millió euro)	Partner	Szakmai albizottság
Határon átnyúló gazdasági, társadalmi kapcsolatok fejlesztése a Mezögyán-Ujszalonta összekötő közút illetve az Országhatár-Nagyszalonta összekötő kerékpárút megépítésével	Sarkad és Környéke Többcélú Kistérségi Társulás	Új közút kiépítése Mezögyán és Ujszalonta között 5,8 km hosszban (ezzel lehetővé téve a Kőtegyáni határátkelő gyorsabb megközelítését a térségben), emellett a Nagyszalontát a határral összekötő 13 km-es kerékpárút kiépítése, ami a határon átnyúló kerékpáros közlekedés, turizmus feltételrendszerét javítja, azzal, hogy levezeti a kerékpáros forgalmat a nagy forgalmú útról.	3,5	Nagyszalonta Város Önkormányzata	Terület- és Infrastruktúra fejlesztési Albizottság
Körösnagyharsány-országhatár-Körösgyères közötti közúti kapcsolat kialakítása	Körösnagyharsány Község Önkormányzata	Magyar oldalon az elkészült tervek alapján a kivitelezés (2,6 km), román oldalon a tervek elkészítése és a kivitelezés megvalósítása (2,3 km).	1,9	Körösgyères Község Önkormányzata; Biharugra Község Önkormányzata	Terület- és Infrastruktúra fejlesztési Albizottság
Nagyvárad-Körösnagyharsány-Vésztő vasútvonal fejlesztése	Bihar Megyei Tanács	A vasúti kapcsolat lehetőségének helyreállítása ütemezve, első ütemben a szükséges tervezési munkák elvégzésével, ezt követően a kivitelezés (elsősorban hiányzó szakaszok – román oldalon 3 km, magyar oldalon 2,5 km) megvalósításával.	4,5	Békés Megyei Önkormányzat	Terület- és Infrastruktúra fejlesztési Albizottság
Határtérségi inkubáció I. ütem	Sarkad és Környéke Többcélú Kistérségi Társulás	Határmenti inkubátorház-hálózat kialakítása a közös vállalkozásfejlesztés céljaival, tapasztalatok kölcsönös felhasználásával. Helyszínek I. ütemben: Sarkad és Nagyszalonta	2,5	Nagyszalontai kistérség	Terület- és Infrastruktúra fejlesztési Albizottság
Békés-Bihar közös és csere színházi előadások a megye településein.	Békés Megyei Jókai Színház	Közös kulturális együttműködés, mely a két megye színháza között jön létre. A program folyamán a két megye területén lévő településeken közös, illetve csere produkciók kerülnek bemutatásra az iskolák bevonásával beavató színház jelleggel is.	0,2	Nagyvárad Állami Színház Szigligeti Társulata	Humán fejlesztési, Kulturális és Egészségügyi Albizottság
Az egészséges életmód kialakítását segítő szabadidős sporttevékenységek szélesítése Bihar és Békés megye együttműködésével.	Békés Megyei Könyvtár és Humán Információs Központ	Bihar és Békés megye lakosai, sport és civil szervezetei számára közösen szervezett szabadidős és sporttevékenységek megvalósítása. Olyan, közösen szervezett és lebonyolított sportrendezvények megvalósítása, amely az együttes testmozgás mellett lehetőséget ad egymás hagyományainak a kultúrájának a megismerésére is.	0,2	Bihar megyei sport-, civil szervezetek, intézmények.	Humán fejlesztési, Kulturális és Egészségügyi Albizottság
Kapocs a "Bárka" és a „Várad” között	Békés Megyei Könyvtár és Humán Információs Központ	Közös folyóirat és könyvbemutató esték szervezése. Közös két nyelvű antológia kiadása békési és bihari írók szereplésével. Kapcsolatfelvétel, további együttműködési lehetőségek más irodalmi folyóiratokkal.	0,2	„Várad” irodalmi, művészeti, társadalmi és tudományos folyóirat	Humán fejlesztési, Kulturális és Egészségügyi Albizottság

2. sz. melléklet - Projektjavaslatok a 2007. novemberi Román-Magyar Együttes Kormányülésre

Projekt megnevezése	Költsége Euroban	Partnerek	Prioritás megnevezése	Szakmai albizottság
„Körös-vidéki hidrehabilitációs program” Az összekötő utakon a közúti közlekedést korlátozó elavult folyami hidak (8-8 hid) helyreállítása a határ mindkét oldalán	62.500.000	Magyar Közút Kht., Békés Megyei Önkormányzat, Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, Bihar Megyei Tanács, Arad Megyei Tanács	Közlekedés, szállítás	Terület- és Infrastruktúra fejlesztési Albizottság
„A síkság és a hegyvidék összekapcsolása – Térségi turisztikai program” Turisztikai szolgáltatások kapacitásának bővítése, a vonzerőket összekötő közlekedési útvonalak (közutak, kerékpárutak, víziutak, gyalogos- és iovas túraútvonalak) fejlesztése, közös marketing tevékenység, a jelenleg külön álló turisztikai események és vonzerők tartalmi összekapcsolása	31.500.000	Arad Megyei Tanács, Bihar Megyei Tanács, Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat, Békés Megyei Önkormányzat, Magyar Közút Kht.	Gazdaságfejlesztés	Környezetvédelem, Sport és Turizmus Albizottság
„Bihar projekt – Körös vízgyűjtő fejlesztés I. ütem” A határtérség, mint egységes természetföldrajzi-gazdasági alakzat vizsgálati rendszereinek a természet diktálta feltételeknek és az EU Víz Keretirányelvnek megfelelő helyreállítása a határ mindkét oldalán (ökológiai vízpótlás, tájrehabilitáció, vizerő-hasznosítás)	20.300.000	Békés Megyei Önkormányzat, Bihar Megyei Tanács, Arad Megyei Tanács, Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, Tiszántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, Administralia Nationala Romane Directia Apelor Crisuri, Administralia Nationala a Imbnatariilor Funciare ra Sucursala Somes Cris	Környezetvédelem, térségi vízgazdálkodás	Környezetvédelem, Sport és Turizmus Albizottság

Irodalmi oldal

Gergely Ágnes-est az OMart könyvesboltban

Néhány éve kaptam Gergely Ágnes-től az Ír áldást és annak fordítását... szeretettel őrzöm, ahogyan könyveit, verseit, regényeit... őrzöm találkozásaink melegét, hangsúlyait, csöndjeit, metszően pontos meglátásait, távolból is érezhető támogató-figyelő szeretetét... mely nem csak nekem, a jelenleg itt élőknek, hanem alapvetően és eltérhetetlenül a szülőföldnek szól... Endrődnek... a gyerekkornak, a napsárga színű háznak, a családi gyökereknek, Margitnak, az innen vitt, itt kapott tartásnak, színeknek és hangulatoknak, a zárt

é-nek, a Körösnek... Ezek megtartó erejét, jelenlétét folyamatosan meg is vallja interjúkban, riportokban, előszóban és írásban.

Októberben ismét hazavártuk Gergely Ágnes-t. Most az OMart könyvesbolt adott helyet író és közönség találkozásának. A könyvesbolt, ami szellemi műhely is egyben, s aminek vezetői, Molnár Albert és Oláh Gizella hisznek abban, hogy az értékeket őrizni és átadni a legfontosabb feladatok egyike. Még a mai világban is... S ezt vallják, valljuk valamennyien, akik ott voltunk, szerveztünk, előadtunk, akik azért tevékenykedtünk, hogy megteremtődjön, létrejöhessen az az „együttáramlás”, amelybe nemcsak bekapcsolódik író, műsorvezető, előadó, zenész, közönség, hanem ebben fel is oldódik. Így megfejtődhetnek titkok, megvilágosodnak helyzetek, megfényszerednek szavak, mondatok... rálátni összefüggésekre, mulandóra és örökre, térre és időre, múltra és jelenre... s talán sikerül az illanót, a mostot kitágítani, valódi jelenléttel megtölteni, emlékezetessé tenni.

A köszöntő után a műsorvezető-barát, Dr. Szilágyi Ferencné Németh Eszter néhány életrajzi adattal vezette be azt a beszélgetést, amelynek kötetlensége, oldottsága végig megmaradt.

Az est rendező elve szerint a versek elhangzása előtt a költőtől értékes-érdekes információkat, „adalékokat” kaphattunk, melyek segítették a felhangzó művek teljesebb befogadását, megértését. Az egyszeri kovács, Találka, Kései fürdőzés – az életre szóló szerelem emlékéit idézték, majd sorban váltak ki az időből életének fontos „szereplőit”, rajzolódta ki Asztalos Erzsébet (dédanya), az Édesapa, Édesanya, Margit képe... hiánya... s a versek háttérben felvillantak történelmi korok, katalizmak, a második nagy háború, '56, a hatvanas évek levegőtlenessége... Hiszen a választott versek elsősorban a kötődésekről, a világban járva mindig biztos pontot jelentő családról, a létezéshez szükséges emberi kapcsolatokról szólnak... Elsősorban...

„Szolgálatban vagy”-hangzik el a Látomás című versben, másutt pedig „Anyád nyelvét bízták rád a századok, / és szent e nyelv, járványban se mocskold”... Igen, a költő szolgálata, hűsége: ősökhez,

hazához, nyelvhez egyfajta magatartást, morális magatartást jelöl. Megpróbáltatások között, „megverten is”, hűnek lenni és szolgálni / „hiszen torkot egyet adott az Isten / s ég- föld között egyetlen hátgerincet / és vállat kettőt adott. Végképp kettőt. Viseld.” /

Külön erre az alkalomra zenésítette meg a Tűzmenedék együttes Gergely Ágnes két versét (Keserű gyökerű, Ír fohász 1916-ból). Zárasként a költő tolmácsolásában hallhattuk legújabb versét, így a gyomai találkozón egy ősbemutató színhelye is lehetett. A jelenlévőknek ajándékkal kedveskedtek a szervezők (Kovácsné Nagy Katalin és férje munkája), hiszen merített papírra nyomtatott Gergely Ágnes-verseket vihettek haza... természetesen, aki akarta dedikálhatta azt.

A költőnőt endrődi-gyomai útjára elkísérte Honti Mária irodalomtörténész, kritikus, aki közeli barátja, műveinek szakértője, egy készülő Gergely Ágnes-életrajz írója is. (2007 őszén jelent meg a Parnasszus című költészeti folyóiratban Honti Mária írása egy készülő tanulmányból.)

Legnagyobb ajándék az, ha egy-egy író-olvasó találkozó után magától a meghívottól, s természetesen a közönségtől kapunk pozitív visszajelzéseket.

Gergely Ágnes ezt írta a könyvesbolt emlékkönyvébe: „Minden írásnál jobban esik, ha tiszta szemekbe nézhet az ember. Ilyen volti ez a mai irodalmi est. Köszönöm.”

És persze a közönség figyelme, „együttlélegzése” a történetekkel, amiről Honti Mária így írt:

„Mindig meleg, szeretet-és tiszteletteljes érzésekkel fogok viselkedni erre az alkalomra. Nemcsak az érdeklődő sokaságra, a műsor gazdagságára, hanem a figyelem különleges minőségű csendjére is, amelyben a jelenlévők a nekem is oly kedves költő életműve felé fordultak.”

Szintén az egyik jelenlévő írta, a közönség soraiból: „Sokkal tisztább lélekkel távozom erről az estéről, mint mikor idejöttem. Köszönöm.”

Dr. Szilágyi Ferencné Eszter néni a lent olvasható Ír áldással búcsúzott.

Most én is- sokak nevében- írhatom és kívánhatom, hogy a legközelebbi viszontlátásig „tenyerén hordja az Isten” kedves vendégeinket, adjon alkotó kedvet, egészséget és az itthonihoz hasonló örömteli találkozásokat.

Polányi Éva

An Irish Blessing

May the road rise to meet you.
May the wind be always
at your back.
May the sun shine warm
upon your face,
the rain fall soft
upon your fields
and, until we meet again,
may God hold you
in the palm of His hand.

MINDEN ÖSVÉNY FELÉD INTSEN,
A SZÉL CSAK HÁTON LEGYINTSEN,
A NAP ARCON MELEGÍTSEN,
FRISS ESŐ FÖLDEDERE ESEN,
ÉS AMÍG NEM LÁTUNK ÚJRA,
TENYERÉN HORDJON AZ ISTE N.

Iges Ízek

December

Sült kelbimbó

A kelbimbót sós vízben puhára főzzük. Közben szalonnát piritunk, a tepertőt kiszedjük a zsírából. A megfőtt kelbimbókat tűzálló tálba tesszük, megöntözzük a zsírral. A töpörtyűt elkeverjük egy doboz tejföllel és ráöntjük a kelbimbóra. Sütőben a tetejét pirosra sütjük. Párolt rizzsel tálaljuk.

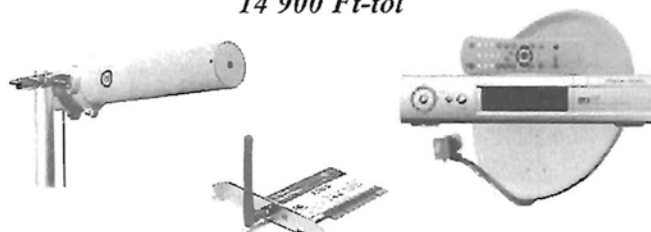
Seidl Ambrus

MŰHOLDAS, FÖLDI ÉS WiFi

antennák

Digitális műholdvevő már

14 900 Ft-tól

UPC Direct

NÉZZÜK A MINŐSÉGET

Széles választékkal és kedvező árakkal várjuk az érdeklődőket.

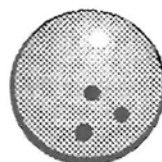
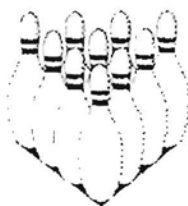
Telex Távközléstechnika

Békéscsaba Gyóni G u. 6. Tel.: 66/442-755

HIRDESSEN ÖN IS LAPUNKBAN!

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP KERÉKPÁR ÉS SZERELVÉNY ÜZLET

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz

Tornádó elektromos kerékpárok

Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,

Csővek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,

Háztartási kisgépek, szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44.

Tel.: (66) 386-909

Hitelreható! Minden kerékpárhoz értékes ajándékot adunk!

Műanyag ajtók, ablakok, téli kertek

Németh Nyílászárógyártó és Forgalmazó Kft.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1

Tel/Fax: 66/386-328

THERM U X
Építőipari Kft.

5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
(T/F: 66/386-614, 386-226)

Tevékenységeinket piacépés áron kínáljuk

- Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interpan bútorok)
- Építőipari anyagkereskedés
- Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydarú, acélzsáru, keretes állvány, útpanel...)

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalphéles gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(*Gubász Gyula*)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

FÜLÖP VINCÉNÉ UHRIN ELLA, aki Endrődön élt, november 10-én 81 évesen hosszú betegség után elhunyt. Gyászolja: a családja

GIRICZ LÁSZLÓ, aki Endrődön élt, november 3-án hosszú betegség után elhunyt. Gyászolja a családja

GONDA FERENC, volt gyomai lakos, szeptember 11-én 53 évesen hosszú betegség után elhunyt. Gyászolja: családja

HANYECZ SÁNDORNÉ GYURICZA GI-

ZELLA, aki korábban Endrődön, most Gyomán élt, 84 éves korában rövid súlyos betegség után elhunyt. Gyászolja: a családja

HORNOK LÁSZLÓNÉ TÍMÁR ESZTER, volt hunyai lakos, november 12-én 86 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja: leánya, veje, unokái, dédunokái és a rokonság

NÉMETH LUKÁCSNÉ POLÁNYI MÁRIA gyomai, korábban endrődi lakos, október 11-én 96 évesen hosszú betegség után elhunyt. Gyászolja: lányai és drága unokái, dédunokái

OLÁH ISTVÁN, aki Endrődön élt, november 6-án 70 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolja: családja

PÓLYA TIVADAR, aki Gyomán élt, október 30-án 51 évesen rövid súlyos betegség után elhunyt. Gyászolja: felesége, családja, a rokonság, barátok, ismerősök

SIMÁNYI MIKLÓSNÉ UGRIN MÁRIA, aki Endrődről származott, és Győrben élt, 2007. június 7-én az Égi Hazába költözött. Győrben temették, a Szent Imre templom urnakerjében. Gyászolja: férje, lánya és a család.

UHRIN JÁNOSNÉ MAJOROS ERZSÉBET, aki Endrődön a Tamási u. 45. szám alatt lakott, súlyos betegség után 79 évesen elhunyt. Gyászolja: férje, leánya, unokái

UHRIN ZOLTÁN, aki Endrődön élt, november 16-án 59 éves korában rövid betegség után elhunyt. Gyászolja: a családja

VASZKÓ GYÖRGYNÉ OLÁH ILONA, aki Endrődön élt, november 2-án 80 éves korában hosszan tartó betegség után elhunyt. Gyászolja: családja

Köszönetnyilvánítás

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik PÓLYA TIVADAR gyászszertartásán részt vettek, osztoztak fájdalomunkban. A gyászoló család.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik szeretett édesanyánk, HANYECZ SÁNDORNÉ GYURICZA GIZELLA temetésén részt vettek, és családunk fájdalmát enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni. További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

GYOMA 1938. REF. EGYHÁZ PRESBITÉRIUMA

Felső sor jobbról negyedik: Papp Zsigmond

Középső sor balról: Dombi Béla lp., Tiba Imre lp., Répás Pál elnök lp., Palotás László hitoktató lp.

Ülő sor jobbról második: id. Szabó József községi főbíró

GAZDAKALENDÁRIUM

Információ gazdálkodóknak

Gazdahírek

Aktuális rendeletek, közlemények:

A 106/2007. (IX.24.) FVM rendelet, valamint a 74/2007-es MVH közlemény melyek a **történelmi bázisjogosultságról** szólnak.

Az MVH 74/2007. közleménye szerint a **2007. január 1. és 2007. október 2. között** mozgott (adásvétel, bérlés) területekre vonatkozóan kellett ezen közlemény **K9000-es formanyomtatványát** beadni 2007. október 31-ig. A **2007. október 2. után**, a fentiekben meghatározott területeket érintő mozgást, 15 napos bejelentési határidővel kell bejelenteni szintén a K9000-es formanyomtatványon a 74/2007. MVH Közlemény alapján. Mellékelni kell eredeti példányban egy közös nyilatkozatot, amelyben mind az eladó, mind a vevő adatai szerepelnek, valamint nyilatkoznak a bázisjogosultság mértékéről. A nyilatkozatnak tartalmaznia kell az adott területre vonatkozó blokkazonosítót is. Ezt a dokumentumot két tanú aláírásával is hitelesíteni kell! A fent nevezett magánokiratot mellékelni kell a K9000-es nyomtatvány mellé.

A 29/2007. FVM jogszabály 62 §-a értelmében 2008. február 28-ig minden gazdálkodó megkapja az MVH-tól a történelmi bázisjogosultságról szóló Hatósági Bizonyítványt. Ez lesz az alapja a 2008. évi nemzeti kiegészítő támogatás történelmi bázisjogosultsághoz kötött részének.

Növénytermesztés:

A napraforgó betakarítása befejeződött. A termésátlag 2,2 t/ha körül alakult. A kukorica termés eredménye 4,5 t/ha körüli. A vetés az esős időjárás miatt gyengén halad.

Terményárak:

A napraforgó átvételi ára elérte a 10000 Ft/q-t. A kukorica ára 5000-5300 Ft/q körül mozog jelenleg. A búzáé pedig elérte a 6300 Ft/q-t.

Állattenyésztés:

A sertés felvásárlási ára 230-235 Ft/kg körül mozog, a nagysúlyúak ára 195-205 Ft/kg körül van jelenleg. Mélyül a sertéspiaci válság, a jelenlegi túlkínálatot az állatoktól való megszabadulás alakítja. Tavaszra sertéshús-ár robbanás várható a piaci elemzők szerint.

Azon állattartók, akik a **2007. január 1-je és április 30-a között értékesített vágósertés és vágóbaromfi** után az állatjóléti és haszonállat-tartási támogatási kérelmüket 2007. június 15-ig a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz benyújtották, és a támogatás igénybevételére jogosító igazolással rendelkeznek, már az idei évben október 20-tól igényelhetik a támogatás összegét az illetékes állami adóhatóságtól.

Időjárás:

Az elmúlt hónapban lehullott sok (85 mm) csapadék megnehezítette az őszi vetést. A már elvetett gabonák kelését viszont elősegítette. A hőmérséklet az átlagos körül alakult. Szélsőséges időjárás szerencsére nem volt.

Vincze Tamás
falugazdász

SPORT

Okt. 30. Gyomaendrőd
Békéscsaba MÁV: 1:1
Nagy küzdelem folyt a pályán.
Izgalmas, jó mérkőzés volt.
Nov. 4. Tarhos – Gyomaendrőd
2:1

A hazai pálya, meg a közönségek lelkesedése meghozta a várt eredményt, tényleg elfogadható játékkal veszítettünk 2:1-re.
Nov. 11. Gyomaendrőd – Újgyógyos: 2:1
Nagy küzdelemben sikerült a 3 pontot itthon tartani. Meglepően nehéz ellenfél.

bizonyult Újgyógyos. Izgalmas, színvonalas, jó mérkőzés volt

TABELLA: 6. Gyomaendrőd, 7, 3, 4, 28-18, 24 pont

nov. 18. Mezőkovácsháza – Gyomaendrőd: 1:0

A végig izgalmas, küzdelmes meccsen a hazai csapat megdumelt a 3 pontot.

Jók: Nagy, Horváth, Beinshróth.

TABELLA: 6. Gyomaendrőd, 7, 3, 5, 28-19, 24 pont

Tulajdonképpen az őszi forduló véget ért, de még kettőt elhanyagoltunk a tavaszi fordulóból.

A következő ellenfél a 11. helyen álló Gádoros.

Márton Gábor

AGRO ÁRUHÁZ

Kedves vásárlóim!

Decembri ajánlataim:

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

- kandallók, szeneskályhák,
- zománcos üstök, üstházak,
- hőszigetelő olajradiátorok,
- gumicsizmák, esőruhák,
- fejszék, fűrészek, balták,
- virágföldek, műtrágya,
- virághagymák, rózsatövek,
- műanyagkukák, műanyagkannák,
- demizsonok, hordók,
- barkácsgépek, kéziszerszámok,
- szeged, csavarok,
- munkavédelmi cipők, kesztyűk,
- festékek, hígítók, ecsetek,
- gyertyák, adventi gyertyák,
- konyhai eszközök, izzók, kapcsolók,
- ruhaszáritók, alu létrák

Várom vásárlóimat!

FARKAS MÁ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület *

Főszerkesztő: Iványi László * Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel., Fax: (66) 283-940 (20) 9457-843 varosunk@gmail.com *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Márton Gábor, Polányi Éva, Sóczó Géza, Szonda István, Várfi Péter *

Felelős kiadó: Vaszkó András * Megjelenik minden hónap első hétfőjén, Interneten minden hónap elsején *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: varosunk@gmail.com